

STUDIUM

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA GDAŃSKA

ORGAN SPORZĄDZAJĄCY STUDIUM
PREZYDENT MIASTA GDAŃSKA
PAWEŁ ADAMOWICZ

Zastępca prezydenta ds. polityki przestrzennej: Wiesław Bielawski

Zastępca prezydenta ds. polityki mieszkaniowej i komunalnej: Maciej Lisicki

Zastępca prezydenta ds. polityki społecznej: Katarzyna Hall/Ewa Kamińska

Zastępca prezydenta ds. polityki gospodarczej: Marcin Szpak

Sekretarz Miasta Gdańska: Danuta Janczarek

Skarbnik Miasta Gdańska: Andrzej Bojanowski

Zespół autorski Studium – Biuro Rozwoju Gdańska

Generalny Projektant Studium: Marek Piskorski

Zespół Generalnego Projektanta

Edyta Damszel-Turek, Małgorzata Górecka, Bogusław Grechuta, Maria Magdalena Koprowska, Krystyna Mieszkowska, Małgorzata Momont, Krystyna Narbutt-Ochocińska, Halina Ostrouch-Szadziul, Jadwiga Pankau, Maria Piotrzkowska, Barbara Pujdak, Jolanta Rolle, Irena Romasiuk, Leon Rugień, Grzegorz Sulikowski, Wiesława Szermer

Pozostali autorzy

Dorota Adamska, Jolanta Florczyk, Urszula Heidrich-Frąckiewicz, Maria Jakutowicz, Ewa Jetter, Magdalena Kawka, Dorota Kamrowska, Anna Kostka, Michał Kozłowski, Piotr Kraiński, Joanna Labenz, Grzegorz Lechman, Marta Leś-Szczechowska, Wiktor Łącki, Ewa Mączka, Tadeusz Mendel, Beata Ochmańska, Justyna Przybecka, Adam Rodziewicz, Karolina Rospęk-Aszyk, Agnieszka Rózga-Micewicz, Monika Thurau, Bożena Tisler, Jarosław Wincek

Współpraca

Małgorzata Antoń, Tomasz Budziszewski, Maria Dąbrowska, Aleksandra Gan, Irena Grzywacz, Dobrosława Jakubowska, Magdalena Jasiak, Grzegorz Karbowski, Maria Kowalska, Krzysztof Krzemiński, Dorota Kucharczak, Tomasz Lewandowski, Ireneusz Mątewka, Daniela Milan-Konopka, Klaudia Moszczyńska-Brożyna, Marzena Mruk-Wszałek, Grażyna Opalińska, Agnieszka Ostrzycka, Michał Peszkowski, Agata Piszczek, Katarzyna Rosiak, Ewa Semka, Danuta Spacjer, Krzysztof Swędrzyński, Barbara Stefańska, Michał Szatybełko, Szymon Świtajski, Małgorzata Walicka-Podolska, Grażyna Wlazłowska, Maria Włodarska, Katarzyna Zajączkowska

Współpraca techniczna

Dariusz Jonaszek, Zbigniew Janiszewski, Tomasz Kucisz

Redakcja

Joanna Kalicińska-Klimek, Dorota Kamrowska, Barbara Pujdak, Ewa Zajko

Skład i opracowanie graficzne

Monika Thurau, Agnieszka Rózga-Micewicz, Sylwester Gigoń

WSTĘP 5

I. UWARUNKOWANIA 9
1. Uwarunkowania ponadlokalne i możliwości rozwoju miasta 9
1.1. Uwarunkowania międzynarodowe 9
1.2. Ośrodek o znaczeniu ponadregionalnym 9
1.3. Uwarunkowania regionalne 10
1.4. Gdański Obszar Metropolitalny (GOM) 10
1.5. Główne funkcje egzogeniczne 13
1.5.1. Gospodarka morska, przemysł, składy, bazy 13
1.5.2. Gospodarka turystyczna 14
1.5.3. Nauka i szkolnictwo wyższe 15
1.5.4. Ponadlokalne urządzenia infrastruktury społecznej 16
2. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu, stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony 18
2.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna 18
2.1.1. Centralne Pasmo Usługowe i inne miejsca koncentracji usług 19
2.1.2. Główne problemy i zagrożenia ładu przestrzennego 19
2.1.3. Przeznaczenie terenów według obowiązujących planów miejscowych 21
2.1.4. Podstawowe dane o dzielnicach urbanistycznych i bilans użytkowania terenu 23
2.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna dzielnic urbanistycznych 27
2.2.1. Śródmieście 27
2.2.2. Wrzeszcz 27
2.2.3. Oliwa 28
2.2.4. Południe 29
2.2.5. Zachód 29
2.2.6. Port 29
3. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska i przyrody 31
3.1. Środowisko przyrodnicze 31
3.2. Przyroda prawnie chroniona 32
3.3. Zasoby wód 32
3.4. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna 33
3.5. Obszary naturalnych zagrożeń 33
3.6. Zanieczyszczenie środowiska 34
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej i krajobrazu kulturowego 36
4.1. Rys historyczny 36
4.2. Zasoby wpisane do rejestru zabytków 36
4.3. Wniosek o umieszczenie Gdańska na liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO 37
4.4. Zabytki niewpisane do rejestru zabytków 37
4.5. Dobra kultury współczesnej 38
4.6. Krajobraz kulturowy 38
4.7. Obszary zdegradowane krajobrazowo 39
5. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia oraz istniejące zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia 41
5.1. Sytuacja demograficzna 42
5.2. Rynek pracy 44
5.3. Mieszkalnictwo 45
5.3.1. Mieszkalnictwo rodzinne 45
5.3.2. Mieszkalnictwo zbiorowe 48
5.4. Środowiskowe warunki zamieszkiwania 48
5.5. Handel 49
5.6. Oświata 49
5.7. Ochrona zdrowia 50
5.8. Pozostałe elementy infrastruktury społecznej o znaczeniu lokalnym 51
5.9. Bezpieczeństwo publiczne 52
5.9.1. Przestępczość 52
5.9.2. Tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi 53
5.9.3. Zagrożenia na skutek awarii 54
6. System transportowy 55
6.1. Podsystem drogowy 55
6.2. Podsystemy transportu zbiorowego 56
6.3. Węzły przesiadkowe 56
6.4. Podsystem tras rowerowych 57
6.5. Podsystemy transportu kolejowego 57
6.6. Podsystem pasażerskiego transportu wodnego 57
6.7. Podsystem transportu lotniczego 58
7. Istniejący stan infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami 59
7.1. Zaopatrzenie w wodę 59
7.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków 59
7.3. Odprowadzanie wód opadowych i regulacja stosunków wodnych 60

7.4. Gospodarka odpadami ... 61
7.5. Systemy energetyczne ... 62
7.5.1. Ciepłownictwo ... 62
7.5.2. Gazownictwo ... 63
7.5.3. Elektroenergetyka ... 63
7.6. Telekomunikacja ... 64
7.7. Cmentarze ... 64
8. Stan prawny gruntów ... 66
8.1. Struktura własności ... 66
8.2. Stan regulacji prawnych gruntów rolnych i leśnych przeznaczonych na cele nierolnicze i nieleśne ... 70
8.3. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych ... 70
8.4. Tereny administracji morskiej ... 70

II. CELE I ZAŁOŻENIA ROZWOJU ... 73
9. Cele rozwoju miasta ... 73
9.1. Cele gospodarcze ... 73
9.2. Cele społeczne ... 73
9.3. Cele ochronne ... 73
9.4. Cele przestrzenne ... 74
9.5. Instrumenty gospodarki przestrzennej ... 74
10. Założenia rozwoju miasta ... 76
10.1. Prognoza demograficzna ... 76
10.2. Rynek pracy ... 78
10.3. Metropolia gdańska ... 78
10.4. Funkcje egzogeniczne ... 79
10.4.1. Kierunki rozwoju gospodarki morskiej ... 79
10.4.2. Kierunki rozwoju przemysłu, baz i składów ... 80
10.4.3. Kierunki rozwoju turystyki ... 81
11. Zadania służące osiąganiu ponadlokalnych celów publicznych ... 83
11.1. Powiązania zewnętrzne drogowe, kolejowe, morskie i lotnicze ... 83
11.2. Ponadlokalne systemy inżynieryjne ... 83
11.3. Ponadlokalne urządzenia infrastruktury społecznej ... 84
11.3.1. Nauka i szkolnictwo wyższe ... 85
11.3.2. Służba zdrowia ... 85
11.3.3. Kultura ... 85
11.3.4. Sport i rekreacja ... 85

III. KIERUNKI ... 87
12. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów wraz ze wskaźnikami dotyczącymi zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy ... 87
12.1. Kształtowanie struktury przestrzennej miasta ... 87
12.1.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta ... 87
12.1.2. Wskaźniki i parametry zagospodarowania terenów ... 88
12.1.3. Przestrzenie publiczne ... 89
12.1.4. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego ... 91
12.1.5. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej ... 91
12.2. Kształtowanie struktury przestrzennej dzielnic ... 92
12.2.1. Śródmieście ... 92
12.2.2. Wrzeszcz ... 93
12.2.3. Oliwa ... 93
12.2.4. Południe ... 94
12.2.5. Zachód ... 95
12.2.6. Port ... 95
12.3. Kierunki rozwoju mieszkalnictwa ... 97
12.3.1. Główne założenia polityki mieszkaniowej ... 97
12.3.2. Standardy zamieszkiwania ... 97
12.3.3. Rozmieszczenie programu mieszkaniowego ... 98
12.4. Kształtowanie sieci usług ... 98
12.4.1. Ośrodki usługowe ... 98
12.4.2. Obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 ... 99
12.4.3. Model oświaty ... 100
12.4.4. Koncepcja rozwoju placówek oświaty ... 100
12.4.5. Standardy opieki zdrowotnej ... 101
12.4.6. Koncepcja rozwoju opieki zdrowotnej ... 102
12.4.7. Kultura, sport i rekreacja ... 102
13. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrona przyrody ... 104
13.1. Ogólnomiejski System Terenów Aktywnych Biologicznie (OSTAB) ... 104
13.2. Tereny zieleni miejskiej i inne tereny cenne przyrodniczo ... 105
13.3. Ograniczanie zanieczyszczeń środowiska ... 106
13.4. Przeciwdziałanie osuwaniu się mas ziemnych ... 106
14. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej ... 107

14.1. Obszary i obiekty zabytkowe o znaczeniu międzynarodowym 107
14.2. Obszary i obiekty zabytkowe o znaczeniu krajowym i regionalnym 107
14.3. Ochrona stanowisk archeologicznych 108
14.4. Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego 108
14.5. Ochrona ekspozycji 109
14.6. Ochrona dóbr kultury współczesnej 110
15. Kierunki rozwoju systemów transportowych 111
15.1. Cele systemu transportowego 111
15.2. Podsystem drogowo-uliczny 112
15.3. Obsługa transportowa Śródmieścia Historycznego 112
15.4. Podsystemy transportu zbiorowego 112
15.5. Klasyfikacja węzłów przesiadkowych 114
15.6. Podsystem pieszo-rowerowy 114
15.7. Polityka parkingowa 115
16. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej 117
16.1. Zaopatrzenie w wodę 117
16.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków 117
16.3. Odprowadzanie wód opadowych, regulacja stosunków wodnych 118
16.4. Ochrona przeciwpowodziowa 119
16.5. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów 120
16.6. Systemy energetyczne 120
16.6.1. Ciepłownictwo 120
16.6.2. Gazownictwo 121
16.6.3. Elektroenergetyka 121
16.7. Telekomunikacja 122
16.8. Cmentarze 122
17. Plany miejscowe 123
17.1. Plany obowiązkowe 123
17.2. Obszary, dla których miasto zamierza sporządzić plany miejscowe 123
17.3. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne 124
18. Obszary problemowe 125
18.1. Obszary wymagające przekształceń 125
18.2. Obszary wymagające rehabilitacji 125
18.3. Obszary wymagające rewitalizacji 126
18.4. Obszary monofunkcyjnych osiedli mieszkaniowych wymagające humanizacji 126
18.5. Ogrody działkowe 127
18.6. Kolonie mieszkaniowe 128
18.7. Nowe tereny inwestycyjne 129

IV. WNIOSKI KIEROWANE DO GMIN SĄSIEDNICH, SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA I ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ 131
19.1. Wnioski do gmin sąsiednich 131
19.2. Wnioski do samorządu województwa 132
19.3. Wnioski do administracji rządowej 132

V. ANEKSY 133
1. Gdańsk na tle obszaru metropolitalnego* 133
2. Parki i zieleńce o powierzchni większej niż 0,5 ha* 137
3. Wykaz obszarów i obiektów przyrodniczych prawnie chronionych (stan na 31 grudnia 2006 r.)* 138
4. Obszary i obiekty przyrodniczo cenne postulowane do objęcia ochroną* 153
5. Wykaz zespołów i obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków* 156
6. Obiekty i obszary postulowane do umieszczenia na liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO* .176
7. Wykaz zespołów zabytkowych do ochrony mocą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego 177
8. Wykaz stanowisk archeologicznych* 183
9. Wykaz dóbr kultury współczesnej 189
10. Zróżnicowanie przestrzenne zjawisk społeczno-gospodarczych (dane z 2002 r. według NSP)* 190
11. Wykaz cieków podstawowych* 201
12. Wykaz urządzeń osłony przeciwpowodziowej* 203
13. Zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej* 204
14. Czynne ujęcia wody i ich strefy ochronne* 205
15. Wykaz opracowań projektowych i studialnych niezbędnych do prowadzenia prawidłowej polityki rozwoju miasta 206
16. Zróżnicowanie przestrzenne zjawisk społeczno-gospodarczych* – prognoza na stan wypełnienia struktur* 207
17. Model obsługi miasta Gdańska w zakresie ośrodków usługowych 209
18. Tereny przeznaczone do rekultywacji 211
19. Wykaz obszarów i obiektów dziedzictwa kulturowego tworzących tożsamość miasta i jego wizerunek 212
20. Gdański Obszar Metropolitalny* 214
21. Wskaźniki parkingowe* 248
22. Rezerwowe ujęcia wody* 251
23. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (stan na 31.12.2006 r.)* 253
24. Zestawienie obszarów wymagających przekształceń 275
25. Zestawienie obszarów wymagających rehabilitacji 276

* Aneks informacyjno-promocyjny

26. Zestawienie obszarów do rewitalizacji ... 277
27. Zestawienie osiedli mieszkaniowych wymagających humanizacji ... 278
28. Tereny ogrodów działkowych przekształconych na inne cele ... 279
29. Tereny zamienne dla likwidowanych ogrodów działkowych ... 283
30. Zestawienie nowych (na surowym korzeniu) ważniejszych terenów inwestycyjnych w obrębie zainwestowania miejskiego ... 284

VI. WYBRANE ZAGADNIENIA TRANSPORTOWE MIASTA GDAŃSKA[x] ... 285
1. Ogólne założenia modelu matematycznego systemu transportowego ... 285
1.1. Ogólne założenia modelu ... 285
1.2. Ruchliwość całkowita w mieście ... 288
1.3. Podział zadań przewozowych ... 289
1.4. Wskaźniki przesiadkowości i izochrony dojazdu dla systemu transportu zbiorowego ... 290
2. Układ uliczno-drogowy Gdańska ... 293
2.1. Prognozy ruchu kołowego dla układu uliczno-drogowego przyjętego w SUiKZP w zdefiniowanych stanach planistycznych ... 293
2.2. Prognozy ruchu kołowego dla układu uliczno-drogowego dla zakładanego maksymalnego 60% udziału podróży transportem samochodowym w zdefiniowanych stanach planistycznych ... 295
2.3. Prognozy potoków kołowych na układzie uliczno-drogowym poprzedniego stanu wyróżnionego obciążonego więźbą ruchu z następnego stanu wyróżnionego (są to prognozy ostrzegawcze na wypadek opóźnień w realizacji elementów układu transportowego miasta) ... 296
2.4. Obciążenie potokiem kołowym nowej ul. Wałowej dla różnych scenariuszy jej budowy ... 296
2.5. Analizy ruchowe dla małej ramy komunikacyjnej Gdańska ... 297
2.6. Ulice lokalne w modelu układu uliczno-drogowego Gdańska ... 298
2.7. Analiza ruchowa rejonu skrzyżowania ulic Chrzanowskiego i Słowackiego ... 302
3. Układ tras transportu zbiorowego miasta Gdańska ... 303
3.1. Parametry środków podsystemów transportu zbiorowego ... 303
3.2. Układ tras transportu zbiorowego przyjęty w SUiKZP w zdefiniowanych stanach planistycznych ... 304
3.3. Zachodnia trasa tramwajowa ... 304
3.4. Trasa tramwajowa w ciągu Obrońców Wybrzeża – Droga Zielona ... 309
3.5. Warianty tras tramwajowych obsługujących dzielnicę Południe bez węzła integracyjnego Czerwony Most ... 309
3.6. Trasa tramwajowa w ciągu nowej Jabłoniowej i nowej Świętokrzyskiej ... 310
3.7. Warianty rozbudowy tras tramwajowych w dzielnicy Południe wg III projektu GPKM ... 310
3.8. Warianty budowy tras tramwajowych w dzielnicy Południe ... 311
4. Zestawienie rycin z prognozami ruchu ... 314
5. Zmienne objaśniające modelu matematycznego Gdańska ... 394

VII. BIBLIOGRAFIA ... 407

VIII. RYSUNKI STUDIUM (POZA TEKSTEM) ... 409
1. Uwarunkowania ponadlokalne ... 409
2. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego ... 410
3. Zasoby dziedzictwa kulturowego ... 412
4. Kierunki zagospodarowania przestrzennego ... 412
5. Ochrona dziedzictwa kulturowego ... 414
6. System transportowy – rysunek informacyjno-promocyjny ... 415
7. Systemy wodociągowo-kanalizacyjne, zabezpieczenia przeciwpowodziowe, gospodarka odpadami – rysunek informacyjno-promocyjny ... 415
8. Systemy energetyczne i telekomunikacyjne – rysunek informacyjno-promocyjny ... 416
9. Plany miejscowe ... 417
10. Usługi i przemysł – rysunek informacyjno-promocyjny ... 417
11. Obszary problemowe – rysunek informacyjno-promocyjny ... 418
12. Struktura funkcjonalno-przestrzenna. Stan zdeterminowany – rysunek informacyjno-promocyjny ... 419
13. Struktura funkcjonalno-przestrzenna. Stan perspektywiczny – rysunek informacyjno-promocyjny ... 420
14. Struktura funkcjonalno-przestrzenna. Stan wypełnienia struktur – rysunek informacyjno-promocyjny ... 420

IX. SZKICE POGLĄDOWE (POWSTAŁE NA PODSTAWIE RYSUNKÓW STUDIUM) ... 421
1. Uwarunkowania środowiskowe ... 422
2. Zasoby dziedzictwa kulturowego ... 423
3. Wielkoprzestrzenne elementy krajobrazu kulturowego ... 424
4. Zasady polityki przestrzennej ... 425
5. Mieszkalnictwo ... 426
6. Kształtowanie sieci usług ... 427
7. Gospodarka morska, przemysł, składy, bazy ... 428
8. Turystyka i rekreacja ... 429
9. Ochrona przyrody, obszary cenne przyrodniczo, Ogólnomiejski System Terenów Aktywnych Biologicznie (OSTAB) ... 430
10. Ochrona dziedzictwa kulturowego ... 431
11. Obszary problemowe ... 432
12. System transportowy ... 433
13. Polityka parkingowa ... 434
14. Miejskie systemy inżynieryjne. Wodociągi, kanalizacje. Zabezpieczenia przeciwpowodziowe i gospodarka odpadami ... 435
15. Miejskie systemy inżynieryjne. Energetyka i telekomunikacja ... 436
16. Plany miejscowe ... 437

[x] Dział informacyjno-promocyjny

WSTĘP

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest podstawowym instrumentem polityki przestrzennej gminy[1]. **Studium, uchwalone przez radę gminy, nie jest przepisem gminnym powszechnie obowiązującym** ani nie stanowi podstawy do wydawania decyzji administracyjnych. **Jest to główny dokument gminy dotyczący gospodarki przestrzennej na całym jej obszarze.** Postanowienia studium są wprowadzane w życie przez plany zagospodarowania przestrzennego, które muszą być z nim zgodne.
Studium Gdańska – zgodnie z ustawą – zawiera uwarunkowania i kierunki rozwoju przestrzennego miasta. Inne aspekty rozwoju społecznego i gospodarczego są omawiane w tym dokumencie tylko w zakresie bezpośrednio oddziałującym na problemy przestrzenne. **Ustalenia studium koncentrują się na najważniejszych problemach gospodarki przestrzennej, zjawiskach wymagających rozstrzygnięć w obecnym stanie rozwoju miasta, kwestiach wywołujących kontrowersje i spory co do bieżących i przyszłych skutków.** Problemy i zjawiska niesporne i mniejszej wagi dla rozwoju miasta są potraktowane w dokumencie marginalnie lub wręcz zostały pominięte. Zatem rozmaite ujęcie poszczególnych wątków w tekście studium wynika z ich zróżnicowanej wagi dla rozwoju przestrzennego miasta i jest założeniem konstrukcji dokumentu. Najważniejsze tezy studium zostały zapisane **pogrubioną czcionką**.
W 1999 r. miasto zostało podzielone dla celów planistycznych na 6 dzielnic urbanistycznych: Śródmieście, Wrzeszcz, Oliwa, Południe, Zachód i Port, a każda z dzielnic – na 3 do 6 jednostek urbanistycznych (łącznie 28). Struktury te zostały delimitowane według kryteriów funkcjonalno-przestrzennych oraz historycznych, co obrazuje współczesny stan rozwoju urbanizacji (ryc. 1).
Rozwój struktur przestrzennych i demograficznych zanalizowano w studium w trzech przekrojach kontrolnych:
– stan zdeterminowany,
– stan perspektywiczny,
– stan wypełnienia struktur.
Stan zdeterminowany został skonstruowany z uwzględnieniem zjawisk społeczno-gospodarczych i przestrzennych, które uznano za zdecydowane i nieuniknione. W szczególności chodziło tu o inwestycje będące w trakcie realizacji. Stan perspektywiczny jest etapem pośrednim w rozwoju miasta, dla którego występuje wysokie prawdopodobieństwo ekstrapolacji dzisiejszych trendów rozwoju przestrzennego i techniczno-technologicznego. Stan wypełnienia struktur zaś oznacza etap zajęcia przez inwestycje wszystkich obszarów w granicach miasta wskazanych pod zainwestowanie miejskie. Do uwzględnienia również ostatniego z wyróżnionych stanów rozwoju, wykraczającego poza horyzont perspektywiczny standardowo przyjmowany w planowaniu przestrzennym, skłania przede wszystkim:
– wysoki obecnie stopień niepewności prognoz demograficznych,
– bardzo niski poziom zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych; nawet przy dużym tempie budownictwa mieszkaniowego w ciągu 15 lat Gdańsk jest w stanie osiągnąć wskaźnik powierzchni mieszkaniowej na jednego mieszkańca stanowiący zaledwie **3/4 obecnego** średniego wskaźnika w miastach starej Unii Europejskiej, a mniej niż połowę – w USA; stwarza to silną determinantę dalszego rozwoju przestrzennego miasta po okresie perspektywicznym wynikającą ze znanych i dość pewnych przesłanek,
– dążenie do racjonalnego kształtowania układów komunikacji i infrastruktury technicznej na całym obszarze miasta przy założeniu, że mniejszym ryzykiem jest przeszacowanie potrzeb i rezerw terenowych na te cele niż ich niedoszacowanie, zwłaszcza na początku wyraźnego boomu inwestycyjnego.
Wyróżnione stany rozwoju nie dotyczą konkretnych ram czasowych. Jedynie dla obliczeń prognoz demograficznych przyporządkowano kolejnym stanom lata 2010, 2020 i 2030, co nie zmienia faktu, że analizowane stany mają w zagospodarowaniu przestrzennym genezę i intencję jakościową.
Dokument studium składa się z części tekstowej i graficznej. Część tekstowa została uporządkowana w czterech podstawowych rozdziałach: „Uwarunkowania", „Cele i założenia rozwoju", „Kierunki" oraz „Wnioski" (według spisu treści wynikającego z ustawy[2] i rozporządzenia[3]). W studium uwzględniono wnioski z opracowania ekofizjograficznego wykonanego wcześniej na potrzeby studium. Dokument wzbogacono treściami niewymaganymi przez ustawę, uwzględniając problematykę uwarunkowań ponadmiejskich, cele rozwoju miasta i instrumenty

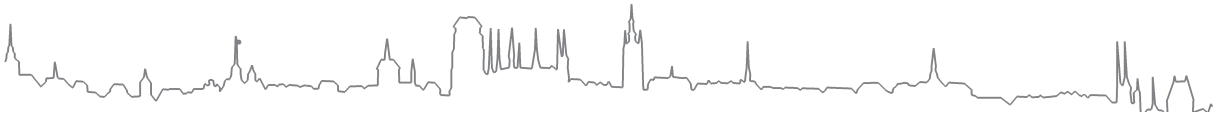
1 Ustawa z 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, art. 9.
2 Tamże, art. 10, ust. 1, 2.
3 Rozporządzenie ministra infrastruktury z dnia 26 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

gospodarki przestrzennej, prognozy demograficzne i kierunki rozwoju funkcji egzogenicznych miasta. W części tekstowej dodatkowo zamieszczono w formie aneksów szczegółowe wykazy, zestawienia i kartogramy ilustrujące różne zjawiska stanu istniejącego i rozwoju miasta, które zostały wyłączone z głównego tekstu studium ze względu na swoją formę lub objętość. Aneksy nr 7, 9, 15, 17, 18, 19, 21 i aneksy od nr 24 do 30 mają charakter stanowiący. W części tekstowej zamieszczono też zestaw 16 szkiców poglądowych, które ułatwiają lekturę tekstu. Powstały one na podstawie rysunków studium, ale nie są jego ustaleniami.

Część graficzna studium składa się z dwóch rysunków głównych w skali 1 : 10 000 pt. „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego" i „Kierunki zagospodarowania przestrzennego". Wybrane zagadnienia zostały dodatkowo zilustrowane na rysunkach tematycznych w skali 1 : 100 000 lub 1 : 25 000 (rysunki te zamieszczono poza tekstem). Charakter stanowiący ma również treść następujących rysunków: „Zasoby dziedzictwa kulturowego", „Ochrona dziedzictwa kulturowego" i „Plany miejscowe". Pozostałe rysunki nie należą do warstwy stanowiącej studium, mają jedynie charakter informacyjno-promocyjny.

Oznaczenia na rysunkach studium (linie i punkty) należy interpretować z uwzględnieniem ogólnego i strategicznego charakteru dokumentu i zgodnie ze skalami rysunków[1]. Przede wszystkim pokazują one cele, idee i zasady rozwoju przestrzennego miasta, a nie ścisłe lokalizacje obiektów. Podobnie studium wyznacza jedynie kierunek zagospodarowania przestrzennego miasta, a nie konkretny sposób użytkowania terenu.

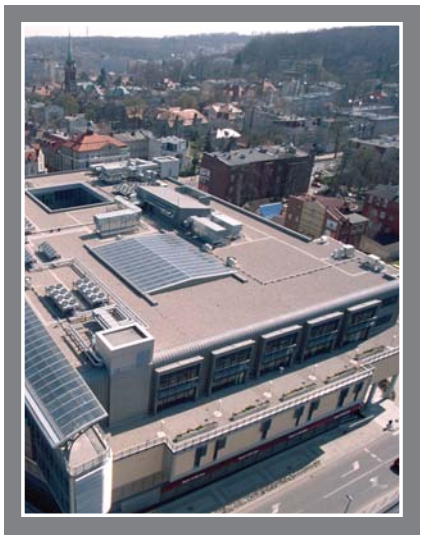
Na rysunku „Kierunki" ustalono obszary o określonym przeznaczeniu dominującym: mieszkaniowym, mieszkaniowo-usługowym, usługowym, produkcyjno-usługowym, a także urządzenia obsługi miasta i infrastruktury technicznej (w tym komunikacji) oraz zieleni miejskiej (w tym parki i cmentarze), ogrody działkowe, wody powierzchniowe, lasy, plaże, użytki rolne i inne obszary biologicznie czynne. Przeznaczenie dominujące nie oznacza ustalenia na danym obszarze wyłączności ani nawet konkretnego, mierzalnego udziału tytułowego przeznaczenia wśród innych występujących na tym obszarze, choć zwykle będzie ono przeważać ilościowo. Przestrzeń miejska jest i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju powinna być wielofunkcyjna, z zastrzeżeniem jedynie eliminacji ewidentnych sytuacji konfliktowych. Ustalenie dominującego przeznaczenia obszaru oznacza wskazanie takiego przeznaczenia terenów, które zasadniczo będzie określało przyszły typ i charakter przestrzeni miejskiej, zarówno funkcjonalny (wymagania i warunki funkcjonowania), jak i fizjonomiczny (wizualny, krajobrazowy), a co za tym idzie – rolę danej części miasta w jego strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Rozwój funkcji odpowiadającej przeznaczeniu dominującemu na danym obszarze będzie przez miasto preferowany i wspierany, i to ta funkcja będzie narzucać obowiązujące na danym obszarze standardy (np. środowiskowe, warunki obsługi komunikacyjnej, charakter zabudowy). Na danym obszarze mogą się rozwijać również inne funkcje, jednak muszą one uwzględniać standardy wyznaczone przez przeznaczenie dominujące. Określenie dopuszczonych funkcji oraz sposób uwzględnienia standardów to zadanie przyszłych planów miejscowych. Plan miejscowy jest dokumentem, który uprawnia do definiowania konkretnego przeznaczenia terenu i określania warunków zabudowy oraz parametrów urbanistycznych. Dopiero w skali planu jest zasadne precyzowanie polityki przestrzennej miasta dla poszczególnych działek i nieruchomości w postaci określonego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu.

1 Tamże, § 7 pkt 2: „granice obszarów [...] określa się na rysunku projektu studium w sposób dostosowany do skali mapy, na której jest sporządzony".

Ryc. 1. GDAŃSK – PODZIAŁ NA DZIELNICE I JEDNOSTKI URBANISTYCZNE

I. UWARUNKOWANIA

1. Uwarunkowania ponadlokalne i możliwości rozwoju miasta

1.1. Uwarunkowania międzynarodowe

Gdańsk powstał i rozwinął się dzięki swojemu położeniu u ujścia Wisły na południowym wybrzeżu Morza Bałtyckiego jako główny port zasobnego spichlerza środkowo-wschodniej Europy. To tu szlaki morskie ze Skandynawii i Europy Zachodniej stykają się z drogami lądowymi prowadzącymi na południe Polski i Europy. Tędy przebiegają szlaki lądowe wzdłuż wybrzeża Bałtyku łączące Niemcy i Europę Zachodnią z Rosją, Litwą, Łotwą i Estonią.

Polska, wchodząc do Unii Europejskiej, podjęła się realizacji strategii lizbońskiej oraz jej ekologicznej wersji, czyli strategii goeteborskiej. Dokumenty te określają wspólne działania krajów członkowskich na rzecz budowy gospodarki konkurencyjnej w skali globalnej. Musi się to łączyć z koniecznością większego otwarcia gospodarki polskiej na rynki międzynarodowe i przekształceń społeczno-gospodarczych opartych na wiedzy, sprzyjających jakościowym przemianom w zakresie oferowanych towarów i usług.

Atrakcyjne położenie Gdańska na styku morza i lądu, jego zasoby oraz już rozwinięta działalność mogą się stać atutem w dążeniu do poprawy konkurencyjności Gdańska na rynkach międzynarodowych. Jednak istotnym walorem i szansą dla rozwoju Gdańska jest jego położenie wobec przebiegających przez województwo pomorskie dwóch paneuropejskich korytarzy transportowych[1]: korytarza IA (Ryga – Kalinigrad – Elbląg – Gdańsk), będącego odgałęzieniem I korytarza transportowego (Helsinki – Tallin – Ryga – Kowno – Warszawa), oraz korytarza VI (Skandynawia – Gdańsk – Katowice – Zylina i dalej na południe Europy). W korytarzach tych przebiegająca przez Gdańsk podstawowa sieć dróg samochodowych, kolejowych i wodnych to elementy Transeuropejskiej Sieci Transportowej Unii Europejskiej (TEN-T).

W świetle powyższego istotnego znaczenia nabierają utrzymanie i rozwój zaczynających się w Gdańsku morskich połączeń promowych i innych połączeń morskich oraz modernizacja i rozbudowa powiązań lądowych, zwłaszcza portów z obsługiwanym zapleczem, w czym najważniejsza jest obecnie autostrada A1. Jest to szczególnie ważne wobec istnienia omijających Gdańsk, alternatywnych powiązań transportowych na południe Europy, wzdłuż zachodniego i wschodniego Bałtyku.

Gdańsk ma również dogodne powiązania rurociągami paliwowymi i gazowymi z krajowym i europejskim (w tym z Rosją i Niemcami) systemem paliwowym, co jest korzystne dla rozwoju sektora paliwowo-energetycznego.

1.2. Ośrodek o znaczeniu ponadregionalnym

Gdańsk jest w północnej Polsce największym i najważniejszym ośrodkiem gospodarczym, usługowym i kulturowym, o cechach nadających mu znaczenie ponadregionalne.

Dla ponadregionalnej rangi Gdańska szczególnie znaczenie ma aspekt kulturowy ze względu na zabytkowe zespoły i obiekty o znaczeniu europejskim, a nawet światowym, objęte ochroną konserwatorską jako materialne zasoby dziedzictwa kulturowego[2]. Zasoby te, wzbogacone o miejsca szczególne dla historii świata (Westerplatte i Stocznia Gdańska kojarzona z etosem „Solidarności"), to walory decydujące o tym, że Gdańsk jest ośrodkiem o ponadregionalnym charakterze.

Jako ośrodek usługowy Gdańsk swym oddziaływaniem przekracza granice województwa. Znaczenie ponadregionalne ma administracja publiczna: międzynarodowa, bałtycka i ogólnokrajowa. W Gdańsku mają swoją siedzibę ponadlokalne instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, ośrodki kultury i informacji, wyspecjalizowane obiekty ochrony zdrowia, jednostki handlowo-biznesowe (centrale firm, giełdy, targi, wyspecjalizowane hurtownie) oraz administracja kościelna.

Gdańsk wraz z Sopotem i Gdynią stanowi najważniejszy ośrodek akademicki północnej Polski oraz znaczący

1 Podano za: Raport o stanie zagospodarowania przestrzennego województwa, Gdańsk 2006.

2 Problematyka dziedzictwa kulturowego została szerzej omówiona w rozdz. 4.

ośrodek nauki i kultury. W Trójmieście rozwijają się wyspecjalizowane usługi, charakterystyczne dla metropolii ery cywilizacji informacyjnej. Gdańsk oddziałuje cywilizacyjnie na całą północną Polskę.
Gdańsk jest największym ośrodkiem gospodarczym w północnej Polsce. Tu się znajduje port morski stymulujący rozwój działalności powiązanych z gospodarką morską oraz innych korzystających z renty położenia w koncentracjach portowo-przemysłowych. W coraz większym stopniu daje się zauważyć rozwój działalności gospodarczych pobudzanych przez naukowo-badawcze zaplecze Gdańska. Ze względu na nagromadzenie działalności produkcyjnej i usługowej Gdańsk ma duży wpływ na procesy gospodarcze na obszarze między Słupskiem, Starogardem Gdańskim, Kwidzynem i Elblągiem.

1.3. Uwarunkowania regionalne

Gdańsk jest stolicą województwa pomorskiego, a także miastem centralnym Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego (GOM). Pełni funkcję głównego ośrodka biznesowego, administracyjnego i usługowego całego regionu.
Gdańsk, wraz ze swoim regionem, jest miejscem o nieprzeciętnych walorach turystycznych. Wybitne walory wynikające zarówno z historii (Hanza, Wolne Miasto, „Solidarność"), jak i zachowanej spuścizny kulturowej są wzmacniane i uzupełniane zróżnicowaną ofertą atrakcji turystycznych w postaci obiektów (m.in. Ogród Zoologiczny, Aquapark) oraz licznych wydarzeń i imprez, z których najważniejsze to Jarmark św. Dominika, Festiwal Piosenki w Sopocie oraz Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni.
W pobliżu Gdańska znajduje się zabytek światowej rangi – zamek krzyżacki w Malborku, w całym regionie zaś liczne obiekty zabytkowe o charakterze sakralnym i świeckim oraz zabytkowe układy urbanistyczne (głównie centra miast o genezie średniowiecznej, m.in. w Chojnicach, Gniewie, Malborku, Pucku, Słupsku, Tczewie) i założenia dworsko-parkowe. W odległości około dwóch godzin jazdy od Gdańska znajduje się wiele rejonów turystyczno-wypoczynkowych o nieprzeciętnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych: Pobrzeże Wiślane z Mierzeją Wiślaną, Pojezierze Kaszubskie, Bory Tucholskie, Pobrzeże Bałtyku z Mierzeją Helską oraz atrakcyjne miejscowości nadmorskie (Sopot, Gdynia, Łeba, Ustka, Krynica Morska, Hel, Jastarnia oraz wiele innych).
Znaczne obszary są objęte ochroną prawną: Słowiński Park Narodowy, Park Narodowy Borów Tucholskich; parki krajobrazowe: Nadmorski, Trójmiejski, Kaszubski, Wdzydzki, Zaborski, Tucholski, Wdecki, Mierzeja Wiślana oraz obszary chronionego krajobrazu.
W samym Gdańsku i jego bezpośrednim otoczeniu znajdują się aktywne ośrodki pielgrzymkowe i ośrodki życia religijnego: Św. Wojciech, Matemblewo, meczet, katedra greckokatolicka, Kalwaria Wejherowska, Swarzewo, Pelplin, Sianowo.
Wskazane wyżej walory regionu podnoszą atrakcyjność Gdańska jako ośrodka miejskiego i wzmacniają jego rolę jako ośrodka obsługi ruchu turystycznego o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym.

1.4. Gdański Obszar Metropolitalny (GOM)

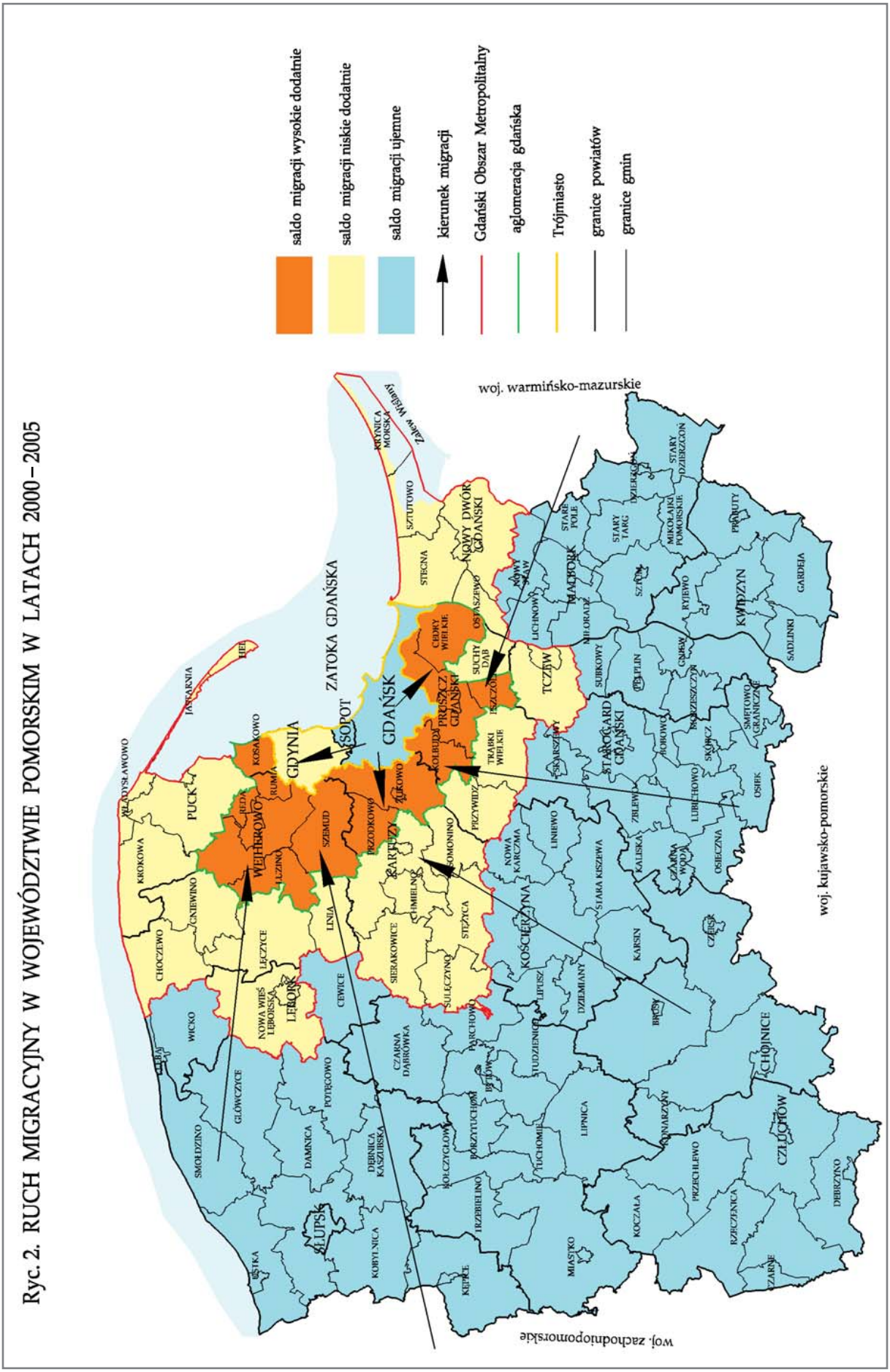
Gdańsk jest głównym miastem rozwijającego się subregionalnego systemu osadniczego o cechach obszaru metropolitalnego. Centrum obszaru obejmującego różnorodne powiązania funkcjonalno-przestrzenne, gospodarcze i demograficzno-społeczne jest Trójmiasto oraz – szerzej – aglomeracja gdańska obejmująca miasta Gdańsk, Sopot, Gdynia, Pruszcz Gdański, Rumia, Reda, Wejherowo, gminę miejsko-wiejską Żukowo oraz gminy wiejskie: Wejherowo, Luzino, Kosakowo, Szemud, Przodkowo, Kolbudy, Pruszcz Gdański, Pszczółki, Cedry Wielkie.
Studia przeprowadzone przez Unię Metropolii Polskich określają Gdański Obszar Metropolitalny według granic powiatów, włączając obok trzech miast na prawach powiatu (Gdańsk, Sopot, Gdynia) graniczące z nimi powiaty: pucki, wejherowski, kartuski, gdański (z siedzibą w Pruszczu Gdańskim) i nowodworski. Delimitacja proponowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego dołącza do tego obszaru miasto i gminę Tczew, miasto Lębork i gminę Nowa Wieś Lęborska. Tak zdelimitowany GOM obejmie łącznie 45 miast i gmin zamieszkałych obecnie przez prawie 1,4 mln mieszkańców. W aglomeracji gdańskiej nasila się proces suburbanizacji – rozlewanie się zabudowy mieszkaniowej na tereny gmin wiejskich: Pruszcz, Kolbudy, Żukowo oraz dynamiczny rozwój mniejszych miast, takich jak Pruszcz Gdański, Reda, Rumia, Żukowo. Następuje wzrost liczby mieszkańców gmin aglomeracji, z wyjątkiem Trójmiasta, które jako całość ma ujemne saldo ruchu naturalnego i migracyjnego. Cały przyrost migracyjny (i naturalny) aglomeracji koncentruje się w pierścieniu gmin otaczających Trójmiasto (ryc. 2).

Tab. 1. Gdańsk na tle Polski, województwa pomorskiego, Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego, aglomeracji gdańskiej i Trójmiasta

Wyszczególnienie	Liczba ludności w tys. rok 2006	Średnioroczne tempo zmian w % w latach 1995-2006	Średnie saldo migracji na 10 tys. ludności 2000-2006	Młodość demograficzna[1] 2006	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w % 2006	Wskaźnik feminizacji[2] 2006	Bezrobotni na 100 osób w wieku produkcyjnym 2006	Liczba spółek prawa handlowego 2005		Średnia powierzchnia użytkowa mieszkań na osobę 2005
								na 10 tys. ludności	dynamika wzrostu 2000--2005	
POLSKA	38125,5	–0,11	–4,7	1,28	15,7	107	9,4	59,1	145,9	23,2
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE	2203,6	0,16	3,3	1,50	14,2	106	8,9	79,2	132,2	22,2
poza Gdańskim Obszarem Metropolitalnym	846,6	–0,49	–18,5	1,83	12,7	102	13,9	33,9	147,0	21,9
Gdański Obszar Metropolitalny	1357,0	0,29	16,6	1,33	15,1	107	5,7	107,5	129,6	23,2
poza aglomeracją gdańską	346,2	0,30	1,7	2,04	12,1	102	10,7	36,4	149,5	23,0
aglomeracja gdańska	1010,8	0,29	21,7	1,15	16,1	109	4,1	131,8	128,0	24,4
poza Trójmiastem	262,7	1,58	110,3	2,17	10,9	103	5,0	60,7	152,2	24,5
Trójmiasto	748,1	–0,12	–8,2	0,93	17,9	111	3,8	156,1	125,4	24,2
Gdańsk	456,7	–0,13	–12,0	0,95	17,5	111	3,9	150,2	121,2	21,8

1 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na osobę w wieku poprodukcyjnym.
2 Liczba kobiet na 100 mężczyzn.

Ryc. 2. RUCH MIGRACYJNY W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM W LATACH 2000 – 2005

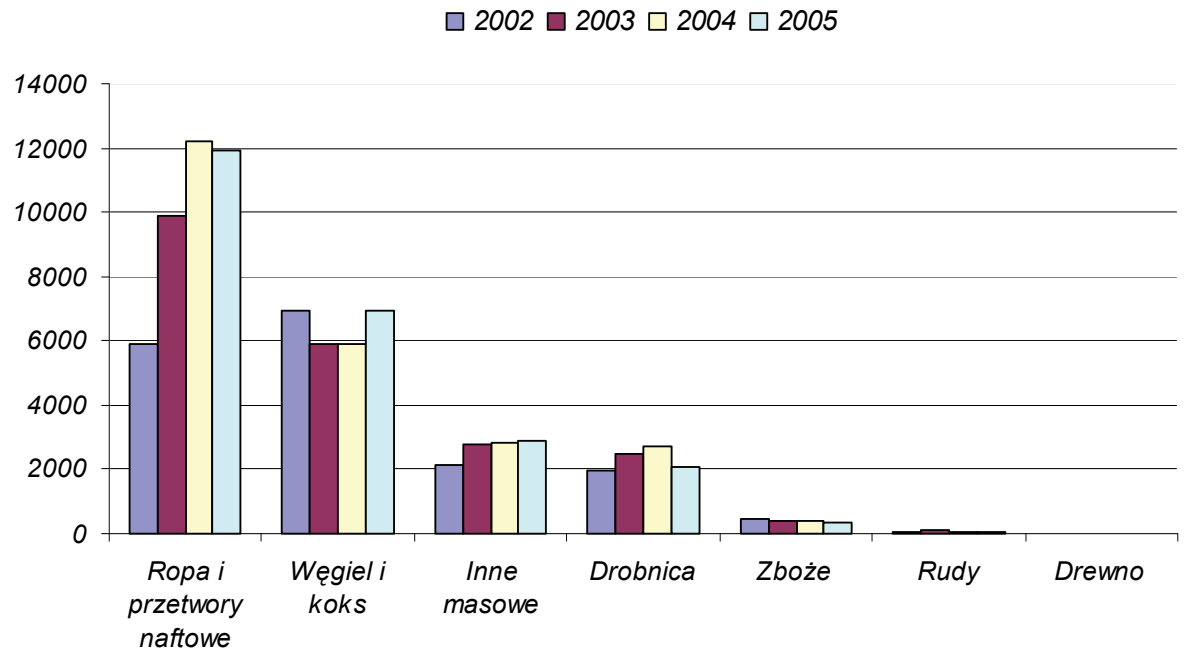
Sąsiadujące z Trójmiastem gminy wiejskie oferują rozległe obszary budowlane (na ogół obsługiwane przez miejskie systemy infrastruktury technicznej) w atrakcyjnych środowiskowo rejonach podmiejskich, w których ceny są niższe niż w Gdańsku. Podobna konkurencja pojawia się także na rynku nieruchomości przeznaczonych na działalność gospodarczą, co skutkuje przenoszeniem się podmiotów gospodarczych do gmin ościennych. Istnieje zagrożenie, że w nadchodzących latach w aglomeracji gdańskiej nastąpi dynamiczny rozwój przedmieść (suburbiów) przy niewypełnieniu struktur mieszkaniowych Gdańska. Takie zagrożenie potwierdzają prognozy GUS bazujące na przedłużeniu istniejących procesów. Odpływ migracyjny przyśpiesza niekorzystne zmiany struktury demograficznej (starzenie się i feminizacja) i społecznej Trójmiasta. Średnioroczne tempo zmian liczby mieszkańców Trójmiasta i Gdańska od 1988 r., kiedy to przeprowadzono przedostatni Narodowy Spis Powszechny (NSP), było lekko ujemne, podczas gdy dla obszaru aglomeracji poza Trójmiastem – dodatnie. Generatorem ruchów migracyjnych do aglomeracji była i jest zdecydowanie lepsza sytuacja na rynku pracy w Trójmieście niż w bardziej oddalonych częściach województwa; poziom bezrobocia jest tu ponad dwukrotnie, a często nawet ponad trzykrotnie niższy niż w niektórych powiatach województwa pomorskiego. Trójmiasto wykazuje bowiem znacznie wyższą (o ponad 25%) od przeciętnej wojewódzkiej aktywność gospodarczą (mierzoną liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 ludności). Wysoką aktywność gospodarczą wykazują gminy aglomeracji gdańskiej poza Trójmiastem; dynamika wzrostu liczby spółek prawa handlowego i zakładów osób fizycznych jest tu ponad dwukrotnie wyższa niż w Trójmieście (tab. 1). Aktywności gospodarczej poza granicami Trójmiasta sprzyja duża dostępność tańszej siły roboczej (aneks nr 1). Aktywizacja gospodarcza obszarów peryferyjnych gdańskiej metropolii (północnego i południowego) ulega wzmocnieniu na skutek działalności Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Warto pamiętać o tym, że nadal brakuje mechanizmów koordynujących zagospodarowanie przestrzenne zarówno na obszarze aglomeracji, jak i na obszarze Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego. Do sporządzenia planu GOM, w ramach aktualizacji planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego, zgodnie ze zmianą w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przystąpił Urząd Marszałkowski.

1.5. Główne funkcje egzogeniczne

1.5.1. Gospodarka morska, przemysł, składy, bazy

Gospodarka morska i funkcja przemysłowo-składowa to tradycyjne podstawy ekonomiki Gdańska. Transformacja gospodarcza ostatnich lat (przy dużej podatności gospodarki morskiej na koniunkturę światową) spowodowała istotne przeobrażenia w tej dziedzinie. Wzrastające przeładunki portowe zapewniły Gdańskowi wiodące miejsce wśród portów bałtyckich. Przetrwały (w dobrej kondycji) remonty statków, a także w znacznym stopniu produkcja, istotnemu ograniczeniu zaś uległy rybołówstwo oraz działalność armatorska.

Ryc. 1. Wielkości przeładunków w latach 2002–2005 w podziale na ładunki

Obszar administrowany przez Zarząd Morskiego Portu Gdańsk SA obejmuje port wewnętrzny i port zewnętrzny. Port wewnętrzny jest położony wzdłuż odcinka Martwej Wisły i Kanału Portowego, gdzie oprócz specjalistycznych baz i terminali (m.in. ro-ro) oraz uniwersalnych nabrzeży portowych znajdują się baza i terminal dla promów pasażerskich. Port zewnętrzny (Port Północny) jest położony nad Zatoką Gdańską, z pirsami wysuniętymi w wody Zatoki, gdzie znajdują się nowoczesne bazy ładunków masowych, głównie energetycznych.
Przedsiębiorstwa działające na obszarze administrowanym przez Zarząd Morskiego Portu Gdańsk SA prowadzą przeładunki:

- drobnicy konwencjonalnej, nawozów sztucznych, tarcicy, wyrobów stalowych,
- siarki płynnej i granulowanej, fosforytów, soli i sody,
- paliw płynnych, gazu ciekłego LPG,
- ładunków masowych suchych: zboża, rudy, węgla,
- owoców południowych,
- ładunków kontenerowych i ro-ro.

Mimo iż wielkość przeładunków w portach Gdańska generalnie rośnie, należy odnotować występowanie znacznych rezerw zdolności przeładunkowych poszczególnych baz i terminali.
Trwa ciągła rozbudowa i modernizacja portu, szczególnie nowoczesnych, wyspecjalizowanych baz przeładunkowych w rejonie Portu Północnego mającego znaczne rezerwy terenowe dla swego rozwoju. Port dysponuje również możliwościami rozwoju w kierunku południowym (Młyniska Letnica), obecnie modernizuje się nabrzeża i poszerza wejście do portu wewnętrznego. Część portu wewnętrznego ma status Wolnego Obszaru Celnego (WOC).
Na sektor przemysłu portowego składają się przede wszystkim przedsiębiorstwa branży stoczniowej, naftowo-gazowej i chemicznej.
W przemyśle stoczniowym Gdańska główną pozycję zajmuje ostatnio Gdańska Stocznia Remontowa zatrudniająca około 4,4 tys. pracowników. Sporą aktywność wykazuje także Stocznia Północna (zatrudnia ok. 800 osób). Odradza się również działalność produkcyjna Stoczni Gdańskiej. W latach dziewięćdziesiątych powstało kilka mniejszych stoczni.
W skład gdańskiego kompleksu portowo-przemysłowego wchodzi leżąca poza administracyjnymi granicami portu Rafineria Gdańska – Grupa Lotos (zatrudniająca 2 tys. osób). Należy ona do najnowocześniejszych zakładów petrochemicznych w Europie Środkowej i przetwarza ok. 6,0 mln ton ropy, zaopatrując polski rynek w przeszło 22% paliw płynnych. Rafinerię obsługują ropociąg „Pomorski" (dostawa ropy rosyjskiej z rurociągu „Przyjaźń") oraz terminale przeładunkowe paliw płynnych w Porcie Północnym – zarówno w zakresie dostaw ropy naftowej, jak i eksportu produktów.
Przemysł chemiczny w porcie gdańskim jest reprezentowany przez:

- zakłady eksportowe siarki i innych ładunków chemicznych „Siarkopol", których roczne przeładunki wynoszą około 1,4 mln ton produktów, w tym 0,6 mln ton siarki,
- zakłady nawozów fosforowych, które generują przeładunki około 1,0 mln ton produktów.

Struktury portowo-przemysłowe mają w Gdańsku bardzo wyraziste rozmieszczenie przestrzenne. Główną i największą koncentrację tej działalności stanowi zachodnia część dzielnicy Port, po obu stronach Martwej Wisły, ze znacznymi rezerwami terenowymi dla rozwoju na wyspie Stogi w sąsiedztwie Portu Północnego. Inwestowanie w nowe funkcje portowo-przemysłowe w rejonie Stogów może napotykać społeczny opór okolicznych mieszkańców.
Zmienia się charakter południowej części portu, gdzie przez dziesięciolecia koncentrowała się produkcja statków. Obecnie produkcja ta wycofuje się na wyspę Ostrów, a tereny postoczniowe w Młodym Mieście (Nowym Mieście) jako przyszły obszar rozwojowy funkcji ogólnomiejskich i mieszkaniowych zostały włączone do dzielnicy Śródmieście.
Mniejsze zgrupowania funkcji przemysłowej powstały w innych częściach miasta: w Kokoszkach Przemysłowych i Klukowie, Oliwie (wzdłuż linii kolejowej) oraz Oruni. Pojedyncze zakłady występują także w różnych miejscach Gdańska. Lokalizacje te, oprócz Kokoszek Przemysłowych i Klukowa, znajdują się w fazie restrukturyzacji w kierunku zagospodarowania mieszkaniowo-usługowego.

1.5.2. Gospodarka turystyczna

Gdańsk jest najważniejszym ośrodkiem turystycznym północnej Polski i basenu południowego Bałtyku. O atrakcyjności tego ośrodka decyduje koncentracja wybitnych walorów historycznych, przyrodniczych, krajobrazowych, a także współczesna aktywność usługowa, w tym kulturalno-naukowa. Specyfiką Gdańska (rzadko spotykaną w tak dużych miastach) jest obecność funkcji wypoczynkowej oraz bliskie sąsiedztwo atrakcyjnych rejonów pasa nadmorskiego z Mierzejami Helską i Wiślaną, Pojezierza Kaszubskiego, Kociewia, Wzniesienia Elbląskiego. Atrakcyjność Gdańska dla turystyki krajoznawczej zwiększa bliskość Malborka, Sopotu i Gdyni. Wszystko to czyni Gdańsk miejscem atrakcyjnego pobytu letniego.

Atrakcje turystyczne Gdańska układają się w 3 kompleksy przestrzenne:
- kompleks zabytkowy Śródmieścia Historycznego,
- kompleks zabytkowy Oliwy wraz z zespołem parkowo-leśnym lasów oliwskich i ogrodem zoologicznym,
- kompleks nadmorski (Pas Nadmorski Zachodni, wyspa Stogi, Wyspa Sobieszewska).

Zagospodarowanie turystyczne koncentruje się w trzech rejonach miasta:
- Śródmieściu Historycznym, gdzie znajdują się główna baza hotelowo-gastronomiczna i większość obiektów kultury,
- w Pasie Nadmorskim Zachodnim, który pełni również funkcję rekreacyjną dla gdańszczan,
- na Wyspie Sobieszewskiej, gdzie dominuje baza wczasowa.

Pojedyncze obiekty infrastruktury turystycznej są rozproszone we wszystkich dzielnicach dolnego tarasu miasta. Kompleks parkowo-leśny jest praktycznie pozbawiony obiektów obsługi ruchu turystycznego, a przedwojenne zagospodarowanie tych terenów uległo całkowitej degradacji.

Pomimo bogatej i zróżnicowanej oferty w Gdańsku zdecydowanie dominuje krótkopobytowa turystyka krajoznawcza. Zarówno turystyka morska, jak i biznesowa czy kongresowa mają charakter marginalny, choć ze względu na jakość i prestiż są bardzo ważne.

Miasto ma 9,7 tys. miejsc noclegowych, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje 21 miejsc noclegowych. W 2005 r. z noclegów skorzystało 365 tys. osób, z tego 147 tys. turystów z zagranicy.

Ruchowi turystycznemu sprzyjają korzystne połączenia transportowe Gdańska – morskie i lotnicze. Według danych Portu Lotniczego Gdańsk ruch lotniczy w 2006 r. kształtował się na poziomie 1 mln 256 tys. pasażerów, co stanowiło podwojenie wartości z 2005 r. Dynamiczny wzrost wynika m.in. z uruchomienia połączeń tanimi liniami lotniczymi.

Wiele czynników ogranicza rozwój funkcji turystycznej. Są to m.in.:
- niewystarczająca liczba obiektów noclegowych średniego standardu,
- słabo rozwinięte zaplecze dla sportów wodnych i innych form aktywnego spędzania czasu,
- brak zaplecza dla tzw. turystyki kongresowej,
- mała liczba i niewysoki ciężar gatunkowy imprez kulturalnych, sportowych, gospodarczych, co częściowo wynika z niedoskonałości bazy dla takich przedsięwzięć,
- niedostateczna baza w porcie dla obsługi podróży turystycznych,
- mało sprawne rozwiązania komunikacyjne wewnątrz miasta i aglomeracji,
- brak instytucji koordynującej różne krajowe i międzynarodowe projekty turystyczne.

Czynnikiem obiektywnym ograniczającym rozwój funkcji turystycznej jest krótki sezon letni. Istotnymi elementami wpływającymi na rozwój turystyki i zapotrzebowania społecznego na tę formę wypoczynku są wydłużanie się czasu wolnego od pracy, wzrost ruchliwości społeczeństwa i fakt, że turystyka przestaje być elitarną formą spędzania wolnego czasu, a staje się ważną i dochodową gałęzią gospodarki. Gdańsk ma jeszcze duże możliwości rozwoju turystyki. Dowodem na to są:
- niezbyt dotąd eksponowane i eksploatowane atrakcje turystyczne,
- wolne tereny dla lokalizacji bazy turystycznej,
- realizowane i planowane obiekty oraz urządzenia ogólnomiejskie służące podniesieniu atrakcyjności pobytu turysty.

1.5.3. Nauka i szkolnictwo wyższe

Gdańsk wraz z Gdynią i Sopotem jest ważnym ośrodkiem akademickim w Polsce. Można tu studiować na prawie wszystkich kierunkach z wyjątkiem rolniczych. Sam Gdańsk zajmuje siódme miejsce w Polsce pod względem liczby studentów. W roku akademickim 2005/2006 studiowało tu 62 tys. osób (w tym około 34 tys. na studiach dziennych), a łącznie z Gdynią i Sopotem – 85,5 tys. osób. W Gdańsku ma swą siedzibę sześć uczelni państwowych: Uniwersytet Gdański, Politechnika Gdańska, Akademia Medyczna, Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu, Akademia Muzyczna, Akademia Sztuk Pięknych. Ponadto na terenie miasta działa jedenaście uczelni prywatnych. Są też instytucje prowadzące wyłącznie studia podyplomowe. Oprócz uczelni w mieście funkcjonują instytuty naukowe i oddziały instytutów nieprowadzące działalności dydaktycznej.

Placówki uczelniane i instytuty są zlokalizowane głównie we Wrzeszczu Górnym i w Oliwie Górnej, gdzie się mieszczą UG, PG, AMG i AWFiS. Uczelnie dysponują dużymi rezerwami terenów rozwojowych, które częściowo wydzierżawiają na działalność komercyjną. Obecnie trwa budowa nowego gmachu Wydziału Nauk Społecznych UG w rejonie ul. Bażyńskiego, Wydziału Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki PG przy ul. Siedlickiej oraz sali koncertowej Akademii Muzycznej przy ul. Łąkowej.

W Śródmieściu mają swoje siedziby uczelnie artystyczne. Wyższe szkoły prywatne znajdują się w różnych rejonach miasta; ich rozproszenie jest skutkiem adaptacji do celów dydaktycznych obiektów, które poprzednio pełniły rozmaite funkcje (przykładem jest Gdańska Wyższa Szkoła Administracji zlokalizowana na Stogach w dawnym ośrodku szkoleniowo-wypoczynkowym PKP).

1.5.4. Ponadlokalne urządzenia infrastruktury społecznej

Miasto Gdańsk, będące stolicą regionu i miastem centralnym Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego, skupia wiele obiektów infrastruktury społecznej o znaczeniu ponadlokalnym. Poprawiają one jakość życia mieszkańców miasta i regionu, a jednocześnie wzmacniają strukturę funkcjonalną miasta. Ponadlokalne urządzenia infrastruktury społecznej obejmują obiekty z zakresu oświaty i nauki, ochrony zdrowia, kultury, sportu i rekreacji. W Gdańsku są zlokalizowane w większości w Centralnym Paśmie Usługowym(CPU). Poza CPU znajdują się obiekty terenochłonne i o szczególnej lokalizacji, np. związanej z wodą.
Gdańsk pozostaje głównym ośrodkiem kulturalnym Pomorza. Najważniejsze gdańskie obiekty kultury o znaczeniu ponadlokalnym przedstawiono w ujęciu przestrzennym w tabeli nr 2.

I

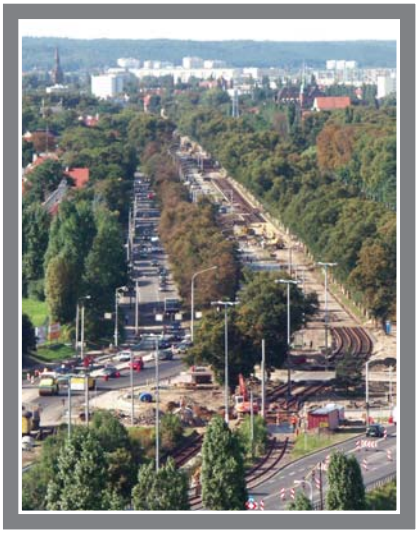
Tab. 2. Ponadlokalne obiekty kultury w Gdańsku

Obiekt	Śródmieście	Wrzeszcz	Oliwa	Południe	Zachód	Port
teatry, sale koncertowe	Teatr Wybrzeże, Polska Filharmonia Bałtycka	Teatr Miniatura, Państwowa Opera Bałtycka	-----	-----	-----	-----
kina	Cinema City Krewetka (8 sal), Neptun, Kameralne, Helikon	Multikino (10 sal), Kino Żak	Kinoplex (8 sal)	-----	-----	-----
muzea	Narodowe, Centralne Morskie, Archeologiczne, Historyczne Miasta Gdańska	-----	oddziały Muzeum Narodowego (Pałac Opatów i Spichlerz Opacki), Zabytkowa Kuźnia Wodna, Muzeum Archidiecezjalne	-----	-----	oddziały Muzeum Historycznego Miasta Gdańska – twierdza Wisłoujście i Westerplatte
biblioteki	Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. J.C. Korzeniowskiego, PAN, Techniczna CTO, Biblioteka Brytyjska UG, Centrum Herdera UG	Wojewódzka Biblioteka Pedagogiczna	Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego	-----	-----	-----
miejsca kultu	Bazylika Mariacka, kościół św. Jana, kościół św. Brygidy, kościół Chrześcijan Baptystów – pierwszy zbór, kościół Zielonoświątkowy, parafia greckokatolicka św. Bartłomieja, parafia polskokatolicka Bożego Ciała	Ewangeliczny Kościół Reformowany, kościół Adwentystów Dnia Siódmego, kościół Chrześcijan Baptystów – drugi zbór, kościół Wolnych Chrześcijan, parafia prawosławna św. Mikołaja, Sanktuarium Matki Boskiej Brzemiennej	Katedra Oliwska, meczet muzułmański	Sanktuarium św. Wojciecha	-----	-----
pozostałe	kluby muzyczne, kluby studenckie, galerie sztuki	kluby muzyczne, kluby studenckie	-----	-----	-----	-----

Gdańsk dysponuje zróżnicowaną bazą rekreacyjno-sportową. Nie jest ona jednak w pełni dostosowana do zmieniających się oczekiwań mieszkańców i turystów. Inwestycje z zakresu sportu i rekreacji mają znaczący wpływ na podniesienie atrakcyjności osadniczej miasta i wzbogacenie jego oferty turystycznej. Ponadlokalne kubaturowe urządzenia infrastruktury sportowo-rekreacyjnej to: hala sportowo-widowiskowa Olivia z krytym lodowiskiem, Akademicki Ośrodek Sportowy Politechniki Gdańskiej, obiekty klubu sportowego Lechia Gdańsk, basen SKS Start, obiekty sportowe Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu. Terenowe obiekty sportowe i rekreacyjne to: ogród zoologiczny, parki (w tym park Oliwski z ogrodem botanicznym i palmiarnią), plaże z kąpieliskami, molem i parkami w pasie nadmorskim, tor motokrosowy w Świętym Wojciechu oraz przystanie żeglarskie, wioślarskie i kajakowe (w tym Narodowe Centrum Żeglarstwa).
W Gdańsku istnieje dobrze rozwinięta sieć obiektów z dziedziny oświaty. Funkcję ponadlokalną pełnią szkoły ponadgimnazjalne, szczególnie specjalistyczne (m.in. kształcące kadrę dla gospodarki morskiej czy szkoły

artystyczne), i renomowane licea ogólnokształcące, w których 20% to uczniowie spoza Gdańska.
Funkcję ponadlokalną w Gdańsku pełnią szpitale drugiego i trzeciego stopnia referencyjnego (kliniki Akademii Medycznej, Pomorskie Centrum Traumatologii, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. M. Kopernika, Pomorskie Centrum Chorób Zakaźnych i Gruźlicy, Szpital Specjalistyczny im. św. Wojciecha Adalberta, Specjalistyczny ZOZ nad Matką i Dzieckiem, 7. Szpital Marynarki Wojennej z przychodnią, Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. T. Bilikiewicza, Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA), szpitale prywatne (NZOZ Szpital Ortopedyczno-Chirurgiczny Jankowo, NZOZ Swissmed Centrum Zdrowia) oraz wiele wysokospecjalistycznych przychodni. Ponadlokalne urządzenia ochrony zdrowia stanowią bazę mogącą przy obecnych standardach obsługi i odpowiednim poziomie finansowania w pełni zaspokoić potrzeby mieszkańców regionu.

2. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu, stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

2.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Strukturę funkcjonalno-przestrzenną współczesnego Gdańska wyznaczają przede wszystkim uwarunkowania naturalne. Dolny taras, skupiający do niedawna wszystkie tereny zainwestowania miejskiego, można obecnie uznać za obszar w większości ukształtowany i wypełniony zainwestowaniem mieszkaniowo-usługowym i produkcyjnym. Tu położone jest Śródmieście z zabytkowymi strukturami historycznymi przede wszystkim Głównego i Starego Miasta, dziewiętnastowieczny Wrzeszcz, pocysterska Oliwa, a także zespół portowo-przemysłowy Nowego Portu i Portu Północnego. Historyczne dzielnice zostały w latach powojennych wypełnione zabudową mieszkaniową o charakterze blokowym. Przecięte są główną osią komunikacyjną aglomeracji o kierunku północ – południe, na którą składają się: ciąg uliczny, linia kolejowa dalekobieżna i SKM. Wokół tej osi grupuje się najwięcej usług ogólnomiejskich, przede wszystkim ośrodkotwórczych, współtworząc tzw. Centralne Pasmo Usługowe (CPU) miasta i aglomeracji – jeden z głównych wyznaczników ich tożsamości. Dolny taras w południowo-wschodniej części miasta obejmuje część Żuław Gdańskich i jest obszarem rolniczym.

Dalej, po stronie zachodniej dolnego tarasu przebiega krawędź Wysoczyzny Gdańskiej, ktora w północnej części jest porośnięta lasami Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, a w południowej – wypełniona mniej atrakcyjnymi i bardziej rozdrobnionymi zespołami terenów otwartych i zabudowanych. Strefa ta zawiera ciekawe i wartościowe punkty ekspozycji czynnej krajobrazu (potencjalne punkty i ciągi widokowe), są one jednak w większości trudno dostępne, a zatem niewykorzystane.

Górny taras to tereny włączone do miasta i zabudowywane w okresie powojennym. Większa część tego obszaru nie jest jeszcze zabudowana i stanowi główne tereny rozwojowe miasta. Tu zlokalizowano ważne inwestycje transportowe: Obwodnicę Trójmiasta i lotnisko.

Wewnątrz terenów zainwestowanych dolnego tarasu znajdują się liczne tereny wolne – niezabudowane, zabudowane ekstensywnie lub zabudowane tymczasowo i są one stopniowo wykorzystywane. Jednak idea rozwoju miasta do wewnątrz, czyli wypełnienia istniejących struktur i intensyfikacji zabudowy, napotyka wciąż duże trudności. Tereny na dolnym tarasie są na ogół tylko pozornie możliwe do szybkiego zainwestowania. Główne problemy utrudniające lub spowalniające tempo inwestycji to:

- trudne do likwidacji stany istniejące (ogródki działkowe i przydomowe, garaże, drzewa),
- nieuregulowane stany władania,
- protesty mieszkańców i organizacji pozarządowych,
- wyższe często koszty inwestowania wynikające m.in. z wyższych cen gruntów, konieczności przebudowy infrastruktury magistralnej i komunikacji oraz stosowania bardziej zaawansowanych i droższych technologii budowlanych.

W Gdańsku w najbliższych latach nastąpi znacząca intensyfikacja zagospodarowania istniejących struktur, jednakże **tereny dostępne dla inwestycji na dolnym tarasie nie są wystarczające do zaspokojenia potrzeb rozwoju miasta,** o czym jest mowa w podrozdziale 12.3.3. Wyżej wymienione utrudnienia, a także kapitałochłonność tego procesu skłaniają inwestorów do wchodzenia na zewnętrzne tereny rozwojowe, które zgodnie z obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego są przeznaczone na cele budowlane, pomimo że nie mają pełnego uzbrojenia.

Za dopuszczeniem tych terenów do inwestycji przemawiają następujące fakty:

– decyzja o powtórnym przeznaczeniu tych terenów na cele rolnicze byłaby pozbawieniem władających praw nabytych i spowodowałaby serię roszczeń o odszkodowania z tytułu spadku wartości gruntów,

– wydano wiele decyzji administracyjnych dotyczących realizacji nowych zespołów mieszkaniowych,

– miasto wykonało główne ciągi infrastruktury technicznej na zewnętrznych terenach rozwojowych: kolektory „Morena" i „MW-1", ciepłociągi na Chełm, Trasę W-Z, rozbudowę zachodniego odcinka ul. Słowackiego,

– gminy ościenne w swoich planach nie uwzględniają gdańskiej idei rozwoju miasta do wewnątrz i pod presją sprzedających ziemię (a ceny są niższe niż w Gdańsku) wyznaczają olbrzymie obszary pod budownictwo mieszkaniowe.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta trzeba zwrócić uwagę na wielkoprzestrzenne obszary tworzące tożsamość miasta, identyfikujące Gdańsk i odróżniające go od innych dużych miast. Są to przede wszystkim zespoły zabudowy historycznej ze Śródmieściem Historycznym i zespołem pocysterskim w Oliwie (temat obszarów historycznych tworzących tożsamość miasta będzie jeszcze omawiany w podrozdziałach 4.6 i 14.4),

ale także zjawiska przyrodnicze (Trójmiejski Park Krajobrazowy, krawędź Wysoczyzny Gdańskiej), współczesne struktury usługowe (Centralne Pasmo Usługowe, Pas Nadmorski Zachodni, zespół wypoczynkowy Wyspy Sobieszewskiej) i portowo-przemysłowe (Port Północny, port wewnętrzny, rafineria z bazą PERN-u, wyspa Ostrów). Obszary te, niezależnie od ochrony prawnej niektórych z nich, muszą być uwzględniane w planowanym rozwoju miasta.

2.1.1. Centralne Pasmo Usługowe i inne miejsca koncentracji usług

Miejscem największej koncentracji usług i administracji w Gdańsku jest Centralne Pasmo Usługowe (CPU) rozciągające się wzdłuż głównej osi komunikacji drogowej i kolejowej, z najważniejszymi ogniwami w Śródmieściu, Wrzeszczu i Oliwie. Jest to struktura aglomeracyjna mająca swoją kontynuację w Sopocie i Gdyni, decydująca o tożsamości Trójmiasta. Pełni funkcję ośrodka ogólnomiejskiego i metropolitalnego skupiającego obiekty usługowe ośrodkotwórcze i znaczną grupę obiektów usługowych o swobodnej lokalizacji, czyli wyższe uczelnie, szkoły i szpitale**.**

W obszarze Centralnego Pasma Usługowego trwa intensywna modernizacja i restrukturyzacja obiektów istniejących, a także powstają nowe obiekty, przede wszystkim usługowe, a także mieszkaniowe, które stopniowo wypełniają tę strukturę. Szczególnie Śródmieście dysponuje dużymi rezerwami terenowymi, uzyskiwanymi w wyniku restrukturyzacji terenów stoczniowych i terenów przemysłowo-składowych.

Rosnąca świadomość ekonomicznej wartości przestrzeni, zwłaszcza na terenach intensywnie zabudowanych, skutkuje ostatnio wyraźnym wzrostem zainteresowania terenami od lat niezrealizowanych centrów dzielnicowych. Niektóre z tych terenów zostały przeznaczone na inne cele (np. Wyspa Piecewska na zabudowę mieszkaniową wielorodzinną z usługami jako funkcją towarzyszącą), inne uzyskują szansę zaistnienia dzięki lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (WOH), np. Przymorze, Zaspa – pas startowy.

Współczesny rozwój handlu i usług wymaga wprowadzenia nowych pojęć, oprócz pojęcia ośrodka usługowego funkcjonującego w tradycyjnej urbanistyce. Ośrodek usługowy to koncentracja obiektów usługowych, ośrodkotwórczych o podobnej częstotliwości korzystania, która decyduje o poziomie hierarchicznym ośrodka. Współczesne wielkoprzestrzenne obiekty handlowo-usługowe pełnią różnorodne funkcje usługowe, tworząc pod jednym dachem jednobryłowy ośrodek usług ponadpodstawowych, przy którym pojawiają się kolejne obiekty korzystające z renty położenia.

Istotne zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Gdańska wywołały liczne inwestycje handlowe wzdłuż Obwodnicy Trójmiasta (Centrum Handlowe Osowa, Centrum Handlowe Matarnia, Auchan, Outlet Fashion House). Można już mówić o **Zachodnim Paśmie Handlowo-Usługowym (ZPHU), które skupia** ponad 130 tys. m^2 powierzchni sprzedażowej. W zakresie handlu pasmo to jest konkurencyjne względem CPU. Hale sprzedażowe otaczają bowiem sklepy oferujące towary o coraz wyższym standardzie, z towarami luksusowymi włącznie. Obudowywanie dróg wzdłuż obwodnicy (ul. Galaktyczna, Przywidzka) kolejnymi obiektami usługowymi, a także produkcyjnymi i składowymi zamienia strukturę węzłową ZPHU w pasmowo-węzłową.

Dzięki swojej skali CPU i ZPHU realizują programy dzielnicowe w zakresie handlu, gastronomii, usług bytowych, utrudniając kreacje ośrodków dzielnicowych położonych centralnie względem rozmieszczenia mieszkańców. Ośrodki dzielnicowe, które ukształtowały się w ostatnich latach na terenie Gdańska, to obiekty przy ul. Kołobrzeskiej w Oliwie (ranga tego ośrodka została wzmocniona silnym powiązaniem z CPU i w końcowym efekcie włączona do CPU) oraz ośrodek przy centrum handlowo-usługowym Carrefour, położony poza CPU, na styku dwóch dzielnic: Śródmieścia i Wrzeszcza.

Usługi dzielnicowe Śródmieścia, Wrzeszcza i Oliwy, poza wspomnianym wyżej centrum handlowo-usługowym Carrefour, koncentrują się w CPU.

Na skutek koncentracji usług w wielkopowierzchniowych obiektach handlowych zarówno na dolnym, jak i górnym tarasie nastąpiło i trwa obniżanie rangi wielu ośrodków usługowych ponadosiedlowych aspirujących wcześniej do rangi ośrodków dzielnicowych. Dotyczy to ośrodków usługowych w dzielnicach Wrzeszcz (Brzeźno), Południe (Pasaż Chełmski), Oliwa (Żabianka). Obniża się też ranga ośrodków podstawowych, w których sklepy coraz częściej pełnią funkcję sklepów „awaryjnych" (podstawowe zaopatrzenie odbywa się w hipermarketach).

2.1.2. Główne problemy i zagrożenia ładu przestrzennego

Ład przestrzenny w rozumieniu Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym to ukształtowanie przestrzeni tworzące harmonijną całość, które spełnia uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Wszystkie te aspekty mówią o stanie ładu przestrzennego Gdańska.

Dotychczasowe i obecnie trwające procesy rozwojowe miasta wygenerowały i nadal generują takie ukształtowanie przestrzeni i takie zjawiska przestrzenne, z których część nie spełnia oczekiwań i wymagań społeczności miasta i nie może być zaliczona do kategorii harmonii i ładu. Problemy te mają rozmaity charakter:

niektóre z nich są trwałe, strukturalne, inne – możliwe do pokonania i wymagają jedynie działań organizacyjnych, czasu i środków finansowych, które w znacznej części są w gestii władz miasta. Są też i takie, których skuteczne rozwiązanie wymagałoby zmian obowiązujących przepisów prawnych. Szczególne miejsce zajmuje grupa zjawisk, obecnie postrzeganych jako ewidentne zakłócenie ładu przestrzennego, stanowiących jednak bardzo istotny potencjał rozwoju przestrzennego miasta. Chodzi o obszary zdegradowane, w tym rozległe tereny po likwidowanych funkcjach. Dlatego też rozwiązywanie tych problemów wymaga bardzo różnorodnego podejścia i zróżnicowanych kierunków oraz form działania.

Najistotniejsze aktualne problemy ładu przestrzennego dotyczące całego obszaru miasta to:

1) zaległości w dostosowywaniu układu komunikacyjnego oraz systemów infrastruktury technicznej i społecznej do rosnących potrzeb,
2) zły stan techniczny i użytkowy znacznej części starszej zabudowy mieszkaniowej, najczęściej skorelowany z niekorzystnymi zjawiskami społecznymi,
3) zaniedbanie i niski standard zagospodarowania większości terenów przydomowych w dawnych zasobach komunalnych jako skutek m.in. prowadzonej w ubiegłych latach błędnej polityki wydzielania działek do sprzedaży mieszkań po obrysach budynków mieszkalnych,
4) powstawanie centrów usługowych na terenach położonych na obrzeżach miasta i niezintegrowanych z zabudową mieszkaniową (np. przy Obwodnicy Trójmiasta, na terenach tanich, wolnych, łatwych do wyposażenia w rozległe parkingi i niezagrożonych protestami mieszkańców), stanowiących formę suburbanizacji,
5) rozwiązania przestrzenne niekorzystne z punktu widzenia interesu publicznego, nierespektujące wymogów ochrony walorów przyrodniczych, krajobrazowych, czasem kulturowych (np. w zespołach przyrodniczo-krajobrazowych), a także potrzeb budowy infrastruktury technicznej i społecznej, wymuszane przez inwestorów prywatnych w celu maksymalizacji zysku,
6) duża „bezwładność" form użytkowania i zagospodarowania terenów trudnych do zaakceptowania we współczesnym mieście, zwłaszcza w atrakcyjnych inwestycyjnie lokalizacjach; większość przypadków obszarów zdegradowanych należy jednak traktować jako przyszłe wewnętrzne, a więc bardzo korzystnie położone tereny rozwojowe miasta:
   - kolonie mieszkaniowe o niskim standardzie zabudowy i wyposażenia w infrastrukturę techniczną oraz strukturze urbanistycznej uniemożliwiającej prostą modernizację,
   - ogrody działkowe, w większości uwłaszczone, często z substandardową zabudową, samorzutnie wykorzystywane na cele mieszkaniowe, dodatkowo na ogół zarządzane w sposób roszczeniowy w stosunku do miasta niezależnie od rzeczywistego stanu użytkowania poszczególnych działek,
   - zdegradowane nieuporządkowane tereny przemysłowo-składowe i kolejowe,
   - ekstensywna, przypadkowo rozproszona i z reguły szpecąca zabudowa uwłaszczonych garaży boksowych,
7) liczne powojenne plomby w zespołach zabudowy zabytkowej, całkowicie niedostosowane do charakteru otaczającej architektury, wprowadzające wyraźną i trwałą dysharmonię,
8) przejawy zniekształceń architektury przez pozbawione kultury i jakości, fragmentaryczne dobudowy i przebudowy, np. nadbudowy dachów, wymiany stolarki, przybudówki, a w wypadku nowych realizacji, zwłaszcza indywidualnych jednorodzinnych, szukanie za wszelką cenę indywidualizacji formy budynku przez udziwnione, obce i dysharmonizujące elementy w elewacjach,
9) niedostateczne urządzenie przestrzeni publicznych poza najbardziej pryncypialnymi przestrzeniami w zabytkowych rejonach miasta – chaotycznie rozmieszczone tymczasowe kioski i pawilony handlowo-usługowe, o nieciekawej, przypadkowej, wzajemnie nieskoordynowanej formie, wykonane z tandetnych materiałów,
10) zespół niekorzystnych zjawisk na terenach lasów komunalnych i TPK, zwłaszcza w strefach przyległych do zabudowy, ograniczający powiązanie ich z terenami otwartymi poza granicami miasta, oraz prawidłowe i pełne wykorzystanie rekreacyjne tych bardzo atrakcyjnych terenów:
    - brak zagospodarowania rekreacyjnego przy dużym zapotrzebowaniu ze strony mieszkańców,
    - zaśmiecanie i dewastacja terenu,
    - przyciąganie patologicznych grup społecznych, brak bezpieczeństwa,
11) częste przypadki zawłaszczania przez właścicieli nieruchomości sąsiadujących fragmentów terenów gminnych – niejednokrotnie przeznaczonych na cele komunikacyjne, nawet w sytuacjach uregulowanego stanu władania gruntami.

Poszczególne struktury przestrzenne miasta dodatkowo charakteryzują się specyficznymi niedostatkami, problemami i zagrożeniami ładu przestrzennego:

<u>Obszary centralne, zwłaszcza Centralne Pasmo Usługowe (CPU):</u>

1) typowe dla centralnych dzielnic miast uciążliwości zamieszkiwania w starszych budynkach mieszkalnych, obecnie sąsiadujących z przeciążonymi fragmentami podstawowego układu komunikacyjnego

miasta, oraz powstawanie na obszarach nieobjętych planami miejscowymi nowych realizacji zabudowy mieszkaniowej, nierespektujących wymaganego dla terenów mieszkaniowych standardu akustycznego w warunkach świetnej koniunktury na mieszkania,
2) niski poziom nasycenia przestrzeni zaawansowanymi rozwiązaniami technicznymi (wielopoziomowe rozwiązania komunikacyjne, urządzenia ułatwiające przemieszczanie się, intensywne formy parkowania, windy dla niepełnosprawnych, kanały zbiorcze infrastruktury technicznej itp.) w stosunku do intensywności wykorzystania terenów,
3) obserwowana w ostatnich latach tendencja do wypierania handlu z tradycyjnych ulic handlowych na rzecz siedzib banków i punktów obsługi telefonii komórkowej w połączeniu z koncentracją w pobliżu funkcji handlowych zlokalizowanych w wielkopowierzchniowych centrach usługowych (np. Manhattan, Madison), co obniża atrakcyjność śródmiejskich otwartych przestrzeni publicznych, utrwalonych w świadomości mieszkańców, i wymaga weryfikacji poglądów dotyczących kształtowania tych przestrzeni,
4) zjawisko rozpraszania usług wyższego rzędu poza obszar CPU (np. sąd rejonowy i prokuratura przy ul. Piekarniczej, Centrum Kultury Tatarów w parku Oruńskim), co w połączeniu z przenoszeniem aktywności handlowo-usługowej na obrzeża miasta może ograniczyć szanse na wykreowanie w przyszłości prawdziwego centrum metropolitalnego w CPU.

Powojenne blokowiska komunalne lub należące do spółdzielni mieszkaniowych:
1) schematyczne układy urbanistyczne i uniformizacja form architektonicznych,
2) sposób zagospodarowania i eksploatacji przestrzeni międzyblokowych, zwłaszcza komunalnych (osiedla Łozy w Brzeźnie, Stogi, bloki przy al. Wojska Polskiego), utrudniający lub uniemożliwiający właściwe wydzielenie poszczególnych budynków (i terenów im przynależnych) w odrębne wspólnoty mieszkaniowej,
3) postępująca dekapitalizacja techniczna i degradacja społeczna niektórych blokowisk,
4) duże i kosztowne w usuwaniu braki w zaspokojeniu rosnących potrzeb parkingowych.

Strefa nadmorska:
1) niedostateczne zaplecze parkingowe dla użytkowników (głównie plaż), stanowiące główną przyczynę dezorganizacji ruchu i dewastacji terenów zielonych w sezonie letnim,
2) ekstensywnie użytkowane tereny w granicach portu (zwłaszcza w odcinku ujściowym Martwej Wisły) stanowiące dysonans w sąsiedztwie terenów i obiektów o najwybitniejszych wartościach kulturowych (np. Wisłoujścia, Westerplatte),
3) zbyt bliskie położenie niektórych terenów mieszkaniowych względem portu i przemysłu, wpływające na jakość warunków zamieszkiwania w aspekcie środowiskowym, funkcjonalnym i społecznym.

Nowe tereny rozwojowe:
1) nierównomierne i chaotyczne realizowanie zabudowy na nowych terenach, często w formie wyspowych enklaw w krajobrazie rolniczym, spowodowane brakiem narzędzi do etapowania urbanizacji (jedynym powodem uruchomienia nowych terenów budowlanych jest wola prywatnego właściciela terenu),
2) nienadążanie z realizacją systemów transportowych i infrastruktury społecznej za dynamicznie rozwijającą się zabudową,
3) zbyt intensywne parametry zabudowy i zagospodarowania terenu na obszarach peryferyjnych miasta, niemających planów miejscowych,
4) ignorowanie – na terenach niemających planów miejscowych – istniejących powiązań ekologicznych, w tym naturalnych terenów zielonych, w sposobie zagospodarowania i zabudowy terenu, co powoduje nieodwracalne straty i obniża walory zamieszkiwania (wynika to często z błędnego przeświadczenia o nieograniczonych zasobach obszarów zielonych na peryferiach miasta w sąsiedztwie lasów),
5) odczuwalny w krajobrazie brak zieleni wysokiej wokół nowej zabudowy mieszkaniowej,
6) niedostateczne powierzchnie zieleni parkowej oraz rezygnacja z ustalania w planach ulic dojazdowych i wewnętrznych, wynikająca z obaw co do skutków finansowych uchwalenia planu; jest to pewne zagrożenie dla przyszłego ładu przestrzennego w wypadku osiedli budowanych na gruntach prywatnych.

2.1.3. Przeznaczenie terenów według obowiązujących planów miejscowych

Przeznaczenie terenów według obowiązujących planów miejscowych odzwierciedla nie tylko politykę przestrzenną miasta, ale też jego politykę planistyczną.

Obecnie obowiązujące plany, czyli uchwalane począwszy od stycznia 1995 r., były sporządzane przede wszystkim w celach:
– podtrzymania rezerwacji terenów na cele publiczne przed wygaśnięciem planów miejscowych sporządzanych na podstawie ustawy z 1984 r., w tym przede wszystkim rezerwy terenowe pod projektowane ulice, obiekty infrastruktury technicznej i społecznej,
– ustalenia zasad ochrony istotnych walorów przyrodniczych i kulturowych,

– określenia zasad zagospodarowania terenów dla nowych inwestycji produkcyjnych, usługowych, mieszkaniowych lub mieszanych oraz obszarów przewidzianych do zasadniczych przekształceń.

W znacznie mniejszym stopniu plany miejscowe były sporządzane dla terenów istniejącego i adaptowanego bez większych zmian zagospodarowania, na których nie występują szczególne wartości wymagające ochrony, np. dla większości powojennych osiedli mieszkaniowych. Dlatego w obowiązujących planach w nikłym stopniu występuje na przykład przeznaczenie na cele rolnicze, a przeznaczenie mieszkaniowe jest reprezentowane w mniejszym wymiarze ilościowym, niż to rzeczywiście określa polityka przestrzenna.

ŚRÓDMIEŚCIE

Prawie cały obszar Śródmieścia Historycznego (około 88%) jest pokryty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które przeznaczają tereny na cele usługowe, mieszkaniowo-usługowe oraz komunikacyjne, w tym projektowane ulice układu podstawowego miasta stanowiące obwiednię Śródmieścia. Dotyczy to także licznych terenów poprzemysłowych i powojskowych przekształcanych na funkcję usługową i usługowo-mieszkaniową. Jedynie w północno-wschodniej części dzielnicy, na części terenów postoczniowych i Polskim Haku, jest przewidziane zachowanie niewielkich enklaw istniejących funkcji produkcyjno-usługowych. Tereny historycznych fortyfikacji miejskich (Grodzisko, Biskupia Górka, Opływ Motławy) znalazły swoje odzwierciedlenie w planach miejscowych w postaci urządzonej zieleni publicznej. Obszar Siedlec, praktycznie zdeterminowany istniejącą zabudową, jest w niewielkim stopniu pokryty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Na tym terenie dominuje przeznaczenie mieszkaniowe i mieszkaniowo-usługowe. Łącznie 44% obszaru dzielnicy Śródmieście (z wyjątkiem żuławskich terenów rolniczych poza linią urbanizacji) jest objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

WRZESZCZ

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na 33,3% powierzchni dzielnicy Wrzeszcz większość terenów przeznacza się na cele mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe oraz usługowe, na cele komunikacyjne, w tym projektowane ulice układu podstawowego miasta, a także pod różne formy zieleni (urządzona zieleń publiczna, zieleń ekologiczno-krajobrazowa oraz istniejące lasy i wyjątkowo pozostawiane ogrody działkowe będące elementami OSTAB). Przeznaczenie usługowe i mieszane usługowo-mieszkaniowe dominuje zwłaszcza w Centralnym Paśmie Usługowym, często na restrukturyzowanych terenach poprzemysłowych i powojskowych oraz w sąsiedztwie ważniejszych ulic. Przeznaczenie mieszane produkcyjno-usługowe nieuciążliwe występuje na niewielkich powierzchniach i prawie wyłącznie na stosunkowo wąskich pasach terenów narażonych na silne uciążliwości komunikacyjne.

OLIWA

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na 24% powierzchni dzielnicy Oliwa (po wyłączeniu terenów lasów objętych Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym udział ten osiąga 55%) większość terenów została przeznaczona na cele mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe, usługowe oraz komunikację i różne formy zieleni. Usługi dominują w Centralnym Paśmie Usługowym i w sąsiedztwie głównych ulic, w tym po obu stronach głównej osi układu transportowego Gdańsk – Gdynia. W pasie nadmorskim i Oliwie Górnej na styku z krawędzią wysoczyzny dominują zieleń i usługi turystyczno-rekreacyjne.

POŁUDNIE

Struktura funkcjonalna dzielnicy Gdańsk Południe wynikająca z obowiązujących planów miejscowych obejmujących około 80% obszaru dzielnicy to zróżnicowana oferta terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. Mieszkaniowy charakter dzielnicy jest wzbogacony o układ ośrodków usługowych mających różną rangę oraz strukturę przyrodniczo-rekreacyjną opartą na Ogólnomiejskim Systemie Terenów Aktywnych Biologicznie. W pasie wzdłuż Obwodnicy Trójmiasta przewiduje się obszary koncentracji stref produkcyjno-usługowych – część Zachodniego Pasma Handlowo-Usługowego (ZPHU).

ZACHÓD

46% powierzchni dzielnicy Zachód, a po odliczeniu Lasów Otomińskich – ponad 50% jest objęta planami miejscowymi. Zgodnie z istniejącymi uwarunkowaniami poszczególne rejony w jednostkach urbanistycznych uzyskały w planach znaczną specjalizację funkcjonalną. W Osowej są funkcje mieszkaniowe i mieszkaniowo-usługowe, a w Barniewicach Owczarni (w tej samej jednostce urbanistycznej) – przemysłowe i usługowe. Klukowo - Rębiechowo oferuje tereny mieszkaniowe, usługowe i produkcyjne oraz obszary rozwojowe lotniska, Matarnia – głównie funkcje przemysłowe, a Złota Karczma (w tej samej jednostce urbanistycznej) – usługowe i mieszkaniowe. W Kokoszkach Przemysłowych przeważają funkcje przemysłowe, w Kokoszkach Mieszkaniowych zaś – mieszkaniowe i usługowe.

PORT

W ustaleniach planów miejscowych obowiązujących prawie na 82% obszaru dzielnicy Port zdecydowanie dominuje produkcyjno-usługowe przeznaczenie terenów. Znaczne tereny przeznacza się pod komunikację drogową i kolejową oraz inne obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej służące zarówno obsłudze

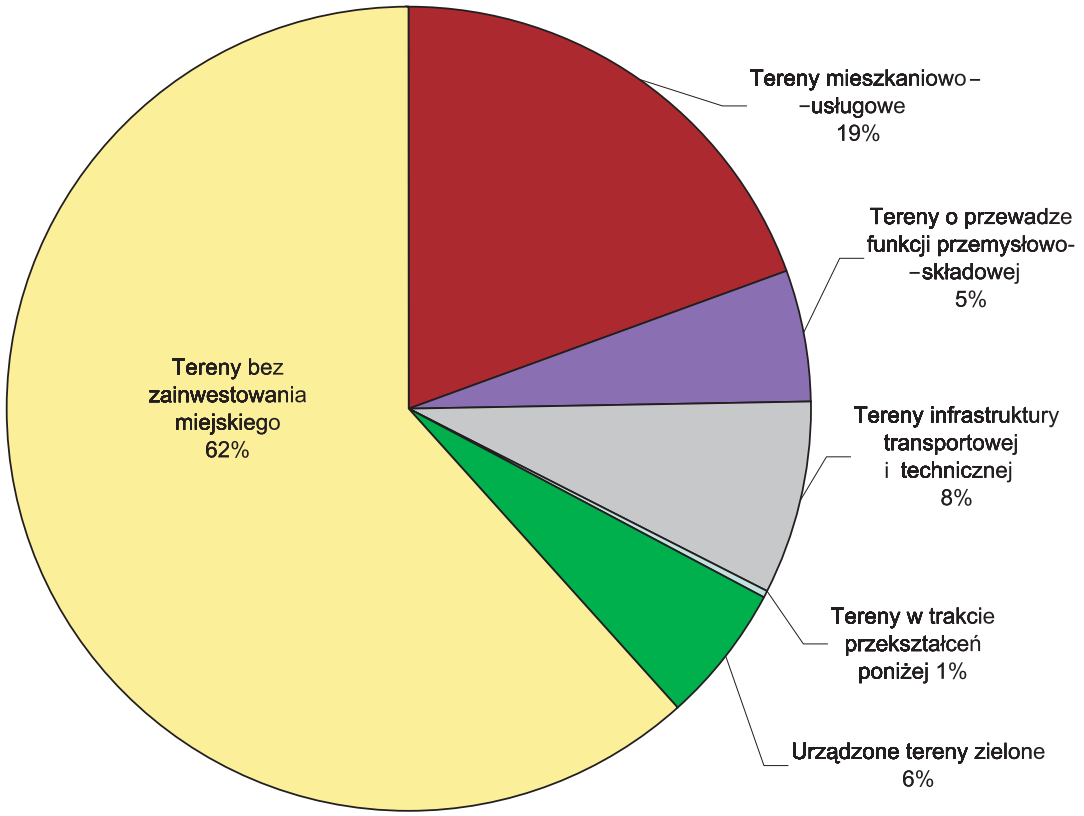
miasta, jak i struktur produkcyjno-usługowych. Przeznaczenia dla ww. funkcji występują przede wszystkim wzdłuż Martwej Wisły z wyraźną koncentracją po obu jej brzegach w ujściowym odcinku, w sąsiedztwie portu morskiego.
Na fragmencie wyspy Stogi (poza granicami portu morskiego) oraz na Wyspie Sobieszewskiej znaczącą część obszaru zajmują tereny o ekstensywnych formach zagospodarowania i dużym udziale powierzchni biologicznie czynnej, stanowiące istotne elementy OSTAB: lasy nadmorskie, plaże, wydmy i inne formy zieleni nieurządzonej, a także ogrody działkowe. Dopełnieniem są enklawy terenów rolniczych na Wyspie Sobieszewskiej oraz w rejonie dzielnic Rudniki i Błonia.
Tereny przeznaczone pod funkcje: mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową i usługową zajmują w stosunku do ww. niewielkie powierzchnie i obejmują przede wszystkim istniejące osiedla.

2.1.4. Podstawowe dane o dzielnicach urbanistycznych i bilans użytkowania terenu[1]

Powierzchnia miasta wynosi 265,5 km^2. Podstawowe dane o dzielnicach zawiera tabela nr 2. Największą dzielnicą jest Port (87,6 km^2), a najmniejszą – Wrzeszcz (26,5 km^2). Powierzchnia pozostałych dzielnic zawiera się w przedziale od 33 do 44 km^2. Najbardziej zaludnioną dzielnicą jest Wrzeszcz (145 tys. osób). Drugie miejsce zajmuje Oliwa (97 tys. osób) charakteryzująca się największą gęstością zaludnienia na terenach zainwestowanych. Najmniejsze zaludnienie wykazują dzielnice Zachód i Port. Śródmieście i Wrzeszcz to dzielnice o największej liczbie miejsc pracy (ponad 50 tys. zatrudnionych). Największym nasyceniem miejscami pracy charakteryzuje się jednak dzielnica Port – 705 miejsc pracy na 1000 mieszkańców przy średniej dla miasta 415. Najmniej miejsc pracy i najniższe nasycenie nimi wykazuje dzielnica Południe – 164 miejsca pracy na 1000 mieszkańców. Południe jest jednocześnie dzielnicą o bogatej ofercie terenów inwestycyjnych. Najmniejszą ofertę takich terenów wykazuje Oliwa.

Ryc. 1. Struktura użytkowania terenu

Tereny zainwestowania miejskiego zajmują 102 km^2, tj. tylko 38,4% powierzchni miasta (tab. 3). Największy udział terenów zainwestowania miejskiego wykazują dzielnice dolnego tarasu, a zwłaszcza Wrzeszcz, gdzie stanowią 68% powierzchni dzielnicy. W dzielnicy Śródmieście, ze względu na rolniczy charakter Żuław Gdańskich zaliczonych do tej dzielnicy, tereny zainwestowania miejskiego stanowią 48,6%. W pozostałych dzielnicach

1 Bilansu terenów dokonano na podstawie inwentaryzacji urbanistycznej, dlatego występują rozbieżności w porównaniu z bilansem sporządzonym na podstawie danych geodezyjnych prezentowanych w publikacjach statystycznych.

udział terenów zainwestowania miejskiego jest jeszcze niższy i oscyluje około 1/3 obszaru dzielnicy.
Na terenach zainwestowania miejskiego główną pozycję zajmują obszary o przewadze funkcji mieszkaniowej wynoszące 40,2 km^2 (tab. 3), co stanowi 15,1% powierzchni miasta i prawie 40% terenów zainwestowania miejskiego. Najwięcej terenów o przewadze funkcji mieszkaniowej znajduje się we Wrzeszczu (9,3 km^2), gdzie stanowią prawie 35% powierzchni dzielnicy, i w dzielnicy Południe (7,5 km^2 – 19% powierzchni dzielnicy). W Oliwie pomimo wysokiego zaludnienia tylko 5,1 km^2 terenów jest przeznaczonych pod funkcję mieszkaniową, co stanowi 14,6% powierzchni dzielnicy. Podobnie niski odsetek terenów mieszkaniowych jest w słabo zaludnionej dzielnicy Zachód. Najniższy udział terenów mieszkaniowych ma dzielnica Port – 6,2%. Spośród wszystkich terenów mieszkaniowych 56% stanowią tereny zabudowy o niższej intensywności, tj. do 4 mieszkań w budynku. Są one głównie skoncentrowane w dzielnicy Zachód (5,6 km^2), gdzie obejmują prawie 90% terenów o przewadze funkcji mieszkaniowej (tab. 1).

Tab. 1. Tereny mieszkaniowe wg dzielnic (w ha)

Dzielnica	Tereny o przewadze funkcji mieszkaniowej ogółem	W tym budownictwo		Udział terenów budownictwa wielorodzinnego na terenach mieszkaniowych dzielnicy (w %)
		jednorodzinne i małe domy mieszkalne	wielorodzinne powyżej 4 mieszkań	
Gdańsk	4020	2232	1788	44,5
Śródmieście	675	466	209	31,0
Wrzeszcz	925	321	604	65,3
Oliwa	506	160	346	68,4
Południe	745	388	357	47,9
Zachód	705	561	64	9,1
Port	544	336	208	38,2

Tereny koncentracji usług zajmują 11,4 km^2. Najwięcej terenów usługowych występuje we Wrzeszczu (3,2 km^2), gdzie stanowią prawie 12% powierzchni dzielnicy, oraz w Śródmieściu i Oliwie.
Tereny o przewadze funkcji przemysłowo-składowej zajmują 14,3 km^2, co stanowi 5,4% powierzchni miasta. Prawie 70% terenów przemysłowo-składowych znajduje się w dzielnicy Port (10,5 km^2).
Tereny zajmowane przez drogi stanowią 2,9% powierzchni miasta i jest to wielkość zaniżona, gdyż wliczono tylko ulice układu podstawowego, tj. ekspresowe, główne i zbiorcze. Powierzchnie ulic lokalnych, dojazdowych i wewnętrznych wliczono do obsługiwanych przez nie terenów.
Urządzone tereny zielone obejmujące zieleń miejską, w tym parki i cmentarze (o powierzchni powyżej 0,5 ha), ZOO i ogrody działkowe, zajmują powierzchnię 14,8 km^2, co stanowi 5,5% powierzchni miasta.
Do terenów zainwestowania miejskiego zaliczono również tereny w trakcie przekształceń, na których zanikła stara funkcja, a nowa się jeszcze nie ukształtowała (np. tereny byłych koszar). Najwięcej takich terenów występuje w dzielnicach Śródmieście (0,7 km^2) i Wrzeszcz (0,33 km^2).
Tereny użytkowane rolniczo zajmują 46 km^2 (17,5% powierzchni miasta). Są położone głównie na Żuławach Gdańskich zaliczonych do dzielnicy Śródmieście, gdzie stanowią ponad 41% jej powierzchni. W dzielnicach Port i Zachód udział terenów rolnych wynosi około 22%, a w dzielnicy Południe – około 9%.
Lasy zajmują areał 46,6 km^2, co stanowi 17,5% powierzchni miasta. Rozmieszczenie powierzchni leśnej jest nierównomierne: 43% gdańskich lasów znajduje się w Oliwie (20 km^2), gdzie stanowią 58,2% powierzchni dzielnicy. Duże kompleksy leśne są położone w dzielnicy Port (13,7 km^2), ale ich udział w powierzchni dzielnicy wynosi tylko 15,6%. Poniżej przeciętnej dla miasta kształtuje się udział lasów w dzielnicach Śródmieście (0,4%) i Południe (6,3%).
W bilansie użytkowania terenów (tab. 3) największą pozycję stanowi kategoria inne obszary biologicznie czynne. Są to nieużytki porolnicze, tereny zieleni nieurządzonej, wydmy, tereny zalewowe. Kategoria ta obejmuje 20% terenów miasta (53,3 km^2). Kategoria innych obszarów biologicznie czynnych występuje przede wszystkim na terenach rozwojowych miasta – na Południu stanowi 47% powierzchni dzielnicy, na Zachodzie zaś – 29%. Znaczący udział ma jeszcze w dzielnicy Port (16%) i we Wrzeszczu (15%). Większość tych terenów w dzielnicach Południe i Zachód to przyszłe tereny rozwojowe miasta pod funkcję mieszkaniowo-usługową i przemysłowo-składową.
Wody zajmują powierzchnię 15,9 km^2 (6 %), z czego ponad połowę stanowi obszar morskich wód wewnętrznych. Pozostałe wody powierzchniowe zajmują 7,8 km^2, co stanowi 2,9% powierzchni miasta. W zestawieniu ujęto grunty pokryte wodami płynącymi (cieki naturalne wraz z jeziorami i zbiornikami retencyjnymi oraz główne kanały melioracyjne), grunty pod wodami stojącymi i grunty pod rowami odwadniającymi zlokalizowanymi poza terenami polderów. Najwięcej wód powierzchniowych występuje w dzielnicy Port, gdzie stanowią łącznie prawie 15% powierzchni dzielnicy (13 km^2), w tym obszar morskich wód wewnętrznych wynosi 7,8 km^2.

Tab. 2. Podstawowe dane o dzielnicach Gdańska

Obszar	Powierzchnia [ha]	Ludność	Liczba miejsc pracy	Liczba miejsc pracy na 1000 osób	Powierzchnia (stan istniejący) w ha			Gęstość zaludnienia na terenach zainwestowanych [osoby/ha]
					tereny zainwestowania miejskiego		nowe tereny inwestycyjne	
		stan istniejący [tys.] stan wypełnienia struktur [tys.]		stan istniejący stan wypełnienia struktur	ogółem	w tym tereny do rehabilitacji i przekształceń		
GDAŃSK	26 550,0	458 420	190 220	415 524	10204	2380	5579,6	44,9
ŚRÓDMIEŚCIE	3332,7	82 76	56 62	683 816	1621	1170	137,1	50,6
WRZESZCZ	2650,1	145 98	53 55	366 561	1802	283	337,9	80,5
OLIWA	3448,8	97 63	27 30	278 476	1183	347	96,5	82,0
POŁUDNIE	3937,5	67 128	11 15	164 117	1429	267	2020,0	46,9
ZACHÓD	4425,3	23 31	12 20	522 645	1521	9	2208,1	15,1
PORT	8755,6	44 24	31 38	705 1583	2648	305	780,0	16,6

Tab.3. Bilans użytkowania terenów wg dzielnic (w ha) wg inwentaryzacji

Wyszczególnienie	Gdańsk		Śródmieście		Wrzeszcz		Oliwa		Południe		Zachód		Port	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Ogółem	26550	100,0	3333	100,0	2650	100,0	3449	100,0	3938	100,0	4425	100,0	8755	100,0
Tereny zainwestowania miejskiego	10204	38,4	1621	48,6	1802	68,0	1183	34,3	1429	36,3	1521	34,4	2648	30,2
Tereny o przewadze funkcji mieszkaniowej - zabudowa jednorodzinna i małe domy mieszkalne	2232	8,4	466	14,0	321	12,1	160	4,6	388	9,9	561	12,7	336	3,8
Tereny o przewadze funkcji mieszkaniowej - zabudowa wielorodzinna powyżej 4 mieszkań	1788	6,7	209	6,3	604	22,8	346	10,0	357	9,1	64	1,4	208	2,4
Tereny koncentracji usług	1139	4,3	260	7,8	315	11,9	257	7,5	146	3,7	45	1,0	116	1,3
Tereny o przewadze funkcji przemysłowo-składowej	1432	5,4	196	5,9	19	0,7	14	0,4	44	1,1	173	3,9	986	11,3
Tereny technicznej obsługi miasta	375	1,4	22	0,7	51	1,9	6	0,2	69	1,8	53	1,2	174	2,0
Tereny kolejowe	282	1,1	63	1,9	67	2,5	18	0,5	0	0,0	24	0,5	110	1,3
Tereny lotniska	220	0,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	220	5,0	0	0,0
Zainwestowanie portowe	394	1,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	394	4,5
Drogi układu podstawowego	762	2,9	105	3,2	155	5,8	119	3,5	137	3,5	131	3,0	115	1,3
Tereny w trakcie przekształceń	103	0,4	70	2,1	33	1,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Zieleń miejska, w tym parki i cmentarze	429	1,6	88	2,6	118	4,5	88	2,6	95	2,4	7	0,2	33	0,4
Obszar miejskiego ogrodu zoologicznego	110	0,4	0	0,0	0	0,0	110	3,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Ogrody działkowe	938	3,5	142	4,3	119	4,5	65	1,9	193	4,9	243	5,5	176	2,0
Tereny bez zainwestowania miejskiego	16346	61,6	1712	51,4	848	32,0	2266	65,7	2509	63,7	2904	65,6	6107	69,8
Obszar morskich wód wewnętrznych	817	3,1	42	1,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	775	8,9
Obszar pozostałych wód powierzchniowych	777	2,9	82	2,5	10	0,4	22	0,6	79	2,0	57	1,3	527	6,0
Lasy	4659	17,5	12	0,4	421	15,9	2008	58,2	249	6,3	599	13,5	1370	15,6
Plaże	126	0,5	0	0,0	6	0,2	8	0,2	0	0,0	0	0,0	112	1,3
Tereny użytkowane rolniczo	4635	17,5	1374	41,2	19	0,7	0	0,0	339	8,6	972	22,0	1931	22,1
Inne obszary biologicznie czynne, zieleń towarzysząca innym funkcjom	5332	20,1	202	6,1	392	14,8	228	6,6	1842	46,8	1276	28,8	1392	15,9

2.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna dzielnic urbanistycznych

2.2.1. Śródmieście

Dzielnica Śródmieście obejmuje trzy jednostki urbanistyczne znacząco zróżnicowane funkcjonalno-przestrzennie: Śródmieście Historyczne, Siedlce i Orunię Olszynkę.

Śródmieście Historyczne to główna ukształtowana przez wieki południowa część współczesnego Gdańska, położona w pierścieniu nowożytnych fortyfikacji i wpisana do rejestru zabytków jako historyczny układ urbanistyczny miasta Gdańska. Jest to obecnie dzielnica mieszkaniowo-usługowa, a do niedawna – także przemysłowo-składowa. Największe znaczenie ma Główne Miasto, odbudowana po wojnie najbardziej reprezentacyjna część miasta stanowiąca główną atrakcję turystyczną, obecnie zmieniająca swój charakter dzięki konsekwentnej polityce inwestowania w podnoszenie standardu przestrzeni publicznych oraz przekształceniom parterowych lokali mieszkalnych na funkcje gastronomii i handlu o profilu turystycznym. Biskupia Górka i Grodzisko, jako zaniedbane fragmenty dawnych obwarowań miejskich, wysoko wznoszące się nad Śródmieściem, wymagają szczególnych działań rewaloryzacyjnych mających na celu wykształcenie zespołu rekreacyjnego i integracji przestrzennej z resztą Śródmieścia. Inne historyczne fragmenty Śródmieścia: Stare Miasto, Stare Przedmieście, Długie Ogrody, Dolne Miasto, Nowe Ogrody zostały zdominowane przez funkcję mieszkaniową przemieszaną z usługami o zasięgu ponadlokalnym. Obszary te znacznie zniszczono w czasie wojny, a potem zabudowano współczesnymi obiektami, często blokami mieszkaniowymi o skali i formie nieadekwatnej do historycznego otoczenia i tradycji miejsca. Zachowały się tylko pojedyncze obiekty dawnych struktur urbanistycznych.

W Śródmieściu Historycznym znajduje się wiele obszarów niezagospodarowanych, z których najlepszą lokalizację mają Targ Sienny i Targ Rakowy. Młode Miasto, Polski Hak, Ołowianka i Wyspa Spichrzów to w strukturze Śródmieścia tereny poprzemysłowe, zdegradowane, z fragmentami zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Tereny te, poza godnym odnotowania przekształceniem byłej elektrociepłowni na Ołowiance w zespół Polskiej Filharmonii Bałtyckiej, są praktycznie niewykorzystane i poza nielicznymi przejawami nowego zagospodarowania stanowią największe rezerwy terenów inwestycyjnych przewidzianych do restrukturyzacji. Należy wspomnieć o wartościach symbolicznych związanych z „Solidarnością", które w sposób niematerialny wzmacniają potencjał Młodego Miasta.

Siedlce wraz z wchodzącym w obszar tej jednostki Suchaninem są częścią dzielnicy jednoznacznie zdefiniowaną przestrzennie i funkcjonalnie jako zespoły zabudowy wielorodzinnej i jednorodzinnej z usługami podstawowymi. Wymagane są tu działania inwestycyjne wzbogacające śródmiejski charakter obszaru. Problemem tej części Śródmieścia są przekształcenia tzw. kolonii – struktur mieszkaniowych o niskim standardzie technicznym powstałych na terenach ogrodów działkowych z lat 30. XX w. Są one trudnym, ale atrakcyjnym lokalizacyjnie obszarem rozwojowym dzielnicy.

Orunia Olszynka obejmuje fragmenty Żuław Gdańskich, które w północnej i północno-zachodniej części są przeważnie zabudowane. Problemem tego terenu jest zagrożenie powodziowe i wysoki poziom wód gruntowych, a także uciążliwa komunikacja kołowa i kolejowa przebiegająca skrajem zachodnim Oruni Dolnik. Istniejące uwarunkowania oraz spustoszenia po powodzi (która nawiedziła ten rejon w 2001 r.) implikują konieczność działań rewitalizacyjnych i restrukturyzacyjnych na całym obszarze. Południowa część Oruni Olszynki ma charakter rolniczy, który powinien być utrzymany ze względu na wysoką jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz niekorzystne warunki zamieszkania.

2.2.2. Wrzeszcz

Dzielnica Wrzeszcz rozciąga się od brzegu Zatoki Gdańskiej w Brzeźnie na północnym wschodzie do strefy lasów Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny na zachodzie. Obejmuje 6 jednostek urbanistycznych: Brzeźno, Zaspę, Wrzeszcz Dolny, Wrzeszcz Górny, Brętowo, Piecki Migowo. Podstawowe funkcje Wrzeszcza to mieszkalnictwo, usługi o znaczeniu ponadlokalnym i komunikacja tranzytowa w stosunku do dzielnicy. Wyraźny jest stopniowy zanik istniejących jeszcze do niedawna w niewielkim wymiarze funkcji produkcyjnych i rolniczych. Wrzeszcz – jako jedna ze starszych dzielnic miasta – ma już ukształtowaną i w znacznym stopniu wypełnioną strukturę przestrzenną (ok. 68% powierzchni dzielnicy to tereny zainwestowane).

Charakterystyczne dla Wrzeszcza jest bogactwo form ukształtowania terenu (od płaskich terenów nadmorskich, tworzących tzw. dolny taras, aż po silnie urzeźbione obszary strefy krawędziowej Wysoczyzny Gdańskiej), a jednocześnie różnorodność rodzajów pokrycia terenu (lasy, wody, słabo zainwestowane doliny potoków, ogrody działkowe, tereny zabudowy o różnych funkcjach, o bardzo różnych okresach powstania, różnej intensywności i wysokości, a także odmiennych typach, charakterze i formach architektonicznych). Nałożenie się tych cech w różnych wzajemnych kombinacjach zaowocowało ukształtowaniem się mozaiki typów fizjonomicznych o znacznej odrębności i stosunkowo drobnym „ziarnie" (największy obszar jednorodny

to Zaspa). We Wrzeszczu dominują intensywne formy zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej typu kamienicowego i blokowego, uzupełnione bardziej ekstensywną zabudową kilku- i jednorodzinną.
Dzielnica jest przecięta z południa na północ główną aglomeracyjną osią komunikacyjną wraz z Centralnym Pasmem Usługowym, które tworzy we Wrzeszczu wyraźną koncentrację postrzeganą jako jedno z głównych centrów handlowo-usługowych miasta. Trwają w tym rejonie procesy przekształceń terenów i obiektów przemysłowo-składowych, wojskowych i kolejowych, intensyfikacji funkcji usługowych (głównie w formie budowy dużego centrum handlowo-usługowego). Nowym zjawiskiem jest ogromny napór inwestorów mieszkaniowych na wszystkie uzbrojone tereny, w tym w obrębie CPU, który prowadzi do pożądanej intensyfikacji wykorzystania najcenniejszych terenów zainwestowanych.
Inne ważniejsze i charakterystyczne elementy struktury funkcjonalno-przestrzennej dzielnicy – poza dominującymi ilościowo terenami mieszkaniowymi – to:

- zgrupowanie ośrodków nauki (politechnika, akademia medyczna, część uniwersytetu, kilka mniejszych instytutów) na stosunkowo niewielkim obszarze w rejonie Centralnego Pasma Usługowego,
- położony obecnie w środku dzielnicy kompleks leśny Brętowa, Srebrzyska (z zabytkowym cmentarzem) i Jaśkowego Lasu o bogatych tradycjach rekreacyjnych,
- brzeźnieński odcinek kąpielisk nadmorskich o specyficznym, indywidualnym charakterze (dawna wieś rybacka i założenie zdrojowe z parkiem),
- rozległe (w skali Wrzeszcza) obszary Zaspy, Brzeźna i Wrzeszcza Dolnego zajęte pod obiekty infrastruktury technicznej z terenami zieleni i otoczone ogrodami działkowymi (ujęcia wody, przewidziana do likwidacji oczyszczalnia ścieków).

Potencjalne tereny inwestycyjne, choć niewątpliwie o wysokiej wartości ekonomicznej, są jednak w większości trudniejsze do inwestowania niż w nowych dzielnicach (Południe i Zachód) i podlegają różnym ograniczeniom rozwojowym. Większe przedsięwzięcia na terenach od dawna zainwestowanych wymagają trudnych i wielopłaszczyznowych działań restrukturyzacyjnych. Inwestowanie, zwłaszcza w strefie krawędziowej Wysoczyzny, musi tu respektować wymogi ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych (np. lasy w centrum dzielnicy czy zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dolina Strzyży) i jest obciążone wyższymi kosztami na terenach o bardzo bogatym ukształtowaniu powierzchni. Prawie cały Wrzeszcz Dolny i duże obszary Wrzeszcza Górnego mają istotne wartości kulturowe, których ochrona stwarza ograniczenia dla inwestycji i niejednokrotnie jest źródłem konfliktów.

2.2.3. Oliwa

Dzielnica Oliwa stanowi północną część miasta graniczącą z Sopotem o dominującej funkcji mieszkaniowej. Struktura przestrzenna dzielnicy charakteryzuje się układem pasmowym, który wyznaczają: brzeg Zatoki Gdańskiej, tranzytowy układ transportowy (kolejowy i drogowy) oraz krawędź Wysoczyzny Gdańskiej. Elementy te zdecydowały o podziale dzielnicy na trzy jednostki urbanistyczne:

- Oliwa Dolna – wypełniają ją jednorodne zespoły zabudowy mieszkaniowej, głównie powojennej – Przymorze Duże i Małe, Żabianka, Osiedle Wejhera i zespół zabudowy z I połowy XX w. po wschodniej stronie linii kolejowej (dogęszczony częściowo powojenną zabudową wielorodzinną), tereny pasa nadmorskiego oraz niewielkie zespoły baz, składów,
- Oliwa Górna – oprócz funkcji mieszkaniowej, na którą składają się przede wszystkim zespół starej Oliwy i mniejsze osiedla powojenne – Czyżewskiego, VII Dwór (dawne Osiedle Młodych), rejon ulicy Dickmana i Bitwy Oliwskiej, znaczący udział ma zespół baz, składów, przemysłu w pasie przykolejowym, nauka (Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu, Uniwersytet Gdański), zdrowie (2 szpitale), kultura (Regionalny Ośrodek Telewizji, muzea), Centrum Ekumeniczne św. Brygidy, zabytkowe dwory w ciągu ul. Polanki oraz zespół sportowy Hali Olivii,
- Lasy Oliwskie obejmują strefę krawędziową Wysoczyzny i poza niewielkimi enklawami zabudowy mieszkaniowej, usług i ogrodów działkowych w Dolinie Radości oraz ogrodu zoologicznego jest to obszar w użytkowaniu leśnym.

Lasy Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego i lasy nadmorskie stanowią 59% powierzchni Oliwy, aczkolwiek stopień zainwestowania dzielnicy (gdy wyłączy się lasy) należy do najwyższych w mieście. Zainwestowanie dzielnicy i jej intensywność decydują o braku możliwości wprowadzenia radykalnych zmian w zagospodarowaniu. Znaczące możliwości rozwoju funkcji mieszkaniowej wyczerpały realizacje rozpoczęte na początku lat 70. XX w. i kontynuowane do dzisiaj. Występujące niewielkie tereny wolne nie będą wpływały na znaczące powiększenie zasobów mieszkaniowych. Potencjalne możliwości rozwoju dzielnicy tkwią w rozwoju usług (podstawowych, dzielnicowych i ogólnomiejskich) zarówno na terenach dotychczas przeznaczanych na te cele, jak i na obszarach zanikającej funkcji przemysłowo-składowej. Rozwój funkcji usługowej (w tym szczególnie związanej z obsługą turystów) stanowi podstawową szansę dzielnicy.

2.2.4. Południe

Teren dzielnicy Południe obejmuje następujące jednostki urbanistyczne: Chełm, Jasień Szadółki, Zakoniczyn Łostowice, Maćkowy, Św. Wojciech. Dzielnica ta jest położona na Wysoczyźnie Gdańskiej i charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem rzeźby terenu. Różnice wysokości sięgają ponad 100 m (od rzędnej około 10–12 m n.p.m. u podnóża skarpy Wysoczyzny do ponad 125 m n.p.m. w części północno-zachodniej). Obszar jest poprzecinany licznymi dolinami, które często wraz z ciekami wodnymi oraz towarzyszącą im zielenią odgrywają rolę naturalnych korytarzy ekologicznych.
Warunki środowiskowe, walory krajobrazowo-przyrodnicze, nieduża odległość (zwłaszcza w północnej części dzielnicy) od centrum Gdańska, uzbrojenie terenu (kolektory kanalizacyjne „MW–1" i „Morena", gazociąg średnioprężny) sprawiają, iż teren dzielnicy Południe stał się bardzo atrakcyjny dla inwestycji mieszkaniowych. Początkiem pasma jest Chełm-Orunia – osiedle mieszkaniowe w zasadzie już wypełnione i wyposażone w infrastrukturę społeczną. Kolejnymi najbardziej dynamicznie rozwijającymi się osiedlami są Ujeścisko i Szadółki. Jednocześnie obserwuje się realizację zabudowy mieszkaniowej w wielu rozproszonych lokalizacjach na całym terenie dzielnicy, łącznie z jednostkami peryferyjnymi, a także terenami poza granicami Gdańska w gminach wiejskich. Ta wielka rozwojowa dzielnica mieszkaniowa jest pozbawiona ośrodka dzielnicowego, obiektów usługowych ponadpodstawowych o swobodnej lokalizacji oraz koncentracji miejsc pracy. Decyduje to o sypialnianym charakterze tej dzielnicy.
Znaczne powierzchnie dzielnicy zajmują ogrody działkowe położone często na bardzo malowniczych terenach o dużych wartościach przyrodniczych, np. ogrody Nad Orunią przylegające do parku Oruńskiego czy ogrody nad jeziorem Jasień, które samoistnie przekształcają się w obszary quasi-mieszkaniowe, zatracając swój pierwotny charakter i deprecjonując przestrzeń.
Na obszarze dzielnicy znajdują się dwa obiekty infrastruktury o znaczeniu ogólnomiejskim: cmentarz Łostowicki i składowisko odpadów komunalnych Szadółki.

2.2.5. Zachód

Dzielnica Zachód obejmuje następujące jednostki urbanistyczne: Osowę Barniewice, Klukowo Rębiechowo, Matarnię Złotą Karczmę, Kokoszki Przemysłowe i Kokoszki Mieszkaniowe. Jest ona położona w całości na Wysoczyźnie Gdańskiej, między zachodnią granicą TPK a granicą miasta, sięgając na południu po Lasy Otomińskie. W jej obrazie charakterystyczny jest poprzeczny do Obwodnicy Trójmiasta układ struktur funkcjonalno-przestrzennych wyznaczony ulicami powiązanymi w węzłach z obwodnicą. Jest to dzielnica wielofunkcyjna, o dominujących obecnie funkcjach mieszkaniowej, przemysłowej i komunikacyjnej (lotnisko).
Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy, zwiększający sukcesywnie ofertę i liczbę obsługiwanych pasażerów, stanowi ważny bodziec rozwojowy dzielnicy, koncentrując potencjał produkcyjno-usługowy, w tym produkcje wysokich technologii.
Zabudowa mieszkaniowa o charakterze podmiejskim, przeważnie willowa, o stosunkowo niewielkich gabarytach jest położona biegunowo w dwóch największych skupiskach na północy (Osowa) i południu dzielnicy (Kokoszki Mieszkaniowe) oraz w Klukowie Rębiechowie. Ponad połowa powierzchni dzielnicy ma charakter rolniczy (pola, łąki, nieużytki), liczne są stałe ogrody działkowe. Nowym zjawiskiem o charakterze strukturotwórczym jest lokalizacja przy węzłach na Obwodnicy Trójmiasta centrów handlowo-usługowych o zasięgu ogólnomiejskim, a nawet ponadmiejskim tworzących Zachodnie Pasmo Handlowo-Usługowe (ZPHU). O atrakcyjności krajobrazu dzielnicy decyduje rejon jezior Wysockiego i Osowskiego, Smęgorzyno, sąsiedztwo lasów Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, Otomiński Obszar Chronionego Krajobrazu. Tylko istniejące napowietrzne linie elektroenergetyczne (wzdłuż Obwodnicy Trójmiasta, w Smęgorzynie) stanowią dysharmonię w krajobrazie.
W dzielnicy występują pewne ograniczenia rozwojowe. W środkowej części dzielnicy, na północ od lotniska brak kanalizacji sanitarnej i znaczne oddalenie od odbiornika, którym jest kolektor „Morena", utrudniają budownictwo. Inną niekorzystną okolicznością sprawiającą problemy przy realizacji funkcji publicznych jest przewaga własności prywatnej gruntu (ponad 65% powierzchni) na terenie dzielnicy.

2.2.6. Port

Dzielnica Port zajmuje wschodnią część miasta wzdłuż brzegu morskiego od Nowego Portu, przez wyspę Stogi, po Wyspę Sobieszewską o chronionym statusie wyspy ekologicznej. Obejmuje 6 jednostek urbanistycznych: Nowy Port, Młyniska Letnicę, Stogi Portowe, Stogi Mieszkaniowe, Błonia Płonia i Wyspę Sobieszewską. Główną funkcją dzielnicy jest gospodarka morska, tj. porty, stocznie oraz przemysł portowy uzupełnione innymi działalnościami przemysłowymi o zróżnicowanym profilu. Rozwojowi tych funkcji sprzyjają bardzo dobre warunki, m.in.:

– dostęp – najkorzystniejszy na całym polskim wybrzeżu – do głębokiego akwenu morza w rejonie wyspy Stogi,

– liczne rezerwy terenowe dla wprowadzenia nowego zainwestowania portowego i przemysłowego,
– korzystna sieć powiązań transportowych – istniejących dróg (zwłaszcza po wybudowaniu mostu wantowego łączącego wyspę Stogi z ul. Elbląską), szlaków i stacji kolejowych, połączeń rurociągowych i elektroenergetycznych.

Struktura portu gdańskiego jest podatna na rozwój nowoczesnego potencjału przeładunkowego, w tym żeglugi promowej i wycieczkowej. Kompleks zagospodarowania portowo-przemysłowego zlokalizowany w jednostkach urbanistycznych: Nowy Port, Młyniska Letnica oraz w Stogach Portowych jest największym obszarem rozwojowym tych funkcji w granicach miasta.

Drugą równie ważną i rozwojową funkcją dzielnicy są rekreacja i wypoczynek oraz turystyka, w tym turystyka wodna. Walorami dla rozwoju tych funkcji (nie w pełni wykorzystanymi) są:

– kąpieliska na Wyspie Sobieszewskiej i Stogach,
– lasy stanowiące przedpola plaż,
– brzegi Martwej Wisły i Wisły Śmiałej dogodne do rozwoju sportów i rekreacji wodnej, gdzie oprócz licznych przystani znajduje się Narodowe Centrum Żeglarstwa w Górkach Zachodnich,
– znane obiekty dziedzictwa kulturowego: pole bitewne Westerplatte, twierdza Wisłoujście,
– rezerwy terenowe dla rozwoju zaplecza turystycznego (pensjonaty, parkingi, usługi), przede wszystkim w Sobieszewie, Komarach i Przegalinie,
– atrakcyjne szlaki rowerowe.

Uzupełniającą funkcją dzielnicy są osiedla mieszkaniowe wyposażone w podstawowy zestaw usług: Nowy Port, Stogi – Krakowiec – Górki Zachodnie, Przeróbka, Letnica, Zielony Trójkąt i Rudniki. Funkcja mieszkaniowa nie jest funkcją rozwojową dzielnicy, lecz istniejące już zasoby stanowią trwały element w strukturze zagospodarowania dzielnicy. Podobnie funkcja rolnicza na Wyspie Sobieszewskiej i w rejonie Błonia Południe objęta chronioną rolniczą przestrzenią produkcyjną.

W dzielnicy występują również pewne ograniczenia rozwoju, z którymi należy się liczyć, planując rozwój przestrzenny. Wynikają z:

– ochrony zasobów przyrodniczych (lasy, rezerwaty przyrody Ptasi Raj i Mewia Łacha, obszary chronionego krajobrazu, obszary „Natura 2000”, tereny rolnicze o wysokiej wartości agroekologicznej itp.),
– ochrony strefy brzegowej morza (pas techniczny, pas ochronny, wewnętrzne wody morskie),
– ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego,
– sąsiedztwa obiektów o znacznej uciążliwości,
– wzajemnych relacji występujących tu funkcji (w szczególności sąsiedztwa mieszkalnictwa i portu oraz zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej).

3. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska i przyrody

3.1. Środowisko przyrodnicze

Gdańsk jest położony w obrębie czterech odmiennych jednostek fizyczno-geograficznych (Żuławy Wiślane, Pobrzeże Kaszubskie, Mierzeja Wiślana i Pojezierze Kaszubskie), co powoduje duże zróżnicowanie przestrzenne warunków środowiska przyrodniczego na jego terenie. Na ukształtowanie terenu, układ hydrograficzny i parametry klimatyczne wpływa ponadto położenie Gdańska w strefie nadmorskiej charakteryzującej się specyficznym oddziaływaniem morza na środowisko przyrodnicze lądu. Obecny stan środowiska jest też w znacznym stopniu efektem tysiącletniej historii nawarstwiania się skutków gospodarowania człowieka prowadzących do powstania tzw. wtórnej struktury środowiska.

W powszechnym odbiorze obszar Gdańska dzieli się na tzw. dolny taras (Platforma Oliwsko-Wrzeszczańska, stanowiąca część Pobrzeża Kaszubskiego, oraz fragmenty Żuław Wiślanych i Mierzei Wiślanej) i górny taras (wierzchowina Wysoczyzny Gdańskiej, będąca częścią Pojezierza Kaszubskiego), rozdzielone silnie rozczłonkowaną strefą krawędziową Wysoczyzny, gdzie różnice wysokości względnych dochodzą do 100 m. Budowa geologiczna tych jednostek powoduje, że na niektórych obszarach miasta występują tereny o ograniczonej przydatności do budownictwa oraz trudne dla wykonawstwa prac inżynierskich: grunty słabonośne, obszary o wysokim poziomie wód gruntowych (w tym grożące osiadaniem) i zagrożone powodziami, obszary o dużych spadkach (część z aktualnie czynnymi procesami osuwiskowymi – podrozdział 3.5).

Górny taras stanowi strefę wododziałową, z której wody spływają albo bezpośrednio do Zatoki Gdańskiej (zlewnia Potoku Oliwskiego i rowu Kołobrzeska), albo do Martwej Wisły (zachodnie, deltowe ramię Wisły). Dopływami tej ostatniej są potok Strzyża i rzeka Motława. Z kolei do Motławy uchodzą: wybudowany w XIV w. Kanał Raduni (odbierający wody potoków z południowej części Gdańska) oraz rzeki Czarna Łacha i Radunia, której dopływ Strzelenka jest odbiornikiem wód spływających z Wysoczyzny w kierunku zachodnim. Żuławy są pokryte gęstą siecią kanałów i rowów odwadniających funkcjonujących w granicach poszczególnych polderów. W granicach miasta znajdują się też jeziora: Jasień i Pusty Staw oraz części jezior: Osowskiego i Wysockiego.

Do najważniejszych zasobów przyrodniczych miasta należy duża powierzchnia zieleni. Tereny lasów i zieleni (uwzględniono parki, zieleńce, cmentarze, ogrody działkowe, ZOO i rezerwat Ptasi Raj) zajmują w Gdańsku łącznie 24% powierzchni całkowitej miasta, co daje wskaźnik 144,5 m^2/mieszkańca. Jednak przy uwzględnieniu tylko terenów zieleni publicznej, dostępnej dla codziennej penetracji, wskaźnik ten spada do 34,5 m^2/mieszkańca (a w Śródmieściu nawet do 9,1 m^2/mieszkańca), przy czym 70% tej powierzchni stanowią lasy w tzw. paśmie penetracji (10 min dojścia od skraju lasu).

Lasy są zgrupowane w północno-zachodniej części miasta (Lasy Oliwskie) oraz w pasie nadmorskim i nie tworzą ciągłego systemu przestrzennego. Niedostateczne jest zwłaszcza powiązanie terenów na Wysoczyźnie z pasmem nadmorskim. Wyjątkiem jest ciąg Potoku Oliwskiego. Lasy stanowią główną część miejskiej zieleni publicznej w dzielnicach Port (w tym lasy na Wyspie Sobieszewskiej) i Zachód oraz istotną jej część w dzielnicach Wrzeszcz i Oliwa.

Parki i zieleńce oraz cmentarze są nierównomiernie rozmieszczone na obszarze miasta. Do najważniejszych terenów tego typu należą historyczne założenia parkowe – parki: Oliwski, Jelitkowski, Brzeźnieński, Oruński, Steffensa, byłe cmentarze wzdłuż al. Zwycięstwa, parki nowo założone: w rejonie ul. Leszczyńskich i park Ronalda Reagana (tereny w strefie ujęć wody pitnej Czarny Dwór i Zaspa) oraz cmentarze: Łostowicki i Srebrzysko. Zieleń publiczna zajmuje największe powierzchnie we Wrzeszczu i w Oliwie, a najmniejsze – w dzielnicach Zachód i Południe. Wykaz obiektów zieleni publicznej większych niż 0,5 ha zawiera aneks nr 2. Jako sztucznie wprowadzony element środowiska przyrodniczego zieleń miejska jest bardzo podatna na wszelkiego rodzaju przekształcenia, a zbyt intensywne wykorzystywanie terenów łatwo dostępnych prowadzi do ich degradacji oraz do wzrostu kosztów utrzymania. Oprócz funkcji ekologicznej, rekreacyjnej i estetycznej tereny zieleni są dla mieszkańców miasta istotnym czynnikiem turystycznej atrakcyjności Gdańska.

Miejska zieleń publiczna jest uzupełniona przez urządzone tereny zieleni towarzyszącej innym funkcjom – terenom mieszkaniowym, obiektom usługowym i sportowym, placom i ulicom. Na terenie miasta liczne są także tereny zajęte przez zbiorowiska naturalne lub zbliżone do naturalnych, szczególnie towarzyszące rozbudowanemu układowi wód powierzchniowych.

W Gdańsku brak ważnych zasobów surowców mineralnych. Występują tu jedynie iły (udokumentowane złoże Bysewo) i piaski (złoże Kiełpino Górne), dla których obecnie brak koncesji na eksploatację, a także złoża bursztynu, których nielegalna eksploatacja jest przyczyną poważnych szkód środowiskowych na obszarze mierzejowym.

Wzajemne oddziaływania elementów i procesów środowiska przyrodniczego w mieście i na terenach otaczających nie są silne. Wyjątkiem jest system hydrograficzny przenoszący łatwo i szybko wszelkie zagrożenia z terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie i z głębi kraju. Generalny brak przekroczeń norm zanieczyszczeń powietrza na terenie miasta oznacza, że nie oddziałują negatywnie na otaczające obszary. Miasto korzysta ze środowiska gmin sąsiadujących przez eksploatację na swoje potrzeby i ochronę powierzchniowego ujęcia wody Straszyn oraz lokalizację składowiska Gdańskich Zakładów Nawozów Fosforowych w Wiślince**.**

3.2. Przyroda prawnie chroniona

Bogate ukształtowanie powierzchni miasta oraz specyficzne warunki przyrodnicze obszarów wydmowych pasa nadmorskiego sprzyjają znacznemu zróżnicowaniu siedlisk i roślinności. **Powierzchnia terenów o szczególnych walorach przyrodniczych chronionych na podstawie stosownej ustawy[1] wynosi 9832 ha. W granicach miasta występują liczne, szczególne formy ochrony przyrody: fragment Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego z otuliną, 3 obszary chronionego krajobrazu (w tym 2 częściowo poza granicami miasta), 4 rezerwaty przyrody, 5 użytków ekologicznych, 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, 148 pomników przyrody, fragmenty 3 obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSO)** (konfliktogenne jest włączenie Portu Północnego do Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Zatoka Pucka", gdyż może utrudnić prawidłowe działania portu) **oraz specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) Europejskiej Sieci Ekologicznej „Natura 2000".** Na części terenów różne formy ochrony nakładają się na siebie. Pełny wykaz obszarów i obiektów przyrodniczych prawnie chronionych zawiera aneks nr 3.

Prawna ochrona terenów o szczególnych walorach przyrodniczych nie obejmuje jeszcze części z nich, zasługujących na taką ochronę. Uzgadniania jest lista specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO) Europejskiej Sieci Ekologicznej „Natura 2000", na której w granicach Gdańska wskazano obszar Bunkier w Oliwie. Ostateczne włączenie obszaru do sieci nastąpi w ramach negocjacji rządu z Komisją Europejską. Do kompetencji wojewody należy ustanowienie postulowanych przez podległe mu służby ochrony przyrody trzech nowych rezerwatów przyrody – Dolina Radości, lasy w Dolinie Bystrzca oraz Dolina Samborowo i Dolina Zielona, a także powiększenie trzech istniejących (Wąwóz Huzarów, Ptasi Raj i Mewia Łacha).

Elementem lokalnej polityki ochronnej miasta w stosunku do istniejących na jego terenie struktur przyrodniczych jest wyznaczenie w SUiKZP z 2001 r. Ogólnomiejskiego Systemu Terenów Aktywnych Biologicznie (OSTAB). OSTAB składa się z podstawowych elementów strukturalnych (tereny i obiekty objęte ochroną, obszary proponowane do objęcia ochroną oraz inne obszary cenne przyrodniczo) i ciągów łączących, wiążących ze sobą najbardziej wartościowe różnorodne tereny zieleni i fragmenty terenów otwartych (w tym wód powierzchniowych), zapewniających ich powiązanie z regionalnym systemem obszarów cennych przyrodniczo oraz terenami otwartymi poza miastem. System przyrodniczy miasta (OSTAB) ma ścisłe powiązania z proponowanymi obszarami „Natura 2000". Ochrona obszarów OSTAB (omówiona w podrozdziale 13.1) polega na ustalaniu w planach miejscowych specjalnych zasad zagospodarowania. Duża część tej struktury jest już utrwalona w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

3.3. Zasoby wód

Gdańsk jest położony nad częścią Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 111 – Subniecka Gdańska. Ten zbiornik wód piętra kredowego zalega na średniej głębokości około 150 m i na powierzchni około 1800 km^2, a jego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 110 tys. m^3 na dobę. Drugim zbiornikiem wód podziemnych w Gdańsku jest GZWP nr 112 – Żuławy Gdańskie: część północna zbiornika (Taras Nadmorski) obejmuje północne części miasta, część południowa (Żuławy Gdańskie) część południową. Jest to zbiornik wód piętra czwartorzędowego zalegający na głębokości około 5–40 m i na powierzchni około 150 km^2. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 116 tys. m^3 na dobę. Zachodni skraj Gdańska leży nad częścią GZWP nr 113 – Żukowo, piętra czwartorzędowego, o powierzchni około 96 km^2 i zasobach dyspozycyjnych 33 tys. m^3 na dobę. Wody piętra czwartorzędowego wymagają uzdatniania ze względu na ponadnormatywną ilość związków żelaza i manganu.

Zatwierdzone przez wojewodę zasoby dobowe eksploatowanych w Gdańsku ujęć wód podziemnych wynoszą około 147,5 tys. m^3, a jedyne powierzchniowe ujęcie wody dla Gdańska zlokalizowane w Straszynie ma pozwolenie wodnoprawne na pobór 60 tys. m^3 na dobę. Zatem łączne zasoby można oszacować na 207 tys. m^3 na dobę. **Zasoby tylko wód podziemnych znacznie przekraczają aktualne zapotrzebowanie miasta na wodę i nie stanowią ograniczenia dla jego dalszego rozwoju.**

1 Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. Nr 92, poz. 880).

3.4. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

Według bilansu sporządzonego na użytek niniejszego studium tereny użytkowane rolniczo zajmują już tylko 17,5% powierzchni miasta, z czego większość to grunty orne. Grunty rolne występują w 3 większych kompleksach:

- w obrębie Żuław Wiślanych – gleby bardzo wysokiej jakości (przewaga kompleksu pszennego bardzo dobrego i dobrego),
- na wierzchowinie Wysoczyzny Gdańskiej, na południe od terenów zainwestowanych – gleby dobrej jakości (przewaga kompleksu żytniego bardzo dobrego i dobrego),
- na wierzchowinie Wysoczyzny Gdańskiej, w kierunku zachodnim i południowo-zachodnim od terenów zainwestowanych – gleby słabej i umiarkowanej jakości (głównie kompleks żytni słaby, sporadycznie kompleks żytni dobry).

Poza wyżej wymienionymi grunty rolne występują w mniejszych fragmentach w pozostałych słabiej zainwestowanych częściach miasta, szczególnie na obszarach ogrodów działkowych, które łącznie zajmują 957,7 ha. Duża część gruntów rolnych na wysoczyźnie jest od lat ugorowana. Grunty rolne o dobrych klasach, których funkcja nie może ulec zmianie, są zlokalizowane w rejonie Żuław i stanowią bazę specjalistycznej produkcji rolnej, przede wszystkim warzywniczej.

Lasy zajmują ok. 18% powierzchni w granicach Gdańska. Występuje w nich duża różnorodność siedliskowa – od boru suchego poprzez las świeży do łęgów, przy czym na wysoczyźnie przeważają siedliska lasów mieszanych i świeżych, a w paśmie nadmorskim – siedliska borowe.

Lasy pozostają głównie we władaniu Lasów Państwowych (większość Lasów Oliwskich, Wyspa Sobieszewska i inne duże płaty leśne na Wysoczyźnie) oraz Zarządu Dróg i Zieleni w Gdańsku (Wrzeszcz, Stogi, Przymorze). Wąskim pasem lasów na wydmach włada Urząd Morski w Gdyni, a ponadto głównie na obszarze Wysoczyzny są rozproszone niewielkie powierzchnie leśne we władaniu osób prawnych i fizycznych.

Lasy Skarbu Państwa będące we władaniu Lasów Państwowych oraz Urzędu Morskiego mają status lasów ochronnych – przede wszystkim jako lasy położone w granicach administracyjnych miast, a ponadto pewna ich część zalicza się do kategorii lasów glebochronnych lub wodochronnych. W Lasach Oliwskich występują także wyłączone z użytkowania rębnego lasy stanowiące drzewostany nasienne (1 oddział) oraz lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody (7 oddziałów). W lasach ochronnych prowadzi się gospodarkę leśną w sposób zapewniający zachowanie ich trwałości przez kształtowanie struktury gatunkowej i przestrzennej zgodnie z warunkami siedliskowymi (w tym preferencja naturalnego odnowienia), powiększanie różnorodności biologicznej i zwiększanie odporności lasu na czynniki destrukcyjne, stosowanie indywidualnych sposobów zagospodarowania i ochrony poszczególnych drzewostanów.

Wszystkie lasy na terenie miasta podlegają silnej antropopresji, której skrajnym wyrazem są zniszczenia siedlisk i drzewostanów bardzo mało odpornych lasów nadmorskich powodowane przez nielegalne poszukiwania i eksploatację złóż bursztynu metodą hydrauliczną. Lasom grożą też pożary oraz występujące od czasu do czasu wiatry o huraganowej prędkości.

3.5. Obszary naturalnych zagrożeń

Na terenie Gdańska procesy geodynamiczne występują głównie na obszarach o bogatym urzeźbieniu, tj. na Wysoczyźnie i w jej strefie krawędziowej. Najczęściej mają one postać erozji powierzchniowej, tj. wymywania lub wywiewania materiału z podłoża gruntowego, który gromadzi się w innym miejscu. W obrębie wysokich i stromych zboczy bez zwartej pokrywy roślinnej zbudowanych z glin zwałowych z warstwami utworów piaszczystych, którym towarzyszą wody gruntowe, występują warunki sprzyjające procesom osuwiskowym. Niekorzystne warunki atmosferyczne w postaci nawalnych lub długotrwałych opadów prowadzą do nasilenia tych zjawisk. Procesy osuwiskowe mogą być również wywołane czynnikami antropogenicznymi, do których najczęściej należą:

- podmycie lub podkopanie zbocza,
- obciążenie przez budowle zbocza lub terenu nad nim,
- niewłaściwe zaprojektowanie nachylenia skarp wykopu lub nasypu.

Brzeg morski w Gdańsku pozostaje na ogół w stanie dynamicznej równowagi między procesami niszczenia i nadbudowywania, ale należy się liczyć z zaburzeniem tej równowagi w wyniku stałego podnoszenia się przeciętnego poziomu wód na południowym brzegu Morza Bałtyckiego. Jest to rezultat współdziałania geologicznego procesu wypiętrzania się Skandynawii ze skutkami zmian klimatycznych. Najnowsze szacunki (projekt SEAREG) wskazują na największe prawdopodobieństwo wzrostu tego poziomu o 50–60 cm w ciągu następnych 100 lat.

3.6. Zanieczyszczenie środowiska

W granicach miasta znajdują się obszary, na których okresowo i lokalnie mogą występować przekroczenia obowiązujących standardów stanu czystości powietrza, jakości wód powierzchniowych, poziomu hałasu, degradacji powierzchni ziemi oraz zanieczyszczenia gruntów.

Stan czystości powietrza na terenie miasta jest badany w 6 punktach pomiarowych prowadzonych przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Gdańsku (wieloletnia seria pomiarowa) oraz 5 stacjach Agencji Regionalnego Monitoringu Atmosfery Aglomeracji Gdańskiej (pomiary są prowadzone od 2000 r.). Oba systemy badają w sposób ciągły poziom zanieczyszczenia powietrza dwutlenkami siarki i azotu oraz pyłem zawieszonym, a także – w różnych okresach – innymi związkami. Z badań wynika, że do początku obecnej dekady stale malał poziom zanieczyszczeń energetycznych (do czego przyczyniło się zastąpienie lokalnych kotłowni opalanych paliwami stałymi podłączeniami do źródeł centralnych lub ich przejście na ogrzewanie gazem), ale obecnie nie ulega on już dalszej poprawie. Średnioroczne normy tych zanieczyszczeń są dotrzymywane na całym obszarze Gdańska. W związku ze wzrostem motoryzacji rośnie lub utrzymuje się na stałym wysokim poziomie stężenie dwutlenku azotu, które parokrotnie przekroczyło normy średnioroczne we Wrzeszczu i w Śródmieściu. Występowały także przekroczenia norm średniodobowych i norm chwilowych. Nadal najmniej korzystna jest sytuacja w Nowym Porcie, gdzie mimo generalnego dotrzymywania norm poziom badanych zanieczyszczeń utrzymuje się na najwyższym poziomie, oraz w rejonie skrzyżowania al. Zwycięstwa i al. Gen. Hallera. Rejon ten został wpisany przez wojewodę na listę obszarów, na których terenie konieczne jest podjęcie działań na rzecz poprawy jakości powietrza według kryterium ochrony zdrowia (opracowanie programu naprawczego). Od 1999 r. obserwuje się stabilizację wielkości emisji podstawowych zanieczyszczeń powietrza z przemysłu, która stanowi około 80% emisji całkowitej. Decydujący wpływ na wielkość emisji przemysłowej mają Elektrociepłownia Gdańsk II oraz rafineria Grupy Lotos SA.

Ocenie jakości wód powierzchniowych służy prowadzony od 1992 r. monitoring, którym objęto wody przybrzeżne Zatoki Gdańskiej oraz jeziora, rzeki, potoki i kolektory deszczowe.

W granicach miasta znajduje się 26 km wybrzeża morskiego. Na tej przestrzeni nie istnieją bezpośrednie zrzuty nieoczyszczonych ścieków sanitarnych czy deszczowych dzięki zmodernizowaniu oczyszczalni „Wschód" i wyprowadzeniu kolektora sanitarnego na odległość 2,4 km w głąb Zatoki. Morskie wody przybrzeżne spełniają warunki sanitarne umożliwiające korzystanie z kąpieli, z wyjątkiem rejonów ujść Potoku Oliwskiego i kolektora Kołobrzeska. W sezonie letnim obserwuje się zjawisko zakwitów sinic, które są krótkotrwałe i mają ograniczony oraz zmienny zakres przestrzenny.

Wody jezior wykazują stopniową poprawę czystości pod względem bakteriologicznym i chemicznym, lecz notuje się niski stopień natlenienia wody oraz zmniejszoną przezroczystość w wyniku zakwitu glonów. Jeziora spełniają wymagania przydatności do kąpieli.

Występujące na terenie Gdańska cieki charakteryzują się odmiennymi poziomami zanieczyszczenia bakteriologicznego i fizyczno-chemicznego. Stale utrzymuje się nadmierne zanieczyszczenie bakteriologiczne Potoku Siedlickiego i Kanału Raduni, natomiast notuje się poprawę stanu sanitarnego Strzyży i Opływu Motławy. Do cieków, w których poziom skażenia bakteriologicznego jest niski, należą: Martwa Wisła, Motława, Rozwójka, Radunia i Potok Oliwski. Zanieczyszczenia fizykochemiczne są mniejsze niż bakteriologiczne. Do najbardziej zanieczyszczonych cieków należą od lat Rozwójka (odprowadzająca m.in. wody opadowe i drenażowe z terenu rafinerii) oraz kolektor Kołobrzeska. Najmniej zanieczyszczeń tego typu zanotowano w Martwej Wiśle, Motławie, Raduni, Czarnej Łasze i Potoku Oliwskim. Głównym powodem zanieczyszczenia cieków jest odbiór wód opadowych z terenów miasta oraz nielegalne zrzuty zanieczyszczeń sanitarnych.

Cieki mają największy udział w ogólnym bilansie ładunków zanieczyszczeń wnoszonych z terenu miasta do Zatoki Gdańskiej. Dzięki uporządkowaniu gospodarki ściekowej znacznie zaś spadły wielkości ładunków odprowadzanych z oczyszczalni ścieków (10,5% ogólnego odpływu) i zakładów przemysłowych (1,4% ogólnego odpływu).

Pasmowy układ komunikacyjny miasta, w którym główne powiązania kolejowe i drogowe przebiegają równolegle do siebie przez Orunię, Śródmieście, Wrzeszcz i Oliwę, oraz charakterystyczny dla tych terenów przekrój ulic przyczyniają się do bardzo wysokiego natężenia hałasu. Najbardziej narażone na jego uciążliwość są tereny w bliskim sąsiedztwie krzyżujących się ciągów ulicznych o największym natężeniu ruchu samochodów osobowych i dużym ruchu ciężarowym, w obrębie których przebiegają linie komunikacji miejskiej (w tym tramwajowe). Za tereny zagrożone ponadnormatywnymi poziomami hałasu należy uznać tereny położone wzdłuż najważniejszych ciągów komunikacyjnych: al. Zwycięstwa, al. Grunwaldzkiej, al. Rzeczypospolitej, ul. Chłopskiej, ul. Kołobrzeskiej, ul. Jana z Kolna, al. Hallera (odcinek południowy), ul. Słowackiego (odcinek dolny) oraz na trasach wylotowych: ul. Kartuskiej (od skrzyżowania z ul. Jabłoniową), Trakcie św. Wojciecha, ul. Elbląskiej. Wielkość natężenia hałasu mieści się w przedziale 76–80 dB. Utrzymuje się on w pasie 40–400 m od krawędzi jezdni. Mniejsze znaczenie ma hałas generowany przez lotnisko w Rębiechowie,

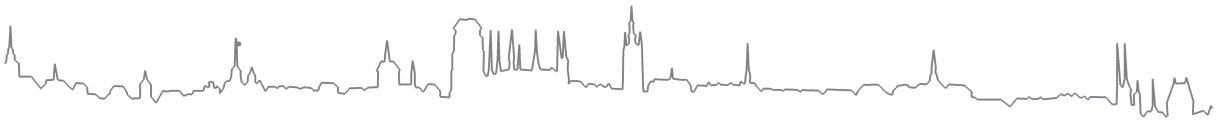
dla którego wyznaczono obszar ograniczonego użytkowania. W jego obrębie znalazły się tylko pojedyncze budynki mieszkalne.

W mieście istnieją również tereny zakwalifikowane jako spokojne, o natężeniu hałasu mniejszym niż 55 dB. Znajdują się głównie w dzielnicach nadmorskich (Sobieszewo, Błonia, Płonia) i rolniczych (Olszynka, Rudniki). Należą do nich także Lasy Oliwskie. Analizy chemiczne gruntów w Gdańsku przeprowadzone w latach 1997–1999 przez Państwowy Instytut Geologiczny wykazały, że gleby, które wykazują podwyższony poziom metali ciężkich (cynku, kadmu, miedzi, niklu, ołowiu, rtęci i strontu), znajdują się na obszarach przemysłowych i w ich pobliżu w centralnej części miasta, w Śródmieściu Historycznym (najstarsze obszary osadnictwa i fortyfikacji), na pograniczu Nowego Portu i Brzeźna, na terenie dawnego lotniska na Zaspie i w jednostce Piecki Migowo. W okresie przeprowadzania tych badań nie określono standardów zanieczyszczenia gruntów w Polsce, a otrzymane wyniki odnoszono do standardów obowiązujących w innych krajach, np. w Szwecji. W obrębie miasta zinwentaryzowano też wiele terenów o wysokim poziomie innych zanieczyszczeń gruntów, m.in. teren dawnej bazy paliw płynnych CPN w Nowym Porcie, byłej fabryki farb i lakierów w Oliwie i składnicy farb przy ul. Żaglowej (badania te zostały przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami odnoszącymi się do oceny standardów zanieczyszczenia gruntów). Należy się także spodziewać zanieczyszczenia gruntów w obrębie likwidowanej oczyszczalni ścieków na Zaspie i dawnych terenów kolejowych na Czerwonym Moście.

Problemem miasta są tzw. dzikie wysypiska odpadów (przeważnie na opuszczonych działkach i w okolicach ogrodów działkowych), które mogą powodować skażenie gleby i przedostawanie się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i gruntowych. Grunty zdegradowane w wyniku zmian środowiska, a w szczególności ich zanieczyszczenia przez różne rodzaje działalności gospodarczej, czego skutkiem jest przekroczenie standardów jakości gleby lub ziemi, podlegają zgłoszeniu do rejestru prowadzonego przez starostę i obowiązkowi rekultywacji.

W Przegalinie istnieje zrekultywowane ostatnio w kierunku leśnym składowisko popiołów paleniskowych z EC II, a na czynnym składowisku w Letnicy rekultywacji podlega tylko część kwater.

Zgodnie z ustawą[1] zakłady przemysłowe mające dawniej strefy ochronne były zobowiązane „w terminie do 2005 r. do ograniczenia szkodliwego oddziaływania na środowisko do terenu, do którego posiadają tytuł prawny". Z końcem 2005 r. wygasły wszystkie decyzje wydane w latach 70. dla tzw. stref normatywnych, a zakłady je posiadające bądź zmieniły swoje technologie lub profil produkcji, bądź już nie istnieją (np. zakład Fazer Polska, zrekultywowane składowisko popiołów w Przegalinie). Obecnie prawo[2] dopuszcza utworzenie stref ograniczonego użytkowania tylko dla kilku rodzajów działalności i zgodnie z nim strefę taką ma lotnisko w Rębiechowie oraz będzie je można ustanowić między innymi dla składowiska odpadów Szadółki i dla oczyszczalni ścieków „Wschód", o ile obecnie trwające postępowanie w sprawie ocen oddziaływania na środowisko wykaże taką potrzebę.

1 Art. 8 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1997 r. Nr 133, poz. 885).

2 Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.).

4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej i krajobrazu kulturowego

4.1. Rys historyczny

Dzisiejszy kształt przestrzenny Gdańska jest wynikiem bardzo długiego procesu rozwojowego, trwającego ponad tysiąc lat. Był on warunkowany możliwościami technicznymi, ekonomicznymi, społecznymi i kulturowymi ludności zamieszkującej ten obszar, a także korzystnym położeniem geograficznym u ujścia Wisły. W XVIII, XIX i XX w. duże znaczenie miały też decyzje polityczne i administracyjne.

W pierwszym okresie rozwój miasta był w głównej mierze uwarunkowany ograniczeniami przyrodniczymi; najwcześniejsze osadnictwo było możliwe wyłącznie na niewielkim obszarze wyznaczanym przez piaszczyste łachy pośród podmokłych terenów delty wiślanej.

Wieki średnie to rozwój przestrzenny miasta w granicach określonych murami obronnymi, zdeterminowany siatką ulic i zasadą podziałów opartą na prawie lubeckim. Wówczas doszło też do kolonizacji terenów rolniczych położonych wzdłuż spływających z wysoczyzny potoków (lokacja opactwa cystersów) oraz rozpoczęto osuszanie podmokłych terenów delty wiślanej. Już od początku istnienia Gdańsk był portem handlowym i ośrodkiem rzemiosła okrętowego. Należało to do najistotniejszych czynników kształtujących rozwój przestrzenny miasta.

W okresie największego rozkwitu Gdańska w XVI i XVII w. miasto otoczono nowożytnymi fortyfikacjami bastionowymi oraz włączono nowe obszary na wschodnim brzegu Motławy. Stały wzrost liczby zabudowań na obszarze otoczonym fortyfikacjami wpłynął na rozwój przedmieść oraz budowę licznych rezydencji podmiejskich. Wiek XVIII i pierwsza połowa XIX w. to okres stagnacji w przestrzennym rozwoju miasta. W tym też czasie nastąpił rozwój Gdańska jako twierdzy. Budowa dużych założeń militarnych zdeterminowała rozwój miasta.

Największym przemianom uległ obraz przestrzenny miasta na przełomie XIX i XX w. Rewolucja techniczna drugiej połowy XIX w., powstanie linii kolejowej, nowoczesnej infrastruktury komunalnej oraz powolna likwidacja ograniczeń budowlanych związanych z jego militarnym charakterem przyczyniły się do znacznej rozbudowy przedmieść i ich integracji z miastem, a także do rozwoju przemysłu i handlu, w tym portu gdańskiego.

Lata międzywojenne to powstanie Wolnego Miasta Gdańska i dynamiczny rozwój budownictwa – głównie osiedli socjalnych o nowoczesnej architekturze modernistycznej. Ten naturalny rozwój Gdańska przerwały zniszczenia 1945 r.

Cechą charakterystyczną okresu powojennego (oczywiście poza odbudową Głównego Miasta i rozwojem funkcji przemysłowych) jest ekspansja zabudowy na obszary Wysoczyzny Gdańskiej i związany z nią rozwój komunikacji drogowej. Proces dziejowy pozostawił liczne i zróżnicowane ślady stanowiące dzisiaj bogatą spuściznę kulturową Gdańska.

Dobra kultury są bogactwem narodowym i powinny być chronione przez wszystkich obywateli, samorząd zaś ma obowiązek zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych takiej ochrony. W Gdańsku – mieście o bardzo bogatej i złożonej historii oraz tradycji osadniczej – ochrona dóbr kultury stanowi jedną z podstaw rozwoju. Środowisko kulturowe jest bowiem, łącznie z bardzo ciekawym środowiskiem przyrodniczym, bazą do rozwoju gospodarki turystycznej. Celem tej ochrony musi być więc utrzymanie atrakcyjności i różnorodności przestrzeni miejskiej.

4.2. Zasoby wpisane do rejestru zabytków

Najwartościowsza część zasobu dóbr kultury podlega ochronie prawnej wynikającej z przepisów Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ponadto historyczne śródmieście Gdańska zostało uznane zarządzeniem Prezydenta RP z 20 września 1994 r. za pomnik historii.

Na obszarze Gdańska znajduje się 405 zespołów i obiektów zabytkowych (612 budynków) wpisanych do rejestru zabytków (wg stanu na 31 grudnia 2006 r. – aneks nr 5). Wśród nich znajdują się układy urbanistyczne i krajobrazowe, obiekty architektury sakralnej, zespoły dworsko-parkowe, fortyfikacje, obiekty użyteczności publicznej, budynki mieszkalne, spichlerze, architektura przemysłowa, cmentarze, pomniki i miejsca pamięci.

Już tylko to zestawienie pokazuje wielką różnorodność obiektów i zespołów zabytkowych znajdujących się w Gdańsku. Naturalną konsekwencją rozwoju układu osadniczego miasta jest znaczne rozproszenie tych zasobów na całym jego obszarze. Największa koncentracja obiektów wpisanych do rejestru zabytków znajduje się w najstarszych rejonach osadnictwa, a więc w Śródmieściu i Oliwie.

4.3. Wniosek o umieszczenie Gdańska na liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO

Miasto Gdańsk podjęło starania o umieszczenie części obiektów zabytkowych i miejsc pamięci na liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO. Przedmiotem wniosku są obszary i obiekty zabytkowe cechujące się pełnym autentyzmem i wysokim poziomem artystycznym, a przy tym ściśle związane z nowożytną ideą poszanowania prawa do wolności oraz nierozerwalnie związane z wartościami niematerialnymi pamięci i wolności. Obiekty te są położone w obszarze historycznych układów urbanistycznych oraz historycznej zabudowy stwarzającej łącznie wyjątkowy w skali światowej zespół zabudowy (aneks nr 6).

4.4. Zabytki niewpisane do rejestru zabytków

Na terenie Gdańska znajduje się wiele zespołów i obiektów zabytkowych nieumieszczonych w rejestrze zabytków. Są to m.in. zespoły zabudowy mieszkaniowej, przemysłowej, militarnej, stanowiska archeologiczne, a także pojedyncze budynki oraz związane z nimi strefy ekspozycji. Ważnym elementem są także wartości niematerialne, na przykład historyczne nazwy.

Skala i zakres studium pozwalają jedynie na wyznaczenie zespołów podlegających ochronie. Szczegółowe określenie zakresu ochrony obiektów może nastąpić dopiero na etapie planów zagospodarowania przestrzennego.

Wielowiekowy proces powstawania współczesnego Gdańska przyczynił się do stopniowego włączania w jego granice wielu niegdyś samodzielnych jednostek osadniczych. Miały one lokalną tradycję i specyfikę zagospodarowania terenu. Znajduje się wśród nich 15 zespołów urbanistycznych (aneks nr 7A). W większości są to ukształtowane w XIX i XX w. przedmieścia Gdańska, często jednak o dużo starszej metryce. Utrwalony przez lata obraz tych obszarów stanowi dużą wartość kulturową pozwalającą na ich identyfikację – pomimo znacznych przekształceń powstałych na skutek zniszczeń wojennych i późniejszej rabunkowej gospodarki nieruchomościami. Dewastacji ulega na tych terenach także architektura zachowanych obiektów, szczególnie w wyniku żywiołowej działalności remontowo-modernizacyjnej.

Gdańsk jako bardzo silny ośrodek gospodarczy już od powstania miał znaczący wpływ na rozwój swojego bezpośredniego zaplecza. Od X w. w pobliżu miasta powstawały osady wiejskie. Początkowo lokowano je na obszarach Wysoczyzny, a od XIV w. także na stopniowo osuszanych terenach delty Wisły. Rozwój miasta sprawił, że większość nich znajduje się obecnie w granicach administracyjnych Gdańska. Jednak część zniknęła zupełnie w wyniku późniejszego rozwoju miasta (zachowały się tylko jako nazwy miejscowe, także podlegające ochronie, np. Jasień czy Barniewice), ale 21 jest jeszcze czytelna w jego krajobrazie (aneks nr 7B). Obszary te były, szczególnie w ciągu ostatnich pięćdziesięciu lat, terenami ekspansji inwestycyjnej, co się przyczyniło do znacznych przekształceń funkcjonalno-przestrzennych. Dawne wsie zostały włączone w obszar zabudowy wielkomiejskiej, tracąc swój czytelny historyczny układ przestrzenny. Zanika też bardzo szybko charakterystyczna zabudowa tych terenów.

Z tożsamością kulturową miasta integralnie są związane cmentarze. Wysiedlenie większości mieszkańców w latach 1945–1947 spowodowało ich opuszczenie i dewastację. Nekropolie (aneks nr 7C), dziś już przeważnie zlikwidowane lub zaniedbane, pozostały jednak czytelne w krajobrazie dzięki zachowanemu drzewostanowi. Stanowią potencjalne tereny parkowe.

Bogacenie się mieszczan gdańskich w XVI w. przyczyniło się do powstania charakterystycznej dla Gdańska formy podmiejskich zespołów dworsko-parkowych. Łączyły one w sobie funkcje reprezentacyjno-rekreacyjne z produkcyjnymi. Bardzo wiele z tych obiektów, często z reliktami parków i zabudowy gospodarczej, zachowało się do dzisiaj. Najważniejsze z nich zostały umieszczone w rejestrze zabytków. Nieliczne niewpisane do rejestru zabytków także zasługują na ochronę, tym bardziej że są położone na terenach podlegających w ostatnim okresie intensywnym procesom urbanizacyjnym (aneks nr 7D).

Zróżnicowane ukształtowanie terenu przyczyniło się do powstania niezwykle ciekawych obszarów historycznego krajobrazu kulturowego – dziś już w wielu miejscach niezbyt czytelnego, lecz niewątpliwie zasługującego na ochronę ze względu na wiele charakterystycznych cech. Najlepiej zachowane fragmenty tego krajobrazu są wpisane do rejestru zabytków, pozostałe (aneks nr 7E) muszą być chronione zapisami planów zagospodarowania przestrzennego. W skład ochrony historycznego krajobrazu kulturowego wchodzi też ekspozycja zewnętrzna zespołów zabytkowych. Strefy ochrony ekspozycji zostały ujęte w aneksie nr 7F.

Dynamiczny, szczególnie na przełomie XIX i XX w., rozwój przemysłu w Gdańsku przyczynił się do budowy wielu zespołów i obiektów przemysłowych oraz infrastrukturalnych i usługowych. Do dziś w dość dobrym stanie zachowały się 4 zespoły inżynierii wodnej i komunikacji, 4 obiekty komunikacji, 3 zespoły architektury przemysłowej oraz 1 obiekt usługowy (aneks nr 7G).

Gdańsk w ciągu całej swojej historii był ważną twierdzą – wielokrotnie modernizowaną i przebudowywaną.

W związku z tym na obszarze miasta znajduje się wiele obiektów militarnych reprezentujących praktycznie pełny przekrój rozwoju myśli fortyfikacyjnej od wczesnego średniowiecza aż po lata 40. XX w. Nadaje to wyjątkowy charakter miastu. Większość zabytkowych zespołów i obiektów militarnych jest wpisana do rejestru zabytków. Pozostałe (aneks nr 7H) należy chronić zapisami planów miejscowych.
W zależności od stopnia zachowania omówionych wyżej zespołów zabytkowych pogrupowano je na dwie strefy:
- **strefę zachowanej historycznej struktury przestrzennej** (dla obszarów, na których przekształcenia są stosunkowo nieduże),
- **strefę zachowanych elementów historycznej struktury przestrzennej** (dla obszarów, gdzie historyczna struktura przestrzenna została przekształcona lub zniszczona w znacznym stopniu, jednak zachowały się jej czytelne elementy).

Niezwykle istotnym walorem dziedzictwa kulturowego, świadectwem historii i wielokulturowości Gdańska są niematerialne wartości tradycji osadniczej. Można do nich zaliczyć nazwy miejscowe, topograficzne, nazwy ulic, cieków wodnych, lasów i polderów. Nazewnictwo to, niegdyś wyjątkowo bogate, obecnie bardzo szybko zanika.
Istotnym elementem zasobów zabytkowych są obszary występowania znalezisk archeologicznych. Na obszarze Gdańska znajduje się 540 stanowisk archeologicznych, z czego 378 ma lokalizację, a 162 niezlokalizowane są znane jedynie z archiwaliów i literatury. Spis obszarów występowania znalezisk archeologicznych zawiera aneks nr 8.

4.5. Dobra kultury współczesnej

Przez dobro kultury współczesnej rozumie się niebędące zabytkami pomniki i miejsca ważnych wydarzeń, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, stanowiące uznany dorobek współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna, historyczna lub techniczna. Za dobro kultury współczesnej uznano w Gdańsku obiekty powstałe po 1945 r. o nowatorskich rozwiązaniach artystycznych lub technicznych, znaczące w krajobrazie miasta. Świadomość istnienia obszarów czy budynków o szczególnych walorach estetycznych działa korzystnie na sposób gospodarowania terenami i decydowania o ich przeznaczeniu w planach miejscowych i innych opracowaniach urbanistyczno-architektonicznych. Wskazane w studium dobra kultury współczesnej zmuszają do zachowania powściągliwości w działaniach planistycznych i budowlanych na wyznaczonych terenach i przyczyniają się do zachowania i poprawy istniejących wartości.
Zasób dóbr kultury współczesnej współtworzą obiekty budowlane i obszary zurbanizowane, które w zależności od skali i rangi w przestrzeni miasta składają się na:
- obiekty architektury – budynki uznane za wartościowe ze względu na formę architektoniczną oraz walory estetyczne; są to często obiekty o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców i osób przyjezdnych;
- założenia urbanistyczne – obszary zabudowane, które wyróżniają się spośród innych miejsc w mieście spójnym układem urbanistycznym oraz jednolitym charakterem architektonicznym budynków; do tej grupy należą wyróżnione zespoły zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, pomniki i miejsca ważnych wydarzeń – są to obiekty lub miejsca o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców, upamiętniające wydarzenia i osoby, które miały znaczący wpływ na historię miasta i regionu.

Dobra kultury współczesnej znajdujące się na obszarze Gdańska zostały wymienione w aneksie nr 9.

4.6. Krajobraz kulturowy

Położenie geograficzne i bogata historia Gdańska wykreowały różnorodną i wyjątkową strukturę miasta. Wśród elementów tej struktury można wyodrębnić te, które są charakterystyczne i tożsame tylko dla Gdańska, rozpoznawalne dla mieszkańców i zwiedzających. Z tego względu jako ważny czynnik atrakcyjności miasta powinny być chronione i wzbogacane.
Zidentyfikowano 9 grup wielkoprzestrzennych elementów krajobrazu kulturowego (WEKK):
1. Ciągi widokowe:
   - główny ciąg komunikacyjny miasta: Trakt Św. Wojciecha – Okopowa – Wały Jagiellońskie, Podwale Grodzkie, Błędnik, al. Zwycięstwa, al. Grunwaldzka,
   - ciąg punktów widokowych z SKM,
   - Pas Nadmorski Zachodni wzdłuż plaży od Nowego Portu do Jelitkowa.
2. Założenia urbanistyczne:
   - Główne Miasto,
   - Dolne Miasto wraz z Opływem Motławy,

- Stare Miasto,
- Oliwa (stara),
- Zaspa,
- Wielkie Przymorze.

3. Osie widokowe:
   - z parku Oliwskiego na morze,
   - ul. Kartuska zakończona widokiem na Stare Miasto i most wantowy (im. Jana Pawła II).
4. Osie kompozycyjne:
   - Droga Królewska (ul. Długa, Długi Targ),
   - Wielka Aleja (al. Zwycięstwa),
   - ul. Jana Pawła II z deptakiem do mola,
   - ul. Hallera,
   - plac Solidarności z projektowanym bulwarem Droga do Wolności,
   - ul. Pomorska.
5. Dominanty przestrzenne:
   - kościół Mariacki,
   - wieżowiec CTO „Zieleniak”,
   - most wantowy,
   - budynek Olimpu we Wrzeszczu,
   - dźwigi w stoczni.
6. Fronty wodne:
   - zachodni brzeg Motławy wzdłuż Długiego Pobrzeża,
   - wschodni brzeg Martwej Wisły od Westerplatte do Przeróbki,
   - wschodni brzeg Motławy – Polski Hak, Ołowianka, Wyspa Spichrzów,
   - południowy brzeg Martwej Wisły – Młode Miasto,
   - Opływ Motławy.
7. Panoramy:
   - od strony morza na całe miasto i krawędź Wysoczyzny,
   - od strony Żuław na Główne Miasto i Dolne Miasto.
8. Punkty widokowe i otwarcia widokowe:
   - Pachołek,
   - ślimak w Jaśkowym Lesie,
   - Góra Gradowa (Bastion Jerozolimski),
   - Biskupia Górka,
   - bastiony: św. Gertrudy, Żubr, Wilk.
9. Krajobraz otwarty:
   - Dolina Potoku Oliwskiego,
   - Trójmiejski Park Krajobrazowy,
   - Dolina Strzyży,
   - Dolina Potoku Oruńskiego,
   - Żuławy Wiślane,
   - Wyspa Sobieszewska,
   - krawędź Wysoczyzny Gdańskiej,
   - ciąg lasów i wydm nadmorskich w Pasie Zachodnim i na wyspie Stogi.

4.7. Obszary zdegradowane krajobrazowo

Oprócz obszarów znaczących i chronionych występuje również w Gdańsku wiele terenów zdegradowanych, które uległy przekształceniom lub dewastacji, jednak nadal zachowały swoją atrakcyjność lokalizacyjną w przestrzeni miejskiej i wymagają rewaloryzacji krajobrazu. Wyodrębniono je na podstawie kryteriów estetycznych i lokalizacyjnych, biorąc równocześnie pod uwagę charakter zainwestowania i funkcję poszczególnych dzielnic Gdańska oraz położenie w prestiżowych bądź potencjalnie prestiżowych lokalizacjach (w ogólnym odbiorze miasta), np. w sąsiedztwie frontów wodnych. Wytypowano 15 terenów:

1) obszar byłego dworca kolejowego Kłodno,
2) tereny postoczniowe i poprzemysłowe (Stara Stocznia, Gazownia, Polski Hak, stocznia, rejon ulic Robotnicza – Dyrekcyjna, była Fabryka Opakowań Blaszanych),
3) północny cypel Wyspy Spichrzów,
4) tereny po byłych Zakładach Mięsnych przy ul. Angielska Grobla,

5) teren na zapleczu parku Oliwskiego przy ul. Opackiej,
6) Osada Rybacka w Jelitkowie,
7) tereny dawnych dworów przy ul. Polanki,
8) składowisko złomu przy ul. Litewskiej,
9) sąsiedztwo twierdzy Wisłoujście,
10) otoczenie dworca kolejowego w Gdańsku Wrzeszczu i rejon ulic Dmowskiego i Kościuszki z tymczasową zabudową,
11) tereny z istniejącą napowietrzną siecią cieplną – wzdłuż torów kolejowych na odcinku Gdańsk Stocznia–Gdańsk Politechnika,
12) teren pasa startowego byłego lotniska Zaspa,
13) teren po byłym ośrodku MON w pasie nadmorskim przy ciągu pieszym, na przedłużeniu al. Jana Pawła II,
14) ogrody działkowe w Dolinie Radości,
15) teren stadionu Lechii i jego otoczenie.

Ponadto wytypowano cztery typy funkcjonalne szczególnie często przyczyniające się do degradacji krajobrazu (bez względu na lokalizację):

– tereny kolejowe i przykolejowe – których niski poziom estetyki wynika głównie ze względów pozaplanistycznych; przedłużający się proces restrukturyzacji PKP nie wpływa korzystnie na zachowania rynkowe podmiotów kolejowych, grunty kolejowe w większości mają status terenów zamkniętych, co dodatkowo utrudnia przekształcenia nieużytkowanych terenów kolejowych;
– niektóre tereny przemysłowo-składowe – o zainwestowaniu powstałym w czasach, kiedy aspekty estetyczne zagospodarowania przemysłowo-składowego były marginalizowane i gdzie dotąd nie nastąpiły przekształcenia związane z nowym ustrojem gospodarczym;
– tereny ogródków działkowych;
– tereny kolonii mieszkaniowych.

5. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia oraz istniejące zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

W rankingu warunków życia mieszkańców[1] województwo pomorskie zajęło najwyższe miejsce. Potwierdzeniem tej oceny jest dodatnie saldo migracji – pomorskie należy do nielicznych województw, do których więcej osób napływa, niż odpływa. Można zatem powiedzieć, że pomimo wysokiego bezrobocia województwo pomorskie jest uważane za dobre miejsce do życia. Z *Diagnozy społecznej...*[2] zaś wynika, że duże miasta nie są uznawane przez Polaków za najlepsze miejsce do zamieszkania. Nasi rodacy najbardziej chwalą sobie życie w miastach liczących 100–200 tys. lub 20–100 tys. mieszkańców, a najmniej – życie na wsi i w miastach o liczbie mieszkańców powyżej 500 tys. Miasta duże (wg autorów diagnozy) to wielkie kontrasty, patologie, poczucie zagrożenia, szybkie tempo życia przy dużych utrudnieniach komunikacyjnych. Być może są to też przyczyny gorszej (od Sopotu i Gdyni) pozycji Gdańska w rankingach dla miast polskich. W rankingu miast[3] o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. Gdańsk zdobył 78 na 120 możliwych punktów. Wyprzedziło go 7 miast spośród 23 branych pod uwagę: Warszawa (88 punktów), Gdynia, Opole, Katowice, Poznań, Olsztyn i Kraków.

Tę nie w pełni satysfakcjonującą ocenę jakości życia w Gdańsku potwierdza utrzymujące się przez dziesięć lat ujemne saldo migracji, które jest przejawem utraty atrakcyjności osadniczej. Migracja ta pogarsza pozycję Gdańska na tle województwa. Wiele wskazuje na to, że emigrują osoby o statusie społecznym powyżej przeciętnego, o czym świadczą następujące dane:

- w okolicznych gminach następuje szybciej niż w Gdańsku poprawa struktury wykształcenia,
- Gdańsk spadł na trzecią (po Sopocie i Gdyni) pozycję w województwie pod względem wykształcenia,
- poprawa struktury odprowadzanego podatku od osób fizycznych w gminach sąsiednich, zwłaszcza wiejskich, następuje szybciej niż w Gdańsku.

Miernikiem bardzo syntetycznie oceniającym jakość życia jest wskaźnik śmiertelności niemowląt. Wyraża się w nim stan zdrowia mieszkańców, stan środowiska, warunki zamieszkiwania i rekreacji, jakość obsługi, a zwłaszcza służby zdrowia. Wskaźnik śmiertelności niemowląt w Gdańsku kształtuje się na poziomie przeciętnym dla miast wojewódzkich, ale gorszym niż w Gdyni i Sopocie. Nieźle przedstawia się za to długość życia pomimo wysokiej umieralności na choroby nowotworowe. Na 45 podregionów miejskich Trójmiasto zajmuje ósmą pozycję pod względem długości życia mężczyzn, a dwunastą – w wypadku kobiet.

Jakość życia w mieście jest bardzo zróżnicowana. Najwyższa wartość wskaźnika syntetycznego stanowi ponad 3-krotność wartości najniższej[4]. Najgorsze warunki panują na terenach z dominacją funkcji przemysłowej lub rolniczej, najlepsze – w bogato wyposażonych w usługi jednostkach urbanistycznych Centralnego Pasma Usługowego. Tutaj jednak często brakuje ogólnodostępnej zieleni urządzonej w zasięgu dojścia pieszego[5]. Deficyt terenu zieleni urządzonej o powierzchni nie mniejszej niż 2 ha w zasięgu dziesięciominutowego dojścia dotyczy co ósmego mieszkańca Gdańska. Najbardziej pokrzywdzeni pod tym względem są mieszkańcy osiedla Suchanino i Wrzeszcza Dolnego. Środowiskowe warunki zamieszkiwania są istotnym składnikiem jakości życia. Biorąc pod uwagę występowanie obiektów szczególnie uciążliwych dla środowiska (zwłaszcza ciągów komunikacyjnych), niską oceną warunków charakteryzują się Przeróbka, Młyniska Letnica, Nowy Port, ale także Śródmieście Historyczne, Wrzeszcz Dolny i Stogi.

Potwierdzeniem zróżnicowania jakości zamieszkiwania są znaczne rozpiętości cen nieruchomości, a także, co wykazał Narodowy Spis Powszechny 2002, odmienność struktur społecznych w poszczególnych częściach miasta. O ile na terenach rozwojowych w dobrych warunkach (dotyczy to zwłaszcza terenów o przewadze budownictwa jednorodzinnego) mieszkają rodziny pełne, o wysokim udziale ludności z wykształceniem wyższym i wysokim wskaźniku zatrudnienia, o tyle w jednostkach urbanistycznych dzielnicy Port i w jednostce Orunia Olszynka, pomimo bliskości miejsc pracy, występuje wysokie bezrobocie, złe wskaźniki zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, skrajnie gorsza struktura wykształcenia i w rezultacie dużo świadczeniobiorców pomocy socjalnej. Zróżnicowanie struktur społecznych i warunków zamieszkiwania nasuwa wniosek o dobrych i złych adresach w mieście.

Zróżnicowanie jakości warunków życia to poważne wyzwanie dla miasta, gdyż jest traktowane przez socjologów jako zwiastun problemu społecznego – wzrostu poczucia wykluczenia społecznego. Nie sprzyja też na pewno integracji społecznej i poczuciu identyfikacji.

W kolejnych podpunktach rozdziału zostaną szczegółowo omówione najważniejsze sfery składające się na jakość zamieszkiwania i obsługi w Gdańsku.

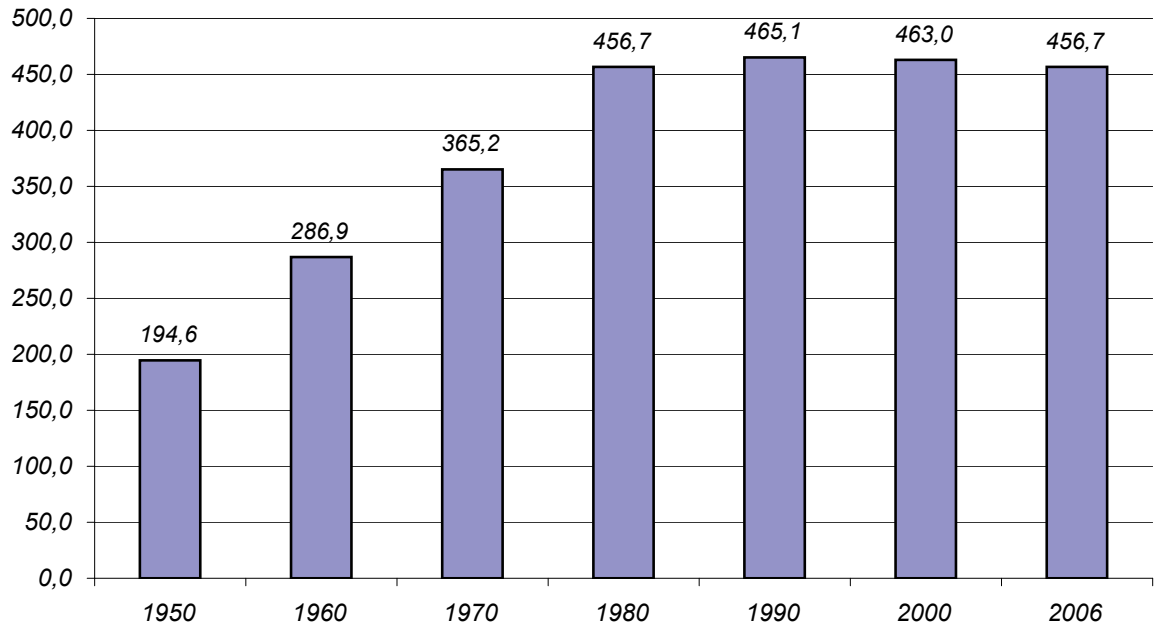
1 *Sukces rozwojowy polskich województw*, red. T. Kalinowski, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2006.
2 *Diagnoza społeczna 2005 – warunki i jakość życia Polaków*, red. J. Czapiński, T. Panek, WSFiZ, Warszawa 2006.
3 *Wyścig miast*, „Wprost", 20 listopada 2005, nr 1198.
4 *Badanie zróżnicowania jakości życia w jednostkach urbanistycznych Gdańska*, opracowanie BRG, Gdańsk 2002.
5 *Tereny zielone w Gdańsku*, opracowanie BRG, Gdańsk 2004.

5.1. Sytuacja demograficzna

W Gdańsku (wg Urzędu Statystycznego) na koniec 2006 r. zamieszkiwało 456,7 tys. osób, w tym 216,4 tys. mężczyzn i 240,3 tys. kobiet.
Liczba mieszkańców Gdańska wzrastała do połowy lat dziewięćdziesiątych, przy czym dynamika wzrostu malała (ryc. 1). O ile w latach pięćdziesiątych średnioroczne tempo wzrostu wynosiło prawie 4%, o tyle w latach osiemdziesiątych już tylko niecałe 0,5%. Od lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku liczba ludności miasta się obniża.

Ryc.1. Liczba mieszkańców Gdańska w latach 1950–2006 w tys. osób

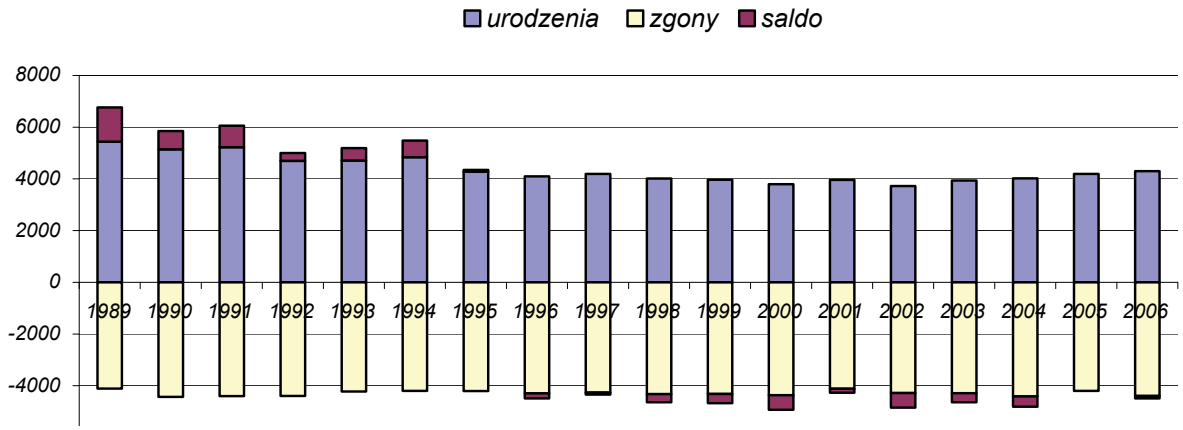

Przyczynami odwrócenia tendencji wzrostowej były: obniżanie się przyrostu naturalnego (ryc. 2) i ujemne saldo migracji (ryc. 4). Spadek przyrostu naturalnego spowodowała malejąca liczba urodzeń (tab. 1) wynikająca z obniżającej się płodności kobiet (ryc. 3).

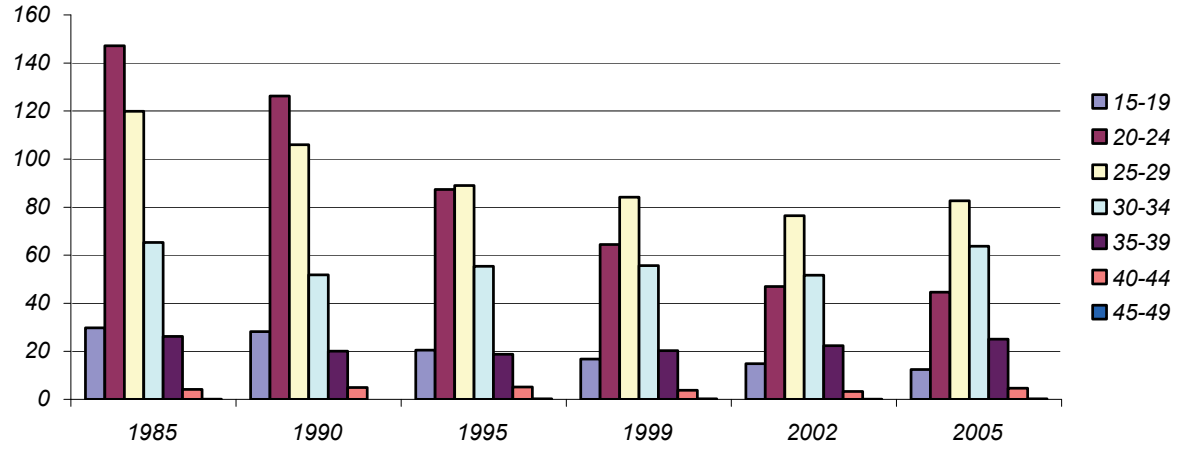
Tab.1. Ruch naturalny w Gdańsku

Rok	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny
				na 1000 mieszkańców		
1970	4883	1890	2993	13,4	5,2	8,2
1980	7907	3420	4487	17,4	7,5	9,9
1990	5125	4415	710	11,4	9,8	1,6
2000	3797	4365	–568	8,4	9,7	–1,3
2004	4020	4415	–395	8,9	9,7	–0,9
2005	4193	4198	–5	9,3	9,3	–0,0
2006	4301	4395	–94	9,5	9,7	–0,2

Ryc. 2. Ruch naturalny w latach 1989–2006

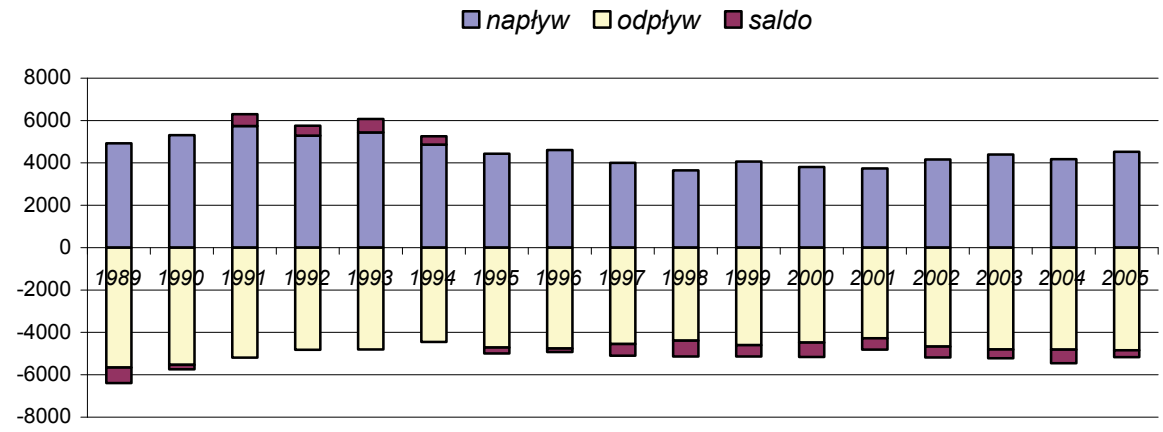

Ryc. 3. Cząstkowe współczynniki płodności (liczba urodzeń na 1000 kobiet w danej grupie wieku) mieszkanek Gdańska w latach 1985, 1990, 1995, 1999, 2002, 2005

W latach dziewięćdziesiątych utrzymywała się tendencja spadkowa w napływie migracyjnym. W rezultacie saldo migracji z dodatniego zmieniło się na ujemne (ryc. 4).

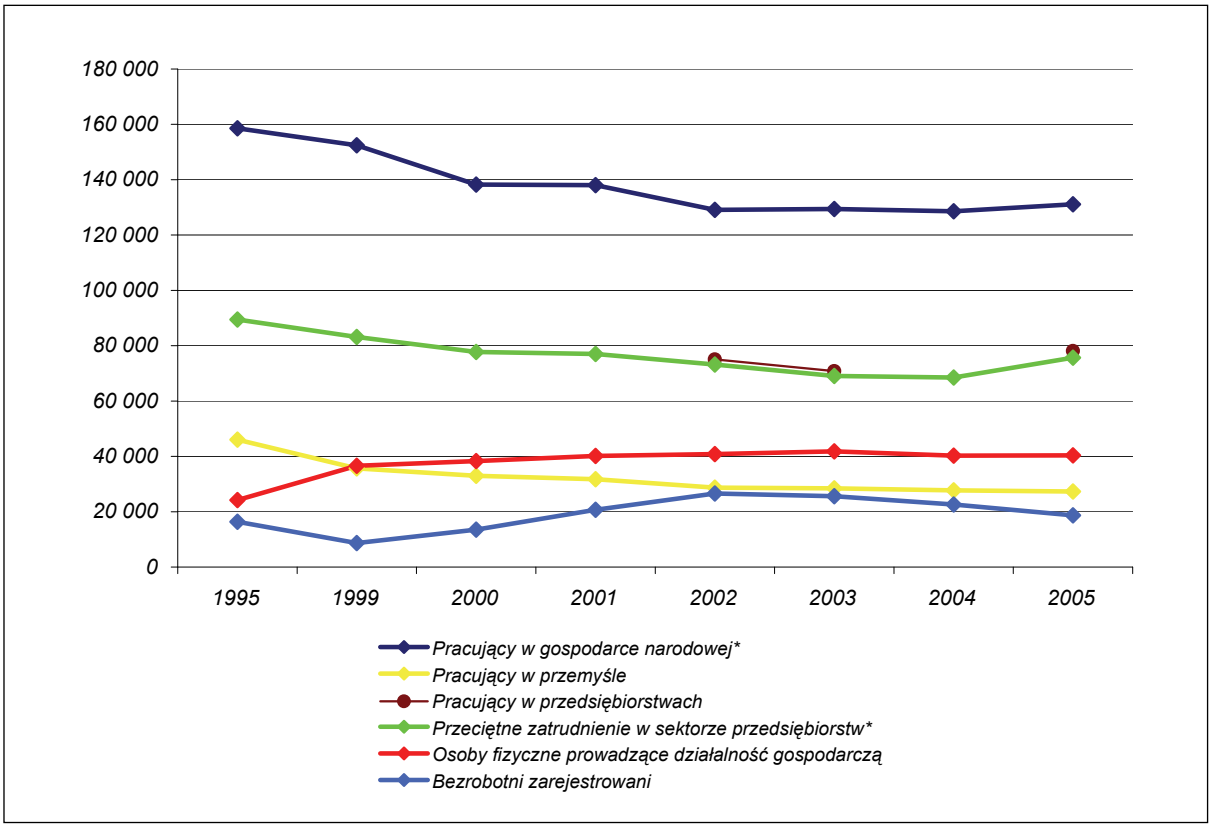
Ryc. 4. Ruch migracyjny w latach 1989–2005

5.2. Rynek pracy

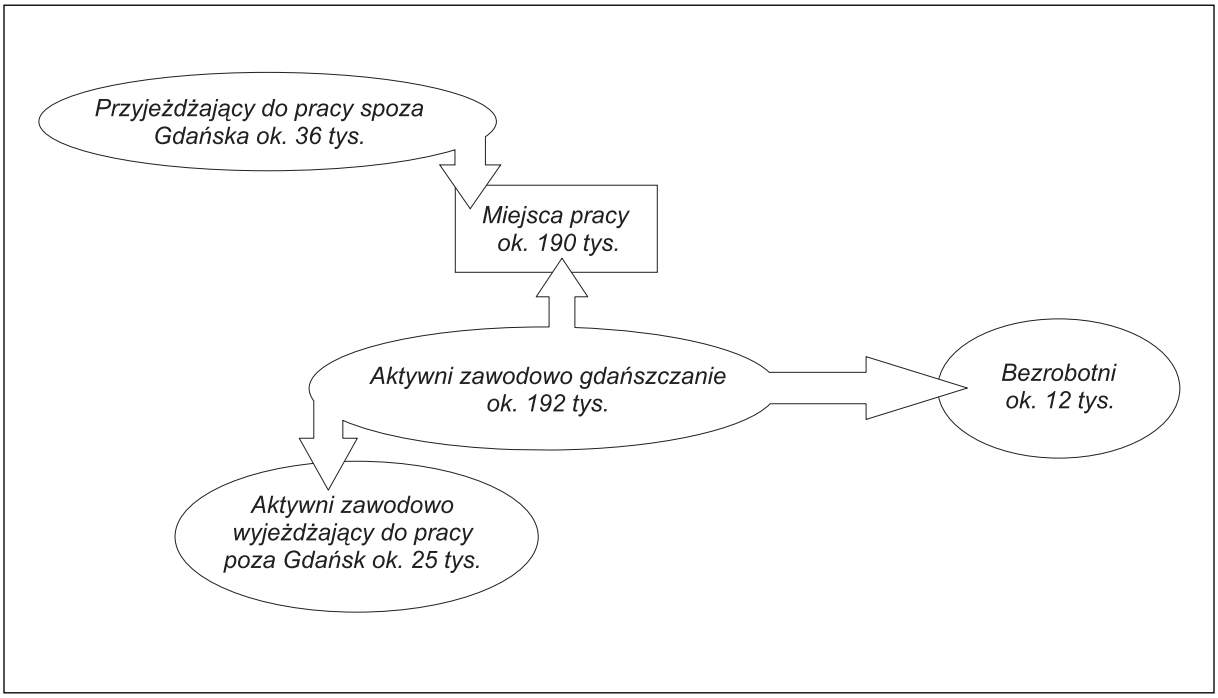
Liczbę miejsc pracy szacuje się w Gdańsku na ok. 190 tys., łącznie z miejscami pracy w podmiotach nieobjętych sprawozdawczością statystyczną zatrudnienia, którą to wielkość szacuje się na ok. 58 tys. Na jednego mieszkańca Gdańska przypada ok. 0,4 miejsca pracy, co jest liczbą niską jak na ośrodek o aspiracjach metropolitalnych.

Ryc. 5. Rynek pracy w Gdańsku w latach 1999–2005

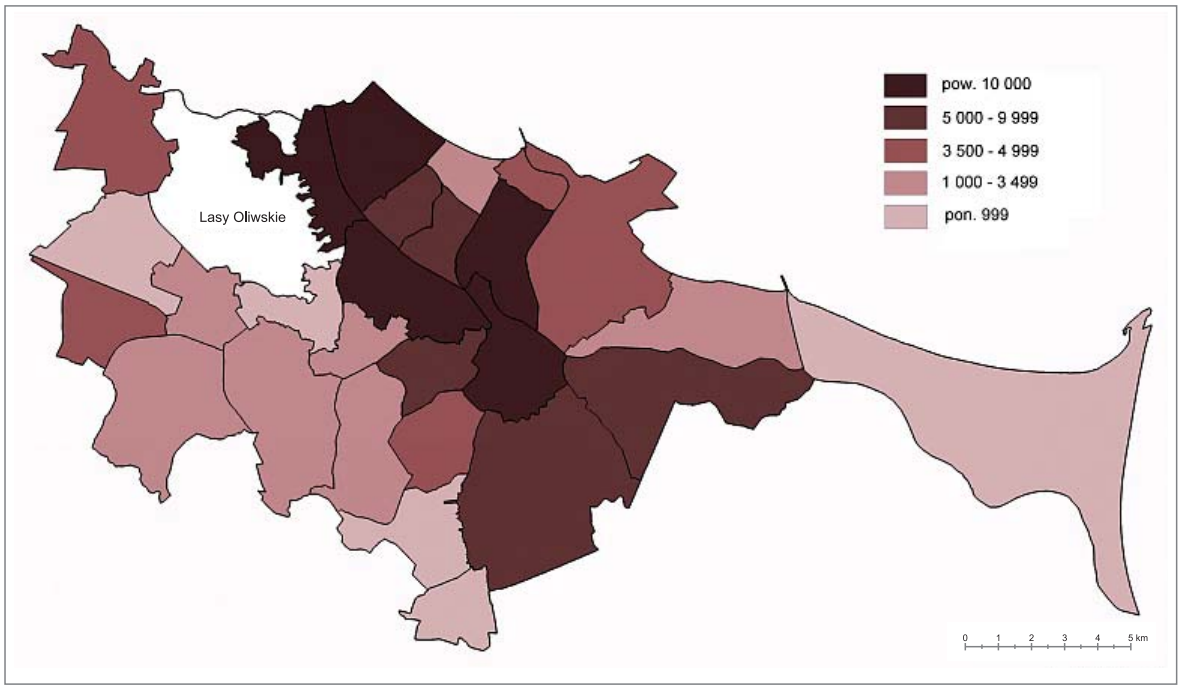

** Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.*

Ryc. 6. Orientacyjny obraz gdańskiego rynku pracy

Ponad 70% miejsc pracy przypada na usługi. Największa liczba miejsc pracy znajduje się w Śródmieściu Historycznym (43 tys.), we Wrzeszczu Górnym (29 tys.) i w Oliwie Dolnej (14 tys.). Ma to związek z koncentracją w Centralnym Paśmie Usługowym podmiotów o profilu usługowym, przy czym pozostały tu jeszcze okrojone zakłady produkcyjne, takie jak Stocznia, Bimet i inne. W paśmie tym mamy także funkcję mieszkaniową, stąd liczba miejsc pracy w przeliczeniu na mieszkańca wynosi w Śródmieściu Historycznym 1,2, we Wrzeszczu Górnym – 0,8, a w Oliwie Dolnej – 0,2.
Największe koncentracje produkcyjnych miejsc pracy występują w Młyniskach Letnicy (10,6 tys.), Śródmieściu Historycznym (9,4 tys.). W Młyniskach Letnicy produkcyjne miejsca pracy stanowią prawie $^3/_4$ wszystkich miejsc pracy. Podobna struktura miejsc pracy jest w Kokoszkach Przemysłowych.

Ryc. 7. Liczba miejsc pracy w jednostkach urbanistycznych Gdańska (stan istniejący)

W mieście odnotowuje się duże zróżnicowanie zagęszczenia miejsc pracy ogółem; największe wykazuje Śródmieście Historyczne (w przeliczeniu na hektar – 57,3), Wrzeszcz Górny (31), Wrzeszcz Dolny (26), Zaspa (25), najmniejsze – Wyspa Sobieszewska, Św. Wojciech (poniżej 0,5 miejsca pracy na ha, tj. 50 osób na km^2). Największe zagęszczenie produkcyjnych miejsc pracy wykazują Młyniska Letnica (15,1 na hektar), Śródmieście Historyczne (12,9), Wrzeszcz Dolny (8,2).
Liczbę aktywnych zawodowo gdańszczan GUS szacuje na 192 tys. osób. Liczba ta obejmuje także zarejestrowane osoby bezrobotne, których na koniec 2006 r. było 11,8 tys. (stopa bezrobocia 6,2%).
Poszczególne dzielnice Gdańska różnią się wskaźnikiem aktywizacji zawodowej. Wynika to z odmiennych struktur wieku w dzielnicach oraz poziomu wykształcenia. Najwyższą aktywność zawodową i wskaźnik zatrudnienia wykazują mieszkańcy dzielnic Południe i Zachód, najniższą – mieszkańcy dzielnicy Port.
Wielkość dojazdów do pracy do Gdańska szacuje się na 36 tys., co oznaczałoby, że prawie co piąte miejsce pracy w Gdańsku zajmują dojeżdżający, ocenia się zaś, że ok. 25 tys., tj. 13% aktywnych zawodowo gdańszczan, wyjeżdża do pracy poza Gdańsk. Saldo dojazdów jest tradycyjnie dodatnie, ale jak na miasto wojewódzkie niewysokie. Zdecydowana większość gdańszczan pracuje zatem na terenie miasta. Ciągłej zmianie ulegają rozmieszczenie i struktura miejsc pracy:
– zmiany w rozmieszczeniu to wzrost udziału miejsc pracy na górnym tarasie,
– zmiany w strukturze to wzrost udziału usług widoczny zwłaszcza w CPU.

5.3. Mieszkalnictwo

5.3.1. Mieszkalnictwo rodzinne

Stan zasobów mieszkaniowych na obszarze Gdańska ocenia się (na koniec 2005 r.) na 172,5 tys. mieszkań o powierzchni użytkowej 10 mln m^2. Około 27% powierzchni mieszkaniowej jest w zabudowie mieszkaniowej

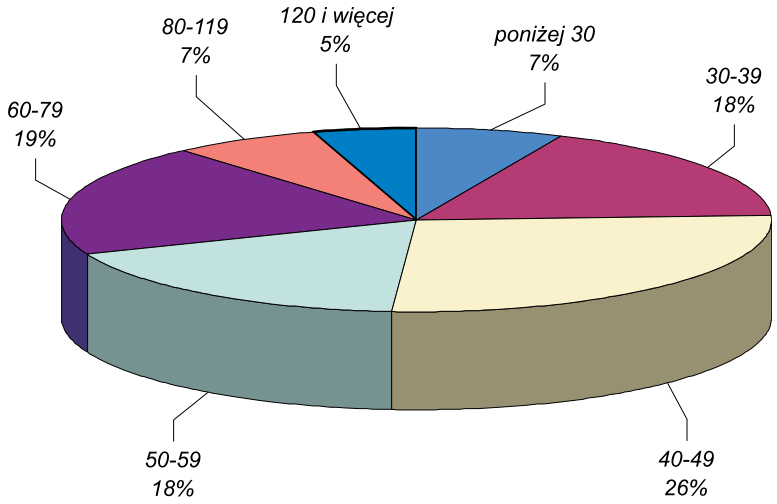
o niskiej intensywności, tzn. w budynkach do czterech mieszkań na klatce schodowej. Na 1000 mieszkańców Gdańska przypada 377 mieszkań, a przeciętnie na mieszkanie przypada:

– 58 m² powierzchni użytkowej (przeciętna dla miast Polski – 60,7 m²),
– 2,9 izby (przeciętna dla miast Polski – 3,5),
– 2,7 osób (przeciętna dla miast Polski – 2,8).

Niekorzystna struktura wielkości mieszkań, wyrażająca się m.in. niską średnią wielkością mieszkań, to poważny mankament gdańskich zasobów mieszkaniowych, zwłaszcza że znaczna część mieszkań jest zlokalizowana w budynkach trudno poddających się modernizacji polegającej na łączeniu mieszkań.

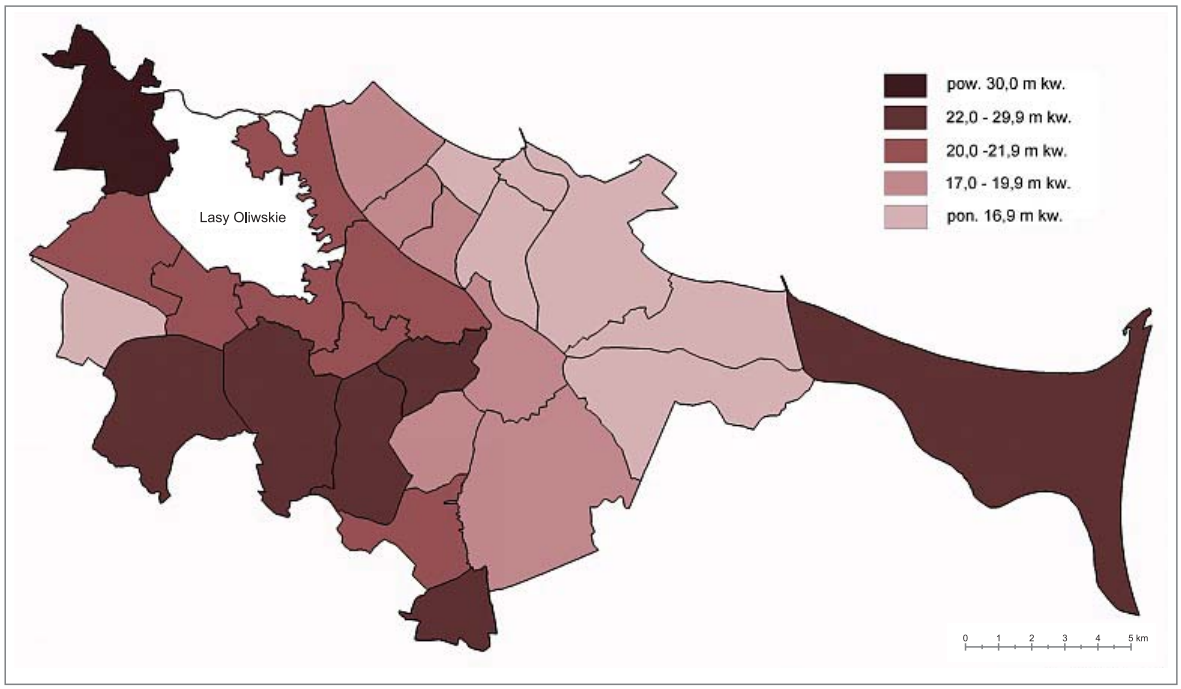
Ryc. 8. Struktura wielkości mieszkań (w m² powierzchni użytkowej)

Warunki zamieszkania określone powierzchnią mieszkania przypadającą na mieszkańca kształtują się w Gdańsku (21,8 m²) poniżej przeciętnej krajowej dla miast (22,4 m²). W kilku miastach i gminach województwa pomorskiego (m.in. gmina Kosakowo) wskaźnik powierzchni użytkowej na mieszkańca znacznie przekroczył 30 m², a w Podkowie Leśnej (województwo mazowieckie) – 45 m².

Jest to jednocześnie prawie o połowę mniej, niż ma do dyspozycji przeciętny mieszkaniec Niemiec (wskaźnik powierzchni użytkowej przekracza 40 m²) i 1/3 tego, czym średnio dysponuje obywatel USA.

Ryc. 9. Powierzchnia użytkowa mieszkań w przeliczeniu na osobę

Czynniki różnicujące warunki zamieszkiwania w Gdańsku to:
- typ zabudowy – w budownictwie mieszkaniowym o niskiej intensywności na mieszkańca przypada 24 m^2, w zabudowie blokowej – ok. 19,3 m^2,
- forma własności – w mieszkaniach komunalnych przypada 15,5 m^2 na osobę, w spółdzielczych – 18,5 m^2, a w prywatnych – 27,3 m^2,
- położenie – najgorsze warunki mieszkaniowe występują na Stogach Portowych i Mieszkaniowych, w Młyniskach Letnicy, Kokoszkach Przemysłowych, gdzie na osobę przypada poniżej 15 m^2.

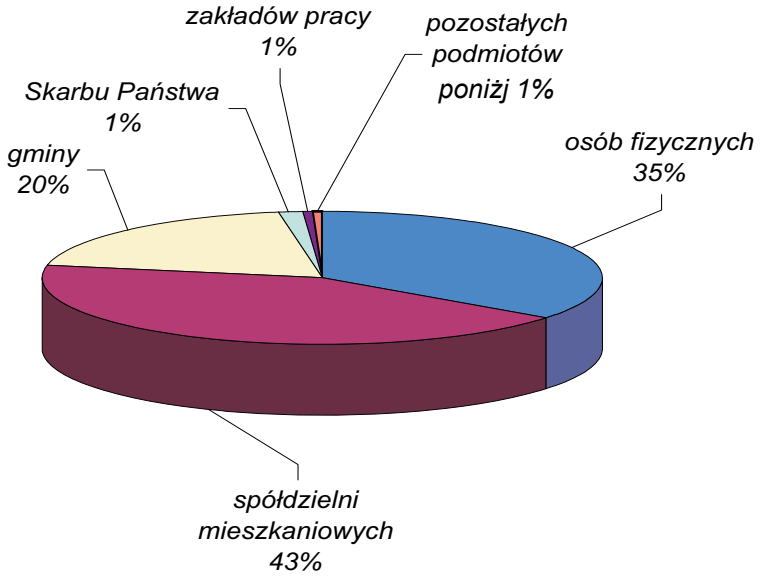
Struktura społeczna okazuje się silnie skorelowana z tymi czynnikami, co w efekcie potęguje różnice warunków zamieszkiwania w poszczególnych typach zabudowy, a co za tym idzie – w jednostkach urbanistycznych Gdańska.

Lepsze od przeciętnych warunki zamieszkiwania panują na zachodnich i południowych terenach Gdańska: Osowa Barniewice, Kokoszki Mieszkaniowe, Jasień Szadółki, Św. Wojciech, gdzie jest wyższy udział zabudowy jednorodzinnej i rodzin dobrze sytuowanych.

Ryc. 10. Udział mieszkań gminnych w zasobach ogółem wg jednostek urbanistycznych Gdańska

Ryc. 11. Struktura własności mieszkań w Gdańsku

Wskaźnik samodzielności zamieszkiwania wyrażający się liczbą gospodarstw domowych przypadających na 100 mieszkań jest równie istotnym, ale trudniej mierzalnym wskaźnikiem zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych. Samodzielność zamieszkiwania jest bardzo uzależniona od kondycji finansowej gospodarstw domowych. Trudna sytuacja materialna rodzin nie tylko hamuje gotowość do usamodzielniania się (trudność w nabyciu mieszkania czy też w pokryciu kosztów jego wynajmu), ale skłania wręcz do wspólnego zamieszkiwania dwóch pokoleń dorosłych w celu minimalizacji stałych kosztów prowadzenia gospodarstwa (przedłużone gniazdowanie). Wskaźnik samodzielności zamieszkiwania szacuje się obecnie w Gdańsku na ok. 110 gospodarstw domowych na 100 mieszkań. Przy założeniu, że każde gospodarstwa domowe chciałoby zamieszkać samodzielnie, deficyt mieszkań wynosi ok. 19 tys.

W ostatnich latach wskaźniki zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych w Gdańsku się poprawiają, gdyż liczba oddawanych do użytku mieszkań jest zbliżona do liczby nowo zawieranych małżeństw. Jednocześnie spada liczba mieszkańców, co powoduje zmniejszoną presję na rynek mieszkaniowy.

5.3.2. Mieszkalnictwo zbiorowe

Najważniejsze obiekty mieszkalnictwa zbiorowego to domy akademickie, które koncentrują kilkutysięczną rzeszę ponadprzeciętnie dynamicznej ludności. Jednocześnie w sezonie letnim pełnią funkcję bazy noclegowej – są obiektami obsługi ruchu turystycznego dla gorzej sytuowanego turysty.

W Gdańsku jest obecnie 26 domów akademickich (6,7 tys. miejsc), w większości skupionych we Wrzeszczu Górnym (ul. Traugutta, ul. Do Studzienki), w Oliwie Górnej (ul. Polanki) i we Wrzeszczu Dolnym (ul. Wyspiańskiego).

Malejące znaczenie wśród obiektów mieszkalnictwa zbiorowego mają internaty i bursy. Liczba miejsc w internatach spadła z 1,7 tys. w 1995 r. do 0,6 tys. w 2006 r. Coraz większe znaczenie jako obiekty mieszkalnictwa nierodzinnego mają i będą miały domy dla osób starszych. Nie podlegają one jednak oficjalnej statystyce, a ze względu na niedużą kubaturę obiektów i dominację sektora prywatnego wśród nowo powstających obiektów nie wymagają wyznaczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wydzielonych terenów.

Z dużych obiektów mieszkalnictwa zbiorowego należy jeszcze wymienić areszt w Śródmieściu Historycznym i więzienie w jednostce urbanistycznej Stogi Portowe.

Wg Narodowego Spisu Powszechnego (NSP) w 2002 r. w mieszkalnictwie zbiorowym w Gdańsku zamieszkiwało 9,6 tys. osób (najwięcej – 2,7 tys. we Wrzeszczu Górnym, 1,9 tys. w Oliwie Górnej, 1,6 tys. we Wrzeszczu Dolnym, 1,0 tys. w Śródmieściu Historycznym).

5.4. Środowiskowe warunki zamieszkiwania

Pomimo różnej genezy, funkcjonalności, stopnia zachowania i wykorzystania elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego stanowią wspólny system środowiska życia człowieka. Oceny środowiskowych warunków terenów zabudowy mieszkaniowej w Gdańsku dokonano, uwzględniając następujące kryteria:

- powierzchnię, jakość i dostępność terenów aktywnych biologicznie,
- antropopresję w stosunku do istniejących walorów środowiskowych,
- warunki topoklimatyczne,
- stan uciążliwości otoczenia,
- narażenie na zjawiska katastrofalne.

Przeprowadzona ocena ma charakter porównawczy i daje wyobrażenie o przestrzennym zróżnicowaniu terenów mieszkaniowych w obrębie miasta. Wynika z niej, że najlepsze warunki środowiskowe mają tereny mieszkaniowe sąsiadujące z lasami (Wrzeszcz Górny, Oliwa, Matarnia Złota Karczma, Kokoszki Mieszkaniowe), o umiarkowanej gęstości zaludnienia i zabudowy oraz niskim stopniu uciążliwości innych funkcji. Dzięki sąsiedztwu plaż dobre warunki mają też mieszkańcy Wyspy Sobieszewskiej i Brzeźna, ale na części terenów można się spodziewać podtopień. Przeciętne warunki panują na terenach położonych w centralnej części miasta oraz w urbanizujących się jednostkach w dzielnicy Zachód i Południe. Troskę budzi fakt, że ok. 17% mieszkańców Gdańska (Chełm, Siedlce) zamieszkuje w mało korzystnych warunkach ze względu na znikomą powierzchnię i trudny dostęp do terenów zieleni publicznej oraz silną antropopresję na tereny narażone na osuwiska. Jednak nadal najgorsze warunkami mają Nowy Port, Dolny Wrzeszcz i jednostki położone na Żuławach, w sąsiedztwie terenów przemysłowych i silnie narażone na zjawiska katastrofalne.

5.5. Handel

W 2006 r. funkcjonowało w Gdańsku około 5,4 tys. sklepów handlu detalicznego o powierzchni sprzedaży ok. 540 tys. m^2. Na mieszkańca Gdańska przypada ok. 1,2 m^2 powierzchni sprzedaży. Jest to wartość niższa od rejestrowanych w miastach Unii Europejskiej. Na jeden sklep w Gdańsku przypada mniej niż 90 mieszkańców; podobnie jest w innych miastach wojewódzkich. Liczebnie dominują sklepy małe – do 50 m^2; jest ich nadal ok. 4 tys. Statystyczna średnia wielkość sklepu podnosi się na skutek dynamicznego wzrostu powierzchni sprzedaży w wielkopowierzchniowych obiektach handlowych (WOH) liczących powyżej 2000 m^2. Łączna powierzchnia sprzedażowa w tych obiektach w Gdańsku przekracza już 280 tys. m^2, co oznacza, że ponad połowa powierzchni sprzedaży w mieście znajduje się w obiektach wielkopowierzchniowych. Obiekty te zmieniły dotychczasowe relacje między rozmieszczeniem powierzchni sprzedaży w dzielnicach. Najwięcej (powyżej 120 tys. m^2) jest obecnie zlokalizowanych w dzielnicy Oliwa. Śródmieście i Wrzeszcz straciły swoje pierwszorzędne znaczenie jako dzielnice handlowe. Galeria Bałtycka w rejonie ulic Grunwaldzkiej, Kościuszki, Dmowskiego odwróci tę tendencję we Wrzeszczu.

Centra handlowo-usługowe to obiekty wielokondygnacyjne i wielofunkcyjne, z dużym udziałem funkcji niehandlowych (gastronomia, biura podróży itp.) oraz z wbudowanymi lub wielokondygnacyjnymi parkingami. Coraz częściej określa się je mianem galerii handlowych. Odróżniają się od hipermarketu rozumianego jako jednokondygnacyjny, wielkoprzestrzenny obiekt handlowo-usługowy (tzw. płaskie centrum z parkingiem terenowym) zlokalizowany na działce o powierzchni większej niż 3 ha o wyraźniejszej dominacji handlu.

Centra handlowo-usługowe powodują zmiany w zagospodarowaniu przestrzeni, w tym także w przekształceniach terenów zdegradowanych (np. wspomniana wyżej Galeria Bałtycka). Jednak lokalizacja obiektów wielkopowierzchniowych na dolnym tarasie budzi olbrzymi opór drobnych kupców, a realizacja ich na peryferiach (np. wzdłuż obwodnicy) jest uznawana w świetle zachodnich doświadczeń za zagrożenie dla funkcjonowania i rozwoju śródmieść. Potwierdza tę opinię konfrontacja niedzielnego tętna życia w Centrum Handlowym Matarnia z Głównym Miastem (poza sezonem turystycznym). Proces koncentracji powierzchni handlowych w obiektach wielkopowierzchniowych wydaje się jednak nieunikniony. Składową tego procesu jest wycofywanie się handlu z pierzei ulic, w które to miejsca wchodzą banki, punkty obsługi telefonii komórkowej, gastronomia. Pozytywnym zjawiskiem jest aktywizacja obiektów usługowych w bezpośrednim otoczeniu obiektu wielkopowierzchniowego, stymulowana obecnością klientów przyciągniętych ofertą WOH-u lub warunkami parkingowymi.

5.6. Oświata

System oświaty w Polsce obejmuje obecnie następujące poziomy edukacji:
- przedszkole,
- sześcioletnia szkoła podstawowa,
- trzyletnie gimnazjum,
- szkoły ponadgimnazjalne.

Stan bazy oświaty publicznej w Gdańsku w roku szkolnym 2006/2007 wraz z parametrami charakteryzującymi warunki nauczania prezentuje tab. nr 2.

Tab. 2. Charakterystyka systemu oświaty publicznej w Gdańsku na koniec 2006 r.

Wyszczególnienie	Liczba obiektów	Liczba korzystających (w tys.)	Liczba oddziałów	Średnia liczebność oddziału	Liczba pomieszczeń do nauki	Wskaźnik zmianowości
przedszkola:	62	6,0	247	25	297	*
– w tym oddziały „0”	*	1,2	64	20	*	*
– specjalne	3	0,1	12	7	14	*
szkoły podstawowe:	61	24,2	1180	21	1078	1,1
– w tym klasy „0”	59	2,3	114	21	*	*
– specjalne	5	0,2	26	7	37	*
gimnazja:						
– dla młodzieży	37	13,4	562	24	585	1,0
– specjalne	7	0,3	38	7	53	*
– dla dorosłych	2	0,2	b.d.	b.d.	b.d.	*

licea ogólnokształcące: – dla młodzieży – dla dorosłych	23 4	9,5 1,8	341 b.d.	28 b.d.	458 b.d.	0,7 *
pozostałe ponadgimnazjalne: – dla młodzieży – dla dorosłych	* *	9,6 3,5	376 b.d.	27 b.d.	447 b.d.	0,8 *

** – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe*
b.d. – brak danych

Oprócz szkół ujętych w tabeli na terenie Gdańska funkcjonują:
- szkoły podstawowe i gimnazja przy czterech szpitalach,
- cztery zawodowe szkoły specjalne,
- szkoły artystyczne: muzyczne i baletowa,
- dwie szkoły o profilu medycznym.

Potrzeby oświatowe realizowane są również przez sektor prywatny:
- 960 dzieci w wieku 3–5 lat uczęszcza do osiemnastu przedszkoli,
- 260 gdańskich sześciolatków uczy się w przedszkolach i szkołach,
- 1300 dzieci w wieku 7–12 lat uczy się w jedenastu szkołach podstawowych,
- około 780 uczniów uczęszcza do dziesięciu gimnazjów,
- 500 uczniów uczęszcza do liceów ogólnokształcących dla młodzieży, a prawie 1600 – dla dorosłych,
- około 5,5 tys. osób uczęszcza do szkół policealnych dla dorosłych (duży wybór szkół),
- dla dzieci i młodzieży głęboko upośledzonej funkcjonuje jeden ośrodek rehabilitacyjno-wychowawczy,
- dla dzieci autystycznych funkcjonuje jedno przedszkole specjalne.

Najlepsza dostępność do obiektów edukacyjnych jest w dzielnicach Oliwa, Wrzeszcz i Śródmieście, gdzie przy dobrym wyposażeniu w obiekty dydaktyczne występuje niż demograficzny roczników szkolnych. W tych dzielnicach są w większości dobre warunki nauczania. Zła sytuacja utrzymuje się w dzielnicy Południe, gdzie poza Chełmem funkcjonują tylko trzy przedszkola, a w szkołach podstawowych w Jasieniu i Zakoniczynie wskaźniki zmianowości osiągają poziom 2,0 i 2,2. Trzeba jednak dodać, że na przykład w Jasieniu udział 7–12-latków w całej populacji jest prawie dwukrotnie wyższy od przeciętnej dla miasta. Wysoki wskaźnik zmianowości (1,8) jest też na Chełmie w Szkole Podstawowej nr 8. Wśród gimnazjów w dzielnicy Południe najlepsza sytuacja występuje na Chełmie, w Zakoniczynie i Jasieniu zaś współczynniki zmianowości osiągają poziom 1,9 i 1,6. W dzielnicy Zachód w rejonie Osowej sytuacja uległa poprawie po oddaniu do użytkowania gimnazjum przy ul. Wodnika. Poza tym spośród trzech małych szkół podstawowych w tej dzielnicy jedna (w Kokoszkach Przemysłowych) została zlikwidowana, a w tych, które funkcjonują w Kokoszkach Mieszkaniowych, współczynniki zmianowości wynoszą 1,9 i 2,0.

Największym problemem w Gdańsku są dysproporcje w rozmieszczeniu obiektów oświaty w istniejących i nowo budowanych dzielnicach. W tych ostatnich sytuację pogarsza ponadprzeciętny udział roczników szkolnych.

5.7. Ochrona zdrowia

W Gdańsku w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) działają wyłącznie niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej. Podmioty POZ podpisują umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia, który zapewnia świadczenia w zakresie ochrony zdrowia w ramach środków finansowych pochodzących ze składek na ubezpieczenia zdrowotne. Baza materialna, czyli budynki i sprzęt, są dzierżawione od miasta, które stosuje preferencyjne stawki najmu dla podmiotów podstawowej opieki zdrowotnej.

W zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w Gdańsku działa 128 zakładów (w tym przychodnie POZ, rehabilitacyjne, służba medycyny pracy, spółdzielnie lekarskie) oraz 210 praktyk lekarskich.

Na dolnym tarasie dostępność do przychodni jest na ogół dobra, a potencjał bazy wystarczający. Sytuacja we Wrzeszczu Dolnym uległa poprawie po wyremontowaniu budynku przychodni przy ul. Kilińskiego, co zażegnało konieczność znalezienia lokalizacji zastępczej. Jednak część mieszkańców tej jednostki urbanistycznej korzysta z obiektów w Nowym Porcie, a przychodnia przy ul. Mickiewicza również wymaga remontu. Z kolei część mieszkańców Oliwy Górnej korzysta z opieki lekarskiej na Żabiance i na Przymorzu. Najgorsza dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej jest w dzielnicach Zachód i Południe. Na Chełmie powiększono POZ przy ul. Warszawskiej. W niektórych jednostkach (Siedlce i Nowy Port) istnieje nadpodaż potencjału w zakresie lecznictwa ambulatoryjnego.

W Gdańsku jest zlokalizowanych dużo obiektów specjalistycznych usług medycznych o znaczeniu ponadlokalnym. Większość nich mieści się we Wrzeszczu, w Śródmieściu i Oliwie. W mieście jest 10 szpitali ogólnych. W 2005 r. liczba łóżek na 10 tys. mieszkańców wynosiła 65, tj. mniej niż w większości innych miast Polski (Poznań – 100,8, Wrocław – 79,1, Lublin – 107, Warszawa – 63,3). Typowa dla krajów wysoko rozwiniętych tendencja spadku liczby miejsc szpitalnych jest konsekwencją wprowadzania takich metod leczenia, jak chirurgia jednego dnia czy leczenie na oddziałach dziennych.
W zakresie ratownictwa medycznego działają cztery szpitalne oddziały ratunkowe: referencyjny we Wrzeszczu Górnym (Akademickie Centrum Kliniczne), w jednostce urbanistycznej Zaspa (Szpital Specjalistyczny św. Wojciecha Adalberta), w Siedlcach (Wojewódzki Szpital Specjalistyczny – tu się mieści oddział ratunkowy dla dorosłych i dla dzieci) oraz w Oliwie Górnej (7. Szpital Marynarki Wojennej – tu się mieści urządzone lądowisko dla helikopterów). Zespoły transportu chorych (karetki) w liczbie ośmiu sztuk są rozmieszczone w następujących miejscach: Oliwa Dolna (ul. Beniowskiego), Oliwa Górna (ul. Polanki – Szpital Marynarki Wojennej), Wrzeszcz Górny (ul. Orzeszkowej – 2 karetki i ul. Sosnowa), Śródmieście Historyczne (ul. Długie Ogrody), Orunia Olszynka (Trakt św. Wojciecha), Klukowo Rębiechowo (ul. Słowackiego). Centrum powiadamiania ratunkowego jest zlokalizowane we Wrzeszczu Górnym przy ul. Sosnowej (w bazie Państwowej Straży Pożarnej).
Sieć aptek, których w 2005 r. było 141, jest dobrze rozwinięta (3,2 tys. mieszkańców na jedną aptekę) nawet w rejonach nowego zainwestowania miejskiego.
Niemalejące potrzeby w zakresie opieki społecznej realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz podmioty niepubliczne, w których MOPS kontraktuje miejsca. Poszczególne elementy systemu opieki społecznej to: domy pomocy społecznej (DPS) (pobytowe i dzienne) dla osób starszych i dla dzieci oraz młodzieży upośledzonej, ośrodki wsparcia (dla bezdomnych, niepełnosprawnych i dla osób z zaburzeniami psychicznymi), placówki opiekuńczo-wychowawcze (ogniska, kluby środowiskowe, rodzinne i inne, domy dziecka, placówki socjalizacyjne, interwencyjne), ośrodki adopcyjno-opiekuńcze, ośrodek interwencji kryzysowej.
W 2005 r. w ramach opieki nad starszymi w Gdańsku funkcjonowało 380 miejsc w całodobowych domach pomocy społecznej (gminne, powiatowe, kontraktowane przez miasto w podmiotach niepublicznych i również w podmiotach niepublicznych niekontraktowane przez miasto) i 130 miejsc w dziennych DPS prowadzonych przez gminę. Nową formą opieki nad osobami starszymi są rodzinne domy pomocy. Obecnie działają trzy takie placówki dla 6–8 osób każda. Dla osób z zaburzeniami psychicznymi funkcjonują dzienne domy samopomocy (20 miejsc dla dorosłych i 30 dla młodzieży). Przy okresowym braku miejsc część podopiecznych jest kierowana do ośrodków poza Gdańskiem.
W 2005 r. w Gdańsku funkcjonowało 9 żłobków (wszystkie są prowadzone przez miasto), w których było 530 miejsc, a uczęszczało do nich 585 dzieci. W stosunku do roku 2000 liczba miejsc spadła o 14,5%. W dzielnicach rozwojowych jest tylko jeden obiekt (na Chełmie), pozostałe są zlokalizowane w dzielnicach Śródmieście, Wrzeszcz, Oliwa i Port.

5.8. Pozostałe elementy infrastruktury społecznej o znaczeniu lokalnym

Mieszkańcy Gdańska mają satysfakcjonującą ofertę spędzania wolnego czasu w obiektach kultury o znaczeniu ponadlokalnym (omówionych w podrozdziale 1.5.4) i lokalnym: domy kultury i kluby, galerie, biblioteki i kościoły.
Domy kultury są zlokalizowane w Letnicy, na Zaspie, w Śródmieściu Historycznym, na Stogach, Oruni i w Sobieszewie. Rozmieszczenie tych obiektów nie w pełni odpowiada geografii popytu, który jest największy w nowo wybudowanych osiedlach południowej części Gdańska charakteryzującej się młodą strukturą wieku mieszkańców. W dzielnicy Zachód w związku z mniejszą gęstością zaludnienia są rejony gorszej dostępności do usług kultury, w tym kościołów. Generalnie jednak sieć kościołów katolickich w nowych dzielnicach wydaje się nadążać za rozwojem sieci osadniczej.
Mieszkańcy miasta mają w miarę zadowalający dostęp do szerokiej oferty obiektów sportowo-rekreacyjnych zarówno terenowych (ZOO, plaże, parki, lasy), jak i kubaturowych (sztuczne lodowisko, baseny pływackie, sale wychowania fizycznego, fitness cluby, sauny, siłownie, solaria, salony odnowy biologicznej, studia masażu, bary tlenowe, sale bilardowe, kręgielnie). W zakresie obiektów kubaturowych o znaczeniu osiedlowym (główną rolę odgrywają sale gimnastyczne) największe braki występują w dzielnicy Południe, gdzie sieć szkół jest niepełna, oraz w dzielnicy Zachód, gdzie niektóre szkoły funkcjonują w starych budynkach pozbawionych sal gimnastycznych.
Baseny pływackie są zlokalizowane przy dziewięciu szkołach (w tym przy AWFiS i PG), w hotelach i klubach sportowych. Liczba i rozmieszczenie basenów sugerują, że mają rangę ponadosiedlową, a nawet wyższą,

co oznacza, że ta sieć jest za rzadka. Dotyczy to zwłaszcza terenów rozwojowych (dzielnice Południe i Zachód) oraz Śródmieścia. Podobne uwagi dotyczące nasycenia liczbą obiektów należy sformułować odnośnie do lodowisk czy skate parków.
Usługi komercyjne z zakresu rekreacji i odnowy biologicznej pojawiają się w miarę wzrostu popytu i są zlokalizowane w ośrodkach usługowych na terenach mieszkaniowych.
Coraz większe znaczenie rekreacyjne ma jazda na rowerze. Uprawianiu tej formy rekreacji sprzyja dynamicznie rozwijająca się sieć ścieżek rowerowych (ok. 80 km) pokrywająca coraz większe rejony miasta.
Trasa narciarstwa biegowego została wyznaczona w lasach TPK, ale w śnieżne zimy warunki dla tej formy aktywności istnieją również w innych częściach miasta, np. w lasach wrzeszczańskich, na Wyspie Sobieszewskiej (określanej mianem raju dla aktywnych) i w dzielnicy Kokoszki Mieszkaniowe.

5.9. Bezpieczeństwo publiczne

5.9.1. Przestępczość

Według danych przekazanych przez Komendę Miejską Policji w Gdańsku w ostatnich czterech latach liczba zdarzeń przestępczych w mieście wynosiła około 32 tys. rocznie. Do tej ogólnej liczby wlicza się przestępstwa o charakterze kryminalnym (w tym zabójstwa, uszkodzenia ciała, bójki i pobicia, kradzieże rozbójnicze i wymuszenia, kradzieże z włamaniem i kradzieże mienia), a także przestępstwa gospodarcze oraz drogowe. Najbardziej dotkliwie odczuwalne przez mieszkańców miasta są kradzieże mienia, włamania i w następnej kolejności rozboje i wymuszenia.
Bezpieczeństwo mieszkańców i turystów jest najbardziej zagrożone w sezonie letnim oraz podczas imprez masowych (Jarmark św. Dominika, jarmarki świąteczne). Według badań przeprowadzanych przez Wydział Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Gdańsku[1] najczęstszymi rodzajami przestępstw są:
– kradzieże samochodów,
– pobicia i bójki,
– napady połączone z rabunkiem,
– wandalizm agresywnej młodzieży.

Do najbardziej niebezpiecznych rejonów, w których występuje najwięcej zdarzeń przestępczych we wszystkich wymienionych grupach, należą:
– Dolne Miasto, Długie Ogrody i Wyspa Spichrzów,
– Biskupia Górka – rejon ul. Na Stoku,
– Stare Miasto, Osiek i rejon Dworca PKP Gdańsk Główny,
– Siedlce,
– rejon Akademii Medycznej i Politechniki,
– rejon Nowych Szkotów i przystanku SKM Gdańsk Politechnika,
– rejon osiedli Zaspa, Wielkie Przymorze, Żabianka,
– rejon przystanku SKM Gdańsk Przymorze,
– Orunia Dolna,
– Dolny i Górny Wrzeszcz,
– rejon katedry w Oliwie i stara Oliwa,
– rejon osiedla Morena.

Do rejonów, które można określić jako zagrożone występowaniem zdarzeń przestępczych o mniejszej częstotliwości ich występowania, należą[2]:
– Orunia Górna,
– Ptaszniki (rejon ul. Podmiejskiej),
– Chełm,
– Suchanino,
– Niedźwiednik,
– rejon ul. Partyzantów – Słowackiego – Reymonta,
– rejon al. Wojska Polskiego – ul. Polanki – Chrzanowskiego,
– rejon centrum handlowego ETC na Zaspie,

1 Dane wg analizy wykroczeń i przestępstw wykonanej w 2002 r. w ramach akcji Bezpieczne Miasto oraz informacji uzyskanych w Wydziale Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Gdańska. Analizę sporządzono na podstawie zgłoszonych danych. Za obszary niebezpieczne uznano miejsca, w których odnotowano częste, najuciążliwsze typy wykroczeń, tj. kradzieże samochodów, włamania, bójki. Wg informacji uzyskanych w WZK UM omówione tendencje utrzymały się w latach następnych.

2 Wg powyższej analizy za obszary zagrożone uznano te miejsca, w których odnotowano pewną liczbę wykroczeń w postaci zaczepek lub drobnych kradzieży, najczęściej dokonywanych pod wpływem alkoholu.

– rejon ul. Hallera – Wczasy w Brzeźnie,
– rejon plaży na Stogach,
– Rudniki,
– rejon ul. Powstańców Warszawskich – Dąbrowskiego.

Większość obszarów, na których występują różnego rodzaju zdarzenia przestępcze, jest dotknięta patologiami społecznymi.

5.9.2. Tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi

Na obszarze Gdańska występują tereny zagrożenia powodzią. Tereny znajdujące się na międzywalu (od koryta rzeki do wału przeciwpowodziowego) oraz pomiędzy korytem rzeki a brzegiem nieumocnionym do rzędnej 1,80 m n.p.m. służą do bezpiecznego przeprowadzenia wód wezbraniowych i stanowią tereny bezpośredniego zagrożenia powodzią. W Gdańsku opisane obszary obejmują międzywala rzek:

– lewostronne Wisły oraz Wisły Przekop,
– Martwej Wisły (wzdłuż Wyspy Sobieszewskiej – prawostronne),
– Motławy (prawostronne powyżej ujścia rzeki Raduni),
– Opływu Motławy,
– Raduni,

a także tereny nieobwałowane tych cieków wyznaczone przez dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku (RZGW):

– rezerwat Ptasi Raj na Wyspie Sobieszewskiej,
– na wyspie Stogi – fragmenty Górek Zachodnich, Wyspy Zielone, część Krakowca, część Przeróbki,
– fragment polderu Płonia Wielka,
– Gęsia Karczma, Biały Dworek, Reduta Płońska.

Terenem bezpośredniego zagrożenia powodzią jest ponadto (na podstawie ustawy Prawo Wodne) obszar pasa nadbrzeżnego (w skład którego wchodzą pas techniczny, pas ochronny brzegu morskiego oraz teren portu morskiego) zagrożony wodami Zatoki Gdańskiej.

Obszary chronione wałami przeciwpowodziowymi, zlokalizowane w strefie urządzeń piętrzących lub budowli ochronnych w pasie technicznym, mimo iż nie ustanowiono dla nich statusu prawnego terenów potencjalnego zagrożenia powodzią, wymagają jednakże szczególnej uwagi ze względu na istniejące niebezpieczeństwo wystąpienia zjawisk powodziowych w razie zniszczenia lub uszkodzenia budowli hydrotechnicznych.

Opisane wyżej obszary obejmują:

– Orunię Dolnik, Olszynkę, Rudniki, Błonia (tj. tereny na wschód od Traktu św. Wojciecha i na południe od Opływu Motławy i ul. Elbląskiej),
– południową część Wyspy Sobieszewskiej (polder Sobieszewo),
– część Krakowca, Stogów i Przeróbki,
– część Letnicy, Wrzeszcza i Nowego Portu.

Na terenie miasta Gdańska mogą wystąpić powodzie opadowe, roztopowe, sztormowe od Zatoki Gdańskiej, zatorowe i będące wynikiem katastrofy technicznej. Poszczególne rodzaje powodzi mogą się przenikać lub występować równocześnie na jednym obszarze. Najbardziej niekorzystna sytuacja może wystąpić w wypadku nałożenia się zjawisk wezbrań sztormowych, nawalnych opadów i spływu wód roztopowych ze zlewni Motławy i Raduni.

Istniejące obiekty osłony przeciwpowodziowej zlokalizowane w granicach administracyjnych Gdańska, a wchodzące w skład Gdańskiego Węzła Wodnego (GWW) obejmującego zlewnię rzeki Martwej Wisły, przy właściwej ich eksploatacji gwarantują (z wyłączeniem Kanału Raduni oraz krótkich odcinków rzeki Motławy i Kanału Rudnickiego) bezpieczne przeprowadzenie wód miarodajnych i kontrolnych.

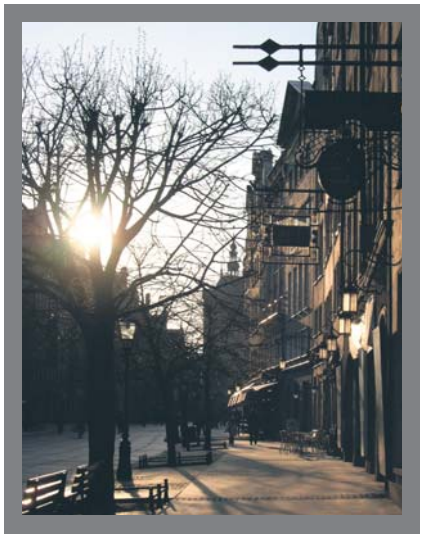
Kanał Raduni jest urządzeniem wodnym wykonanym w XV w., zasilanym wodami zlewni lewostronnej, a więc uchodzącymi do niego potokami oraz spływami bezpośrednimi. Stan techniczny koryta kanału, a szczególnie jego prawostronnego obwałowania jest obecnie katastrofalny. Intensywne zainwestowanie miejskie górnego tarasu spowodowało znaczne zwiększenie objętości spływających do Kanału Raduni wód opadowych, przekraczające wielokrotnie możliwości przepustowe obiektu. Duże prawdopodobieństwo przeciążenia kanału oraz zły stan techniczny obwałowania stwarzają realne zagrożenie powodziowe dla Oruni Dolnik, dramatycznie udowodnione przez powódź w lipcu 2001 r.

Obecnie jest realizowany program budowy zabezpieczeń przeciwpowodziowych w zlewni Kanału Raduni. W ramach tego programu przewidziano maksymalną możliwą do osiągnięcia redukcję przepływów w zasilających kanał ciekach, remont koryta oraz wykonanie dodatkowych kontrolowanych zrzutów z kanału do rzeki Raduni, do rzeki Motławy oraz do Opływu Motławy. Ograniczenie przepływów w potokach przewiduje się uzyskać dzięki zlokalizowaniu w zlewniach 18 zbiorników retencyjnych (w tym 4 w całości i 2 w części poza granicami administracyjnymi Gdańska) o łącznej pojemności 480 tys. m^3. W ostatnich latach zrealizo-

wano na górnym tarasie 4 zbiorniki retencyjne na korytach głównych Potoku Oruńskiego i Potoku Maćkowy oraz wykonano bądź zmodernizowano z przystosowaniem do funkcji retencyjnej 3 zbiorniki na rowach i kolektorach bocznych. Wykonano ponadto zrzut ulgi nr 3 z Kanału Raduni do rzeki Raduni w Św. Wojciechu, przy granicy z miastem Pruszcz Gdański, oraz zrzut nr 1 do Opływu Motławy w rejonie ul. Zaroślak, obok istniejącego kanału ulgi powyżej wlotu Kanału Raduni do syfonu pod torami PKP.
Brak lewostronnego obwałowania rzeki Motławy na odcinku 260 m powyżej Grodzy Kamiennej powoduje zagrożenie powodziowe obszaru położonego na zachód od ulic Mostowej i Sandomierskiej. Brak obwałowania Kanału Rudnickiego na odcinku 200 m w rejonie ujściowym stanowi zagrożenie dla polderów Olszynka i Rudniki.
Bezpieczne przeprowadzenie wód miarodajnych i kontrolnych w obrębie całego GWW będzie możliwe po dokonaniu remontu i korekt rzędnych istniejących obwałowań rzeki Motławy i rzeki Raduni na odcinkach położonych poza granicami Gdańska.
Na skutek stałego podnoszenia się poziomu wód morskich należy przewidywać możliwość występowania powodzi morskich do rzędnej 2,50 m n.p.m. Związane ze spiętrzeniami sztormowymi poziomy wód gruntowych mogą wzrastać okresowo nawet do rzędnej 1,25 m n.p.m.
Aneksy nr 11 i 12 zawierają wykazy cieków podstawowych oraz istniejących urządzeń osłony przeciwpowodziowej chroniących Gdańsk.

5.9.3. Zagrożenia na skutek awarii

Awaria urządzeń zawierających substancje toksyczne lub niebezpieczne oraz kolizja środków transportowych przewożących takie materiały może stanowić zagrożenie życia i zdrowia mieszkańców miasta, a także środowiska przyrodniczego.
Skupienie dużych obszarów zwartej zabudowy mieszkaniowej wzdłuż głównych szlaków komunikacyjno-zaopatrzeniowych oraz bezpośrednie sąsiedztwo z niektórymi zakładami przemysłowymi powodują, że największe zagrożenia występują w Śródmieściu i Nowym Porcie. W rejestrze potencjalnych sprawców poważnych awarii przemysłowych na terenie Gdańska znajduje się 9 zakładów (aneks nr 13). Są to głównie zakłady mające znaczne ilości substancji łatwo palnych, bazy magazynowo-dystrybucyjne ciekłych i gazowych produktów naftowych oraz terminale przeładunkowe substancji niebezpiecznych. Odrębnym problemem jest kolektor sanitarny tłoczny ułożony w dnie Kanału Raduni (omówiony w podrozdziale 7.2).

6. System transportowy

System transportowy Gdańska składa się z podsystemów: drogowego, kolejowego z wydzieloną szybką koleją miejską, morskiego, lotniczego, tramwajowego oraz autobusowego, rowerowego i pieszego. Poszczególne podsystemy są zintegrowane w węzłach przesiadkowych opartych na stacjach kolejowych, przystankach Szybkiej Kolei Miejskiej, portach lotniczym i morskim oraz kolejowych stacjach przeładunkowych.

6.1. Podsystem drogowy

Gdańsk jest węzłem następujących dróg krajowych i wojewódzkich:
- drogi krajowej nr 1 relacji Gdańsk–Świecie–Toruń–granica państwa w Cieszynie (w granicach Gdańska: ul. Oliwska od bazy promowej, Rybołowców, Wolności, Marynarki Polskiej, Jana z Kolna, Wały Piastowskie, Wały Jagiellońskie, Trakt Św. Wojciecha),
- drogi krajowej nr 7 relacji Żukowo–Gdańsk–Elbląg–Warszawa–granica państwa w Chyżnem (w granicach Gdańska: ul. Kartuska, Nowe Ogrody, Hucisko, Wały Jagiellońskie, Okopowa, Podwale Przedmiejskie, Elbląska),
- drogi krajowej nr 6 relacji granica państwa w Kołbaskowie–Szczecin–Słupsk–Gdynia–Gdańsk (w granicach Gdańska: Obwodnica Trójmiasta),
- drogi wojewódzkiej nr 221 relacji Gdańsk–Przywidz–Kościerzyna (w granicach Gdańska: ul. Świętokrzyska, Małomiejska, Podmiejska),
- drogi wojewódzkiej nr 222 relacji Gdańsk–Godziszewo–Starogard Gdański–Skórcz (w granicach Gdańska: ul. Starogardzka),
- drogi wojewódzkiej nr 218 relacji Gdańsk–Chwaszczyno–Wejherowo (w granicach Gdańska: ul. Opata Rybińskiego, Stary Rynek Oliwski, Spacerowa, Kielnieńska),
- drogi wojewódzkiej nr 468 relacji Gdańsk (droga nr 1) – Sopot–Gdynia (droga nr 6) (w granicach Gdańska: al. Zwycięstwa, ul. Grunwaldzka),
- drogi wojewódzkiej nr 472 relacji droga 468–Port Lotniczy w Rębiechowie (w granicach Gdańska i ul. Słowackiego),
- drogi wojewódzkiej nr 501 relacji Przejazdowo–Sobieszewo–Świbno–Krynica Morska (w granicach Gdańska: ul. Turystyczna, Boguckiego).

Rozwój przestrzenny miasta spowodował, że historyczny pasmowy układ uliczny oparty na centralnym paśmie komunikacyjnym rozwinął się w kierunkach nowych dzielnic w paśmie przymorskim na wschodzie oraz na Wysoczyźnie – w kierunkach zachodnim i południowym. Rozwój dzielnic Zachód i Południe ułatwiła zbudowana w latach 70. zachodnia Obwodnica Trójmiasta oraz oś górnego tarasu, w której skład wchodzą ulice Potokowa, Rakoczego i Nowolipie. Rozwój terenów zurbanizowanych na dolnym tarasie w części zachodniej ułatwiła powstała w latach 70. i 80. uliczna oś dolnego tarasu składająca się z ulic: Gospody, Chłopskiej, al. Rzeczypospolitej, al. Legionów, ul. Wyspiańskiego.

Centralne pasmo komunikacyjne stanowi główny korytarz komunikacyjny aglomeracji gdańskiej. W skład pasma wchodzą:
- uliczna trasa średnicowa biegnąca ulicami: al. Grunwaldzka, al. Zwycięstwa, Podwale Grodzkie, Wały Jagiellońskie, Okopowa, Trakt Św. Wojciecha,
- linia kolejowa E 65 relacji Gdynia–Gdańsk–Tczew,
- wydzielona linia Szybkiej Kolei Miejskiej relacji Rumia–Gdynia–Sopot–Gdańsk.

Poprzeczne powiązania zachodniej Obwodnicy Trójmiasta, trasy średnicowej i osi dolnego tarasu zapewniają następujące ciągi uliczne:
- ul. Spacerowa – Opata Rybińskiego – Pomorska lub Piastowska,
- ul. Słowackiego – Kościuszki,
- ul. Kartuska – Armii Krajowej – Podwale Przedmiejskie,
- ul. Świętokrzyska – Małomiejska,
- ul. Starogardzka.

Istniejący układ uliczny Gdańska charakteryzuje się:
- brakiem układów obwodowych na kierunku drogi nr 7, co powoduje dodatkowe obciążenie układu ulicznego ruchem tranzytowym z dużym udziałem ruchu towarowego,
- przeciążeniem trasy średnicowej,
- brakiem ciągu ulicznego odciążającego trasę średnicową w obrębie centralnego pasma komunikacyjnego i umożliwiającego ominięcie Śródmieścia,
- brakiem sprawnego połączenia osi dolnego tarasu ze Śródmieściem,

– przeciążeniem skrzyżowań trasy średnicowej z ciągami układu poprzecznego: ul. Opata Rybińskiego – Piastowska, ul. Kołobrzeska – Bażyńskiego, ul. Słowackiego – Kościuszki, ul. Jaśkowa Dolina – Dmowskiego, ul. Hucisko – Targ Drzewny, ul. Podwale Przedmiejskie – al. Armii Krajowej, ul. Toruńska,
– zaniżonymi parametrami technicznymi ciągów ulicznych poprzecznych do trasy średnicowej, takich jak ul. Spacerowa w Oliwie, ul. Słowackiego (odcinek dolny we Wrzeszczu), ul. Kościuszki, ul. Wyspiańskiego – Do Studzienki, ul. Hallera (odcinek po zachodniej stronie terenów PKP) we Wrzeszczu, ul. Podmiejska – Świętokrzyska w Gdańsku Południe.

Przy wysokim poziomie motoryzacji indywidualnej, kształtującym się obecnie na poziomie ok. 400 samochodów osobowych na 1000 mieszkańców Gdańska oraz przewidywanym w okresie pełnego nasycenia motoryzacją indywidualną na poziomie 500 samochodów osobowych na 1000 mieszkańców, problem parkowania staje się ważnym czynnikiem wpływającym na funkcjonowanie systemu transportowego miasta. Problem ten dotyczy szczególnie obszarów centralnych Śródmieścia i Wrzeszcza. W tej sytuacji niezbędne staje się wprowadzenie odpowiedniej polityki parkingowej w mieście, pozwalającej na pożądane sterowanie i kontrolę parkowania w rejonach nadmiernie przeciążonego układu ulicznego.

6.2. Podsystemy transportu zbiorowego

W skład podsystemów zbiorowego transportu pasażerskiego Gdańska wchodzą:
– Szybka Kolej Miejska relacji Wejherowo–Gdańsk z ośmioma przystankami pasażerskimi na terenie Gdańska,
– podsystem komunikacji tramwajowej rozbudowany dotychczas tylko na dolnym tarasie Gdańska (w trakcie realizacji znajduje się linia na Chełm),
– podsystem miejskiej komunikacji autobusowej obsługującej tereny zurbanizowane pozostające poza zasięgiem obsługi tramwaju i Szybkiej Kolei Miejskiej.

Funkcję głównego przewoźnika w obszarze aglomeracji pełni Szybka Kolej Miejska łącząca wszystkie miasta i dzielnice znajdujące się na jej trasie od Wejherowa do Gdańska. Dynamiczny rozwój indywidualnej motoryzacji sprawił, że systematycznie spada wielkość przewozów pasażerskich SKM. W latach 1994–1998 wielkość przewozów spadła z 56 mln pasażerów rocznie do 42,5 mln, czyli o 24%, a w latach 1998–2004 – do 34 mln pasażerów, czyli o dalsze 20%. Mimo to jest to środek transportu, którego częstotliwość kursowania, prędkość komunikacyjna, dostateczny komfort podróżowania i niezależność od warunków atmosferycznych sprawiają, że jest najkorzystniejszym elementem w systemie komunikacji pasażerskiej aglomeracji gdańskiej.
W latach 90. i pierwszych latach XXI w. nastąpił ogólny spadek (z 60% do 40%) udziału transportu zbiorowego w podziale zadań przewozowych, co trzeba ocenić zdecydowanie negatywnie.

6.3. Węzły przesiadkowe

Węzły przesiadkowe integrują podsystemy transportu kolejowego (pasażerskiego), tramwajowego, autobusowo-miejskiego, regionalnego, krajowego i międzynarodowego oraz indywidualnego transportu samochodowego i rowerowego, a także pasażerskiego transportu morskiego i lotniczego. Węzły przesiadkowe powstały przy stacjach kolejowych.
Węzeł przesiadkowy Gdańsk Główny jest najważniejszym, największym i najbardziej obciążonym węzłem w skali miasta i metropolii. Tu następuje przepływ pasażerów pomiędzy transportem kolejowym, tramwajowym, autobusowym: miejskim, regionalnym, krajowym i międzynarodowym, oraz indywidualnym zmotoryzowanym i pieszym. W zasięgu obsługi zintegrowanych w nim podsystemów pozostają tereny dzielnic: Śródmieście, Port, Południe oraz południowe rejony Wrzeszcza i dzielnicy Zachód.
Węzeł przesiadkowy Wrzeszcz powstał po zachodniej stronie terenów kolejowych, integrując komunikację kolejową, SKM, miejską komunikację autobusową i tramwajową oraz transport indywidualny zmotoryzowany i pieszy. W zasięgu obsługi podsystemów zintegrowanych w tym węźle znajdują się tereny Wrzeszcza Dolnego i Górnego, części centralnej dzielnicy Zachód oraz północnych rejonów dzielnicy Port.
Węzeł przesiadkowy Oliwa powstał po obu stronach stacji kolejowej, integrując komunikację kolejową, Szybką Kolej Miejską, miejską komunikację autobusową, komunikację tramwajową oraz transport indywidualny zmotoryzowany i pieszy. W zasięgu obsługi podsystemów zintegrowanych w tym węźle znajdują się Oliwa Dolna i Górna oraz północna część dzielnicy Zachód.

6.4. Podsystem tras rowerowych

System tras rowerowych w mieście jest tworzony od roku 1992. W latach 1992–2002 wybudowano 11 km dróg rowerowych, między innymi wzdłuż ul. Jantarowej, Pomorskiej, Hallera i w parku Jelitkowskim. Blisko 4 km ścieżek rowerowych wykonano w ramach realizacji inwestycji drogowych, takich jak ul. Potokowa, Armii Krajowej, Sikorskiego, Cienista, Damroki i Jaśkowa Dolina. Wydzielono również 9,5 km ścieżek rowerowych z chodników ulic Chłopskiej, Rzeczpospolitej oraz al. Zwycięstwa.
Od 2000 r. system ten jest rozbudowywany zgodnie z koncepcją sieci tras rowerowych miasta Gdańska. Sukcesywnie są wykonywane ścieżki rowerowe między innymi wzdłuż ul. Grunwaldzkiej, al. Zwycięstwa i ul. Hallera. Ogólna długość ścieżek rowerowych wynosi ok. 80 km.
System miejskich ścieżek rowerowych wiąże się z systemem pozamiejskim. Przez Gdańsk przebiegają następujące szlaki międzynarodowe:
– Hanzeatycka Trasa Rowerowa R-10 – przebiegająca Pasem Nadmorskim Zachodnim, ulicami: Hallera, al. Zwycięstwa, Rajska, Podwale Staromiejskie, Grobla, Długi Targ, Stągiewna, Długie Ogrody, Elbląska, Benzynowa, Płońska, Turystyczna, Boguckiego,
– Bursztynowa Trasa Rowerowa R-9 Bałtyk–Adriatyk – przebiegająca ulicami: Trakt św. Wojciecha, Okopowa.

W układzie tras regionalnych znajdują się:
– trasa 116 (Gdańsk–Kolbudy–Nowa Kaczma–Kościerzyna–Dziemiany) – przebiegająca ulicami: Świętokrzyską, Małomiejską, Podmiejską,
– trasa 117 (Gdańsk–Skarszewy–Starogard–Pelplin–Gniew) – przebiegająca ulicą Starogardzką,
– trasa 118 (Ryjewo–Malbork–Tczew–Świbno),
– trasa 133 (Gdańsk–Gdynia–Sopot–Kartuzy–Sulęczyno–Bytów).

Trasy te dotąd nie mają odrębnych ścieżek rowerowych.

6.5. Podsystemy transportu kolejowego

Komunikacja kolejowa obsługuje połączenia pasażerskie regionalne, krajowe i w ograniczonym zakresie międzynarodowe. Główną osią kolejową jest linia magistralna E 65 relacji Gdynia–Gdańsk–Warszawa–Katowice–Wiedeń–Rijeka ze stacjami Gdańsk Oliwa, Gdańsk Wrzeszcz, Gdańsk Główny. W Gdańsku łączą się następujące linie kolejowe o znaczeniu państwowym:
– Gdańsk Główny–Malbork–Działdowo–Warszawa Wsch.,
– Gdańsk Główny–Reda–Wejherowo–Słupsk–Koszalin–Białogard–Stargard Szczeciński,
– Pruszcz Gdański–Gdańsk Olszynka–Wisła Most.

Lokalna linia kolejowa Gdynia–Kościerzyna–Nowa Wieś Wielka, która na terenie Gdańska ma przystanek w Osowej, ma pewne znaczenie dla dojazdów do pracy i wyjazdów weekendowych.
Do obsługi przewozów towarowych, szczególnie Portu Północnego, służy wydzielona dwutorowa linia kolejowa na wyspę Stogi z jednotorowym mostem nad Martwą Wisłą, o niewystarczających parametrach technicznych, z rozbudowanym systemem grup torowych na Olszynce i Przeróbce. Obsługa towarowa portu wewnętrznego w Gdańsku jest prowadzona z jednotorowej linii lokalnej Gdańsk Główny–Nowy Port z systemem grup torowych Gdańsk Zaspa w Letnicy. Na stacjach kolejowych Gdańsk Główny, Wrzeszcz, Oliwa i Kłodno znajdują się ładownie publiczne, których obecne wykorzystanie jest na niskim poziomie kilkudziesięciu wagonów na miesiąc.

6.6. Podsystem pasażerskiego transportu wodnego

Podsystem komunikacji morskiej obsługuje powiązania w obszarze Morza Bałtyckiego i oceanu światowego oraz sezonowo powiązania w rejonie Zatoki Gdańskiej i wybrzeża środkowego. Podsystem ten obejmuje:
– bazę promową w Nowym Porcie z nabrzeżem przystosowanym do obsługi promów o maksymalnej długości 140 m oraz z zapleczem: obsługi pasażerów, celnym, administracyjnym i parkingowym,
– Terminal Promowy Westerplatte z jednym stanowiskiem promowym, obecnie rozbudowywany do 3 stanowisk,
– przystań przy towarowym Nabrzeżu Oliwskim, okazjonalnie wykorzystywanym przez średniej wielkości statki wycieczkowe,
– przystanie dla statków białej floty usytuowane przy Długim Pobrzeżu na Głównym Mieście i przy nabrzeżu Westerplatte obsługujące w sezonie turystycznym połączenia w obrębie Zatoki Gdańskiej, środkowego wybrzeża Polski i połączenia do Kaliningradu.

Baza promowa przez cały rok obsługuje promy kursujące regularnie do Nynashamn koło Sztokholmu. W sezonie letnim promy kursują codziennie. Obsługują ruch pasażerski indywidualny i zmotoryzowany oraz samochodowy transport towarowy. Ruch statków wycieczkowych, podobnie jak białej floty, odbywa się w okresie sezonu turystycznego.

6.7. Podsystem transportu lotniczego

Podsystem komunikacji lotniczej obsługuje połączenia krajowe i międzynarodowe.
W obszarze aglomeracji gdańskiej znajdują się dwa lotniska obsługujące ruch cywilny: w Rębiechowie i Pruszczu Gdańskim. Jest to bardzo atrakcyjny kapitał wyjściowy do dynamicznego rozwoju transportu lotniczego. Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy, znajdujący się w granicach administracyjnych Gdańska, jest portem lotniczym o dużym znaczeniu zarówno w skali krajowej, jak i międzynarodowej. Pod względem wielkości ruchu pasażerskiego i towarowego zajmuje czwarte miejsce w Polsce – po warszawskim Okęciu, lotniskach w Krakowie i Katowicach. Utrzymuje regularne połączenia lotnicze z Warszawą i niektórymi ważnymi miastami europejskimi: Hamburg, Frankfurt, Monachium, Kopenhaga, Londyn, Dublin, Sztokholm, Rzym. W ostatnich latach obserwuje się zwiększenie liczby połączeń, między innymi dzięki tanim liniom lotniczym.
Droga startowa ma długość 2800 m i szerokość 45 m. Lotnisko po rozbudowie może obsłużyć 40–50 tys. samolotów rocznie (w ciągu godziny 8–12 operacji start/lądowanie). W przeliczeniu na liczbę pasażerów oznacza to 3–4 mln pasażerów rocznie. Znacznie mniejsza jest zaś przepustowość terminalu pasażerskiego tego lotniska.
Liczba pasażerów korzystających z transportu lotniczego systematycznie wzrasta. W 1999 r. było ich 350 tys., w 2005 r. – ok. 670 tys., a w 2006 r. odprawiono 1,2 mln pasażerów.
Funkcjonowanie Portu Lotniczego Gdańsk im. Lecha Wałęsy powoduje ograniczenia w zagospodarowaniu terenów w jego sąsiedztwie. Z jednej strony wynikają one z wymagań, jakie stwarza ruch samolotów, z drugiej zaś – z uciążliwości akustycznych związanych z pracą silników i innych urządzeń w obrębie lotniska. Zarząd Portu Lotniczego dysponuje dokumentacją rejestrową, w której określono powierzchnie ograniczające wysokość obiektów budowlanych oraz naturalnych w otoczeniu lotniska. Ponadto wokół lotniska wyznaczono obszar ograniczonego użytkowania związany z hałasem. Oba wyżej wymienione ograniczenia zostały przedstawione w formie graficznej na rysunku Uwarunkowań.

7. Istniejący stan infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

7.1. Zaopatrzenie w wodę

Źródłem wody dla Gdańska są głównie ujęcia eksploatowane przez spółkę Saur Neptun Gdańsk (SNG): 20 ujęć wód podziemnych (w tym 14 ujęć lokalnych i 2 awaryjne), jedno ujęcie powierzchniowe. Ponadto jedno ujęcie lokalne jest eksploatowane przez spółkę Unikom. 99,4% mieszkańców miasta jest zaopatrywanych w wodę z wyżej wymienionych ujęć, reszta – z indywidualnych źródeł. Czynne ujęcia komunalne (zgodnie z przepisami prawa wodnego) mają ustanawiane strefy ochronne. Ich wykaz zawiera aneks nr 14.
Gdański system wodociągowy składa się z wodociągu centralnego oraz niepołączonych z nim kilku lokalnych układów wodociągowych. Ze względu na zróżnicowaną topografię gdańska sieć wodociągowa jest podzielona na cztery główne i dwie pośrednie strefy wysokości. W układzie wodociągowym pracuje 5 pompowni sieciowych, 7 strefowych, 14 hydroforni i 15 zbiorników wody (zgrupowanych w 6 lokalizacjach) wyrównujących wahania rozbioru, ale niezapewniających dostawy wody w razie awarii ujęcia wody lub magistrali dosyłowej.
W 2006 r. 85,9% objętości wody wtłoczonej do sieci spełniało wymagania sanitarne.
Średniodobowy pobór wody z ujęć komunalnych wynosi około 70 tys. m^3. Dobowa zdolność produkcyjna ujęć wynosi ponad 172 tys. m^3, w tym ujęć podziemnych ok. 120 000 m^3. Zdolność produkcyjna tylko ujęć podziemnych przewyższa o 60% obecne zapotrzebowanie na wodę.
Przewidywane w 2030 r. zapotrzebowanie gospodarstw domowych na wodę wynosi 47 tys. m^3 na dobę. Zasoby tylko wód podziemnych wynoszące 147,5 tys. m^3 na dobę są trzykrotnie większe od przewidywanego zapotrzebowania oraz o około 20% większe od zdolności produkcyjnej istniejących ujęć wód podziemnych. Wynika z tego, że zasoby tych ujęć są wystarczające. Sieć i urządzenia wodociągowe są na ogół w dobrym stanie technicznym. Wymiany wymaga 120 km sieci wykonanej z azbestocementu i około 1000 przyłączy ołowianych. Łączna długość sieci wodociągowej wynosi około 1100 km.
Zużycie wody przez przemysł spadło w ciągu ostatnich 10 lat o ponad 60%. W najbliższych latach przewiduje się jednak niewielki wzrost popytu na wodę w sektorze przemysłowym. Obecnie dla przemysłu istotny jest dostęp do wody o odpowiedniej jakości i pewność jej dostawy. Należy się spodziewać, że czynniki te spowodują rezygnację odbiorców przemysłowych z prowadzenia kłopotliwej eksploatacji własnych ujęć na rzecz realizacji zaopatrzenia w wodę z sieci miejskiej.
Obecny miejski system wodociągowy ma znaczne rezerwy w zdolności produkcyjnej istniejących ujęć wody. Rozwój miasta pociąga za sobą konieczność inwestycji w sieć i urządzenia wodociągowe.

7.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Kanalizacja w Gdańsku funkcjonuje w systemie rozdzielczym. Grawitacyjno-pompowy miejski układ kanalizacji sanitarnej pracuje przy wykorzystaniu dwóch oczyszczalni i ponad 70 przepompowni ścieków (istnieją także inne przepompownie o charakterze lokalnym i wspomagającym system miejski, jednakże nieeksploatowane przez miejskiego operatora). Część przepompowni ścieków jest w pełni zautomatyzowana. Miejski układ kanalizacji sanitarnej dzieli się na 2 główne zlewnie obsługiwane przez oczyszczalnie „Zaspa" i „Wschód". Ilość odprowadzanych ścieków w 2006 r. wynosiła średnio 93 tys. m^3 na dobę, z czego 12 tys. m^3 na dobę zostało skierowane do oczyszczalni „Zaspa", a większość (81 tys. m^3 na dobę) – do oczyszczalni mechaniczno-biologicznej (OMB) „Wschód".
Przepustowość OMB „Wschód" wynosi 180 tys. m^3 ścieków na dobę. Oczyszczalnia przyjmuje ścieki z przeważającej części Gdańska oraz z gmin sąsiednich: Kolbud, Żukowa, miasta i gminy Pruszcz Gdański. Oczyszcza około 80% całej ilości ścieków z gdańskiego układu kanalizacji sanitarnej. Zrzut oczyszczonych ścieków następuje do Zatoki Gdańskiej. Pomimo że stopień oczyszczania w oczyszczalni „Wschód" spełnia wymogi pozwolenia wodnoprawnego, niezbędna jest poprawa redukcji azotu. W zlewni tej oczyszczalni są podzlewnie trzech przepompowni ścieków: „Ołowianka", „Motława" i „Zawiśle".
Przepustowość oczyszczalni „Wschód" znacznie przekracza ilość dopływających do niej ścieków (rezerwa przepustowości po przyjęciu ścieków z „Zaspy" wynosi ok. 40%).
Oczyszczalnia „Zaspa" nie ma ważnego pozwolenia wodnoprawnego – przepustowość technologiczna wynosi 35 tys. m^3 na dobę. Obecnie są do niej doprowadzane ścieki z części Oliwy, Przymorza, Zaspy oraz z Sopotu. Zrzut oczyszczonych ścieków następuje do basenu portowego. Oczyszczalnia „Zaspa"

nie spełnia obowiązujących wymagań oczyszczania ścieków i podjęto już działania prowadzące do jej likwidacji i skierowania ścieków do oczyszczalni „Wschód".
Kanalizacja sanitarna licząca 700 km kanałów grawitacyjnych oraz 82 km rurociągów tłocznych obsługuje około 96,6% mieszkańców miasta. Pozostałe ścieki są odprowadzane do zbiorników bezodpływowych i wywożone do stacji zlewnych w Gdańsku Bysewie przy ul. Budowlanych i na terenie oczyszczalni „Wschód". Tereny nieskanalizowane znajdują się na Wyspie Sobieszewskiej, w Olszynce, Rudnikach, Oruni Dolniku, Klukowie, Łostowicach, Św. Wojciechu, Letnicy, Kolonii Uroda, Barniewicach i w Kokoszkach.
W trakcie biologicznego oczyszczania ścieków powstaje rocznie 9 tys. ton suchej masy osadów. Prace nad docelowym rozwiązaniem problemu utylizacji osadów nie zostały zakończone. Obecny sposób zagospodarowania osadu (wykorzystywany do uprawy roślin energetycznych) ze względu na możliwe zmiany w uregulowaniach prawnych i niepewność opłacalności produkcji nie może być traktowany jako rozwiązanie długoterminowe. Wybrano[1] sposób utylizacji, budując suszarnię na terenie oczyszczalni „Wschód". Dla zapewnienia niezawodności systemu niezbędne jest kontynuowanie modernizacji istniejących przepompowni ścieków oraz budowa drugich nitek rurociągów tłocznych odprowadzających ścieki z przepompowni „Ołowianka" i „Motława" do oczyszczalni „Wschód".
Ważnym zadaniem jest także docelowe rozwiązanie problemu odprowadzania ścieków z miasta i gminy Pruszcz Gdański. Ścieki z tego obszaru są odprowadzane rurociągiem tłocznym ułożonym w dnie Kanału Raduni. Awaria tego rurociągu skutkowałaby katastrofą ekologiczną, a przy niesprzyjających warunkach nawet przerwaniem wału Kanału Raduni położonego powyżej zabudowy mieszkaniowej.
Rezerwy w przepustowości oczyszczalni ścieków „Wschód" i zadowalający stan układu przesyłu ścieków nie powodują istotnych ograniczeń w rozwoju Gdańska.

7.3. Odprowadzanie wód opadowych i regulacja stosunków wodnych

Wody opadowe są odprowadzane grawitacyjnie i mechanicznie siecią kanalizacji deszczowej oraz rowami. Odbiornikami wód opadowych są wody powierzchniowe (potoki, rzeki, kanały, Zatoka Gdańska). Wykaz cieków podstawowych na terenie Gdańska przedstawia aneks nr 11. Część wód opadowych z nisko położonych rejonów miasta lokalnie jest odprowadzana za pomocą pompowni („Kliniczna", „Rzeczypospolitej", „Brzeźno", „Litewska"). W granicach miasta znajdują się następujące poldery odwadniane mechanicznie: Orunia, Olszynka, Rudniki, Niegowo, Płonia Mała, Letnica, Stogi, Sobieszewo.
Istniejąca sieć kanalizacji deszczowej jest wykonana głównie z rur betonowych. Obecnie, szczególnie w zakresie mniejszych średnic, stosuje się rury z tworzyw sztucznych. Studnie rewizyjne lokalizowane na kolektorach deszczowych oraz studzienki wpustów ulicznych są zaopatrzone w osadniki przeciwdziałające odkładaniu się osadu niesionego z odwadnianych terenów. Około 20% kolektorów i kanałów deszczowych zbudowano jeszcze w okresie przedwojennym. Obecny stan tej sieci nie jest zadowalający. Wpływają na to wiek, technologie wykonawstwa, niewłaściwa jakość materiałów użytych do budowy. Sprawność działania sieci ogranicza też okresowe jej zamulanie spowodowane bogatą rzeźbą terenu. Łączna aktualna długość sieci kanalizacji deszczowej wynosi 432,5 km, długość cieków naturalnych ok. 139 km, a długość kanałów podstawowych na polderach – ok. 77 km.
Od lat 70. XX w. górny taras Gdańska podlega intensywnej zabudowie osiedlami mieszkaniowymi. Związane z tym utwardzenie nawierzchni spowodowało znaczny wzrost ilości odpływających wód deszczowych. Odbiornikami wód opadowych z tego obszaru są cieki naturalne znajdujące się głównie w zlewni Kanału Raduni, a także Martwej Wisły i bezpośrednio Zatoki Gdańskiej. Ich koryta w stanie pierwotnym miały przepustowość niewystarczającą dla przyjęcia zwiększonych spływów. Problem ten dotyczy szczególnie zlewni potoku Strzyża i Kanału Raduni. Znaczne poszerzenie koryta potoku Strzyża i jego dopływów w środkowych i dolnych odcinkach jest niemożliwe ze względu na istniejące zainwestowanie w bezpośrednim sąsiedztwie cieków, z kolei radykalne zwiększenie ilości wód wprowadzanych do Kanału Raduni powoduje jego przeciążenie i grozi zniszczeniem obwałowania prawostronnego tego obiektu. Konieczne stało się dokonanie istotnych przekształceń w systemie odprowadzania wód opadowych. W obrębie zlewni Kanału Raduni jest obecnie realizowany program budowy zbiorników retencyjnych, w ramach którego oprócz wykonania obiektów zabezpieczeń przeciwpowodziowych (opisanych w podrozdziale 5.9.2) są prowadzone także modernizacje koryt cieków. Podobna sytuacja występuje na obszarze odwadnianym do potoku Strzyża, jednakże istniejące i planowane zbiorniki retencyjne ze względu na możliwości terenowe są zlokalizowane (z wyjątkiem niewielkiego obiektu „Kiliński" na terenie dawnego browaru) w górnej części zlewni cieku.
Intensyfikacja zabudowy dolnego tarasu jest przyczyną częstych przeciążeń istniejącej sieci kanalizacji desz-

1 Uchwała nr XXXI/984/04 Rady Miasta Gdańska z 25 listopada 2004 r. w sprawie zatwierdzenia zakresu rzeczowego i źródeł finansowania przedsięwzięcia inwestycyjnego o nazwie „Gdański Projekt Wodno-Ściekowy" udziela upoważnienia do podpisania wniosku o jego dofinansowanie z Funduszu Spójności.

czowej, powodujących lokalne podtopienia terenu. Problem ten jest najbardziej odczuwalny we Wrzeszczu i w południowej części Oliwy Dolnej ze względu na brak zbiorników retencyjnych.
Sprawność odprowadzania wód opadowych siecią kanalizacji deszczowej w obrębie Dolnego Miasta, włączoną grawitacyjnie do Motławy i do Opływu Motławy, jest w znacznym stopniu uzależniona od stanów wody w tych ciekach. Na skutek braku odpływu oraz wysokiego poziomu wody gruntowej na terenie Dolnego Miasta w czasie występowania wysokich stanów wody w odbiornikach z jednoczesnym opadem deszczu tworzą się lokalne zastoiska, a woda często dostaje się do piwnic budynków.
Problem utrzymywania się zbyt wysokiego poziomu wód gruntowych oraz niedostatecznej sprawności odprowadzania wód opadowych występuje na terenie Żuław Gdańskich, w Letnicy, na wyspie Stogi oraz wzdłuż Pasa Nadmorskiego Zachodniego. Zagrożone są obiekty budowlane oraz jakość ujmowanych wód na tym terenie. Podniesienie poziomu wód gruntowych wynika ze zwiększonego spływu wód opadowych z terenów zabudowanych, zmniejszenia poboru wód z ujęć podziemnych i zbyt małej efektywności układów odwadniających. Teren zabudowy miejskiej zlokalizowany w obrębie Żuław Gdańskich jest odwadniany przez system melioracyjny przystosowany do potrzeb produkcji rolnej.

7.4. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne i częściowo przemysłowe z terenu miasta Gdańska (oraz miasta i gminy Pruszcz Gdański, Żukowo i Kolbudy) są gromadzone na składowisku w Szadółkach, którego eksploatację rozpoczęto w 1973 r. Powierzchnia składowiska wynosi 57 ha. Dotychczas złożono na nim około 6 mln m^3 odpadów, wykorzystując (z uwzględnieniem maksymalnej rzędnej składowania odpadów) około 80% pojemności obiektu.
Na terenie składowiska odbywa się:
- unieszkodliwianie odpadów komunalnych przez składowanie i odzysk biogazu,
- składowanie odpadów innych niż komunalne,
- zbiórka i zagospodarowanie odpadów segregowanych,
- gromadzenie i utylizacja odpadów niebezpiecznych,
- biodegradacja odpadów zaolejonych,
- kompostowanie odpadów organicznych,
- składowanie i zagospodarowanie odpadów budowlanych.

Eksploatacja składowiska jest prowadzona w sposób ograniczający uciążliwość tego obiektu dla otoczenia. Trwa systematyczny monitoring stanu środowiska. 31 grudnia 2005 r. wygasła z mocy prawa (ustanowiona w 1967 r.) strefa ochronna o szerokości 300 m wokół granicy terenu wysypiska.
W obecnej technologii ze względu na uwarunkowania prawne składowisko w Szadółkach może być eksploatowane jedynie do końca 2009 r. Do tego czasu należy zasadniczo zmodernizować składowisko oraz usprawnić system selektywnej zbiórki odpadów. Wykonanie opisanych zadań pozwoli na eksploatację składowiska w Szadółkach jeszcze przez ok. 60 lat.
Przekształcenie istniejącego składowiska w nowoczesny zakład unieszkodliwiania odpadów odpowiadający przepisom Unii Europejskiej wymaga[1]:
- wykonania kompleksu sortowni odpadów,
- budowy kompostowni odpadów organicznych,
- modernizacji kwatery składowania odpadów,
- budowy kwatery odpadów zawierających azbest,
- budowy segmentu składowania i kruszenia odpadów budowlanych,
- rozbudowy układu odgazowania składowiska,
- budowy segmentu odbioru i gromadzenia odpadów niebezpiecznych,
- budowy platformy przyjęcia odpadów od osób fizycznych,
- uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej składowiska.

Rozpoczęto proces inwestycyjny modernizacji składowiska.
Selektywna zbiórka odpadów na terenie Gdańska jest wprowadzana sukcesywnie od 1997 r. Na terenach osiedli mieszkaniowych ustawia się oznaczone pojemniki. Odpady niebezpieczne są zbierane metodą objazdową, przeterminowane lekarstwa zaś w aptekach. Jednocześnie w placówkach oświatowych zakład utylizacyjny prowadzi programy edukacyjne.
Dla potrzeb przemysłu istnieją również składowiska w:
- Letnicy (o powierzchni 20,3 ha) dla odpadów paleniskowych; składa się z 4 kwater – jedna o powierzchni 4,6 ha została wyłączona z eksploatacji i zrekultywowana, a trzy pozostałe są eksploatowane na przemian,
- Wiślince (poza granicami Gdańska, o powierzchni 34 ha) dla fosfogipsów,

1 Uchwała nr XLI/1376/05 Rady Miasta Gdańska z 25 sierpnia 2005 r. w sprawie zatwierdzenia zakresu rzeczowego i źródeł finansowania przedsięwzięcia inwestycyjnego o nazwie „Modernizacja gospodarki odpadami komunalnymi w Gdańsku" oraz udzielenia upoważnienia do podpisania wniosku o jego dofinansowanie z Funduszu Spójności.

– Przegalinie (o powierzchni 39,5 ha) dla odpadów paleniskowych; decyzją z 2003 r. zostało wyłączone z eksploatacji i poddane rekultywacji, na EC nałożono obowiązek systematycznej pielęgnacji zrekultywowanego składowiska przez okres 30 lat.

W 2005 r. ilość wytworzonych odpadów w całym mieście wyniosła 656,7 tys. ton, w tym odpadów komunalnych było 161,4 tys. ton. Na jednego mieszkańca przypadło około 350 kg odpadów. Odpadów przemysłowych było 495,3 tys. ton.

Problem odpadów przemysłowych i niebezpiecznych został rozwiązany (w istniejących realiach) optymalnie. Popioły paleniskowe w 90% są przerabiane na kruszywo budowlane (pollytag), a także wykorzystywane do produkcji elementów prefabrykowanych. „Fosfory" sp. z o.o. Gdańskie Zakłady Nawozów Fosforowych (GZNF) wprowadzają bezodpadową technologię produkcji nawozów fosforowych, prowadzi się też prace, których celem jest pokrycie składowiska fosfogipsów roślinnością.

7.5. Systemy energetyczne

Na obszarze Gdańska występują gazowe, ciepłownicze i elektryczne systemy energetyczne, których media są konkurencyjne względem siebie w pewnym ograniczonym zakresie. Ciepłownictwo, gazownictwo i elektroenergetyka mogą być wykorzystywane zamiennie w wypadku ogrzewania pomieszczeń oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej.

Ze względu na obecną strukturę cenową konkurencja dotyczy tylko ciepłownictwa i gazownictwa. Prąd elektryczny i gaz są stosowane wymiennie do przygotowywania posiłków w gospodarstwach domowych, w wypadku oświetlenia, napędu silników elektrycznych i urządzeń elektronicznych elektryczność jest niezastąpiona.

Zasięg występowania poszczególnych systemów na terenie miasta jest zróżnicowany. Elektroenergetyka pokrywa całe miasto. Gazownictwo obejmuje większość obszarów zurbanizowanych, poza Wyspą Sobieszewską. Ze względu na charakter sieci ciepłowniczych ciepłownictwo ma najmniejszy zasięg w stosunku do innych mediów i obejmuje tereny o wysokiej intensywności zabudowy.

7.5.1. Ciepłownictwo

Na terenie miasta występują następujące źródła ciepła:

– 2 elektrociepłownie zawodowe (EC Gdańsk II, EC Matarnia),
– 2 elektrociepłownie zakładowe (EC Rafineria, EC GZNF),
– 8 ciepłowni o mocy zainstalowanej powyżej 10 MW (w tym GPEC ma kotłownie Zawiślańska i Osowa),
– około 80 kotłowni lokalnych (GPEC ma 7 kotłowni lokalnych opalanych gazem ziemnym, 3 kotłownie lokalne opalane koksem, jedną kotłownię rejonową o mocy 3,3 MW opalaną miałem węglowym, tj. Kokoszki),
– kotłownie etażowe i piece opalane paliwami stałymi i olejem.

Elektrociepłownia zawodowa EC Gdańsk II jest podstawowym źródłem energii cieplnej głównie dla obszarów o wysokiej intensywności zabudowy.

Ogólnomiejski system ciepłowniczy rozprowadzający ciepło wytwarzane w gospodarce skojarzonej zaspokaja około 55% potrzeb odbiorców na terenie miasta. Około 30% potrzeb jest zaspokajanych przez lokalne kotłownie zasilane przez różne media i ciepłownie rejonowe, a pozostała część korzysta z indywidualnych palenisk (30–40 tys. pieców i systemów etażowych). W źródle podstawowym istnieje 10% nadwyżki mocy, w ciepłowniach lokalnych 30–70%. Termorenowacja budynków może przynieść oszczędności w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania energii cieplnej do 15%, a modernizacja i automatyzacja węzłów dalsze 10–15%. Miejska sieć cieplna dostarcza energię cieplną do obiektów położonych w Oliwie, Przymorzu, Zaspie, Brętowie, Wrzeszczu, Pieckach Migowie, Letnicy, Nowym Porcie, Śródmieściu Historycznym, Siedlcach, Chełmie i częściowo Oruni. Zasięg sieci cieplnej wynika z minimalnej gęstości cieplnej zainwestowanych terenów wyznaczającej opłacalność rozwoju sieci w danym kierunku.

Ogólnomiejska sieć ciepłownicza wysokich parametrów liczy około 434 km. W 65% jest wykonana w kanałach z tradycyjną izolacją, w 30% – w technologii rur preizolowanych, a w około 5% – w formie rur napowietrznych lub prowadzonych po terenie, co nie wpływa korzystnie na estetykę miasta. Sieci w kanałach mają ponad 20 lat i charakteryzują się dużymi stratami ciepła na przesyle oraz ubytkami wody sieciowej.

W ramach realizacji uchwały Rady Miasta Gdańska z 1997 r. w sprawie ograniczania zanieczyszczenia powietrza zlikwidowano ok. 140 lokalnych kotłowni położonych w zasięgu miejskiej sieci ciepłowniczej, przyłączając jednocześnie odbiorców ciepła do systemu miejskiego. Działania te, poza redukcją zanieczyszczeń powietrza, przyczyniły się do bardziej racjonalnego wykorzystania istniejących sieci i źródeł ciepła.

7.5.2. Gazownictwo

Gdańsk jest zaopatrywany w gaz ziemny z ogólnokrajowego systemu gazociągów wysokometanowych, gazociągiem wyprowadzonym z Włocławka. Gazociąg wysokiego ciśnienia przebiega poza granicami miasta przez gminy Pruszcz, Kolbudy, Żukowo. Stacje redukcyjno-pomiarowe pierwszego stopnia obsługujące miasto znajdują się w miejscowościach:

- Juszkowo,
- Banino,
- Wiczlino (rezerwowa),
- Stara Piła (rezerwowa).

Istniejący układ gazociągów średniego ciśnienia zapewnia dostawę gazu do miasta, z wyjątkiem Błoni i Wyspy Sobieszewskiej. Układ rozdzielczy gazu jest w dobrym stanie technicznym, większość gazociągów średniego ciśnienia została wymieniona w latach 1992–1996. Sieć gazowa średniego i niskiego ciśnienia dostarcza gaz służący do przygotowywania posiłków i podgrzewania wody do ponad 95% mieszkań. Tylko 6% gospodarstw domowych używa gazu do celów grzewczych. Szersze wykorzystanie gazu do celów grzewczych, technologicznych, a także w energetyce jest uwarunkowane budową dodatkowego gazociągu wysokiego ciśnienia.

7.5.3. Elektroenergetyka

Źródłami zasilania Gdańska w energię elektryczną są lokalne elektrociepłownie zawodowe, przemysłowe oraz sieć przesyłowa 400 i 220 kV. W związku z tym, że sieci 400, 220 i 110 kV działają w układzie zamkniętym sekcjonowanym, źródła energii, a zwłaszcza sieć 400 i 220 kV pracują równocześnie na potrzeby północnej Polski. Ponieważ lokalizacja większości źródeł na południu Polski powoduje zwiększone koszty przesyłu energii elektrycznej, a także następuje powolny, ale stały wzrost zapotrzebowania mocy rocznie (ok. 1,5–2% na terenie województwa pomorskiego i ok. 2,5–3,0% na terenie Trójmiasta), niezbędna jest budowa nowych źródeł energii na północy Polski. Dogodna lokalizacja dla elektrowni konwencjonalnej znajduje się w rejonie Portu Północnego.

Na terenie Gdańska są zlokalizowane dwie elektrociepłownie zawodowe: EC Gdańsk II i Matarnia oraz dwie elektrociepłownie przemysłowe. Elektrociepłownie przemysłowe pracują na własne potrzeby i ich rola w bilansie elektroenergetycznym jest niewielka. Łączna moc zainstalowanych generatorów wynosiła w 2005 r. 276 MW, moc osiągalna – 260 MW, w tym EC Gdańsk II – 231 MW.

Na terenie Gdańska nie ma sprzyjających warunków do rozwijania energetyki wiatrowej. Wysoka uciążliwość akustyczna siłowni wiatrowych bardzo niekorzystnie wpływa na środowisko naturalne oraz wywołuje protesty lokalnych społeczności, a znacznej wielkości strefy hałasowe ograniczają możliwości lokalizacji w granicach miasta. Ponadto niepewność występowania wiatrów powoduje bardzo niską realną efektywność i sprawia, że należy utrzymywać odpowiednią rezerwę mocy w konwencjonalnych źródłach.

Sieci 400 i 220 kV zasilają GPZ (główny punkt zasilania) 400/110 kV Gdańsk Błonia i GPZ 220/110 kV Gdańsk I w Leźnie. Sieć 110 kV pracuje, wykorzystując wyżej wymienione główne punkty zasilania i elektrociepłownię Gdańsk II.

Na terenie Gdańska i w bezpośrednim sąsiedztwie zlokalizowano 19 GPZ-ów 110/15 kV, będących własnością spółki „Energa", oraz 5 GPZ-ów 110/SN abonenckich, będących własnością odbiorcy. Linie 110 kV zasilające GPZ-y są liniami napowietrznymi o ogólnej długości 155,3 km, w tym 115,5 km stanowią linie dwutorowe. Na terenach zabudowanych linie są umieszczone na słupach podwyższonych z obostrzeniem trzeciego stopnia. Stan techniczny linii należy uznać za dobry i średni. Jedynie stan techniczny linii 110 kV Leśniewo – Motława jest zły. W systemie brakuje połączenia 110 kV z GPZ Gdańsk Błonia przez Maćkowy do Pruszcza. Sieć 110 kV pracuje w układzie zamkniętym sekcjonowanym z wyjątkiem GPZ-ów Wysoka i Kowale, które są GPZ-ami odczepowymi, jednotransformatorowymi. Docelowo przewiduje się ich rozbudowę.

Zapotrzebowanie mocy w szczycie jesienno-zimowym 2005 r. wynosiło ok. 300 MW, a zużycie energii elektrycznej – 13 TWh. Zapotrzebowanie to było pokrywane w 34% przez sieć przesyłową z systemu krajowego, a w 66% przez elektrociepłownię Gdańsk II.

Zagospodarowanie górnego tarasu będzie wymagało rozbudowy sieci 110 kV przez budowę GPZ-ów i niewielką rozbudowę układu liniowego. Również zabudowa terenów postoczniowych Młodego Miasta oraz realizacja kompleksów o charakterze usługowym i mieszkaniowym na terenie Śródmieścia będą wymagały rozbudowy sieci 110 kV wraz z budową kapitałochłonnych linii kablowych.

Sieć 15 kV ma dość znaczne rezerwy mocy, sięgające 50%, a nawet więcej, z wyjątkiem nielicznych ciągów. Niektóre z tych ciągów są w złym stanie technicznym i często ulegają awarii. Dotyczy to również sieci 0,4 kV na terenach osiedli mieszkaniowych, gdzie w niektórych miejscach istnieją linie napowietrzne na podbudowie drewnianej.

7.6. Telekomunikacja

We Wrzeszczu na Jaśkowej Kopie znajduje się Radiowo-Telewizyjny Ośrodek Nadawczy, z którego są utrzymywane połączenia radioliniowe w kierunkach Trzcińska, Szymbarka i Chwaszczyna. Linie radiowe pokazano na rysunku nr 8. Systemy energetyczne i telekomunikacyjne stwarzają ograniczenia wysokościowe dla zabudowy. Poza wymienionymi trzema chronionymi radioliniami występuje wiele innych lokalnych połączeń nieobjętych ochroną.

Tradycyjna telekomunikacyjna sieć kablowa na terenach zainwestowanych jest rozwinięta w stopniu zadowalającym. Obszary zainwestowania miejskiego mają możliwość podłączenia, a istniejące centrale cyfrowe posiadają rezerwy numeracji. W ostatnich latach telefoniczna sieć kablowa, oprócz nośnika informacji głosowej, pełni funkcję kanału dostępowego do internetu jako tzw. sieć ostatniego kilometra. W ciągu minionych kilku lat obserwuje się dynamiczny rozwój firm oferujących podłączenie do internetu. Obecnie na terenie miasta istnieje wiele możliwości dostępu do internetu. Są to: modem analogowy, modem cyfrowy za pośrednictwem sieci telefonicznej lub telewizji kablowej, dostęp bezprzewodowy za pośrednictwem strefy dostępu, sieci komórkowej lub radiolinii, łącze kablowe, łącze światłowodowe.

W ostatnich latach coraz ważniejszym elementem systemu telekomunikacyjnego staje się telefonia komórkowa. Pojawiają się nowe usługi i oprócz tradycyjnej wymiany informacji głosowej telefon przenośny umożliwia wiele nowych zastosowań w takich dziedzinach, jak bankowość, płatności za usługi, bezpieczeństwo, zdrowie, dostęp do różnego rodzaju baz danych. Daje się zaobserwować szybki przyrost liczby stacji bazowych spowodowany nie tylko powiększaniem zasięgu dostępności, ale również przyrostem liczby abonentów. W terenach zabudowanych stacje bazowe instaluje się przeważnie na budynkach, na terenach niezainwestowanych na wolno stojących masztach. Obserwuje się tendencję do lokalizowania stacji konkurencyjnych sieci na wspólnych konstrukcjach oraz do wykorzystywania istniejących obiektów, takich jak słupy linii wysokiego napięcia, wysokie słupy oświetleniowe lub kominy. Stacje bazowe wolno stojące oraz zlokalizowane na budynkach często oddziałują niekorzystnie na krajobraz miejski. Obowiązujące w Polsce przepisy wymagające instalowania stacji bazowych poza strefą dostępną dla ludzi utrudniają ukrywanie anten na budynkach z płaskim dachem. Istnieją jednak możliwości maskowania anten umieszczanych na wieżach kościelnych i budynkach o stromych dachach. Stacje bazowe wzbudzają również niepokój mieszkańców ze względu na rzekome niekorzystne oddziaływanie na ludzi, co jednak nie znajduje potwierdzenia w badaniach naukowych.

7.7. Cmentarze

W Gdańsku znajduje się:

- 9 cmentarzy komunalnych o łącznej powierzchni 95,1 ha,
- 5 cmentarzy parafialnych o powierzchni 8,5 ha.

W najbliższym czasie nastąpi powiększenie cmentarza Łostowickiego o 11 ha, tak więc powierzchnia cmentarzy w Gdańsku wyniesie 114,6 ha.

Największym potencjałem miejsc grzebalnych dysponuje cmentarz Łostowicki, który ma (wg stanu na koniec lipca 2005 r.) ponad 27,7 tys. miejsc rezerwowych i pogłębień oraz 3,1 tys. miejsc wolnych. W sumie na cmentarzach komunalnych znajduje się ponad trzy tysiące miejsc wolnych i 57 tys. miejsc rezerwowych i pogłębień. Wśród cmentarzy parafialnych najwięcej miejsc wolnych (2 tys.) ma cmentarz w Kokoszkach Mieszkaniowych.

Od 2002 r. funkcjonuje w Gdańsku krematorium. Pochówki urnowe stanowią około 10% wszystkich pochówków na cmentarzach komunalnych miasta i stale wzrastają ich liczba i udział procentowy w pochówkach ogółem. Jedyne w Gdańsku kolumbarium znajduje się przy cmentarzu Srebrzysko. W końcu lipca 2005 r. wolnych było 237 nisz dwuurnowych.

Tab.1. Cmentarze w Gdańsku

Lp.	Nazwa	Jednostka urbanistyczna	Adres (ulica)	Pow. w ha
1.	Oliwski	Oliwa Górna	Opacka 8	4,99
2.	św. Jadwigi	Nowy Port	Góreckiego	1,72
3.	Centralny Srebrzysko	Wrzeszcz Górny	Srebrniki 2	27,91
4.	Garnizonowy	Siedlce	Dąbrowskiego 2	5,55

5.	św. Ignacego	Chełm	Brzegi 48	2,30
6.	Salwator Nowy		Cmentarna 2	0,98
7.	Łostowicki	Zakoniczyn Łostowice	Łostowicka 35	46,63
8.	św. Franciszka		Kartuska 238	3,08
9.	Sobieszewski	Sobieszewo	Turystyczna 2	1,90
	Komunalne razem			95,06
1.	Najświętszego Imienia Maryi	Stogi Mieszkaniowe	Kępna 11b	1,50
2.	św. Wojciecha	Św. Wojciech	Trakt Św. Wojciecha	4,50
3.	św. Brata Alberta	Kokoszki Mieszkaniowe	Św. Brata Alberta 22	1,48
4.	św. Jana Chrzciciela		Goplańska 20	0,19
5.	św. Walentego	Matarnia Złota Karczma	Jesienna 13	0,88
	Parafialne razem			8,55
	Gdańsk ogółem			103,61

Dochowania do istniejących grobów stanowią 56% wszystkich pochówków, pochówki do miejsc wolnych to kolejne 25% pochówków, a pochówki do miejsc odzyskanych i zarezerwowanych – 19% pochówków.

8. Stan prawny gruntów

8.1. Struktura własności

Struktura własności gruntów ma ogromne znaczenie dla gospodarki przestrzennej miasta i do tego aspektu ogranicza się niniejsza analiza. Grunty prywatne, w tym grunty gminne i Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym, a także współwłasności i współużytkowanie wieczyste, są istotnym ograniczeniem prawnym i ekonomicznym dla polityki miasta w zakresie lokalizacji inwestycji publicznych oraz wprowadzania ograniczeń wynikających z interesu publicznego.

W analizie wyróżniono 16 agregatów (kategorii) uwzględniających nie tylko podmiot własności (użytkowania wieczystego), ale również wybrane sposoby użytkowania nieruchomości, które często są ze sobą ściśle związane (np. grunty lasów państwowych), mają istotne znaczenie dla prowadzenia polityki sektorowej (np. wody śródlądowe kluczowe dla odprowadzenia wód deszczowych i ochrony przeciwpowodziowej) lub stwarzają charakterystyczne problemy w gospodarce przestrzennej miasta (np. grunty spółdzielni mieszkaniowych). Podstawą sporządzenia struktury własności są mapy ewidencyjne ze wszystkimi konsekwencjami tego źródła: zróżnicowana aktualność, specyficzna kwalifikacja użytkowania (np. wyodrębnienie rowów melioracyjnych szczegółowych, które w strukturze użytkowania zalicza się do użytków rolnych), sprzeczności ze stanem faktycznym, błędy i niedokładności, różnica w powierzchni miasta względem danych statystycznych wynikająca z nieuwzględnienia obrębu 144 (Port Północny). Okoliczności te powodują, że struktura własności jest trudna do porównania z rzeczywistym użytkowaniem gruntów. Tabela nr 1 przedstawia strukturę własności ze względu na skutki prawne i ekonomiczne w planowaniu przestrzennym wg 6 dzielnic urbanistycznych.

Struktura własności w mieście charakteryzuje się ok. 20% udziałem gruntów gminnych Gdańska (bez gruntów w użytkowaniu wieczystym), 40% udziałem gruntów Skarbu Państwa (bez gruntów w użytkowaniu wieczystym) oraz 40% udziałem gruntów prywatnych (łącznie z gruntami w użytkowaniu wieczystym, współwłasnościami i współużytkowaniem wieczystym). Marginalny jest udział gruntów innych jednostek samorządu terytorialnego (0,3%). Analizując strukturę własnościowo-użytkową, można zidentyfikować następujące jej cechy:

- największym pojedynczym gestorem gruntów w mieście są Lasy Państwowe (16,1%), wody śródlądowe (ujawnione na mapach ewidencyjnych) zajmują łącznie 3,7% powierzchni miasta i są to grunty gminne, Skarbu Państwa i prywatne,
- charakterystyczna dla miasta Gdańska jest obecność morskich wód wewnętrznych, plaż i wydm morskich, obejmują one 5,3% powierzchni miasta i w całości należą do Skarbu Państwa,
- pod drogami publicznymi jest łącznie 9,8% powierzchni miasta: 3,6% gruntów komunalnych i 6,2% Skarbu Państwa,
- stosunkowo niewielkie są udziały powierzchni innych charakterystycznych grup władających: ogrody działkowe 3,6%, spółdzielnie mieszkaniowe 2,9%, kościoły i związki wyznaniowe 0,5%, lasy komunalne 3,9%,
- ok. 60% powierzchni miasta jest objętych formami władania, które wywołują skutki ekonomiczne lub prawne w wypadku ograniczenia własności.

Tab. 1. Struktura własności

Właściciel	Faktyczny sposób korzystania z gruntów	GDAŃSK		ŚRÓDMIEŚCIE		WRZESZCZ		OLIWA		POŁUDNIE		ZACHÓD		PORT	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
	ogółem	26 550	100	3332,7	100	2650,1	100	3448,8	100	3937,5	100	4425,3	100	8755,6	100
miasto Gdańsk	drogi	959,4	3,6	189,0	5,7	152,2	5,7	47,8	1,4	208,6	5,3	190,6	4,3	171,2	2,0
	lasy	1039,0	3,9	15,2	0,4	276,6	10,4	210,8	6,1	39,4	1,0	7,5	0,2	489,5	5,6
	wody śródlądowe (wraz z rowami)	84,3	0,3	9,9	0,3	5,4	0,2	8,6	0,2	11,5	0,3	5,2	0,1	43,7	0,5
	tereny o innym przeznaczeniu	3192,1	12,1	483,1	14,5	761,7	28,8	57,0	1,7	877,9	22,2	119,3	2,7	949,7	10,9
ogółem		5274,8	19,9	697.2	20,9	1195,9	45,1	324,2	9,4	1137,4	28,8	322,6	7,3	1654,1	19,0
inne podmioty samorządowe	—	69,7	0,3	5,0	0,1	32,5	1,2	10,4	0,3	8,5	0,2	9,6	0,2	3,7	0,1
Skarb Państwa	drogi i parkingi	1646,2	6,2	181,7	5,4	207,3	7,8	735,2	21,3	176,4	4,5	149,2	3,4	196,4	2,2
	lasy (Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe)	4282,2	16,1	—	—	415,6	15,7	1789,7	51,9	197,5	5,0	1021,5	23,0	857,9	9,8
	wody śródlądowe (wraz z rowami)	686,7	2,6	93,3	2,8	2,5	0,1	9,8	0,3	38,2	1,0	1,4	0,1	541,5	6,2
	wody morskie wewnętrzne	789,6	3,0	85,8	2,6	—	—	—	—	—	—	—	—	703,8	8,0
	wydmy i plaże	600,8	2,3	—	—	9,6	0,4	14,7	0,4	—	—	—	—	576,5	6,6
	inne tereny	2720,6	10,2	296,8	8,9	152,4	5,8	95,7	2,8	287,8	7,3	401,0	9,1	1486,9	17,0
ogółem		10726,1	40,7	657,6	19,7	787,4	29,8	2645,1	76,7	699,9	17,8	1573,1	35,6	4363,0	49,8
własność prywatna	spółdzielcze budownictwo mieszkaniowe (użytkowanie wieczyste spółdzielni mieszkaniowych łącznie ze spółdzielczym prawem własności do lokalu)	768,4	2,9	43,4	1,3	230,5	8,7	209,5	6,1	250,6	6,3	27,3	0,6	7,1	0,1
	kościoły i związki wyznaniowe	144,8	0,5	11,1	0,3	14,8	0,6	10,6	0,3	22,2	0,6	9,5	0,2	76,6	0,9
	stałe ogrody działkowe (w użytkowaniu wieczystym i nadane decyzją)	965,3	3,6	125,8	3,8	90,9	3,4	56,6	1,6	258,8	6,6	278,6	6,3	154,6	1,7
	wody śródlądowe (wraz z rowami)	209,9	0,8	95,1	2,9	3,4	0,1	2,8	0,1	14,5	0,4	36,6	0,8	57,5	0,6
	pozostałe tereny prywatne (współwłasności i w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych i prawnych, w tym wspólnoty mieszkaniowe, bez kościołów i związków wyznaniowych)	8391,0	31,6	1697,5	51,0	294,7	11,1	189,6	5,5	1545,6	39,3	2168,0	49,0	2439,0	27,8
ogółem		10479,4	39,4	1972,9	59,3	634,3	23,9	469,1	13,6	2091,7	53,2	2520,0	56,9	2734,8	31,1

ŚRÓDMIEŚCIE

W dzielnicy Śródmieście znaczące zróżnicowanie funkcjonalno-przestrzenne poszczególnych rejonów ma swoje odzwierciedlenie w specyfice władania. Dominują grunty będące własnością oraz w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych i prawnych, które stanowią 59% całego obszaru dzielnicy. Są to grunty zlokalizowane w przeważającej mierze na rolniczych terenach żuławskich, a także w zabudowie jednorodzinnej Siedlec i Suchanina oraz w śródmiejskiej zabudowie kamienicowej.
Grunty stanowiące własność miasta Gdańska (bez gruntów w użytkowaniu wieczystym) obejmują 21% (w tym grunty pod drogami to 6% powierzchni dzielnicy).

WRZESZCZ

Przeważają grunty stanowiące własność miasta Gdańska (bez gruntów w użytkowaniu wieczystym), które obejmują 45% powierzchni dzielnicy, w tym 10% to lasy, 6% – drogi. Znaczny udział mają tu grunty będące pozostałością po dawnej własności komunalnej zabudowy mieszkaniowej w sytuacji, gdy działka budynku została wydzielona po obrysie i znajduje się w użytkowaniu wieczystym wspólnoty mieszkaniowej, teren otaczający zaś pozostał własnością miasta. Grunty Skarbu Państwa (bez gruntów w użytkowaniu wieczystym) to 30% obszaru dzielnicy, głównie tereny lasów (16%) oraz dróg i parkingów (prawie 8%).
Kolejną co do wielkości formą władania jest użytkowanie wieczyste. Taka forma występuje głównie na obszarze dużych spółdzielni mieszkaniowych (prawie 9%) oraz mniejszych osiedli zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej. W użytkowaniu wieczystym pozostają również obszary ośrodków nauki (akademia medyczna, politechnika, część uniwersytetu), tereny kolejowe oraz ogrody działkowe.
Grunty będące własnością osób fizycznych to w przeważającej części obszary zabudowy jednorodzinnej, położone głównie w Brętowie, Matemblewie i Pieckach Migowie oraz w Górnym Wrzeszczu, a także w mniejszym stopniu w części centralnej dzielnicy i na terenie Dolnego Wrzeszcza.

OLIWA

Prawie 52% powierzchni dzielnicy obejmują lasy Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego będące własnością Skarbu Państwa.
Główni właściciele pozostałego obszaru (obszaru zainwestowania miejskiego) dzielnicy to:
- Skarb Państwa (w tym grunty w użytkowaniu wieczystym gestorów publicznych) – właściciel głównie dróg i parkingów, terenów uczelni i Szpitala Marynarki Wojennej – prawie 25%,
- miasto Gdańsk – właściciel większości terenów pasa nadmorskiego, Doliny Radości, parku Oliwskiego, rozproszonych terenów usług podstawowych (szkoły, przedszkola) – łącznie prawie 10%,
- spółdzielnie mieszkaniowe, które mają w użytkowaniu wieczystym grunty wielkich osiedli Przymorze Duże i Małe, Żabianka, Os. Wejhera w Oliwie Dolnej oraz osiedli VII Dwór, Czyżewskiego, Bitwy Oliwskiej, Dickmana – ok. 6%.

POŁUDNIE

Ponad 53% powierzchni dzielnicy stanowi własność prywatna (łącznie z gruntami w użytkowaniu wieczystym), o dużym stopniu rozdrobnienia, w tym około 20% gruntów deweloperów i mniejszych spółdzielni mieszkaniowych oraz prawie 7% ogrodów działkowych. Znaczną część tych terenów stanowią grunty porolnicze – tereny rozwojowe dla funkcji mieszkaniowo-usługowej i innych funkcji miejskich.
Północno-wschodnia część dzielnicy pozostaje w użytkowaniu wieczystym dużych spółdzielni mieszkaniowych (Chełm, Orunia Górna, Południe, Ujeścisko, Szadółki, Zakoniczyn) oraz Wojskowej Agencji Mieszkaniowej – po 6%.
Pozostała część dzielnicy obejmuje:
- grunty gminne (bez gruntów w użytkowaniu wieczystym) – 29%,
- grunty Skarbu Państwa (bez gruntów w użytkowaniu wieczystym), głównie tereny dróg krajowych, ważniejszych potoków i lasów – 18%.

ZACHÓD

57% powierzchni dzielnicy Zachód stanowią grunty będące własnością i w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych i prawnych, w tym 6% we władaniu Portu Lotniczego Gdańsk i dużych firm zlokalizowanych w pobliżu Obwodnicy Trójmiasta (Real, Rënk, Selgros, Centrum Matarnia, Ton Agro i Mostostal). Ponad 35% gruntów jest własnością Skarbu Państwa. Są to głównie lasy, tereny kolejowe i drogi.
Struktura własności pozostałych gruntów kształtuje się w następujący sposób:

– grunty będące własnością miasta Gdańska (ponad 7%) to głównie grunty pod drogami, tereny rozproszonych usług podstawowych (szkół, przedszkoli) i działki położone w zachodniej części Kokoszek Mieszkaniowych po obu stronach ul. Kartuskiej,
– stałe ogrody działkowe zajmują 6% powierzchni dzielnicy.

PORT

Prawie 50% powierzchni dzielnicy to grunty Skarbu Państwa: morskie wody wewnętrzne i inne wody powierzchniowe, plaże i wydmy, lasy, drogi, a także zarządzane przez Zarząd Portu. Własność prywatna (łącznie z użytkowaniem wieczystym) to przede wszystkim nieruchomości mieszkaniowo-usługowe położone wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych, ogrody działkowe oraz tereny upraw polowych (łącznie 31%).
Miasto Gdańsk posiada tereny pozostałych dróg publicznych, oczyszczalni ścieków „Wschód", lasów komunalnych oraz tereny przeważnie niezainwestowane, położone w sąsiedztwie portów, a także różnej wielkości enklawy w osiedlach mieszkaniowych: Nowy Port, Letnica, Stogi, Krakowiec, Górki Zachodnie (łącznie 19%).

Istniejąca struktura własnościowa wiąże się z wieloma problemami w gospodarce przestrzennej miasta, przede wszystkim w dzielnicach już zainwestowanych:

– tereny kolejowe będące własnością Skarbu Państwa w zarządzie PKP, w dodatku zamknięte, czyli wyłączone z kompetencji planu miejscowego (planowany węzeł Czerwony Most, rejon na północ od dworca Wrzeszcz, stacja Zaspa Towarowa), podlegają nadzwyczaj powolnym przekształceniom ze względu na bierność władającego oraz mechanizmy podatkowe i pozostają niejako trwałymi nieużytkami miejskimi;
– tereny ogrodów działkowych przeznaczone pod zabudowę są wytrwale chronione przed zmianą sposobu użytkowania przez administrację PZD, nawet gdy doszło do faktycznego porzucenia tych ogrodów przez działkowiczów;
– uwłaszczone z mocy ustawy garaże boksowe w Śródmieściu Historycznym i innych jednostkach urbanistycznych blokują najbardziej atrakcyjne tereny inwestycyjne. Proces wykupu tych garaży i połączenia działek, który (z wyjątkiem inwestycji celu publicznego) może być prowadzony w trybie cywilnoprawnym, jest tak uciążliwy, ryzykowny i kosztowny, że zniechęca to inwestorów, a nieuporządkowane tereny miejskie stają się trwałym zniekształceniem ładu przestrzennego. W dodatku wydzielenie garaży po obrysie umożliwia ich właścicielom korzystanie z gruntu przynależnego bez ponoszenia opłat za ten grunt;
– komunalna własność terenów przydomowych wokół budynków mieszkalnych wspólnot mieszkaniowych na działkach wydzielonych po obrysach budynków zmniejsza wartość tych budynków i nie sprzyja prawidłowemu zagospodarowaniu działek przynależnych. Wspólnoty korzystają z gruntu przynależnego bez ponoszenia opłat za ten grunt;
– użytkowanie wieczyste spółdzielni mieszkaniowych na gruntach wielu ważnych ulic o znaczeniu ogólnomiejskim na dużych osiedlach spółdzielczych utrudnia dostęp komunikacyjny do działek o innej formie władania otoczonych gruntami spółdzielczymi i bez dostępu do dróg publicznych;
– procesy podziału gruntów spółdzielni mieszkaniowych podejmowane w celu wydzielenia poszczególnych wspólnot nie są dostatecznie kontrolowane przez miasto i dokonywane z naruszeniem interesu miasta – minimalizują grunty przynależne do poszczególnych budynków mieszkaniowych, usługowych czy technicznych, co powoduje, że niektóre funkcje będą realizowane poza działką przynależną, a tereny funkcji publicznych, przede wszystkim dróg, przekazywanych miastu będą wydzielone nieracjonalnie, co może utrudnić ich eksploatację;
– całkowicie nieuporządkowany jest stan własności małych cieków wód śródlądowych oraz rowów odwodnieniowych o charakterze rowów głównych. Powoduje to problemy prawne z odprowadzeniem wód deszczowych i problemy praktyczne z eksploatacją tych wód.

8.2. Stan regulacji prawnych gruntów rolnych i leśnych przeznaczonych na cele nierolnicze i nieleśne

W ewidencji gruntów miasta Gdańska nadal znajduje się wiele działek, dla których nie przeprowadzono procedur wyłączenia gruntów z produkcji rolnej, mimo ich faktycznego wyłączenia z tej produkcji i niejednokrotnie długoletniego już zainwestowania. Jak wynika z analizy wydanych zgód na zmianę przeznaczenia terenów rolnych na inne cele (opartej przede wszystkim na wniosku do planu ogólnego Gdańska z 1993 r.[1]), większość tych gruntów ma zgody na nierolnicze przeznaczenie terenu. Na podstawie tej analizy uzgodniono z Pomorskim Urzędem Wojewódzkim[2], że na obszarze Gdańska za tereny niewymagające uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze należy uznać tereny, które:

- uzyskały zgodę na przeznaczenie na cele nierolnicze decyzją Ministra Rolnictwa z 1989 r. (GZU.ot.0601/2-19101/3/89) oraz decyzjami Ministra Rolnictwa (GZU.OG.0602/2-19101/92) i Wojewody Gdańskiego (G-IV-7322/53/92) do planu ogólnego miasta Gdańska (z 1994 r.),
- wskazane jako tereny zainwestowane na załączniku graficznym w skali 1 : 25 000 dołączonym do wniosku o wyrażenie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze do ww. planu,
- mają lub miały przeznaczenie nierolnicze w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących aktualnie lub obowiązujących do 31 grudnia 2003 r.

Obecnie na terenie miasta znajduje się 3474 ha gruntów rolnych, których przeznaczenie na cele nierolnicze będzie wymagać uzyskania zgody odpowiednich organów.

Zgody na nieleśne przeznaczenie terenów leśnych uzyskiwano dla poszczególnych terenów obejmowanych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Do końca 2006 r. objęły one 136 ha terenów leśnych (w tym 60 ha to tereny ZOO), z których część jeszcze nie została wyłączona z użytkowania leśnego.

8.3. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Tereny zamknięte to w rozumieniu ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych. Na terenie miasta Gdańska znajdują się tereny zamknięte ustanowione decyzjami:

- Ministra Obrony Narodowej,
- Komendanta Głównego Policji,
- Komendanta Głównego Straży Granicznej,
- Ministra Infrastruktury (w odniesieniu do szlaków i obiektów kolejowych),
- Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrzego.

Terenów zamkniętych nie obejmuje się ustaleniami planów miejscowych, a decyzje o warunkach zabudowy na tych terenach wydaje wojewoda.

Granice terenów zamkniętych[3] zostały pokazane na rysunku nr 2. W większości obejmują one obiekty i tereny faktycznie ważne dla obronności i bezpieczeństwa państwa, ale też i takie, które ze względu na rodzaj prowadzonej działalności i sposób funkcjonowania mogłyby być elementami struktury miejskiej, np. obiekt po Wojskowej Szkole Muzycznej przy ul. Łąkowej, teren dawnego przedszkola przy ul. Konopnickiej, kościół garnizonowy przy ul. Matejki, czy też tereny mocno wykraczające swym zasięgiem poza szlaki i urządzenia kolejowe. Sytuacja taka wynika prawdopodobnie z wyznaczenia granic terenów zamkniętych wg ewidencyjnej struktury własności gruntów bez wnikliwszej analizy i obecnie jest korygowana. Przykładem może być teren przed dworcem kolejowym we Wrzeszczu wraz z budynkiem dworca i istniejącymi obiektami usługowymi, co do którego zniesiono klauzulę terenu zamkniętego. Procedury tej nie ukończono jeszcze m.in. w stosunku do ważnych terenów w Śródmieściu Gdańska, w rejonie projektowanego węzła integracyjnego Czerwony Most.

Dla żadnego z terenów zamkniętych w Gdańsku nie ustanowiono strefy ochronnej.

8.4. Tereny administracji morskiej

Strukturę, zakres terytorialny i kompetencyjny organów administracji morskiej reguluje ustawa o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.

Terenowym organem administracji morskiej właściwym dla miasta Gdańska jest dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni, który wykonuje ustawowe kompetencje z pomocą swojego urzędu. Obszary działania tego organu w granicach miasta dotyczą:

1 Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska ogłoszony w Dz.U. Woj. Gd. z 30.09.1993 r. nr 18, poz.102.
2 Pismo Dyrektora Wydz. Środowiska i Rolnictwa z 11.01.2005 r. (zn. ŚR/R.III.AS/7711-3/1/2005).
3 Stan na koniec 2005 r. na podstawie informacji dostarczonych do Wydziału Geodezji Urzędu Miasta Gdańska przez organy wydające decyzję o ustanowieniu terenu zamkniętego.

– wewnętrznych wód morskich,
– portów i przystani morskich,
– pasa nadbrzeżnego, na który składają się pas techniczny i pas ochronny brzegu morskiego.

Powyższe obszary zostały pokazane na rysunku nr 2 dotyczącym uwarunkowań.

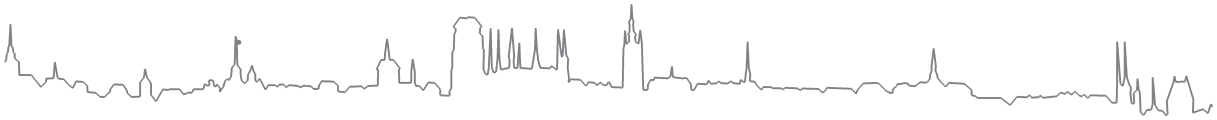
Wewnętrzne wody morskie obejmują część Zatoki Gdańskiej, a także rzeki, kanały, baseny portowe w granicach administracyjnych portu morskiego. Ze względu na zasięg granic portu wody te sięgają w głąb lądu, stanowiąc istotny element w strukturze przestrzennej północnej części miasta, w tym również Śródmieścia. Wewnętrzne wody morskie są własnością Skarbu Państwa, a kompetencje w zakresie planowania miejscowego na tych wodach należą wyłącznie do organów administracji morskiej.

Lądowy obszar portu określa rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie ustalenia granicy od strony lądu portu morskiego w Gdańsku. Obszar ten obejmuje znaczną część wyspy Stogi (wyłączając z niej osiedla mieszkaniowe i fragment lasów nadmorskich) oraz zróżnicowanej szerokości tereny przyległe do lewego brzegu Martwej Wisły. Administracyjny obszar portu jest tylko częściowo wykorzystany pod funkcje portowe (tereny w gestii Zarządu Morskiego Portu Gdańsk SA). Oprócz terenów przeznaczonych na różnego rodzaju działalność przemysłową, infrastrukturę techniczną oraz nieliczne obiekty mieszkaniowe i obiekty infrastruktury społecznej znajdują się tu znaczne rezerwy terenowe dla rozwoju funkcji portowo-przemysłowej. W strukturze własności przeważają grunty Skarbu Państwa i gminne, często w użytkowaniu wieczystym podmiotów gospodarczych, występują też grunty prywatne, głównie w części nad Martwą Wisłą.

Pas nadbrzeżny, tj. pas techniczny i pas ochronny, obejmuje tereny poza obszarem portu morskiego i jest określony zarządzeniem dyrektora urzędu morskiego. Pas techniczny, rozumiany jako strefa wzajemnego oddziaływania morza i lądu, jest określony na terenie miasta Gdańska zarządzeniem nr 13[1]. Obejmuje głównie plaże i tereny wydm nadmorskich, grunty zaś stanowią własność Skarbu Państwa. W obrębie pasa technicznego znajduje się położona w Jelitkowie morska przystań rybacka. Zgodnie z zarządzeniem nr 3[2] zajmuje ona całą szerokość pasa technicznego na długości 100 m.

Pas ochronny – obejmujący obszar, w którym działalność człowieka wywiera bezpośredni wpływ na stan pasa technicznego – jest określony na terenie miasta Gdańska zarządzeniem nr 1[3]. Obejmuje on teren przyległy do pasa technicznego o zróżnicowanej szerokości – od 100–300 m w strefie nadmorskiej Jelitkowa i Brzeźna do znacznie większej (powyżej 1000 m) na wyspie Stogi i Wyspie Sobieszewskiej, gdzie w obszar pasa włączono dużą część lasów nadmorskich. W strukturze własności dominują grunty Skarbu Państwa i gminy, czasami w użytkowaniu wieczystym, ale występują też grunty prywatne – głównie w rejonie Brzeźna i Jelitkowa.

Ustawowe kompetencje organów administracji morskiej na wyżej wskazanych terenach, pozostające w związku z zagospodarowaniem przestrzennym, to uzgadnianie i opiniowanie przez dyrektora urzędu morskiego projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, uzgadnianie projektów planów miejscowych oraz decyzji związanych z zagospodarowaniem przestrzeni wynikających z przepisów odrębnych (m.in. decyzji o warunkach zabudowy, pozwoleń na budowę, pozwoleń wodnoprawnych), a także wydawanie decyzji zwalniających z zakazów zabudowy na terenach bezpośredniego zagrożenia powodzią w pasie nadbrzeżnym.

1 Zarządzenie nr 13 Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni z dnia 24 września 2003 r. w sprawie ogłoszenia granic pasa technicznego na terenie Miasta Gdańska (Dz. Urz. woj. pomorskiego z 2003 r. Nr 119, poz. 2109).

2 Zarządzenie nr 3 Naczelnego Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni z dnia 23 września 1991 r. w sprawie ustalenia granic lądowych dla morskich przystani rybackich położonych w obrębie pasa technicznego zarządzanego przez Urząd Morski w Gdyni (Dz. Urz. woj. gdańskiego z 1991 r. Nr 19, poz. 133).

3 Zarządzenie nr 1 Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni z 4 stycznia 2006 r. w sprawie określenia granic pasa ochronnego na terenie Miasta Gdańska (Dz. Urz. woj. pomorskiego z 2006 r. Nr 6, poz. 98).

II. CELE I ZAŁOŻENIA ROZWOJU

9. Cele rozwoju miasta

Strategicznym celem rozwoju miasta jest trwały wzrost jakości życia mieszkańców oraz ładu przestrzennego przy jednoczesnym tworzeniu warunków do podnoszenia metropolitalnego znaczenia miasta w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

9.1. Cele gospodarcze

Cele gospodarcze to:
- tworzenie warunków do rozwoju funkcji gospodarczych i wzrostu ich konkurencyjności, przede wszystkim usług rangi ponadlokalnej, gospodarki morskiej, turystyki, przemysłów zasobooszczędnych, „czystych" i wysokich technologii oraz obsługi biznesu,
- wspieranie gospodarki opartej na wiedzy i rozwoju funkcji związanych z międzynarodową wymianą gospodarczą, kulturalną i sportową,
- ochrona atrakcyjności środowiska miejskiego jako podstawy działalności gospodarczej, w tym wykorzystanie zasobów naturalnych,
- tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości (w tym małych i średnich przedsiębiorstw) jako źródła dochodów budżetu miasta i zamożności jego mieszkańców oraz innowacji wzmacniających potencjał metropolitalny.

9.2. Cele społeczne

Do celów społecznych należą:
- zapewnienie dobrego standardu dostępu do usług, przede wszystkim do korzystania z usług służby zdrowia, oświaty, kultury oraz sportu i rekreacji,
- kształtowanie społecznie przyjaznego środowiska mieszkaniowego sprzyjającego podtrzymywaniu i tworzeniu lokalnych więzi społecznych i postaw obywatelskich,
- utrzymanie szerokiej oferty terenów pod różne formy budownictwa mieszkaniowego,
- poprawa standardów powierzchniowych i technicznych mieszkań, zwiększenie samodzielności zamieszkiwania oraz poprawa standardów środowiska mieszkaniowego,
- zapewnienie europejskiego standardu technicznego miasta (system komunikacyjny, w tym przede wszystkim transport zbiorowy, systemy inżynieryjne),
- wyrównywanie szans mieszkańców miasta we wszystkich jego częściach oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- poprawa stanu bezpieczeństwa w mieście,
- dalsza eliminacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych w skali miasta, osiedla, budynku.

9.3. Cele ochronne

Cele ochronne to:
- dążenie do prawnej ochrony unikatowych wartości środowiska kulturowego, przyrodniczego i walorów krajobrazowych (w tym dzięki prawu miejscowemu),
- prowadzenie polityki zasobooszczędnej gospodarki dobrami środowiska ze szczególnym uwzględnieniem niskoodpadowych, przyjaznych środowisku technologii, racjonalizacji zużycia energii i wody oraz retencji wód opadowych,
- zapobieganie i ograniczanie zanieczyszczania powietrza, wód i gleby oraz uciążliwości powodowanych przez wibracje i hałas,
- rekultywacja obszarów zdegradowanych,

- ochrona niezbędnych wielkości przestrzeni biologicznie czynnych i ich ciągłości w czasie i przestrzeni,
- ochrona przed negatywnym oddziaływaniem klęsk żywiołowych, przede wszystkim powodzi, a także awarii urządzeń technicznych, spełnienie warunków obronności,
- utrzymanie i kształtowanie zróżnicowanych terenów zielonych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- eksponowanie wartości krajobrazowych środowiska,
- dążenie do zapewnienia zgodności między przydatnością, chłonnością i odpornością środowiska a rodzajem oraz intensywnością zagospodarowania i użytkowania,
- zachowanie i utrwalanie spójności terenów cennych przyrodniczo z terenami poza granicami miasta wchodzącymi w skład regionalnego systemu terenów chronionych.

9.4. Cele przestrzenne

Do celów przestrzennych należą:

- racjonalizacja rozwoju miejskich struktur przestrzennych, zapewnienie ich efektywnego funkcjonowania oraz zapewnienie oferty terenowej dla różnorodnych nowych inwestycji, w tym o znaczeniu strategicznym,
- kształtowanie zindywidualizowanej lokalnie struktury miejskiej, zharmonizowanej ze środowiskiem przyrodniczym, kulturowym i krajobrazem, współtworzącymi jej tożsamość,
- uzyskanie nowych wartości krajobrazowych,
- podniesienie jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych,
- zapewnienie ciągłości rozwoju i ewolucyjności przekształceń, zapewnienie możliwości osiągania celów etapowych i cząstkowych pod warunkiem zgodności z celami nadrzędnymi.

Studium uwzględnia zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz założenia strategii rozwoju gminy.

9.5. Instrumenty gospodarki przestrzennej

Osiąganiu celów rozwoju miasta służyć będą instrumenty gospodarki przestrzennej będące w dyspozycji miasta:

- instrumenty planistyczne,
- instrumenty gospodarki gruntami,
- inwestycje publiczne, także realizowane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego,
- marketing i negocjacje.

W rozdziale 17 studium będzie mowa o terenach, dla których sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe lub dla których miasto zamierza je sporządzić. W gospodarce rynkowej miasto dąży do minimalizacji skutków ekonomicznych uchwalenia planów miejscowych, co jest jednym z ważnych uwarunkowań jego polityki przestrzennej. Oprócz planów, które są najważniejszym instrumentem planistycznym gminy, przewiduje się sporządzanie rozmaitych studiów i analiz pomocniczych w gospodarce przestrzennej, programów i planów operacyjnych, koncepcji programowo-przestrzennych i branżowych. Wykaz najpilniejszych i najważniejszych opracowań zawiera aneks nr 15.

Przy wykorzystaniu instrumentów gospodarki gruntami gminnymi należy zwrócić uwagę na fakt, że miasto posiada w dyspozycji zasób terenów inwestycyjnych ułatwiający lokalizację inwestycji celu publicznego oraz umożliwiający skuteczną realizację polityki przestrzennej.

Oddanie gruntów miejskich w użytkowanie wieczyste ma zdecydowane zalety w porównaniu z ich sprzedażą na własność. Użytkowanie wieczyste pozwala miastu na kontrolę sposobu i terminu zainwestowania przez prywatnego inwestora i przeciwdziała spekulacjom gruntami. Daje też stały i wieloletni dochód z opłat rocznych, przy inwestycjach komercyjnych wielokrotnie przewyższający przychód ze sprzedaży na własność. Może to być też forma atrakcyjna dla inwestora, gdyż pozwala mu przeznaczyć większe środki na realizację inwestycji zamiast na zakup gruntu, a opłaty roczne sfinansować z dochodów uruchomionej inwestycji.

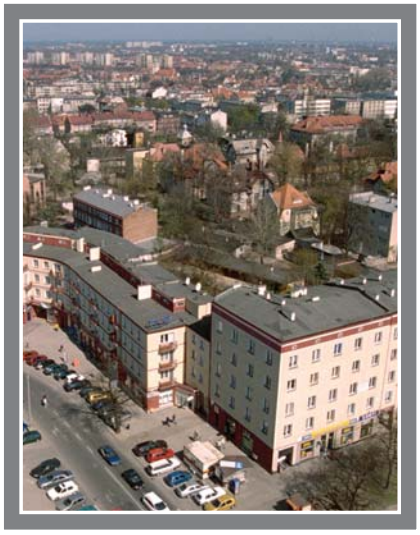
Miasto Gdańsk prowadzi aktywną politykę wobec inwestorów. Służą temu zwolnienia od podatku od nieruchomości budowli, budynków (lub ich części) i gruntów położonych na obszarach objętych specjalną strefą ekonomiczną na terenie miasta Gdańska[1] oraz inwestycji przyczyniających się do utworzenia nowych miejsc pracy[2]. Realizacja przedsięwzięć przy współudziale miasta może się odbywać w ramach tzw. lokalnych inicjatyw[3], gdzie inwestor wnosi wkład finansowy albo rzeczowy (np. nieruchomości czy wykonanie dokumentacji projektowej). Realizacja dużych inwestycji (szczególnie dróg) często odbywa się w ramach

1 Uchwała Rady Miasta Gdańska nr XXXIX/1306/05 z 30 czerwca 2005 r.
2 Uchwała Rady Miasta Gdańska nr XXII/615/04 z 25 marca 2004 r.
3 Uchwała Rady Miasta Gdańska nr XXV/741/04 z 24 czerwca 2004 r.

umów partycypacyjnych, gdzie inwestor ponosi część nakładów związanych z budową lub wykonuje całą inwestycję drogową albo tylko jej fragment. Zawiera się również umowy, zgodnie z którymi miasto realizuje całą inwestycję, a inwestor partycypuje w kosztach.
Podstawowe zadania marketingu i negocjacji to:

- informowanie o mieście i planach jego rozwoju, tworzenie wizerunku miasta,
- kształtowanie lokalnego patriotyzmu, promowanie interesu publicznego, uświadamianie korzyści płynących z wybranych rozwiązań,
- pozyskiwanie akceptacji społecznej i współdziałanie przy wykonywaniu zadań,
- włączenie organizacji pozarządowych do rozwiązywania problemów rozwoju miasta,
- współpraca z różnymi szczeblami administracji samorządowej i rządowej,
- pozyskiwanie kapitału i potencjału wykonawczego do realizacji zadań publicznych,
- aktywne poszukiwanie inwestorów inwestycji komercyjnych,
- stwarzanie warunków dynamicznego rozwoju turystyki.

10. Założenia rozwoju miasta

10.1. Prognoza demograficzna

Prognozowanie rozwoju demograficznego Gdańska wobec zmieniających się relacji Polski z zagranicą jest obarczone dużą dozą niepewności. Samo przedłużenie utrzymujących się na przełomie wieków tendencji (ujemne saldo zarówno ruchu migracyjnego, jak i naturalnego) wyznacza szybki spadek liczby ludności. Taki scenariusz rozwoju demograficznego Gdańska przedstawił GUS, prognozując spadek liczby mieszkańców miasta do 411,7 tys. w 2020 r. i 362,4 tys. w 2030 r. (tab. 1).

Tab.1. Prognoza GUS-u dotycząca liczby ludności Gdańska na tle województwa, Trójmiasta i wybranych powiatów ościennych

Wyszczególnienie	2006	2010		2020		2030	
	w tys. osób	w tys. osób	rok 2006 = 100	w tys. osób.	rok 2006 = 100	w tys. osób	rok 2006 = 100
Województwo	2203,6	2210,6	100,3	2217,3	100,6	2159,3	98,0
Trójmiasto	748,1	738,0	98,6	688,8	92,1	612,7	81,9
Gdańsk	456,7	446,5	97,8	411,7	90,1	362,4	79,4
Powiat gdański	86,4	88,6	102,5	98,1	113,5	103,6	119,9
Powiat kartuski	110,1	113,0	102,6	124,8	113,4	133,7	121,4
Powiat wejherowski	183,1	187,7	102,5	202,3	110,5	209,1	114,2

Według prognozy biologicznej, tzn. uwzględniającej ruch naturalny, a nieuwzględniającej ruchu migracyjnego, liczba ludności Gdańska obniży się do 436 tys. w 2020 r. i 403 tys. w 2030 r.
Z tab. 1 wynika, że prognozowanemu przez GUS spadkowi liczby ludności Gdańska (i Trójmiasta) będzie towarzyszyć dynamiczny przyrost liczby ludności w obszarze aglomeracji gdańskiej, zwłaszcza w powiatach ziemskich gdańskim i kartuskim. Właśnie wewnątrzwojewódzki ruch migracyjny jest (a wg GUS-u będzie także w przyszłości) pierwszą przyczyną ujemnego salda migracji Gdańska (tab. 2).

Tab. 2. Ruch naturalny i migracyjny Gdańska wg prognozy GUS-u (Gdańsk – 362 tys. w 2030 r.)

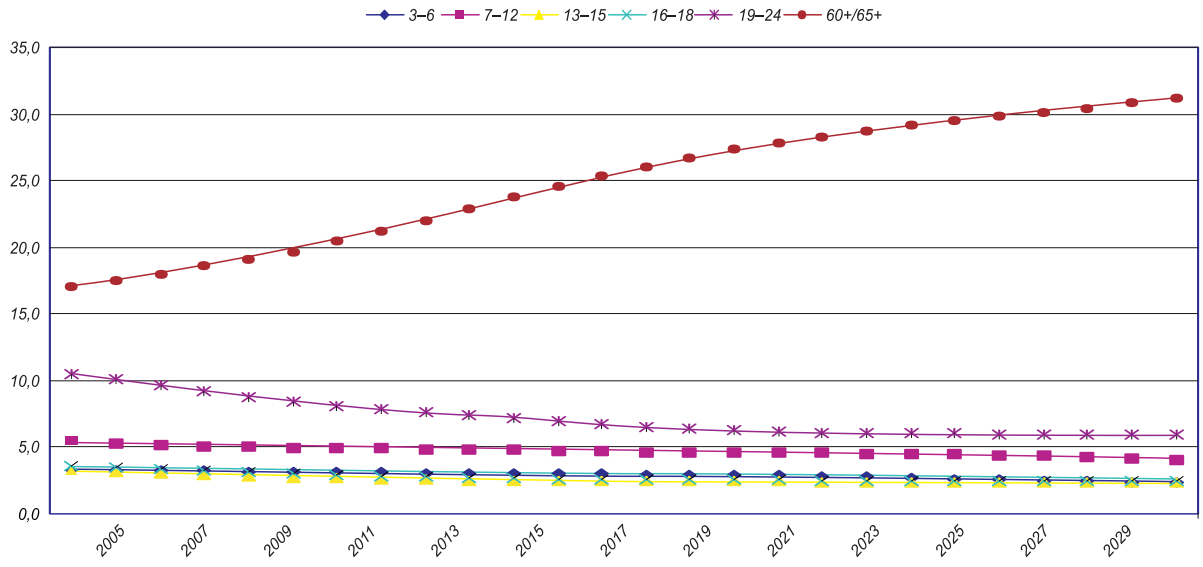
Lata	Saldo ruchu naturalnego	Saldo ruchu migracyjnego łącznie	Saldo migracji		
			wewnątrzwojewódzkich	zagranicznych	międzywojewódzkich
2007–2010	–4080	–4450	–5331	–1927	2808
2011–2020	–17456	–17557	–18097	–5210	5750
2021–2030	–27045	–21787	–19239	–3739	1191
2007–2030	–48581	–43794	–42667	–10876	9749

Ze względu na wspomnianą niepewność prognoz demograficznych, a także już stwierdzone rozbieżności między prognozowaną a rzeczywistą liczbą urodzeń (wg prognozy GUS-u w latach 2003–2006 powinno się urodzić 14 506 dzieci, a urodziło się 17 202) należy stwierdzić, iż przyjęcie tak pesymistycznej prognozy jako podstawy planowania urbanistycznego jest zbyt ryzykowne, oznaczałoby bowiem rezygnację z rezerwacji terenów pod dalszy rozwój miasta, w tym pod przyszłościowe rozwiązania transportowe.
W studium dla obliczeń programowych przyjmuje się zatem bardziej optymistyczny od GUS-owskiego wariant rozwoju ludnościowego Gdańska, tzn. zakłada się spadek do 2020 r. liczby mieszkańców do ok. 420 tys. (wg GUS-u – 411,7 tys.), a w następnym dziesięcioleciu stabilizację liczby ludności. Będzie to możliwe, jeżeli zajdą jednocześnie następujące procesy:

- osiągnięcie dodatniego salda migracji na poziomie częściowo rekompensującym ujemne saldo przyrostu naturalnego,
- utrzymanie się wyższej od założonej przez GUS dzietności kobiet,
- szybszy od założonego przez GUS wzrost długości trwania życia (liczba zgonów mniejsza od prognozowanej).

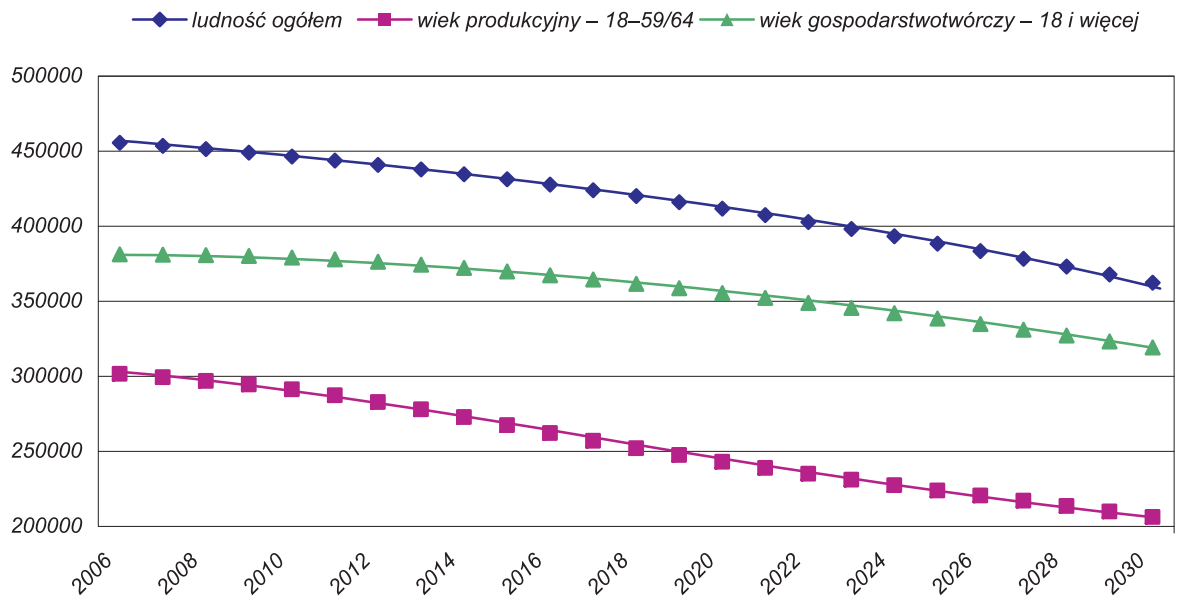
Wielkość dodatniego salda migracji niezbędna do przyhamowania tendencji spadkowych zależy od momentu, w którym nastąpi punkt zwrotny w ruchach migracyjnych. Data ewentualnego punktu zwrotnego to przede wszystkim moment, w którym pojawią się pracodawcy diametralnie zmieniający sytuację na gdańskim rynku pracy. Towarzyszyć temu powinny mechanizmy zniechęcające do suburbanizacji.

Ryc. 1. Zmiany udziału procentowego wybranych grup wieku wg prognozy GUS-u

W najbliższych latach nastąpią znaczne zmiany struktury wieku ludności Gdańska. Najistotniejszy dla decyzji planistycznych może być spadek liczebności roczników przedszkolnych i szkolnych. Największe zmiany nastąpią w grupie wiekowej 16–18 lat; liczebność tej grupy obniży się w nadchodzącym dziesięcioleciu o 4,8 tys. Liczba dzieci w wieku 13–15 lat obniży się w najbliższych latach o 3,4 tys. (ryc. 1).
Liczebność osób w wieku produkcyjnym będzie malała, przy jednocześnie pogarszającej się (zestarzenie) strukturze wieku roczników produkcyjnych. To wpłynie na zmniejszenie atrakcyjności gdańskich zasobów pracy. Nieustannie będzie zaś wzrastać liczebność grupy poprodukcyjnej – szczególnie dynamicznie w nadchodzącym dziesięcioleciu (2–3% rocznie), gdy w wiek emerytalny będą wkraczać roczniki powojennego wyżu (ryc. 2). W 2020 r. liczebność tej grupy wiekowej będzie aż o 34 tys. (43,8%) wyższa od rejestrowanej w 2005 r., a udział w ogólnej liczbie ludności może przekroczyć 27%.

Ryc. 2. Prognoza GUS-u dotycząca liczby ludności Gdańska

Wzrost liczby ludności w wieku powyżej 18 lat (produkcyjnym i poprodukcyjnym) oznacza wzrost liczby osób w wieku gospodarstwotwórczym. Z kolei wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym oznacza wzrost udziału grup wiekowych tworzących gospodarstwa jednoosobowe (wdowieństwo). Udział gospodarstw jednoosobowych przekroczy 35% (wg NSP z 2002 r. – 31%). Ich powstawaniu będzie też sprzyjać przewidywana wyższa od obecnej skłonność do usamodzielniania się osób młodych, a także skłonność do rozwodów. Skutkiem tych procesów będzie obniżanie się przeciętnej wielkości gospodarstwa domowego. Zakłada się obniżenie średniej wielkości gospodarstwa domowego z 2,45 osoby przypadającej na gospodarstwo domowe w 2002 r. (wg NSP) do ok. 2,2 w 2020 r. W rezultacie, pomimo prognozowanego spadku liczby gdańszczan do 420 tys., liczba gospodarstw domowych wzrośnie ze 184 tys. (w 2002 r.) do ok. 192 tys. w 2020 r., spośród których ponad 35% będą stanowić gospodarstwa jednoosobowe.

10.2. Rynek pracy

Liczba mieszkańców Gdańska w wieku produkcyjnym będzie stopniowo malała. Spowoduje to zmniejszanie się liczby aktywnych zawodowo mieszkańców Gdańska, przy czym spadek ten tylko częściowo będzie rekompensowany wzrostem aktywizacji zawodowej ludności. Według prognozy GUS-owskiej (i przy założeniu stabilizacji wskaźnika aktywności zawodowej) liczba aktywnych zawodowo osób w 2030 r. będzie o prawie 1/3 niższa od obecnie wykazywanej. W bardziej optymistycznych scenariuszach rozwoju demograficznego spadek liczby aktywnych zawodowo będzie mniejszy i zależny od momentu zmiany tendencji w ruchu migracyjnym. Pewne jest natomiast, że na gdańskim rynku pracy nastąpi wzrost liczby i udziału ludności dojeżdżającej do pracy z obszaru metropolitalnego.

Na potrzeby obliczeń komunikacyjnych sporządzono prognozę liczby, struktury i rozmieszczenia miejsc pracy (generatory ruchu), wychodząc z predyspozycji terenu i jego chłonności. Przyjęto, że istnieje szansa i możliwość osiągnięcia ok. 220 tys. miejsc pracy w stanie wypełnienia struktur, co oznaczałoby ich przyrost o 30 tys., tj. o 15,8%.

W rozmieszczeniu miejsc pracy będą następować ciągłe zmiany, takie jak:

- koncentracja miejsc pracy w gniazdach inwestycyjnych: Klukowo Rębiechowo (gdzie rozwijają się zakłady wysokich technologii), Śródmieście Historyczne, Stogi Portowe, Błonia Płonia,
- wzrost liczby miejsc pracy na terenach rozwojowych dzielnic Południe i Zachód,
- dalsza restrukturyzacja miejsc pracy w CPU, tzn. wzrost udziału usług,
- redukcja (na skutek postępu technologicznego) liczby miejsc pracy w istniejących koncentracjach zakładów produkcyjnych,
- spadek liczby miejsc pracy w jednostkach mieszkaniowych na dolnym tarasie spowodowany ubytkiem liczby mieszkańców i starzeniem się struktury demograficznej.

Przewidywane rozmieszczenie miejsc pracy w poszczególnych dzielnicach Gdańska (aneks nr 16) to:

- Śródmieście ok. 62 tys., przyrost nastąpi przede wszystkim na przekształcanych terenach poprzemysłowych, będą to głównie miejsca pracy w usługach,
- Wrzeszcz ok. 51 tys., przyrost miejsc pracy (w usługach) wystąpi m.in. po obu stronach al. Grunwaldzkiej,
- Oliwa ok. 25 tys., przyrost nastąpi w restrukturyzowanym pasie pomiędzy linią kolejową a al. Grunwaldzką,
- Zachód ok. 26 tys., przyrost nastąpi głównie w Klukowie Rębiechowie oraz Kokoszkach Przemysłowych i Barniewicach,
- Południe ok. 14 tys., przyrost nastąpi na terenach mieszkaniowych i w projektowanych gniazdach inwestycyjnych,
- Port ok. 41 tys., przyrost nastąpi na terenach portowych przewidywanych do nowego zainwestowania.

Oprócz zmian w rozmieszczeniu miejsc pracy będzie też następować zmiana ich struktury. Przewiduje się, że udział miejsc pracy w usługach może osiągnąć nawet 80%.

10.3. Metropolia gdańska

Metropolia gdańska to jeden z potencjalnych biegunów rozwoju społeczno-gospodarczego o znaczeniu europejskim (tzw. europoli), który w procesie konkurencji międzynarodowej będzie tworzyć coraz silniejsze węzły przedsiębiorczości i innowacji.

Gdańsk jest metropolią w fazie rozwoju (*in statu nascendi*). Już obecnie jej strukturę charakteryzują następujące cechy i procesy o charakterze międzynarodowym:

- przyjmuje pochodzące z zagranicy czynniki produkcji, inwestycje, siłę roboczą oraz towary i usługi,
- gości zagraniczne firmy, siedziby i filie międzynarodowych przedsiębiorstw, banków, instytucje pozarządowe, naukowe i oświatowe (szkoły) oraz uniwersytety o znacznym udziale studentów cudzoziemców,

a także placówki dyplomatyczne,
– jest bezpośrednio połączona liniami promowymi i lotniczymi z zagranicą,
– cechuje się intensywną komunikacją z zagranicą przez ruch pocztowy, telekomunikacyjny i turystyczny,
– rozwija sektor usług nastawiony na zagranicznych klientów: centra wystawiennicze, luksusowe hotele, międzynarodowe szkoły, wysokiej jakości pomieszczenia biurowe, międzynarodowe firmy konsultingowe,
– organizuje regularnie różnego typu międzynarodowe spotkania: konferencje, wystawy, festiwale, imprezy sportowe i artystyczne z udziałem zagranicznych zespołów,
– ma instytucje krajowe i regionalne o międzynarodowej marce,
– uprawia paradyplomację za pośrednictwem własnych przedstawicielstw w innych miastach za granicą (miejskie instytucje publiczne lub prywatne), czemu służy członkostwo w organizacjach międzynarodowych, np. stowarzyszenia miast bliźniaczych, miast metropolii.

Rola metropolii staje się więc coraz bardziej dominująca, ponieważ metropolie są ośrodkami dynamiki gospodarczej, technologicznej i kulturalnej zarówno w regionie, jak i w skali europejskiej.
Rozwój funkcji metropolitalnych w GOM koncentruje się w następujących sferach działalności: badań i innowacji, wydarzeń i twórczości, działalności gospodarczej i obsługi, zarządzania i infrastruktury. Planowane metropolitalne inwestycje celu publicznego, wpisujące się w odpowiednie sfery działalności, są wymienione w rozdziale 11.
W skali kraju Gdańsk będzie pełnił funkcję ośrodka administracyjnego i usługowego dla całego regionu północnej Polski, centrum Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego i aglomeracji gdańskiej. Szczególne znaczenie w ramach wysoko wyspecjalizowanych usług będzie miał dalszy rozwój gdańskiego ośrodka naukowego i akademickiego, zarówno uczelni i instytutów państwowych, samorządowych i prywatnych, jak i nowoczesnego kompleksu naukowo-technologicznego wykorzystującego innowacyjność gdańskiego środowiska naukowego. Ponadlokalne znaczenie prężnego ośrodka akademickiego oraz wielkość i dynamizm kulturotwórczy związanego z nim środowiska studenckiego powinny być istotnymi czynnikami rozwoju miasta. Miasto powinno umacniać także swoją rolę jako ośrodka imprez kulturalnych, naukowych i gospodarczych o międzynarodowym zasięgu (festiwale, spektakle, wystawy, targi, kongresy).

10.4. Funkcje egzogeniczne

10.4.1. Kierunki rozwoju gospodarki morskiej

W rozwiązaniach przestrzennych studium określono przestrzeń oraz granice, w których powinny się rozwijać funkcje gospodarcze tworzące bazę ekonomiczną Gdańska. Priorytet mają funkcje portowe związane z gospodarką morską i transportem morskim – dominantami funkcjonalnymi Gdańska.
Rezerwy terenowe portu dają szansę na realizację inwestycji portowych, takich jak:
– rozbudowa nowoczesnego potencjału przeładunkowo-składowego w Porcie Północnym (terminal kontenerowy w trakcie realizacji) – powierzchnia około 100 ha,
– budowa potencjału logistyczno-dystrybucyjnego wraz z bazą multimodalną na styku z Trasą Sucharskiego i terminalem kontenerowym – powierzchnia około 200 ha.

Duże perspektywy rozwoju mają przewozy pasażerskie oraz towarowe promami i promowcami (ro-ro) w relacjach bałtyckich, w połączeniach z Europą Zachodnią i światem, a także przewozy obsługujące kraje środkowo- i południowoeuropejskie.
Funkcje obsługi żeglugi promowej i żeglugi wycieczkowej w portach morskich należą do funkcji integrujących port i miasto, generujących w mieście nowy wachlarz usług wpływający na prestiż portu. W porcie gdańskim niezbędne jest stworzenie nowej jakości ruchu promowego przez wybudowanie nowoczesnego terminalu promowego przystosowanego do obsługi zarówno promów pasażersko-towarowych, jak i typu ro-pax[1]. Możliwości realizacji obiektów pełniących takie funkcje występują między innymi w przypadku:
– terminalu promowego – Port Północny w rejonie będącego w budowie terminalu kontenerowego, tworząc z nim wspólny kompleks przestrzenny,
– obsługi statków wycieczkowych – terminal Westerplatte, rozbudowany i przystosowany zarówno do obsługi promów, jak i statków pasażerskich,
– przystani statków białej floty – akweny przylegające do zainwestowania miejskiego Głównego i Nowego Miasta, Stogów i Wyspy Sobieszewskiej.

Warunkiem podjęcia skutecznej rywalizacji z innymi portami bałtyckimi jest radykalna poprawa jakości dróg wiążących port z zapleczem oraz stosowanie technologii multimodalnych, racjonalne wykorzystanie poszczególnych rodzajów transportu, rozwój wewnątrzmiejskich powiązań transportowych portu (Trasa

1 Ro-pax – nowocześniejsza wersja technologii ro-ro, wykorzystująca typ promu towarowo-pasażerskiego o wydłużonej ścieżce samochodowej zapewniającej większą elastyczność eksploatacyjną i efektywność wykorzystania w okresach pozasezonowych.

Sucharskiego i jej powiązania z projektowaną Obwodnicą Południową, droga S7, autostrada A1, Obwodnica Trójmiasta i Trasa Lęborska). Cały ciąg drogowy z południa Polski do portu powinien być oznaczony jako droga krajowa nr 1, która do węzła Rusocin będzie miała parametry autostrady.
Na potrzeby portu oraz rozwoju towarowej żeglugi śródlądowej konieczne jest również poszerzenie torów wodnych na Martwej Wiśle, w tym w porcie wewnętrznym w rejonie Zakręt Pięciu Gwizdków – Basen Górniczy, a także w rejonie Stoczni Wisła.
Elementem dynamizującym funkcje portowe powinien być rozwój usług i przemysłu przetwórczego o orientacji portowej (uszlachetnianie i konfekcjonowanie towarów, handel hurtowy), tworzenie wolnych obszarów celnych, koncentracja przemysłu stoczniowego na wyspie Ostrów.
Inwestycyjne wykorzystanie rezerw terenowych portu (około 600 ha) to ważny czynnik wzrostu i aktywności gospodarczej miasta. Szacuje się, że w stanie wypełnienia struktur przestrzennych liczba miejsc pracy w porcie wzrośnie o ponad 5 tys.
Ponadto istnieje możliwość lepszego wykorzystania dla działalności portowej terenów położonych wzdłuż Martwej Wisły, szczególnie na odcinku od mostu wantowego w kierunku Wisły Śmiałej, w wyniku reaktywacji towarowej żeglugi śródlądowej.
Nie wyklucza się też możliwości utworzenia nowego (wschodniego) wejścia do portu przez Wisłę Śmiałą.

II

10.4.2. Kierunki rozwoju przemysłu, baz i składów

Rozwój funkcji produkcyjnych i składowych będzie następować dzięki intensyfikacji użytkowania i zagospodarowania na istniejących już terenach przemysłowo-składowych oraz dzięki zajęciu terenów nowych wykorzystujących korzystne uwarunkowania, takie jak dobre warunki obsługi transportowej, istniejąca infrastruktura techniczna lub możliwości jej rozbudowy, dogodne warunki pozyskiwania terenu, bliskość instytucji naukowych oraz dobry stan środowiska. Zgodnie z wymienionymi uwarunkowaniami oferta terenów dla rozwoju tej funkcji obejmuje:

- rejon Letnicy – tereny głównie po wschodniej stronie ul. Marynarki Polskiej, częściowo niezabudowane lub zainwestowane ekstensywnie, w większości użytkowane jako ogrody działkowe; własność gruntów zróżnicowana: Skarb Państwa w użytkowaniu wieczystym (przewaga), podmioty prywatne oraz gmina, łączna powierzchnia nowych terenów inwestycyjnych ok. 35 ha;
- rejon Płoni – tereny między rafinerią i oczyszczalnią „Wschód" a ul. Płońską i granicą z gminą Pruszcz Gdański, na zdegradowanych gruntach rolniczych, w przewadze własności gminnej, łączna powierzchnia terenów inwestycyjnych ok. 170 ha;
- rejon Rudniki Błonia – tereny inwestycyjne w sąsiedztwie trasy wylotowej w kierunku warszawskim oraz planowanej Trasy Sucharskiego, głównie na gruntach rolnych; w przewadze własności prywatnej, skoncentrowane w dwóch kompleksach o powierzchni 35 ha i 70 ha;
- rejon Oruni Dolnik i projektowanego węzła integracyjnego Czerwony Most – tereny po wschodniej stronie Traktu św. Wojciecha, ogrody działkowe, tereny rolne, tereny byłych kolonii mieszkaniowych i nieużytki o łącznej powierzchni ok. 50 ha; w 40% własność gminna;
- rejon Kokoszek Przemysłowych – tereny na południe od lotniska, obecnie ogrody działkowe i grunty rolnicze w przewadze prywatnej własności, łączna powierzchnia ok. 160 ha;
- rejon Kokoszek Mieszkaniowych – tereny obecnie rolnicze, położone pomiędzy ulicami Maszynową i Kartuską; grunty własności gminnej o powierzchni ok. 40 ha;
- rejon Barniewic – tereny wzdłuż istniejącej bocznicy kolejowej, częściowo użytkowane rolniczo, a częściowo będące nieużytkami; grunty własności gminnej o powierzchni ok. 10 ha;
- rejon Klukowa Rębiechowa – tereny na północ od lotniska, obecnie rolnicze o zróżnicowanej własności i powierzchni ok. 50 ha, z czego 30% stanowią grunty gminne;
- rejon składowiska Szadółki – tereny na północ od składowiska na obecnych nieużytkach porolnych; grunty o łącznej powierzchni ok. 20 ha, w większości własność prywatna.

Zakłada się, że na terenie Gdańska będzie się rozwijać przede wszystkim działalność oparta na tzw. wysokiej technologii. W aspekcie przestrzennym proces ten następuje głównie na obszarach metropolitalnych, dużych miast oraz miast-państw. W czołówce znajdują się miasta i metropolie z Ameryki Północnej, Europy Zachodniej oraz Azji Wschodniej. Aby zachęcić biznes i ludzi, niezbędne jest wysokiej jakości środowisko miejskie w zakresie warunków mieszkaniowych, zaopatrzenia, instytucji kultury i organizacji wypoczynku. Wynika z tego, że dzięki właściwym inwestycjom władze miast mogą bardzo wiele zrobić dla powodzenia ekonomicznego swego miasta. To stwierdzenie było fundamentalne dla dalszych badań i budowy tzw. obszarów wzrostu (*growth clusters*) oraz utworzenia klastrów przemysłowych w regionach europejskich[1].

1 Za: strona internetowa http://www.sooipp.org.pl, Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości w Poznaniu, autor tekstu: Krzysztof Zasiadły, prezes Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości w Poznaniu, wiceprezes Międzynarodowej Grupy Ekspertów Parków Naukowych i Centrów Innowacji SPICE, wiceprezes Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce.

Klaster przemysłowy to platforma współpracy instytucji i przedsiębiorstw skupionych w ramach określonej dziedziny gospodarki zlokalizowana w danym regionie. Miasto Gdańsk ma potencjał do rozwoju następujących sektorów gospodarki zaliczanych do sektorów wysokich technologii: informatyczny i teleinformatyczny, ochrony środowiska oraz medycyny i biotechnologii.
W celu promowania gospodarki lokalnej i regionalnej, wspierania przedsiębiorczości, innowacji i transferu technologii tworzone są parki naukowo-technologiczne (PNT). Pomagają one powstawać nowym przedsiębiorstwom, w tzw. inkubatorach, oraz wspierają rozwój istniejących małych i średnich przedsiębiorstw.
Inkubator jest narzędziem samorządowym do stymulacji rozwoju danej gałęzi gospodarki lub do ogólnego rozwoju gospodarki. Powstają i rozwijają się w nim podmioty gospodarcze nastawione na opracowywanie i wdrażanie nowych technologii. Ich rozwój jest stymulowany ze środków finansowych inkubatora. Podmiot gospodarczy jest wspierany przez określony czas, po czym musi się usamodzielnić lub jest zamykany.
PNT stały się globalnie uznanym narzędziem promocji rozwoju ekonomicznego na drodze wspierania przedsiębiorczości i wzrostu przedsiębiorstw. Ich siłą jest zdolność adaptacji do różnych sytuacji, środków, celów i zadań. Środowiska lokalne i regionalne, w których działają PNT, różnią się pod wieloma względami (sytuacja gospodarcza kraju i regionu, warunki polityczne, potencjał badawczy, cele krótko- i średniookresowe itp.). Różnorodność typów PNT ma decydujące znaczenie dla ich sukcesu. W wielu przypadkach budowy PNT zakończonych sukcesem tzw. efekt synergiczny funkcjonowania parku wskazuje się jako jeden z ważniejszych pozytywnych skutków ich lokalizacji na danym terenie. Ma to stymulujący wpływ na rozwój i wizerunek całego regionu.
Pragnąc się utrzymać w czołówce krajowej, Gdańsk uwzględnia w swoim rozwoju przestrzennym potrzebę lokalizacji obiektów, w których zarówno opracowuje się, jak i stosuje nowe technologie. Powstały już takie obiekty w gdańskiej Dolinie Krzemowej zlokalizowanej niedaleko lotniska oraz w Centralnym Paśmie Usługowym. Na terenie dawnych Zakładów Graficznych przy ul. Trzy Lipy swoją działalność rozpoczął Gdański Park Naukowo-Technologiczny, a w jego ramach – inkubator przedsiębiorczości. Powyższe lokalizacje dysponują znaczącymi rezerwami rozwojowymi o szczególnych predyspozycjach: siedziby wyższych uczelni, doskonała komunikacja, atrakcyjne środowisko przyrodnicze. Na terenie województwa pomorskiego powinna być stworzona sieć parków technologicznych i ośrodków innowacyjności. Gdańsk jako główny ośrodek naukowy i usługowy w województwie powinien skupiać główne elementy tej sieci.

10.4.3. Kierunki rozwoju turystyki

Rozwój turystyki jest jednym z celów strategicznych Gdańska, a turystyka przyjazdowa powinna się stać istotną funkcją miastotwórczą. Atrakcje Gdańska stwarzają bowiem możliwość oferty programowej dla następujących rodzajów turystyki:
- krajoznawczej,
- wypoczynkowej,
- morskiej i żeglarskiej,
- biznesowej,
- kongresowej,
- pielgrzymkowej.

Współistnienie różnych form turystyki przyczynia się do wydłużenia sezonu, dlatego należy tworzyć możliwości rozwoju wszelkich rodzajów turystyki. Wszystkie rodzaje ruchu turystycznego istniejące na tym samym terenie wzajemnie się uzupełniają i wspomagają, przyczyniając się do pełniejszego wykorzystania urządzeń infrastruktury turystycznej. Urządzenia te podnoszą standard obsługi turystów, a służąc gdańszczanom, poprawiają atrakcyjność zamieszkania.
Wskazuje się dwa główne kierunki działań zmierzających do wzmocnienia funkcji gospodarki turystycznej:
- odkrycie dla publiczności mało znanych, słabo eksponowanych bądź po prostu zaniedbanych atrakcji turystycznych,
- uzupełnienie oferty miejskiej obiektami usług rekreacyjnych, kulturalnych, a także bazą noclegową dla turystów o różnej zamożności.

W pierwszej grupie działań istnieją duże zaległości, a możliwości są ogromne, np. zagospodarowanie i udostępnienie twierdzy Wisłoujście – oryginalnego dobrze zachowanego zabytku klasy światowej. Dalsze propozycje to uatrakcyjnienie terenów postoczniowych (Młode Miasto) związanych z tradycją NSZZ „Solidarność" i zabytkami przemysłu stoczniowego, drugi etap odbudowy Głównego Miasta, rewaloryzacja Dolnego Miasta i nowożytnych fortyfikacji miejskich, rewaloryzacja Grodziska, utworzenie skansenu archeologicznego na Zamczysku, ekspozycja miejsc związanych ze znanymi gdańszczanami: Heweliuszem, Fahrenheitem, Schopenhauerem, Grassem, Wałęsą oraz udostępnienie współczesnego portu jako niedocenianej przez miejscowych atrakcji dla turystów z głębi kraju. Ważne jest również odtworzenie zagospodarowania rekreacyjnego lasów porastających krawędź Wysoczyzny, rewaloryzacja Jaśkowego Lasu oraz rewaloryzacja założeń kąpieliskowych w Brzeźnie i Jelitkowie wraz z uatrakcyjnieniem dawnych wiosek rybackich.

W drugiej grupie działań trzeba zacząć od centrum kongresowego realizowanego w ramach zespołu filharmonii na Ołowiance. Jest to optymalna lokalizacja dla tych obiektów ze względu na nadwodne położenie, bliskość zabytkowego Głównego Miasta. Poza tym przewiduje się budowę Teatru Elżbietańskiego, hali sportowo-widowiskowej na granicy Gdańska i Sopotu, stadionu Baltic Arena, parku wodnego i zagospodarowanie rekreacyjne Pasa Nadmorskiego Zachodniego, rozbudowę i wzbogacenie programu Hali Olivii, budowę centrum czasu wolnego w Brętowie oraz budowę nowych obiektów sportowych terenochłonnych (pola golfowe, obiekty dla jeździectwa, tory motokrosowe i cartingowe). Z kolei rehabilitacja Biskupiej Górki powinna zmierzać w kierunku rozwoju funkcji sportowo-rekreacyjnych i hotelowych. Przekształcenia Wyspy Spichrzów połączone z wprowadzeniem nowych usług, a także zagospodarowanie Doliny Radości w Oliwie realizują równocześnie oba wyżej wymienione kierunki rozwoju gospodarki turystycznej.

Gdańsk powinien być również znaczącym ośrodkiem turystyki morskiej. W tym celu należy wybudować bazę promową, dogodnie powiązaną z układem komunikacyjnym w niedużej odległości od atrakcji turystycznych. Rozwiązaniem wspomagającym obsługę pasażerów dużych statków wycieczkowych mógłby się stać tenderring, czyli dowożenie turystów mniejszymi jednostkami ze statku wycieczkowego stojącego na redzie do atrakcji turystycznych położonych wewnątrz miasta.

Do rozwoju turystyki wodnej może się także przyczynić wykorzystanie szlaków Martwej Wisły, Przekopu Wisły do Śluzy Gdańska Głowa i przez Szkarpawę do Zalewu Wiślanego wraz z rozbudową sieci przystani wodnych.

Trzeba również tworzyć warunki do rozwoju podstawowej bazy turystycznej przez:

- rozbudowę bazy noclegowej Gdańska, zarówno całorocznej, jak i sezonowej,
- budowę hoteli cztero- i pięciogwiazdkowych,
- budowę obiektów noclegowych średniej kategorii,
- modernizację i podwyższanie standardu domów wycieczkowych, schronisk, kempingów,
- budowę moteli i obiektów gastronomicznych przy trasach wylotowych,
- usprawnienie komunikacji w mieście i powiązań zewnętrznych, przede wszystkim dla turystyki morskiej,
- kontynuację wyznaczania i realizacji tras rowerowych i pieszych szlaków turystycznych na terenach rekreacyjnych.

Podstawowe zagospodarowanie turystyczne powinno się koncentrować na obszarach głównych atrakcji: Śródmieścia Historycznego, starej Oliwy, pasa nadmorskiego zachodniego i na Wyspie Sobieszewskiej. Niezbędny jest choćby minimalny program zagospodarowania rejonu Westerplatte – Wisłoujście i kompleksu parkowo-leśnego, które obecnie są pozbawione odpowiedniego zaplecza.

Wzrostowi chłonności obszarów i obiektów turystycznych Gdańska będzie sprzyjać projektowany znaczny przyrost powierzchni zieleni urządzonej, w tym parkowej, oraz zakładany wzrost liczby urządzeń sportowo-rekreacyjnych (baseny, korty, boiska).

11. Zadania służące osiąganiu ponadlokalnych celów publicznych

W studium uwzględnia się ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa i zadania rządowe ujęte w programach sporządzanych przez ministrów i centralne organy administracji rządowej służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym. Inwestycje ponadlokalne planowane w Gdańsku pochodzą jedynie z planu województwa pomorskiego[1], gdyż w rejestrach zadań rządowych nie znajdują się obecnie inwestycje służące osiąganiu celów publicznych o znaczeniu krajowym, które miałyby zostać zlokalizowane na obszarze Gdańska (co nie zmienia faktu, że wiele inwestycji rządowych jest realizowanych lub przygotowywanych do realizacji). Dokonana w ramach prac nad studium analiza potrzeb w zakresie osiągania ponadlokalnych celów publicznych wykazuje istnienie także innych, nieujętych w planie województwa zadań z dziedziny infrastruktury komunikacyjnej, inżynieryjnej i społecznej, które winny być uwzględnione w polityce miasta. Szczególne znaczenie ze względu na rangę miasta w regionie mają zadania służące osiąganiu ponadlokalnych celów publicznych w zakresie infrastruktury społecznej. Te zadania będą decydowały o randze metropolii gdańskiej.

W zakresie zadań obejmujących infrastrukturę ponadlokalną dopuszcza się także inne, niewymienione w poniższych rozdziałach obiekty i urządzenia, które mogą być wykonywane w miarę pojawiających się potrzeb lub możliwości.

Wprowadzanie wymienionych niżej inwestycji do planów miejscowych będzie się odbywać wg procedury określonej w ustawie. Jako obszar rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym określa się całe miasto.

11.1. Powiązania zewnętrzne drogowe, kolejowe, morskie i lotnicze

Wykorzystanie szansy wynikającej z położenia Gdańska w miejscu przecięcia się korytarzy transportowych wymaga odpowiedniego przekształcenia i rozwoju całego systemu transportowego miasta, zwłaszcza jego powiązań zewnętrznych: morskich, lotniczych, drogowych i kolejowych. Niezbędne będzie dostosowanie obu portów – lotniczego i morskiego – do standardów europejskich. Towarzyszyć temu będzie realizacja drogowych powiązań zewnętrznych obejmujących:

- autostradę A1,
- trasę ekspresową S7 wraz z Obwodnicą Południową,
- Trasę Sucharskiego,
- Trasę Lęborską w ciągu drogi ekspresowej S6.

Uzupełnieniem powiązań drogowych winna być tzw. superszybka kolej (Centralna Magistrala Kolejowa E65 Bis) na trasie Gdańsk – Warszawa – Katowice, połączona z systemem szybkich kolei europejskich. W granicach miasta podsystem superszybkiej kolei europejskiej będzie prowadzony w istniejącym korytarzu kolejowym. Poprawa powiązań kolejowych z Portem Północnym, projektowanym centrum logistyczno-dystrybucyjnym i bazą multimodalną wymaga przebudowy mostu kolejowego nad Martwą Wisłą.

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego są zawarte następujące zadania służące osiąganiu ponadlokalnych celów publicznych w granicach Gdańska:

- budowa Obwodnicy Południowej Gdańska,
- budowa wschodniego odcinka Trasy Lęborskiej,
- modernizacja linii kolejowej E65,
- budowa mostu z dwutorową linią kolejową do Portu Gdańsk wraz z modernizacją linii kolejowej nr 226,
- rozbudowa terminalu Portu Lotniczego Gdańsk im. L. Wałęsy.

11.2. Ponadlokalne systemy inżynieryjne

Zadania w zakresie systemów inżynieryjnych ujęte w planie zagospodarowania województwa pomorskiego to:

1. Linie wysokiego napięcia:
   - linia napowietrzna Gdańsk Błonia – Orunia – Pruszcz, o długości ok. 10,5 km, zapewni drugostronne zasilanie GPZ-ów Pruszcz, Straszyn Górny i Dolny, Kowale oraz zasilanie projektowanego GPZ Maćkowy,

1 Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego, uchwała nr 639/XLVI/ 02 Sejmiku województwa pomorskiego z 30 września 2002 r. w sprawie uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego(Dz. Urz. woj. pomorskiego z 3 grudnia 2002 r. Nr 81, poz. 1773).

- linia napowietrzna Gdańsk Zaspa – Brętowo, długości ok. 2,5 km, zapewni zasilanie projektowane go GPZ Brętowo,
- linia napowietrzna Brętowo – Kokoszki, o długości ok. 6,5 km, zapewni zamknięcie ciągu liniowego Brętowo – Kokoszki,
- linia kablowa Gdańsk II – Stocznia, o długości ok. 3,0 km, zapewni zasilanie GPZ Stocznia,
- linia kablowa Gdańsk Chełm – Śródmieście, o długości ok. 4,0 km, zapewni zasilanie GPZ Śródmieście.

2. Główne punkty zasilania (GPZ):
   Śródmieście (rejon ulic Kurkowej i 3 Maja), Stocznia (obszar Nowego Miasta), Brętowo (rejon ulic Słowackiego i Podkarpackiej), Nowy Port (rejon ulic Letnickiej i Gwiazdy Morza), Stogi (rejon ulic Zalesie i Wrzosy), Osowa (rejon ulic Koziorożca i Jutrzenki), Szadółki (rejon ulic Armii Krajowej i Warszawskiej), Maćkowy (rejon ulic Starogardzkiej i Bartniczej), Jasień (rejon ulic Goplańskiej i Źródlanej).
3. Przekształcenie składowiska Szadółki w nowoczesny zakład unieszkodliwiania odpadów – planowane w ramach tego zadania inwestycje zostaną zrealizowane głównie w obecnych granicach składowiska.

Zadania w zakresie systemów inżynieryjnych nieujęte w dokumentach wojewódzkich to:

- gazociąg wysokiego ciśnienia Pszczółki – Gdańsk[1] – inwestycja ma umożliwić częściową rezygnację z paliwa węglowego w EC II, kotłowniach rejonowych Zawiślańska i Litewska oraz stanowić źródło gazu dla rafinerii,
- zbiorniki retencyjne nr 0 na Potoku Oruńskim, nr K2 na Potoku Kowalskim oraz nr W3 i W5 na Potoku Święty Wojciech[2] – będą służyć do redukcji przepływów ze zlewni zlokalizowanych głównie poza granicami administracyjnymi Gdańska,
- linia kablowa Śródmieście – Stocznia o długości ok. 1,7 km stanowiąca powiązanie i drugostronne zasilanie tych GPZ-ów, linia kablowa Stocznia – Motława o długości ok. 1,6 km stanowiąca drugostronne zasilanie GPZ Śródmieście, zasilanie GPZ-ów Osowa, Szadółki, Maćkowy, Rotmanka, Jasień, Politechnika, Nowy Port, Stogi wymagające budowy krótkich wprowadzeń linii napowietrznych,
- GPZ Politechnika (w pobliżu ul. Sobieskiego).

11.3. Ponadlokalne urządzenia infrastruktury społecznej

Gdańsk jako ośrodek o znaczeniu ponadregionalnym będzie wzmacniał swój potencjał metropolitalny dzięki rozwojowi obiektów infrastruktury społecznej w dziedzinie oświaty, służby zdrowia, kultury, sportu i rekreacji. Działania te są zgodne z politykami rozwoju regionalnego i ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego.

W Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego[3] znajdują się następujące zalecenia dotyczące wzmacniania pozycji obszaru metropolitalnego bezpośrednio odnoszące się do inwestycji infrastruktury społecznej o znaczeniu ponadlokalnym na terenie Gdańska:

- „rozwój potencjału instytucjonalnego i infrastrukturalnego obszaru metropolitalnego w zakresie organizacji wydarzeń targowo-wystawienniczych, kulturalnych, turystycznych i sportowych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, głównie bałtyckim;
- rozbudowa i poszerzenie oferty placówek edukacji, nauki, kultury, ochrony zdrowia, administracji i innych usług wyższego rzędu w obszarze metropolitalnym;
- tworzenie warunków dla rozwoju funkcji metropolitalnych (m.in. [...] przedstawicielstwa zagraniczne, międzynarodowe instytucje finansowe, cykliczne wydarzenia naukowe i kulturalne)".

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego zawiera istotne dla Gdańska wskazania w zakresie rozmieszczenia inwestycji infrastruktury społecznej celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym[4]:

- powinno się dążyć do policentrycznej struktury centrum metropolitalnego przy jednoczesnym wzbogacaniu obszarów śródmiejskich i kształtowaniu tożsamości społeczno-kulturowej i krajobrazowej ośrodków,
- obiekty i funkcje szczególnie istotne dla kształtowania rangi metropolitalnej (np. park naukowo-technologiczny, centrum targowo-wystawiennicze, centrum logistyczne, obszary prestiżu) powinny być lokowane na całym obszarze aglomeracji.

Większość funkcji metropolitarnych Gdańska należy koncentrować na terenach wolnych, poprzemysłowych i postoczniowych w CPU (np. Wyspa Spichrzów, Polski Hak i Młode Miasto). Wyjątek stanowią terenochłonne obiekty sportowo-rekreacyjne i obiekty o szczególnej lokalizacji, np. związanej z wodą.

1 Wg *Koncepcji doprowadzenia gazu do Rafinerii Gdańsk oraz istniejących i projektowanych elektrociepłowni*, Pomorska Spółka Gazownictwa, Gdańsk 2005.
2 *Program inwestycyjny zabezpieczeń przeciwpowodziowych miasta Gdańska od wód ze zlewni Kanału Raduni*, Gdańskie Melioracje, Gdańsk 2002.
3 Uchwała nr 587/XXXV/05 Sejmiku województwa pomorskiego z 18 lipca 2005 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego.
4 Uchwała nr 639/XLVI/02 Sejmiku województwa pomorskiego z 30 września 2002 r. w sprawie uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego.

11.3.1. Nauka i szkolnictwo wyższe

Ogólna liczba studentów studiujących w Gdańsku może docelowo wzrosnąć do 75 tys. osób. Dla wzmocnienia pozycji Gdańska jako ważnego ośrodka naukowego i akademickiego w Polsce północnej niezbędne wydają się działania zmierzające do integracji kampusu Uniwersytetu Gdańskiego i rozwoju parku naukowego związanego z Politechniką Gdańską i Akademią Medyczną.
Uniwersytet Gdański pozyskuje fundusze na budowę kampusu w Oliwie Górnej. Do 2013 r. mają powstać nowe budynki dydaktyczne o powierzchni 114,0 tys. m^2 (wydziały: Nauk Społecznych, Biologii, Matematyki, Fizyki i Informatyki, Geografii i Chemii), gmach główny UG, magazyn książek dla biblioteki głównej (10 tys. m^2), centrum sportu z halami sportowymi, krytą pływalnią i zapleczem, a także domy studenckie na 1800 miejsc.
Politechnika Gdańska, dysponując terenami rozwojowymi w dotychczasowej lokalizacji (Wrzeszcz Górny), rozbudowuje na tym terenie swoją bazę dydaktyczną. W trakcie realizacji jest nowy budynek Wydziału Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki, modernizowane są budynki Wydziału Chemicznego oraz Wydziału Elektrotechniki i Automatyki. Przewiduje się również rozbudowę i modernizację bazy sportowej. W podobnej sytuacji jest Akademia Medyczna, która posiada znaczne tereny rozwojowe w rejonie ul. Dębowej i Smoluchowskiego. Z kolei Akademia Muzyczna rozbudowuje swoją bazę w nowej lokalizacji w Śródmieściu Historycznym, w obiektach byłych koszar przy ul. Łąkowej. Rozwój pozostałych uczelni państwowych nie wymaga nowych terenów.
Istniejące i nowo powstające uczelnie prywatne powinny dążyć do lokalizowania się na najlepiej skomunikowanych terenach dolnego tarasu.

11.3.2. Służba zdrowia

Istniejące urządzenia z zakresu ochrony zdrowia, stanowiące bazę systemu opieki zdrowotnej o znaczeniu ponadlokalnym, mogą w pełni zaspokoić potrzeby mieszkańców regionu. Przewidywane inwestycje polepszające jakość i standardy usług nie wymagają działań w zakresie planistycznym; np. na terenach rozwojowych Akademii Medycznej nastąpi rozbudowa Akademickiego Centrum Klinicznego (m.in. budowa nowej kliniki kardiochirurgii i rozbudowa kliniki onkologii dziecięcej). Z kolei w jednostce Siedlce przewiduje się częściową modernizację Szpitala Wojewódzkiego im. Kopernika.

11.3.3. Kultura

Gdańsk jest i pozostanie najważniejszym ośrodkiem kulturalnym Pomorza. Tutaj ma swoją siedzibę wiele instytucji i odbywa się wiele imprez kulturalnych o zasięgu międzynarodowym, np. Jarmark św. Dominika, Festiwal Teatru Polskiego Radia i Telewizji „Dwa Teatry", Festiwal Teatrów Ulicznych FETA, Festiwal Szekspirowski, Festiwal Organowy w Oliwie, Gdański Festiwal Carillonowy.
Nowe inwestycje, takie jak Europejskie Centrum Solidarności, Teatr Szekspirowski czy Centrum Hewelianum, zostaną zlokalizowane w Śródmieściu Historycznym, tym samym podnosząc rangę Gdańska w dziedzinie kultury.

11.3.4. Sport i rekreacja

Miasto Gdańsk planuje uzupełnienie oferty rekreacyjno-sportowej dla regionu. Baza sportowa miasta zostanie rozbudowana o bardzo nowoczesne obiekty, które pozwolą na organizację wielu imprez sportowych o randze międzynarodowej, szczególnie w dziedzinie piłki nożnej, sportów halowych oraz żeglarstwa. Najważniejsze planowane inwestycje z dziedziny sportu i rekreacji to:
- zakończenie budowy wielofunkcyjnej hali sportowo-widowiskowej na granicy Gdańska i Sopotu,
- lokalizacja nowego dużego stadionu piłkarskiego o standardach UEFA z widownią na 35–45 tys. miejsc na terenie obecnych ogrodów działkowych w Młyniskach Letnicy,
- przebudowa obecnego stadionu Lechii we Wrzeszczu Górnym na pełnowymiarowy stadion piłkarski odpowiadający wymaganiom I ligi z widownią do 15 tys. miejsc,
- zakończenie budowy Narodowego Centrum Żeglarstwa w Górkach Zachodnich – nowoczesnej bazy żeglarskiej będącej jednocześnie ośrodkiem naukowo-badawczym, sportowym i edukacyjnym,
- ośrodek sportów motorowych w Św. Wojciechu z nadzieją na lokalizację toru Formuły 1,
- pole golfowe w Klukowie – Rębiechowie,
- kompleksowe zagospodarowanie pasa nadmorskiego,
- zagospodarowanie Opływu Motławy.

12. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów wraz ze wskaźnikami dotyczącymi zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy

12.1. Kształtowanie struktury przestrzennej miasta

12.1.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta

Rozwój przestrzenny miasta będzie utrzymany w granicach terenów przeznaczonych w dotychczasowych dokumentach planowania przestrzennego na cele budowlane w dzielnicach ukształtowanych, tj. w Śródmieściu, Wrzeszczu, Oliwie i Porcie, oraz w dzielnicach rozwojowych, czyli w dzielnicach Południe i Zachód.

Punktem wyjścia do kształtowania przestrzeni miasta jest system terenów zielonych i otwartych wynikający z analizy struktury przyrodniczej miasta i stanowiący rodzaj szkieletu struktury funkcjonalno-przestrzennej. Ten Ogólnomiejski System Terenów Aktywnych Biologicznie (OSTAB) obejmuje struktury przyrodnicze o randze krajowej, regionalnej i lokalnej, wybrane tereny mieszkaniowe i usługowe z dużymi powierzchniami zieleni towarzyszącej oraz wybrane tereny jeszcze niezagospodarowane.

Głównym kierunkiem zagospodarowania przestrzennego będzie wypełnienie wolnych przestrzeni w istniejących strukturach urbanistycznych. Struktura funkcjonalno-przestrzenna zainwestowanej części miasta jest silnie zdefiniowana istniejącym zagospodarowaniem i nie będzie tu – poza restrukturyzacją terenów poprzemysłowych, powojskowych i pokolejowych w Śródmieściu i innych dzielnicach – większych ani zasadniczych zmian.

Najważniejsze wolne przestrzenie inwestycyjne znajdują się w Śródmieściu i są to tereny o najwyższych walorach lokalizacyjnych. Są przeznaczone pod funkcje usługowe i mieszkaniowe. W pozostałych starych dzielnicach dolnego tarasu wolne przestrzenie będą wypełniane – obok mieszkalnictwa – obiektami usługowymi, wciąż niezrealizowanymi mimo wieloletniego uwzględniania ich w planach. Zrównoważony rozwój istniejących struktur będzie polegał na:

- podnoszeniu atrakcyjności, standardu i intensywności obszarów centralnych,
- odchodzeniu od układów monofunkcyjnych i przede wszystkim wzbogacaniu funkcjonalnym osiedli mieszkaniowych,
- rewitalizacji substandardowych osiedli i zespołów mieszkaniowych dzięki ich modernizacji lub likwidacji i udostępnienia uwolnionych terenów pod nową zabudowę,
- uzupełnieniu podsystemów transportu zbiorowego,
- ochronie i tworzeniu – w miarę możliwości – nowych powiązań ekologicznych dla wzbogacenia OSTAB-u,
- zachowaniu i kultywowaniu lokalnej tożsamości kulturowej poszczególnych zespołów, osiedli i dzielnic.

Dzielnice Południe i Zachód są głównymi obszarami rozwojowymi w zakresie mieszkalnictwa i usług. Funkcje te będą kształtowane zgodnie z wymaganiami zrównoważonego rozwoju przez:

- uwzględnienie w zabudowie naturalnych walorów ukształtowania i pokrycia terenu,
- tworzenie struktur wielofunkcyjnych z podporządkowaniem wszystkich funkcji funkcji głównej, tj. mieszkalnictwu,
- zagwarantowanie obszernych terenów dla mieszkalnictwa o niskiej intensywności i wysokim standardzie,
- zachowanie lokalnych walorów dziedzictwa kulturowego i zaadaptowanie ich do wymogów współczesnego miasta,
- preferencje dla systemów transportu zbiorowego i rozwój systemów indywidualnych w niezbędnym zakresie.

Część wschodnią miasta trzeba uznać za obszar rozwojowy funkcji gospodarki morskiej i gospodarki turystycznej, a przede wszystkim wypoczynku.

W planowanym rozwoju miasta eksponuje się obiekty i obszary o znaczeniu metropolitalnym, kształtujące tożsamość miasta. Będą one chronione i wzbogacane o takie nowe elementy i wartości, jak baza logistyczno-

-dystrybucyjna, terminal kontenerowy i dalsze wyspecjalizowane bazy przeładunkowe w Porcie Północnym, kompleks naukowo-technologiczny w CPU, Młode (Nowe) Miasto na restrukturyzowanych terenach postoczniowych w Śródmieściu, centrum wolnego czasu w Brętowie, kampusy akademickie, ośrodki usługowe, dzielnicowe w ramach CPU i w dzielnicach mieszkaniowych.
Zakłada się racjonalizację polityki udostępniania terenów pod budownictwo mieszkaniowe, głównie terenów uzbrojonych i łatwych do uzbrojenia, określonych przez zasięg terenów obsłużonych przez systemy inżynieryjne, gdyż uzbrojenie terenów powinno poprzedzać zabudowę.

Zakłada się także, że w stanie wypełnienia struktur ogrody działkowe – poza pełniącymi istotną funkcję w OSTAB, położonymi na gruntach niebudowlanych i na Żuławach – będą przeznaczone pod zabudowę lub inne zainwestowanie miejskie.
Trwale wyłączone z zainwestowania miejskiego pozostaną lasy, wody otwarte i część Żuław Gdańskich zaliczona do rolniczej przestrzeni produkcyjnej, na wschód i południe od linii zasięgu zainwestowania miejskiego wyznaczonej na terenie Oruni Dolnik, Olszynki, Rudnik, Błoni i Wyspy Sobieszewskiej, z wyjątkiem działki nr 163 przy ul. Zawodzie. Na tych terenach dopuszcza się jednak budowę dróg oraz sieci i urządzeń sieciowych infrastruktury technicznej.

12.1.2. Wskaźniki i parametry zagospodarowania terenów

Dla terenów zainwestowanych parametry udziału powierzchni biologicznie czynnych w powierzchni działki i wysokości zabudowy oraz związane z nimi wskaźniki udziału powierzchni zabudowanej i intensywności zabudowy jako podstawowe narzędzia planistyczne określania standardu zagospodarowania i kształtu przestrzeni powinny zmierzać do utrzymania i wzbogacania wewnętrznej różnorodności miasta oraz szerokiej i zróżnicowanej oferty inwestycyjnej, a także podkreślać odrębność i indywidualną tożsamość jego fragmentów.
W dzielnicach rozwojowych Południe i Zachód, gdzie rozwój odbywa się głównie na terenach porolniczych, położonych na styku z sąsiednimi gminami wiejskimi, ustala się te parametry na stosunkowo niskim poziomie, rekompensującym peryferyjne położenie mniejszą intensywnością zabudowy i bardziej kameralną jej skalą. Są one określone w podrozdziałach dotyczących struktury funkcjonalno-przestrzennej tych dzielnic: 12.2.4 i 12.2.5. Ograniczenia te nie dotyczą praw nabytych w wydanych decyzjach administracyjnych oraz w obowiązujących planach, których zmiana okazałaby się niemożliwa lub zbyt trudna na przykład ze względu na skutki ekonomiczne.
Jeśli chodzi o dzielnice ukształtowane, gdzie liczba i rozmaitość nakładających się uwarunkowań jest znacznie większa, nie jest zasadne określanie parametrów i wskaźników zabudowy oraz standardów zagospodarowania przestrzeni na etapie studium. Muszą one być ustalane indywidualnie dla każdego terenu w planach miejscowych na podstawie szczegółowych analiz. Można jednak sformułować pewne generalne zasady ich ustalania jako wytyczne do planów miejscowych:

1. Wskaźniki i parametry zabudowy w dzielnicach ukształtowanych powinny być jednym z narzędzi przestrzegania zasady rozwoju miasta do wewnątrz.
2. Minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy są szczególnie istotne dla regulacji warunków użytkowania przestrzeni na terenach o dominującej funkcji mieszkaniowej lub mieszanej z dużym udziałem zabudowy mieszkaniowej, a także dla obiektów infrastruktury społecznej. W tych przypadkach określa się intensywność zabudowy w zależności od uwarunkowań na poziomie od 0,4 na terenach zabudowy jednorodzinnej do 2–3 w kwartałach Śródmieścia Historycznego. Na pojedynczych działkach inwestycyjnych z zabudową wysoką, przyległych do ulic, intensywność może osiągać wartości ponad 3. Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na takich terenach to 20–30%.
3. Dla funkcji usługowych i produkcyjno-usługowych oraz usługowo-mieszkaniowych na terenach bez specjalnych ograniczeń, zwłaszcza położonych w CPU, zasadne jest ustalanie nie maksymalnego, lecz minimalnego wskaźnika intensywności zabudowy na poziomie 1. Na takich terenach z udziałem zabudowy mieszkaniowej minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej to również od 20 do 30%. Można też na terenach o funkcji mieszanej ustalać minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni użytkowej mieszkań na poziomie 0,2 w Śródmieściu Historycznym i 0,3 m^2 na 1 m^2 powierzchni użytkowej w osiedlach o zabudowie wysokiej. Na obszarach intensywnej zabudowy śródmiejskiej dopuszcza się zamienne ustalenie minimum 0,15 m^2 powierzchni zieleni o charakterze rekreacyjnym na 1 m^2 powierzchni użytkowej mieszkań.
4. Dla funkcji produkcyjno-usługowych poza CPU również celowe jest ustalanie minimalnego wskaźnika intensywności zabudowy, przy czym najmniejsza jego wartość to 0,1.

Kształtowanie wysokości zabudowy powinno wynikać z analizy szczegółowych uwarunkowań każdego miejsca oraz stosowania zasad ujętych w tabeli nr 1.

Tab.1. Zasady kształtowania wysokości zabudowy

Rodzaj kryteriów	Zasady kształtowania wysokości zabudowy
Ochronne ze względów kulturowych, przyrodniczych, krajobrazowych	Ochrona charakteru, w tym wysokości, zespołów zabudowy: zabytkowych, o wartościach kulturowych i współczesnych, lecz o wyraźnie zdefiniowanym i akceptowanym wyrazie i kompozycji przestrzennej
	Ochrona stref ekspozycji zespołów i obiektów zabytkowych
	Ochrona (kontynuacja) tradycji miejsca i wartości historycznych, w tym na obszarach chronionych kompleksowo, np. w zespole przyrodniczo-krajobrazowym albo w byłych koszarach
	Utrzymanie istniejących powiązań widokowych, np. otwarć na wartościowe elementy krajobrazu otwartego (zalesione wzgórza, morze) albo krajobrazu kulturowego
Kompozycyjne – formalne	Wzbogacanie ekspozycji czynnej i biernej wartościowego krajobrazu na przykład dzięki: – akcentowaniu zakończeń osi widokowych wyróżniających się zabudową (niekoniecznie bardzo wysoką), – udostępnianiu ciekawych punktów widokowych przez lokalizację wysokiej zabudowy w wybranych miejscach
	Podkreślanie wysokościami zabudowy głównych cech bogatej rzeźby terenu
	Stosowanie ogólnych zasad kompozycji dobieranych indywidualnie, np. kontynuacji, narastania z kulminacją, kontrastu
Funkcjonalne, społeczne, środowiskowe	Ochrona sąsiedztwa obszarów i obiektów wymagających odpowiedniego nasłonecznienia, intymności, np. mieszkaniowych przestrzeni prywatnych i półprywatnych – istniejących i realizowanych na podstawie obowiązujących planów
	Inne działania na rzecz środowiska mieszkaniowego, np. ekranowanie zabudową o ustalonej wysokości minimalnej od źródeł hałasu, humanizowanie blokowisk przez uzupełnianie zbyt rozległych przestrzeni międzyblokowych niższą, bardziej kameralną zabudową
Znaczeniowe, symboliczne, identyfikacyjne	Podkreślanie wyróżniającą się z otoczenia wysokością zabudowy: – prestiżowych funkcji obiektów, – śródmiejskiego charakteru obszaru CPU
	Oznaczanie (identyfikowanie) dominantami wysokościowymi ważnych miejsc miasta i dzielnic (np. dawny rynek, dojście do dworca PKP, ważne skrzyżowania ulic)
Ekonomiczne	Korelowanie wysokości zabudowy w miarę możliwości z wartością ekonomiczną gruntów

12.1.3. Przestrzenie publiczne

Przeanalizowano istotne z punktu widzenia problematyki i skali studium przestrzenie publiczne istniejące i planowane o znaczeniu ogólnomiejskim i charakterze śródmiejskim reprezentujące miasto jako całość. Nie rozpatrywano przestrzeni publicznych (szeroko dostępnych i użytkowanych publicznie) znajdujących się w obiektach kubaturowych, takich jak centra handlowe, dworce kolejowe, porty lotnicze i morskie, uczelnie, hale targowe i wystawiennicze, muzea, teatry itp. Ich zagospodarowanie i użytkowanie nie jest regulowane w dokumentach planowania przestrzennego. Za istotne uznano również takie przestrzenie publiczne, jak cmentarze i ośrodki pielgrzymkowe. Znaczące walory rekreacyjno-turystyczne pozwoliły wyróżnić przestrzenie publiczne obejmujące tereny parków i frontów wodnych wraz z akwenami i zielenią, plaże wraz z bulwarem nadmorskim i molem. Do przestrzeni publicznych zaliczono także komunikacyjne węzły integracyjne, mimo że o ile służą one zaspokajaniu potrzeb mieszkańców i poprawie jakości ich życia, o tyle w nieznacznym stopniu sprzyjają nawiązaniu kontaktów społecznych.
Zgodnie z powyższymi kryteriami wybrano następujące przestrzenie publiczne, które tworzą i umacniają tożsamość miasta, a w związku z tym wymagają szczególnej polityki przestrzennej:

1) ulice, place, skwery i nabrzeża Głównego Miasta i fragmentów Starego Miasta (ul. Długa z Długim Targiem, Targ Węglowy i Drzewny, ciąg ulic: Tkacka, Kołodziejska, Węglarska, Pańska, Podmłyńska, Rajska, Heweliusza, Długie Pobrzeże wraz z projektowanym przedłużeniem do Drogi do Wolności, plac w City Forum, plac przy Wielkim Młynie),
2) Targi Sienny i Rakowy,
3) plac Solidarności i projektowany bulwar Droga do Wolności,
4) ciąg ulic Wały Jagiellońskie i Piastowskie,

5) ul. Łąkowa łącznie z fragmentem terenu byłej zajezdni tramwajowej,
6) tereny parkowe fortyfikacji Grodzisko – Hewelianum,
7) Opływ Motławy z bastionami,
8) ciąg ulic: Stągiewna, Długie Ogrody, Szafarnia,
9) tereny parkowe na fortyfikacjach Biskupiej Górki,
10) centrum pielgrzymkowe z kalwarią w Świętym Wojciechu,
11) „Cmentarz nieistniejących cmentarzy" przy ul. 3 Maja wraz z zespołem kościoła Bożego Ciała,
12) aleja Grunwaldzka na odcinku od alei Wojska Polskiego do ul. Do Studzienki z placem Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz odcinkiem ul. Jaśkowa Dolina,
13) ul. Klonowa wraz z odcinkiem ul. Partyzantów w kierunku do ul. Jaśkowa Dolina,
14) ul. Dmowskiego z placem Kołodziejskiego (węzeł integracyjny Wrzeszcz),
15) ul. Wajdeloty z parkiem Kuźniczki,
16) nowy ciąg pieszy od węzła integracyjnego Wrzeszcz przez były browar do placu Wybickiego,
17) centrum pielgrzymkowe – Sanktuarium Matki Bożej Brzemiennej w Matemblewie,
18) park Oliwski z katedrą, pętlą tramwajową oraz przejściem w kierunku dworca PKP,
19) Dolina Radości,
20) Pas Nadmorski Zachodni z plażami, molem, parkiem im. R. Reagana i parkiem w Brzeźnie oraz deptakiem wzdłuż morza aż do granicy WOC-u,
21) Dolina Potoku Oruńskiego,
22) twierdza Wisłoujście wraz z projektowanym parkiem na Szańcu Zachodnim,
23) park Westerplatte,
24) kąpielisko morskie na Stogach,
25) projektowany węzeł integracyjny Czerwony Most,
26) plac przy Bramie Oliwskiej (plac Zebrań Ludowych),
27) cmentarz Srebrzysko,
28) cmentarz Oliwski,
29) cmentarz Łostowicki.

III

Przyszłe zagospodarowanie znacznej grupy zidentyfikowanych przestrzeni publicznych jest zdeterminowane obecnym użytkowaniem oraz uwarunkowaniami kulturowymi i przyrodniczymi (np. cmentarze, plaże, niektóre założenia usługowo-parkowe) – nie wymagają one sporządzenia planów miejscowych.
Oprócz czynności standardowych szczególna polityka przestrzenna na wymienionych terenach powinna się przejawiać w zależności od lokalnych warunków następującymi działaniami:

- wyznaczeniem czytelnych granic przestrzeni publicznej,
- zakazem sprzedaży gruntów publicznych,
- wyposażeniem przestrzeni w charakterystyczne elementy jednoznacznie identyfikujące dane miejsce,
- wyposażeniem w wybrane urządzenia infrastruktury technicznej (ogólnodostępne źródełka wody pitnej, toalety, sieć bezprzewodowego podłączenia do internetu itp.),
- promowaniem lokalizacji usług atrakcyjnych dla publiczności (gastronomia, ogródki gastronomiczne, sklepy z witrynami wystawowymi, galerie sztuki),
- całkowitym zakazem handlu ulicznego o charakterze stałym z dopuszczeniem handlu kwiatami w wyznaczonych miejscach oraz krótkotrwałych kiermaszy,
- urządzaniem imprez i wydarzeń artystycznych na wolnym powietrzu (*vital city*),
- dopuszczeniem indywidualnych, samorzutnie organizowanych popisów artystycznych i happeningów,
- zwiększeniem bezpieczeństwa (np. przez instalowanie kamer i monitorowanie),
- ustaleniem programów finansowych wspierających remont/modernizację fasad budynków ograniczających przestrzeń publiczną,
- promowaniem nowatorskich rozwiązań technologicznych (np. baterie słoneczne),
- udostępnieniem w szerokim zakresie przestrzeni osobom niepełnosprawnym.

Z zasady znaczące przestrzenie publiczne powinny być własnością publiczną; w uzasadnionych wypadkach, gdy władający terenem daje gwarancję właściwego użytkowania i zapewnia dostępność publiczną, można od tej zasady odstąpić.
Na podstawie zidentyfikowanych przestrzeni publicznych wyznaczono w studium obszary rozmieszczenia przestrzeni publicznej, gdzie czytelność i gęstość występowania tej przestrzeni jest znacząca oraz potwierdzona dotychczasowym funkcjonowaniem i predyspozycją do jej utrwalania i rozwijania. W skali miasta wyróżniono trzy główne obszary rozmieszczenia przestrzeni publicznej: Śródmieście Historyczne, centrum Wrzeszcza i centrum Starej Oliwy.

Wyznaczenie w studium obszarów rozmieszczenia przestrzeni publicznej nie wyklucza wyznaczania i ustalania w planach miejscowych wymogów dla przestrzeni publicznej o charakterze lokalnym w zespołach mieszkaniowych, osiedlowych ośrodkach usługowych, terenach rekreacyjnych itp.

12.1.4. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego

Obszar rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym w zakresie infrastruktury komunikacyjnej, inżynieryjnej i społecznej obejmuje teren całego miasta w jego granicach administracyjnych. Inwestycje te będą obejmowały między innymi obiekty:

1) w zakresie infrastruktury komunikacyjnej:
   - ulice lokalne,
   - ulice dojazdowe,
   - urządzenia transportu publicznego: torowiska tramwajowe, pętle tramwajowe i autobusowe, zajezdnie tramwajowe, węzły integracyjne;
2) w zakresie infrastruktury inżynieryjnej:
   - przewody kanalizacji sanitarnej wraz z pompowniami,
   - przewody gazowe wraz ze stacjami redukcyjno-pomiarowymi,
   - ujęcia wód wraz ze stacjami uzdatniania,
   - przewody wodociągowe wraz z pompowniami i zbiornikami wyrównawczymi,
   - napowietrzne i podziemne przewody elektroenergetyczne wraz ze stacjami transformatorowymi,
   - przewody kanalizacji deszczowej, drenaże, kanały otwarte wraz z urządzeniami podczyszczającymi i przepompowniami,
   - budowle ochrony przeciwpowodziowej, w tym zbiorniki retencyjne i budowle regulacyjne na ciekach naturalnych oraz budowle ochrony przeciwsztormowej;
3) w zakresie infrastruktury społecznej:

oświata publiczna:
   - przedszkola,
   - szkoły podstawowe,
   - gimnazja,
   - szkoły ponadgimnazjalne;

ochrona zdrowia publiczna:
   - żłobki,
   - przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej,
   - przychodnie specjalistyczne,
   - obiekty opieki społecznej;

administracja:
   - urząd miejski i zespoły obsługi mieszkańców,
   - jednostki organizacyjne miasta;

cmentarze komunalne.

12.1.5. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Ustala się następujące zasady polityki miasta wobec rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

1. **Trwale przeznacza się na cele rolnicze i chroni przed zainwestowaniem miejskim duże kompleksy użytków rolnych w obrębie Żuław Gdańskich:** na południe od linii wyznaczonej w studium na terenie Oruni Dolnik, Olszynki, Rudnik i Błoni (z wyjątkiem działki nr 163 przy ul. Zawodzie) oraz na Wyspie Sobieszewskiej, na południe od głównego kanału melioracyjnego, równoległego do ulic Turystycznej i Boguckiego.
2. **W obrębie chronionej rolniczej przestrzeni produkcyjnej dopuszcza się:**
   - **lokalizację siedlisk rolniczych dla rolników i ogrodników dysponujących areałem co najmniej 1 ha, położonym w obszarach chronionych,**
   - ogrody działkowe (na terenach, gdzie funkcja ta nie pozostaje w sprzeczności z ustaleniami planów miejscowych),
   - sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
   - projektowane elementy układu komunikacyjnego miasta (w tym Obwodnicę Południową), w pasie 100 m od krawędzi jezdni Obwodnicy wyklucza się produkcję żywności.
3. **Na pozostałych terenach użytków rolnych funkcję rolniczą traktuje się jako tymczasową;** mają one już zgodę na nierolnicze wykorzystanie terenu lub wskazuje się je jako wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Sposób gospodarowania w obszarze leśnej przestrzeni produkcyjnej określają plany urządzenia lasu. Plany te do kategorii lasów ochronnych zakwalifikowały tereny leśne będące we władaniu Lasów Państwowych i Urzędu Morskiego. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się ustalenia planów urządzeniowych w odniesieniu do powierzchni i granic lasów. Miasto będzie dążyć do zachowania aktualnej powierzchni lasów (z wyjątkami wskazanymi w podrozdziale 17.3) oraz umożliwienia jak najszerszego ich wykorzystywania na cele rekreacji i wypoczynku, włącznie z możliwością przeznaczenia niektórych rejonów na cele miejskiej zieleni publicznej, co dotyczy przede wszystkim lasów w rejonie Jaśkowej Doliny, Akademii Medycznej, Dolin Oliwskich, lasów nadmorskich oraz niewielkich powierzchni leśnych otoczonych zabudową mieszkaniową (np. Ujeścisko, Osowa). Powierzchnię lasów w odległości 10-minutowego dojścia w głąb od ich skraju traktuje się jako tzw. pasmo penetracji i wlicza do bilansu zieleni miejskiej. W granicach miasta nie przewiduje się gruntów do zalesienia.

12.2. Kształtowanie struktury przestrzennej dzielnic

12.2.1. Śródmieście

Śródmieście Gdańska ulegnie znaczącym przeobrażeniom funkcjonalno-przestrzennym z uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego tego obszaru. Szczególnie istotne dla kreacji oblicza całego miasta będą następujące przekształcenia w obrębie Historycznego Śródmieścia:

- II etap odbudowy Głównego Miasta mający na celu odtworzenie – z dopuszczeniem współczesnych form architektonicznych – struktury przestrzennej miasta historycznego, którego odbudowa w latach 50. XX wieku została przerwana na skutek komplikacji politycznych, oraz przekształcenie części funkcji mieszkaniowych na funkcje usługowe i turystyczne;
- wykorzystanie możliwości rozwojowych na Wyspie Spichrzów, Polskim Haku, Ołowiance, Dolnym Mieście, Starym Przedmieściu, w rejonie ulic Angielskiej Grobli, Długich Ogrodów; w tych rejonach powinny powstać ogólnomiejskie obiekty usługowe, podnoszące rangę gdańskiej metropolii i wykorzystujące nadwodne położenie (centrum kongresowe, obiekty kulturalne, obiekty użyteczności publicznej, reprezentacyjne obiekty administracji, hotele); istotnym elementem struktury funkcjonalno-przestrzennej dla tych terenów będzie również realizacja wysokostandardowej zabudowy mieszkaniowej, wykorzystująca walory miejsca i budująca prawidłową tkankę miejską;
- powstanie reprezentacyjnego centrum handlowo-usługowo-administracyjnego (z dopuszczeniem ograniczonego programu mieszkaniowego) zespolonego z węzłem integracyjnym Śródmieście na niezabudowanym obszarze Targu Siennego i Targu Rakowego, w sąsiedztwie Targu Węglowego;
- wykorzystanie terenów inwestycyjnych na Biskupiej Górce i Grodzisku – dla obiektów rekreacji i kultury;
- powstanie na terenach postoczniowych i poprzemysłowych Młodego Miasta – wielofunkcyjnych zespołów usługowo-mieszkaniowych i administracyjnych, obiektów rekreacyjnych i kulturalnych, a także nowych niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej, przede wszystkim projektowanej ulicy tzw. nowej Wałowej. W rejonie placu Solidarności powstanie Europejskie Centrum Solidarności z bulwarem Droga do Wolności, a może także obiekty administracji samorządowej i państwowej;
- powstanie pojedynczych ważnych i symbolicznych inwestycji, dla których zarezerwowano tereny: Teatr Elżbietański, Centrum Dominikańskie, Hewelianum na Grodzisku, rozbudowa mariny – Kanał na Stępce, skansen archeologiczny Zamczysko.

Pozostałe fragmenty Śródmieścia ulegną mniejszym przekształceniom. Część mieszkaniową Siedlce Suchanino uzupełnią obiekty mieszkaniowe i usługowe, które zajmą tereny dotychczasowych kolonii (m.in. Kolonię Jordana, Przybyszewskiego, Ochotę) pod zabudowę pełnostandardową.

Także zainwestowane fragmenty Żuław wypełnią się zabudową mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową i usługowo-przemysłową. Dla obszaru Oruni Dolnik ogranicza się zabudowę na wschód od zabudowy przyulicznej wzdłuż ul. Żuławskiej. Dla obszaru Olszynki ogranicza się zabudowę do już istniejących, częściowo zabudowanych kwartałów, gdzie niezbędne będzie wyposażenie w pełne sieci infrastrukturalne. Realizacja sieci infrastrukturalnych uzasadnia z kolei wypełnienie niezabudowanych działek w tych kwartałach. Tereny Żuław nie zapewniają dobrych warunków dla mieszkalnictwa ze względu na wilgotny klimat, zagrożenie powodziowe, złe warunki geotechniczne, a kosztowne systemy infrastruktury i wysokie walory agroekologiczne uzasadniają wyłączenie ich z miejskiej zabudowy. Na obszarze Olszynki sankcjonuje się również istniejące ogrody działkowe i użytki rolne z możliwością przekształceń terenów rolniczych w ogrody działkowe, co nada im dodatkowe walory ekonomiczne i może stanowić rezerwę dla likwidowanych ogrodów w innych częściach miasta.

Nowym elementem strukturotwórczym – najdalej wysuniętym na południe ogniwem Centralnego Pasma Usługowego – stanie się planowany węzeł integracyjny Czerwony Most zlokalizowany na wyłączonej już z ruchu kolejowej stacji rozrządowej Gdańsk Południe powiązany z ulicami omijającymi Śródmieście od Południa: Obwodnicą

Południową i tzw. nową Sandomierską. W rejonie tym będą się rozwijać funkcje usługowo-przemysłowe.
W wyniku powyższych przekształceń w Śródmieściu nastąpi stabilizacja lub niewielki spadek liczby mieszkańców (przyrost nowej substancji wyrówna ubytki wynikające z przekształceń lokali mieszkalnych w lokale użytkowe i poprawy standardu zamieszkiwania) oraz wyraźny wzrost liczby miejsc pracy w usługach, głównie na terenach postoczniowych.

12.2.2. Wrzeszcz

Funkcje dzielnicy, jak i jej struktura przestrzenna nie ulegną zasadniczym zmianom.
Pomimo przyrostu zasobów mieszkaniowych główna funkcja (mieszkaniowa) ulegnie ograniczeniu ilościowemu. W wyniku poprawy wskaźników mieszkaniowych przewiduje się bowiem stopniowy, ale znaczny spadek liczby mieszkańców w istniejących zasobach, co w połączeniu z procesem starzenia się społeczeństwa spowoduje konieczność częściowej restrukturyzacji rozwiniętej sieci szkół podstawowych i gimnazjalnych. Czynnikiem łagodzącym dolegliwy społecznie proces zamykania zbędnych szkół i przedszkoli będą nowe plombowe realizacje zespołów mieszkaniowych o różnych wielkościach na terenach jeszcze wolnych lub przekształcanych, które dociążą istniejące szkoły i przedszkola. Największe z takich realizacji to planowane zespoły mieszkaniowe na polanie leśnej Srebrniki w Pieckach Migowie, na terenie byłych koszar przy ul. Słowackiego we Wrzeszczu Górnym oraz w rejonie Kolonii Żeńcy i Uroda we Wrzeszczu Dolnym.
Zakłada się natomiast wzrost funkcji usługowych i komunikacyjnych, a w sprzyjających warunkach również funkcji produkcyjnych wysokich technologii obejmujących przede wszystkim:

- rozwój Centralnego Pasma Usługowego (CPU) oraz uzupełnienie go o poprzeczną oś usługową przez Zaspę w kierunku morza,
- utworzenie kompleksu naukowo-technologicznego na bazie koncentracji usług nauki i towarzyszących im wolnych terenów inwestycyjnych oraz terenów zielonych we Wrzeszczu Górnym – Aniołkach oraz Diabełkowie jako wyspecjalizowanego ogniwa CPU,
- wykorzystanie na cele zainwestowania miejskiego i zieleni urządzonej terenów uwolnionych po likwidacji oczyszczalni ścieków „Zaspa" i otaczających ją ogrodów działkowych we Wrzeszczu Dolnym i w Brzeźnie,
- odtworzenie, wzbogacenie i uzupełnienie o nowe elementy zagospodarowania rekreacyjnego i obszary rekreacyjne kąpieliska Brzeźno oraz lasów Wysoczyzny oraz ich otoczenia z najważniejszą nową propozycją – możliwością budowy wielofunkcyjnego centrum czasu wolnego w Brętowie,
- usprawnienie systemu komunikacyjnego przez rozbudowę lub budowę niezbędnych elementów podstawowego układu komunikacyjnego miasta (przeważnie w dotychczas rezerwowanych korytarzach), tj. planowanych ulic: Słowackiego i nowej Kościuszki (wraz z nową Gdańską), Drogi Czerwonej, nowej Politechnicznej, Drogi Zielonej, nowej Abrahama, innych projektowanych odcinków tras zbiorczych oraz węzłów integracyjnych i przesiadkowych Wrzeszcz, Zaspa, Politechnika.

Rozwój Wrzeszcza będzie miał głównie charakter jakościowy. Poza wykorzystaniem na cele usługowe, mieszkaniowe oraz komunikacyjne niezbyt licznych (ok. 9% powierzchni dzielnicy) i rozproszonych nowych terenów inwestycyjnych będzie polegał na następujących przekształceniach istniejącego zainwestowania:

- restrukturyzacja, zmiana funkcji i intensyfikacja zabudowy terenów przemysłowo-składowych, wojskowych, kolejowych (często już niefunkcjonujących i zdegradowanych), a nawet mieszkaniowych i usługowych zabudowanych ekstensywnie (przede wszystkim w obrębie CPU) oraz wspomnianych już terenów po zbędnych obiektach infrastruktury technicznej (np. oczyszczalni „Zaspa"),
- rehabilitacja zabudowy substandardowej i zdekapitalizowanej, lecz o znacznych walorach kulturowych we Wrzeszczu Dolnym i Górnym oraz w Brzeźnie,
- przekształcenia obszarów zdegradowanych kolonii Żeńcy i Uroda niespełniających standardów urbanistycznych w zespoły zabudowy miejskiej o pełnym standardzie i funkcji najczęściej mieszkaniowo-usługowej,
- porządkowanie, uzupełnianie o brakujące elementy i podnoszenie standardu zagospodarowania i wyrazu estetycznego istniejących struktur powojennych z możliwością intensyfikacji wykorzystania terenu: blokowisko Łozy i ośrodek usługowy przy ul. Gałczyńskiego w Brzeźnie, osiedla Zaspa, Morena, Niedźwiednik.

Przewiduje się również działania zmierzające do ochrony i eksponowania, a w miarę potrzeby również wzbogacania kompozycji przestrzeni podkreślającej tożsamość Wrzeszcza. Poza ochroną zachowawczą walorów kulturowych i przyrodniczych będą to m.in. udostępnienie i urządzenie punktów, ciągów i osi widokowych, podkreślenie zielenią przebiegu potoku Strzyża, kreowanie nowych dominant architektonicznych podkreślających charakterystyczne punkty dzielnicy, dodawanie kolejnych ogniw zainwestowania miejskiego.

12.2.3. Oliwa

Podstawową zasadą planistyczną na obszarze tej dzielnicy jest zachowanie jej dotychczasowego charakteru wyróżniającego się zróżnicowaniem funkcjonalnym i fizjonomicznym. Na obszarze Oliwy są rozdysponowane prawie wszystkie tereny nadające się pod zainwestowanie miejskie. Istniejące osiedla mieszkaniowe (Wejhera,

Żabianka, Przymorze Duże i Małe, rejon ulicy Czyżewskiego, VII Dwór) traktuje się jako tereny ukształtowane, gdzie funkcja mieszkaniowa winna być chroniona. Przewiduje się spadek liczby mieszkańców na skutek poprawy standardów zamieszkania (rozgęszczenie), mimo niewielkich przyrostów powierzchni mieszkaniowej.
Rozwój struktury przestrzennej dzielnicy będzie się odbywać głównie przez:
- doinwestowanie Pasa Nadmorskiego w usługi, z niewielkim udziałem wysokostandardowej funkcji mieszkaniowej,
- doinwestowanie terenów mieszkaniowych w usługi dzielnicowe i ogólnomiejskie; podstawowe usługi socjalne zaspokajają z nadwyżką istniejące i przewidywane w przyszłości potrzeby i będą wymagały – podobnie jak we Wrzeszczu – restrukturyzacji,
- kontynuację przekształceń w kierunku funkcji usługowej pasa przemysłowo-składowego położonego pomiędzy koleją a aleją Grunwaldzką w ramach CPU,
- kontynuację rozbudowy uczelni z dopuszczeniem czasowego wykorzystania komercyjnego terenów oczekujących na realizację funkcji docelowej,
- rehabilitację wsi rybackiej w Jelitkowie, Doliny Radości, rejonu ul. Kwietnej,
- realizację nowych od dawna planowanych ciągów ulicznych: Drogi Zielonej, nowej Spacerowej z odcinkiem tunelowym, Drogi Czerwonej i nowej Abrahama.

Zakładany przyrost usług może zaowocować niewielkim przyrostem liczby miejsc pracy, głównie w obszarze pasa położonego pomiędzy koleją a aleją Grunwaldzką.

12.2.4. Południe

Dzielnica Południe będzie się rozwijać jako główna koncentracja funkcji mieszkaniowej. Nowe zainwestowanie powinno wykorzystywać miejskie układy infrastruktury magistralnej i wypełniać przede wszystkim zlewnie istniejących kolektorów „Morena" i „MW-1".
W celu uzyskania odpowiedniego standardu zabudowy i ochrony bogatych walorów krajobrazowych i ekologicznych obszaru wypracowano politykę przestrzenną opartą na strefowaniu zabudowy mieszkalnej i zróżnicowaniu standardów zamieszkiwania oraz innych parametrów zabudowy w zależności od lokalizacji względem dzielnicowych ośrodków usługowych i głównych arterii komunikacyjnych. Na obrzeżu miasta, w zachodniej i południowej części dzielnicy przewiduje się mniejsze intensywności zabudowy do 0,7 i wysokość rzędu 15 m, w północnej i środkowej części obszaru – bliżej centrów dzielnicowych i wspomagających – intensywności większe do 1,2 i wysokość zabudowy rzędu 20 m. Nie dotyczy to terenów w zasięgu obsługi przystanków szynowej komunikacji zbiorowej oraz bezpośrednio przyległych do Śródmieścia, gdzie dopuszcza się generalnie wyższe parametry zabudowy mieszkaniowej, ustalane w planach miejscowych indywidualnie zależnie od lokalnych uwarunkowań, a także dominant przestrzennych w uzasadnionych przypadkach.
Przewiduje się również gniazda zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rezydencjonalnej, ekstensywnej na dużych działkach o bardzo wysokim standardzie w celu stworzenia konkurencyjnej oferty zabudowy mieszkaniowej w stosunku do gmin sąsiednich, a tym samym zahamowania odpływu mieszkańców z miasta. W ramach wprowadzania nowej zabudowy mieszkaniowej należy uwzględnić sukcesywną rehabilitację i porządkowanie istniejących ruralistycznych układów osadniczych z zachowaniem i podkreśleniem ich indywidualnego, historycznego charakteru.
W dzielnicy Południe wyznacza się wielofunkcyjny ośrodek usługowy Jasień Ujeścisko o randze dzielnicowej w rejonie ulic Armii Krajowej, Jabłoniowej i Warszawskiej oraz ośrodki wspomagające – w rejonie trasy komunikacyjnej nowej Świętokrzyskiej w Łostowicach i na Chełmie w rejonie ulic Witosa i Sikorskiego. W ośrodkach tych należy preferować lokalizację wielkoprzestrzennych obiektów handlowych, będących magnesem przyciągającym inne funkcje: rekreacyjne, sportowe, edukacyjne, kulturalne, podnoszące atrakcyjność dzielnicy. Ośrodki powinny się odróżniać architekturą i sposobem zagospodarowania od otaczającej zabudowy mieszkaniowej, a ich wygląd należy kształtować jako element krystalizujący tożsamość dzielnicy.
Wśród innych aspektów rozwoju dzielnicy trzeba wymienić:
- promowanie terenu w rejonie składowiska odpadów w Szadółkach jako nowej koncentracji miejsc pracy w produkcji i usługach (kolejne ogniwo zachodniego pasma handlowo-usługowego – ZPHU) wykorzystującej świetne połączenia komunikacyjne istniejącej Obwodnicy Trójmiasta, projektowanej autostrady A1 i Obwodnicy Południowej,
- zachowanie walorów przyrodniczo-ekologicznych obszaru, tj. dolin potoków, strefy krawędziowej Wysoczyzny,
- udostępnienie jeziora Jasień dla celów rekreacyjnych przez likwidację części ogrodów działkowych,
- wykorzystanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych przede wszystkim w celu stworzenia dla mieszkańców atrakcyjnych terenów rekreacyjnych wraz z systemem ciągów pieszych i rowerowych, zapewniających też powiązania z obszarami wypoczynkowymi Kaszub,

– realizację i rozbudowę terenów rekreacyjno-sportowych, w tym centrum sportów motorowych w zachodniej części Św. Wojciecha,
– ochronę Kanału Raduni przez retencjonowanie wód opadowych w jego zlewni w celu minimalizacji zagrożenia powodziowego dolnego tarasu,
– w rejonie krawędzi Wysoczyzny Gdańskiej wprowadzanie zabudowy ekstensywnej minimalizującej antropopresję i wspomagającej ochronę i eksponowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych strefy krawędziowej.

W stanie wypełnienia struktur przewiduje się wzrost liczby ludności w dzielnicy Południe do około 130 tys. mieszkańców. Zwiększy się także liczba miejsc pracy, przede wszystkim w ośrodkach usługowych, Zachodnim Paśmie Handlowo-Usługowym (ZPHU) oraz w usługach rozproszonych na terenach mieszkaniowych.

12.2.5. Zachód

W dzielnicy Zachód przewiduje się rozwój już istniejących funkcji, co umocni wielofunkcyjny charakter tej dzielnicy. Będzie zanikać tylko funkcja rolnicza, ale zostaną utrzymane – poza Kokoszkami Przemysłowymi i sąsiedztwem Obwodnicy Trójmiasta – stałe ogrody działkowe.

Nastąpi dalszy rozwój funkcji mieszkaniowych, przemysłowo-usługowych i transportowych. Ponadto oferta dzielnicy wzbogaci się o dobrze urządzone tereny rekreacyjne, wykorzystujące obszary przy granicach z gminami Żukowo i Kolbudy Górne (pole golfowe – na północ od lotniska, brzegi jezior Wysockiego i Osowskiego oraz Lasy Otomińskie).

Teren dzielnicy Zachód, stosunkowo słabo zabudowany, przyciągnie nowych mieszkańców. Funkcja mieszkaniowa skoncentruje się w Osowej, w zachodniej części Barniewic, we wschodniej części Klukowa Rębiechowa, północnej części Matarni Złotej Karczmy i w Kokoszkach Mieszkaniowych. Na obrzeżach Kokoszek Mieszkaniowych i w Klukowie Rębiechowie przewiduje się zabudowę mieszkaniową o charakterze podmiejskim, willowym, o intensywności nieprzekraczającej 1,0, oraz nieco intensywniejszą w Osowej i we wschodniej części Kokoszek Mieszkaniowych (z dopuszczeniem niskiej zabudowy wielorodzinnej i małych domów mieszkalnych). Dla terenów w zasięgu obsługi przystanków szynowej komunikacji zbiorowej dopuszcza się generalnie wyższe parametry zabudowy, indywidualnie ustalane w planach miejscowych w zależności od lokalnych uwarunkowań. Funkcja mieszkaniowa w Smęgorzynie i zachodniej części Kokoszek, o atrakcyjnym charakterze podmiejskim, powinna stanowić konkurencję dla oferty mieszkaniowej gmin sąsiednich. Dzięki tym nowym zespołom zabudowy mieszkaniowej liczba ludności dzielnicy znacznie wzrośnie.

Istniejąca i zmodernizowana Obwodnica Trójmiasta, rozbudowa lotniska, budowa Trasy Lęborskiej jako drogi ekspresowej, rozbudowa ulic Kartuskiej i Nowatorów wyznaczają funkcję transportową jako najważniejszą funkcję o znaczeniu ogólnomiejskim i metropolitalnym w dzielnicy. Funkcja ta stanowi istotny bodziec rozwojowy dla funkcji przemysłowych i usługowych, co zwiększy liczbę miejsc pracy.

W otoczeniu lotniska powstaną różne obiekty wykorzystujące walory położenia tego obszaru – obiekty, w których rozwinie się produkcja w segmencie wysokich technologii, tereny rekreacyjne o znaczeniu ponadlokalnym oraz usługi towarzyszące. Rejon lokalizacji firm wysokich technologii przekształci się w park technologiczny. Przewiduje się także dalszy rozwój Matarni jako obszaru lokalizacji firm produkcyjno-usługowych między Obwodnicą Trójmiasta a lotniskiem.

Główną koncentracją funkcji przemysłowej pozostaną jednak Kokoszki Przemysłowe. Będą się one stopniowo przekształcać w nowoczesny park przemysłowy, do którego będzie należeć także duży obszar przemysłowy na zachód od ulicy Nowatorów w sąsiednich Kokoszkach Mieszkaniowych. Mniejszą koncentracją funkcji przemysłowo-składowej pozostanie część środkowa Barniewic.

Wokół węzłów na Obwodnicy Trójmiasta, w części wschodniej Barniewic i Osowej, w Owczarni oraz w Matarni Złotej Karczmie będzie się dalej rozwijać Zachodnie Pasmo Handlowo-Usługowe (ZPHU). W ofercie usługowej znajdują się ponadto lokalizacje w Klukowie Rębiechowie, Kokoszkach Mieszkaniowych i Przemysłowych.

W ramach rozwoju turystyki i rekreacji powstaną szlaki turystyki pieszej, rowerowej i konnej oraz obiekty obsługi turystyki samochodowej i lotniczej – przy węzłach Obwodnicy Trójmiasta, trasach wylotowych i lotnisku. W dzielnicy Zachód planuje się też lokalizację nowego cmentarza ogólnomiejskiego.

12.2.6. Port

Port morski i przemysł są i zostaną ważnymi elementami struktury przestrzennej dzielnicy. Kompleks zagospodarowania portowo-przemysłowego wymaga uporządkowania i nowej strategii inwestowania. Kierunki rozwoju tych funkcji muszą być związane z wprowadzaniem nowoczesnych technologii oraz niezbędnym monitoringiem emisji zanieczyszczeń i uciążliwości.

Rozwój funkcji portowo-przemysłowych może i powinien następować przez poniższe działania:

– porządkowanie oraz intensywniejsze wykorzystanie terenów w porcie wewnętrznym, w rejonie ujścia Martwej Wisły,

– zainwestowanie nowych, wolnych od zabudowy terenów w rejonie Portu Północnego (nowe specjalistyczne bazy przeładunkowe oraz obiekty towarzyszące portowi, centrum logistyczno-dystrybucyjne, przemysł portowy) przy założeniu, że ekspansja terytorialna nie wykroczy poza wyznaczoną administracyjnie lądową granicę portu morskiego w tym rejonie,
– lokalizacja na terenach wzdłuż Martwej Wisły od rejonu mostu wantowego w kierunku Wisły Śmiałej, w granicach administracyjnych portu, a także w rejonie Wisły Przekop funkcji wymagających dostępu do akwenu i korzystających z torów wodnych (np. przystani dla kutrów rybackich, działalności związanych z produkcją i remontem jednostek pływających, baz i przystani związanych z towarową żeglugą śródlądową oraz baz żeglarskich i przystani wodnych).

Rozwój portu wymaga poprawy jego zewnętrznych powiązań transportowych z zapleczem kraju. Służyć temu będą:
– budowa nowego odcinka Trasy Sucharskiego łączącego port z Obwodnicą Południową przez most wantowy,
– budowa przejścia przez Martwą Wisłę w rejonie Dworca Drzewnego w pobliżu Wisłoujścia w celu usprawnienia powiązań drogowych wewnętrznego portu,
– modernizacja linii kolejowej nr 226 wraz z budową nowego dwutorowego mostu nad Martwą Wisłą.

Ponadto tereny rozwojowe w rejonie Portu Północnego będą obsługiwane przez powiązane z Trasą Sucharskiego nowe drogi niższej rangi.

W dzielnicy wyznacza się obszary dla rozwoju innych gałęzi gospodarczych (bazy, składy, produkcja, w mniejszym stopniu usługi), które skoncentrują się w rejonie Letnicy, Błoni i Płoni, a także dla rozwoju gospodarki komunalnej miasta (m.in. składowisko i utylizacja, w tym termiczna, osadów z oczyszczalni „Wschód" oraz innych wyselekcjonowanych odpadów komunalnych). Odmiennym niż powyższe funkcje elementem zagospodarowania Letnicy będzie stadion piłkarski na 35–45 tys. widzów, którego lokalizację zakłada się na terenie obecnych ogrodów działkowych pomiędzy ul. Marynarki Polskiej i torami kolejowymi do Nowego Portu, na południe od ul. Uczniowskiej, co bez wątpienia wpłynie na zmianę wizerunku tej części dzielnicy.

Drugą miastotwórczą funkcją dzielnicy będą wypoczynek, rekreacja i turystyka. Zakłada się zróżnicowanie rozwoju funkcji rekreacyjno-turystycznej w różnych częściach dzielnicy:
– na wyspie Stogi – zakłada się głównie rozwój rekreacji dla mieszkańców Gdańska (w tym utrzymanie dostępności plaż, rozwój kąpieliska w rejonie ul. Nowotnej, ukierunkowanie zagospodarowania przyplażowego na obsługę gdańszczan) oraz rozwój infrastruktury dla sportów wodnych w Górkach Zachodnich i rejonie ujścia Wisły Śmiałej; w związku z tym dla obszarów portu konieczne jest zastosowanie technologii przeładunku i zabezpieczeń gwarantujących utrzymanie czystości plaż i wód morskich;
– na Wyspie Sobieszewskiej – preferuje się rozwój turystyki pobytowej oraz bazy noclegowo-gastronomicznej i usługowej związanej z jej obsługą (w tym na uwolnionym terenie powojskowym w rejonie ul. Sobieszewskiej);
– w rejonie Westerplatte i twierdzy Wisłoujście – wyznacza się priorytet dla rozwoju turystyki krajoznawczej z zapleczem dla jej obsługi przy wykorzystaniu walorów kulturowych zabytku i pola bitewnego (np. park militarny) oraz istniejących w bezpośrednim sąsiedztwie terminalu promowego i przystani białej floty.

Funkcja mieszkaniowa nie jest i nie będzie wiodącą na obszarze tej dzielnicy. Nieduże w skali miasta zasoby terenowe dla jej rozwoju (głównie zabudowy jednorodzinnej) znajdują się na Wyspie Sobieszewskiej. W wypadku likwidacji wysypiska popiołów w Letnicy możliwe będzie przekształcenie zajmowanego przez nie terenu w obszar zielony lub odtworzenie jeziora Zaspa oraz przeznaczenie terenów w sąsiedztwie na cele mieszkaniowe.

W pozostałej części dzielnicy istniejąca funkcja mieszkaniowa będzie zachowana, lecz liczba mieszkańców zmaleje ze względu na brak nowych terenów dla mieszkalnictwa oraz poprawę wskaźników mieszkaniowych. Wyjątkiem jest Letnica, gdzie wskazano nowe tereny mieszkaniowe na obszarze ograniczonym ulicami nową Wyzwolenia, Marynarki Polskiej, Uczniowską i torami kolejowymi. Ich realizacja jest uwarunkowana zmianą przeznaczenia składowiska popiołów. Przy utrzymaniu obecnego użytkowania składowiska w jego sąsiedztwie zachowuje się dominującą funkcję produkcyjno-usługową.

Rozwój funkcji mieszkaniowej w dzielnicy będzie następował dzięki następującym działaniom:
– uzupełnieniu brakującej infrastruktury technicznej i społecznej,
– wymianie i rehabilitacji istniejącej substancji mieszkaniowej,
– poprawie ekologicznych warunków życia oraz wyposażeniu osiedli w zieleń, ścieżki rowerowe, tereny i obiekty codziennej rekreacji.

Kolejną funkcją dzielnicy pozostanie rolnictwo. Rolnicza przestrzeń produkcyjna będzie utrzymana na Wyspie Sobieszewskiej (na południe od głównego kanału melioracyjnego, poniżej ulic Turystycznej i Boguckiego) i w rejonie Błoni (nieduża enklawa gruntów przy granicy z gminą Pruszcz Gdański).

12.3. Kierunki rozwoju mieszkalnictwa

12.3.1. Główne założenia polityki mieszkaniowej

Władze miasta są żywotnie zainteresowane napływem nowych mieszkańców, dlatego **dążą do stworzenia maksymalnie szerokiej (pod względem cenowym i przestrzennym) oferty mieszkaniowej adresowanej do wszystkich grup ludności.** Przejawem tego jest:

- planowany wzrost udziału mieszkań w zabudowie o niskiej intensywności (w budynkach do 4 mieszkań dostępnych z jednej klatki schodowej) z 27,3% obecnie do 33% w stanie wypełnienia struktur,
- wyznaczenie terenów pod zabudowę rezydencjonalną,
- budowa luksusowych mieszkań apartamentowych w najbardziej atrakcyjnych lokalizacjach,
- szeroka, zróżnicowana przestrzennie oferta mieszkaniowa w dzielnicach centralnych i na obrzeżach miasta.

Budownictwo o wyższej intensywności i średnim standardzie adresowane do osób, które ze względów finansowych (lub innych) nie są zainteresowane kupnem mieszkań, będzie realizowane głównie w nowych dzielnicach mieszkaniowych przez towarzystwa budownictwa społecznego, spółdzielnie mieszkaniowe lub prywatnych inwestorów budujących na wynajem.

Przyjmuje się, że potrzeby mieszkaniowe najsłabszych ekonomicznie grup ludności powinny być zaspokajane przede wszystkim przez udostępnianie im mieszkań w istniejących zasobach mieszkaniowych komunalnych, a także drogą zakupu mieszkań w różnych lokalizacjach na rynku wtórnym. Ceny mieszkań w mniej atrakcyjnych lokalizacjach są znacznie niższe od nowych, rozwiązanie takie jest zatem bardziej efektywne. Przemawiają za nim również względy społeczne – zapobieganie powstawaniu kolejnych stref ubóstwa i patologii społecznych.

12.3.2. Standardy zamieszkiwania

Przewiduje się (po 2030 r.) osiągnięcie wskaźnika 40 m^2 powierzchni użytkowej na mieszkańca jako wartości przeciętnej dla miasta, przy czym najczęściej spotykana wartość wskaźnika (dominanta) będzie nadal znacznie niższa od średniej arytmetycznej.

Przyjmując założenie wzrostu gospodarczego kraju, a w ślad za tym poprawę sytuacji materialnej gdańszczan, zakłada się, że w następnym dziesięcioleciu zostanie osiągnięta samodzielność zamieszkiwania, tj. ok. 102 gospodarstwa na 100 mieszkań. W kolejnym okresie przewaga liczby mieszkań nad liczbą gospodarstw domowych zamieszkałych na stałe w Gdańsku będzie się zwiększać na skutek następujących zjawisk:

- istnienia drugich i dalszych mieszkań na terenie Gdańska; zakłada się, że zjawisko to w 2030 r. będzie dotyczyło co najmniej 3% mieszkań (obecnie ok. 1%), tj. ok. 3% mieszkań byłoby własnością osób zameldowanych w innych mieszkaniach w Gdańsku, jak i poza Gdańskiem (np. w Warszawie, na Kaszubach, poza granicami kraju),
- wzrostu liczby mieszkań na wynajem dla ludności czasowo zamieszkałej, m.in. dla studentów zamiejscowych.

Zakłada się zdecydowanie wyższy wskaźnik wzrostu powierzchni użytkowej mieszkań od wskaźnika wzrostu liczby mieszkań, co oznacza, iż nastąpi poprawa struktury wielkościowej mieszkań. O ile obecnie średnia wielkość mieszkania wynosi w Gdańsku 58 m^2, o tyle w okresie wypełnienia struktur przekroczy 70 m^2. Taki stan zostanie osiągnięty dzięki następującym procesom:

- wzrastającemu udziałowi budownictwa jednorodzinnego, w tym rezydencjonalnego,
- łączeniu mieszkań w istniejącej zabudowie (remodelowanie mieszkań),
- likwidacji substandardów mieszkaniowych,
- zmniejszaniu udziału mieszkań małych (mniejszych niż 35 m^2) w nowym budownictwie.

Tab. 2. Standardy zamieszkiwania – stan istniejący i zakładany do momentu wypełnienia struktur

Typ zabudowy	Stan			
	istniejący 2005 r.	zdeterminowany	perspektywiczny	wypełnienia struktur
	m^2 powierzchni użytkowej na jednego mieszkańca			
Budownictwo wielorodzinne	19,3	22,4	31,0	35,0
Domy jednorodzinne	36,0	40,0	49,0	59,0
Małe domy mieszkalne	24,0	27,0	39,0	49,0
Wartość przeciętna	21,8	25,2	34,3	40,0

Osiągnięcie w stanie wypełnienia struktur powyższych standardów zamieszkiwania dla założonej w studium liczby mieszkańców 420 tys. wymaga przyrostu zasobów o 7 mln m^2, tj. o 70%.

12.3.3. Rozmieszczenie programu mieszkaniowego

Chłonność wszystkich terenów mieszkaniowych Gdańska wskazanych w studium ocenia się na ok. 17 mln m^2 (w tym 10 mln m^2 zabudowy istniejącej), co oznacza możliwość realizacji na obszarze miasta ok. 7 mln m^2. Taka podaż terenów mieszkaniowych pozwala na osiągnięcie wymienionych wyżej standardów zamieszkiwania nawet przy optymistycznym wariancie rozwoju demograficznego (420 tys. w 2030 r.).

Tab. 3. Chłonność niezabudowanych terenów mieszkaniowych (w tys. m^2)

Dzielnica	Chłonność nowych terenów mieszkaniowych	Struktura w %
Gdańsk	7000	100,0
Śródmieście	1100	15,7
Wrzeszcz	1300	18,6
Oliwa	250	3,6
Południe	3400	48,6
Zachód	900	12,8
Port	50	0,7

III

Na tzw. dolnym tarasie (dzielnice: Śródmieście, Wrzeszcz, Oliwa, Port) mieści się łącznie ok. 2,7 mln m^2 powierzchni użytkowej mieszkań, tj. niecałe 40% niewykorzystanej jeszcze chłonności miasta. Wynika z tego, że chłonność niezabudowanych terenów dzielnic dolnego tarasu nie stwarza możliwości osiągnięcia założonych wskaźników zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych. Mała podaż terenów na dolnym tarasie przy jednoczesnej bogatej ofercie usługowej na tym obszarze powodują, że budowane tam mieszkania są drogie i uchodzą za najbardziej atrakcyjne w mieście. Jednocześnie struktura oferowanych terenów mieszkaniowych nie zaspokaja popytu na budownictwo o niskiej intensywności.
Znaczna część programu mieszkaniowego przewidywanego na dolnym tarasie powinna być zrealizowana w dzielnicy Śródmieście, głównie na terenach postoczniowych, a także na Dolnym Mieście i Długich Ogrodach, gdzie przewiduje się budownictwo o wysokiej intensywności. Takie też budownictwo ma dominować w nowych realizacjach dzielnicy Wrzeszcz (tereny byłych koszar, Wyspa Piecewska, polana leśna Srebrniki).
Przyrost netto zasobów mieszkaniowych w Oliwie (250 tys. m^2) i w dzielnicy Port (50 tys. m^2) to wielkości marginalne dla miasta, ale zaspokajające popyt na mieszkania w pobliżu brzegu morskiego.
Ponad 60% założonego przyrostu zasobów mieszkaniowych Gdańska będzie realizowanych w dzielnicach Południe i Zachód, głównie na gruntach porolniczych, ale też i powojskowych, w tym częściowo jako wypełnienie istniejących struktur miejskich powstających tam od początku lat 80. Chłonność niezabudowanych terenów w dzielnicy Południe ocenia się na 3,4 mln m^2 przy założeniu, że zabudowa mieszkaniowa o niskiej intensywności będzie stanowiła 45%. Chłonność nowych terenów mieszkaniowych w dzielnicy Zachód ocenia się na 0,9 mln m^2, przy 90% udziale zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności.

12.4. Kształtowanie sieci usług

12.4.1. Ośrodki usługowe

Główną koncentracją usług w Gdańsku, jak i w całym Gdańskim Obszarze Metropolitalnym jest i pozostanie Centralne Pasmo Usługowe (CPU) będące istotnym elementem tożsamości aglomeracji gdańskiej i ważnym obszarem rozwoju funkcji metropolitalnych. Tu nastąpi intensyfikacja wykorzystania przestrzeni, zarówno terenów wolnych, dotąd niezabudowanych, jak i terenów odzyskiwanych dla nowego zainwestowania w wyniku restrukturyzacji zespołów przemysłowo-składowych, wojskowych i kolejowych. Intensyfikacja ma na celu ożywienie strefy śródmiejskiej i przeciwdziałanie procesowi spadku tętna życia na dolnym tarasie. Głównym obszarem inwestycyjnym w ramach CPU na obszarze Gdańska będą zatem Śródmieście i Wrzeszcz.
Śródmieście na terenach postoczniowych Młodego Miasta, na Targu Siennym i Targu Rakowym, Wyspie Spichrzów, Polskim Haku dysponuje ogromnymi i świetnie położonymi terenami inwestycyjnymi, uzupełnionymi mniejszymi enklawami na Głównym i Starym Mieście, Dolnym Mieście, Starym Przedmieściu, Długich Ogrodach, Biskupiej Górce i Grodzisku. Na obszarach tych będą lokalizowane usługi o randze ogólnomiejskiej i obsługi regionu (kultura, administracja publiczna i gospodarcza, obsługa ruchu turystycznego oraz obiekty rekreacyjno-sportowe korzystające z nadwodnego położenia).
Siłą napędową zmian strukturalnych w zagospodarowaniu będą wielofunkcyjne i wielokondygnacyjne centra

handlowo-usługowe. W CPU zakłada się dużą intensywność zagospodarowania terenu, ale jednocześnie obowiązuje tam wymóg wysokiej jakości architektury uwzględniającej historyczne otoczenie, a także regulacja pośrednia tendencji inwestorskich przez wprowadzenie strefy kontrolowanego i ograniczonego parkowania.
Dalszymi ogniwami CPU na obszarze Gdańska pozostaną ośrodki we Wrzeszczu i Oliwie, które również dysponują terenami rozwojowymi. Rozwój tych ośrodków spowoduje ich zlewanie się i przekształcenie CPU w strukturę ciągłą. We Wrzeszczu są to tereny byłej jednostki wojskowej przy ul. Słowackiego, tereny byłego browaru i mleczarni, tereny rozwojowe Politechniki i Akademii Medycznej oraz były pas startowy na Zaspie. W Oliwie jest to pas dotychczasowego zagospodarowania przemysłowo-składowego między linią kolejową a aleją Grunwaldzką, rejon pętli tramwajowej i tereny rozwojowe Uniwersytetu Gdańskiego i Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu. Tu powstaną obiekty nauki i szkolnictwa wyższego, które są charakterystyczne dla tych dzielnic, a także obiekty kultury, rozrywki i centra handlowo-usługowe. Będzie to – podobnie jak w Śródmieściu – zagospodarowanie intensywne, o wysokiej jakości architektury, choć nie tak uzależnione od historycznego kontekstu. Przewiduje się też łagodniejsze ograniczenia wynikające z polityki parkingowej miasta. Model obsługi miasta w zakresie ośrodków usługowych przedstawiono w aneksie nr 17.
Ośrodki usługowe poza CPU będą kolejnymi koncentracjami obiektów usługowych położonymi zazwyczaj w sąsiedztwie dużych zespołów mieszkaniowych. Dzielnicowe ośrodki usługowe, przede wszystkim w dzielnicy Południe, stanowią element szerszych zamierzeń modernizacyjnych zespołów miejskich o funkcji mieszkaniowej i przyczynią się do podniesienia prestiżu i atrakcyjności nowych dzielnic. Należy się spodziewać, że te ośrodki dzielnicowe powstaną przy centrach handlowo-usługowych, które – podobnie jak na terenach restrukturyzowanych – będą przyciągać kolejnych inwestorów.
W obszarach intensywnego zainwestowania miejskiego na dolnym tarasie powinny to być wielokondygnacyjne i wielofunkcyjne centra o intensywnych formach wykorzystania przestrzeni. Proces ten należy powiązać z sukcesywną likwidacją tymczasowego zagospodarowania na terenach dotychczas rezerwowanych dla ośrodków usługowych. W nowych dzielnicach peryferyjnych, o niższej rencie gruntowej, wzdłuż Obwodnicy Trójmiasta i na zachód od niej oraz w Płoni, przy wylocie na Warszawę, należy dopuścić także płaskie centra, usługi o swobodnej lokalizacji i inne funkcje ogólnomiejskie stymulujące wielki ruch komunikacyjny i tworzące duże zapotrzebowanie na parkingi. W przeciwnym razie będą one powstawały w gminach sąsiadujących, a Gdańsk będzie ponosił koszty związane z obsługą infrastruktury (np. utrzymanie dróg), nie korzystając z wpływów podatkowych.
Lokalizacja obiektów handlowych o powierzchni od 400 m^2 do 2000 m^2 jest dopuszczona na obszarach pokazanych na rysunku 9.
Handel targowiskowy na terenie miasta ma znaczenie lokalne (ranga dzielnicowa). Należy tworzyć warunki dla utrzymania handlu targowiskowego przy założeniu szybkiej modernizacji celem dostosowania do obowiązujących norm i standardów jakościowych oraz zapewnieniu obsługi komunikacją zbiorową i wyposażeniu w miejsca postojowe.

12.4.2. Obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2

Wielofunkcyjne i wielokondygnacyjne centra handlowo-usługowe stały się siłą napędową zmian strukturalnych w zagospodarowaniu miasta. Lokalizacje kolejnych wielkopowierzchniowych obiektów handlowych powinny w pierwszej kolejności wzmacniać istniejące ośrodki usługowe, stąd jako miejsce ich lokalizacji preferuje się CPU. Największe projektowane obiekty w CPU na odcinku śródmiejskim to centra handlowe na Targu Siennym i Rakowym, zachodnia pierzeja Targu Węglowego oraz obiekty na terenie Młodego Miasta i Dolnego Miasta, a w dalszej perspektywie (wraz z rozwojem węzła integracyjnego) w rejonie Czerwonego Mostu. Na odcinku wrzeszczańskim CPU duże obiekty wielkopowierzchniowe powstaną przy węzłach integracyjnych Wrzeszcz i Zaspa (pas startowy). Powstanie kolejnych obiektów wielkopowierzchniowych (w CPU) dopuszcza się wzdłuż alei Grunwaldzkiej w paśmie przykolejowym (w dzielnicach Oliwa i Wrzeszcz) i przy ul. Beniowskiego (w Oliwie).
Lokalizacje poza CPU powinny być zintegrowane z zabudową mieszkaniową i mieć skalę współmierną do siły nabywczej obsługiwanej ludności, żeby nie generować ruchu ponad potrzeby dzielnicy. Taką lokalizacją jest rejon ulicy Obrońców Wybrzeża na Przymorzu, a także projektowane obiekty wielkopowierzchniowe w dzielnicy Południe w ośrodkach: dzielnicowym Jasień Ujeścisko oraz wspomagających Łostowice i Chełm. Centra handlowo-usługowe w powyższych lokalizacjach powinny mieć formę architektoniczną charakterystyczną dla stref śródmiejskich. Powinny to być obiekty wielokondygnacyjne o wysokim standardzie architektonicznym z parkingami wbudowanymi, wielopoziomowymi lub podziemnymi. Obiekty te powinny oferować bogaty program usługowy.
Dopuszcza się również lokalizacje wykorzystujące siłę nabywczą klienta tranzytowego. Na kliencie tranzytowym bazować będzie WOH w Letnicy. Przewiduje się dalszy rozwój Zachodniego Pasma Handlowo-Usługowego, głównie dzięki rozbudowie istniejących węzłów tego pasma, a także nową realizację przy ul. Lubowidzkiej (Szadółki Zachód). W tych rejonach dopuszcza się płaskie centra. Analogicznie niewysokie wymagania dotyczą obiektu wielkopowierzchniowego w rejonie Błoni przy trasie warszawskiej.

12.4.3. Model oświaty

Założenia dotyczące poszczególnych elementów systemu oświaty przedstawiono w tabeli nr 4

Tab. 4. Założenia dotyczące systemu oświaty

Wyszczególnienie	Przedszkola	Szkoły podstawowe	Gimnazja	Szkoły ponadgimnazjalne
Uczestnictwo w grupie wiekowej	3–5 lat – 60–70% 6 lat – 0–30%	7–12 lat – 100% 6 lat – 70–100%	13–15 lat – 100%	16–18 lat – 95% 19–24 lat – 30%
Liczba uczniów na jeden oddział	25	26	28	30–32
Współczynnik zmianowości	X	1,0–1,3	1,0–1,3	1,0
Optymalna wielkość obiektu i działki	4–6 oddziałów około 0,5 ha	500 uczniów 1,6 ha	600 uczniów 1,6 ha	nie określa się
Charakter obiektu	częściowo sieciowy	sieciowy	sieciowy	o swobodnej lokalizacji

Standardy dostępu do szkół podstawowych i gimnazjów przyjmuje się zgodnie z Ustawą o systemie oświaty i z programem *Model gdańskiej oświaty samorządowej gdańszczanin 2020*[1]. Program ten zaleca m.in. „dostosowywanie sieci przedszkoli publicznych do rzeczywistych potrzeb mieszkańców" oraz aby „sieć szkół podstawowych i gimnazjów zapewniała dostępność i uwzględniała zmiany demograficzne".
Oznacza to potrzebę budowy nowych szkół na terenach rozwojowych, przede wszystkim w dzielnicy Południe, przy jednoczesnej likwidacji oddziałów w starych strukturach. Dla zagospodarowania przestrzennego najważniejsza jest bowiem kwestia sieciowości usług; **zakłada się sieciowość szkół podstawowych i gimnazjów oraz częściową przedszkoli**, co oznacza, że 50% miejsc w przedszkolach należy zlokalizować w pobliżu miejsca zamieszkania, pozostałe w pobliżu skupisk miejsc pracy.
Zapotrzebowanie na miejsca w szkołach publicznych wyliczono, zakładając:
– stabilizację uczestnictwa dzieci w szkolnictwie niepublicznym podstawowym i gimnazjalnym na poziomie 6% grupy wiekowej,
– udział dzieci w szkolnictwie specjalnym w zakresie podstawowym i gimnazjalnym około 3% grupy wiekowej.
Zakłada się, że nowe placówki oświaty samorządowej będą powstawać wyłącznie na gruntach komunalnych. Obiekty oświaty powinny być wykorzystywane jako centra aktywności lokalnych środowisk; w szkołach mogą się odbywać różnego typu zajęcia pozalekcyjne z zakresu sportu, kultury czy edukacji pozaszkolnej dla okolicznych mieszkańców. Ponadto mogą one służyć aktywizacji coraz liczniejszej grupy seniorów.
Równocześnie należy podkreślić, że w pełni satysfakcjonujące zaspokojenie potrzeb na terenach rozwojowych będzie bardzo trudne, ponieważ proces inwestowania w nową bazę szkolną – jak uczy doświadczenie – jest wolniejszy od wzrostu liczby dzieci. W okresie osiedlowego wyżu demograficznego dopuszcza się czasowe pogorszenie standardu nauczania (podwyższony wskaźnik zmianowości) bądź dowożenie dzieci do szkół znajdujących się w bardziej odległych jednostkach.
Nie przewiduje się rezerwacji terenów dla szkół ponadgimnazjalnych na obszarach rozwojowych Gdańska, w przyszłości funkcję tę będą pełnić pustoszejące szkoły podstawowe.

12.4.4. Koncepcja rozwoju placówek oświaty

PRZEDSZKOLA

Wobec dysproporcji w rozmieszczeniu placówek należy się liczyć z nadpodażą miejsc przedszkolnych na dolnym tarasie i w ślad za tym – z likwidacją niektórych placówek. W dzielnicach Południe i Zachód rezerwuje się tereny na przedszkola pokrywające 50% zapotrzebowania. Zakłada się, że pozostałe 50% dzieci będzie korzystać z istniejących przedszkoli zlokalizowanych w pobliżu miejsc pracy rodziców (opiekunów).

SZKOŁY PODSTAWOWE

W dzielnicach Oliwa, Wrzeszcz, Port oraz w części Śródmieścia, ze względu na starzenie się ludności (malejący udział dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności), wystąpią nadwyżki w liczbie pomieszczeń do nauki. Pustoszejące szkoły będą stopniowo wycofywane z funkcji edukacji publicznej, ale wykorzystywane na cele społeczne i edukacji niepublicznej. Odmienna sytuacja jest przewidywana w Śródmieściu Historycznym, gdzie ze względu na przyrost budownictwa mieszkaniowego rezerwuje się teren na usługi oświaty.

1 Uchwała nr XXIV/723/04 RMG z 27 maja 2004 r.

Największe niedobory bazy oświatowej wystąpią w dzielnicy Południe. W celu stworzenia warunków nauki wg założonego modelu (przy zmianowości 1,3) należałoby wybudować 7 szkół po 24 oddziały. Najpilniejsza potrzeba występuje w jednostce Zakoniczyn Łostowice. Zaprojektowano tu szkołę w rejonie ul. Jeleniogórskiej i będzie ona realizowana zgodnie z wieloletnim planem inwestycyjnym. Ponadto jeden obiekt planuje się w zachodniej części Chełmu, dwa w Jasieniu Szadółkach i trzy w Maćkowych. Lokalizacje te są zagwarantowane przez plany miejscowe, a kolejność ich realizacji powinna być ustalana na podstawie pilności potrzeb wynikających z rozwoju budownictwa mieszkaniowego w poszczególnych jednostkach urbanistycznych. W pierwszej kolejności powinny powstać dwie szkoły: w Zakoniczynie i na Chełmie, w stanie perspektywy – w Jasieniu Szadółkach i Maćkowych. Z kolei w stanie wypełnienia struktur powinny powstać dwie szkoły w Maćkowych i jedna w Jasieniu Szadółkach.
W dzielnicy Zachód deficyt bazy może w przyszłości wynieść 21 pomieszczeń do nauki (przy wskaźniku zmianowości 1,0). Pod względem planistycznym istnieją możliwości realizacji szkół w dwóch lokalizacjach: w Kokoszkach Mieszkaniowych w rejonie ul. Kalinowej i w Smęgorzynie.

GIMNAZJA

W gimnazjach na dolnym tarasie również wystąpią nadwyżki pomieszczeń do nauki, największe we Wrzeszczu, w Oliwie i Porcie. W dzielnicy Południe rezerwuje się w miejscowych planach zagospodarowania tereny na trzy gimnazja po 24 oddziały: w Zakoniczynie Łostowicach, Jasieniu Szadółkach i Maćkowych. W dzielnicy Zachód istniejąca baza zapewni naukę przy wskaźniku zmianowości 1,0. Pod względem planistycznym istnieje możliwość realizacji gimnazjum w Smęgorzynie, co jest uzasadnione znaczną odległością dojazdu z Kokoszek Mieszkaniowych i Klukowa do gimnazjum w Złotej Karczmie.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Potrzeby młodzieży zamieszkałej na terenie Gdańska w zakresie szkół ponadgimnazjalnych będą malały wraz ze spadkiem liczebności poszczególnych roczników. Nadwyżka istniejącej bazy nad potrzebami będzie znaczna (docelowo około 300 pomieszczeń). Z pewnością należy się liczyć ze zmianą funkcji części szkół, jak również z przekształcaniem niektórych szkół publicznych w niepubliczne. Skalę tego zjawiska trudno przewidzieć, będzie ona zależała od atrakcyjności oferowanych profili nauczania, od sytuacji finansowej rodzin i wreszcie od kondycji gospodarki narodowej i możliwości tworzenia nowych miejsc pracy. Szkoły ponadgimnazjalne kształcą przede wszystkim w zawodach związanych z usługami, a więc im większa będzie siła nabywcza społeczeństwa, tym szybciej będą powstawać miejsca pracy w tym sektorze i co za tym idzie, utrzymają się szkoły z pożądaną przez rynek ofertą programową.
Przyjmuje się, że Gdańsk utrzyma rolę ośrodka edukacyjnego o znaczeniu ponadlokalnym i będzie przyciągał do nauki młodzież z regionu, co złagodzi niż demograficzny w grupie wiekowej 16–19 lat.
Przy nadpodaży pomieszczeń do nauki w szkolnictwie ponadgimnazjalnym nie rezerwuje się terenów pod nowe obiekty, a w planach miejscowych ustala się szerokie spektrum dopuszczonych usług, co pozwoli – w zależności od rozwoju sytuacji demograficznej, edukacyjnej i przestrzennej – elastycznie likwidować wybrane szkoły, a budynki i grunty przeznaczać na inne funkcje.

12.4.5. Standardy opieki zdrowotnej

Standardy obsługi w całym systemie służby zdrowia powinny być niezależne od formy własności i zasad organizacyjnych poszczególnych obiektów.
Ponieważ w Gdańsku w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej działają wyłącznie podmioty prywatne, to w planach zagospodarowania przestrzennego nie trzeba rezerwować terenów dla obiektów służby zdrowia. Przedsiębiorcy działający w tej branży sami zadecydują o lokalizacji swoich inwestycji na terenach przeznaczonych w planach miejscowych na cele usługowe lub usługowo-mieszkaniowe. Miasto, jako odpowiedzialne za organizację podstawowej opieki zdrowotnej, będzie oddawać nieruchomości gruntowe niezabudowane w użytkowanie z przeznaczeniem na cele związane z ochroną zdrowia. W planach miejscowych pojawią się jedynie zakazy lokalizacji tego typu obiektów na terenach o niekorzystnych warunkach środowiskowych. W miarę potrzeby plany miejscowe będą wskazywać preferencje dla lokalizacji obiektów służby zdrowia, a przede wszystkim obiektów opieki nad ludźmi starszymi.
Proponuje się przyjęcie dla Gdańska następujących założeń dotyczących służby zdrowia. Zakłada się 7-procentowe uczestnictwo w żłobkach dzieci w wieku 0–2 lat, liczebność oddziału 20 dzieci, optymalną wielkość żłobka – 2 oddziały. Możliwe i korzystne jest łączenie żłobka z przedszkolem. Na działce o powierzchni 0,5 ha można zlokalizować czterooddziałowe przedszkole z dwoma oddziałami żłobkowymi.
Podstawowa opieka zdrowotna (lecznictwo ambulatoryjne) rozumiana jest jako świadczenia lekarza rodzinnego,

ogólnego, pediatry, pielęgniarki i położnej. Zakłada się następujący standard: jeden lekarz ogólny na 2,0–2,5 tys. mieszkańców i koncentrację opieki podstawowej w przychodniach obsługujących 20 tys. osób zamieszkujących w promieniu 3–5 km. W związku z dowolnym wyborem lekarza POZ jest to założenie czysto teoretyczne. Częsta jest praktyka wyboru lekarza w pobliżu miejsca pracy, a nie miejsca zamieszkania.
W szpitalach ogólnych zakłada się około 70 łóżek na 10 tys. mieszkańców. Zadowalający poziom obsługi można uzyskać dzięki odpowiedniej do potrzeb organizacji struktury łóżek, tak aby ich wykorzystanie było optymalne. Są to działania nieleżące w gestii planowania przestrzennego. Dopuszcza się możliwość powstawania nowych szpitali.
Pożądany model ratownictwa medycznego składa się z centrum powiadamiania ratunkowego, zespołów ratownictwa i transportu chorych oraz szpitalnych oddziałów ratunkowych. Jeden szpitalny oddział ratunkowy jest przewidziany na około 150 tys. mieszkańców, a maksymalny czas przybycia zespołu ratunkowego powinien wynosić do 20 minut w aglomeracji miejskiej (zgodnie z ustawą o ratownictwie medycznym).
Ze względu na różnorodność i zmienność form działania w pomocy społecznej nie określa się standardów obsługi. Należy się jednak liczyć ze wzrostem potrzeb w zakresie opieki nad ludźmi starszymi, które mogą być zaspokajane na terenach o przeznaczeniu usługowym i mieszkaniowym. Tylko w wyjątkowych wypadkach ustala się w planach miejscowych konkretne przeznaczenie terenu na obiekty opieki społecznej. Ponadto w Gdańsku będą powstawały obiekty służące terapii osób z zaburzeniami psychicznymi, a także resocjalizacji.

12.4.6. Koncepcja rozwoju opieki zdrowotnej

Potrzeby w zakresie obiektów służby zdrowia wyliczono na podstawie prognozy rozmieszczenia ludności na obszarze miasta. Zgodnie z przyjętą polityką potrzeby te nie muszą się przekładać na przyszłe rezerwacje terenów w planach zagospodarowania przestrzennego; mają one tylko charakter informacyjny i promocyjny.
Są już zaawansowane następujące inwestycje w zakresie lecznictwa ambulatoryjnego:
– w Oliwie Górnej miasto oddało teren przy ul. Polanki w użytkowanie prywatnemu inwestorowi wyłonionemu w trakcie przetargu; w ciągu 2,5 roku powinna powstać nowa przychodnia;
– w dzielnicy Południe – na Chełmie przy ul. Świętokrzyskiej prywatny inwestor kupił grunt i zamierza wybudować przychodnię; w rejonie ul. M. Buczka znaleziono lokalizację zastępczą dla przychodni przy ul. Łużyckiej, która obecnie mieści się w budynku niespełniającym wymogów technicznych.

W przyszłości niedobory wystąpią w części dzielnicy Zachód, szczególnie w Kokoszkach Mieszkaniowych (wg ustaleń planów miejscowych możliwa jest budowa przychodni w wielu lokalizacjach). Ponadto w różnych rejonach miasta istnieją możliwości zlokalizowania przychodni POZ i klinik na terenach o przeznaczeniu usługowym.
System ratownictwa w dalszym ciągu będzie działał, opierając się na istniejących szpitalach (szpitalne oddziały ratunkowe, których liczba jest wystarczająca dla Gdańska), i na systemie zespołów transportu chorych (karetki). Rozmieszczenie karetek w mieście można optymalizować, przeprowadzając zmiany organizacyjne w celu osiągnięcia standardów zgodnych z przepisami.
Przewiduje się, że w miarę postępu procesu prywatyzacji i powstawania nowych niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej usługi lecznictwa specjalistycznego będą dostępne we wszystkich dzielnicach.
W związku z przewidywanym wzrostem potrzeb w zakresie opieki nad ludźmi starymi rezerwuje się tereny przeznaczone na funkcje opieki społecznej (np. w Oliwie Dolnej, Osowej, w Kokoszkach Mieszkaniowych i w dzielnicy Południe). Jest to zgodne ze *Strategią rozwiązywania problemów społecznych do roku 2015*[1] przyjętą przez Radę Miasta Gdańska w 2004 r.
Niedobór miejsc w żłobkach wyniesie docelowo 3 oddziały (pod warunkiem funkcjonowania wszystkich obecnie istniejących oddziałów). Nowe oddziały należy zlokalizować w rejonie nowych osiedli w sposób najbardziej korzystny dla obsługi mieszkańców.

12.4.7. Kultura, sport i rekreacja

Obiekty infrastruktury społecznej o znaczeniu lokalnym mają istotny wpływ na jakość życia mieszkańców, gdyż zabezpieczają ich potrzeby rangi podstawowej. Problematyka usług z zakresu oświaty i ochrony zdrowia została omówiona w podrozdziałach 12.4.3–12.4.6. Pozostałe elementy infrastruktury społecznej to usługi kultury, sportu i rekreacji. Nowe inwestycje w tym zakresie powinny stanowić uzupełnienie istniejącej oferty zarówno pod względem przestrzennym, jak i branżowym. Będą one rozmieszczane w ramach terenów mieszkaniowo-usługowych, dlatego w studium oraz w planach miejscowych nie będzie się ustalać konkretnych lokalizacji tych usług.
Biblioteki i filie bibliotek, kluby czy świetlice będą się lokowały w rejonach niedoinwestowanych w ten rodzaj usług (przede wszystkim Jasień Szadółki, Osowa, Kokoszki Mieszkaniowe, Matarnia, Klukowo).

1 Uchwała RMG nr XXVI/828/04 z 8 lipca 2004 r.

Przewiduje się powstawanie obiektów sakralnych w parafiach o wielkości do 10 tys. mieszkańców. Kościoły parafialne powstaną na terenach rozwoju funkcji mieszkaniowej, przede wszystkim w dzielnicach Południe i Zachód. Będą lokowane na terenach przeznaczonych na usługi, a wyjątkowo w planie miejscowym będzie się ustalać przeznaczenie na obiekt kultu religijnego i ośrodek duszpasterski.
W zakresie obiektów sportowo-rekreacyjnych zakłada się rozbudowę i pełniejsze wykorzystanie obiektów szkolnych zgodnie z założeniem o ich roli integrującej wszystkie lokalne grupy społeczne i wiekowe. W Kokoszkach Przemysłowych w budynku zlikwidowanej szkoły podstawowej powstaje ośrodek sportu i boisko, które miasto udostępniło prywatnemu klubowi na działalność usługową na rzecz mieszkańców dzielnicy. Ponadto będą powstawały sale gimnastyczne przy szkołach, które ich nie mają. W dzielnicy Południe jest potrzebne sztuczne lodowisko, co zwiększyłoby ofertę spędzania wolnego czasu w tej części miasta. Planuje się rozwijanie rekreacji wykorzystującej drogi wodne, m.in. Nowej i Starej Motławy, Opływu Motławy w dzielnicy Śródmieście oraz Wisłę Martwą i Śmiałą w dzielnicy Port.
Zmiany w strukturze przestrzennej terenów zieleni spowodują przyrost powierzchni i w efekcie wzrost wskaźnika powierzchni ogólnodostępnych terenów zielonych na mieszkańca do około 45 m^2. Ponad 80% projektowanej zieleni urządzonej powstanie w dzielnicy Południe. Po realizacji tego zamierzenia znacznie poprawi się dostępność do terenów rekreacyjnych w tym rejonie.
Oprócz tego w mieście planuje się urządzanie placów zabaw dla dzieci. W starych dzielnicach planuje się rewaloryzacje wnętrz podwórkowych, co stworzy przestrzenie integracyjne dla wszystkich grup wiekowych. Inwestycje tego typu poprawiają jakość zamieszkania, a nie wymagają działań w zakresie planowania przestrzennego.

13. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrona przyrody

13.1. Ogólnomiejski System Terenów Aktywnych Biologicznie (OSTAB)

OSTAB jest systemem terenów zielonych i otwartych wynikającym z analizy struktury przyrodniczej miasta i stanowi rodzaj szkieletu będącego punktem wyjścia do kształtowania pozostałej przestrzeni miasta. System ten został ustalony w studium z 2001 r. i obecnie przyjmuje się go z niezbędnymi korektami.
Podstawowymi elementami systemu są struktury przyrodnicze:

- o randze krajowej – korytarz ekologiczny Wisły, strefa brzegowa morza,
- o randze regionalnej – kompleksy leśne na wydmach, korytarze ekologiczne Martwej i Śmiałej Wisły, Motławy i Starej Raduni, kompleks leśny strefy krawędziowej, Lasy Otomińskie,
- o randze lokalnej – korytarz ekologiczny łączący Lasy Otomińskie z lasami Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, tereny zieleni miejskiej, drobne kompleksy zieleni semileśnej, zadrzewienia, cieki i zbiorniki wodne wraz z bezpośrednim otoczeniem, torfowiska, murawy stokowe, żarnowczyska itp.

Obszary te tworzą system korytarzy i układów powiązań ekologicznych o charakterze ciągłym przenikający obszar zurbanizowany. **Połączenie tego systemu z biologicznie aktywnymi terenami pozamiejskimi umożliwia przepływ wody i migrację organizmów żywych oraz ułatwia cyrkulację atmosferyczną i sukcesję gatunków.** Takie powiązania bardzo dobrze zachowują doliny potoków utrzymane w stanie bliskim naturalnemu. Przestrzenne powiązania terenów o zróżnicowanej aktywności biologicznej (także sztucznie wprowadzane i kształtowane) zapewnią im ponadto trwałość i odnawialność oraz zachowanie walorów estetycznych i użytkowych. **Dlatego w obręb OSTAB włączono także niektóre tereny przeznaczone na funkcje inne niż zieleń publiczna, z istniejącymi dużymi powierzchniami zieleni towarzyszącej (zwłaszcza zadrzewień), wybrane tereny mieszkaniowe i usługowe oraz wybrane tereny jeszcze niezagospodarowane.** Chodzi bowiem nie tylko o zachowanie struktur przyrodniczych w dotychczasowym stanie, ale także o możliwość przekształcania wskazanych terenów zgodnie z przesłankami zrównoważonego rozwoju oraz o prawidłowe kreowanie nowych przestrzeni w rejonach jeszcze niezagospodarowanych. Zaproponowano również tworzenie połączeń zastępczych w zamian za przerwane naturalne powiązania ekologiczne na terenach, na których obecne użytkowanie stwarza możliwość odpowiedniego ich przekształcenia lub urządzenia.
Na system składają się też ciągi łączące (przeważnie aleje lub szpalery drzew oraz inna zieleń, np. wzdłuż ciągów komunikacyjnych) o mniejszym znaczeniu ekologicznym, ale silnym oddziaływaniu estetycznym i psychologicznym na mieszkańców miasta.
Struktura OSTAB ma charakter ogólnomiejski, co znaczy, że sposób zagospodarowania zgodny z niżej wskazanymi zasadami w każdym jej fragmencie ma istotne znaczenie dla lepszej gospodarki zasobami przyrody, dla zachowania równowagi ekologicznej środowiska miejskiego i poprawy warunków życia mieszkańców całego miasta. System OSTAB łączy w swojej strukturze wszystkie tereny cenne przyrodniczo występujące na terenie miasta w formie płatów strukturalnych oraz ciągów łączących. Odpowiednie kształtowanie systemu przez zapisy w ustaleniach planów miejscowych jest całkowicie zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju przestrzeni miasta.
W dążeniu do harmonii wymagań środowiskowych, gospodarczych i społecznych charakteryzującej zrównoważony rozwój miasta zasady zagospodarowania terenu w obrębie Ogólnomiejskiego Systemu Terenów Aktywnych Biologicznie podporządkowano ekologicznym kryteriom ciągłości w czasie i przestrzeni oraz różnorodności biologicznej. Najważniejszą zasadą, niezbędną do funkcjonowania OSTAB, jest zachowanie jego ciągłości przestrzennej; elementy tej struktury nie mogą być likwidowane ani dowolnie przekształcane, ponieważ oznacza to przerwanie systemu.
Zgodnie z tą zasadą należy:

- wykluczyć możliwość lokalizowania w obrębie systemu źródeł silnego oddziaływania na środowisko (przemysł, intensywna zabudowa mieszkaniowa, wysoko wydajne rolnictwo),
- podtrzymywać (w miarę możliwości) obecne użytkowanie terenów zgodne z pełnionymi przez system funkcjami ekologicznymi, jak np. zieleń miejska o charakterze publicznym, lasy, wody otwarte, wybrane fragmenty ogrodów działkowych, tereny usług, nauki, oświaty, kultury, zdrowia, rekreacji z dużą ilością zieleni, zwłaszcza wysokiej (minimum 50% działki zajęte przez powierzchnie biologicznie czynne), tereny wolno stojącej zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności (powierzchnie biologicznie czynne na co najmniej 70% działki),

- przy okazji działań porządkowych lub modernizacyjnych dążyć do powiększenia powierzchni biologicznie czynnych na terenach już zainwestowanych,
- przeznaczać niezagospodarowane tereny w obrębie systemu przede wszystkim na wyżej wymienione funkcje (preferowana urządzona zieleń publiczna i tereny rekreacyjne), a włączone do OSTAB tereny ogrodów działkowych po wschodniej stronie Obwodnicy Trójmiasta głównie na powiększenie terenów zieleni publicznej lub renaturyzację w kierunku zieleni ekologiczno-krajobrazowej,
- przywracać naturalny stan istniejącym strukturom przyrodniczym i eliminować bariery antropogeniczne,
- kształtować odpowiednio układy zabudowy na terenach zainwestowanych (usługi, mieszkalnictwo),
- ograniczać przerywanie ciągów powiązań ekologicznych elementami infrastruktury technicznej oraz minimalizować nieuchronne kolizje (np. przez prowadzenie dróg estakadami, stosowanie odpowiednio dużych przepustów itp.).

Zasada utrzymania ciągłości systemu w czasie polega na zachowaniu jak największej części ekosystemów naturalnych istniejących na terenach przekształcanych lub nowo zagospodarowywanych ze względu na bardzo długi czas potrzebny do odtworzenia ekosystemów zniszczonych i osiągnięcia przez nie zdolności do właściwego pełnienia funkcji ekologicznych. Zasada różnorodności biologicznej zachowana jest przez włączenie do OSTAB terenów o różnych typach aktywności biologicznej, w tym sztucznie kształtowanych struktur zieleni terenów zainwestowanych, które na terenie miasta stanowią istotny dodatkowy i wartościowy element systemu. Uzyskanie założonej w OSTAB ciągłości przestrzennej struktur przyrodniczych okazało się niemożliwe w niektórych częściach miasta ze względu na aktualny stan zainwestowania. Ogólnomiejski System Terenów Aktywnych Biologicznie nie jest obszarem chronionym w rozumieniu ustaw, ale wdrożenie ww. zasad zagospodarowania przestrzennego na obszarze OSTAB oznacza realizację lokalnie ustalonej polityki ochronnej.

Szczególnym przypadkiem takiej polityki jest też sposób zagospodarowania najważniejszego lokalnego korytarza ekologicznego łączącego Lasy Otomińskie z lasami TPK przez ciąg terenów na osiedlu Kiełpino Górne, jezioro Jasień i osiedle Kiełpinek. **W obrębie tego korytarza zachowuje się istniejące lasy i obszary zadrzewień oraz naturalne cieki i zbiorniki wodne, preferuje się zabudowę o ograniczonej intensywności z dużym udziałem powierzchni biologicznie czynnej (od minimum 50 do 70% w obszarach OSTAB), utrzymuje się minimalną szerokość 150 m co najmniej jednego ciągu OSTAB oraz rezerwuje się tereny wokół jeziora Jasień i w rejonie Stawu Wróbla wraz z potokami Siedlickim i Jasień dla celów rekreacyjnych.** Innym przypadkiem jest fragment obszaru Żuław Gdańskich, które jako tereny niezabudowane są istotnym elementem krajowej sieci ekologicznej (Korytarz Ekologiczny Dolnej Wisły), jednak w skali systemu przyrodniczego miasta, jako tereny intensywnego, wysokoprodukcyjnego rolnictwa, nie są istotnym elementem przyrodniczym. Część Żuław Gdańskich znajdująca się w granicach miasta nie została włączona do systemu OSTAB (poza korytami rzek przez nie przepływającymi).

13.2. Tereny zieleni miejskiej i inne tereny cenne przyrodniczo

Wyznaczenie terenów OSTAB nie oznacza, że poza jego obrębem można zrezygnować z terenów zieleni (zwłaszcza publicznej), a jedynie że można je kształtować dużo swobodniej, a ich ciągłość w przestrzeni, a szczególnie w czasie jest niekonieczna, choć bardzo pożądana.

Na terenach mieszkaniowych budownictwa wielorodzinnego należy utrzymywać minimalny wskaźnik 8 m² terenów zieleni wypoczynkowej (towarzyszącej) na jednego mieszkańca. Na poziomie jednostki urbanistycznej na jednego mieszkańca powinno przypadać ponadto co najmniej 4 m² urządzonej zieleni publicznej (wliczając pasmo penetracji lasów) w odległości nie większej niż 750 m od miejsca zamieszkania.

Preferuje się niewielkie parki (2–5 ha) położone w obrębie OSTAB lub z nim połączone oraz inne tereny zieleni publicznej urządzonej, szczególnie pasy wzdłuż cieków. Tereny te będą projektowane przede wszystkim na gruntach będących własnością miasta. Przewiduje się trudności w dotrzymaniu ww. standardu terenów zieleni urządzonej na mieszkańca w jednostkach urbanistycznych Orunia Olszynka, Klukowo Rębiechowo, Błonia Płonia.

Dodatkowo na poziomie dzielnicy na jednego mieszkańca powinno przypadać 3,8 m² terenów otwartych, lasów i dużych parków.

Ze względu na przeważający udział gruntów prywatnych w dzielnicach Południe i Zachód poleca się wprowadzenie znacznych udziałów powierzchni biologicznie czynnych na terenach mieszkaniowych.

Na terenie Gdańska istnieje jeszcze dużo niewielkich obszarów zawierających płaty rzadkich lub zagrożonych siedlisk przyrodniczych, stanowiących ostoje bioróżnorodności bądź mających szczególnie cenne walory flory czy fauny. W obecnym stanie prawnym nie zawsze jest możliwe ustanowienie proponowanych dla nich różnych form ochrony prawnej, jednak zewidencjonowanie i wskazanie tych terenów (aneks nr 4) poleca ich ochronę przynajmniej przez odpowiednie zapisy w planach miejscowych.

13.3. Ograniczanie zanieczyszczeń środowiska

W zakresie ochrony środowiska przyrodniczego przed zanieczyszczaniem powietrza, wód i gleb studium ustala tereny pod niezbędne urządzenia ochronne i obiekty źródłowe systemów inżynierii komunalnej wskazanych m.in. w gminnym planie ochrony środowiska[1] (nowy cmentarz komunalny, parking dla samochodów z ładunkami niebezpiecznymi, kontynuacja rekultywacji składowiska w Przegalinie, unowocześnienie składowiska w Szadółkach). Istotnym przedsięwzięciem będzie likwidacja oczyszczalni ścieków „Zaspa" oraz rekultywacja zinwentaryzowanych na terenie miasta terenów zdegradowanych wymienionych w aneksie nr 18.
Wzdłuż niezbędnych nowych przebiegów dróg układu podstawowego w miarę potrzeby zostaną zastosowane techniczne środki ograniczenia ich uciążliwości. Ograniczenie oddziaływania hałasu z dotychczasowych i przyszłych terenów komunikacyjnych nastąpi także dzięki lokalizacji w pasach do nich przyległych obiektów niechronionych przed hałasem, stanowiących ekran dla hałasu emitowanego przez pojazdy. Nowe trasy drogowe, dzięki przejęciu części ruchu z dotychczas przeciążonych ulic przebiegających przez gęsto zaludnione części miasta, staną się czynnikiem zmniejszającym panujący tam hałas i ograniczającym jego skutki.

13.4. Przeciwdziałanie osuwaniu się mas ziemnych

Wśród osuwisk zinwentaryzowanych na zlecenie Ministerstwa Środowiska[2] na terenie całego kraju w granicach Gdańska stwierdzono występowanie 13 takich miejsc. Tereny potencjalnych zagrożeń osuwania się mas ziemnych wykazane w studium określają zgodnie ze skalą opracowania obszary, na których na podstawie przesłanek geologicznych można się spodziewać występowania lub uruchomienia procesów osuwiskowych. Są to rejony o skomplikowanych warunkach gruntowych, które mogą być zaliczone do III kategorii geotechnicznej, a w konsekwencji wymagać zbadania podłoża gruntowego w formie dokumentacji geologiczno-inżynierskiej w celu określenia geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych i sposobu ich zabezpieczenia. Warunki te należy dobrać odpowiednio do przyczyn powstawania osuwiska oraz rodzaju projektowanych budowli, dlatego wyniki badań dołącza się do projektu budowlanego, a więc na etapie późniejszym niż opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego.
Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska minister środowiska wydał rozporządzenie w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi[3]. W rozporządzeniu tym określono między innymi sposób ustalenia terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, częstość prowadzenia obserwacji oraz informacje, które powinien zawierać rejestr terenów zagrożonych tymi procesami. W związku z powyższym do czasu utworzenia ww. rejestru uwzględnienie problematyki osuwania się mas ziemnych w planach miejscowych będzie polegało na zamieszczaniu informacji o możliwości wystąpienia tych ruchów. Konieczność przeprowadzenia przed podjęciem inwestycji odpowiednich badań wynika z przepisów budowlanych.

1 Uchwała nr XLVII/1415/2002 Rady Miasta Gdańska z 26 marca 2002 r. w sprawie gminnego i powiatowego programu ochrony środowiska na lata 2002–2010.
2 *Rejestracja i inwentaryzacja naturalnych zagrożeń geologicznych (ze szczególnym uwzględnieniem osuwisk oraz innych zjawisk geodynamicznych) na terenie całego kraju*, praca zespołowa pod kier. M. Lamberga, Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków 2005.
3 Rozporządzenie Ministra Środowiska z 20 czerwca 2007 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi (Dz.U. Nr 121, poz. 840).

14. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej

Złożoność i atrakcyjność przestrzeni miejskiej, jej szybkie zmiany (szczególnie w okresie ostatnich pięćdziesięciu lat) i stan zachowania stwarzają konieczność zróżnicowanego podejścia do ochrony dziedzictwa kulturowego. W związku z tym w studium ustala się zróżnicowaną politykę ochronną mającą na celu zachowanie, uczytelnienie lub ekspozycję zabytków stosownie do ich znaczenia w krajobrazie kulturowym Gdańska:
- obszary i obiekty o znaczeniu międzynarodowym tworzące tożsamość miasta i jego wizerunek w skali światowej i europejskiej,
- obszary i obiekty o znaczeniu krajowym i regionalnym.

Zasady obowiązujące w wypadku poszczególnych działań polityki ochronnej muszą być szczegółowo weryfikowane i konkretyzowane przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (w zależności od lokalnych potrzeb i możliwości).

14.1. Obszary i obiekty zabytkowe o znaczeniu międzynarodowym

Obszary i obiekty zabytkowe o znaczeniu międzynarodowym obejmują najistotniejsze z punktu widzenia ochrony dziedzictwa kulturowego rejony Gdańska (aneks nr 19), w których najlepiej zachował się historyczny układ przestrzenny, o wyjątkowym charakterze i znaczeniu kulturowym, artystycznym i historycznym.
Zespoły i obiekty o znaczeniu dla kultury oraz historii świata i Europy zostały ujęte we wniosku o umieszczenie Gdańska na liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO wraz z wyznaczoną strefą buforową.
Na tych obszarach przyjmuje się jako ramowe następujące zasady ochrony i kształtowania przestrzeni:
1) ochrona historycznego układu przestrzennego przez:
   - zachowanie historycznego przebiegu oraz rozplanowania ulic i placów, usunięcie elementów zniekształcających, zachowanie przekroju ulic, ich szerokości i linii zabudowy,
   - rekonstrukcję historycznych założeń urbanistycznych i zielonych, usunięcie elementów je zniekształcających,
   - zachowanie historycznej parcelacji (bez możliwości podziałów wtórnych),
   - zachowanie proporcji wysokościowych kształtujących sylwetę zespołu oraz jego poszczególnych wnętrz (ulic, placów itp.),
   - zachowanie historycznych układów fortyfikacyjnych;
2) ochrona krajobrazu historycznego przez:
   - usunięcie elementów dysharmonizujących,
   - zachowanie historycznych panoram i ich przedpól,
   - zachowanie osi widokowych,
   - zachowanie dominant przestrzennych;
3) ochrona obiektów zabytkowych polegająca na:
   - restauracji i modernizacji technicznej obiektów zabytkowych i mających wartość kulturową,
   - rekonstrukcji szczególnie ważnych fragmentów historycznej architektury, stanowiących istotne uzupełnienie zachowanych struktur;
4) ochrona zachowanych obiektów małej architektury i nawierzchni ulic wraz z przywracaniem nawierzchni historycznych;
5) dostosowanie funkcji do wartości zabytkowych zespołu;
6) dostosowanie nowej architektury do historycznej kompozycji architektonicznej i urbanistycznej przez utrzymanie lub uczytelnienie historycznych podziałów parcelacyjnych,
7) ochrona niematerialnych wartości kulturowych przez zachowanie i przywracanie nazewnictwa historycznego.

14.2. Obszary i obiekty zabytkowe o znaczeniu krajowym i regionalnym

Obszary i obiekty zabytkowe mają duże znaczenie dla kształtowania fizjonomii miasta i identyfikacji mieszkańców z miastem (aneks nr 19). Pozwalają określać tożsamość miejsca, a także chronić niematerialne elementy środowiska kulturowego. Najcenniejsze są obszary, na których dominują zachowane w wysokim

stopniu elementy historycznego układu przestrzennego, a zniekształcenia kompozycji przestrzennej są niewielkie i możliwe do pozytywnego przekształcenia, zachowana zabudowa zaś wyróżnia się swoimi cechami urbanistycznymi i architektonicznymi.
Do tego obszaru zaliczono także tereny wynikające z wniosku o umieszczenie Gdańska na liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO jako strefy ochrony konserwatorskiej i widokowej.
Dla obszarów i obiektów o znaczeniu krajowym przyjęto w studium następujące ramowe ustalenia:
1) ochrona historycznego układu przestrzennego:
   – zachowanie historycznego rozplanowania ulic i placów oraz utrzymanie przekroju ulic z zachowaniem ich szerokości i linii zabudowy,
   – zachowanie zasadniczych proporcji wysokościowych kształtujących sylwetę zespołu oraz jego poszczególnych wnętrz (ulic, placów itp.),
   – zachowanie historycznych układów fortyfikacyjnych;
2) ochrona krajobrazu historycznego:
   – zachowanie historycznych panoram i ich przedpola,
   – zachowanie osi widokowych,
   – zachowanie dominant historycznych;
3) ochrona obiektów zabytkowych, restauracja i modernizacja techniczna obiektów zabytkowych i mających wartości kulturowe;
4) ochrona zachowanych obiektów małej architektury i nawierzchni ulic wraz z przywracaniem nawierzchni historycznych;
5) dostosowanie nowej architektury do historycznej kompozycji architektonicznej i urbanistycznej w zakresie typu zabudowy;
6) ochrona niematerialnych wartości kulturowych przez zachowanie nazewnictwa historycznego.

14.3. Ochrona stanowisk archeologicznych

Do ochrony znalezisk archeologicznych wyznaczono strefy ochrony archeologicznej. Obejmują one zarówno tereny o rozpoznanej zawartości reliktów archeologicznych, jak i potencjalnego ich występowania stwierdzonego na podstawie badań Archeologicznego Zdjęcia Polski lub innych materiałów badawczych. Obowiązuje na nich przeprowadzenie ratowniczych badań archeologicznych lub objęcie prac ziemnych nadzorem archeologicznym.

14.4. Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego

Identyfikacja wymienionych wielkoprzestrzennych elementów krajobrazu kulturowego zawartych w podrozdziale 4.6 powinna stanowić materiał bazowy dla projektantów (w pierwszej kolejności planów miejscowych) do wskazania sposobów ochrony tych miejsc oraz prowadzenia szczególnej polityki zmierzającej do zachowania, uczytelnienia i podkreślenia ich rangi w przestrzeni miasta.
Wyeksponowanie unikatowej struktury krajobrazu kulturowego oraz obiektów kultury materialnej będzie polegać m.in. na:
– ochronie specyficznych i unikatowych wartości kompozycyjnych założeń urbanistycznych,
– porządkowaniu zdegradowanych krajobrazowo form zagospodarowania w kierunku ich estetyzacji,
– propagowaniu i kontynuacji wzorców architektury i zagospodarowania charakterystycznych dla danych fragmentów miasta z jednoczesnym wprowadzaniem elementów nowoczesnych, harmonijnych z historycznymi,
– przywracaniu dominacji zieleni w wybranych fragmentach miasta,
– zachowaniu i ochronie najbardziej wartościowych nieprzekształconych zespołów i fragmentów krajobrazu otwartego,
– przywracaniu i poprawie możliwości korzystania z wartości wizualnych punktów widokowych,
– wprowadzaniu ograniczeń gabarytów budynków i budowli, a także naturalnych składników krajobrazu i wyznaczaniu zasięgów obowiązywania tych ograniczeń (dla zachowania efektu widokowego),
– stosowaniu przesłon zielonych lub innych elementów maskujących.

Szczegółowe zasady polityki ochrony będą weryfikowane i konkretyzowane przy opracowywaniu planów zagospodarowania przestrzennego. Będą współdziałały z zasadami polityki ochrony dziedzictwa kulturowego oraz polityki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego.
Celem przeciwdziałania degradacji obszarów miejskich jest przekształcenie ich w bezpieczne i atrakcyjne inwestycyjnie tereny miejskie. Cel ten można osiągnąć dzięki działaniom wymienionym w tabeli nr 1 (w kolumnie 2. podano obszary zdegradowane krajobrazowo oraz typy funkcjonalne przyczyniające się do degradacji krajobrazu wskazane w podrozdziale 4.7).

Tab.1. Lista typów funkcjonalnych i terenów zdegradowanych

Działanie	Tereny zdegradowane Typy funkcjonalne
1) rewaloryzacja budynków o wartościach kulturowych lub wpisanych do rejestru zabytków, w tym adaptacje budynków	– północny cypel wyspy Spichrzów – tereny dawnych dworów przy ul. Polanki – osada rybacka w Jelitkowie
2) zagospodarowanie przestrzeni publicznych	– ogrody działkowe w Dolinie Radości – teren stadionu Lechia i jego otoczenie
3) uporządkowanie terenu	– tereny przemysłowo-składowe
4) zastąpienie istniejącego zainwestowania substandardowego nowym zainwestowaniem miejskim, adekwatnym do rangi miejsca	– obszar byłego dworca kolejowego Kłodno – tereny postoczniowe i poprzemysłowe – tereny po byłych zakładach mięsnych – teren po byłym ośrodku MON w pasie nadmorskim – teren na zapleczu parku Oliwskiego – otoczenie dworca kolejowego w Gdańsku Wrzeszczu i rejon ulic Dmowskiego i Kościuszki – teren pasa startowego byłego lotniska Zaspa – składowisko złomu przy ul. Litewskiej – bezpośrednie sąsiedztwo twierdzy Wisłoujście – tereny kolonii mieszkaniowych – tereny ogródków działkowych – tereny kolejowe i przykolejowe
5) modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury technicznej	– tereny z istniejącą napowietrzną siecią cieplną

Wiele ze wskazanych obszarów zdegradowanych ma uchwalone plany miejscowe, których realizacja zmieni obecną sytuację. Może to być proces wieloletni, gdyż grunty czy obiekty przeznaczone do przekształceń mogą być użytkowane i wykorzystywane w dotychczasowy sposób.
W celu poprawy, odwrócenia czy zatrzymania procesu degradacji należy dążyć do pełnego pokrycia obszarów zdegradowanych planami zagospodarowania przestrzennego, a w miarę potrzeby podjąć zmiany planów uwzględniające proces rewitalizacji. Obowiązujący plan otwiera możliwość ubiegania się o dofinansowanie z funduszy Unii Europejskiej, co w wielu przypadkach może zapoczątkować i przyspieszyć trwałe, pozytywne przekształcenia.
Pozbawienie terenów kolejowych i przykolejowych statusu terenów zamkniętych mogłoby ułatwić przekształcenia tych części, które faktycznie nie są przez kolej użytkowane. Stopniowe przenoszenie zaniedbanych bądź opuszczonych ogrodów działkowych z obecnych lokalizacji i zastępowanie ich nowymi funkcjami także przyczyni się do poprawy jakości krajobrazu na ich obszarze.

14.5. Ochrona ekspozycji

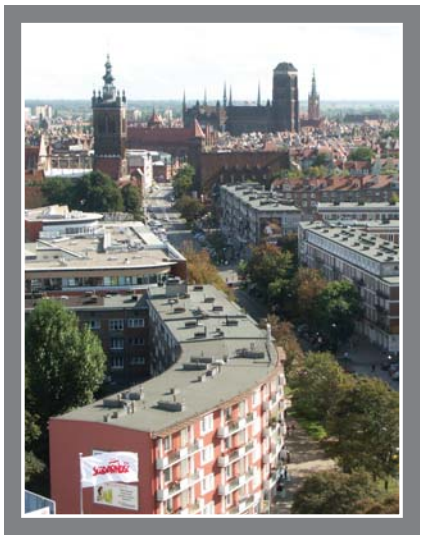
Dla ochrony historycznych sylwet i panoram wyznaczono strefy ochrony ekspozycji zespołów zabytkowych. Są one położone poza wyznaczonymi wcześniej obszarami chronionymi, w tym wynikającymi z wpisu do rejestru zabytków. Celem ochrony jest zachowanie widoków na zespół czy też obiekt zabytkowy lub takie przekształcenie obszaru, aby nie zakłócać ekspozycji terenów i obiektów będących podstawą wyznaczenia strefy. Cel ten osiągnie się przez:
– ograniczenia gabarytowe nowych obiektów,
– zakaz lokalizacji niektórych form i typów zabudowy,
– wyburzenie niektórych obiektów,
– odpowiednią pielęgnację zieleni (w tym przycinanie drzew),
– stosowanie przesłon zielonych lub innych elementów maskujących,
– zakaz zabudowy.
Ochrona ekspozycji jest ściśle związana z ochroną i kształtowaniem krajobrazu kulturowego. Szczegółowe zasady i cechy zakazanych form zabudowy będą określone w planach zagospodarowania przestrzennego.

14.6. Ochrona dóbr kultury współczesnej

Dla obszarów i obiektów stanowiących dobra kultury współczesnej przyjęto w studium następujące ramowe ustalenia:

1. Ochrona obszarów dóbr kultury współczesnej:
   - rozplanowanie nowej zabudowy powinno nawiązywać do istniejących wartościowych układów urbanistycznych (kompozycyjnych),
   - zasady i standardy kształtowania zabudowy muszą uwzględniać typ zabudowy sąsiadujących obiektów uznanych za wartościowe z punktu widzenia ochrony dóbr kultury współczesnej.
2. Ochrona obiektów dóbr kultury współczesnej:
   - zachowanie funkcji obiektu lub takie jego przekształcenia, które nie będą skutkowały zasadniczymi zmianami architektury obiektu (wnętrz i elewacji),
   - kształtowanie zabudowy sąsiedniej z poszanowaniem widoku na obiekt stanowiący dobro architektury współczesnej (w tym ograniczenie stosowania wielkogabarytowych nośników reklamowych).
3. Ochrona pomników i miejsc ważnych wydarzeń:
   - zachowanie otoczenia obiektu i poszanowanie widoku na niego (w tym ograniczenie stosowania nośników reklamowych).

15. Kierunki rozwoju systemów transportowych

15.1. Cele systemu transportowego

Cel nadrzędny: zapewnienie obsługi komunikacyjnej wpisanej w zrównoważony rozwój miasta	
cele	środki osiągania celów
1. Poprawa dostępności transportowej miasta w skali kraju i regionu.	a) wspieranie działań zmierzających do budowy autostrady A1, Obwodnicy Południowej (droga S7), docelowej rozbudowy węzłów Obwodnicy Trójmiejskiej, w tym węzła Szadółki b) budowa i modernizacja ulic na przedłużeniu dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych oraz prowadzących do ponadlokalnych węzłów transportowych (port, lotnisko) c) rozbudowa miejskiego układu ulicznego d) wspieranie działań zmierzających do zwiększenia udziału kolei w obsłudze transportowej portu przez modernizację infrastruktury kolejowej, budowę centrum logistycznego w porcie
2. Zapewnienie zrównoważonej obsługi transportowej miasta.	e) zwiększenie akcesji do układu podstawowego przy zachowaniu jego przepustowości dostosowanej do prognozowanych potrzeb ruchu kołowego f) stosowanie modularnego odstępu między kolejnymi skrzyżowaniami umożliwiającego koordynację potoku kołowego bez spadku przepustowości g) preferowanie miejskich prędkości ruchu (ok. 50 km/h) na ulicach zbiorczych i głównych h) racjonalizacja rezerw terenowych pod rozwiązania transportowe w planach miejscowych
3. Zapewnienie wysokiego standardu transportu zbiorowego, który zagwarantuje utrzymanie udziału transportu zbiorowego w podziale pracy przewozowej przynajmniej na dzisiejszym poziomie.	i) stosowanie w transporcie zbiorowym priorytetu dla środków transportu szynowego jako podstawowego środka transportu oraz transportu autobusowego jako wspomagającego j) rozbudowa układu szynowego (SKM do węzła Czerwony Most, rozbudowa sieci tramwajowej) k) ograniczenie dublowania podsystemów transportu zbiorowego na tych samych trasach l) organizacja nowoczesnych węzłów integracyjnych i przesiadkowych podsystemów transportu zbiorowego i indywidualnego z uwzględnieniem P + R, K + R, B + R m) niezwiększanie w stosunku do stanu istniejącego wskaźnika przesiadkowości liczonego dla transportu zbiorowego przy zachowaniu preferencji wzrostu przesiadek w systemie P + R n) racjonalizacja systemu obsługi Śródmieścia i wybranych rejonów CPU przez ograniczenie transportu indywidualnego, budowa parkingów strategicznych w powiązaniu z transportem zbiorowym oraz odpowiednimi regulacjami ekonomicznymi
4. Poprawa stanu środowiska przez zmniejszenie ujemnego wpływu transportu.	o) budowa odpowiedniej wielkości parkingów towarzyszących obiektom usługowym poza Śródmieściem i wybranymi rejonami CPU p) budowa podsystemu rowerowego jako elementu systemu transportu miejskiego q) rozszerzanie stref ruchu pieszego w Śródmieściu i CPU r) eliminacja uciążliwego ruchu ciężarowego, w tym transportu materiałów niebezpiecznych przez tereny intensywnie zagospodarowane, dzięki budowie na obrzeżach miasta parkingów dla samochodów przewożących materiały niebezpieczne

Rozwiązania planowane w systemie transportowym Gdańska znalazły potwierdzenie w prognozie ruchu przeprowadzonej w ramach studium przy użyciu programu EMME/2 (dział VI). Podstawą prognozy były kompleksowe pomiary ruchu przeprowadzone w 1998 r. oraz pomiary przekrojowe z 2004 r. i skalibrowany model systemu transportowego dla stanu istniejącego. Prognozę sporządzono:

- dla szczytu popołudniowego,
- w trzech wyróżnionych stanach rozwoju miasta: zdeterminowanym, perspektywicznym i wypełnienia struktur, dla których określono rozmieszczenie miejsc zamieszkania, pracy i nauki w 161 rejonach komunikacyjnych (dział VI) i którym przypisano odpowiednie sieci uliczno-drogowe oraz linie transportu zbiorowego, sporządzone dla każdego stanu w wariancie pełnym i ubogim,
- dla dwóch założonych proporcji liczby podróży (podziału zadań przewozowych) odbywanych indywidualnym samochodem, transportem zbiorowym lub pieszo: 38% : 41% : 21% (jak w stanie istniejącym) i 60% : 19% : 21% (wariant skrajnie motoryzacyjny – jak w miastach zachodnioeuropejskich),
- dla 7 motywacji podróży samochodem indywidualnym i transportem zbiorowym oraz 3 motywacji podróży transportem towarowym.

15.2. Podsystem drogowo-uliczny

Projektowany układ głównych powiązań wewnętrznych Gdańska ma kształt prostokątnej ramy składającej się z zachodniej Obwodnicy Trójmiasta, ciągu nowej Spacerowej, Drogi Zielonej, Trasy Sucharskiego i Obwodnicy Południowej Gdańska. Zbudowany pod koniec lat 90. most nad Martwą Wisłą łączy ul. Elbląską z południowym końcem ul. Sucharskiego i otwiera nowy wjazd na wyspę Stogi, w tym do Portu Północnego. Kolejnym elementem ramy będzie przeprawa przez Martwą Wisłę wraz z połączeniami do ulic Sucharskiego (od strony północnej) i Marynarki Polskiej, Obwodnicy Południowej i prowizorycznego zamknięcia ramy od strony północnej, określanego mianem Drogi Seledynowej (z wykorzystaniem istniejących ulic jednojezdniowych), a stanowiącego etap w realizacji Drogi Zielonej. W następnej kolejności będą realizowane brakujące elementy ramy zapewniające jej wysokie parametry techniczne, tj. drugi etap Drogi Zielonej (przekrój dwujezdniowy w parametrach ulicy głównej G lub GP), rozbudowa istniejącego odcinka ul. Sucharskiego, budowa tzw. nowej Spacerowej z tunelem pod Pachołkiem.

Uzupełnieniem ramy komunikacyjnej jest istniejąca trasa średnicowa aglomeracji gdańskiej usytuowana wzdłuż Centralnego Pasma Usługowego. Trasa ta pełni funkcję ulicy głównej (2 jezdnie po 3 pasy ruchu w każdym kierunku), jednakże na niektórych odcinkach ma parametry funkcjonalno-techniczne ulicy zbiorczej. Przewidywane w analizowanych stanach rozwoju potoki ruchu samochodowego wzdłuż CPU uzasadniają uzupełnienie istniejącej trasy średnicowej dodatkowym ciągiem ulicznym, który wykorzysta istniejące rezerwy terenowe projektowanej Drogi Czerwonej.

Wewnątrz ramy drogowo-ulicznej zostanie wykształcony system powiązań umożliwiających dogodny dojazd z poszczególnych dzielnic do układu zewnętrznego i połączenia międzydzielnicowe. Stworzą go następujące ciągi uliczne: modernizowany obecnie ciąg Słowackiego – nowa Kościuszki (do Rzeczypospolitej), Armii Krajowej (wraz z realizowanym odcinkiem do Obwodnicy Trójmiasta) – Podwale Przedmiejskie – Elbląska, Świętokrzyska – Małomiejska. Dalszymi etapami rozbudowy układu powiązań poprzecznych będą planowane ciągi uliczne: nowa Kościuszki – nowa Gdańska (od Rzeczpospolitej do Krasickiego), nowa Abrahama – Bulońska – nowa Bulońska – nowa Jabłoniowa, nowa Politechniczna, nowa Wałowa, nowa Politechniczna – nowa Myśliwska. Wśród wymienionych ulic głównymi ulicami są: ciąg Słowackiego – nowa Kościuszki, Armii Krajowej, Świętokrzyska, Małomiejska oraz nowa Abrahama. Pozostałe wymienione ulice są w klasie ulic zbiorczych z wyłączeniem nowej Myśliwskiej, której klasę przyjmuje się jako lokalną z dopuszczeniem funkcji ulicy zbiorczej, jeśli utrzymają się tendencje intensyfikacji obsługiwanej przez nią zabudowy, a tym samym uzasadnią to prognozowane potoki.

Ograniczenie ruchu tranzytowego na dotychczasowych głównych ciągach ulicznych Gdańska pozwoli przypisać im nowe funkcje w układzie ulicznym miasta. Dotyczy to w szczególności: trasy średnicowej, ciągu Armii Krajowej – Podwale Przedmiejskie (Trasa W-Z), ulic Elbląskiej, Marynarki Polskiej, Jana z Kolna. Główną funkcją tych ulic stanie się zapewnienie powiązań międzydzielnicowych.

15.3. Obsługa transportowa Śródmieścia Historycznego

Głównymi celami przebudowy systemu transportowego w centrum Gdańska są:

- równomierna obsługa obszaru przede wszystkim z kierunków wschodniego, południowego i północnego przez wykorzystanie ulic nowej Wałowej i 3 Maja, nowej 3 Maja, nowej Sandomierskiej, które utworzą obwiednię śródmiejską w klasie ulicy zbiorczej,
- ograniczenie liczby autobusów obciążających główny układ uliczny,
- ograniczenie liczby samochodów osobowych wjeżdżających w związku z wykonywaną pracą i usługami przez wprowadzenie płatnych miejsc parkingowych ogólnodostępnych, kontrolę liczby samochodów wjeżdżających, wprowadzenie opłat za wjazd, ograniczenie budowy parkingów towarzyszących inwestycjom, budowę parkingów strategicznych i uruchomienie komunikacji minibusowej.

Zakłada się, że układ uliczny Śródmieścia Historycznego stanie się elementem integrującym poszczególne jego struktury historyczne. Układ będzie bardziej kameralny, a jego główną funkcją stanie się obsługa przyległych terenów. Główną rolą nowej Wałowej połączonej ze skrzyżowaniem Brama Oliwska i ul. Elbląską będzie obsługa restrukturyzowanych terenów postoczniowych w północnej części Śródmieścia, a I etap jej realizacji warunkuje rozpoczęcie procesu przekształceń.

15.4. Podsystemy transportu zbiorowego

Ustala się priorytet transportu zbiorowego przed indywidualną komunikacją samochodową. W modelowym rozwiązaniu systemu transportowego na terenie Gdańska założono wprowadzenie integracji funkcjonalnej i przestrzennej podsystemów w skali miasta i metropolii. Integracja funkcjonalna to wybór podsytemów

transportowych odpowiednich do prognozowanych potoków i odległości podróży w celu minimalizacji czasu podróży oraz racjonalnego wykorzystania ich przepustowości. Integracja przestrzenna zakłada zaś maksymalne zbliżenie poszczególnych podsystemów transportowych w węzłach integracyjnych w celu minimalizacji czasu przesiadki. W ramach integracji funkcjonalnej założono klasyfikację podsystemów transportu zbiorowego dostosowaną do rodzajów poszczególnych powiązań:

1) powiązania krajowe i międzynarodowe:
   - kolejowe,
   - lotnicze,
   - promowe,
   - autobusowe;
2) powiązania regionalne:
   - kolej podmiejska (średnia odległość międzyprzystankowa 3,0–5,0 km),
   - autobusy regionalne (średnia odległość międzyprzystankowa 3,0 km);
3) powiązania aglomeracyjne SKM (średnia odległość międzyprzystankowa 1,5 km);
4) powiązania wewnątrzmiejskie:
   - szybki tramwaj (średnia odległość międzyprzystankowa 1,0 km),
   - tramwaj konwencjonalny (średnia odległość międzyprzystankowa 0,5 km),
   - autobus miejski jako wspomagający miejski środek transportu zbiorowego (średnia odległość międzyprzystankowa 0,5 km).

Typy linii autobusowych:

- linie autobusowe do węzłów integracyjnych i przesiadkowych SKM – typ I (dowozowy),
- linie autobusowe do pętli i przystanków przesiadkowych tramwajowych – typ II (dowozowy),
- linie autobusowe łączące odległe dzielnice przez węzły integracyjne i przesiadkowe – typ III (bezpośredni),
- minibusy o napędzie elektrycznym lub hybrydowym (elektryczno-spalinowym) do obsługi Śródmieścia Historycznego i Akademii Medycznej.

Przekształcenia systemu transportowego to proces długofalowy, który musi zapewniać sprawność jego funkcjonowania w sposób ciągły. W podsystemie SKM nastąpi przedłużenie trasy i stworzenie przystanku Śródmieście, a później wydłużenie trasy od przystanku Gdańsk Śródmieście do projektowanego metropolitalnego węzła integracyjnego Gdańsk Czerwony Most zlokalizowanego na terenie wyłączonej już z eksploatacji pomocniczej stacji rozrządowej Gdańsk Południe. Realizacja nowej ul. Abrahama z tramwajem powinna skutkować budową nowego węzła przesiadkowego SKM między obecnymi przystankami Zaspa i Przymorze Uniwersytet. W miarę możliwości przystanki SKM będą wyposażone w parkingi strategiczne i kształtowane jako elementy węzłów integracyjnych.

W podsystemie tramwajowym będzie sukcesywnie rozwijany układ w dzielnicy Południe: po trasie ul. Armii Krajowej na Chełm (w budowie), a w dalszym etapie w kierunku kolejnych osiedli Witosa – nowa Warszawska do pętli Jabłoniowa, nowa Łódzka – Świętokrzyska – nowa Podmiejska do węzła integracyjnego Czerwony Most. Aby poprawić obsługę Śródmieścia, przewiduje się budowę trasy tramwajowej w ciągu ul. nowej Wałowej wraz z lokalizacją węzła przesiadkowego ulicznego na Polskim Haku. Planuje się także powiązanie tramwajowe Śródmieścia z Czerwonym Mostem od ul. Podwale Przedmiejskie, ulicami Chmielną i nową Chmielną. Trzecim kierunkiem rozbudowy układu tramwajowego jest wydłużenie tramwaju na Morenę po trasie ulic: Nowolipie, Rakoczego, Bulońska, a później aż do pętli Abrahama we Wrzeszczu i pętli Zaspa po trasie nowej Abrahama. Dopuszcza się także budowę trasy tramwajowej na tzw. Drodze Zielonej od ul. Gdańskiej do pętli w Jelitkowie, jeśli będzie to uzasadnione odpowiednią wielkością potoków pasażerskich. W stosunku do tras tramwajowych przewidzianych w planach zagospodarowania przestrzennego przewiduje się rezygnację z trasy tramwajowej w projektowanych ulicach: nowej Świętokrzyskiej i nowej Jabłoniowej na odcinku od nowej Warszawskiej do nowej Świętokrzyskiej, Trasy P-P od Witosa do nowej Podmiejskiej oraz ul. Obrońców Wybrzeża, ponieważ prognozy ruchu nie uzasadniają budowy tych tras tramwajowych. Zachowuje się jednak rezerwy terenu określone w planach, gdyż koszty takiego działania są znikome, a utrzymanie rezerwacji umożliwi ewentualną budowę trasy tramwajowej w przyszłości, gdyby zaistniały okoliczności uzasadniające taką decyzję.

Przedłużenie trasy tramwaju obsługującego dzielnicę Południe do portu lotniczego przez Kokoszki i dalej do Osowej i Gdyni po istniejącej linii kolejowej jest możliwe w stanie wypełnienia struktur jako inwestycja domykająca system transportowy Gdańska i aglomeracji, uzasadniona rangą lotniska oraz wygodą podróżnych. Dopuszcza się odbudowę tzw. kolei kokoszkowskiej z koniecznymi w takim przypadku zmianami w planowanym układzie drogowym i tramwajowym.

Rozwój podsystemu autobusowego będzie polegał na wykształceniu wyspecjalizowanych dworców autobusowych dla różnych kategorii podsystemów autobusowych miejskich i zamiejskich (Gdańsk Główny,

Czerwony Most), racjonalizacji przebiegu tras autobusów miejskich w celu uniknięcia dublowania przez nie tras tramwajowych i modyfikacji rozmieszczenia pętli autobusowych w rejonie Śródmieścia.
Na wszystkich trasach tramwajowych będzie wprowadzony priorytet tramwajów w ruchu ulicznym, a dla transportu autobusowego wyznacza się następujące trasy priorytetowe:
- Trakt Św. Wojciecha – Okopowa – Podwale Grodzkie,
- Podwale Przedmiejskie,
- 3 Maja,
- Nowe Ogrody – Kartuska,
- Słowackiego.

Do obsługi transportu tramwajowego planuje się nową zajezdnię tramwajową w węźle Czerwony Most. Zajezdnie autobusowe przestaną być inwestycjami celu publicznego. Są to obiekty o swobodnej lokalizacji, które mogą się znajdować na obszarach o przeznaczeniu produkcyjno-składowym. Zalecane lokalizacje zajezdni autobusowych obsługujących ważne strefy miasta to Letnica, Czerwony Most, Kokoszki Przemysłowe i Rudniki.

15.5. Klasyfikacja węzłów przesiadkowych

1. Węzeł integracyjny krajowy:
   - Gdańsk Główny (kolej dalekobieżna, kolej podmiejska, SKM, autobus krajowy i międzynarodowy, tramwaj, autobus, parkingi systemu P + R[1], parkingi systemu K + R[2], parkingi systemu B + R[3]),
   - Rębiechowo (połączenia lotnicze),
   - terminale promowe PŻB, TPW i planowany w PP (połączenia promowe) – bez kolei i tramwaju.
2. Węzeł integracyjny metropolitalny (kolej dalekobieżna, kolej podmiejska, SKM, autobus regionalny, autobus wycieczkowy, autobus miejski, parkingi systemu P + R, parkingi systemu K + R, parkingi systemu B + R):
   - Gdańsk Czerwony Most,
   - Gdańsk Wrzeszcz,
   - Gdańsk Oliwa.
3. Węzeł przesiadkowy SKM (SKM, autobus miejski, parkingi systemu P + R, parkingi systemu K + R, parkingi systemu B + R): wszystkie pozostałe przystanki SKM.
4. Węzeł przesiadkowy uliczny (tramwaj, autobus, parkingi systemów P + R, K + R, B + R).
5. Przystanek przesiadkowy.

Węzły integracyjne realizujące systemy parkingowe tworzą zewnętrzny pierścień zachęcający kierowców do skorzystania ze środków transportu zbiorowego. Czynnikiem zachęcającym powinno być zapewnienie bezpłatnego parkowania albo zapewnienie możliwości parkowania posiadaczom biletów na przejazd komunikacją zbiorową.

15.6. Podsystem pieszo-rowerowy

Zakłada się utworzenie wydzielonego podsystemu ścieżek rowerowych zintegrowanego z podsystemem ciągów pieszych. Podsystem ścieżek rowerowych zapewni połączenie głównych dzielnic miasta, przede wszystkim miejsc zamieszkania, z miejscami pracy, nauki, rekreacji i innych usług, a także terenami rekreacyjnymi poza granicami miasta. Planowany do 2013 r.[4] podsystem ścieżek rowerowych tworzą międzynarodowe główne, zbiorcze i lokalne trasy rowerowe o łącznej długości ok. 150 km.
Rozwój sieci tras rowerowych i budowa węzłów integracyjnych z parkingami w systemie B + R będzie służyć zwiększeniu wykorzystania roweru nie tylko w celach turystycznych, ale także w codziennych dojazdach do pracy i nauki.
Podsystem głównych ciągów pieszych łączy najważniejsze punkty zainteresowań mieszkańców i turystów w ramach poszczególnych dzielnic i jednostek urbanistycznych. Jest zintegrowany z systemem przestrzeni publicznych, które są głównymi miejscami percepcji miasta. Podsystem ciągów pieszych będzie przystosowany do osób niepełnosprawnych.

1 Z ang. *park and ride* – parkuj (samochód) i jedź (środkiem transportu zbiorowego).
2 Z ang. *kiss and ride* – całuj (kierowcę samochodu) i jedź (środkiem transportu zbiorowego).
3 Z ang. *bicycle and ride* – (parkuj) rower i jedź (środkiem transportu zbiorowego).
4 Program rozwoju komunikacji rowerowej przyjęty 28 września 2006 r. uchwałą RMG.

15.7. Polityka parkingowa

Politykę parkingową dla Gdańska dostosowano do przewidywanych i pożądanych ze względu na chłonność komunikacyjną układu ulicznego miasta, proporcji udziału poszczególnych rodzajów transportu w obsłudze ruchu pasażerskiego. Przewiduje się, że udział poszczególnych rodzajów transportu będzie się kształtować następująco:

- transport indywidualny – 38%,
- transport zbiorowy – 41%,
- transport pieszy i rowerowy – 21%.

Założenie to jest szczególnie ważne w centralnych rejonach miasta, gdzie odczuwa się deficyt miejsc postojowych dla samochodów osobowych, a możliwości budowy nowych parkingów są ograniczone brakiem wolnych terenów lub osiągnięciem progu chłonności komunikacyjnej obszaru.

W kształtowaniu polityki parkingowej Gdańska będą stosowane następujące zasady:

- ochrona układu ulicznego przed nadmiernym obciążeniem ruchem kołowym,
- ograniczenie liczby nowych miejsc postojowych w centralnym rejonie Śródmieścia do poziomu wynikającego z chłonności komunikacyjnej obszaru,
- lokowanie jak największej liczby miejsc parkingowych na działkach własnych i na koszt inwestorów (poza strefami ograniczonego parkowania),
- pełne zaspokajanie potrzeb parkingowych nowych obiektów mieszkaniowych,
- sterowanie lokalizacjami nowych obiektów pośrednio przez odpowiednio dobrany poziom zabezpieczenia potrzeb parkingowych dla pożądanych w danym obszarze miasta funkcji i restrykcyjne obniżenie poziomu zaspokojenia potrzeb parkingowych dla funkcji niepożądanych,
- etapowe dochodzenie do pełnego zabezpieczenia potrzeb parkingowych przez sukcesywne realizowanie, poza parkingami towarzyszącymi inwestycjom w obrębie własnych działek, parkingów wydzielonych ogólnodostępnych oraz parkingów strategicznych, w tym również w węzłach integracyjnych.

W koncepcji przestrzennej polityki parkingowej przewidziano wyodrębnienie w mieście trzech stref o zróżnicowanym poziomie zaspokojenia potrzeb parkingowych.

Strefa A – ograniczonego i kontrolowanego parkowania obejmująca centralny rejon Śródmieścia, w tym Główne Miasto, południową część Starego Miasta ograniczoną od północy Kanałem Raduni, wyspę Ołowianka oraz północną część wyspy Spichrzów.

W strefie tej będzie obowiązywać najniższy poziom zabezpieczenia potrzeb parkingowych, realizowany przez restrykcyjne wskaźniki parkingowe dla funkcji niepożądanych i łagodniejsze dla pożądanych w centralnym rejonie Śródmieścia. W strefie A dla funkcji mieszkaniowych zastosowano konkretne wielkości wskaźników parkingowych z 10% tolerancją w obu kierunkach (*in plus in minus*). Dla pozostałych funkcji przyjęto wskaźniki z określeniem „maksymalnie". Takie zapisy dają dużą swobodę w kształtowaniu niezbędnego zaplecza parkingowego.

Strefa B – ograniczonego parkowania, obejmująca obszary intensywnej zabudowy śródmiejskiej w Śródmieściu, Wrzeszczu i Oliwie. Ograniczenia w tej strefie będą realizowane przez zastosowanie wielkości wskaźników parkingowych pośrednich pomiędzy strefą centralną A i strefą nieograniczonego parkowania C. W zapisie wskaźników parkingowych w strefie B zastosowano, podobnie jak w strefie A, dwie zasady zapisu ich wielkości, z tym że zwiększono udział zapisów określających konkretną wielkość liczbową wskaźników podawaną w widełkach, czyli od – do. Wielkości wskaźników określonych konkretnie od – do dotyczą funkcji mniej chętnie widzianych w tej strefie. Dla funkcji pożądanych w strefie B określono wskaźniki z dopiskiem „max". Celem takiego zróżnicowanego zapisu było, podobnie jak w strefie A, zapewnienie możliwości swobodnego kształtowania zaplecza parkingowego dla obsługi poszczególnych funkcji występujących w tej strefie z uwzględnieniem przesłanek funkcjonalnych, przestrzennych, urbanistycznych i rewitalizacyjnych. Niezależnie od zapisów szczegółowych w strefach wprowadzono zapis ogólny na końcu tabeli wskaźników dotyczący wszystkich stref, zalecający rezygnację z wymogów parkingowych, we wszystkich przypadkach zmian sposobu użytkowania mieszkań w strefach uciążliwości komunikacyjnych na lokale użytkowe oraz w strefie C w przypadkach przekształceń funkcjonalnych w obszarach rewitalizacji.

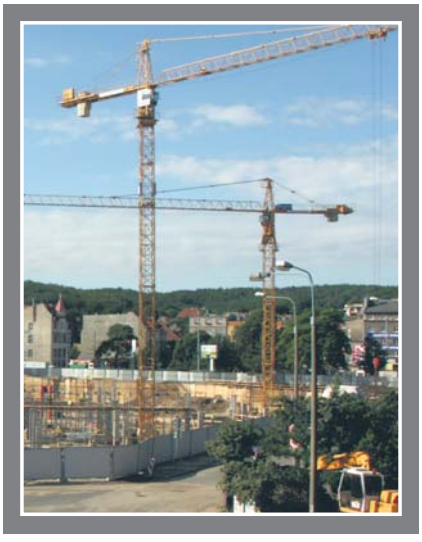
Na terenie Śródmieścia w strefie parkingowej B znalazły się tereny usytuowane wokół strefy parkingowej A. Zewnętrzna granica strefy B przebiega wzdłuż Martwej Wisły i Opływu Motławy od strony północno-wschodniej, wschodniej i południowej, na zachodzie wzdłuż granicy Śródmieścia z wyłączeniem terenu Siedlec, a od północy obejmuje część terenu Stoczni Gdańskiej do rejonu przystanku SKM Gdańsk Stocznia.

Na terenie Wrzeszcza w strefie parkingowej B znalazły się tereny centrum o największej koncentracji funkcji usługowych, ograniczone od wschodu trasą ulic Do Studzienki, Miszewskiego i Wyspiańskiego, od północnego wschodu ulicami Białą, Zawiszy Czarnego, Danusi, Wajdeloty, torami kolejowymi, od północy ulicami Kościuszki,

Słowackiego, od południa ulicami Zabytkową, Batorego, Akacjową i granicą lasu na południe od ul. Sobótki.
Na terenie Oliwy w strefie parkingowej B znalazły się tereny dużej koncentracji funkcji usługowych, usytuowane po dwóch stronach al. Grunwaldzkiej i ograniczone od wschodu ulicami Droszyńskiego, Bora Komorowskiego, Lęborską i torami PKP, od południa ulicami Kołobrzeską i Bażyńskiego, od zachodu ulicami Wita Stwosza, Orkana, al. Grunwaldzką, Kaprów, Asnyka, Obrońców Westerplatte i Polanki, od północy ulicami Opacką i Pomorską.

Strefa C – strefa nieograniczonego parkowania obejmująca pozostałe obszary miasta nienależące do dwóch poprzednich stref. W strefie tej zastosowano wskaźniki parkingowe minimalne zaspakajające w pełni potrzeby parkingowe wszystkich zlokalizowanych w niej funkcji.
Zestawienie wskaźników parkingowych dla wszystkich stref zostało zawarte w aneksie nr 21.
Ustalone wskaźniki parkingowe dotyczą przede wszystkim nowo realizowanych inwestycji, a w wypadku modernizacji, przekształceń lub rozbudowy obiektów istniejących byłyby stosowane tylko w odniesieniu do przyrostu potrzeb parkingowych.
Ustalone wskaźniki nie mają zastosowania do parkingów samodzielnych, niezwiązanych z żadną inwestycją. Wielkości i lokalizacje takich obiektów będą ustalane odrębnie przez władze miasta.
Opisana polityka parkingowa ma charakter ogólnych wytycznych. W każdym przypadku w planie zagospodarowania przestrzennego mogą być ustalone inne wymogi parkingowe, niż podane w studium, jeżeli będzie to uzasadnione ważną okolicznością lokalną. Pożądane przekształcenia funkcjonalne powinny być wspierane rezygnacją z wymogów parkingowych dotyczących na przykład przekształceń mieszkań w strefach uciążliwości komunikacyjnych na lokale użytkowe oraz przekształceń funkcjonalnych w obszarach objętych rewitalizacją.

16. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

16.1. Zaopatrzenie w wodę

Istniejący system wodociągowy nie stwarza ograniczeń w rozwoju miasta. Dla spełnienia w stu procentach norm jakościowych wody oraz w celu poprawy niezawodności dostaw i obsługi terenów będących w trakcie zainwestowania oraz przewidywanych do rozwoju konieczne są inwestycje. Gdański Projekt Wodno-Ściekowy[1], dofinansowany ze środków Funduszu Spójności Unii Europejskiej określa następujące główne inwestycje wodociągowe:

- budowa sieci magistralnych (Kokoszki Bysewo, dla Gdańska Południe, zbiornik „Osowa", zbiornik „Migowo", zasilającej obszar Oruni i Olszynki),
- budowa i modernizacja sieci osiedlowej Olszynka,
- budowa zbiorników wody „Osowa" i „Kiełpino",
- budowa i modernizacja ujęć i stacji uzdatniania wody „Zakoniczyn", „Zaspa Wodna", „Dolina Radości", „Pręgowo", „Lipce", „Osowa",
- modernizacja przepompowni „Ptasia", „Sobieski", „Migowo", „Orunia",
- pełna realizacja ustaleń decyzji o strefach ochronnych ujęć wody.

Realizacja tych inwestycji doprowadzi do racjonalnego wykorzystania zasobów wód podziemnych, poprawy jakości wody, niezawodności dostaw oraz zaopatrzenia w wodę nowych terenów inwestycyjnych.

Ponadto przyjęto:

- czasowe utrzymanie ujęcia powierzchniowego wody „Straszyn" wraz z ograniczeniami wynikającymi ze strefy ochrony sanitarnej,
- utrzymanie istniejących (wykazanych w aneksie nr 22) studzien przewidzianych do zaopatrzenia ludności w wodę w warunkach specjalnych.

16.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

W Gdańsku prowadzi się politykę ekologiczną. Jej celem jest stuprocentowe skanalizowanie i oczyszczenie ścieków z obszarów zainwestowania miejskiego. W celu poprawy dostępności do sieci kanalizacji sanitarnej istniejącej zabudowy i skanalizowania nowych terenów inwestycyjnych w pierwszej kolejności będą wykonywane zadania zawarte w Gdańskim Projekcie Wodno-Ściekowym. Realizacja tych inwestycji jest zaplanowana do 2010 r. Obszar miasta wyposażony w sieć kanalizacji sanitarnej po wykonaniu tego zadania wyznaczają granice aglomeracji Gdańsk[2] umieszczonej w wykazie aglomeracji do *Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych*. W miarę dalszych planów inwestycyjnych granice aglomeracji będą poszerzane do stanu docelowego. Na terenach przewidywanych do skanalizowania po 2010 r. dopuszcza się, jako rozwiązanie tymczasowe, odprowadzanie ścieków bytowych do zbiorników bezodpływowych.

Gdański Projekt Wodno-Ściekowy obejmuje:

- likwidację oczyszczalni ścieków „Zaspa" (łącznie z odwróceniem układu przesyłowego ścieków do oczyszczalni „Wschód"),
- modernizację oczyszczalni ścieków „Wschód" w celu poprawy redukcji azotu i poprawy technologii produkcji biogazu,
- rozbudowę i modernizację sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej dla obszarów: Osowa – Barniewice – Klukowo, Zabornia, Jasień, Łostowice, Wyspa Sobieszewska, Orunia, Olszynka, Kiełpino Górne, Św. Wojciech i Lipce,
- rozwiązanie problemu utylizacji osadów ściekowych z oczyszczalni „Wschód".

Budowa nowego rurociągu tłocznego „Ołowianka" – OMB „Wschód" (w ramach likwidacji oczyszczalni „Zaspa") umożliwi czasowe wyłączenie i przebudowę starego odcinka po trasie zawartej w liniach rozgraniczających ul. Długie Ogrody celem uwolnienia terenu pod zabudowę.

Należy dążyć do odprowadzenia ścieków z Pruszcza Gdańskiego z pominięciem rurociągu tłocznego ułożonego w dnie Kanału Raduni.

1 Uchwała nr XXXI/984/04 Rady Miasta Gdańska z 25 listopada 2004 r. w sprawie zatwierdzenia zakresu rzeczowego i źródeł finansowania przedsięwzięcia inwestycyjnego o nazwie „Gdański Projekt Wodno-Ściekowy" oraz udzielenia upoważnienia do podpisania wniosku o jego dofinansowanie z Funduszu Spójności.

2 Rozporządzenie nr 76/06 Wojewody Pomorskiego z 27 lipca 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Gdańsk wydane na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne.

16.3. Odprowadzanie wód opadowych, regulacja stosunków wodnych

W celu ograniczenia ilości zanieczyszczeń odprowadzanych do wód Zatoki Gdańskiej, utrzymania dobrej jakości morskich wód przybrzeżnych, zatrzymania degradacji pozostałych wód powierzchniowych oraz stopniowej poprawy jakości wód (w tym również pod względem bakteriologicznym) wody opadowe przed wprowadzeniem do odbiorników należy podczyszczać, np. przez stosowanie osadników oraz separatorów substancji ropopochodnych.

Ustala się następujące główne kierunki działań zmierzające do prawidłowego odprowadzania wód opadowych i regulacji stosunków wodnych:

1. **Powiązanie rozwoju przestrzennego miasta z modernizacją odbiorników wód opadowych, z uwzględnieniem ustalonego w planie miejscowym opóźniania odprowadzania wód deszczowych z ich zlewni przez budowę zbiorników retencyjnych wraz z kanalizacją deszczową oraz wykorzystaniem możliwości retencji na działkach.**
2. Zachowanie oczek wodnych i mokradeł, obsadzanie stoków roślinnością, pozostawienie dróg spływu wód deszczowych w stanie quasi-naturalnym.
3. Dokonanie gruntownej naprawy zdekapitalizowanych odcinków kanałów deszczowych oraz – w miarę potrzeby – całych układów (np. Dolne Miasto, Letnica, Nowy Port) wraz z budową urządzeń usprawniających odprowadzenie wód do odbiorników. Kanały odprowadzające wody opadowe i roztopowe w strefie wahań zwierciadła wody w odbiorniku muszą być wyposażone w urządzenia chroniące przed wstecznymi przepływami wody.
4. Wyeliminowanie lokalnych podtopień wynikających z braku możliwości odprowadzenia dużej ilości wody w krótkim czasie przez sieć kanalizacji deszczowej i rowy melioracyjne, np. przez wprowadzanie retencji kanałowej.
5. Ochrona wód płynących na terenach chronionych (Trójmiejski Park Krajobrazowy i chronione doliny potoków) przed negatywnymi skutkami odprowadzania wód opadowych z zabudowanych terenów górnego tarasu.
6. Regulowanie poziomu wód gruntowych na terenach oddziaływania lejów depresyjnych podziemnych ujęć wody przez odwodnienie powierzchniowe, a nie za pomocą zwiększenia pracy ujęć wody.
7. Wprowadzenie na terenach depresyjnych odwadnianych mechanicznie ograniczeń w zakresie:
   - stosowania podpiwniczeń i innych kubatur podziemnych,
   - lokalizowania obiektów użyteczności publicznej o dużych kubaturach (np. szpital), obiektów kosztownych i wrażliwych na zalanie (np. produkcja, magazynowanie urządzeń elektronicznych, archiwa);

   w razie konieczności lokalizacji wyżej wymienionych obiektów należy zastosować rozwiązania zabezpieczające przed zalaniem.
8. **Dokonanie rozdziału systemów melioracyjnych1 w północnych częściach polderów Orunia, Olszynka, Rudniki oraz Sobieszewo wg wyznaczonej w studium linii zasięgu terenów zurbanizowanych wraz z budową nowej przepompowni melioracyjnej na polderze Olszynka w celu zlikwidowania konfliktu dotyczącego regulacji poziomu wód gruntowych.**
9. **Dokonanie w obrębie zurbanizowanych terenów Żuław Gdańskich przebudowy istniejących układów melioracyjnych w systemy odwadniania i regulacji stosunków wodnych. Od chwili przeznaczenia terenów pod zabudowę przekształcenia systemów melioracyjnych muszą służyć docelowemu systemowi odwodnienia.**
10. **Zachowanie rowów melioracyjnych podstawowych oraz głównych rowów odwadniających wraz z pasami terenu niezbędnymi do obsługi technicznej jako grunty publiczne. Rowy szczegółowe pozostają własnością prywatną, a ich eksploatacja leży w gestii właściciela gruntu.**
11. Utrzymanie charakteru tranzytowego rowów na terenach zurbanizowanych przez ustalenie w planach miejscowych zachowania funkcjonowania systemu.

1 Przez melioracje rozumie się urządzenia do regulacji stosunków wodnych i polepszenia zdolności produkcyjnej gleby (zgodnie z ustawą Prawo wodne). Melioracje obsługują tereny rolnicze. Na terenach zabudowanych zaś stosuje się pojęcie odwodnienia i regulacji stosunków wodnych (m.in. w formie kanalizacji deszczowej i rowów otwartych).

16.4. Ochrona przeciwpowodziowa

Przyjmuje się następujące zasady polityki przeciwpowodziowej:

1. W planach zagospodarowania przestrzennego wprowadza się rezerwacje terenu pod urządzenia ochrony przeciwpowodziowej: wały przeciwpowodziowe, nabrzeża, zbiorniki retencyjne mokre i suche, kanały ulgi oraz systemy ochrony przeciwsztormowej.
2. Ze względu na zróżnicowanie potencjalnych zagrożeń ochrona przeciwpowodziowa poszczególnych zlewni powinna być rozpatrywana indywidualnie. Wały przeciwpowodziowe należy projektować zgodnie z normami technicznymi, z uwzględnieniem możliwości terenowych, nie niżej niż 2,20 m n.p.m. Zaleca się uwzględnienie w procesie inwestycyjnym zagrożenia powodziowego wynikającego z prognozy podniesienia się poziomu wód morskich o około 60 cm w ciągu 100 lat.
3. Na terenach bezpośredniego zagrożenia powodzią zlokalizowanych w obrębie koryta wielkich wód dopuszcza się – poza urządzeniami ochrony przeciwpowodziowej – lokalizację obiektów niewrażliwych na zalanie i nieutrudniających spływu wód (np. parkingi, boiska), realizowanych na podstawie odrębnych przepisów.
4. W planach miejscowych nie będą regulowane zagadnienia ochrony przeciwpowodziowej pozostające w gestii właściwego organu. Na terenach bezpośredniego zagrożenia powodzią możliwe jest wprowadzenie w planach miejscowych zakazów niewynikających z ochrony przeciwpowodziowej (ale na przykład z przesłanek krajobrazowych, kulturowych itp.). W planach miejscowych należy określać poziom bezpieczeństwa zaplecza brzegu morskiego.
5. Grunty położone na terenach bezpośredniego zagrożenia powodzią, zlokalizowanych w obrębie koryta wielkich wód, należące do Skarbu Państwa lub miasta nie powinny być przeznaczane do sprzedaży.
6. Aby zlikwidować istniejące zagrożenie powodziowe Oruni Dolnik od Kanału Raduni, niezbędna jest realizacja zrzutów awaryjnych planowanych w rejonie ul. Serbskiej i ul. Ukośnej w Gdańsku oraz w rejonie ujścia potoku Rotmanka na terenie Pruszcza Gdańskiego, wykonanie zbiornika suchego przypolderowego na Czerwonym Moście oraz zbiorników retencyjnych na górnym tarasie, w zlewni tego kanału, a także pilne wykonanie remontu jego prawego obwałowania. Jednocześnie należy wprowadzić na górny taras rygor dla działalności inwestycyjnej polegający na ograniczeniu – do czasu realizacji ww. planowanych zabezpieczeń przeciwpowodziowych w zlewni Kanału Raduni – ilości odprowadzanych wód opadowych do wielkości spływów ze zlewni niezabudowanej. Należy dążyć do tego, aby wykonanie zabezpieczeń przeciwpowodziowych było zsynchronizowane z zabudową górnego tarasu.
7. W zlewni potoku Strzyża na terenie Wrzeszcza oraz w zlewniach Potoku Siedlickiego i kolektora „Kołobrzeska" należy dla działalności inwestycyjnej wprowadzić rygor zachowania wielkości odpływów wód opadowych, jak w stanie obecnego zainwestowania.
8. Ochrona przed powodzią polderów rolniczych wymaga wyniesienia na wyższą rzędną ulic istniejących i projektowanych (drogi ewakuacyjne), utrzymania wałów przeciwpowodziowych, ewentualnie wyznaczenia zbiorników suchych. Obwodnica Południowa będzie stanowić dodatkową drogę ewakuacyjną podczas powodzi. Projektowana obwodnica musi uwzględniać funkcjonowanie systemu melioracyjnego i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej.
9. Nie wyznacza się w studium terenu dla zbiornika zalewowego zabezpieczającego miasto przed ekstremalnym zagrożeniem powodziowym. Teren polderu Orunia, gdzie została wskazana lokalizacja zbiornika, pozostaje na obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Budowa tego typu obiektu nie wymaga zmiany przeznaczenia terenu.
10. Aby usprawnić, a tym samym zwiększyć skuteczność działań przeciwpowodziowych, niezbędne jest wprowadzenie systemu obserwacji stanów i przepływów w ciekach na terenie Gdańska wraz z pomiarami wysokości opadów.

Przygotowywany obecnie w ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko" projekt „Ochrona wód Zatoki Gdańskiej – budowa i modernizacja systemu odprowadzania wód opadowych w Gdańsku" zawiera kilkadziesiąt zadań inwestycyjnych z zakresu usprawnienia i budowy sieci deszczowej, regulacji cieków, realizacji zbiorników retencyjnych. W ramach tego projektu przewiduje się także wykonanie systemu urządzeń pomiarowych na ciekach.

Do Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko" przygotowano także projekt „Kompleksowe zabezpieczenia przeciwpowodziowe Żuław Wiślanych. Program dla Żuław na lata 2007–2013", w którym przewidziano wiele inwestycji niezbędnych do poprawy stanu zabezpieczeń przeciwpowodziowych całego obszaru Żuław, w tym realizację pompowni sztormowej na Opływie Motławy w rejonie Wrót Żuławskich, przedłużenie kierownic w ujściu Wisły Przekop oraz modernizację kanałów głównych w obrębie polderów Orunia, Olszynka oraz Sobieszewo.

16.5. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów

Po wykonaniu zadań I etapu przebudowy składowiska w Szadółkach jest planowany następny etap inwestycji obejmujący:

- budowę segmentu do wytwarzania paliwa alternatywnego RDF[1] z wysegregowanych odpadów komunalnych,
- budowę segmentu przeróbki odpadów wielkogabarytowych oraz demontażu urządzeń chłodniczych, sprzętu RTV i AGD.

W ostatnim etapie planuje się budowę urządzenia do termicznego przekształcania odpadów. Przewiduje się możliwość realizacji tej inwestycji na terenie składowiska lub w rejonie oczyszczalni „Wschód".

Zakłada się ograniczenie szkodliwego oddziaływania przebudowanego składowiska na środowisko terenu zakładu. Po zakończeniu inwestycji zostanie wykonana ocena wpływu zakładu unieszkodliwiania odpadów na środowisko, która przesądzi o ewentualnej konieczności wprowadzenia strefy ograniczonego użytkowania, jej zakresie oraz rygorach. Odpady niebezpieczne, do czasu zakończenia planowanej budowy segmentu odbioru i gromadzenia odpadów niebezpiecznych, będą gromadzone w istniejącym mogilniku.

Dla prowadzenia racjonalnej gospodarki odpadami jest niezbędne intensywne rozszerzanie systemu selektywnej zbiórki odpadów, w szczególności skuteczne wdrożenie segregacji u źródła. Realizacja selektywnej zbiórki odpadów w systemie wprowadzanym w Gdańsku nie wymaga rezerw terenu.

W zakresie odpadów paleniskowych z EC II należy dążyć do pełnego gospodarczego wykorzystania popiołu i żużla oraz do zachowania na składowisku w Letnicy jednej kwatery do awaryjnego składowania popiołu i rekultywacji pozostałych kwater bądź do całkowitej likwidacji składowiska.

Należy kontynuować działania zmierzające do całkowitej eliminacji odpadów technologicznych powstających przy produkcji nawozów fosforowych. Równocześnie niezbędne jest prowadzenie dalszej intensywnej rekultywacji składowiska w Wiślince.

Składowanie odpadów komunalnych i przemysłowych będzie się odbywać w obrębie terenów, które obecnie służą temu celowi.

Dopuszcza się wskazanie nowych lokalizacji do składowania zanieczyszczonych mas ziemnych pochodzących z placów budowy, a także odpadów paleniskowych z EC II w wypadku likwidacji składowiska w Letnicy.

16.6. Systemy energetyczne

Rada Miasta Gdańska uchwaliła założenia planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe[2]. W dokumencie uznano, że należy utrzymać model pełnej konkurencji pomiędzy mediami energetycznymi jako najbardziej racjonalny z punktu widzenia odbiorców oraz potwierdzono pełne bezpieczeństwo energetyczne miasta. Źródła elektroenergetyczne i ciepłownicze mają znaczne rezerwy mocy i nie stanowią ograniczenia w rozwoju aglomeracji. W wypadku systemu gazowego obecna rezerwa w gazociągu wysokiego ciśnienia sieci krajowej wynosi około 10%. Ta sytuacja ulegnie niebawem poprawie, gdyż przystąpiono do budowy drugiej nitki gazociągu DN 500 dostarczającego gaz do Trójmiasta. Rosnące zapotrzebowanie na media energetyczne oraz wzrost przestrzenny terenów zainwestowania miejskiego wymagają odpowiedniej rozbudowy sieci.

16.6.1. Ciepłownictwo

Rozwój ciepłownictwa na bazie skojarzonej produkcji energii elektrycznej i cieplnej wiąże się z rozbudową sieci na obszarach inwestycyjnych oraz nowymi podłączeniami w rejonach uzbrojonych w sieć ciepłowniczą. Przewidywane główne kierunki ekspansji sieci to: Piecki Migowo, Jasień, Chełm, Ujeścisko, Zakoniczyn, Szadółki i Maćkowy. Szacunkowy przyrost potrzeb cieplnych tego rejonu to około 130 MW, w tym z ogólnomiejskiej sieci cieplnej około 90 MW. Dostawa tej ilości ciepła jest możliwa dzięki nowej stacji podnoszenia ciśnienia „Kartuska". Potrzeby cieplne dzielnicy Zachód, szacowane na 20 MW, powinny być zaspokojone z lokalnych źródeł niskoemisyjnych lub niewielkich elektrociepłowni zasilanych gazem ziemnym, co doprowadzi do powstania rozproszonego systemu multienergetycznego. W produkcji energii cieplnej – ze względów bezpieczeństwa i stabilności pracy – jest potrzebna współpraca z istniejącym systemem elektroenergetycznym. Małe źródła reagują bardziej mobilnie na zmienne zapotrzebowanie odbiorców niż system ogólnomiejski. Szczególnie korzystne warunki dla rozwoju ogólnomiejskiej sieci ciepłowniczej występują na terenach dotychczas w nieznacznym stopniu zaopatrywanych przez ten system, a zlokalizowanych w rejonie

1 RDF (ang. *refuse derived fuel*) – paliwo powstające na bazie frakcji palnych wydzielonych z ogólnego strumienia odpadów, formowane w bele, brykiet lub przemielone do postaci pyłu.

2 Uchwała nr XLIX/1669/06 Rady Miasta Gdańska z 30 marca 2006 r. w sprawie uchwalenia założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta Gdańsk.

istniejących magistral. Dotyczy to terenów tzw. poprzemysłowych, gdzie się przewiduje wprowadzenie nowej zabudowy oraz obszarów starej zabudowy mieszkaniowej, wyposażonej często w piece węglowe. Obecnie we Wrzeszczu Górnym, Śródmieściu Historycznym i Oliwie Górnej od 40 do 70% gospodarstw domowych jest podłączonych do sieci ciepłowniczej. Restrukturyzowane tereny postoczniowe o zapotrzebowaniu ciepła szacowanym na 55 MW mogą być zasilone w energię cieplną z istniejącej napowietrznej sieci cieplnej. Względy estetyczne powinny zadecydować o przebudowie tej sieci na podziemną, odpowiednią do nowego i prestiżowego zespołu zabudowy Śródmieścia.
Inne niezbędne działania w zakresie ciepłownictwa to:
- modernizacja sieci i węzłów cieplnych,
- poprawa izolacyjności termicznej istniejących budynków mieszkalnych,
- likwidacja wybranych kotłowni lokalnych i przekształcenie ich w wymiennikownie przyłączone do sieci ciepłowniczej,
- modernizacja pozostałych kotłowni węglowych i opalanych olejami ciężkimi przez przejście na nośniki niskoemisyjne.

16.6.2. Gazownictwo

Pełne zaspokojenie zapotrzebowania na gaz w przyszłości jest uwarunkowane dokończeniem budowy drugiego gazociągu wysokiego ciśnienia w ramach krajowego systemu gazociągów wysokometanowych oraz sukcesywną rozbudową systemu miejskiego. Nowy gazociąg wysokiego ciśnienia umożliwi rozbudowę EC II o blok turbiny gazowej, a także zasilenie rafinerii, kotłowni rejonowych Zawiślańska i Litewska oraz gazyfikację wschodnich rejonów miasta. Rozbudowa systemu będzie zależała od rachunku ekonomicznego i względów ekologicznych.

16.6.3. Elektroenergetyka

Rozbudowa źródeł wytwarzania energii elektrycznej i linii elektroenergetycznych na terenie miasta umożliwi stworzenie w Gdańsku strefy o najwyższym poziomie pewności zasilania w energię elektryczną. Na terenie rafinerii jest planowana budowa nowej elektrowni na potrzeby technologiczne, która jednak będzie mogła pracować częściowo na potrzeby sieci elektroenergetycznej z mocą około 30 MW. Konieczna jest rozbudowa GPZ-ów Gdańsk I w Leźnie i Gdańsk Błonia. Zapotrzebowanie mocy przez odbiorców z terenu Gdańska będzie wynosiło w kolejnych analizowanych stanach rozwoju: ok. 300 MW, ok. 360 MW i ok. 450 MW. Zagospodarowanie nowych terenów lub przekształcenia terenów już zabudowanych wymagają przebudowy i rozbudowy istniejącego układu sieciowego 110 kV oraz rezerwacji terenu pod nowe GPZ-y. Istniejące główne punkty zasilania (GPZ) 110/15 kV decydują o możliwościach zaopatrzenia w energię elektryczną dzielnic już zainwestowanych, których zapotrzebowanie zwiększa się w wyniku rosnących potrzeb mieszkańców i podmiotów gospodarczych, a także przewidywanej intensyfikacji istniejących struktur oraz nowych jednostek strukturalnych, gdzie pojawiają się nowi odbiorcy.
Nowe GPZ-y: Śródmieście, Stocznia, Brętowo, Politechnika, Nowy Port, Stogi umożliwią intensyfikację zabudowy starych dzielnic, tj. Śródmieścia (wśród nich restrukturyzowanych terenów postoczniowych), Siedlec, rejonu Akademii Medycznej, Wrzeszcza Górnego, Oliwy, Brętowa, Nowego Portu, Brzeźna, Młynisk, Stogów i Krakowca. Rozbudowa GPZ-ów Kowale i Kokoszki oraz budowa nowych GPZ-ów Osowa, Szadółki, Maćkowy, Jasień, Rotmanka umożliwi zabudowę dzielnic rozwojowych miasta Południe i Zachód.
Ze względu na zły stan techniczny konieczna jest przebudowa linii napowietrznej 110 kV Leśniewo – Motława o długości ok. 3,0 km. Oszczędność terenu, zły stan techniczny istniejącej linii i konieczność zasilenia nowego GPZ Jasień determinują przebudowę linii napowietrznej 110 kV Gdańsk I – Gdańsk Błonia na długości ok. 5,0 km. Ponadto przewiduje się budowę linii napowietrznych i kablowych 110 kV dla zasilania projektowanych GPZ-ów i zamknięć ciągów liniowych:
- linia napowietrzna Gdańsk Błonia – Orunia – Pruszcz o długości ok. 10,5 km zapewni drugostronne zasilanie GPZ-ów Pruszcz, Straszyn Górny i Dolny, Kowale oraz zasilanie projektowanego GPZ Maćkowy,
- linia Gdańsk Zaspa – Brętowo o długości ok. 2,5 km zapewni zasilanie projektowanego GPZ Brętowo,
- linia Brętowo – Kokoszki o długości ok. 6,5 km wraz z linią Gdańsk Zaspa – Brętowo zapewni zamknięcie ciągu liniowego pętla Gdańsk Zaspa – Brętowo – Kokoszki,
- linia kablowa Gdańsk II – Stocznia o długości ok. 3,0 km zapewni zasilanie GPZ Stocznia,
- linia kablowa Gdańsk Chełm – Śródmieście o długości ok. 4,0 km zapewni zasilanie GPZ Śródmieście,
- linia kablowa Śródmieście – Stocznia o długości ok. 1,7 km będzie stanowić powiązanie i drugostronne zasilanie tych GPZ-ów,
- linia kablowa Stocznia – Motława o długości ok. 1,6 km będzie stanowić drugostronne zasilanie GPZ Śródmieście,
- zasilanie GPZ-ów Osowa, Szadółki, Maćkowy, Rotmanka, Jasień, Politechnika, Nowy Port, Stogi wymaga budowy krótkich wprowadzeń linii napowietrznych.

Niezależnie od budowy nowych GPZ-ów należy modernizować istniejące w związku ze wzrostem zapotrzebowania mocy i starzeniem się urządzeń.
Sieć średniego napięcia będzie rozbudowywana w przyszłości jako sieć kablowa. Jedynie na obrzeżach miasta na terenach o zabudowie rozproszonej dopuszcza się sieć napowietrzną. Sieć winna pracować w układzie pierścieniowo-wrzecionowym otwartym z możliwością wzajemnego rezerwowania. Konieczna jest również sukcesywna wymiana kabli ulegających częstym awariom.
Na terenach zabudowy mieszkaniowej i usługowej jako standard należy przyjąć stacje transformatorowe 15/0,4 kV wbudowane lub w inny sposób wkomponowane w zagospodarowanie terenu, np. stacje podziemne, na pozostałych terenach – stacje wolno stojące o modułowej konstrukcji. Rocznie przewiduje się budowę ok. 25–30 stacji transformatorowych 15/0,4 kV, budowę ok. 20 km oraz wymianę ok. 15 km linii kablowych 15 kV.
Sieć niskiego napięcia 0,4 kV będą stanowić głównie linie kablowe. Na obrzeżach miasta przy zabudowie rozproszonej mogą być stosowane linie napowietrzne izolowane. Przedsiębiorstwo energetyczne przewiduje budowę ok. 30 km i przebudowę ok. 35 km linii niskiego napięcia rocznie.

16.7. Telekomunikacja

Radiowo-Telewizyjny Ośrodek Nadawczy Gdańsk Jaśkowa Kopa utrzymuje połączenia radioliniowe ze stacjami w Trzcińsku, Szymbarku i Chwaszczynie. W pasach ochronnych radiolinii obowiązują ograniczenia wysokości zabudowy.
Dzięki przyrostowi liczby abonentów oraz wprowadzaniu nowych usług przewiduje się wzrost roli telefonii komórkowej. Jest to bardzo ważny element w gospodarczym i cywilizacyjnym rozwoju współczesnego miasta i należy dołożyć starań, aby nie tworzyć niepotrzebnych barier. Dalszy rozwój sieci GSM, a także wprowadzenie sieci nowej generacji UMTS będzie się wiązało z zagęszczaniem lokalizacji stacji bazowych. Średnie odległości stacji systemu GSM w warunkach miejskich to 2000 m, a w wypadku UMTS – do 800 m. Istnieją możliwości maskowania stacji bazowych stosowane obecnie głównie na budynkach znajdujących się pod ochroną konserwatorską.
Nie potwierdziły się obawy o niekorzystnym wpływie stacji GSM na zdrowie, pomimo że ten temat był przedmiotem dociekań naukowców na całym świecie. Moc anten jest stosunkowo niewielka, a wiązka promieniowania elektromagnetycznego jest bardzo skoncentrowana i nie obejmuje budynków, na których są zamocowane anteny. Z powyższych względów planuje się dalsze dopuszczanie lokalizacji stacji bazowych na terenie miasta, podobnie jak innych urządzeń infrastruktury technicznej.
Bardzo ważnym elementem infrastruktury nowoczesnego miasta są sieci telekomunikacyjne i teleinformatyczne. Ich eksploatacją zajmują się wyspecjalizowane firmy, ale miasto powinno stworzyć podstawy ich rozwoju. Należy każdorazowo analizować planowane szerokości pasa drogowego pod kątem możliwości rozbudowy istniejącej infrastruktury o dodatkowe kable i światłowody.

16.8. Cmentarze

Miasto jest zobowiązane do zabezpieczenia miejsc pochówkowych dla zmarłych mieszkańców. Potrzeby określa się, uwzględniając fakt, że po 23 latach miejsce grzebalne, o ile nie zostanie prolongowane opłatą, może być ponownie użyte. Łączną liczbę zgonów w Gdańsku w tym okresie prognozuje się na 108 tys.
Zakładając utrzymanie dotychczasowych wskaźników pochówków dotyczących dochowań na poziomie 57% i udziału spopieleń na poziomie 10%, potrzeby terenowe na nowe cmentarze wyniosłyby ok. 5 ha (nie licząc 11 ha, o które powiększa się cmentarz Łostowicki, i 1 ha na powiększenie cmentarza w Nowym Porcie). Jednocześnie wychodząc naprzeciw postulatom zgłaszanym przez mieszkańców Wyspy Sobieszewskiej i Osowej, planuje się w tych jednostkach urbanistycznych cmentarze o powierzchni około 2 ha każdy. W studium na terenie Sobieszewa wskazano dwie alternatywne lokalizacje cmentarza – w rejonie ul. Trałowej i ul. Świbnieńskiej, a w jednostce Osowa Barniewice – pomiędzy linią kolejową a ul. Wenus. Jeżeli obydwa wskaźniki będą miały tendencję wzrostową[1], to zaistnieje szansa na zaspokojenie potrzeb grzebalnych w granicach istniejących cmentarzy. Sprzyjać temu będzie wyposażenie cmentarza Łostowickiego w kolumbarium, pole pamięci, a także kwaterę służącą wyłącznie pochówkom urnowym. Jeżeli jednak udział dochowań się obniży, to zapotrzebowanie na teren wzrośnie.
Ze względu na trudną do przewidzenia zmienność zachowań w zakresie pochówków konieczne jest podtrzymanie rezerwacji terenu na cmentarz w Złotej Karczmie. Miasto powinno dążyć do podniesienia chłonności istniejących obiektów. Jednym z najważniejszych elementów strategii w tej sferze powinny być działania sprzyjające powstawaniu nisz urnowych zarówno na cmentarzach gminnych, jak i parafialnych.
Kremacja zwłok, oprócz oszczędności terenu, stwarza także szanse na reaktywację cmentarzy (zamkniętych w latach ubiegłych) położonych bliżej miejsc zamieszkania żyjących członków rodzin.

1 Ta tendencja jest bardzo prawdopodobna, np. w Gdyni wskaźnik dochowań przekracza 70%, a we Wrocławiu udział kremacji zbliża się do 30%.

17. Plany miejscowe

17.1. Plany obowiązkowe

Do obszarów wymagających obowiązkowo sporządzenia planu miejscowego zalicza się:
1) obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości,
2) obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży określonej w Ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
3) obszary rozmieszczenia przestrzeni publicznej,
4) obszary wynikające z przepisów odrębnych.

Na terenie miasta Gdańska obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów w rozumieniu Ustawy o gospodarce nieruchomościami nie występują i nie przewiduje się wyznaczenia takich obszarów w planach miejscowych. Obszary rozmieszczenia przestrzeni publicznej o znaczeniu ogólnomiejskim oraz obszary, na których dopuszcza się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży określonej w ustawie (ppkt 2), pokazano na ryc. nr 9. W ich granicach będzie można lokalizować ww. obiekty, konkretyzując przeznaczenie terenów wyznaczonych liniami rozgraniczającymi oraz ustalając warunki i parametry zagospodarowania. Oznacza to, że na każdym obszarze rozmieszczenia przestrzeni publicznej, obszarze rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m^2 lub 2000 m^2 zostanie zlokalizowany co najmniej jeden taki element (przestrzeń publiczna lub obiekt handlowy określonej wielkości). Ich lokalizacja zaś będzie ustalona na etapie sporządzania planu miejscowego i wskazana za pomocą określonych powyżej narzędzi planistycznych (linii rozgraniczających i przeznaczenia terenu oraz warunków i parametrów zagospodarowania). Granic tych obszarów rozmieszczenia nie należy utożsamiać z granicami przyszłych planów miejscowych. Mogą się zdarzyć plany dotyczące ww. obszarów rozmieszczenia, w których nie zostanie ustalona żadna przestrzeń publiczna ani przeznaczenie na wielkopowierzchniowy obiekt handlowy.

Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 na terenie miasta Gdańska są opisane w podrozdziale 12.4.2, a obszary rozmieszczenia przestrzeni publicznej – w podrozdziale 12.1.3.

Obszary wymagające sporządzenia planu miejscowego na podstawie przepisów odrębnych obejmują obszary parków kulturowych, obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz tereny górnicze. Na terenie miasta Gdańska takie obszary nie występują.

17.2. Obszary, dla których miasto zamierza sporządzić plany miejscowe

Miasto Gdańsk zamierza objąć planami miejscowymi wszystkie obszary w swoich granicach administracyjnych z wyjątkiem terenów wyłączonych z inwestowania miejskiego (o łącznej powierzchni ok. 52,3 km^2, co stanowi 19,7% powierzchni miasta), tj.:
- lasy Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego,
- Lasy Otomińskie i mniejsze enklawy leśne w dzielnicy Zachód,
- akweny rzeczne,
- tereny rolnicze na Żuławach Gdańskich poza linią zasięgu urbanizacji (z wyjątkiem działki nr 163, obr. 301),
- ogrody działkowe przewidziane do zachowania.

Zatem miasto zamierza sporządzić plany miejscowe dla obszarów o powierzchni 213,2 km^2, co stanowi 80,3% powierzchni miasta. Większość obszaru miasta jest już pokryta planami obowiązującymi (wg stanu na 31 grudnia 2006 r. – 51,3% powierzchni miasta), a znaczna część jest objęta planami w trakcie sporządzania (15,9%, w tym 13% na terenach, gdzie dotąd nie ma obowiązującego planu) – aneks nr 23. Dla tych obszarów plany rozpoczęte będą kontynuowane i uchwalone, a nowe plany będą tworzone w miarę potrzeb. Dla obszarów niemających planów i nieobjętych planami w trakcie opracowania (16%) przewiduje się sukcesywne tworzenie nowych w miarę potrzeb i możliwości ich sporządzenia.

Kolejność przystąpień do nowych planów będzie wynikać głównie z interesu publicznego: rezerwacje na cele publiczne, publiczne cele ochronne (ochrona walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych niechronionych prawem państwowym i wymagających ochrony ustalonej przez samorząd gminny), rehabilitacja, przekształcenia, a w drugiej kolejności z celów komercyjnych. W tej drugiej grupie będą podejmowane plany dla obszarów z możliwością szybkiego (3–5 lat) zainwestowania znacznej ich powierzchni (co najmniej 70%). W ostatniej kolejności będą obejmowane planami obszary ukształtowane, pozbawione większych możliwości inwestycyjnych. Należą tu także wybrane istniejące tereny zainwestowania miejskiego: cmentarze, parki, plaże i wydmy, których utrzymanie i funkcjonowanie nie wymaga w zasadzie planu miejscowego.

Obszary, dla których miasto zamierza sporządzić plan miejscowy, pokazano na rycinie nr 9. Granicy tych obszarów nie należy identyfikować z granicami przyszłych planów. Delimitacja szczegółowych granic planów będzie następować w skali planu po przeprowadzeniu wymaganych analiz, do czego nie jest uprawnione studium. Zatem obszar, dla którego miasto zamierza sporządzić plan miejscowy, może być podzielony na kilka planów, jeżeli taka potrzeba wyniknie ze szczegółowych analiz.

17.3. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze przewiduje się dla wszystkich gruntów rolnych na terenie miasta, z wyjątkiem terenów położonych w strefie rolniczej przestrzeni produkcyjnej chronionej przed zainwestowaniem, o których mowa w podrozdziale 12.1.4, oraz dla wybranych terenów istniejących ogrodów działkowych, których przeznaczenie będzie kontynuowane. Większość gruntów rolnych na terenie miasta otrzymało już zgodę na zmianę ich przeznaczenia na cele nierolnicze bądź jej nie będzie wymagać.
Zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dopuszcza się tylko w wyjątkowych przypadkach, w szczególności na cele infrastruktury technicznej, technologicznej i komunikacyjnej. Są to także tereny przeznaczone na cele nieleśne w obowiązujących planach miejscowych, dla których nie dopełniono procedury zmiany ich przeznaczenia, lub w projektach planów w trakcie sporządzania, gdzie procedura zmiany przeznaczenia jest w toku. Ponadto zmiany przeznaczenia będą wymagać wskazane na rycinie grunty o kwalifikacji leśnej, które w stanie istniejącym są trwale wykorzystywane na inne cele i z reguły pozbawione drzewostanu. Poza wyżej wymienionymi terenami leśnymi wskazanymi na rysunku studium niezbędne będą także zmiany przeznaczenia na cele nieleśne niewielkich terenów leśnych, niemożliwych do wskazania w skali rysunku studium. Są to:

- grunty leśne pod sieci i urządzenia sieciowe infrastruktury technicznej oraz ulice lokalne, dojazdowe i wewnętrzne pominięte na rysunku ze względu na lokalne znaczenie,
- grunty pod korekty linii rozgraniczających terenów przeznaczonych pod sieci i urządzenia sieciowe infrastruktury technicznej oraz trasy komunikacyjne o znaczeniu ponadlokalnym, wynikające z bardziej zaawansowanych opracowań projektowych i planistycznych,
- grunty o kwalifikacji leśnej, które w stanie istniejącym są trwale wykorzystywane na inne cele, o ile ujawnią się w toku prac planistycznych,
- grunty leśne przeznaczone pod realizację kolei metropolitalnej oraz cmentarze komunalne, o ile zajdzie taka potrzeba.

Możliwość zmiany przeznaczenia na cele nieleśne przewiduje się przede wszystkim dla gruntów leśnych bez drzewostanu. Ustalenie przeznaczenia na cele nieleśne nie oznacza automatycznie propozycji całkowitej wycinki drzewostanu, ale głównie przystosowanie terenu do pełnienia niezbędnych funkcji miejskich.

18. Obszary problemowe

Na terenie Gdańska można wskazać wiele obszarów zagrożonych lub dotkniętych problemami gospodarczymi, społecznymi, przestrzennymi lub środowiskowymi. Zjawiska te są wynikiem zanikania lub zmiany charakteru dotychczasowych funkcji, postępującej degradacji technicznej i powiązanych z nimi niekorzystnymi trendami migracyjnymi. Obszary problemowe występują na terenach śródmiejskich i w innych ukształtowanych dzielnicach o charakterze mieszkaniowym, na terenach przemysłowych, poprzemysłowych i powojskowych. Zabudowa tych obszarów powstała w XIX lub w XX wieku. Do obszarów problemowych zaliczono również powojenne monofunkcyjne struktury mieszkaniowe (tzw. blokowiska), tereny przekształcanych ogrodów działkowych oraz kolonie mieszkaniowe.
W zależności od charakteru obszaru konieczne jest inicjowanie działań naprawczych, mających na celu likwidację występujących problemów i podtrzymanie istniejących funkcji lub wprowadzenie nowych. Interwencje w poszczególnych obszarach będą podejmowane przez prowadzenie odpowiedniej polityki miasta dostosowanej do charakteru określonego obszaru i typu występujących problemów. Zidentyfikowane obszary problemowe w zależności od rodzaju planowanej polityki interwencyjnej podzielono na wymagające przekształceń lub rehabilitacji, a w pewnych sytuacjach rewitalizacji oraz humanizacji.

18.1. Obszary wymagające przekształceń

Na obszarze Gdańska zidentyfikowano tereny przemysłowe, wojskowe, składowo-magazynowe i kolejowe, na których w wyniku przemian ekonomicznych i politycznych osłabła lub zupełnie ustała wszelka aktywność gospodarcza. Spowodowało to ich przekształcanie się w obszary opuszczone, niezagospodarowane, często w miejskie nieużytki. Tereny te wymagają wprowadzenia nowych funkcji, a tym samym nowego zainwestowania. Część tych terenów jest zajęta jedynie przez obiekty infrastruktury technicznej (torowiska, rurociągi, instalacje podziemne i nadziemne, kominy, maszty itp.), zbędne dla nowych użytkowników. Istniejąca zabudowa ma niekiedy wartości użytkowe lub kulturowe, które mogą być przydatne z punktu widzenia nowych funkcji. Tak określone tereny powinny być poddane polityce przekształceń, która **będzie obejmować działania zmierzające do zmiany istniejących funkcji przy częściowym zachowaniu lub całkowitej likwidacji istniejącej zabudowy i innego zagospodarowania.** W ramach tej polityki mieszczą się takie działania, jak likwidacja zbędnych elementów infrastruktury technicznej, modernizacja lub wprowadzenie nowych systemów infrastruktury technicznej, likwidacja istniejącej i wprowadzenie nowej zabudowy, a także remonty, renowacje, modernizacje lub rewaloryzacje zabudowy istniejącej, zwłaszcza mającej wartości kulturowe.
W Gdańsku wskazano następujące typy terenów wymagających przekształceń:

- tereny poprzemysłowe – przekształcane w kierunku funkcji usługowych i mieszkaniowych, a także na cele komunikacji, połączone z likwidacją większości dotychczasowego zainwestowania oraz z zachowaniem i adaptacją obiektów o wartościach kulturowych,
- tereny powojskowe – przekształcane w kierunku funkcji usługowych i mieszkaniowych, z zachowaniem zabudowy o wartościach kulturowych,
- tereny pokolejowe – przekształcane w kierunku funkcji usługowo-mieszkaniowych i komunikacyjnych,
- tereny po zbędnych obiektach infrastruktury technicznej (oczyszczalnia Zaspa) – przekształcane na cele zieleni miejskiej i tereny produkcyjno-usługowe.

Szczególnymi kategoriami terenów wymagających przekształceń są tereny kolonii mieszkaniowych i likwidowanych ogrodów działkowych opisane w podrozdziałach 18.5 i 18.6.
Zestawienie obszarów wymagających przekształceń znajduje się w aneksie nr 24.

18.2. Obszary wymagające rehabilitacji

Obszary wymagające rehabilitacji to obszary postępującej dekapitalizacji zabudowy, przestrzeni urbanistycznej i infrastruktury technicznej, na których powinna być zachowana dotychczasowa funkcja. Na obszarach tych zauważalne jest także ograniczanie działalności gospodarczej, niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców, nasilanie się problemów społecznych, obniżenie bezpieczeństwa mienia i ludzi. **Polityka rehabilitacji polega na likwidacji zidentyfikowanych problemów. Jest prowadzona przede wszystkim w odniesieniu do problematyki technicznej, a także społecznej, gospodarczej lub przestrzennej.** Prowadzone działania naprawcze muszą prowadzić do trwałej odnowy obszaru przez poprawę jakości życia mieszkańców, stanu środowiska i zabudowy. Najważniejsza w procesie rehabilitacji jest poprawa warunków życia mieszkańców oraz zachowanie zabudowy i funkcji głównej terenu, nawet wtedy gdy całkowite wyburzenie i wprowadze-

nie nowej zabudowy byłyby tańsze. Prowadzone działania muszą mieć na celu ochronę i odnowę wartości kulturowych i ekologicznych przestrzeni miejskiej. Działania prowadzone w ramach tej polityki powinny powodować wprowadzanie nowych aktywności wzmacniających bazę ekonomiczną miasta, a przede wszystkim pobudzać aktywność i samodzielność społeczności lokalnej zamieszkującej dany obszar. Częścią tych działań może być także wprowadzanie nowych inwestycji stymulujących rozwój obszarów podlegających interwencji. Do działań o charakterze rehabilitacyjnym zalicza się działania o bardzo zróżnicowanym zakresie, takie jak rewaloryzacja zabudowy i terenów zielonych o wartościach architektonicznych i znaczeniu historycznym, remonty, renowacje i modernizacje lub wyburzenia pozostałej zabudowy, poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej, remonty i modernizacje infrastruktury technicznej, poprawa funkcjonalności ruchu kołowego i pieszego. W wypadku dzielnic mieszkaniowych zagrożonych degradacją mogą być prowadzone działania w zakresie odnowy społecznej lub gospodarczej. Zestawienie obszarów wymagających rehabilitacji zamieszczono w aneksie nr 25.

18.3. Obszary wymagające rewitalizacji

Wśród obszarów wymagających rehabilitacji występuje grupa obszarów szczególnie mocno dotkniętych równocześnie degradacją zabudowy i infrastruktury technicznej, zapaścią gospodarczą i problemami społecznymi. Podejmowanie fragmentarycznych działań rehabilitacyjnych na takich terenach nie przyniesie oczekiwanych rezultatów. Dlatego konieczne jest wdrożenie kompleksowych i skoordynowanych działań rewitalizacyjnych obejmujących równocześnie wszelkie aspekty życia. Rewitalizację wyodrębniono jako najbardziej kompleksowe działanie rehabilitacyjne obejmujące wszystkie sfery oddziaływań.

III

W rejonach, które wymagają przeprowadzenia procesów rewitalizacji, występują takie problemy, jak:
- wysoki poziom bezrobocia mieszkańców,
- niski poziom wykształcenia mieszkańców,
- niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców,
- wysoki stopień wykluczenia społecznego i biedy,
- trudne warunki mieszkaniowe,
- zanieczyszczone środowisko,
- duża liczba obiektów o wartościach kulturowych będących w złym stanie technicznym, położonych w obszarze wpisanym do rejestru zabytków lub objętych ochroną konserwatorską,
- zły stan techniczny istniejącej zabudowy,
- niedostateczne wyposażenie w sieci lub zły stan urządzeń infrastruktury technicznej.

Polityka rewitalizacji będzie obejmować prowadzenie kompleksowych i jednoczesnych działań naprawczych o charakterze przestrzennym, społecznym i gospodarczym, zmierzających do podtrzymania istniejących funkcji i substancji budowlanej z dopuszczeniem wprowadzania nowych funkcji i uzupełniającej zabudowy.

W procesie rewitalizacji mogą być zastosowane takie narzędzia, jak:
- działania prawne i organizacyjne ujęte w lokalnym programie rewitalizacji[1],
- dostęp do wyspecjalizowanych funduszy unijnych, państwowych i samorządowych,
- programy pomocowe skonstruowane odpowiednio do potrzeb, skierowane do właścicieli nieruchomości, organizacji pozarządowych i najemców mieszkań itp.,
- preferencje w dostępie do już istniejących programów pomocowych (np. programu inicjatyw lokalnych).

Zestawienie obszarów wymagających rewitalizacji zamieszczono w aneksie nr 26.

18.4. Obszary monofunkcyjnych osiedli mieszkaniowych wymagające humanizacji

Wśród rejonów Gdańska zagrożonych lub dotkniętych problemami degradacji znajdują się obszary powojennych monostruktur mieszkaniowych, często określane potocznie jako blokowiska. Najważniejsze problemy tych osiedli to:
- brak zróżnicowanej oferty mieszkaniowej, w tym również nowej,
- jednolitość strukturalna istniejących mieszkań, trudności w przekształceniach funkcjonalnych mieszkań wynikające z technologii budownictwa,
- pogarszający się stan techniczny budynków i jakości przestrzeni,

1 Program rewitalizacji obszarów zdegradowanych w Gdańsku – uchwała nr XXIII/689/04 Rady Miasta Gdańska z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie przyjęcia Programu rewitalizacji obszarów zdegradowanych w Gdańsku – Lokalnego programu rewitalizacji.

– brak identyfikacji mieszkańców z miejscem zamieszkania,
– niewystarczający dostęp do terenów rekreacyjnych i usług wyższych szczebli,
– brak miejsc parkingowych,
– nieefektywne zarządzanie zasobem mieszkaniowym,
– nieracjonalne podziały własnościowe i pogłębiające się problemy związane z nowymi wydzieleniami gruntów przynależnych do istniejących budynków.

Równocześnie blokowiska charakteryzują się pozytywnymi cechami zagospodarowania, stwarzającymi szanse na humanizację struktury funkcjonalno-przestrzennej:
– dobre położenie w strukturze miasta,
– rozwinięte systemy transportu publicznego,
– niskie intensywności zabudowy,
– dobre wyposażenie i znaczne rezerwy w istniejących obiektach usług podstawowych.

Polityka humanizacji będzie uruchamiać możliwości doinwestowania istniejących monofunkcyjnych terenów mieszkaniowych, umożliwiać wprowadzanie funkcji uzupełniających, różnicowanie oferty mieszkaniowej, poprawę jakości przestrzeni i zabudowy oraz uzyskanie bardziej zindywidualizowanego charakteru terenu osiedli.

W zależności od potrzeb polityka humanizacji monofunkcyjnych osiedli mieszkaniowych powinna obejmować:
– remonty, modernizacje i estetyzację istniejącej substancji mieszkaniowej,
– wprowadzenie na tereny osiedli nowych usług o charakterze komercyjnym i społecznym w celu zróżnicowania zabudowy i funkcji terenu dla zindywidualizowania struktury obszaru,
– poprawę, uzupełnienie i zróżnicowanie terenów zielonych i rekreacyjnych,
– wydzielenie i urządzenie przestrzeni publicznych i półpublicznych,
– doinwestowywanie niezagospodarowanych terenów osiedli nowymi zróżnicowanymi formami zabudowy mieszkaniowej,
– zapewnienie warunków do realizacji zróżnicowanych aspiracji mieszkańców przez wspieranie działań budujących sąsiedzkie więzi społeczne.

Zestawienie osiedli mieszkaniowych wymagających humanizacji zamieszczono w aneksie nr 27.

18.5. Ogrody działkowe

Istniejące na terenie miasta ogrody działkowe (z wyjątkiem ogrodów, których funkcja będzie zachowana) są traktowane jako tereny przyszłej zabudowy lub zieleni miejskiej albo renaturyzacji w kierunku zieleni ekologiczno-krajobrazowej, co zaleca się szczególnie na obszarach włączonych do OSTAB. Ogrody działkowe pozostawia się na terenach nienadających się pod zainwestowanie miejskie, o czym będą rozstrzygać miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Szczególnie dotyczy to ogrodów działkowych po zachodniej stronie Obwodnicy Trójmiasta i na Żuławach.

Przeznaczenie terenów ogrodów działkowych w planach miejscowych na inne cele jest źródłem licznych konfliktów z ich użytkownikami lub ich prawnym przedstawicielem – Polskim Związkiem Działkowców. Wynikają one m.in. z braku możliwości określenia konkretnego terminu realizacji wskazanej planem zmiany przeznaczenia terenu oraz podmiotu, w którego interesie nastąpi likwidacja ogrodu i na którym ciąży obowiązek zapewnienia i przygotowania terenów zamiennych oraz wypłata odpowiednich odszkodowań.

Z analiz przeprowadzonych w celu rozpoznania tych problemów wynika, że:
– na terenie miasta znajduje się 112 ogrodów działkowych o łącznej powierzchni 957,7 ha,
– zmienia się sposób użytkowania działek – uprawy ogrodnicze są zastępowane zielenią służącą rekreacji,
– duża część z nich jest użytkowana przez emerytów i rencistów,
– istnieje spora grupa osób, która w razie likwidacji ogrodu nie będzie się domagać jego odtworzenia, zadowalając się odszkodowaniem za zlikwidowane budowle i składniki roślinne,
– w obszarze każdego ogrodu ok.10% działek nie jest użytkowane.

Zgodnie z wymienioną powyżej zasadą likwidacji może ulec ok. 600 ha istniejących obecnie ogrodów działkowych, głównie w dzielnicach Śródmieście, Wrzeszcz i Oliwa, ale 350 ha istniejących ogrodów zachowuje swoją funkcję.

Wskazuje się 17 terenów będących własnością miasta Gdańska, Skarbu Państwa lub Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa o łącznej powierzchni ok. 808 ha, na których możliwe jest spełnienie warunków założenia ogrodu działkowego do wykorzystania jako lokalizację zamienną dla likwidowanych ogrodów**.** Ponadto sugeruje się wykorzystywanie w tym celu obecnie nieużytkowanych działek w obrębie tych ogrodów, które nie będą likwidowane (dodatkowa rezerwa ok. 35 ha).

Zestawienie lokalizacji ogrodów działkowych wymagających przekształcenia na cele zabudowy lub zieleni miejskiej zamieszczono w aneksie nr 28, a lokalizacje terenów zamiennych dla likwidowanych ogrodów – aneks nr 29.

18.6. Kolonie mieszkaniowe

Początki zagospodarowania terenów kolonii prawdopodobnie należy wiązać z ich położeniem w otoczeniu fortyfikacji wokółmiejskich nowożytnej twierdzy Gdańsk oraz obowiązywaniem na terenie Gdańska od 1820 r. rejonów ograniczeń budowlanych. W latach 20. i 30. XX wieku na niektórych terenach objętych ograniczeniami, na wydzielonych niedużych działkach, zaczęła powstawać zabudowa w postaci zespołów letnich domków i altanek pełniących funkcję rekreacyjną. Kryzys ekonomiczny oraz kłopoty mieszkaniowe lat 30., a także zniszczenia miasta w trakcie II wojny światowej spowodowały, że działki stopniowo zaczęły się zamieniać w kolonie mieszkaniowe. Stan ten utrwalił się po 1945 r. Charakter zabudowy kolonijnej mają zespoły obecnej zabudowy mieszkaniowej w obrębie ulic: Kolonia Anielinki, Kolonia Uroda i Kolonia Żeńcy, Kolonia Zręby, Kolonia Wyżyny, Kolonia Jordana, Kolonia Ochota i Kolonia Przybyszewskiego, Kolonia Postęp, Kolonia Przyszłość i Kolonia Studentów.

Analiza urbanistyczna kolonii pozwala znaleźć ich cechy wspólne:

1) bardzo dobre położenie w strukturze miasta, tj. w terenach zurbanizowanych, wyposażonych w sieć komunikacyjną i obsługiwanych przez środki komunikacji zbiorowej, z doprowadzonymi sieciami uzbrojenia terenu oraz występującymi w sąsiedztwie usługami podstawowymi koniecznymi do obsługi zespołów mieszkaniowych,
2) strukturę własności, gdzie zdecydowanie dominują grunty gminne i komunalny zasób mieszkaniowy,
3) niewielkie działki (średnio ok. 300–400 m^2) z zabudową mieszkaniową o niskich parametrach użytkowych: parterowe domki (ok. 50–60 m^2) zbudowane często z nietrwałych materiałów, skromnie wyposażone w zaplecze sanitarne, niepodłączone do miejskiej sieci ciepłowniczej; zabudowie towarzyszy duży udział terenów zielonych, głównie w formie zadbanych przydomowych ogródków,
4) zagęszczenie zabudowy, gdzie odległości budynków na sąsiadujących posesjach nie spełniają wymogów prawa budowlanego i przepisów przeciwpożarowych, a wydzielone, często nieutwardzone drogi nie mają normatywnych szerokości, co wyklucza wprowadzenie właściwego uzbrojenia terenu,
5) prawie całkowity brak obiektów usługowych i sporadyczne występowanie podmiotów gospodarczych, co – zgodnie ze statystyką – przekłada się na niewielką liczbę miejsc pracy i większy od przeciętnej w mieście odsetek ludzi bez pracy, zwłaszcza w starszym wieku.

Do najistotniejszych uwarunkowań ograniczających przekształcenia obszarów kolonii należą:

1) warunki naturalne wynikające z położenia kolonii:
   – w strefie krawędziowej Wysoczyzny, gdzie miejscami spadki terenu wynoszą ponad 30%, fragmenty terenu są narażone na osuwanie się mas ziemnych, a przystosowanie do zabudowy wymaga przekształceń powierzchni ziemi, sztucznego ukształtowania skarp, niwelacji terenu,
   – na terenach wymagających odwadniania mechanicznego, co się łączy z wykonaniem sieci rowów odwodnieniowych, przebudową przepompowni i kolektorów kanalizacji deszczowej;
2) ograniczenia konserwatorskie, w tym ochrona wartości kulturowych zespołów wpływająca na wielkość obszaru możliwego do zabudowy, intensywność, wysokość, a także funkcję przyszłego zainwestowania.

Korzystna struktura własności gruntów przy słabych technicznie i użytkowo parametrach istniejącego zainwestowania (część budynków od lat znajduje się na miejskich listach do wyburzeń) oraz dogodne położenie wskazują na duży potencjał inwestycyjny – możliwość realizacji nowego budownictwa mieszkaniowego, w tym komunalnego i usługowego. W obowiązujących i sporządzanych planach miejscowych najwięcej terenów kolonii przeznacza się pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową, a największy obszarowo potencjał stanowią kolonie Uroda i Żeńcy – ok.15 ha, Jordana, Ochota, Przybyszewskiego – ok. 7 ha i Zręby – ok. 7 ha.

Inicjatywy planistyczne ostatnich lat, tj. podjęcie i uchwalenie planów miejscowych, okazały się niewystarczające do zmiany niekorzystnego stanu faktycznego i rozpoczęcia procesów przekształceń, nie spowodowały też zmiany niekorzystnego wizerunku kolonii. Dla tych terenów niezbędne są wizje i scenariusze przekształceń, podejmowane działania zaś muszą mieć charakter kompleksowy, obejmujący przygotowanie projektu przekształceń w ujęciu rzeczowym i czasowym oraz jego realizację uwzględniającą całościowe przygotowanie terenu do nowych działań inwestycyjnych (negocjacje społeczne, organizacja mieszkań zamiennych, wyburzenia, realizacja koniecznej infrastruktury, komunikacji i innych elementów zagospodarowania przynależnych miastu), aż po sprzedaż terenów lub przekazanie w użytkowanie w innej ustalonej formie. Przeprowadzenie takiego przedsięwzięcia powinno być powierzone powołanej do tego celu jednostce organizacyjnej w wybranej formule: prywatnej, publiczno-prywatnej lub publicznej.

18.7. Nowe tereny inwestycyjne

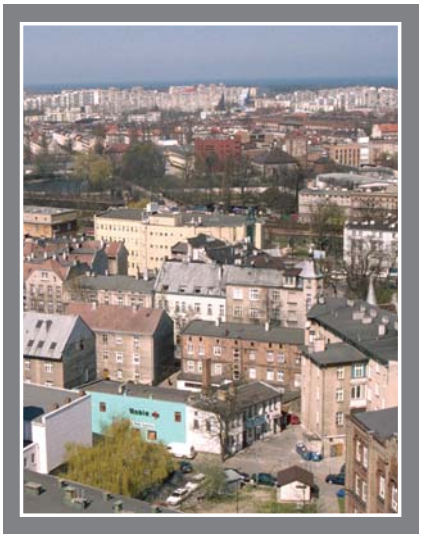
Miasto Gdańsk dysponuje obszernymi terenami inwestycyjnymi zarówno w dzielnicach rozwojowych górnego tarasu, jak i w dzielnicach już zainwestowanych dolnego tarasu. Nowe tereny inwestycyjne na terenach dotąd niezainwestowanych (na tzw. surowym korzeniu) dominują w dzielnicach Południe i Zachód. Są to obecnie na ogół użytki rolne oraz nieużytki porolne porośnięte zielenią niską nieurządzoną określone terminem „pozostałe tereny aktywnie biologicznie". Tereny te w obowiązujących planach są przeznaczone pod różne formy zainwestowania miejskiego, a poprzednio miały takie przeznaczenie w nieobowiązujących już planach ogólnych i szczegółowych. To przeznaczenie podtrzymuje studium.

Bardziej zróżnicowana jest geneza terenów inwestycyjnych na dolnym tarasie, a więc w dzielnicach Śródmieście, Wrzeszcz, Oliwa i Port. Najważniejsze są tereny inwestycyjne odzyskiwane w wyniku przekształceń terenów poprzemysłowych, powojskowych i pokolejowych, świetnie zlokalizowane względem najważniejszych obiektów miejskich, dobrze skomunikowane, o ogromnym potencjale dla wzmocnienia struktury miasta (omówione w podrozdziale 18.1). Drugą grupę stanowią rezerwy terenowe utrzymywane w planach pod inwestycje publiczne, głównie ośrodki usługowe i rozwiązania komunikacyjne. Obecnie są one wykorzystywane jako ogrody działkowe, dzierżawione jako ogródki warzywne, różne formy zagospodarowania tymczasowego lub stanowią nieużytki miejskie. W odniesieniu do tej grupy terenów inwestycyjnych studium przewiduje zainwestowanie miejskie zgodnie z dotychczasowymi koncepcjami urbanistycznymi lub wprowadzenie nowego przeznaczenia miejskiego, zgodnie ze współczesnymi potrzebami. Łączna powierzchnia zidentyfikowanych większych terenów inwestycyjnych wynosi 1371 ha.

Na terenach zainwestowania miejskiego dolnego tarasu są ciągle ujawniane nowe tereny inwestycyjne, o mniejszych powierzchniach, które dotąd niezabudowane lub zabudowane ekstensywnie nie były identyfikowane jako potencjalne tereny inwestycyjne ze względu na ograniczoną wielkość lub mało eksponowane położenie, ekonomikę i kłopoty z usunięciem stanów istniejących. Współcześnie trwa proces identyfikacji i uruchamiania takich terenów, a sprzyja mu niezwykła koniunktura na budownictwo mieszkaniowe. To korzystny trend realizujący postulat rozwoju miasta do wewnątrz, choć niesie również zagrożenie nadmiernej intensyfikacji, co może się niekorzystnie odbić na warunkach mieszkaniowych w dogęszczanej i nowej zabudowie. Wykaz nowych (na surowym korzeniu) ważniejszych terenów inwestycyjnych w obrębie zainwestowania miejskiego zawiera aneks nr 30.

IV. WNIOSKI KIEROWANE DO GMIN SĄSIEDNICH, SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA I ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

19.1. Wnioski do gmin sąsiednich

1. Kontynuacja na obszarach gmin i miast sąsiadujących z Gdańskiem przyrodniczych obszarów chronionych ustawami i Ogólnomiejskiego Systemu Terenów Aktywnych Biologicznie wyznaczonego w studium Gdańska.
2. Kontynuacja działań prowadzących do utrzymania w Jeziorach Osowskim i Wysockim jakości wód przydatnych do kąpieli (gmina Żukowo).
3. Zapewnienie odprowadzania ścieków z miasta i gminy Pruszcz Gdański bez wykorzystywania rurociągu tłocznego zlokalizowanego w dnie Kanału Raduni.
4. Rezerwacja terenów (oraz podtrzymanie rezerwacji już dokonanych) dla obiektów ochrony przeciwpowodziowej w zlewni Kanału Raduni, projektowanych poza granicami administracyjnymi Gdańska:
   - zbiorników retencyjnych na potoku Rotmanka: R-1 (teren miasta i gminy Pruszcz Gdański), R-2 (teren miasta Pruszcz Gdański),
   - zbiorników retencyjnych na potoku Św. Wojciech: W-1 (teren gminy Pruszcz Gdański), W-3 (teren gminy Pruszcz Gdański i miasta Gdańsk), W-5 (teren miasta Pruszcz Gdański i miasta Gdańsk), na Potoku Borkowskim – B-1 (teren gminy Pruszcz Gdański),
   - zrzutu z Kanału Raduni do rzeki Radunia na terenie miasta Pruszcz Gdański (w km 10 + 850 cieku) z wprowadzeniem rygoru dla działalności inwestycyjnej polegającego na ograniczeniu natężenia od prowadzanych wód opadowych do wielkości spływów ze zlewni jak w stanie istniejącym do czasu realizacji niezbędnych zabezpieczeń.
5. Ograniczenie natężenia odpływu wód opadowych z obszaru zlewni Kanału Raduni w obrębie gminy Kolbudy do wielkości odpowiadającej możliwościom retencyjnym obiektów przeciwpowodziowych zlokalizowanych na Potoku Kowalskim.
6. Zarezerwowanie terenów dla lokalizacji zbiorników retencyjnych Rębiechowo I oraz Rębiechowo II w zlewni rzeki Strzelenki na obszarze gminy Żukowo.
7. Wprowadzenie gazociągu wysokiego ciśnienia Pszczółki EC II.
8. Rezerwacja terenu dla GPZ 110/15 kV Rotmanka – gmina Pruszcz Gdański.
9. Rezerwacja terenu dla linii elektroenergetycznej 110 kV Gdańsk Błonia – Orunia – Pruszcz Gdański – gmina Pruszcz Gdański.
10. Korekta granic miast Gdańska i Sopotu w rejonie planowanej wielofunkcyjnej hali sportowo-widowiskowej.
11. Korekta granic między Gdynią a Gdańskiem w rejonie węzła Wysoka – gmina Gdynia.
12. Sporządzenie studium transportowego metropolii gdańskiej poprzedzonego kompleksowymi badaniami ruchu przez gminy wchodzące w skład metropolii oraz marszałka województwa.
13. Kontynuacja ciągów pieszych i rowerowych w gminach Pruszcz Gdański (wzdłuż drogi krajowej nr 1 i Kanału Raduni), Stegna (wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 501), Kolbudy (wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 221) oraz Żukowo (wzdłuż drogi krajowej nr 7 oraz drogi wojewódzkiej nr 218).
14. Utrzymanie rezerwy terenowej pod Drogę Czerwoną w Sopocie.
15. Ustalenie powiązania komunikacyjnego terenów sportowych w Świętym Wojciechu (centrum sportów motorowych) od strony Pruszcza Gdańskiego.
16. Utrzymanie projektowanego połączenia drogowego na terenie gminy Pruszcz Gdański, między istniejącą ul. Leśną a granicą gminy Gdańsk.
17. Uwzględnienie w gminie Żukowo przebiegu i rangi ulic:
   - Nowatorów, która ma zastąpić trasę wylotową w ciągu ul. Słowackiego na obszarze projektowanej rozbudowy lotniska,
   - Kartuskiej obsługującej także Kokoszki Mieszkaniowe.
18. Powiązanie projektowanej ulicy zbiorczej, tzw. Pruszczańskiej, z układem drogowym gminy Pruszcz Gdański.
19. Kontynuacja na obszarze gminy Żukowo przebiegu Trasy Lęborskiej wyprowadzonej z węzła Wysoka.
20. Uwzględnienie ograniczeń wynikających z funkcjonowania lotniska (wysokości zabudowy, uciążliwości).

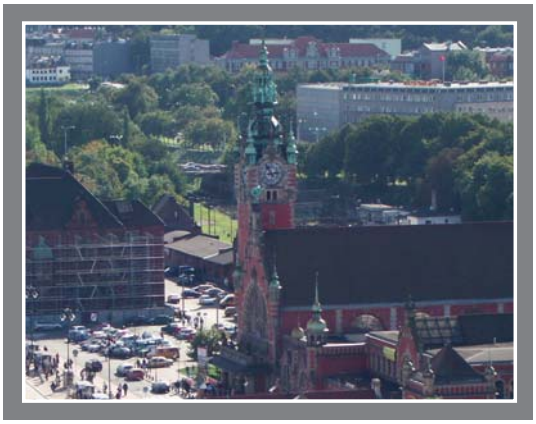
19.2. Wnioski do samorządu województwa

1. Uwzględnienie roli i znaczenia Pomorskiego Centrum Rolno-Spożywczego w Barniewicach.
2. Uwzględnienie przebiegu Trasy Lęborskiej wyprowadzonej z węzła Wysoka, w ciągu drogi krajowej nr 6.
3. Ograniczenie spontanicznych procesów urbanizacji na obszarach na zachód i południe od Gdańska i kształtowania struktur osiedleńczych zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.
4. Sporządzenie studium transportowego metropolii gdańskiej poprzedzonego kompleksowymi badaniami ruchu przez gminy wchodzące w skład metropolii oraz marszałka województwa.
5. Rezerwacja terenów dla obiektów ochrony przeciwpowodziowej w zlewni Kanału Raduni projektowanych poza granicami administracyjnymi Gdańska:
   - zbiorników retencyjnych na potoku Rotmanka: R-1 (teren miasta i gminy Pruszcz Gdański), R-2 (teren miasta Pruszcz Gdański),
   - zbiorników retencyjnych na potoku Św. Wojciech: W-1 (teren gminy Pruszcz Gdański), W-3 (teren gminy Pruszcz Gdański i miasta Gdańsk), W-5 (teren miasta Pruszcz Gdański i miasta Gdańsk), na Potoku Borkowskim B-1 (teren gminy Pruszcz Gdański),
   - zrzutu z Kanału Raduni do rzeki Radunia na terenie miasta Pruszcz Gdański (km 10 + 850 cieku) z wprowadzeniem rygoru dla działalności inwestycyjnej, polegającego na ograniczeniu natężenia odprowadzanych wód opadowych do wielkości spływów ze zlewni jak w stanie istniejącym do czasu realizacji niezbędnych zabezpieczeń; wymóg ograniczenia odpływu na terenie zlewni Kanału Raduni w obrębie gminy Kolbudy winien mieć charakter stały.
6. Rezerwacja terenów dla lokalizacji zbiorników retencyjnych Rębiechowo I oraz Rębiechowo II w zlewni rzeki Strzelenki na obszarze gminy Żukowo.
7. Wprowadzenie gazociągu wysokiego ciśnienia Pszczółki EC II.
8. Rezerwacja terenu dla GPZ 110/15 kV Rotmanka – gmina Pruszcz Gdański.
9. Rezerwacja terenu dla linii elektroenergetycznej 110 kV Gdańsk Błonia – Orunia – Pruszcz Gdański – gmina Pruszcz Gdański.

IV

19.3. Wnioski do administracji rządowej

1. Uwzględnienie przebiegu Trasy Lęborskiej wyprowadzonej z węzła Wysoka, w ciągu drogi krajowej nr 6.
2. Uwzględnienie docelowego kształtu węzła Szadółki na Obwodnicy Trójmiasta.
3. Wyłączenie z Europejskiej Sieci Ekologicznej „Natura 2000” akwenów w rejonie Portu Północnego zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Gdańska nr XL/1537/05 z 27 października 2005 r.

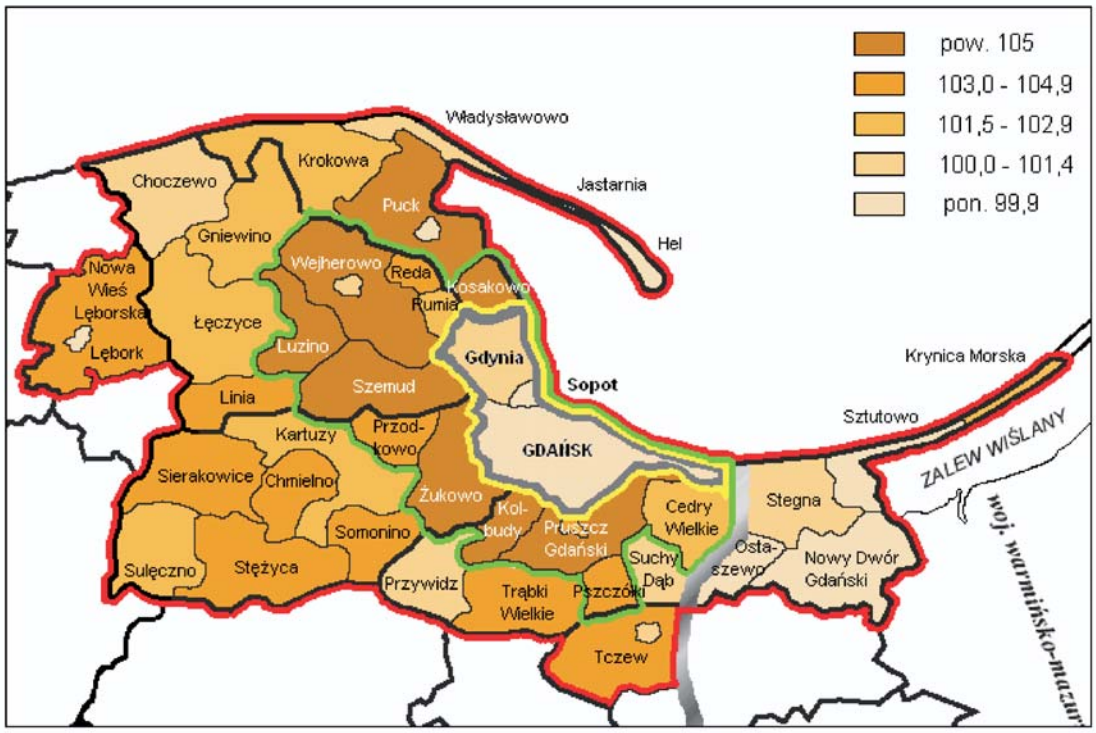

V. ANEKSY

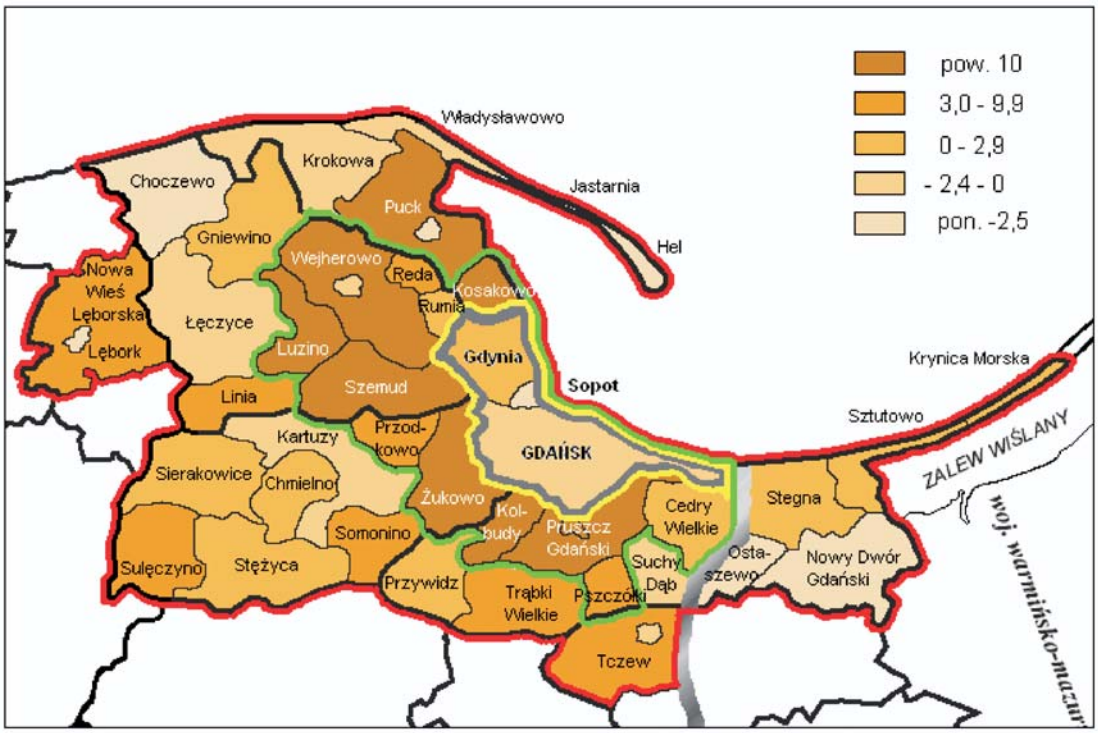

1. Gdańsk na tle obszaru metropolitalnego

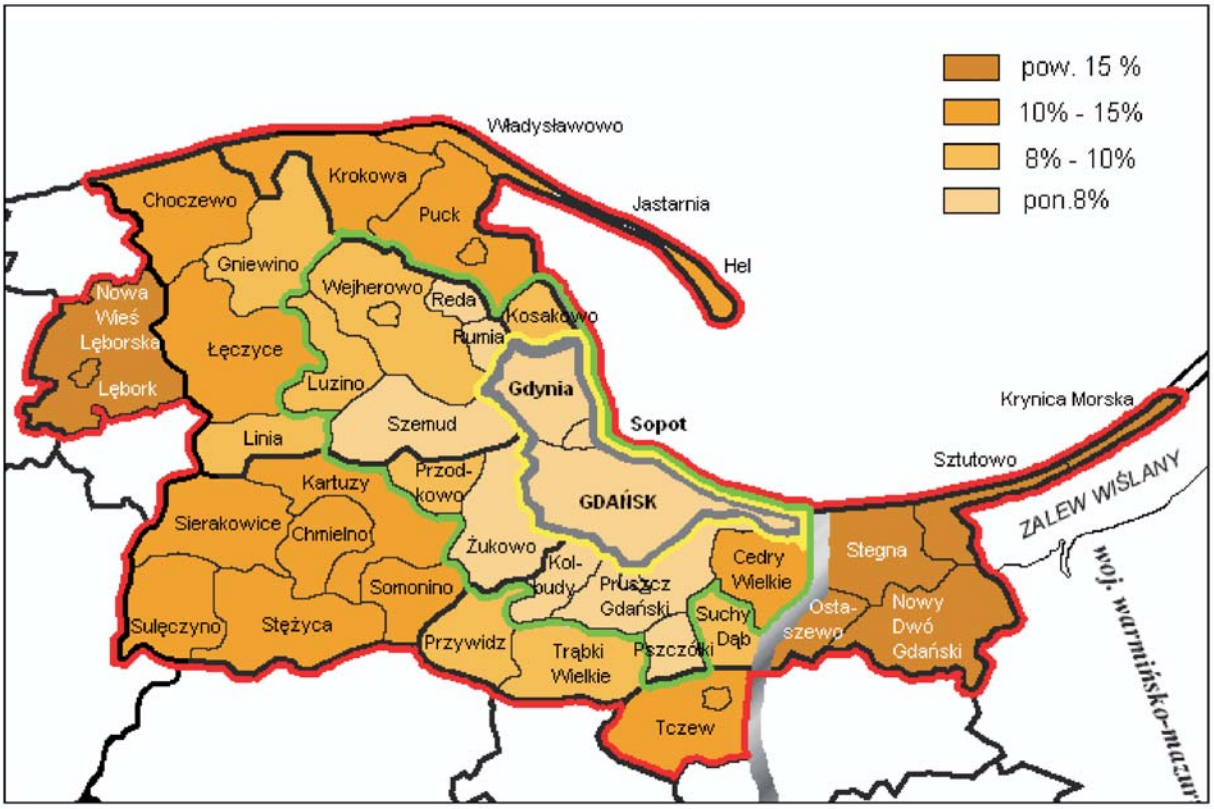
Ryc. 1. Dynamika zmian liczby ludności w latach 2002–2005. Rok 2002 = 100.

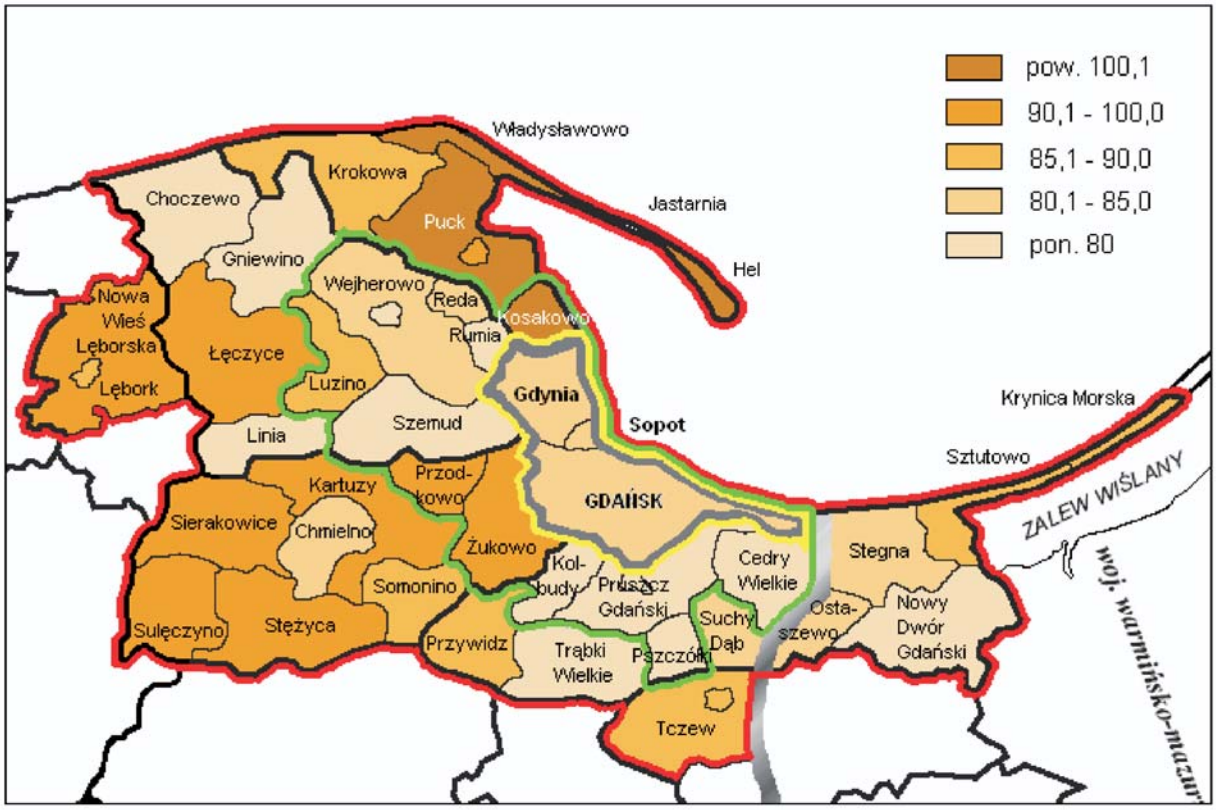

Ryc. 2. Saldo migracji na 1000 mieszkańców. Średnia z lat 2003–2005.

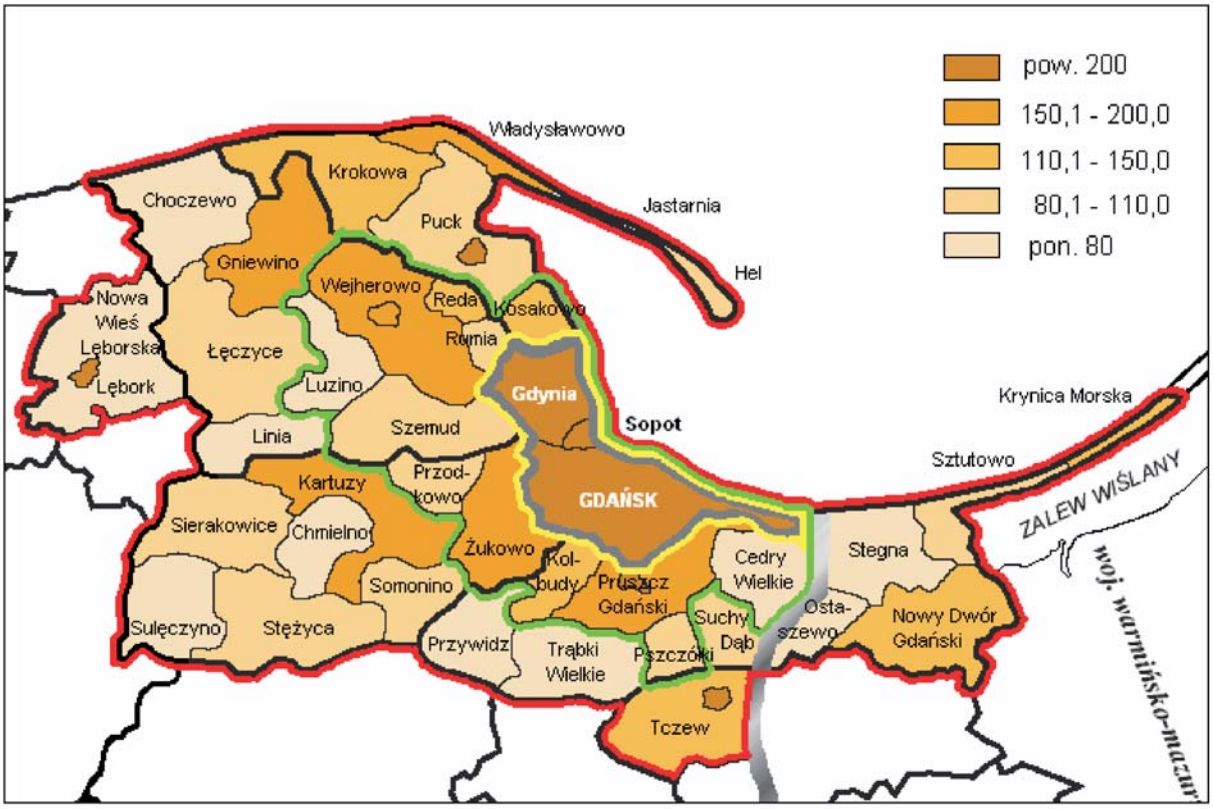
Ryc. 3. Relacja liczby bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym w 2005 r.

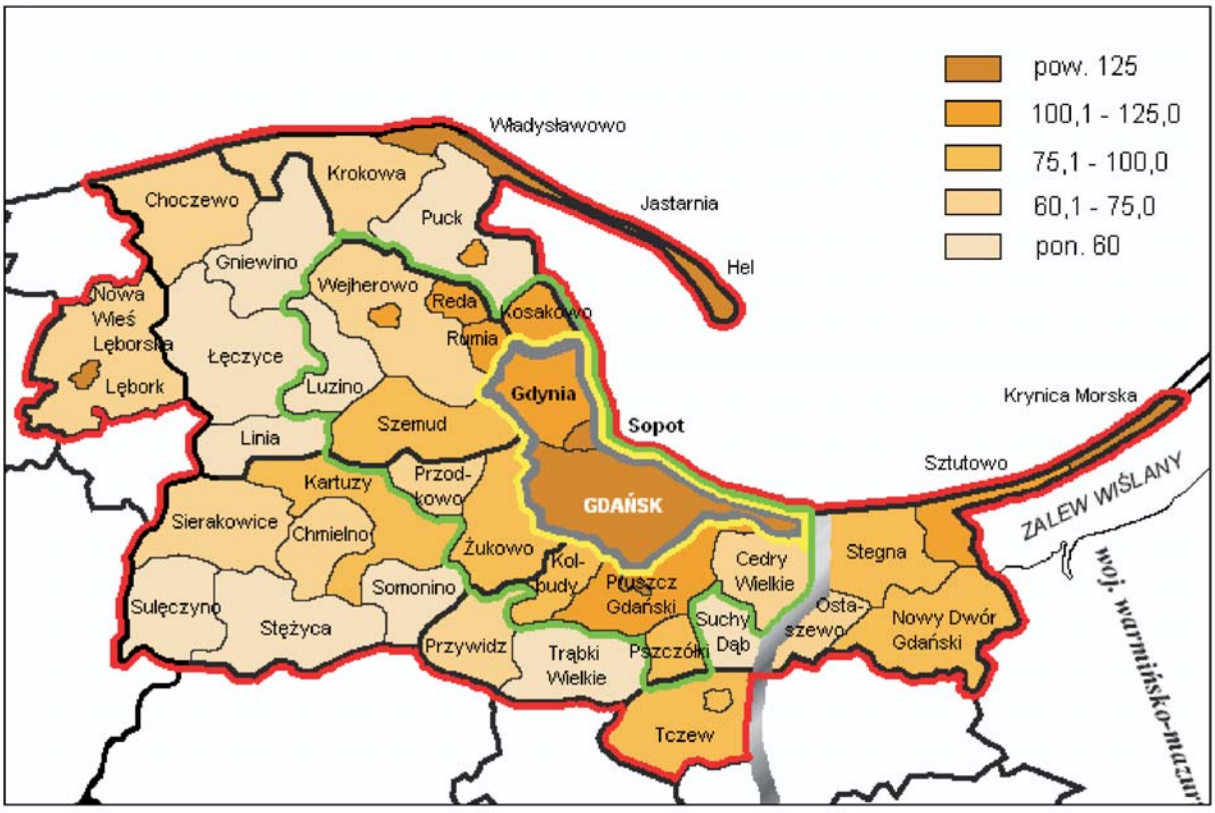

Ryc. 4. Dynamika zmian liczby bezrobotnych w latach 2004–2005. Rok 2004 = 100.

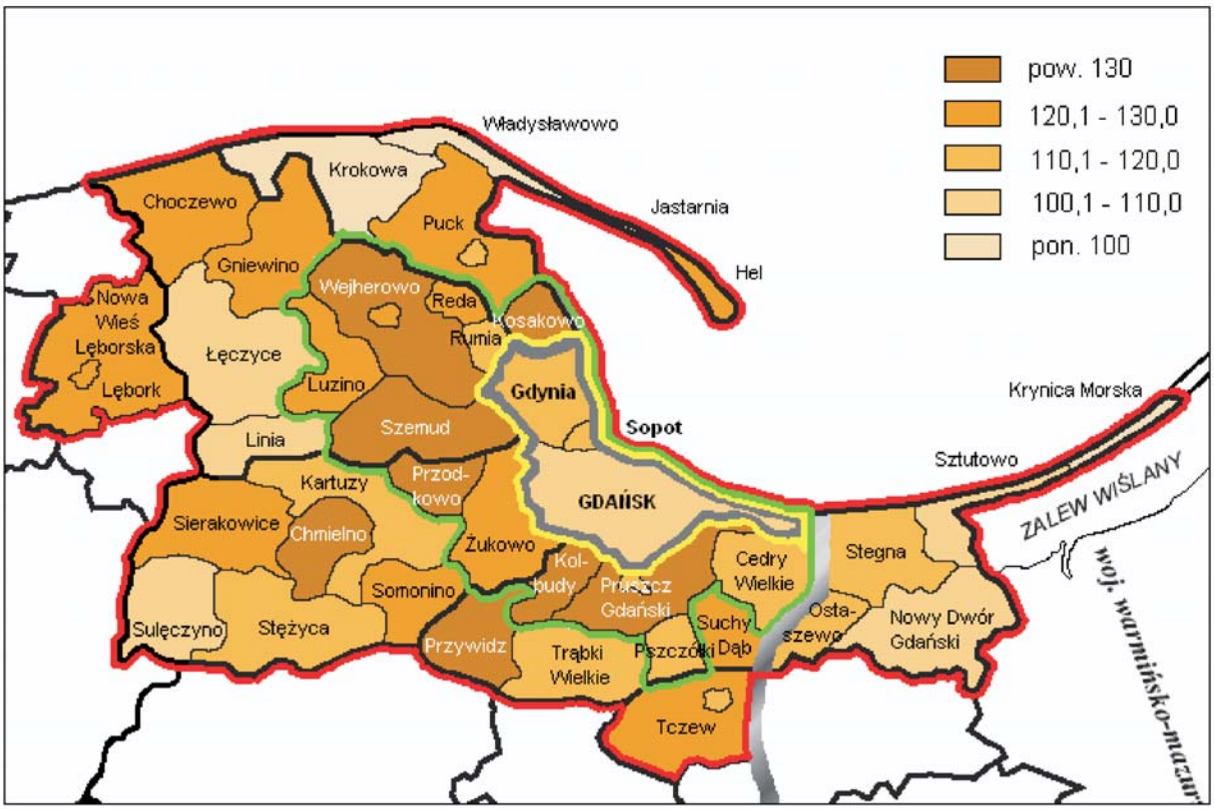
Ryc. 5. Pracujący na 1000 mieszkańców w 2005 r.

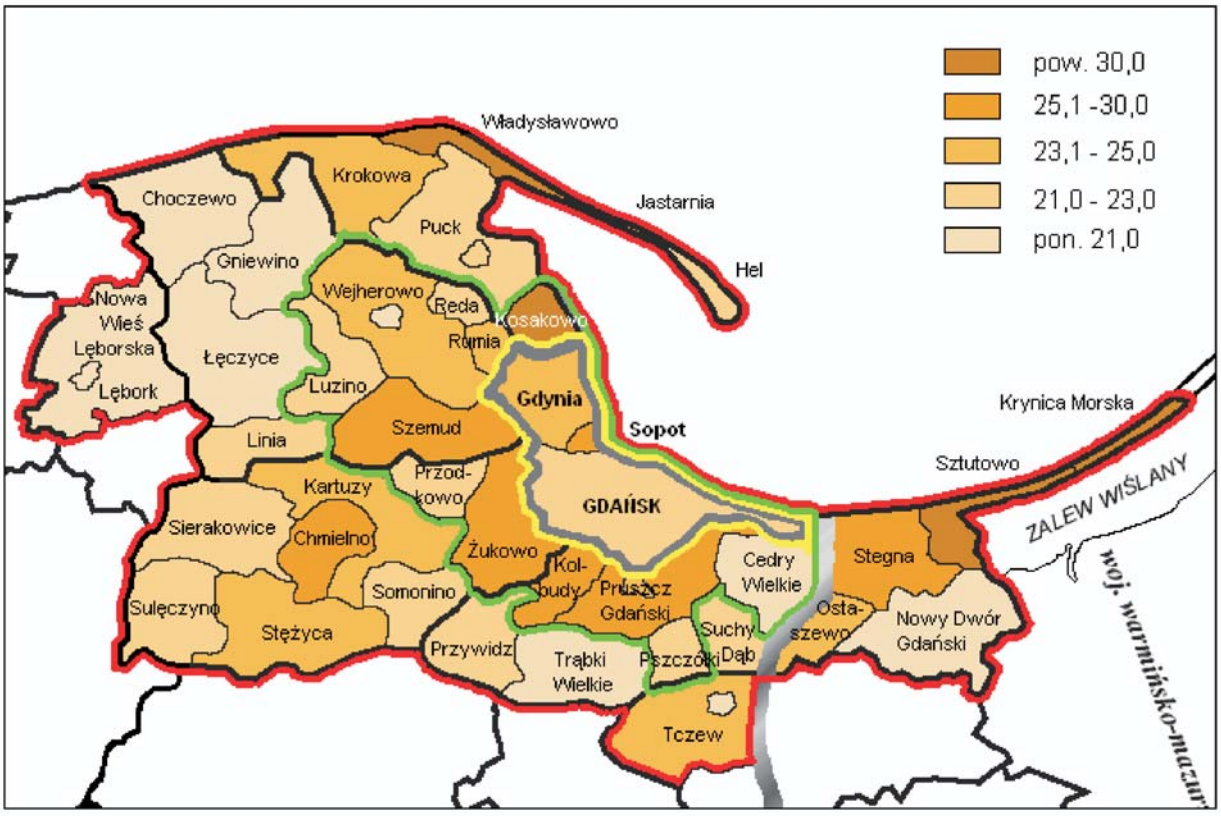

Ryc. 6. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w 2005 r.

Ryc. 7. Dynamika wzrostu liczby podmiotów gospodarczych w latach 2000–2005. Rok 2000 =100.

Ryc. 8. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w m² na 1 osobę w 2005 r.

2. Parki i zieleńce o powierzchni większej niż 0,5 ha

Lp.	Nazwa	Jednostka urbanistyczna
1	park im. Ronalda Reagana (ujęcia Czarny Dwór)	Oliwa Dolna
2	park Zdrojowy w Jelitkowie	Oliwa Dolna
3	zieleń w rejonie placu kard. St. Wyszyńskiego na Żabiance	Oliwa Dolna
4	parki wzdłuż Potoku Oliwskiego/Jelitkowskiego	Oliwa Dolna i Górna
5	park Oliwski	Oliwa Górna
6	park Brzeźnieński	Brzeźno
7	zieleń w rejonie ul. Dunikowskiego, Łozy, Zelwerowicza	Brzeźno
8	zieleniec w rejonie ul. Wyzwolenia i Władysława IV	Nowy Port
9	park im. Jana Pawła II	Zaspa
10	park Leszczyńskich	Zaspa
11	park nad Strzyżą we Wrzeszczu Dolnym	Wrzeszcz Dolny
12	skwer przy akademikach (rejon ul. Miszewskiego)	Wrzeszcz Dolny
13	park Kuźniczki	Wrzeszcz Dolny
14	plac Wybickiego	Wrzeszcz Dolny
15	zieleńce wzdłuż al. Hallera	Wrzeszcz Dolny
16	plac Edwarda O'Rourke'a	Wrzeszcz Dolny
17	park Kasprzaka/Steffensów	Wrzeszcz Górny
18	park Akademicki	Wrzeszcz Górny
19	zbiornik wodny „Srebrzysko" z zielenią	Wrzeszcz Górny
20	park Skłodowskiej-Curie	Wrzeszcz Górny
21	park Królewskiej Doliny	Wrzeszcz Górny
22	zieleniec przy ul. Uphagena	Wrzeszcz Górny
23	zieleniec przy ul. Traugutta	Wrzeszcz Górny
24	zieleniec al. Grunwaldzka/ul. De Gaulle'a	Wrzeszcz Górny
25	plac Piłsudskiego	Wrzeszcz Górny
26	zbiornik wodny „Nowiec" z zielenią	Brętowo
27	zbiornik wodny z zielenią przy ul. Słowackiego	Brętowo
28	zbiornik wodny „Nowiec II" z zielenią	Brętowo
29	grodzisko	Śródmieście Historyczne
30	MOSiR Biskupia Górka	Śródmieście Historyczne
31	plac Obrońców Poczty Polskiej	Śródmieście Historyczne
32	plac Kobzdeja + Targ Drzewny	Śródmieście Historyczne
33	zieleniec w rejonie ul. Krowoderskiej	Śródmieście Historyczne
34	zieleń wzdłuż Nowej Motławy	Śródmieście Historyczne
35	skwer harcerzy polskich w byłym Wolnym Mieście Gdańsku	Śródmieście Historyczne
36	zieleń na rogu ul. Siennickiej i Elbląskiej	Śródmieście Historyczne
37	zieleń wzdłuż Podwala Przedmiejskiego	Śródmieście Historyczne
38	zieleń wzdłuż ul. Podwale Staromiejskie	Śródmieście Historyczne
39	zieleniec w rejonie kościoła menonitów	Śródmieście Historyczne
40	plac Wałowy	Śródmieście Historyczne
41	zieleniec przy UW	Śródmieście Historyczne
42	zieleniec przy kościele Św. Trójcy	Śródmieście Historyczne
43	Opływ Motławy	Śródmieście Historyczne/Orunia
44	wał Kanału Raduni	od Śródm. Hist. do Św. Wojciecha
45	park Bema	Siedlce
46	były cmentarz przy ul. Starodworskiej	Siedlce
47	zieleń przy ul. Świdnickiej	Siedlce
48	zieleń przy ul. Giełguda	Siedlce
49	zieleniec między ul. Kartuską i Malczewskiego	Siedlce
50	zbiornik wodny z zielenią na Cygańskiej Górce	Siedlce
51	Westerplatte	Stogi Portowe
52	zieleń urządzona przy plaży Stogi	Stogi Mieszkaniowe
53	zbiornik wodny z zielenią w rejonie ul. Przemyskiej	Zakoniczyn Łostowice
54	staw przy ul. Warszawskiej	Zakoniczyn Łostowice
55	zieleniec przy ul. Suchanka	Chełm
56	park Oruński	Chełm/Maćkowy
57	zieleniec w rejonie ul. Jeleniogórskiej	Zakoniczyn Łostowice
58	zespół dworsko-parkowy w rejonie ul. Goplańskiej	Kokoszki Mieszkaniowe
59	park dworski przy ul. Agrarnej	Matarnia Złota Karczma

3. Wykaz obszarów i obiektów przyrodniczych prawnie chronionych (stan na 31 grudnia 2006 r.)

A. Pomniki przyrody

Lp.	Nr rejestru	Opis tworów przyrody uznanych za pomniki przyrody	Gdzie i w czyim posiadaniu znajduje się pomnik przyrody	Nr i data orzeczenia
1.	121	dąb wysokość: 20 m obwód: 545 cm wiek: ok. 500 lat konary silnie rozłożone, sięgające 16 m	Gdańsk Oliwa ul. Polanki 125 – teren parku koło pałacyku Leśnictwo Renuszewo, oddz. 52f własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 121 – orzeczenie z 29.11.1962 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 17 z 1963 r.
2.	122	cis wysokość: 12 m obwód: 150 cm + odnoga: 88 cm	Gdańsk Śródmieście ul. 3 Maja – nad torem kolejowym, naprzeciw parkingu obok Urzędu Miasta własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 122 – orzeczenie z 29.11.1962 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 17 z 1963 r.
3.	123	grupa drzew: cisy – 2 szt. wysokość: 15 m obwód: 125 cm/śr. 40 cm wiek: ok. 200 lat	Gdańsk Wrzeszcz ul. Grunwaldzka 49/51 – w podwórzu przy wejściu do budynku własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: PGM Wrzeszcz	nr 123 – orzeczenie z 29.11.1962 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 17 z 1963 r.
4.	124	grupa drzew: topole – 2 szt. wysokość: 27 m obwód: 530 cm wiek: ok. 150 lat	Gdańsk Oliwa ul. Polanki 125 nad fontanną – w otoczeniu sosny, lip i świerka Leśnictwo Renuszewo oddz. 52f własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 124 – orzeczenie z 29.11.1962 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 17 z 1963 r.
5.	125	okazała sosna wysokość: 18 m obwód: 320 cm wiek: ok. 180 lat	Gdańsk Oliwa ul. Poznańska 13 własność: prywatna zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 125 – orzeczenie z 29.11.1962 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 17 z 1963 r.
6.	133	głaz narzutowy Diabelski kamień – rozłupany na 2 części leżące obok siebie większa: o obwodzie 12,30 m, długości 4 m i szerokości 3 m wysokość nad ziemią: 2 m mniejsza: o obwodzie 2,70 m	Gdańsk Oliwa Leśnictwo Renuszewo oddz. 112d, ul. Bytowska własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 133 – orzeczenie z 29.11.1962 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 17 z 1963 r.
7.	206	dąb wysokość: 23 m obwód: 490 cm/śr. 165 cm	Gdańsk Oliwa lasy komunalne m. Gdańska – w lesie przy przedłużeniu ul. Abrahama własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 206 – orzeczenie z 13.01.1968 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 12 z 1968 r.
8.	300	grupa drzew: lipy – 2 szt. wysokość: 25 m, 23 m obwód: 310 cm, 275 cm wiek: ok. 150 lat wysokość występowania pierwszych konarów: 8,00 m i 7,50 m	Gdańsk Oliwa ul. Abrahama 28 – w ogrodzie własność: prywatna zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 300 – orzeczenie z 16.10.1973 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 7, poz. 49 z 10.06.1974 r.
9.	301	aleja lipowa długość: 50 m wysokość: 18 m obwód drzew: śr. 200 cm wiek: ok. 80 lat wysokość pierwszych konarów: 14 m	Gdańsk Oliwa ul. Polanki 119 – w obrębie Sanatorium przeciwgruźliczego dla dzieci własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 301 – orzeczenie z 16.10.1973 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 7, poz. 49 z 10.06.1974 r.

10.	302	grupa drzew: dęby wysokość: ok. 27 m obwód: od 200 do 400 cm wiek: ok. 150 lat	Gdańsk Oliwa lasy komunalne m. Gdańska oddz. 34 h – ok. 3 km, idąc niebieskim szlakiem od ul. Abrahama własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 302 – orzeczenie z 16.10.1973 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 7, poz. 49 z 10.06.1974 r.
11.	303	grupa drzew: dąb i buk wysokość: ok. 24 m obwód: 505 cm, 375 cm pierśnica: 130 cm, 120 cm	Gdańsk Lipce przystanek kolejowy Gdańsk Lipce – po lewej stronie od mostu, nad Radunią, na wzgórzu, skraj lasu komunalnego własność: Skarb Państwa zarząd: Gmina Miasta Gdańsk	nr 303 – orzeczenie z 16.10.1973 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 7, poz. 49 z 10.06.1974 r.
12.	359	dąb wysokość: 22 m obwód: 470 cm wiek: ok. 450 lat wysokość pierwszych konarów: 120 cm	Gdańsk Wieniec ul. Kwietna – na skarpie w narożniku dz. 117/59 własność: Skarb Państwa zarząd: Agencja Własności Rolnej	nr 359 – orzeczenie z 19.01.1977 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 13 z 1978 r.
13.	388	grupa drzew: buki – 2 szt. wysokość: 34 m obwód: 330 cm, 260 cm wiek: ok. 250 lat	Gdańsk Oliwa ul. Polanki 117 własność: Skarb Państwa zarząd: Szpital Marynarki Wojennej	nr 388 – orzeczenie z 9.06.1979 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 11 z 1979 r.
14.	389	buk wysokość: 25 m obwód: 285 cm wiek: ok. 180 lat	Gdańsk Oliwa ul. Polanki 117 własność: Skarb Państwa zarząd: Szpital Marynarki Wojennej	nr 389 – orzeczenie z 9.06.1979 r. Dz. Urz. .WRN w Gd. nr 11 z 1979 r.
15.	390	platan wysokość: 33 m obwód: 340 cm wiek: ok. 250 lat	Gdańsk Oliwa ul. Polanki 117 własność: Skarb Państwa zarząd: Szpital Marynarki Wojennej	nr 390 – orzeczenie z 9.06.1979 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 11 z 1979 r.
16.	391	grupa drzew: modrzewie – 3 szt. wysokość: 27 m, 28 m, 27 m obwód: 172 cm, 198 cm, 274 cm wiek: ok. 100 lat drzewa porośnięte bluszczem	Gdańsk Oliwa ul. Polanki 117 własność: Skarb Państwa zarząd: Szpital Marynarki Wojennej	nr 391 – orzeczenie z 9.06.1979 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 11 z 1979 r.
17.	392	dąb szypułkowy wysokość: 28 m obwód: 570 cm wiek: ok. 500 lat	Gdańsk Oliwa ul. Polanki 117 własność: Skarb Państwa zarząd: Szpital Marynarki Wojennej	nr 392 – orzeczenie z 9.06. 1979 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 11 z 1979 r.
18.	393	grupa drzew: świerki – 3 szt. wysokość: 35 m, 28 m, 32 m obwód: 342 cm, 237 cm, 276 cm wiek: ok. 400 lat	Gdańsk Oliwa ul. Polanki 117 własność: Skarb Państwa zarząd: Szpital Marynarki Wojennej	nr 393 – orzeczenie z 9.06.1979 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 11 z 1979 r.
19.	394	grupa drzew: lipy – 3 szt. zrośnięte przy podstawie wysokość: 32 m obwód: 260 cm, 230 cm, 225 cm wiek: ok. 100 lat	Gdańsk Oliwa ul. Polanki 117 własność: Skarb Państwa zarząd: Szpital Marynarki Wojennej	nr 394 – orzeczenie z 9.06.1979 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 11 z 1979 r.
20.	402	dwa buki wysokość: 26 m obwód: 315 cm, 410 cm wiek: ok. 200 lat	Gdańsk Wrzeszcz lasy komunalne m. Gdańska oddz. 40c – przy drodze leśnej na skraju lasu ok. 20 m od przejścia w kierunku ul. Batorego i Sosnowej własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 402 – orzeczenie z 10.07.1980 r. Dz. Urz. WRN w Gdańsku nr 13 z 12.11.1980 r.

21.	403	dąb wysokość: 25 m obwód: 370 cm wiek: ok. 200 lat	Gdańsk Wrzeszcz lasy komunalne m. Gdańska oddz. 40c – na granicy lasu przy drodze ok. 50 m od ul. Matki Polki w kierunku ul. Topolowej własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 403 – orzeczenie z 10.07.1980 r. Dz. Urz. WRN w Gdańsku nr 13 z 12.11.1980 r.
22.	405	buk wysokość: 25 m obwód: 360/380 cm wiek: ok. 200 lat	Gdańsk Wrzeszcz lasy komunalne m. Gdańska oddz. 40c – na skraju lasu przy parkanie III LO ul. Topolowa własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 405 – orzeczenie z 10.07.1980 r. Dz. Urz. WRN w Gdańsku nr 13 z 12.11.1980 r.
23.	408	buk wysokość: 17 m obwód: 330/362 cm wiek: ok. 150 lat	Gdańsk Wrzeszcz lasy komunalne m. Gdańska oddz. 48i – przy drodze prowadzącej do stacji przekaźnikowej własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 408 – orzeczenie z 10.07.1980 r. Dz. Urz. WRN w Gdańsku nr 13 z 12.11.1980 r.
24.	409	buk wysokość: 28 m obwód: 360/373cm wiek: ok. 200 lat	Gdańsk Wrzeszcz lasy komunalne m. Gdańska oddz. 48i – 10 m od drogi na granicy z pododdziałem, 48 h przy drodze prowadzącej od ślimaka do ul. Do Studzienki Własność: Gmina Miasta Gdańsk Zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 409 – orzeczenie z 10.07.1980 r. Dz. Urz. WRN w Gdańsku nr 13 z 12.11.1980 r.
25.	410	dąb wysokość: 20 m obwód: 330/340 cm wiek: ok.180 lat kształt pnia owalny w wyniku skrętu włókien	Gdańsk Wrzeszcz lasy komunalne m. Gdańska oddz. 48i – przy drodze prowadzącej do stacji przekaźnikowej własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 410 – orzeczenie z 10.07.1980 r. Dz. Urz. WRN w Gdańsku nr 13 z 12.11.1980 r.
26.	413	topola czarna wysokość: 26 m obwód: 400 cm wiek: ok. 120 lat	Gdańsk Śródmieście ul. Powstańców Warszawskich – park (naprzeciw Szpitala Kolejowego) własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 413 – orzeczenie z 10.07.1980 r. Dz. Urz. WRN w Gdańsku nr 13 z 12.11.1980 r.
27.	422	buk wysokość: 25 m obwód: 350 cm wiek: ok. 200 lat	Gdańsk Wrzeszcz lasy komunalne m. Gdańska oddz. 47b własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 422 – orzeczenie z 30.01.1981 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 9 z 30.10.1981 r.
28.	423	dąb szypułkowy wysokość: 22 m obwód: 428 cm wiek: ok. 200 lat	Gdańsk Wrzeszcz lasy komunalne m. Gdańska oddz. 48i – ok. 50 m od stacji przekaźnikowej przy drodze prowadzącej do parku w Dolinie Królewskiej własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 423 – orzeczenie z 30.01.1981 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 9 z 30.10.1981 r.
29.	424	grupa drzew: dęby szypułkowe – 3 szt. wysokość: 28 m, 28 m, 28 m obwód: 415 cm, 290 cm, 390 cm wiek: ok. 250 lat	Gdańsk Wrzeszcz lasy komunalne m. Gdańska oddz. 36i własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 424 – orzeczenie z 30.01.1981 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 9 z 30.10.1981 r.

30.	426	buk wysokość: 25 m obwód: 300 cm wiek: ok. 180 lat	Gdańsk Wrzeszcz lasy komunalne m. Gdańska oddz. 47c własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 426 – orzeczenie z 30.01.1981 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 9 z 30.10.1981 r.
31.	427	grupa drzew: buki – 3 szt. wysokość: 25 m, 23 m, 23 m obwód: 350 cm, 260 cm, 290 cm wiek: ok. 180 lat	Gdańsk Wrzeszcz lasy komunalne m. Gdańska oddz. 47a – na skraju lasów obok kortu tenisowego własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 427 – orzeczenie z 30.01.1981 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 9 z 30.10.1981 r.
32.	428	głaz narzutowy obwód: 600 cm szerokość: 170 cm długość: 220 cm	Gdańsk Wrzeszcz lasy komunalne m. Gdańska oddz. 35d – przy skrzyżowaniu ul. Abrahama i linii oddz. 35 i 36 własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 428 – orzeczenie z 30.01.1981 r. Dz. Urz. WRN w Gd. nr 9 z 30.10.1981 r.
33.	444	cis pospolity wysokość: 7 m obwód: 167 cm wiek: ok. 150 lat	Gdańsk Wrzeszcz lasy komunalne m. Gdańska oddz. 40a – ul. Jaśkowa Dolina 8, rośnie w obrębie ogrodzenia Instytutu Łączności własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 444 – orzeczenie z 21.06.1982 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 1984 r.
34.	445	buk pospolity wysokość: 40 m obwód: 310 cm wiek: ok. 150 lat	Gdańsk Wrzeszcz lasy komunalne m. Gdańska oddz. 40c – rośnie w odl. 8 m od drogi spacerowej od ul. Jaśkowa Dolina w kierunku amfiteatru leśnego Własność: Gmina Miasta Gdańsk Zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 445 – orzeczenie z 21.06.1982 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 1984 r.
35.	451	lipa srebrzysta wysokość: 25 m obwód: 324 cm wiek: ok. 200 lat	Gdańsk Wrzeszczal. Zwycięstwa – pomiędzy ul. M. Skłodowskiej-Curie a ul. Smoluchowskiego własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 451 – orzeczenie z 30.09.1982 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 1984 r.
36.	457	tulipanowiec amerykański wysokość: 27 m obwód: 265 cm wiek: ok. 100 lat	Gdańsk Oliwa ul. Cystersów – zieleniec przed Kurią Biskupią własność: Kuria Biskupia zarząd: Kuria Biskupia	nr 457 – orzeczenie z 30.09.1982 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 1984 r.
37.	459	modrzew europejski wysokość: 38 m obwód: 304 cm wiek: ok. 130 lat	Gdańsk Oliwa Leśnictwo Matemblewo oddz.150a własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 459 – orzeczenie z 30.09.1982 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 1984 r.
38.	466	lipa drobnolistna wysokość: 25 m obwód: 330 cm wiek: ok. 200 lat	Gdańsk Wrzeszcz ul. Do Studzienki 3b – na terenie przedszkola własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: przedszkole	nr 466 – orzeczenie z 30.09.1982 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 1984 r.
39.	467	klon jawor wysokość: 25 m obwód: 310 cm wiek: ok. 180 lat	Gdańsk Wrzeszcz ul. Do Studzienki 1d – za bramą Zakładu Remontowo-Budowlanego na zapleczu DS własność: Skarb Państwa zarząd: Politechnika Gdańska	nr 467 – orzeczenie z 30.09.1982 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 1984 r.

40.	468	grab pospolity porośnięty bluszczem wysokość: 23 m obwód: 223 cm wiek: ok. 100 lat	Gdańsk Wrzeszcz pomiędzy ul. Do Studzienki i Sobieskiego, obok przedszkola własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 468 – orzeczenie z 30.09.1982 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 1984 r.
41.	481	jarząb szwedzki wysokość: 11 m obwód: 252 cm wiek: ok. 150 lat	Gdańsk Wrzeszcz ul. Sobieskiego 18 – na zapleczu budynku Instytutu Chemii Uniwersytetu Gdańskiego własność: Skarb Państwa zarząd: UG	nr 481 – orzeczenie z 15.06.1983 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 1984 r.
42.	482	lipa amerykańska wysokość: 12 m obwód: 202 cm wiek: ok. 100 lat	Gdańsk Wrzeszcz ul. Sobieskiego 18 – na zapleczu budynku Instytutu Chemii Uniwersytetu Gdańskiego własność: Skarb Państwa zarząd: UG	nr 482 – orzeczenie z 15.06.1983 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 1984 r.
43.	488	miłorząb japoński wysokość: 21 m obwód: 214 cm wiek: ok. 120 lat	Gdańsk Wrzeszcz ul. Jaśkowa Dolina 27 – za ogrodzeniem własność: Skarb Państwa zarząd: PGM Gdańsk Wrzeszcz	nr 488 – orzeczenie z 15.06.1983 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 1984 r.
44.	498	brzoza brodawkowata wysokość: 23 m obwód: 240 cm wiek: ok. 100 lat	Gdańsk Wrzeszcz al. Zwycięstwa – park im. Steffensa w pobliżu hali sportowej PG własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 498 – orzeczenie z 15.06.1983 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 1984 r.
45.	499	platan klonolistny wysokość: 20 m obwód: 485 cm wiek: ok. 150 lat	Gdańsk Wrzeszcz al. Zwycięstwa – park im. Steffensa w pobliżu chodnika własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 499 – orzeczenie z 10.09.1984 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 16 z 28.11.1986 r.
46.	500	buk pospolity – odmiana czerwonolistna wysokość: 24 m obwód: 320/330 cm wiek: ok. 120 lat	Gdańsk Wrzeszcz ul. Jaśkowa Dolina 33b – na terenie przedszkola własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: przedszkole	nr 500 – orzeczenie z 10.09.1984 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 16 z 28.11.1986 r.
47.	501	wiąz szypułkowy wysokość: 25 m obwód: 287 cm wiek: ok. 120 lat	Gdańsk Wrzeszcz ul. Jaśkowa Dolina 72–68 – na terenie posesji własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: PGM Gdańsk Oliwa	nr 501 – orzeczenie z 10.09.1984 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 16 z 28.11.1986 r.
48.	502	głaz narzutowy wysokość: 115 cm obwód: 695 cm szerokość: 165 cm długość: 275 cm	Gdańsk Wrzeszcz lasy komunalne m. Gdańska oddz. 48w własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 502 – orzeczenie z 10.09.1984 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 16 z 28.11.1986 r.
49.	503	buk zwyczajny – odmiana czerwonolistna wysokość: 23 m obwód: 280/295 cm wiek: ok. 100 lat	Gdańsk Wrzeszcz ul. Jaśkowa Dolina 50 – na trawniku własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: PGM Gdańsk Wrzeszcz	nr 503 – orzeczenie z 10.09.1984 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 16 z 28.11.1986 r.
50.	504	dąb szypułkowy wysokość: 21 m obwód: 335 cm wiek: ok. 150 lat	Gdańsk Wrzeszcz lasy komunalne m. Gdańska oddz. 47c – ul. Traugutta 92 w pobliżu ZKPiG nr 17 własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 504 – orzeczenie z 10.09.1984 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 16 z 28.11.1986 r.

51.	505	świerk pospolity wysokość: 35 m obwód: 309 cm wiek: ok. 120 lat	Gdańsk Oliwa ul. Polanki 117 – przy boisku własność: Skarb Państwa zarząd: Szpital Marynarki Wojennej	nr 505 – orzeczenie z 10.09.1984 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 16 z 28.11.1986 r.
52.	508	buk pospolity wysokość: 25 m obwód: 315 cm wiek: ok. 150 lat	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 124b – 1 km na północ od ul. Słowackiego własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 508 – orzeczenie z 10.09.1984 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 16 z 28.11.1986 r.
53.	535	sosna pospolita wysokość: 18 m obwód: 333 cm wiek: ok. 150 lat	Gdańsk Oliwa ul. Czyżewskiego 20 – przy krawędzi jezdni naprzeciw zakładu kamieniarskiego własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 535 – orzeczenie z 10.09.1984 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 16 z 28.11.1986 r.
54.	541	topola biała wysokość: 23 m obwód: 477 cm wiek: ok. 100 lat	Gdańsk Oliwa ul. Czyżewskiego – w ciągu drzew, naprzeciw pawilonu handlowego własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 541 – orzeczenie z 10.09.1984 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 16 z 28.11.1986 r.
55.	546	kasztanowiec zwyczajny wysokość: 18 m obwód: 284 cm wiek: ok. 100 lat	Gdańsk Oliwa ul. Czyżewskiego 22 i 24 – naprzeciw ww. budynków własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 546 – orzeczenie z 6.10.1987 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 16 z 28.11.1986 r.
56.	547	grupa drzew: sosny pospolite – 3 szt. wysokość: 16–18 m obwód: 250, 278, 290 cm wiek: ok. 130 lat	Gdańsk Oliwa ul. Czyżewskiego – na zboczu skarpy na terenie AWFiS-u własność: Skarb Państwa zarząd: AWFiS	nr 547 – orzeczenie z 6.10.1987 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 16 z 28.11.1986 r.
57.	550	dąb szypułkowy wysokość: 20 m obwód: 375 cm wiek: ok. 180 lat	Gdańsk Łostowice ul. Wielkopolska 16 – na poboczu, naprzeciw ww. budynku własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 550 – orzeczenie z 6.10.1987 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 16 z 28.11.1986 r.
58.	551	dąb szypułkowy wysokość: 20 m obwód: 630 cm wiek: ok. 250 lat	Gdańsk Łostowice ul. Niepołomicka 18 – u podnóża wzniesienia, naprzeciw ww. budynku własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 551 – orzeczenie z 6.10.1987 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 16 z 28.11.1986 r.
59.	558	jodła kalifornijska wysokość: 23 m obwód: 230 cm wiek: ok. 100 lat	Gdańsk Oliwa ul. Polanki 117 – w odl. 5 m od trafostacji na terenie parku szpitalnego własność: Skarb Państwa zarząd: Szpital Marynarki Wojennej	nr 558 – orzeczenie z 6.10.1987 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 20 z 30.11.1987 r.
60.	559	sosny czarne – 2 szt. wysokość: 19 m obwód: 88, 280 cm wiek: ok. 130 lat	Gdańsk Oliwa ul. Polanki 125 – na terenie Leśnictwa Renuszewo oddz. 90f – na wierzchowinie skarpy za budynkiem Dworu I własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 559 – orzeczenie z 6.10.1987 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 20 z 30.11.1987 r.

61.	572	głaz narzutowy wysokość: 115 cm obwód: 610 cm szerokość: 130 cm długość: 240 cm	Gdańsk Wrzeszcz ul. Kręta 51 – na skraju skwerku naprzeciw nr 51 własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 572 – orzeczenie z 17.02.1988 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 16.06.1988 r.
62.	574	buk zwyczajny wysokość: 26 cm obwód: 350 cm wiek: ok. 150 lat	Gdańsk Oliwa ul. Polanki 117 – w pobliżu warsztatu elektrycznego na terenie parku szpitalnego własność: Skarb Państwa zarząd: Szpital Marynarki Wojennej	nr 574 – orzeczenie z 17.02.1988 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 16.06.1988 r.
63.	575	buk zwyczajny – odmiana czerwonolistna wysokość: 23 m obwód: 305 cm wiek: ok. 150 lat	Gdańsk Wrzeszcz ul. Jesionowa 6a – na terenie posesji przy garażu własność: Skarb Państwa zarząd: Instytut Ziemniaka	nr 575 – orzeczenie z 17.02.1988 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 16.06.1988 r.
64.	576	wiąz z kwitnącym bluszczem wysokość: 30 m obwód: 420 cm wiek: ok. 200 lat	Gdańsk Oliwa park Oliwski im. A. Mickiewicza – przy stawie w pobliżu budynku Instytutu Gospodarki Wodnej PAN własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 576 – orzeczenie z 17.02.1988 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 16.06.1988 r.
65.	577	buk zwyczajny (zrośnięty) wysokość: 20 m obwód: 500 cm wiek: ok. 180 lat	Gdańsk Wrzeszcz ul. Wassowskiego – na skarpie powyżej tej ulicy własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: PGM Gdańsk Wrzeszcz	nr 577 – orzeczenie z 17.02.1988 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 16.06.1988 r.
66.	578	kasztan jadalny wysokość: 15 m obwód: 200 cm wiek: ok. 95 lat	Gdańsk Oliwaul. Polanki 19 – w ogrodzie od strony ulicy własność: prywatna zarząd: jak wyżej	nr 578 – orzeczenie z 17.02.1988 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 16.06.1988 r.
67.	579	klon jawor wysokość: 19 m obwód: 300 cm wiek: ok. 160 lat	Gdańsk Wysoka ul. Galaktyczna – przy ogrodzeniu nieruchomości nr 29 własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 579 – orzeczenie z 17.02.1988 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 16.06.1988 r.
68.	580	grusza pospolita wysokość: 18 m obwód: 222 cm wiek: ok. 80 lat	Gdańsk Wysoka ul. Galaktyczna – po prawej stronie drogi prowadzącej do osady Owczarnia (naprzeciw nowych domków jednorodzinnych) własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 580 – orzeczenie z 17.02.1988 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 16.06.1988 r.
69.	581	grupa drzew: cyprysiki groszkowe – 2 szt. odm. szpilkowa wysokość: 18, 16 m obwód: 247, 158 cm wiek: ok. 100–150 lat	Gdańsk Oliwa ul. Czyżewskiego 29 – w zabytkowym parku należącym do Centralnej Biblioteki AWFiS własność: Skarb Państwa zarząd: AWFiS	nr 581 – orzeczenie z 17.02.1988 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 16.06.1988 r.
70.	582	buk zwyczajny wysokość: 23 m obwód: 332 cm wiek: ok. 150 lat	Gdańsk Oliwa ul. Czyżewskiego 26 – w zabytkowym parku (po prawej stronie ścieżki) własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: Zespół Szkół Zawodowych nr 7	nr 582 – orzeczenie z 17.02.1988 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 16.06.1988 r.

71.	583	grupa drzew: buki zwyczajne – 2 szt., odmiana czerwonolistna wysokość: 24 m obwód: 308, 312 cm wiek: ok. 150 lat	Gdańsk Oliwa ul. Czyżewskiego 26 – w zabytkowym parku (po prawej stronie ścieżki) własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: Zespół Szkół Zawodowych nr 7	nr 583 – orzeczenie z 17.02.1988 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 16.06.1988 r.
72.	584	klon jawor (ze zrośniętymi konarami) wysokość: 16 m obwód: 221 cm na wys. 86 cm wiek: ok. 120 lat	Gdańsk Oliwa ul. Czyżewskiego 26 – w zabytkowym parku (przy ogrodzeniu parku) własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: Zespół Szkół Zawodowych nr 7	nr 584 – orzeczenie z 17.02.1988 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 16.06.1988 r.
73.	585	dąb szypułkowy wysokość: 26 m obwód: 382 cm wiek: ok. 180 lat	Gdańsk Oliwa ul. Czyżewskiego 26 – w zabytkowym parku (po prawej stronie boiska) własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: Zespół Szkół Zawodowych nr 7	nr 585 – orzeczenie z 17.02.1988 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 16.06.1988 r.
74.	586	dąb czerwony wysokość: 25 m obwód: 310 cm wiek: ok. 140 lat	Gdańsk Oliwa ul. Czyżewskiego 26 – w zabytkowym parku (po lewej stronie boiska) własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: Zespół Szkół Zawodowych nr 7	nr 586 – orzeczenie z 17.02.1988 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 16.06.1988 r.
75.	587	buk zwyczajny (zrośnięty) wysokość: 24 m obwód: 470 cm wiek: ok. 200 lat	Gdańsk Oliwa ul. Czyżewskiego 26 – w zabytkowym parku (po lewej stronie boiska) własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: Zespół Szkół Zawodowych nr 7	nr 587 – orzeczenie z 17.02.1988 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 11 z 16.06.1988 r.
76.	599	buk zwyczajny – odmiana czerwonolistna wysokość: 22 m obwód: 310 cm wiek: ok. 120 lat	Gdańsk Oliwa ul. Orkana 10 własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: PGM Gdańsk Oliwa	nr 599 – orzeczenie z 29.03.1989 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 13 z 12.06.1989 r.
77.	600	buk zwyczajny – odmiana czerwonolistna wysokość: 17 m obwód: 415 cm wiek: ok. 100 lat	Gdańsk Wrzeszcz al. Zwycięstwa – park im. Steffensa przy hali sportowej PG własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 600 – orzeczenie z 29.03.1989 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 13 z 12.06.1989 r.
78.	601	dąb szypułkowy wysokość: 19 m obwód: 402 cm wiek: ok. 150 lat	Gdańsk Wrzeszcz ul. Hallera 14 – przy Centrum Edukacji Nauczycieli własność: Skarb Państwa zarząd: Centrum Edukacji Nauczycieli	nr 601 – orzeczenie z 29.03.1989 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 13 z 12.06.1989 r.
79.	739	głaz narzutowy wysokość: 170 cm obwód: 1000 cm szerokość: 480 cm długość: 300 cm	Gdańsk Oliwa Leśnictwo Renuszewo – oddz. 112b własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 739 – orzeczenie z 29.03.1989 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 13 z 12.06.1989 r.
80.	749	jesion wyniosły wysokość: 25 m obwód: 315 cm wiek: ok. 100 lat	Gdańsk Śródmieście ul. Targ Rakowy – na zapleczu budynku Poczty Polskiej własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: Gmina Miasta Gdańsk	nr 749 – orzeczenie z 20.04.1990 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 10 z 13.04.1990 r.
81.	750	kasztanowiec zwyczajny wysokość: 20 m obwód: 360 cm wiek: ok. 120 lat	Gdańsk Śródmieście Targ Sienny – przy kanale Raduni, obok szafki elektrycznej własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: Gdańskie Melioracje	nr 750 – orzeczenie z 20.04.1990 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 10 z 13.04.1990 r.

82.	751	perełkowiec japoński o dwóch pniach wysokość: 17 m obwód: 190, 158 cm wiek: ok. 100 lat	Gdańsk Wrzeszcz al. Zwycięstwa – park im. Steffensa własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 751 – orzeczenie z 20.04.1990 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 10 z 13.04.1990 r.
83.	752	świerk zwyczajny obrośnięty winobluszczem wysokość: 22 m obwód: 265 cm wiek: ok. 100 lat	Gdańsk Oliwa ul. Bytowska – przy potoku obok zabytkowej Kuźni Wodnej własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 752 – orzeczenie z 20.04.1990 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 10 z 13.04.1990 r.
84.	753	brzoza brodawkowata wysokość: 19 m obwód: 202 cm wiek: ok. 80 lat	Gdańsk Oliwaul. Bytowska – ok. 700 m na południe od zabytkowej Kuźni Wodnej własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 753 – orzeczenie z 20.04.1990 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 10 z 13.04.1990 r.
85.	754	grupa drzew: topole białe – 2 szt. (jedna o trzech pniach) wysokość: 20 m obwód: 707 cm (375 + 380 + 330 cm) wiek: ok. 80 lat	Gdańsk Brzeźno ul. Południowa, ul. Puławskiego – na skwerku własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 754 – orzeczenie z 20.04.1990 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 10 z 13.04.1990 r.
86.	755	buk zwyczajny – odmiana czerwonolistna wysokość: 25 m obwód: 340 cm wiek: ok. 150 lat	Gdańsk Wrzeszcz ul. Do Studzienki 37 – na terenie posesji własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: PGM Wrzeszcz ROM nr 2	nr 755 – orzeczenie z 20.04.1990 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 10 z 13.04.1990 r.
87.	806	głaz narzutowy wysokość: 160 cm obwód: 885 cm szerokość: 250 cm długość: 300 cm	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 126b własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 806 – orzeczenie z 25.02.1991 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 7 z 14.03.1991 r.
88.	807	głaz narzutowy wysokość: 205 cm obwód: 710 cm szerokość: 175 cm długość: 260 cm	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 128c własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 807 – orzeczenie z 25.02.1991 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 7 z 14.03.1991 r.
89.	808	głaz narzutowy „Głaz Borkowskiego” wysokość: 150 cm obwód: 950 cm szerokość: 250 cm długość: 310 cm	Gdańsk Wrzeszcz Lasy Komunalne m. Gdańska oddz. 37k na granicy z oddz. 38 własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 808 – orzeczenie z 25.02.1991 r. Dz. Urz. Woj. .Gd. nr 7 z 14.03.1991 r.
90.	820	lipa drobnolistna wysokość: 15 m obwód: 306 cm	Gdańsk Wrzeszcz ul. Traugutta 11 własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: PGM Gdańsk Wrzeszcz	nr 820 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
91.	821	miłorząb dwuklapowy wysokość: 15 m obwód: 230 cm	Gdańsk Wrzeszcz al. Zwycięstwa – park im. Steffensa własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 821 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
92.	822	dąb czerwony wysokość: 25 m obwód: 348 cm	Gdańsk Wrzeszcz al. Zwycięstwa – park im. Steffensa własność: Gmina Miasta Gdańsk Zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 822 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
93.	823	kasztanowiec biały wysokość: 25 m obwód: 315 cm	Gdańsk Wrzeszcz al. Zwycięstwa – park im Steffensa własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 823 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.

94.	824	kasztanowiec biały wysokość: 30 m obwód: 360 cm	Gdańsk Wrzeszcz al. Zwycięstwa – park im. Steffensa własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 824 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
95.	825	platan klonolistny wysokość: 25 m obwód: 315 cm	Gdańsk Wrzeszcz al. Zwycięstwa – park im. Steffensa własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 825 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
96.	826	kasztanowiec biały wysokość: 30 m obwód: 330 cm	Gdańsk Wrzeszcz al. Zwycięstwa – park im. Steffensa własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 826 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
97.	827	lipa drobnolistna wysokość: 30 m obwód: 320 cm	Gdańsk Śródmieście ul. 3 Maja – nad torami kolejowymi (naprzeciw ul. Rogaczewskiego) własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 827 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
98.	829	grupa drzew: 1) sosna koreańska 2) sosna numelijska 3) modrzew europejski 4) cis drzewiasty 5) żywotnik olbrzymi wysokość/obwód: 1) 14 m/115 cm 2) 15 m/121 cm 3) 22 m/342 cm 4) 9 m/120 cm 5) 13 m/140 cm	Gdańsk Oliwa ul. Grunwaldzka 529 własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: PGM Gdańsk Oliwa	nr 829 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
99.	830	cyprysik Lawsona wysokość: 22 m obwód: 212 cm	Gdańsk Oliwa park Oliwski im. A. Mickiewicza własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 830 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
100.	831	magnolia drzewiasta wysokość: 14 m obwód: 212 cm	Gdańsk Oliwa park Oliwski im. A. Mickiewicza własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 831 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
101.	832	żywotnik olbrzymi wysokość: 15 m obwód: 163 cm	Gdańsk Oliwa park Oliwski im. A. Mickiewicza własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 832 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
102.	833	miłorząb dwuklapowy wysokość: 20 m obwód: 201 cm	Gdańsk Oliwa park Oliwski im. A. Mickiewicza własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 833 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
103.	834	modrzew europejski wysokość: 27 m obwód: 303 cm	Gdańsk Oliwa park Oliwski im. A. Mickiewicza własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 834 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
104.	835	sosna wejmutka wysokość: 19 m obwód: 255 cm	Gdańsk Oliwa park Oliwski im. A. Mickiewicza własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 835 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.

105.	836	grupa drzew: 1) żywotnik olbrzymi 2) cisy drzewiaste – 2 szt. 3) cyprysik nutkajski wysokość/obwód: 1) 23 m/219 cm 2) 13 m, 13 m/148 cm, 104 cm 3) 18 m/143 cm	Gdańsk Oliwa park Oliwski im. A. Mickiewicza własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 836 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
106.	837	magnolia drzewiasta wysokość: 19 m obwód: 271 cm	Gdańsk Oliwa park Oliwski im. A. Mickiewicza własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 837 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
107.	838	grujecznik japoński (3 pnie) wysokość: 25 m obwód: 168; 189; 158 cm	Gdańsk Oliwa park Oliwski im. A. Mickiewicza własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 838 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
108.	839	sosna pospolita wysokość: 30 m obwód: 311 cm	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 125f własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 839 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
109.	840	sosna pospolita wysokość: 28 m obwód: 273 cm	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 127c własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 840 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
110.	841	świerk pospolity wysokość: 40 m obwód: 339 cm	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 126b własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 841 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
111.	842	świerk pospolity wysokość: 40 m obwód: 305 cm	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 126b własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 842 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
112.	843	daglezja zielona wysokość: 40 m obwód: 288 cm	Gdańsk Oliwa Leśnictwo Renuszewo oddz. 112a własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 843 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
113.	844	sosna pospolita wysokość: 30 m obwód: 318 cm	Gdańsk Oliwa Leśnictwo Renuszewo oddz. 111l własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 844 – orzeczenie z 17.02.1992 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 28.02.1992 r.
114.	874	miłorząb dwuklapowy wysokość: 20 m obwód: 200 cm	Gdańsk Śródmieście ul. Hucisko, Wały Jagiellońskie, Targ Rybny – na skwerze własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 845 – orzeczenie z 6.04.1993 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 9 z 20.04.1993 r.
115.	922	sosna pospolita – forma kołnierzykowata wysokość: 27 m obwód: 270 cm	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 155f własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 922 – orzeczenie z 15.12.1995 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 15.12.1995 r.
116.	923	sosna pospolita wysokość: 28 m obwód: 299 cm	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 144b własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 923 – orzeczenie z 15.12.1995 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 15.12.1995 r.

117.	924	sosna pospolita wysokość: 28 m obwód: 361 cm	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 146a własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 924 – orzeczenie z 15.12.1995 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 15.12.1995 r.
118.	925	buk pospolity wysokość: 30 m obwód: 377 cm	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 147a własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	nr 925 – orzeczenie z 15.12.1995 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 5 z 15.12.1995 r.
119.	978	grupa drzew: 1) cis pospolity obw. 0,25–0,39 m 2) dwa bukszpany obw. 0,30–0,36 m 3) dwa żywotniki olbrzymie obw. 0,34–0,36 m 4) trzy cyprysiki groszkowe obw. 0,67–0,98 m	Gdańsk Oliwaul. Liczmańskiego 9 – w ogrodzie od strony podwórka własność: prywatna zarząd: jak wyżej	nr 978 – orzeczenie z 6.12.1996 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 50 z 18.12.1996 r.
120.	979	buk pospolity – odmiana czerwonolistna wysokość: 20 m obwód: 260 cm	Gdańsk Orunia ul. Urocza 4 – na terenie posesji własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: PGM Śródmieście	nr 979 – orzeczenie z 6.12.1996 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 50 z 18.12.1996 r.
121.	1046	dąb szypułkowy wysokość: 25 m obwód: 522 cm	Gdańsk Orunia ul. Nowiny własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ	nr 1046 – orzeczenie z 10.04.1998 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 18 z 24.04.1998 r.
122.	1047	dwa buki – odmiana czerwonolistna wysokość: 20 m obwód: 300 cm, 261 cm	Gdańsk Orunia ul. Nowiny 2 własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ	nr 1047 – orzeczenie z 10.04.1998 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 18 z 24.04.1998 r.
123.	1048	dąb szypułkowy wysokość: 25 m obwód: 371 cm	Gdańsk Morena ul. Rakoczego, róg ul. Piecewskiej własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ	nr 1048 – orzeczenie z 10.04.1998 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 18 z 24.04.1998 r.
124.	1049	jesion wyniosły wysokość: 27 m obwód: 348 cm	Gdańsk Śródmieście ul. 3 Maja (parking przy Urzędzie Pracy) własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ	nr 1049 – orzeczenie z 10.04.1998 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 18 z 24.04.1998 r.
125.	1050	wierzba wysokość: 18 m obwód: 650 cm	Gdańsk Wrzeszcz ul. Mierosławskiego, róg ul. Kubacza własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: Gdańskie Melioracje	nr 1050 – orzeczenie z 10.04.1998 r. Dz. Urz. Woj. Gd. nr 18 z 24.04.1998 r.
126.	1058	choina kanadyjska – 2 szt.	Gdańsk Oliwa Leśnictwo Renuszewo oddz. 114 własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	Rozporządzenie Wojewo- dy Gdańskiego nr 14/98 z 15.12.1998 r. Dz. Urz. Woj. Gdańskiego nr 85 z 19.12.1998 r , poz.429
127.	1059	dąb szypułkowy	Gdańsk Oliwa Leśnictwo Gołębiewo oddz. 70a własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	Rozporządzenie Wojewo- dy Gdańskiego nr 14/98 z 15.12.1998 r. Dz. Urz. Woj. Gdańskiego nr 85 z 19.12.1998 r , poz.429
128.	1060	dąb szypułkowy	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 127f własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	Rozporządzenie Wojewo- dy Gdańskiego nr 14/98 z 15.12.1998 r. Dz. Urz. Woj. Gdańskiego nr 85 z 19.12.1998 r , poz.429

129.	1061	dąb szypułkowy	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 125g/f własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	Rozporządzenie Wojewody Gdańskiego nr 14/98 z 15.12.1998 r. Dz. Urz. Woj. Gdańskiego nr 85 z 19.12.1998 r , poz.429
130.	1062	lipa drobnolistna	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 125g/m/f własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	Rozporządzenie Wojewody Gdańskiego nr 14/98 z 15.12.1998 r. Dz. Urz. Woj. Gdańskiego nr 85 z 19.12.1998 r , poz.429
131.	1063	sosna wejmutka	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 126f/127f własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	Rozporządzenie Wojewody Gdańskiego nr 14/98 z 15.12.1998 r. Dz. Urz. Woj. Gdańskiego nr 85 z 19.12.1998 r , poz.429
132.	1064	daglezja zielona – 2 szt.	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 116h własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	Rozporządzenie Wojewody Gdańskiego nr 14/98 z 15.12.1998 r. Dz. Urz. Woj. Gdańskiego nr 85 z 19.12.1998 r , poz.429
133.	1065	cyprysik Lawsona – 6 szt.	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 117c własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	Rozporządzenie Wojewody Gdańskiego nr 14/98 z 15.12.1998 r. Dz. Urz. Woj. Gdańskiego nr 85 z 19.12.1998 r , poz.429
134.	1066	buk pospolity z soplówką jeżowatą	Gdańsk Oliwa ul. Bytowska 5 własność: prywatna zarząd: Mirosław Bejma	Rozporządzenie Wojewody Gdańskiego nr 14/98 z 15.12.1998 r. Dz. Urz. Woj. Gdańskiego nr 85 z 19.12.1998 r , poz.429
135.	1077	podgrzybek pasożytniczy	Gdańsk Wrzeszcz Leśnictwo Matemblewo oddz. 123h i 130d własność: Skarb Państwa zarząd: Nadleśnictwo Gdańsk	Rozporządzenie Wojewody Gdańskiego nr 14/98 z 15.12.1998 r. Dz. Urz. Woj. Gdańskiego nr 85 z 19.12.1998 r , poz.429
136.	1094	wierzba wysokość: 11 m obwód: 700 cm	Gdańsk Oliwa ul. Kupały/Subisława – zieleniec własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 1094 – orzeczenie z 11.12.2000 r. Dz. Urz. Woj. Pom. nr 115 z 16.12.2000 r.
137.	1095	wierzba wysokość: 26 m obwód: 460 cm	Gdańsk Oliwa ul. Kupały/Subisława – zieleniec własność: Gmina Miasta Gdańsk Zarząd: Gdańskie Melioracje	nr 1095 – orzeczenie z 11.12.2000 r. Dz. Urz. Woj. Pom. nr 115 z 16.12.2000 r.
138.	1096	wierzba wysokość: 26 m obwód: 535 cm	Gdańsk Oliwa ul. Kupały/Subisława – zieleniec własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: Gdańskie Melioracje	nr 1096 – orzeczenie z 11.12.2000 r. Dz. Urz. Woj. Pom. nr 115 z 16.12.2000 r.
139.	1097	orzech włoski wysokość: 15 m obwód: 167 cm	Gdańsk Przymorze ul. Czerwony Dwór 10/1 własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: Gmina Miasta Gdańsk	nr 1097 – orzeczenie z 11.12.2000 r. Dz. Urz. Woj. Pom. nr 115 z 16.12.2000 r.

140.	1098	lipa drobnolistna wysokość: 20 m obwód: 328 cm	Gdańsk Orunia park Oruński, ul. Nowiny własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 1098 – orzeczenie z 11.12.2000 r. Dz. Urz. Woj. Pom. nr 115 z 16.12.2000 r.
141.	1099	buk pospolity wysokość: 20 m obwód: 328 cm	Gdańsk Orunia park Oruński, ul. Nowiny własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 1099 – orzeczenie z 11.12.2000 r. Dz. Urz. Woj. Pom. nr 115 z 16.12.2000 r.
142.	1100	grupa drzew: buki pospolite – 2 szt. wysokość: 26 m obwód: 260, 290 cm	Gdańsk Orunia park Oruński, ul. Nowiny własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 1100 – orzeczenie z 11.12.2000 r. Dz. Urz. Woj. Pom. nr 115 z 16.12.2000 r.
143.	1101	dąb bezszypułkowy wysokość: 25 m obwód: 356 cm	Gdańsk Orunia park Oruński, ul. Nowiny własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 1101 – orzeczenie z 11.12.2000 r. Dz. Urz. Woj. Pom. nr 115 z 16.12.2000 r.
144.	1102	grupa drzew: wierzby – 2 szt. wysokość: 15 m obwód: 293, 165 cm	Gdańsk Orunia ul. Diamentowa 6 własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: Gdańska Spółdzielnia Mieszkaniowa	nr 1102 – orzeczenie z 11.12.2000 r. Dz. Urz. Woj. Pom. nr 115 z 16.12.2000 r.
145.	1103	grupa drzew: cyprysiki groszkowe – 5 szt. wysokość: 19, 19, 17, 18 m obwód: 156, 150, 132, 121, 114 cm	Gdańsk Oliwa ul. Tetmajera 7 własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: Gmina Miasta Gdańsk	nr 1103 – orzeczenie z 11.12.2000 r. Dz. Urz. Woj. Pom. nr 115 z 16.12.2000 r.
146.	1133	głaz narzutowy wysokość: 1,30 m obwód: 672 cm	Gdańsk Orunia park Oruński ul. Nowiny własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	nr 1133 – orzeczenie z 11.12.2000 r. Dz. Urz. Woj. Pom. nr 115 z 16.12.2000 r.
147.	1940	topola biała	Gdańsk Nowy Port ul. Stara Twierdza – Wisłoujście własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	Rozporządzenie Wojewody Pomorskiego nr 19/01z 12.12.2001 r Dz. Urz. Woj. Pomorskie- go nr 100 z 13.12.2001 r., poz. 1925
148.	1941	topola biała	Gdańsk Nowy Port ul. Stara Twierdza – Wisłoujście własność: Gmina Miasta Gdańsk zarząd: ZDiZ Gdańsk	Rozporządzenie Wojewody Pomorskiego nr 19/01z 12.12.2001 r Dz. Urz. Woj. Pomorskie- go nr 100 z 13.12.2001 r., poz. 1925

Powyższe zestawienie zawiera stan na 31 grudnia 2006 r. W 2007 r. zgodnie z rozporządzeniem nr 13/07 Wojewody Pomorskiego z 23 kwietnia 2007 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głazów w województwie pomorskim (Dz. Urz. Woj. Pom. nr 91, poz. 1434) na terenie miasta ustanowiono 16 nowych pomników przyrody.

B. Inne formy ochrony przyrody

Forma ochrony	Nazwa obszaru	Podstawa ochrony	Uwagi
rezerwaty[x]	Ptasi Raj	rozporządzenie Ministra – Monitor Polski nr 100, poz. 515 z 1959 r.	
	Mewia Łacha	rozporządzenie Ministra – Monitor Polski nr 38, poz. 273 z 1991 r.	część rezerwatu poza granicami miasta
	źródliska w Dolinie Ewy	rozporządzenie Ministra – Monitor Polski nr 16, poz. 91 z 1983 r.	
	Wąwóz Huzarów	rozporządzenie Wojewody Pomorskiego nr 13/2005 z 20.06.2005 r.	
park krajobrazowy	Trójmiejski Park Krajobrazowy	uchwała WRN w Gdańsku nr XVI /89/79 z 3.05.1979 r.	w granicach miasta 12% powierzchni parku oraz część jego otuliny
obszary chronionego krajobrazu	Wyspa Sobieszewska	rozporządzenie Wojewody Gdańskiego nr 5/94 z 8.11.1994 r.	
	Żuławy Gdańskie	rozporządzenie Wojewody Gdańskiego nr 5/94 z 8.11.1994 r.	tylko część w granicach miasta
	Otomiński Obszar Chronionego Krajobrazu	rozporządzenie Wojewody Gdańskiego nr 5/94 z 8.11.1994 r.	tylko część w granicach miasta
obszary „Natura 2000”	ujście Wisły (kod obszaru PLB220004)	rozporządzenie Ministra Środowiska z 21 lipca 2004 r.	część obszaru poza granicami miasta
	Zatoka Pucka (kod obszaru PLB220005)	rozporządzenie Ministra Środowiska z 21 lipca 2004 r.	akweny w rejonie Portu Północnego zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Gdańska nr XL/1537/05 z 27 października 2005 r.
	Dolina Dolnej Wisły (kod obszaru PLB040003)	rozporządzenie Ministra Środowiska z 21 lipca 2004 r.	tylko część w granicach miasta
użytki ekologiczne	Fort Nocek	uchwała Rady Miasta Gdańska nr XXXVI/420/96 z 20.06.1996 r.	
	murawy kserotermiczne w Dolinie Potoku Oruńskiego	uchwała Rady Miasta Gdańska nr IX/320/99 z 29.04.1999 r.	
	Oliwskie Nocki	rozporządzenie Wojewody Pomorskiego nr 12/2001 z 7.11.2001 r.	
	Luneta z Pasikonikiem	rozporządzenie Wojewody Pomorskiego nr 12/2001 z 7.11.2001 r.	
	Prochownia pod Kasztanami	rozporządzenie Wojewody Pomorskiego nr 2/2003 z 9.01.2003 r.	
	Migowska Bielewa	uchwała Rady Miasta Gdańska nr V/51/2006 z 21.12.2006 r.	
	Łozy w Kiełpinie	uchwała Rady Miasta Gdańska nr V/50/2006 z 21.12.2006 r.	
	Dolina Czystej Wody	uchwała Rady Miasta Gdańska nr V/49/2006 z 21.12.2006 r.	
zespoły przyrodniczo- krajobrazowe	Dolina Potoku Oruńskiego	uchwała Rady Miasta Gdańska nr IX/321/99 z 29.04.1999 r.	
	Dolina Strzyży	uchwała Rady Miasta Gdańska nr XXXIII/1024/2001 z 29.03.2001 r.	
ogród zoologiczny (z sąsiedztwem)	Miejski Ogród Zoologiczny „Wybrzeża”	uchwała Rady Miasta Gdańska nr XVI/506/99 z 25.11.1999 r.	

[x] *Rezerwat Dolina Strzyży ustanowiony na podstawie rozporządzenia Wojewody Pomorskiego nr 19/07 z 29.05.2007 r.*

4. Obszary i obiekty przyrodniczo cenne postulowane do objęcia ochroną

Lp.	Nazwa/lokalizacja	Przedmiot ochrony
1.	Bastion św. Gertrudy (skrajny zachodni bastion przy Opływie Motławy)	XVII-wieczny bastion z rozległymi, nieużytkowanymi podziemiami – ważne zimowisko nietoperzy
2.	Cymbalaria Bastionu św. Elżbiety (bastion przy ul. Podwale Grodzkie)	gatunek charakterystyczny dla fortyfikacji, od wieków towarzyszący człowiekowi
3.	Dolina Radości (wzdłuż ul. Bytowskiej)	cenne zbiorowiska łąkowo-źródliskowe z populacją pełnika europejskiego, nasięźrzały pospolitej i purchawicy olbrzymiej
4.	Dolina Samborowo i Dolina Zielona (na przedłużeniu ul. Abrahama)	dwie niewielkie doliny i ich zbocza z łąkami i lasami łęgowymi z płatami kwaśnej i żyznej buczyny oraz grądu
5.	Flora Cygańskiej Górki (wzniesienia po wschodniej stronie ul. Sobieskiego)	fragment wzgórza z pozostałościami ciepłolubnych zbiorowisk roślinnych i ciepłolubnej fauny stawonogów
6.	Forty Napoleońskie na Grodzisku	unikatowy krajobraz kulturowo-przyrodniczy XVII- i XVIII-wiecznych fortyfikacji wkomponowanych w strefę krawędziową wysoczyzny wraz z dużym kompleksem semiparkowym
7.	Głogowa Skarpa koło Św. Wojciecha (na południe od ul. Borkowskiej, pomiędzy ul. Straszyńską i Tomczaka)	zarośla głogów (unikatowe mieszańce 3 gatunków), ziołorośla i murawy na wystromionym zboczu doliny erozyjnej
8.	Jaśkowe Bluszcze (Studzienka, wzgórza na zachód od ul. Sobieskiego)	kwaśna i żyzna buczyna wzbogacona przez wyjątkowo obfite stanowisko bluszczu pospolitego, jedyne znane na Pomorzu stanowisko chrząszcza z rodziny wachlarzykowatych
9.	Jaśkowe Parowy (polana leśna Srebrniki, między ul. Rakoczego i Jaśkową Doliną)	płaty traworośli, ziołorośli i zakrzewień, stanowisko chronionego pająka – tygrzyka paskowanego
10.	Karasiowe Jeziorka (oczka wodne w ciągu zagłębień międzywydmowych w rejonie Górek Zachodnich)	ostoja dla wielu rzadkich i ginących gatunków flory i fauny
11.	Klukowskie Oczko (między ul. Azymutalną i Radiową)	niewielki zbiornik wodny, ważne miejsce rozrodu płazów
12.	Lasy w Dolinie Strzyży (dolina między Obwodnicą a Nowcem)	obejmują płaty grądu gwiazdnicowego z pomnikowymi dębami szypułkowymi
13.	Leśne Bagno na Stogach (między ul. Sówki a Pustym Stawem)	jedno z ostatnich torfowisk w zagłębieniu międzywydmowym pasa nadmorskiego, ostoja wielu bardzo rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów
14.	Łąki nad Jeziorem Wysockim (na północ od Jeziora Wysockiego)	wilgotne i podmokłe ekstensywnie użytkowane lub porzucone łąki na północ od jeziora

15.	Mały Pusty Staw na Stogach (na północ od ul. Nowotnej na wysokości Pustego Stawu)	zdegradowane układy torfowiskowe podlegające powolnej regeneracji
16.	Międzywale Raduni i Motławy (międzywale Raduni i Motławy na odcinku od mostu pod koleją na Ostróżku do mostu pod koleją na przedłużeniu ul. Wschodniej)	nadrzeczne szuwary i inne zbiorowiska roślinności z obecnością kilku gatunków szczególnie rzadkich, ostoja bogatej fauny i grzybów
17.	Migowskie Wzniesienie (Morena, między ul. Rakoczego i Piecewską)	eksponowane krajobrazowo, izolowane wzniesienie porośnięte zróżnicowanymi skupieniami roślinności zaroślowej i płatów muraw, fragment lasu
18.	Morena (enklawa leśna po wschodniej stronie ul. Rakoczego)	miejsce gromadnego występowania ciepłolubnego gatunku chronionego grzyba – naparstniczki czeskiej
19.	Murawy Forteczne na Grodzisku	kompleks ciepłolubnych muraw z rzadkimi gatunkami roślin oraz stanowiska kserotermofilnych owadów
20.	Piecewski Staw (przy ul. Piekarniczej)	zbiornik wodny i otaczające go skarpy, z bogatymi, zróżnicowanymi gatunkowo zaroślami i podrostem drzew, ostoja dla zwierząt, ważne miejsce rozrodu płazów
21.	Poligon w Jasieniu (w rejonie ul. Jasieńskiej)	fragmenty niezainwestowanego obszaru: eutroficzny zbiornik wodny, zbiorowiska leśne, szuwarowe, żarnowczyska, zarośla wierzbowe, płaty ciepłolubnych zbiorowisk murawowych, miejsce rozrodu dużych populacji chronionych płazów i rejon lęgowy niektórych gatunków chronionych ptaków
22.	Rzekotka w Kowalach (po gdańskiej stronie granicy, na zachód od osiedla Cztery Pory Roku)	zarośnięte szuwarami rozlewiska na łąkach, miejsce rozrodu chronionej rzekotki drzewnej
23.	Salwinia w Owczarni (w lesie, na wschód od Obwodnicy, na południe od Centrum Osowa)	śródleśne mokradło z oczkiem wodnym i licznie występującą populacją wodnej paproci – salwinii pływającej
24.	Sierpnice Suchanina (strome skarpy bocznego rozcięcia doliny Potoku Siedlickiego w rejonie ul. Bądkowskiego)	jedyne znane stanowisko sierpnicy pospolitej w obrębie Trójmiasta i okolic, tkwiące wśród innych muraw ciepłolubnych
25.	Skarpa Potoku Siedlickiego w Krzyżownikach (skarpy na północ od ul. Kartuskiej, na zachód od ul. Nowolipie)	stroma skarpa doliny zajęta przez zdziczałe dawne założenie parkowe z występującymi, odizolowanymi stanowiskami gatunków leśnych
26.	Skarpy nad Strzyżą (w obrębie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Dolina Strzyży)	eksponowane krajobrazowo skarpy z bogatymi, zróżnicowanymi gatunkowo drzewostanami, zakrzaczeniami i murawami
27.	Smęgorzyńskie Bagno (na południe od ul. Gostyńskiej, na zachód od lasu)	torfowisko tworzące się na istniejącym zbiorniku wodnym, ostoja urozmaiconej fauny i grzybów, pokład torfu
28.	Sobieszewska Pastwa i Szuwary (teren między Martwą Wisłą, Kanałem Młynówka i ul. Przegalińską)	pastwiska z gatunkami roślin słonolubnych oraz nadrzeczne szuwary o dużej wartości ekologicznej i krajobrazowej
29.	Stanowisko żebrowca w Dolinie Radości (południowe zbocze bocznej dolinki Doliny Radości)	bogata flora leśna na częściowo erodowanej skarpie, w tym górski gatunek, bardzo rzadki w kraju – żebrowiec górski

30.	Szuwary w Przegalinie (na południe od ul. Przegalińskiej, w rejonie ul. Kempingowej)	nadrzeczne szuwary trzcinowe z udziałem gatunków słonolubnych, ostoja zwierząt
31.	Szuwary Wyspy Sobieszewskiej (prawy brzeg Martwej Wisły w rejonie Sobieszewskiej Pastwy)	nadrzeczne szuwary trzcinowe z udziałem gatunków słonolubnych, ostoja zwierząt
32.	Torfowisko w Kiełpinie Dolnym (na południe od ul. Goplańskiej, na wschód od ul. Kolbudzkiej)	siedliska hydrogeniczne i związane z nimi zbiorowiska szuwarów, zarośli łozy i brzeziny mszarnej, ostoja urozmaiconej fauny i grzybów
33.	Torfowisko koło Owczarni (w TPK, na północ od Owczarni)	torfowisko przejściowe z gatunkami chronionymi: rosiczką okrągłolistną i bagnem zwyczajnym
34.	Torfowisko w lesie na południe od Smęgorzyna (w lesie na południe od ul. Tuchomskiej, na zachód od gajówki Sulmin)	śródleśne torfowisko przejściowe z masowym występowaniem torfowców i innych roślin rzadkich i chronionych, w tym jedynych stanowisk kilku gatunków w Gdańsku; obecna dobrze zachowana warstwa torfu
35.	Turzyca drżączkowata Lasów Oliwskich (w TPK na południe od Doliny Radości)	stanowisko rzadkiego w regionie gatunku – turzycy drżączkowatej
36.	Uroczysko na południe od Smęgorzyna (w lesie, na południowy zachód od gajówki Sulmin)	dawne osuszone i zalesione torfowisko z masowym występowaniem widłaka jałowcowatego w runie lasu, cenna ostoja zwierzyny
37.	Wiciokrzew pomorski i tajęża k. Orlinek (Wyspa Sobieszewska, na północ od ul. Turystycznej, na wysokości Ośrodka Wypoczynkowego Melisa)	stanowiska roślin chronionych: wiciokrzewu pomorskiego, tajęży jednostronnej i pomocnika baldaszkowego występujące na zboczu najstarszego pasa wydmowego
38.	Wydma w Górkach Zachodnich (Źródlana Góra, na północ od ul. Łowickiej)	stara wydma o dużych walorach krajobrazowych, z siedliskiem cennej murawy napiaskowej (w tym rzadkiego gatunku trawy – kostrzewy poleskiej) i roślinami chronionymi w lesie sosnowym
39.	Wyrobisko na przedłużeniu ul. Abrahama	odsłonięcie z osadami porwakowymi
40.	Wyrobisko poeksploatacyjne w rejonie ulicy Polanki	ściany z odkrytymi przekrojami geologicznymi strefy krawędziowej wysoczyzny morenowej
41.	Zielone Wyspy na Wiśle Śmiałej (między ul. Stogi a Wisłą Śmiałą)	zrenaturyzowany refulat, największy w Gdańsku kompleks nadrzecznych szuwarów trzcinowych o dużej wartości ekologicznej i krajobrazowej z obecnością kilku gatunków roślin słonolubnych
42.	Zimoziół północny Wyspy Sobieszewskiej (na północ od ul. Turystycznej, na wysokości Ośrodka Wypoczynkowego Melisa)	stanowisko gatunku chronionego w pasie najstarszych wydm
43.	Żabi staw w Owczarni (w rejonie przejazdu nad Obwodnicą i na wschód od niej)	niewielki zbiornik wodny z licznymi gatunkami chronionymi, miejsce rozrodu płazów oraz żerowisko i wodopój dla nietoperzy
44.	Żabi stawek przy Obwodnicy (na wschód od Obwodnicy, na wysokości ul. Ikara)	niewielki zbiornik wodny, miejsce rozrodu chronionych płazów

5. Wykaz zespołów i obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków

(stan na 31 grudnia 2006 r.)

Lp.	Nazwa	Adres	Datowanie	Nr rejestru nowy/stary data wpisu
A. UKŁADY URBANISTYCZNE I KRAJOBRAZOWE				
1.	układ urbanistyczny miasta Gdańska		X–XX w.	15/8 11.10.1947
2.	układ urbanistyczny Starej Oliwy wraz z zespołem Potoku Oliwskiego		XII–XX w.	850/730 14.09.1976
3.	zespół urbanistyczny osady portowej w Nowym Porcie		XVIII–XX w.	1013/846 8.06.1982
4.	zespół urbanistyczno-krajobrazowy zabudowy Jaśkowej Doliny		XVIII–XX w.	970/829 30.05.1979
5.	kolonia domów robotniczych fundacji dr. Abegga; Gdańsk Wrzeszcz	ulice: Bracka, Puszkina, Własna Strzecha, Olszewskiego	1894–1896	961/820 23.04.1979
6.	kolonia domów robotniczych fundacji dr. Abegga; Gdańsk Wrzeszcz	ulice: Miedziana, Grunwaldzka, Czarna	1895–1905	985/847 18.05.1981
7.	zespół ruralistyczny przedmieścia Św. Wojciecha		XVII–XX w.	1119/964 10.10.1986
8.	wielka aleja ze szpalerami drzew	al. Zwycięstwa	1768–1770	411/285 24.02.1967
9.	park Oruński	ul. Nowiny 2	XVI/XVII w.	718/A-1079 4.07.1995
B. ARCHITEKTURA SAKRALNA				
1.	kościół filialny pw. św. Bartłomieja	zaułek św. Bartłomieja 1	1486–494 XVI/XVII w.	427/302 24.02.1967
2.	kościół parafialny pw. Ducha Świętego (Kaplica Królewska)	ul. Św. Ducha	1678–1681	418/292 24.02.1967
3.	zespół kościoła parafialnego pw. św. Franciszka z Asyżu: – plebania – budynek gospodarczy	ul. Kartuska 186	1904–1906	1062/888 30.07.1984
4.	zespół kościoła parafialnego pw. św. Ignacego Loyoli	ul. Brzegi 49	1722–1726	544/395 6.09.1971
	plebania		1826	544/396 6.09.1971
	dzwonnica drewniana		1777	544/397 6.09.1971
5.	zespół kościoła parafialnego pw. św. Jadwigi	ul. Ks. Góreckiego 18	1856–1858	1093/937 4.07.1985
	dom parafialny		1925	
	dawna plebania		1920	
	budynek gospodarczy		1920	
6.	kościół parafialny (obecnie rektorski) pw. św. Jakuba	ul. Cystersów	XIV, XV, 1709, 2 poł. XIX w.	490/276 25.07.1969
7.	kościół parafialny pw. św. Jana	ul. Świętojańska	2 poł. XIV, 1415–1465, XVI w.	442/317 27.02.1967
8.	kościół parafialny (obecnie oo. karmelitów) pw. św. Katarzyny	ul. Podmłyńska	1 poł. XIII, XIV, XV/XVI w.	417/291 24.02.1967

9.	zespół kościoła pw. Najświętszej Marii Panny (Bazylika Mariacka)			
	kościół	ul. Podkramarska 5	XIII w. 1343–1361, XV/XVII w.	124/7 11.11.1959
	plebania	ul. Plebania 7	XIV–XV w.	124/567 30.11.1972
	plebania (Dom Ferberów)	ul. Plebania 8	1517–1518	124/567 30.11.1972
	plebania	ul. Plebania 9	1517–1518, XVIII w.	124/567 30.11.1972
	brama cmentarna	ul. Piwna	pocz. XVI w.	124/464 22.02.1972
10.	zespół kościoła parafialnego pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa: – kościół – plebania – ogród	ul. Mireckiego 3	1900–1910	1017/873 4.03.1983
11.	zespół kościoła parafialnego pw. św. św. Piotra i Pawła	ul. Żabi Kruk 3		
	kościół		XIV, XV, XVI–XIX w.	215/116 8.02.1961
	mur cmentarny (dwa odcinki) z dwoma bramami		1645, 1652	215/473 17.06.1972
12.	kościół parafialny pw. św. Walentego	Gdańsk Matarnia	XV, XIX w.	252/152 2.12.1961
13.	zespół kościoła parafialnego pw. św. Wojciecha	Trakt św. Wojciecha 440		
	kościół		XIV, XV w. 2 poł. XVII w.	690/564 30.11.1972
	plebania		XVIII, XIX w.	690/565 30.11.1972
14.	kościół pw. Bożego Ciała	ul. 3 Maja 21	1380–1596, 1688	65/48 16.12.1956
	dawna plebania (obecnie dom mieszkalny)	ul. 3 Maja 21	1762	65/48 16.12.1956
	dom mieszkalny	ul. 3 Maja 21a	1866	65/1061 31.10.1988
	dom mieszkalny	ul. 3 Maja 21b	1786	65/1061 31.10.1988
	dom mieszkalny	ul. 3 Maja 21c	1865	65/1061 31.10.1988
	dom mieszkalny	ul. 3 Maja 21d	1861	65/1061 31.10.1988
	dawny cmentarz	ul. 3 Maja 21	XVII–XIX w.	65/1061 31.10.1988
15.	zespół szpitala pw. św. Ducha	ul. U Furty		
	prezbiterium i fasada kościoła szpitalnego		XIV w.	464/471 17.06.1972
	szpital św. Ducha	ul. Tobiasza	1647	464/272 24.04.1968
16.	zespół szpitala pw. św. Elżbiety	ul. Elżbietańska 1		
	kościół szpitalny (obecnie ks. palotynów) pw. św. Elżbiety		XIV w., 1846	545/398 6.09.1971
	szpital św. Elżbiety (obecnie klasztor ks. palotynów)		1752–1754	545/399 6.09.1971
17.	kościół szpitalny oo. kapucynów pw. św. Jakuba	ul. Łagiewniki	1432–1437, 1639, 1819	777/658 15.10.1973

18.	zespół klasztorny ss. brygidek	ul. Profesorska 17		440/315 27.02.1967
	kościół parafialny pw. św. Brygidy		koniec XIV, pocz. XVI, XVII/XVIII w.	
	fragment muru dawnego klasztoru		XIV/XV w.	
19.	zespół klasztorny oo. cystersów	Oliwa, ul. Cystersów 15		
	kościół pocysterski (obecnie katedra pw. Trójcy Świętej)		ok. 1200, XVII/XVII w.	64/47 14.11.1956
	klasztor pocysterski z krużgankami i kaplica NMP		XIII w., 1 poł. XIV, XVII w.	64/47 14.11.1956
	mur klasztorny (odcinki pomiędzy katedrą a parkiem)		XV–XVIII w.	64/361 20.04.1971
	stary pałac Opatów	ul. Cystersów 11	XVI, XVII–XIX w.	64/362 20.04.1971
	nowy pałac Opacki		1637, 1754–1756	64/361 20.04.1971
	szafarnia	ul. Cystersów 15	1474–1488, XVII w.	64/19 24.11.1959
	stajnia (wozownia)		koniec XVIII w.	64/364 20.04.1971
	Spichlerz Opacki		1723	64/363 20.04.1971
	palmiarnia w parku Opackim		XVIII, XIX w.	64/366 20.04.1971
	Dom Bramny	ul. Stary Rynek Oliwski 15	XV w.	64/327 27.02.1967
	park Opacki (obecnie park im. Adama Mickiewicza)	ul. Opata Rybińskiego, ul. Grunwaldzka, ul. Opacka	1760	64/1 15.01.1971
20.	kościół parafialny oo. dominikanów pw. św. Mikołaja	ul. Świętojańska 72	1 poł. XIII, 2 poł. XIV, 1 poł. XV, 2 poł. XVII w.	70/51 23.03.1957
21.	zespół klasztorny oo. franciszkanów			
	kościół parafialny pw. Trójcy Świętej	ul. Św. Trójcy 1	1430–1514, 2 poł. XV w.	133/72 18.12.1959
	klasztor (obecnie Muzeum Narodowe)	ul. Toruńska 1	1555–1585, 1867–1872	133/367 20.04.1971
	dom galeriowy	ul. Św. Trójcy 4	XVII–XVIII w.	133/368 20.04.1971
22.	morski kościół misyjny oo. franciszkanów pw. Niepokalanego Serca Maryi	ul. Oliwska 2	1902–1904	1092/936 4.07.1985
23.	zespół klasztorny oo. karmelitów	ul. Elżbietańska 9/10		
	kościół parafialny pw. św. Józefa (obecnie misjonarzy oblatów Matki Boskiej Niepokalanej)		1482–1492, 1847	771/652 15.10.1973
	klasztor		1482–1499, 1689–1691	771/651 15.10.1973
	brama		koniec XVII w.	771/650 15.10.1973
24.	kościół menonitów (obecnie Zjednoczony Kościół Ewangeliczny)	ul. Menonitów 2	1818–1819	773/654 15.10.1973
25.	kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa	ul. Gościnna 15	1820–1823	717/594 20.12.1972
26.	synagoga żydowska (obecnie Państwowa Szkoła Muzyczna)	ul. Partyzantów 7	1927	1142/993 10.02.1987
27.	kapliczka przydrożna	ul. Grunwaldzka 517	XVIII w.	692/569 30.11.1972

28.	kaplica na górze przy kościele św. Wojciecha	Gdańsk Św. Wojciech	1880	690/566 30.11.1972
29.	wieża kościoła pw. Zbawiciela	ul. Zaroślak	1695–1696	558/423 30.10.1971
30.	zespół dawnego domu pogrzebowego: – kaplica i krematorium (obecnie katedra prawosławna) – kostnica (obecnie dom parafialny) – budynek gospodarczy i kostnica (obecnie plebania i dom parafialny) – budynek mieszkalny – ubikacje (obecnie pomieszczenia gospodarcze)	ul. Traugutta 45	początek XX w.	1580/A-1142 8.02.1996
31.	kościół parafialny pw. św. Barbary	ul. Długie Ogrody 19	koniec XIV w.	1446/1096 22.03.1994
32.	zespół ewangelickiego Kościoła Chrystusa w Nowych Szkotach: – kościół parafialny pw. św. Andrzeja Boboli (obecnie katolicki) – pastorówka (obecnie plebania)	ul. Mickiewicza 11	1914–1916	1708/A-1212 19.05.2000
C. ZESPOŁY DWORSKO-PARKOWE				
1.	zespół dworsko-parkowy Matarnia: – dwór – obora – chlewnia – park z aleją dojazdową	ul. Agrarna 2	 ok. 1880 koniec XIX w.	1053/905 21.05.1984
2.	dwór	ul. Bytowska 1	koniec XVIII XIX/XX w.	716/593 20.12.1972
3.	zespół dworsko-parkowy „Ludolphine” – dwór – park – oficyna dworu – budynek gospodarczy I – budynek gospodarczy II – piwniczka	ul. Czyżewskiego 29	 XIX/XX w. koniec XIX w. 1 poł. XX w. 1 ćw. XX w. 1 ćw. XX w. 1 ćw. XX w.	997/851 12.10.1981
4.	zespół dworsko-parkowy: – dwór – park	ul. Bytowska 4	koniec XVIII, XIX/XX w.	78/76 12.06.1957
5.	Dwór Królewskiej Doliny	ul. Do Studzienki 36	2 poł. XVIII, 1 poł. XIX w.	768/647 15.10.1973
6.	zespół dworsko-parkowy Kiełpino Górne: – dwór – oficyna dworu – park	ul. Goplańska	 ok. 1800 2 poł. XIX w.	 841/726 7.11.1975 841/978 26.09.1986
7.	Dwór „Mon Plaisir”	ul. Grunwaldzka 5	1814	775/656 15.10.1973
8.	zespół dworsko-parkowy: – dwór – fragmenty parku	ul. Jaśkowa Dolina 17 (dawny 9	2 poł. XIX w.	990/835 23.07.1981
9.	dwór Uphagenów	ul. Kieturakisa 1 (dawna ul. Śluza 10)	ok. 1800	560/425 30.10.1971

10.	dwór Młyniska	ul. Swojska 13	k. XVIII, poł. XIX w.	770/649 15.10.1973
11.	dwór	ul. Leczkowa 21	koniec XVIII, XIX w.	1429/1095 9.12.1993
12.	zespół rezydencjonalny dworu Ferberów:			1050/901 4.02.1984
	a) zespół dworsko-ogrodowy:	Trakt św. Wojciecha 293	1 poł. XVIII, pocz. XX w.	
	– dwór – ogród			
	b) zespół folwarczny:	Trakt św. Wojciecha 292		
	– dom mieszkalny, podcieniowy		1937	
	– stajnia/obora – stodoła		1938 1938	
	c) zespół dawnego zajazdu:			
	– dom mieszkalny na fundamentach dawnej karczmy	Trakt św. Wojciecha 294	XVII, XIX/XX w.	
	– dom mieszkalny na fundamentach dawnego zajazdu „Pod Świńskimi Głowami”	Trakt św. Wojciecha 320	ok. 1600, 1930	
	d) park		XVII, XIX–XX w.	
13.	dwór	ul. Nowiny 2	ok. 1800	718/595 20.12.1972
14.	dwór Olszynka	ul. Olszyńska 27	1802	767/646 15.10.1973
15.	zespół dworsko-parkowy Uphagenów: – dwór – relikty założenia parkowego	ul. Piecewska 27	2 poł. XVIII w.	1015/869 14.07.1982
16.	zespół Dworu Miejskiego:	ul. Podgarbary	ok. 1620	
	– stajnia, budynek zachodni (obecnie biura i magazyny)			447/324 27.02.1967
	– stajnia, budynek południowy			447/325 27.02.1967
17.	zespół Dworu V (Anielski Dwór):	ul. Polanki 117		715/592 20.12.1972
	– budynek południowy		koniec XVIII w.	
	– budynek północny		pocz. XIX w.	
18.	Dwór IV	ul. Polanki 119/121	1626, koniec XVIII w., lata 30. XX w.	491 / 277 25.07.1969
19.	zespół Dworu III: – dwór – park	ul. Polanki 122	1625, XVIII w., 1855	16/15 15.11.1947
20.	zespół Dworu II „Quellbrunn”: – dwór – oficyna wschodnia – oficyna zachodnia – budynek gospodarczo-mieszkalny – budynek gospodarczo-mieszkalny – kaplica cmentarna	ul. Polanki 124	koniec XVIII w., 1 poł. XIX w.	757/636 28.12.1972
21.	zespół Dworu I „Mon Brillant” – dwór – park	ul. Polanki 125	koniec XVIII w.	17/16 15.11.1947
22.	zespół dawnego Dworu Przymorze:	ul. Pomorska 68		
	– relikty (piwnice) dworu		1 poł. XVIII w.	779/879 2.07.1983
	– założenie parkowo-ogrodowe		XIX w.	
	– pawilon parkowy		2 poł. XVIII w.	779/660 15.10.1973
23.	Dwór Srebrzysko	ul. Srebrniki 1	2 poł. XVIII w.	776/657 15.10.1973

V

24.	zespół dworsko-parkowy „Studzienka”:	ul. Traugutta 94–96		
	– dwór	ul. Traugutta 94	koniec XVIII, XIX/XX w.	769/648 15.10.1973
	– stajnia (obecnie budynek mieszkalny) – założenie ogrodowe z grotą, kolumnami, ławką	ul. Traugutta 96	XIX/XX w.	769/938 9.05.1985
25.	zespół dworsko-parkowy „Kuźniczki”: – dwór – park	ul. Wajdeloty 13	2 poł. XVIII w.	1109/956 2.04.1986
26.	zespół parkowo-ogrodowy w Migowie	ul. Myśliwska 40	pocz. XIX w.	984/845 25.02.1981
D. FORTYFIKACJE				
1.	zespół średniowiecznych murów obronnych Głównego Miasta	wzdłuż ulic Podwale Przedmiejskie, Podwale Staromiejskie, Latarniana, Na Zamurzu i Targ Węglowy	XIV/XV w.	135/74 18.12.1959
2.	baszta Jacek	ul. Pańska	ok. 1440, 1556	420/294 24.02.1967
3.	baszta Łabędź	róg ul. Wartkiej i Targu Rybnego	po 1454, pocz. XVI w.	445/320 27.02.1967
4.	baszta Narożna	ul. Ogarna	1343, XV, 2 poł. XIX w.	193/115 7.11.1960
5.	baszta Na Podmurzu	między basztą Jacek a ul. Szeroką	po 1343, XV w.	466/261 29.04.1968
6.	baszta Słomiana	Targ Węglowy		428/303 24.02.1967
7.	brama Chlebnicka	ul. Chlebnicka 21	1377, 1 poł. XV w.	192/114 7.11.1960
8.	zespół przedbramia ul. Długiej: – wieża więzienna – Katownia – budynek więzienny – mur szyi przelotowej	Targ Węglowy	XV–XVII, XIX w.	494/334 1.09.1969
9.	brama św. Ducha	ul. Długie Pobrzeże	1 poł. XV w.	444/319 27.02.1967
10.	baszta bramy Kotwiczników	ul. Kotwiczników 20	1361, koniec XIV, 1570, XIX w.	467/262 29.04.1968
11.	brama Krowia	ul. Ogarna	1378, koniec XIV, pocz. XX w.	448/326 27.02.1967
12.	brama Mariacka	ul. Mariacka	2 poł. XV, XVIII/XIX w.	429/304 24.02.1967
13.	brama Straganiarska	ul. Straganiarska	1482–1483	430/305 24.02.1967
14.	brama Świętojańska	ul. Świętojańska 1	2 poł. XV w., ok. 1800	439/314 27.02.1967
15.	brama Żuraw nad Motławą	Ul. Długie Pobrzeże	1367, 1443–1444, 1957–1959	132/71 18.12.1959
16.	baszta Biała	ul. Rzeźnicka	1460–1461	553/418 30.10.1971
17.	brama Nizinna	ul. Dolna Brama	1626	453/332 27.02.1967
18.	baszta Pod Zrębem	ul. Żabi Kruk	od 1487, XVII, XIX w.	437/312 27.02.1967
19.	zespół baszt bramy Stągiewnej: – Wielka Stągiew – Mała Stągiew	ul. Stągiewna	1517–1519	432/307 24.02.1967

20.	brama Wyżynna	ul. Bogusławskiego 1	1574–1575, 1586–1588	451/330 27.02.1967
21.	brama Zielona	Długi Targ 24	1564–1568, 1831, 1886	421/295 24.02.1967
22.	brama Złota	ul. Długa	1612, 1648	435/310 27.02.1967
23.	brama Żuławska	ul. Długie Ogrody	1628	443/318 27.02.1967
24.	bastion św. Elżbiety	ul. Podwale Grodzkie (Wały Jagiellońskie)	1554–1557, 1563–1567, XVII, XIX w.	441/316 27.02.1967
25.	zespół północny bastionów doliny Nowych Ogrodów	rejon ulic: Nowe Ogrody, Strzeleckiej, Dąbrowskiego	1655–1556, XVIII/XIX w.	471/263 14.06.1968
26.	zespół południowy bastionów doliny Nowych Ogrodów	rejon ulic: Stawki, Przybój, Górka, Pohulanka	1655–1656	472/264 14.06.1968
27.	bastion św. Gertrudy	pl. Wałowy	koniec XVI w.	419/293 24.02.1967
28.	zespół bastionów Dolnego Miasta: – bastion Królik – bastion Miś – bastion Wilk – bastion Wyskok – bastion Żubr	nad Opływem Motławy	1621–1636	419/322 27.02.1967
29.	zespół szańca Biskupiej Górki z lunetami: – bastion Zbawiciela – bastion Pośredni – bastion Ostroróg – bastion Vigiliance	rejon ulic: Zakątnej, Na Stoku, Słowińców, Stoczniowców, Pohulanka	ok. 1630, 1655–1656, ok. 1710, pocz. XIX w.	475/266 14.06.1968
30.	szaniec Grodziska z lunetą	rejon ulic 3 Maja, Dąbrowskiego, Kurkowej	1655–1684, XVIII, XIX w.	474/268 14.06.1968
31.	Reduta Napoleońska	ul. 3 Maja (Grodzisko)	ok. 1810, ok. 1866	473/265 14.06.1968
32.	Szaniec Jezuicki	Kolonia Anielinki, rejon ulic: Zamiejskiej, Cienistej, Szkockiej	poł. XIX w.	477/269 14.06.1968
33.	zespół Reduty Biskupiej Górki: – koszary – budynek oficerski przy koszarach – wartownia wschodnia – wartownia zachodnia	ul. Biskupia	pocz. XIX w.	476/267 14.06.1968
34.	zespół twierdzy Wisłoujście:	Wisłoujście		1707/89 18.12.1959
	– latarnia morska w forcie Carré		1482, po 1577, 1720	
	– wieniec działobitni wokół latarni morskiej		1562–1563	
	– kamieniczki wokół wieńca działobitni		1 poł. XVII w.	
	– koszary w forcie Carré		1 poł. XVII w.	
	– fort Carré		1584–1602	
	– szaniec wschodni		1624–1626	
	– kazamata w forcie Carré		pocz. XVII, XIX w.	
35.	Wielka Zbrojownia:	Targ Węglowy	1602–1605	454/323 10.07.1967
	– Wielka Zbrojownia			
	– 1 studnia przy elewacji wschodniej Wielkiej Zbrojowni	ul. Tkacka		
36.	Mała Zbrojownia	pl. Wałowy 15	1643–1645, 1833	432/307 24.02.1967
37.	Laboratorium Forteczne w zespole Małej Zbrojowni	pl. Wałowy 15	1886	432/1141 29.11.1995

E. OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ				
1.	Stara Apteka	ul. Teatralna	1 poł. XVII w.	465/271 25.04.1968
2.	Ratusz Głównego Miasta	ul. Długa 46	1378–1382, 1 poł. XV w.	119/97 13.10.1959
3.	Ratusz Staromiejski	ul. Korzenna 33/35	1587–1589	412/286 24.02.1967
4.	zespół Dworu Artusa:	Długi Targ		
	– Dwór Artusa		1476–1481, 1552, 1616–1617	415/296 24.02.1967
	– fontanna Neptuna		1606–1633, XVII/XVIII w.	426/301 24.02.1967
5.	Dwór Bractwa św. Jerzego	Targ Węglowy 27	1487–1494, XVI, XIX w.	413/287 24.12.1967
6.	przytułek dla sierot i starców	ul. Sieroca 6	1698–1699, XVIII/XX w.	433/308 24.02.1967
7.	portal i kamieniarka szczytu dawnego sierocińca	Wały Jagiellońskie 38	1549	434/309 24.02.1967
8.	zespół dawnego Domu Zdrojowego w Brzeźnie: – dom Zdrojowy – park Zdrojowy	ul. Zdrojowa 2	XIX/XX w.	1383/1090 12.05.1993
9.	dawna siedziba Komisariatu Generalnego Rzeczypospolitej	ul. Nowe Ogrody 27	ok. 1910	1060/903 11.07.1984
10.	zespół dawnej Komendantury Garnizonu Pruskiego:	Wały Jagiellońskie 1	1898–1903	
	– siedziba Głównego Garnizonu i siedziba Komisarza Ligi Narodów			600/476 17.06.1972
	– stajnia – ogrodzenie – park			600/1014 19.02.1993
11.	budynek Sądu Wojewódzkiego	Nowe Ogrody 30–34	1902–1905	1058/902 15.06.1984
12.	budynek Poczty Polskiej	pl. Obrońców Poczty Polskiej		422/297 24.02.1967
13.	dawne gimnazjum	ul. Lastadia 2	1834–1837	557/422 30.10.1971
14.	dawny Prowincjonalny Bank Ziemski	ul. Bogusławskiego 2	1904–1905	1253/1037 24.09.1988
15.	dawny Bank Rzeszy	ul. Okopowa 1	1905–1906	1251/1033 24.09.1988
16.	kamienica mieszkalna	ul. Okopowa 3	1905	1603/A–1153 5.08.1996
17.	prezydium policji	ul. Okopowa 9	1903–1905	1650/A-1177 18.12.1997
18.	budynek Północnej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych	ul. Dyrekcyjna 2–4	1912–1914	1211/1031 9.04.1988
19.	zespół Dworca Głównego: – Dworzec Główny – bud. kas kolei elektrycznych – bud. przychodni lekarskiej i hotel – bud. poczty – bud. magazynu – bud. socjalny	ul. Podwale Grodzkie	ok. 1900	963/817 30.04.1979
20.	hala targowa	plac Dominikański 1	1896	1230/1030 25.05.1988
21.	karczma	ul. Starowiślna 2	1 poł. XIX w.	555/420 30.10.1971

22.	zespół urbanistyczny zabudowy Politechniki Gdańskiej: – Gmach Główny – Instytut Chemii – Instytut Elektrotechniczny (obecnie Wydział Elektryczny) – laboratorium maszynowe z kotłownią – bud. gospodarczy – skład węgla – dawny dom mieszkalny palacza – portiernia I (wschodnia) – portiernia II (zachodnia)	ul. Narutowicza 11/12	1900–1904	969/828 30.04.1979
23.	Szkoła Realna św. Piotra	Wały Piastowskie 6	1902–1904	1547/1121 27.06.1995
24.	szkoła	ul. Kartuska 128	1902	1565/1130 3.10.1995
25.	szkoła katolicka i ewangelicka	ul. Brzegi 50 A, 51	1827/28, 1900	1689/A-1202 18.05.1999
26.	dawne koszary piechoty	ul. Łąkowa 2	1880	1591/1146 23.04.1996
27.	zespół dawnej łaźni miejskiej: – budynek łaźni – dom palacza – ogrodzenie dziedzińca łaźni od ul. Jaskółczej	ul. Jaskółcza 1/3	1905	1607/1155 13.09.1996
28.	Biblioteka Miejska	ul. Wałowa 15	1902–1904	1577/A-1143 16.01.1996
29.	poczta	ul. Grunwaldzka 108	1909–1912	1676/A-1195 30.10.1998
30.	Szkoła Realna i Progimnazjum „Conradinum”	ul. Piramowicza 1	1898–1900	1700/A-1207 20.12.1999
31.	trzy zespoły budynków wchodzące w skład dawnych koszar: zespół I – nr 1 – budynek sztabu – nr 2 – bud. gospodarczy – nr 6 – koszary żołnierzy szeregowych – nr 7 – zbrojownia i posterunek straży pożarnej – nr 9 – stajnia z ujeżdżalnią zespół II – nr 29 – budynek mieszkalny żołnierzy z rodzinami – nr 30 – budynek mieszkalny żołnierzy z rodzinami – nr 31 – zbrojownia i posterunek straży pożarnej zespół III – nr 39 – koszary żołnierzy szeregowych – nr 49 – zbrojownia – nr 51 – budynek mieszkalny żołnierzy z rodzinami – nr 52 – koszary żołnierzy szeregowych – nr 32 – kasyno – murowane ogrodzenie oraz 6 bram wjazdowych oraz 6 furtek	rejon ulic: Słowackiego, Grunwaldzkiej, Chrzanowskiego, Szymanowskiego	1893–1896 1900–1903	1753/A-1229 29.12.2004
32.	dawny sierociniec	ul. Batorego 26	1906	1759/A-1253 15.06.2005
F. BUDYNKI MIESZKALNE				
1.	zespół domów rybackich	Jelitkowo, ul. Bałtycka 16/17/30/31 18/19/28/29/ 20/21/26/27 22/25	1884–1904	1190/989 27.11.1987

2.	dom mieszkalny	ul. Brygidki 14	XVIII w.	976/833 8.11.1979
3.	dom mieszkalny	ul. Bytowska 2	XVIII/XIX w.	116/6 12.09.1959
4.	kamienica	ul. Chlebnicka 1	1572	758/637 28.12.1972
5.	kamienica	„ 11	ok. 1570	759/638 28.12.1972
6.	kamienica „Dom Angielski”	„ 16	1569-70	140/90 18.12.1959
7.	kamienica	„ 24	1570	760/639 6.01.1973
8.	kamienica	„ 25	ok. 1800	761/640 6.01.1973
9.	kamienica	„ 28	1658	762/641 6.01.1973
10.	kamienica	„ 29	1609	763/642 6.01.1973
11.	kamienica	„ 36	początek XVII w.	764/643 6.01.1973
12.	kamienica	ul. Długa 3	1765	582/450 27.01.1972
13.	kamienica	„ 4	1759	583/451 27.01.1972
14.	kamienica	„ 10	ok. 1800	584/452 27.01.1972
15.	kamienica „Dom Uphagena”	„ 12	1776	423/298 24.02.1967
16.	kamienica	„ 13	XVI, 2 poł. XVIII wieku	585/453 27.01.1972
17.	kamienica	„ 18	ok. 1500, k. XVIII w.	586/454 27.01.1972
18.	kamienica Ferberów	„ 28	1560, 1855	497/273 22.11.1969
19.	kamienica	„ 29	ok. 1620	498/279 22.11.1969
20.	kamienica	„ 30	1619	499/280 22.11.1969
21.	kamienica	„ 32	ok. 1800	500/281 22.11.1969
22.	kamienica	„ 33	1725	587/455 27.01.1972
23.	kamienica	„ 34	ok. 1800	501/282 22.11.1969
24.	kamienica „Lwi Zamek”	„ 35	1569	414/288 24.02.1967
25.	kamienica	„ 36	pocz. XIX w.	588/456 27.01.1972
26.	kamienica	„ 37	1563	502/283 22.11.1969
27.	sień dawnej oficyny kamienicy	„ 38	1567, XIX/XX w.	531/382 24.06.1971
28.	kamienica	„ 40	ok. 1500, pocz. XX w.	589/457 27.01.1972
29.	kamienica	„ 42	pocz. XIX w.	590/458 27.01.1972
30.	kamienica	„ 43	2 poł. XVIII w.	626/528 31.07.1972
31.	kamienica	„ 44	pocz. XIX w.	627/529 31.07.1972
32.	kamienica	„ 45	ok. 1560	503/284 22.11.1969
33.	kamienica	„ 55	2 poł. XVI w	657/532 14.09.1972

34.	kamienica	„ 60	2 poł. XVII w.	658/533 14.09.1972
35.	kamienica	„ 71	2 poł. XV w.	537/388 6.09.1971
36.	kamienica	„ 74	ok. 1570	538/389 6.09.1971
37.	kamienica	Długi Targ 1	k. XVI w., ok. 1800	534/385 24.06.1971
38.	kamienica	„ 2	ok. 1615	534/385 24.06.1971
39.	kamienica	„ 3	2 poł. XVII w.	534/385 24.06.1971
40.	kamienica	„ 5	k. XVIII w.	619/521 31.01.1972
41.	kamienica	„ 8	k. XVI w.	620/522 31.07.1972
42.	kamienica	„ 10	1705	621/523 31.07.1972
43.	kamienica	„ 15	1605	622/524 31.07.1972
44.	kamienica	„ 17	ok. 1700	623/525 31.07.1972
45.	fasada kamienicy z przedprożem	„ 19	lata 50. XX w.	1082/932 2.02.1985
46.	kamienica	„ 20	1680	532/383 24.06.1971
47.	kamienica	„ 29	2 poł. XVIII w.	533/384 24.06.1971
48.	kamienica	„ 35/38 A	XVIII w.	1459/1105 1.06.1994
49.	kamienica	„ 35/38 B	ok. 1750	1516/1076 10.02.1995
50.	kamienica	„ 38	poł. XVI w.	624/526 31.07.1972
51.	kamienica	„ 40	2 poł. XVI w.	625/527 31.07.1972
52.	Złota Kamienica	„ 41	1609–1618	28/32 23.01.1953
53.	kamienica	„ 42	pocz. XVI w.	28/32 23.01.1953
54.	kamienica „Sień Gdańska” (Nowy Dom Ławy)	„ 43	k. XV w.	415/289 24.02.1967
55.	kamienica (Stary Dom Ławy)	„ 46	1549, poł. XVIII w.	415/530 14.09.1972
56.	kamienica	„ 47	1662	656/531 14.09.1972
57.	„Villa Berneaud”, obecnie dom mieszkalny	ul. Do Studzienki 39	1895–1900	1675/A-1194 8.10.1998
58.	kamienica	ul. Dziana 11	ok. 1500	493/274 1.09.1969
59.	Dom Opatów Pelplińskich	ul. Elżbietańska 3	1612	416/290 24.02.1967
60.	kamienica	ul. Garbary 1	ok. 1590	615/472 17.06.1972
61.	dom podmiejski z kuźnią	ul. Gościnna 10	ok. 1800	1027/880 24.06.1983
62.	kamienica	ul. Grobla III 9	poł. XVII w.	616/474 17.06.1972
63.	kamienica z reliktami muru zamku krzyżackiego	ul. Grodzka 9	XVIII w.	599/470 22.02.1972

64.	kamienica z reliktami muru zamku krzyżackiego	„ 12	k. XVIII w.	691/568 30.11.1972
65.	kamienica mieszczańska	„ 13	pocz. XVIII w.	1695/A-1204 21.07.1999
66.	dom mieszkalny rzemieślniczo-gospodarczy	„ 18	1747	592/460 3.02.1972
67.	willa	ul. Grunwaldzka 18	1886	1643/1175 29.09.1997
68.	willa „Tannenheim" z założeniem ogrodowym	ul. Grunwaldzka 529	ok. 1898	1102/945 16.10.1985
69.	dom mieszkalny	Św. Wojciech, ul. Inspektorska 9	pocz. XIX w.	1065/913 2.10.1984
70.	willa	ul. Jaśkowa Dolina 31 (dawniej nr 15)	1882	962/827 23.04.1979
71.	willa	„ 19	1899	1574/1140 8.12.1995
72.	willa	„ 44	1856	1572/1115 14.11.1995
73.	dom mieszkalny, d. restauracja „Forthaus"	„ 45		1175/1124 02.06.1996
74.	dom mieszkalny	„ 37	2 poł. XIX w.	1448/1098 12.04.1994
75.	dom właściciela Drukarni Gdańskiej	Trakt św. Wojciecha 57	1920	1653/1179 1998
76.	dom podcieniowy	Trakt św. Wojciecha 297	2 poł. XVII w.	134/73 18.12.1959
77.	dom mieszkalny	Trakt św. Wojciecha 437	2 poł. XIX w.	1078/924 31.12.1984
78.	dom mieszkalny	ul. Kaletnicza 3	ok. 1620	614/426 17.06.1972
79.	zespół domów mieszkalnych: – dom właściciela – dom mieszkalny – dom mieszkalny – relikt ogrodzenia	ul. Kartuska 7, 11, 13	ok. 1908	1287/1055 16.10.1989
80.	dom mieszkalny	ul. Kartuska 124	k. XVIII w.	561/427 30.10.1971
81.	Dom Trzech Kaznodziei	ul. Katarzynki 1–3	1599–1600	446/321 27.02.1967
82.	dom mieszkalny	ul. Kątowa 1	ok. 1805	1048/898 16.01.1984
83.	willa	ul. Kisielewskiego 6	ok. 1910	1498/1114 21.12.1994
84.	willa	ul. Konopnickiej 5	ok. 1910	1020/870 30.03.1983
85.	willa	ul. „ 8	ok. 1910	1704/A-1199 24.01.2000
86.	kamienica	ul. Lawendowa 1	ok. 1620	150/96 15.02.1960
87.	chałupa	ul. Łęczycka 6	2 poł. XIX w.	1657/A-1182 10.04.1998
88.	willa	ul. Małachowskiego 1	ok. 1910	1548/A-1131 27.06.1995
89.	kamienica	ul. Mariacka 1	1451	543/394 6.09.1971
90.	kamienica	„ 2	ok. 1650	697/574 20.12.1972
91.	kamienica	„ 3	1608	698/575 20.12.1972

92.	kamienica	„ 6	ok. 1600	699/576 20.12.1972
93.	kamienica	„ 7	ok. 1750	700/577 20.12.1972
94.	kamienica	„ 12	ok. 1650	701/578 20.12.1972
95.	kamienica	„ 13	ok. 1650	702/579 20.12.1972
96.	kamienica	ul. Mariacka 23	1617	703/580 20.12.1972
97.	kamienica	„ 24	ok. 1450	704/581 20.12.1972
98.	dom Towarzystwa Przyrodniczego	„ 26	1598	487/455 27.01.1972
99.	kamienica	„ 30	ok. 1650	705/582 20.12.1972
100.	kamienica	„ 33	ok. 1720	706/583 20.12.1972
101.	kamienica	„ 34	ok. 1780	707/584 20.12.1972
102.	kamienica	„ 35	1712	706/585 20.12.1972
103.	kamienica	„ 36	ok. 1630	709/586 20.12.1972
104.	kamienica	„ 39	1553	710/587 20.12.1972
105.	kamienica	„ 41	ok. 1720	711/588 20.12.1972
106.	kamienica	„ 42	ok. 1650	712/589 20.12.1972
107.	kamienica	„ 43	ok. 1680	713/590 20.12.1972
108.	kamienica	„ 48	ok. 1690	714/591 20.12.1972
109.	willa	ul. Obrońców Westerplatte 13	pocz. XX w.	1317/1066 20.08.1990
110.	willa	„ 35	ok. 1910	1315/1065 20.08.1990
111.	willa	„ 37	1899	1318/1067 20.08.1990
112.	kamienica	ul. Ogarna 3	ok. 1450	678/552 30.11.1972
113.	kamienica	„ 11	ok. 1620	679/553 30.11.1972
114.	kamienica	„ 26	1902	1602/1151 2.08.1996
115.	kamienica	„ 27/28	1872	1600/A-1150 18.06.1996
116.	kamienica	„ 29	ok. 1610	680/554 30.11.1972
117.	kamienica	„ 30	ok. 1590	681/555 30.11.1972
118.	kamienica	„ 31	ok. 1760	682/556 30.11.1972
119.	kamienica	„ 43	ok. 1620	683/557 30.11.1972

120.	kamienica	„ 44	1617	684/558 30.11.1972
121.	kamienica	„ 58	1571	685/559 30.11.1972
122.	kamienica	„ 65	ok. 1800	686/560 30.11.1972
123.	kamienica	„ 123	ok. 1700	687/561 30.11.1972
124.	dawny dwór Saltzmanna	ul. Opacka 15 (dawniej nr 12)	k. XVIII w.	13/4 10.06.1947
125.	dom Schlutera	ul. Piwna 1	1638–1640	424/299 24.02.1967
126.	kamienica	„ 12	ok. 1770	742/621 28.12.1972
127.	kamienica	„ 15	koniec XVIII wieku	743/622 28.12.1972
128.	kamienica	„ 16	poł. XVIII w.	744/623 28.12.1972
129.	kamienica	„ 22	ok. 1630	745 / 624 28.12.1972
130.	kamienica	„ 51	ok. 1760	746/625 28.12.1972
131.	kamienica	„ 52	ok. 1600	747/626 28.12.1972
132.	kamienica	„ 54	1782	748/627 28.12.1972
133.	kamienica	„ 55	ok. 1780	749/628 28.12.1972
134.	kamienica	„ 57	ok. 1780	750/629 28.12.1972
135.	kamienica	„ 59	ok. 1570	751/630 28.12.1972
136.	kamienica	„ 60	1617	752/631 28.12.1972
137.	kamienica	„ 61	ok. 1700	753/632 28.12.1972
138.	kamienica	„ 63	ok. 1600	754/633 28.12.1972
139.	kamienica	„ 64	ok. 1770	755/634 28.12.1972
140.	kamienica	„ 66	ok. 1750	756/635 28.12.1972
141.	zespół domów oo. karmelitów:	ul. Podmłyńska 10–11		774/655 15.10.1973
	– dom oo. karmelitów wraz z bramą i ogrodzeniem	ul. Podmłyńska 10	1647	
	– dom oo. karmelitów wraz z bramą i ogrodzeniem	ul. Podmłyńska 11	XVII/XVIII w.	
142.	dom mieszkalny	ul. Pod Zrębem 9	poł. XIX w.	559/424 30.10.1971
143.	kamienica	ul. Powroźników 3	ok. 1450	772/653 15.10.1973
144.	dom mieszkalny	ul. Przegalińska 55	1740, 1864	191/177 16.12.1961

145.	zespół domu mieszkalnego:	Sobieszewska Pastwa ul. Przegalińska 81 (dawniej nr 8)		
	– dom mieszkalny		1741, XIX/XX w.	190/111 31.10.1960
	– bud. gospodarczy		koniec XVIII, XIX/XX w.	190/112 31.10.1960
146.	dom mieszkalny	Górki Zachodnie ul. Przełom 1	1891	1659/A-1183 21.04.1998
147.	dom mieszkalny	ul. Reduta Wyskok 2	ok. 1800	554/419 30.10.1971
148.	kamienica	ul. Rycerska 10	pocz. XVIII w.	541/461 3.02.1972
149.	dom mieszkalny, tzw. Dom Polski	ul. Stary Rynek Oliwski 8	2. poł. XIX w.	1168/1007 25.05.1987
150.	kamienica	ul. Straganiarska 19	XVI w.	329/329 27.02.1967
151.	kamienica	„ 23	ok. 1800	688/562 30.11.1972
152.	kamienica	„ 24	ok. 1740	689/563 30.11.1972
153.	Dom pod Murzynkiem	ul. Szafarnia 3	1728–1735	438/313 27.02.1967
154.	kamienica	ul. Szeroka 16	ok. 1750	693/570 6.12.1972
155.	kamienica (Pod Łososiem)	„ 51 b	ok. 1760	694/571 6.12.1972
156.	kamienica	„ 52	ok. 1750	695/572 6.12.1972
157.	kamienica	„ 75/76	ok. 1480	696/573 6.12.1972
158.	kamienica	ul. Śluza 2	1889	939/780 16.02.1979
159.	kamienica	ul. Św. Ducha 8	k. XVI w.	659/534 14.09.1972
160.	kamienica	„ 11	ok. 1775	660/535 14.09.1972
161.	kamienica	„ 12	pocz. XVII w.	661/536 14.09.1972
162.	kamienica	„ 41	1608	662/537 14.09.1972
163.	kamienica	„ 45	ok. 1780	663/538 14.09.1972
164.	kamienica	„ 47	pocz. XIX w.	664/539 14.09.1972
165.	kamienica	„ 49	ok. 1660	665/540 14.09.1972
166.	kamienica	„ 79	ok. 1770	666/541 14.09.1972
167.	kamienica	„ 81	ok. 1770	667/542 14.09.1972
168.	kamienica	„ 101	1645	668/543 14.09.1972
169.	kamienica	„ 103	1649	669/544 14.09.1972
170.	kamienica	„ 109	1603	670/545 14.09.1972

171.	kamienica „Pod Żółwiem”	„ 111	1650	671/546 14.09.1972
172.	kamienica	„ 115	1568	672/547 14.09.1972
173.	kamienica	„ 119	1573	673/548 14.09.1972
174.	kamienica	„ 121	1690	674/549 14.09.1972
175.	kamienica	„ 123	1760	675/550 14.09.1972
176.	kamienica	„ 127	ok. 1600	676/551 14.09.1972
177.	kamienice	ul. Św. Trójcy 5–7	k. XVII w.	994/854 7.09.1981
178.	kamienica	ul. Świętojańska 36	ok. 1660	593/463 3.02.1972
179.	kamienica	ul. Świętojańska 37	ok. 1720	594/465 22.02.1972
180.	kamienice mieszczańskie	ul. Świętojańska 47, 48	XIV/XV, XVI, XVII, poł. XIX w.	1259/1054 10.01.1989
181.	kamienica	„ 49	1646	677/387 30.11.1972
182.	kamienica	ul. Targ Rybny 6	ok. 1700	597/468 22.02.1972
183.	kamienica	ul. Targ Rybny 7	ok. 1800	598/469 22.02.1972
184.	kamienica	„ 9	1654	596/467 22.02.1972
185.	kamienica	„ 10	1652	595/466 22.02.1972
186.	kamienica	ul. Tkacka 20	ok. 1820	617/475 17.06.1972
187.	willa Rudolfa Patschke	ul. Uphagena 23	1908–1909	988/840 15.06.1981
188.	dom mieszkalny	ul. Urwista 17	1777	280/199 23.02.1962
189.	zespół trzech kamieniczek, restauracja „U Kubickiego”	ul. Wartka 5	1 poł. XIX w.	1111/955 14.04.1986
190.	dom mieszkalny	ul. Wodopój 7	XVIII/XIX w.	778/659 15.10.1973
191.	kamienica	ul. Zamurna 19	ok. 1810	151/118 24.02.1961
192.	kamienica	„ 20	XVIII, XIX w.	217/119 24.02.1961
193.	willa	al. Zwycięstwa 26	1896	1636/A-1172 11.07.1997
194.	willa	al. Zwycięstwa 27	1916	1634/A-1169 8.07.1997
195.	żuławska zagroda gburska: – dom mieszkalny – spichlerz – park – staw gospodarczy	ul. Świbnieńska 204	1873	1736/A-1231 11.05.2002

196.	dawna willa jednorodzinna wraz z ogrodzeniem od strony ul. Batorego	ul. Batorego 16	1920–1923	1742/A-1240 15.07.2003
197.	willa, tzw. willa Schmidta	ul. Krasickiego 6	1895	1746/A-1244 23.04.2004
198.	kamienica czynszowa, obecnie dom mieszkalny	Wrzeszcz ul. Wassowskiego 16	1899–1901	1766/A-1261 6.12.2005
199.	kamienice	Długi Targ 4, 6, 7		1772/A-1265 14.02.2006
200.	kamienica	Długi Targ 9		1773/A-1266 27.02.2006
201.	willa jednorodzinna tzw. Villa Martha	Oliwa ul. Ceynowy 6	1905	1780/brak 15.05.2006
G. SPICHLERZE				
1.	spichlerz Długa Droga (ruina)	ul. Chmielna 2/3	XVI w., ok. 1800	136/85 18.12.1959
2.	zespół spichlerzy: – Dębowy Rożek (Mały Groddeck) – Śpiewak (Wielki Groddeck)	„ 37/38	ok. 1700	579/447 27.01.1972
3.	spichlerz Wisłoujście (Błękitny Lew)	„ 53	XVIII w.	425/300 24.02.1967
4.	zespół spichlerzy: – Pod Koroną – Elbląg – Toruń – Gdańsk	„ 59/62	1755	542/393 6.09.1971
5.	spichlerz Trupia Czaszka	„ 58	XVIII w.	539/390 6.09.1971
6.	spichlerze (ruiny): – Biały Koń – Czerwony Lew	„ 67/68	1813	580/448 27.01.1972
7.	spichlerz Steffen (Cieślarnia)	„ 111	1813	578/446 27.01.1972
8.	spichlerz Pod Jeleniem	ul. Grodzka 16	1771	452/331 27.02.1967
9.	spichlerz Turek (ruina)	ul. Motławska 2	1821	581/449 27.01.1972
10.	zespół spichlerzy:	ul. Ołowianka 9–11		
	– Panna	„ 9	XVII/XVIII w.	479/337 14.06.1968
	– Miedź	„ 10	XVII, XIX w.	479/386 24.06.1971
	– Oliwski	„ 11	XVI/XVII w.	479/336 14.06.1968
11.	spichlerz Królewski	„ 14	1606–1608	529/380 24.06.1971
12.	spichlerz Nowa Pakownia	ul. Szafarnia 9	poł. XVIII w.	540/391 6.09.1971

13.	spichlerz	ul. Szpitalna 4	XVII w.	139/88 18.12.1959
14.	spichlerz Kuźnia (ruina)	ul. Żytnia 20	pocz. XVI, XIX w.	137/86 18.12.1959
15.	spichlerz Arka Noego (ruina)	„ 21	1660	138/87 18.12.1959
H. ARCHITEKTURA PRZEMYSŁOWA				
1.	dawna słodownia	ul. Czopowa 5	1760	541/392 6.11.1971
2.	zespół dawnego browaru:	ul. Rycerska 7–9		
	– budynek browaru	„ 9	k. XVIII w.	541/462 3.02.1972
	– budynek magazynowy	„ 7		541/1093 15.10.1990
	– budynek II	„ 8		
3.	młotownia (kuźnia wodna)	ul. Bytowska 1	XVII/XVIII w.	61/43 29.08.1956
4.	zespół młyna Emaus	ul. Kartuska 215		
	– młyn Emaus		1 poł. XIX w.	562/428 30.10.1971
	– dom mieszkalny		poł. XIX w.	562/429 30.10.1971
5.	Wielki Młyn	ul. Wielkie Młyny	1350, 1962	478/270 14.06.1968
6.	Mały Młyn	ul. Bednarska	2 poł. XIV w.	436/311 27.02.1967
7.	zespół Śluzy Kamiennej: – Śluza Kamienna z grodzami – młyn	ul. Grodza Kamienna	1619–1623, 1747, 2 poł. XIX w.	495/335 1.09.1969
8.	kanał rzeki Raduni	Pruszcz Gdański – Stara Motława	poł. XIV w.	986/848 18.05.1981
9.	zespół elektrociepłowni „Ołowianka”: – budynek główny – budynek socjalny – dom mieszkalny I – dom mieszkalny II	ul. Ołowianka 1	k. XIX w.	529/886 30.12.1983
10.	zespół zabudowań zakładów mięsnych: – budynek restauracji – budynek zarządu rzeźni – hala skupu małego bydła – budynek dezynfekcyjny – przetwórnia i gotowalnia – hala uboju krów – stajnia i powozownia – hala uboju bydła – spichlerz	ul. Angielska Grobla 19	k. XIX w.	1029/881 1.08.1983
11.	zespół dawnej fabryki mydła: – dom mieszkalny pracowników fabryki – budynek produkcyjno-mieszkalny	Oliwa, ul. Grunwaldzka 535–537	1870	1576/1139 16.01.1996
12.	zespół śluzy komorowej Przegalina Północna na Martwej Wiśle: – urządzenia terenowe śluzy (kanał i komora przeciwpowodziowa) – nabrzeże południowe – nabrzeże północne wraz z budynkami	ul. Przegalińska 60	1889–1895	1645/A-1178 14.11.1997

13.	zespół dawnych warsztatów kolejowych: – hala napraw lokomotyw – hala napraw wagonów – kuźnia miedzi i mosiądzu – kuźnia, obręczarnia, resorownia – kotłownia – wieża ciśnień – warsztaty szkolne – mur wzdłuż ul. Siennickiej, z bramą główną, 3 bramy boczne, kiosk – portiernia – budynek dyrekcji – stołówka i sklep zakładowy	ul. Siennicka 25	1910–1920	1734/A-1230 14.03.2002
14.	zespół browaru w Gdańsku Wrzeszczu: – warzelnia – portiernia – stajnia – maszynownia – magazyn zbożowy – budynek socjalny – budynek fermentacji – piwnice wodne – magazyn surowców pomocniczych – transformatorownia – willa dyrektora – budynek dyrekcji	ul. Kilińskiego 25	2 poł. XIX w.	1735/A-1222 10.04.2002
15.	latarnia morska, tzw. wieża pilotów	Nowy Port ul. Przemysłowa 6a	1893–1894	1797/– 30.11.2006
I. CMENTARZE				
1.	cmentarz garnizonowy i nowy Bożego Ciała (obecnie komunalny):	ul. Dąbrowskiego i Giełguda	1 poł. XIX w.	1063/907 28.08.1984
	– kaplica cmentarza	ul. Dąbrowskiego 2	XIX/XX w.	
	– dom mieszkalny dozorcy	„	XIX/XX w.	
2.	Cmentarz-pomnik Bohaterów Zaspa, miejsce pochówku ofiar II wojny światowej	ul. Chrobrego	założony w 1895	1134/982 20.10.1986
3.	cmentarz w Oliwie (ewangelicki i katolicki, obecnie komunalny) – cztery bramy, furty i relikty ogrodzenia – kaplica cmentarna – kostnica	ul. Opacka i Czyżewskiego	1832 (katolicki), 1835 (ewangelicki)	1079/919 10.01.1985
4.	nieczynny cmentarz żydowski na Chełmie – grobowiec (ohel)	ul. Cmentarna i Stoczniowców	2 poł. XVIII w.	1067/904 3.10.1984
J. POMNIKI I MIEJSCA PAMIĘCI				
1.	pomnik Jana III Sobieskiego	ul. Targ Drzewny	1897	brak/B-236 5.02.1988

2.	plac Solidarności: – pomnik Poległych Stoczniowców – mur wzdłuż północnej pierzei placu – brama nr 2 Stoczni Gdańskiej – sala BHP (dawny magazyn torped)	plac Solidarności	1980	1699/A-1206 6.12.1999
3.	pole bitewne na półwyspie Westerplatte w Gdańsku – wartownia nr 1 – wartownia nr 3 – koszary – wartownia nr 6 – placówka „Fort” – placówka „Elektrownia” – pl. kpr. Szarnlewskiego – wieża obserwacyjna – bunkier	Westerplatte	1939	1724/A-1219 17.04.2001

6. Obiekty i obszary postulowane do umieszczenia na liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO

1. Obiekty:
   1) Brama Wyżynna,
   2) Zespół Przedbramia ul. Długiej,
   3) Złota Brama,
   4) Dwór Bractwa św. Jerzego,
   5) Dom Uphagena,
   6) Ratusz Głównego Miasta,
   7) Dwór Artusa z fontanną Neptuna,
   8) Zielona Brama,
   9) kościół Mariacki z kaplicą Królewską i plebanią,
   10) Żuraw Portowy.
2. Obszary:
   1) miejsce pamięci: miejsce wybuchu II wojny światowej na Westerplatte,
   2) miejsce pamięci: fragment Stoczni Gdańskiej związany z powstaniem „Solidarności", wraz z pomnikiem Poległych Stoczniowców i salą BHP.
3. Strefa buforowa:
   1) teren Głównego Miasta w granicach fortyfikacji średniowiecznych,
   2) teren wokół Westerplatte oraz twierdza Wisłoujście,
   3) fragmenty Stoczni Cesarskiej wraz z obszarem wokół placu Solidarności i sali BHP.
4. Strefa ochrony konserwatorskiej i widokowej:
   1) w odniesieniu do zespołu zabytków Głównego Miasta i miejsca pamięci Stocznia Gdańska – obszar w granicach pomnika historii,
   2) w odniesieniu do miejsca pamięci Westerplatte – fragmenty dzielnicy Nowy Port położone nad kanałem portowym oraz teren położony na wschód i południe od twierdzy Wisłoujście.

7. Wykaz zespołów zabytkowych do ochrony mocą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

A. Zespoły urbanistyczne

Nr	Zespół urbanistyczny	Lokalizacja	Typ zabudowy	Czas powstania
1.	Siedlce	wzdłuż ul. Kartuskiej oraz tereny położone na północ od niej, na stokach wzgórz morenowych	zabudowa mieszkaniowa, wielo- i jednorodzinna z dużą ilością zieleni	modernizm lata 30. XX w.
2.	Suchanino	jednorodne osiedle mieszkaniowe na szczycie morenowym pomiędzy ulicami Otwartą, Schuberta i Wagnera	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	modernizm lata 30. XX w.
3.	Stary Chełm	rejon ulic Worcella, Odrzańskiej, Łużyckiej, Lotników Polskich i sąsiednich	zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	modernizm lata 30. XX w.
4.	Diabełkowo	ulice Wileńska i Grodzieńska	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	modernizm lata 30. XX w.
5.	zespół zabudowy Wielkiej Alei	zespół parków pocmentarnych po obu stronach al. Zwycięstwa, zabudowa pomiędzy ulicami Traugutta, Dębinki, Kopernika i Chodowieckiego, na zachód od al. Zwycięstwa	zabudowa mieszkaniowa jedno- i wielorodzinna, zabudowa usługowa wraz z zespołem parków pocmentarnych	założenie układu k. XVIII w., eklektyzm, modernizm II poł. XIX i pocz. XX w.
6.	Wrzeszcz Dolny	pomiędzy terenami kolejowymi na wschodzie, zachodzie i południu a ulicami Hynka, Krzemienieckiej, Lwowską i Baczyńskiego na północy	zabudowa mieszkaniowa jedno- i wielorodzinna, zabudowa usługowa	eklektyzm, modernizm II poł. XIX i pocz. XX w.
7.	Wrzeszcz Górny	zabudowa pomiędzy torami kolejowymi a skrajem lasów wysoczyzny morenowej	zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	eklektyzm, przełom XIX i XX w.
8.	Letnica	pomiędzy ulicami Uczniowską i Marynarki Polskiej a wysypiskiem popiołów EC II	układ urbanistyczny dzielnicy przedmiejskiej z mieszaną zabudową mieszkaniową i rzemieślniczą	pocz. oraz lata 30. XX w.
9.	Olszynka	po wschodniej stronie Motławy: na północ od linii kolejowej, do ul. Zawodzie; po zachodniej stronie Motławy: na północ od ul. Wschodniej i na wschód od średnicowej linii kolejowej	układ urbanistyczny dzielnicy przedmiejskiej z zabudową jednorodzinną i ogrodami	lata 20. i 30. XX w.
10.	Rudniki (Knipawa)	zespół zabudowy ulic Miałki Szlak, Tarniny, Sitowie, Gdańskiego Kolejarza	układ urbanistyczny dzielnicy przedmiejskiej z zabudową jednorodzinną i ogrodami	lata 30. XX w.
11.	Orunia i Stare Szkoty	pomiędzy krawędzią wysoczyzny morenowej na zachodzie a ciągiem ulic Przy Torze – Żuławska; południową granicę stanowi ul. Starogardzka	układ urbanistyczny dzielnicy przedmiejskiej z mieszaną zabudową mieszkaniową, rzemieślniczą i przemysłową	początki układu XV w., zabudowa XIX i pocz. XX w.
12.	Strzyża Górna	pomiędzy ulicami Chopina, M. Gomółki, Arciszewskiego, Słowackiego i Grunwaldzką (łącznie z terenem jednostki wojskowej)	zabudowa mieszkaniowa wielo- i jednorodzinna	modernizm, lata 20. i 30. XX w.
13.	Oliwa Dolna	pomiędzy ulicami Bora Komorowskiego, Chłopską, potokiem Oliwskim i średnicową linią kolejową	zabudowa mieszkaniowa wielo- i jednorodzinna	modernizm, lata 20. i 30. XX w.
14.	Oliwa Gospódka	rejon ul. Czyżewskiego, Grunwaldzkiej i Pomorskiej	zabudowa mieszkaniowa jedno- i wielorodzinna	przełom XIX i XX w. i I poł. XX w.
15.	Polanki	pomiędzy ul. Polanki a Wita Stwosza, na południe od ul. Derdowskiego	zabudowa mieszkaniowa jedno- i wielorodzinna oraz współczesna wielorodzinna	przełom XIX i XX w. i I poł. XX w.
16.	Oliwa ul. Świerkowa	fragment Starej Oliwy przy ul. Świerkowej nieumieszczony w rejestrze zabytków	zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	przełom XIX i XX w. oraz XX w.

17.	Przymorze, osiedle Arkońska	pomiędzy ul. Słupską i Szczecińską	zabudowa jednorodzinna i małe domy mieszkalne	osiedle społeczne z lat 30. XX w.
18.	Młyniska	rejon ul. Okrąg, Twardej, Chwaszczyńskiej	zabudowa wielorodzinna	lata 20. i 30. XX w.
19.	Śródmieście	rejon ul. Robotniczej	zabudowa wielorodzinna	przełom XIX i XX w.
20.	Śródmieście ul. Wałowa	rejon na północ od ul. Wałowej, niewpisany do rejestru zabytków	zabudowa wielorodzinna i usługowo-przemysłowa	przełom XIX i XX w. oraz lata 20. i 30. XX w.
21.	Przeróbka	rejon ulic Siennickiej i Pastoriusza	zabudowa wielorodzinna i osiedle społeczne (ul. Pastoriusza)	początek i lata 30. XX w.

B. Zespoły ruralistyczne

Nr	Obszar	Granice	Typ zabudowy
1.	Ujeścisko	centrum wsi owalnicowej pomiędzy ulicami: Kielecką, Lubelską, Warszawską oraz ulica Cedrowa	wolno stojąca zabudowa jednorodzinna – nieliczne budynki o wartościach kulturowych pochodzące z przełomu XIX i XX w., zachowany układ urbanistyczny wsi wokół stawu
2.	Szadółki	centrum wsi z placem centralnym i ulicami Lubowidzką, Goszyńską i Jabłoniową	zabudowa siedliskowa i jednorodzinna wolno stojąca – nieliczne budynki o wartościach kulturowych z przełomu XIX i XX w., zachowany układ urbanistyczny wsi wokół placu
3.	Łostowice	wieś ulicową z reliktami dworu, wzdłuż ulic: Świętokrzyskiej, Niepołomickiej i Przebiśniegowej	zabudowa siedliskowa i jednorodzinna wolno stojąca – nieliczne budynki o wartościach kulturowych z przełomu XIX i XX w., zachowany układ urbanistyczny wsi wzdłuż ul. Świętokrzyskiej oraz relikty folwarku z resztkami parku i stawem przy ul. Przebiśniegowej i Niepołomickiej
4.	Kiełpino Górne	wieś ulicowa wzdłuż ul. Goplańskiej	zabudowa siedliskowa i jednorodzinna wolno stojąca z XIX i XX w., zachowany układ urbanistyczny wzdłuż ul. Goplańskiej
5.	Nowiec – Brętowo – Matemblewo	wieś wielodrożna rozłożona wzdłuż ulic: Potokowej, Kiełpińskiej, Dolne Młyny i Matemblewskiej	zabudowa siedliskowa, jednorodzinna wolno stojąca, nieliczne budynki o wartościach kulturowych, układ urbanistyczny wsi bardzo słabo czytelny
6.	Świbno	wieś rybacka położona wzdłuż wału Przekopu Wisły oraz wzdłuż ulic Boguckiego i Świbnieńskiej	zachowana zabudowa siedliskowa o dużej wartości kulturowej z przełomu XIX i XX w., wybudowana na wale przeciwpowodziowym Przekopu Wisły, zachowany układ urbanistyczny wzdłuż wału Przekopu Wisły, wzdłuż ul. Boguckiego nieliczne budynki o wartościach kulturowych, układ urbanistyczny w tej części w znacznej części przekształcony
7.	Sobieszewo	wieś rybacka – wielodrożna i osiedle letniskowe pomiędzy Martwą Wisłą a lasem nadbrzeżnym	zachowana zabudowa siedliskowa oraz budynki o charakterze małomiasteczkowym i kuracyjnym o wartościach kulturowych z XIX i XX w., zachowany układ urbanistyczny
8.	Przegalina (łącznie z Sobieszewską Pastwą)	wieś położona na polderze, wzdłuż wału Wisły	zachowana zabudowa siedliskowa o dużej wartości kulturowej z końca XVIII, XIX i XX w., zachowany układ urbanistyczny wzdłuż wału Wisły, rozproszone (typowe dla Żuław) zabudowania wsi Sobieszewska Pastwa
9.	Górki Wschodnie	wieś rybacka położona wzdłuż brzegu Wisły	zachowana zabudowa siedliskowa o dużej wartości kulturowej z XIX i XX w., zachowany układ urbanistyczny wzdłuż Wisły
10.	Górki Zachodnie	wielodrożna wieś rybacka położona wzdłuż brzegu Martwej Wisły	zachowana zabudowa siedliskowa o dużej wartości kulturowej z XIX i XX w., zachowany układ urbanistyczny wzdłuż Wisły
11.	Krakowiec	osada rzemieślniczo-rybacka położona przy przeprawie przez Wisłę	zachowane relikty zabudowy z początku XX w. oraz układ urbanistyczny osady
12.	Stogi	wieś rolniczo-rybacka położona wzdłuż drogi na Mierzeję Wiślaną przekształcająca się od końca XIX w. w osiedle podmiejskie położone wzdłuż ulic Tamka, Falck Polonusa, Jodłowej i Sówki	zachowana nieliczna zabudowa siedliskowa oraz budynki o charakterze podmiejskim i o wartościach kulturowych z początku XX w. oraz modernistyczne osiedla z lat trzydziestych, układ urbanistyczny słabo czytelny

13.	Przeróbka	wieś rolniczo-rybacka położona wzdłuż drogi na Mierzeję Wiślaną w rejonie przeprawy przez Wisłę, przekształcająca się od końca XIX w. w osiedle przyzakładowe, położona wzdłuż ulic Siennej i Bajki	zachowana nieliczna zabudowa siedliskowa oraz budynki o charakterze podmiejskim i z początku XX w. o wartościach kulturowych, w miarę czytelny układ urbanistyczny
14.	Lipce	wsie ulicówki położone wzdłuż Kanału Raduni i Traktu św. Wojciecha	zachowana zabudowa siedliskowa o dużej wartości kulturowej z XIX i XX w., zachowany układ urbanistyczny
15.	Maćkowy	wieś ulicówka położona wzdłuż ul. Przemian	zachowany czytelny układ urbanistyczny, zabudowa przeważnie współczesna lub przedwojenna w bardzo złym stanie technicznym, relikty założenia folwarcznego
16.	Brzeźno	wieś rybacka położona wzdłuż brzegu Zatoki Gdańskiej pomiędzy ulicami Brzeźnieńską, Południową, Kazimierza Pułaskiego i Łamaną	zachowana zabudowa siedliskowa o dużej wartości kulturowej z przełomu XIX/XX w. w znacznej części w złym stanie, zachowany układ urbanistyczny
17.	Osowa	wielodrożna wieś położona na brzegu Jeziora Osowskiego, wzdłuż ulic Otomińskiej i Kielnieńskiej	częściowo zachowany układ urbanistyczny, nieliczna zabudowa siedliskowa z przełomu XIX i XX w.
18.	Owczarnia	zabudowa folwarczna przy ulicach Owczarnia i Meteorytowa	zachowany układ urbanistyczny z niewielką ilością zabudowy z początków XX w.
19.	Matarnia	wieś ulicówka folwarczna położona wzdłuż ulic Jesiennej i Agrarnej	zachowany układ przestrzenny, nieliczne zachowane budynki z pocz. XX w.
20.	Kokoszki	Wieś ulicówka wzdłuż ul. Stokłosy	zachowany układ urbanistyczny oraz relikty zabudowy
21.	Św. Wojciech	rozproszona zabudowa wsi na wzgórzach – nieobjęta wpisem do rejestru zabytków, przy ulicach Batalionów Chłopskich, Po Schodkach, Stromej i Rzecznej	zachowana zabudowa siedliskowa z początku XX w., czytelny układ urbanistyczny

C. Cmentarze i parki

Nr	Nazwa	Lokalizacja	Użytkowanie
cmentarze			
1.	Św. Franciszka	Krzyżowniki, ul. Kartuska	cmentarz
2.	Zbawiciela	Siedlce, ul. Starodworska	park
3.	Św. Barbary	Siedlce, ul. Zakopiańska – Bema	park
4.	Nowy Salwator	Stare Szkoty, ul. Stoczniowców	cmentarz
5.	Reformatów	Chełm, ul. Biskupa Andrzeja Wronki	teren przy kościele
6.	Św. Józefa i Brygidy	Grodzisko, ul. Giełguda	park
7.	Św. Walentego (nowy)	Matarnia	cmentarz
8.	Św. Jerzego (nowy)	Orunia, ul. Ramułta	park
9.	Sobieszewo, katolicki	ul. Turystyczna	cmentarz
10.	Krakowiec	ul. Kępna	cmentarz
11.	Zespół Cmentarzy (9 cmentarzy)	al. Zwycięstwa	park
12.	Najśw. Serca Pana Jezusa	Brętowo, ul. Słowackiego	cmentarz
13.	Św. Antoniego	Brzeźno, ul. Hallera	nieużytek
14.	centralny Srebrzysko	Wrzeszcz, ul. Srebniki	cmentarz
15.	Św. Jerzego	Orunia, ul. Gościnna	park
16.	Św. Ignacego	Stare Szkoty, ul. Brzegi	cmentarz
17.	M. Boskiej Saletyńskiej (pomenonicki)	Sobieszewo, ul. Turystyczna	teren przy kościele

18.	Ujeścisko, ewangelicki	ul. Cedrowa	nieużytek
19.	Chrystusa Króla	Stogi, ul. Nowotna	nieużytek
20.	Św. Jana Chrzciciela	Kiełpino Górne, ul. Otomińska	cmentarz
21.	żydowski	Wrzeszcz, ul. Traugutta	nieużytek
22.	Związku Wolnoreligijnego (pomnik poległych żołnierzy radzieckich)	Grodzisko, ul. Giełguda	cmentarz
23.	Francuski	Cygańska Góra	cmentarz
24.	Leśny	Wrzeszcz, ul. Traugutta	nieużytek
25.	Urania	Wrzeszcz, ul. Kościuszki	nieużytek
	parki		
26.	park Uphagena	Wrzeszcz, ul. Uphagena	park
27.	park Schopenhauerów	Orunia, ul. Trakt Św. Wojciecha	nieużytek
28.	ogród Szwajcarski	Stare Szkoty, ul. Brzegi	nieużytek
29.	park Steffensa	al. Zwycięstwa	park

D. Zespoły dworsko-parkowe i folwarki

Nr	Zespół	Granice	Obecne zainwestowanie
1.	Jasień	pomiędzy ulicami Zwierzyniecką, Jasieńską i Kuszników	zachowany znacznie przebudowany budynek dworu (zamieszkały przez kilka rodzin) oraz relikty parku, całość zdewastowana
2.	Rębowo	pomiędzy ulicami Jabłoniową a Przywidzką	zachowany, zdewastowany budynek dworu i relikty parku, zabudowa gospodarcza wtórna
3.	Zakoniczyn	ul. Wieżycka	zachowany budynek dworu, zabudowa mieszkalna folwarczna (czworaki) oraz znaczne relikty parkowe, całość w znacznym stopniu zdewastowana
4.	Kokoszki	ul. Stokłosy	zachowany budynek dworu, mieszkalne czworaki i park oraz ogród, całość w dobrym stanie, wymaga konserwacji zachowawczej i rewaloryzacji parku
5.	Wieniec	na Wyspie Sobieszewskiej	zachowany budynek dworu, drewniany budynek mieszkalny, zabudowania gospodarcze i park oraz ogród, całość w dobrym stanie, wymaga konserwacji zachowawczej i rewaloryzacji parku
6.	Sobieszewska Pastwa	na polderze Wyspy Sobieszewskiej	zachowany budynek dworski i zabudowania gospodarcze z reliktami parku, zachowany układ urbanistyczny
7.	Srebrzysko	ul. Srebrniki	niezbyt czytelnie zachowany układ z zabudowaniami szpitala i dworem wpisanym do rejestru zabytków
8.	Królewska Dolina	pomiędzy ulicami J. Sobieskiego i Do Studzienki	park wchodzący w skład zespołu ze wzgórzem widokowym
9.	Krzyżowniki	ul. Kartuska	relikty parku oraz wtórna zabudowa z końca XIX w. na terenie dawnego założenia dworskiego
10.	folwark Kiełpino Górne	ul. Goplańska	relikty zabudowy folwarcznej niewpisane do rejestru zabytków
11.	Łostowice	pomiędzy ulicami Niepołomicką, Przebiśniegowa i Wielkopolską	zachowany fragment parku ze stawem oraz relikty zabudowy gospodarczej
12.	Maćki	ul. Przemian	relikty budynków
13.	Olszynka	pomiędzy ul. Miedza i Olszyńska	relikty parku
14.	Młyniska	ul. Swojska	relikty parku
15.	Owczarnia	ul. Owczarnia	relikty budynków i parku

E. Zespoły historycznego krajobrazu kulturowego

Nr	Nazwa	Lokalizacja	Zainwestowanie
1.	Jaśkowy Las – Gaj Gutenberga	Wrzeszcz, Jaśkowa Dolina	park leśny z elementami architektonicznymi – pomnik Gutenberga, Teatr Leśny, zachowany układ ścieżek
2.	Jaśkowy Las – Góra Jana	Wrzeszcz, Jaśkowa Dolina	park leśny ze szczątkowo zachowanym układem ścieżek
3.	Dolina Ewy	zespół Doliny Radości	Trójmiejski Park Krajobrazowy
4.	Dolina Leśnego Młyna	zespół Doliny Radości	park leśny na terenie ogrodu zoologicznego
5.	Dolina Renuszewska	zespół Doliny Radości	Trójmiejski Park Krajobrazowy
6.	Dolina Czystej Wody	zespół Doliny Radości	Trójmiejski Park Krajobrazowy
7.	Dolina Radości	zespół Doliny Radości	Trójmiejski Park Krajobrazowy
8.	dolina parku Oruńskiego	dolina i zbocza wokół parku Oruńskiego	zieleń nieurządzona, uprawy, ogródki działkowe

F. Strefy ochrony ekspozycji

Nr	Nazwa	Obszar
1.	ekspozycja sylwety historycznego Gdańska z dominantami wysokościowymi od strony południowej i wschodniej	tereny Żuław Gdańskich położone na północ od linii kolejowej do Portu Północnego obejmujące fragmenty Olszynki, Czerwonego Mostu i Rudnik
2.	ekspozycja sylwety historycznego Gdańska z ciągu ul. Elbląskiej	tereny wzdłuż ul. Elbląskiej od wiaduktu przy moście wantowym do Opływu Motławy
3.	ekspozycja sylwety historycznego Gdańska od strony północnej	tereny postoczniowe pomiędzy Martwą Wisłą a ulicami Wałową i Jana z Kolna, łącznie z widokiem z mostu wantowego
4.	ekspozycja fortyfikacji Grodziska od strony Wrzeszcza	tereny placu Zebrań, Kolonii Jordana i Kolonii Przybyszewskiego
5.	ekspozycja hali Stoczni Gdańskiej od strony al. Zwycięstwa	fragmenty terenu parku Steffensa, obszaru kolejowego i stoczni umożliwiające widok na halę traserni
6.	ekspozycja fortyfikacji twierdzy Wisłoujście	tereny położone na południe i wschód od twierdzy pomiędzy fosą zewnętrzną a ul. Pokładową
7.	ekspozycja zespołu pielgrzymkowego i dawnej wsi Święty Wojciech	teren wokół dawnej wsi Św. Wojciech i zespołu sakralnego położony częściowo na Wysoczyźnie (do ul. Batalionów Chłopskich), częściowo na terenach Żuław
8.	ekspozycja zespołu zabudowy ul. Jaśkowa Dolina	tereny Jaśkowego Lasu, po obu stronach zespołu wpisanego do rejestru zabytków
9.	ekspozycja zespołu zabudowy Politechniki Gdańskiej od strony południowo-wschodniej	tereny byłych cmentarzy na wschód i południe od zespołu wpisanego do rejestru zabytków oraz wzgórze na południe od ul. Traugutta
10.	ekspozycja cmentarza-pomnika Na Zaspie	teren wokół cmentarza ograniczony ulicami Ciołkowskiego, Chrobrego i Leszczyńskich
11.	ekspozycja zespołu pocysterskiego w Oliwie od strony północnej	fragment terenu między ulicami Grunwaldzką i Opacką

G. Zespoły przemysłowe i obiekty infrastruktury technicznej i komunalnej

Nr	Zespół	Lokalizacja	Typ zabudowy
1.	poldery	Wyspa Sobieszewska	tereny rolnicze położone na poziomie morza z siecią kanałów odwadniających i zabudową siedliskową, czytelny układ kompozycyjny
2.	ujście Wisły Śmiałej	Górki	kamienna grobla wzdłuż Wisły Śmiałej
3.	zespół Śluzy Płonia	Płonia	relikty zabudowy, umocnienia brzegu

4.	linia kolejowa Wrzeszcz – Stara Piła z obiektami inżynierskimi i budynkami	Wrzeszcz – Kokoszki	nasypy i wykopy trasy, obiekty inżynierskie (wiadukty i mosty), ich relikty, zabudowania dworcowe (Kiełpinek)
5.	parowozownia	Letnica	relikty zabudowy zespołu parowozowni z wieżą ciśnień
6.	Stocznia Cesarska	Gdańsk, na północ od ul. Wałowej	relikty zabudowy przemysłowej z końca XIX i pocz. XX w., zachowany częściowo układ kompozycyjny oraz budynki produkcyjne, administracyjne i willa dyrektora
7.	relikty gazowni	Gdańsk, ul. Wałowa	relikty miejskiej gazowni z pocz. XX w., zachowany jeden zbiornik oraz budynki administracyjne i mieszkaniowe
8.	Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego	Przeróbka	zachowany w bardzo dobrym stanie zespół zabudowy przemysłowej z pocz. XX w., częściowo w rejestrze zabytków
9.	latarnia morska	Nowy Port	zachowany w dobrym stanie zespół obiektów nawigacyjnych nad kanałem portowym
10.	budynek urzędu pocztowego w Porcie Gdańskim	Letnica	Polski Urząd Pocztowy w Porcie Gdańskim o ciekawej klasycystycznej architekturze, w bardzo eksponowanym miejscu
11.	zajezdnia tramwajowa przy ul. Wita Stwosza	Wrzeszcz	zachowany zespół modernistycznej zabudowy zajezdni z lat 30. XX w.
12.	zbiorniki na wodę	Orunia	zespół podziemnych zbiorników na wodę pitną z II poł. XIX w.

H. Zespoły militarne

Nr	Zespół	Lokalizacja	Typ zabudowy
1.	umocnienia Zatoki Gdańskiej	Baterie Nadbrzeżna, Zatokowa, Leśna i Wydmowa na wyspie Stogi	betonowe bunkry baterii i stanowiska obserwacyjne z pocz. XX w.
2.	bateria portowa	na północ od Basenu Wolnocłowego w Nowym Porcie	relikty murowanych obiektów baterii, część ziemna w większości już nie istnieje
3.	Szaniec Mewi	na Westerplatte, pomiędzy nabrzeżem a ul. Pokładową	relikty murowanych obiektów bastionu z połowy XIX w., część ziemna w większości rozebrana
4.	koszary przy ul. Słowackiego	pomiędzy ulicami Słowackiego, Chrzanowskiego, Szymanowskiego i al. Grunwaldzką	fragmenty niewpisane do rejestru zabytków
5.	bateria wiejska	Brzeźno, ul. Zelwerowicza	betonowe bunkry baterii z pocz. XX w.

8. Wykaz stanowisk archeologicznych

Lp.	Numer stanowiska wg oznaczenia Muzeum Archeologicznego w Gdańsku	Lokalizacja
1.	98	Stare Miasto – na placu naprzeciw dworca kolejowego oraz między ulicami Elżbietańską, Karmelicką a Podwalem Grodzkim
2.	89	Główne Miasto – ul. Tokarska
3.	36	Główne Miasto – narożnik ul. Kowalskiej i Targu Drzewnego – ul. Kowalska 2/8
4.	20	wyspa Spichrzów
5.	18	ul. Chlebnicka – zaplecze Dworu Artusa
6.	16/1	Kanał Raduni – w rejonie syfonu pod koleją przy ul. Armii Krajowej
7.	16/2	Kanał Raduni – odcinek od ul. Wielkie Młyny do ujścia
8.	16/3	Kanał Raduni – pomiędzy ul. Elżbietańską a Korzenną
9.	2/1	Stare Miasto – ul. Igielnicka 2–4 i Podwale Staromiejskie 71–78
10.	2/2 - 3	Stare Miasto – ul. Olejarna
11.	2/ 4 - 5	Stare Miasto – placyk przy ul. Igielnickiej, koło schronu
12.	2/6 - 7	Stare Miasto – ul. Podwale Staromiejskie 82
13.	2/8	Stare Miasto – ul. Podwale Staromiejskie, róg Olejarnej (dawne numery 69–71)
14.	2/9	Stare Miasto – ul. Igielnicka
15.	91	Stare Miasto – ul. Wałowa, na zapleczu szkoły muzycznej
16.	68	Stare Przedmieście – ul. Św. Trójcy 5 i Kładki 24
17.	61	Stare Miasto – wyspa przy zachodniej elewacji Wielkiego Młyna
18.	104	Stare Miasto – na placu naprzeciw dworca kolejowego
19.	101	wyspa Ostrów
20.	100	Długie Ogrody – narożnik między ulicami Długie Ogrody i Szopy i Szafarnia
21.	99	Główne Miasto – zaplecze budynku ul. Szeroka 29
22.	17	Dolne Miasto – Bastion Żbik
23.	97	Stare Miasto – ul. Podwale Staromiejskie
24.	96	Stare Miasto – na terenie Dworca Głównego
25.	95	Główne Miasto – teren pomiędzy basztą Jacek a halą targową
26.	94	Stare Miasto – skwer D. Kobzdeja pomiędzy ul. Szeroką a Targiem Węglowym
27.	93	Targ Rakowy
28.	92	Główne Miasto – Długi Targ 39/40
29.	15	Dolne Miasto – bastion Wilk
30.	90	Stare Miasto – zachodnia strona ul. Rajskiej od Wielkiego Młyna do istniejącej zabudowy
31.	88	Główne Miasto – ul. U Furty – działki nr 66/7 i 66/11
32.	87	Główne Miasto – ul. Garbary 1
33.	86	Dolne Miasto – rejon ul. Ułańskiej, Sadowej i Łąkowej
34.	85	Nowe Ogrody – rejon ul. Hucisko i Nowe Ogrody
35.	84	Główne Miasto – ul. Długa 12
36.	83	Stare Przedmieście – teren szkoły nr 67 przy ul. Żabi Kruk
37.	82	Główne Miasto – Wielka Zbrojownia
38.	81	Główne Miasto – Wały Jagiellońskie
39.	80	Stare Przedmieście – ul. Toruńska na odcinku pomiędzy ulicami Okopową i Żabi Kruk
40.	79	Nowe Ogrody – rejon dawnej bramy Nowych Ogrodów u zbiegu ulic Nowe Ogrody, Powstańców Warszawskich i Pohulanka
41.	78	Długie Ogrody – przy ul. Długie Ogrody 30
42.	77	Długie Ogrody – wylot ul. Św. Barbary do ul. Długie Ogrody
43.	76	Długie Ogrody – przy ul. Długie Ogrody, na południe od Bramy Żuławskiej
44.	75	Długie Ogrody – przy ul. Elbląskiej 67
45.	74	Dolne Miasto – ul. Jałmużnicza
46.	73	Długie Ogrody – teren szkoły nr 4 przy ul. Łąkowej
47.	72	Zaroślak – rejon ul. Biskupiej
48.	71	Aniołki – al. Zwycięstwa – rejon Bramy Oliwskiej
49.	70	Stare Przedmieście – kościół św. Trójcy
50.	69	Stare Przedmieście – ul. Żabi Kruk
51.	19	Nowe Ogrody – na działce ul. Rogaczewskiego 12
52.	67	Dolne Miasto – ul. Toruńska, rejon mostu nad Nową Motławą
53.	66	Stocznia – rejon basenu stoczniowego
54.	65	Długie Ogrody – pomiędzy ul. Litewską a brzegiem Martwej Wisły
55.	64	Reduta Płońska – wzdłuż brzegu Martwej Wisły pomiędzy mostem kolejowym a ul. Tarcice

56.	63	Długie Ogrody – pomiędzy ul. Litewską a brzegiem Martwej Wisły
57.	62	Stare Miasto – rejon dawnego klasztoru brygidek, ul. Mniszki
58.	59	Dolne Miasto – bastion Królik
59.	58	Stare Miasto – ul. Heweliusza, pomiędzy hotelem a zabudową mieszkaniową
60.	57	Stare Miasto – ul. Zaułek św. Bartłomieja – w rejonie kościoła
61.	56	Stare Miasto – ul. Krosna
62.	55	Stare Miasto – ul. Elżbietańska 10
63.	54	Stare Miasto – ul. Elżbietańska (tylna część działki Wały Jagiellońskie 36)
64.	53	Główne Miasto – plac pomiędzy pawilonem LOT a Pasażem Królewskim
65.	106/1	Główne Miasto – ul. Słodowników
66.	106/2	Główne Miasto – ul. Za Murami
67.	52	Główne Miasto – ul. Pocztowa 1 (ogródek żłobka)
68.	60	Główne Miasto – teren pomiędzy budynkiem UOP a Centromorem
69.	51/1	Główne Miasto – zaplecze komisariatu policji przy ul. Piwnej
70.	51/2	Główne Miasto – ul. Piwna 29–30, ul. Kaletnicza 14–18
71.	51/3	Główne Miasto – kamieniczki MH przy ul. Kramarskiej
72.	50/1	Główne Miasto – ul. Piwna 119/121
73.	50/2	Główne Miasto – ul. Mydlarska – pierzeja zachodnia
74.	49	Główne Miasto – ul. Podmurze
75.	48	Główne Miasto – narożnik Podwala Przedmiejskiego i Słodowników
76.	47	Główne Miasto – rejon przedbramia ul. Długiej i Złotej Bramy
77.	46	Główne Miasto – róg ulic Mariackiej i Grząskiej
78.	45	Główne Miasto – ul. Szeroka
79.	44	Główne Miasto – ul. Szeroka
80.	43/1	Główne Miasto – Kaplica Królewska
81.	43/2	Główne Miasto – ul. Św. Ducha 67/71
82.	42	Główne Miasto – ul. Długa 32
83.	41	Główne Miasto – działka urzędu pocztowego pomiędzy ul. Długą i Ogarną
84.	40	Martwa Wisła
85.	39	Stare Miasto – teren pomiędzy ulicami Heweliusza i Gnilną
86.	38	Stare Miasto – ul. Młyńska 21
87.	37	Główne Miasto – ul. Grobla IV 8 – dawny kościół św. Ducha
88.	35	Główne Miasto – teren zieleńca pomiędzy basztą Jacek a ul. Szeroką
89.	34	Nowe Ogrody – na zapleczu budynku sądu
90.	32	Grodzisko
91.	31	Nowe Ogrody – zieleniec u zbiegu ulic Nowe Ogrody i Powstańców Warszawskich
92.	30	Długie Ogrody – nabrzeże kanału Na Stępce w rejonie ul. Dziewanowskiego
93.	29	Główne Miasto – ul. Ogarna
94.	28	Główne Miasto – ul. Powroźnicza 3
95.	27	Główne Miasto – nad Motławą
96.	26	Stare Miasto – Na Piaskach 10
97.	25	Nowe Ogrody – wykop kolejowy na wysokości ul. Rogaczewskiego i Na Stoku
98.	24	Dolne Miasto – bastion Wyskok
99.	23	Stare Miasto – ul. Stolarska
100.	22	Długie Ogrody – ul. Długa Grobla
101.	21	Główne Miasto – kościół św. Jana wraz z działką
102.	14	Dolne Miasto – bastion Żubr
103.	13	Dolne Miasto – bastion Żubr
104.	12	Wyspa Ołowianka
105.	11	Główne Miasto – ul. Chlebnicka 48–50
106.	10	Główne Miasto – działka Ratusza Głównego Miasta
107.	9	Główne Miasto – Targ Rybny 6–10
108.	8	Stare Miasto – ul. Osiek 17
109.	7/1	Główne Miasto – ul. Tobiasza 12
110.	7/2	Główne Miasto – ul. Tobiasza 7
111.	7/3	Główne Miasto – róg ulic Straganiarskiej i Różanej
112.	6	Stare Miasto – kościół św. Katarzyny z terenem przyległym
113.	5	Główne Miasto – kościół św. Mikołaja
114.	3	Stare Miasto – obszar między ulicami: Grodzką. Wartką i Targiem Rybnym
115.	1	Stare Miasto – obszar między ulicami: Dylinki, Rycerską, Sukienniczą, Na Dylach
116.	4	Stare Miasto – wzdłuż ul. Podwale Staromiejskie 44b, 53, 57–59
117.	6	Ujeścisko
118.	7	Ujeścisko
119.	8	Ujeścisko – na zachód od ul. Łódzkiej
120.	9	Ujeścisko – na zachód od ul. Łódzkiej

121.	10	Ujeścisko
122.	11	Ujeścisko – na północ od ul. Warszawskiej
123.	2	Jasień – pole pomiędzy Kiełpinkiem a Jasieniem
124.	3	Jasień – wschodni brzeg jeziora Jasień
125.	4	Jasień – na wzniesieniu nad jeziorem Jasień
126.	5	Karczemki – rejon skrzyżowania ul. Kartuskiej i Otomińskiej
127.	6	Jasień – 800 m od zabudowy wsi w kierunku zachodnim, na południe od ul. Kartuskiej
128.	7	Jasień – na polu, na północny wschód od zabudowań wsi
129.	8	Jasień – na północ od wsi, nad łąkami
130.	9	Jasień – na wschód od wsi i północ od ul. Kartuskiej
131.	10	Jasień – na południe od ul. Kartuskiej
132.	11	Jasień – Szadółki
133.	12	Jasień – między jeziorem a ul. Kartuską
134.	1	Kozacza Górka
135.	2	w rejonie skrzyżowania ulic Łódzkiej i Świętokrzyskiej
136.	3	Łostowice – na południowy wschód od wsi przy ul. Niepołomickiej
137.	4	Łostowice
138.	5	Łostowice – ul. Niepołomicka
139.	6	Łostowice – ul. Niepołomicka
140.	7	Łostowice – ul. Niepołomicka
141.	8	Łostowice
142.	9	Łostowice
143.	12	Łostowice
144.	13	Łostowice – na południe od ul. Wieżyckiej
145.	14	Łostowice
146.	16	Zakoniczyn – na południe od zabudowań
147.	17	Kozacza Górka
148.	18	Kozacza Górka
149.	20	Łostowice wzniesienie przy ul. Niepołomickiej
150.	21	Łostowice
151.	22	Łostowice
152.	23	Maćkowy – na zachód od ul. Niepołomickiej
153.	24	Łostowice – przy zachodniej granicy ogródków działkowych przy ul. Kampinoskiej
154.	2	Chełm – ul. Pohulanka – naprzeciw kościoła
155.	1	Chełm – ul. Lubuska 152
156.	4	Chełm – na południe od ul. Lubuskiej 152
157.	5	Chełm – na północ od ul. Lubuskiej 152
158.	7	Lipce – na północ od ul. Starogardzkiej, 500 m od mostu
159.	8	Orunia
160.	9	Orunia – ul. Małomiejska
161.	10	Łostowice
162.	12	Chełm – ul. Dragana 21a
163.	1	Maćkowy
164.	2	Maćkowy – ul. Niepołomicka, 450 m od wsi
165.	3	Maćkowy
166.	4	Maćkowy – ul. Niepołomicka
167.	5	Maćkowy
168.	7	Maćkowy
169.	8	Maćkowy
170.	9	Maćkowy
171.	10	Maćkowy
172.	11	Maćkowy
173.	12	Maćkowy
174.	13	Maćkowy
175.	14	Maćkowy
176.	15	Maćkowy
177.	16	Maćkowy
178.	17	Maćkowy
179.	18	Maćkowy
180.	19	Orunia – po wschodniej granicy ogródków przy ul. Kampinoskiej
181.	3	Zabornia – rejon ul. Kartuskiej i Myśliwskiej
182.	1	Szadółki
183.	2	Szadółki
184.	3	Szadółki
185.	4	Szadółki – Rębowo

186.	5	Szadółki – Rębowo
187.	6	Szadółki – Rębowo
188.	8	Szadółki – Rębowo
189.	9	Zakoniczyn
190.	2	Olszynka – ul. Na Szańcach, naprzeciwko bastionu Królik
191.	3	Płonia Mała – na terenie rafinerii, przy pojemniku nr 6
192.	4	Olszynka – ul. Modra, koniec zabudowy
193.	5	Płonia Mała – nad Czarną Łachą
194.	2	Lipce – Góra Szubieniczna
195.	9	Lipce – rejon mostku nad Kanałem Raduni
196.	12	Lipce
197.	14	Św. Wojciech – przy granicy z Rotmanką
198.	3	Chełm – ul. Cienista 16a
199.	5	Orunia – ul. Smolna 13
200.	6	Orunia – na terenie parku Oruńskiego
201.	7	Orunia – nad Motławą
201.	1	Św. Wojciech – wzgórze nad kościołem
203.	2	Św. Wojciech – na wzgórzach przy granicy miasta
204.	3	Św. Wojciech – wzdłuż obwodnicy wsi
205.	4	Św. Wojciech
206.	5	Św. Wojciech – u podnóża wzgórza z kaplicą
207.	6	Św. Wojciech – teren kościoła
208.	7	Św. Wojciech
209.	8	Św. Wojciech – Trakt Św. Wojciecha 446
210.	9	Św. Wojciech – ul. Kapliczna
211.	10	Św. Wojciech – ogrody działkowe nad Radunią
212.	11	Św. Wojciech
213.	12	Św. Wojciech
214.	13	Św. Wojciech
215.	14	Św. Wojciech
216.	15	Św. Wojciech
217.	16	Św. Wojciech
218.	19	Św. Wojciech
219.	2	Brzeźno – plaża na północ od mola
220.	1	Niedźwiednik – skrzyżowanie ul. Potokowej i Słowackiego nad potokiem
221.	2	Niedźwiednik – w lesie, w rejonie zniszczonego mostu
222.	5	Brętowo – teren pomiędzy ul. Matemblewską i Potokową
223.	1	Kiełpino Górne – pole pomiędzy Kiełpinem i Karczemkami
224.	3	Kiełpino Górne – rejon kościoła
225.	7	Kiełpino Górne – na zachód od ul. Otomińskiej
226.	8	Kiełpino Górne – na wschód od ul. Otomińskiej
227.	9	Kiełpino Górne
228.	10	Kiełpino Górne
229.	12	Kiełpino Górne
230.	13	Kiełpino Górne
231.	14	Kiełpino Górne
232.	15	Kiełpino Górne – w rejonie jeziorka
233.	16	Kiełpino Górne
234.	17	Kiełpino Górne
235.	18	Kiełpino Górne
236.	19	Kiełpino Górne
237.	20	Kiełpino Górne
238.	21	Kiełpino Górne
239.	22	Karczemki – przy ul. Kartuskiej
240.	23	Karczemki – przy ul. Kartuskiej
241.	24	Kiełpino Górne
242.	25	Kiełpino Górne
243.	2	Bysewo
244.	3	Bysewo
245.	21	Kokoszki – między dworem a koleją
246.	22	Kokoszki – między dworem a ul. Kartuską
247.	23	Kokoszki
248.	24	Kokoszki
249.	25	Kokoszki

250.	1	Smęgorzyno
251.	2	Smęgorzyno
252.	3	Smęgorzyno
253.	4	Smęgorzyno
254.	1	Letnica – ul. Starowiejska 38
255.	2	Górki Zachodnie – z dna Wisły
256.	3	Górki Zachodnie
257.	1	Matarnia
258.	2	Matarnia
259.	3	Matarnia
260.	4	Matarnia
261.	5	Matarnia
262.	6	Matarnia
263.	7	Matarnia
264.	8	Matarnia
265.	9	Matarnia
266.	12	Matarnia
267.	13	Matarnia
268.	16	Matarnia
269.	2	Firoga
270.	4	Klukowo
271.	3	Klukowo
272.	6	Klukowo
273.	7	Klukowo
274.	8	Firoga
275.	1	Złota Karczma
276.	2	Złota Karczma
277.	3	Złota Karczma
278.	1	Aniołki – przystanek SKM Stocznia
279.	1	Oliwa – katedra
280.	2	Oliwa – park i pałac
281.	3	Oliwa – rejon kościoła św. Jakuba
282.	5	Oliwa – ul. Spacerowa u stóp Pachołka
283.	6	Oliwa – las, rejon 141
284.	7	Oliwa – na wschód od ul. Chłopskiej 2
285.	8	Oliwa – ul. Abrahama 124
286.	9	Owczarnia
287.	10	Oliwa – ogródki działkowe, ul. Wita Stwosza 62
288.	11	Oliwa – na terenie szpitala MW
289.	12	Oliwa
290.	16	Oliwa
291.	17	Oliwa
292.	18	Oliwa - ul. Piastowska
293.	19	Oliwa – ul. Chłopska 2
294.	21	Oliwa – Osiedle Młodych w rejonie kotłowni
295.	23	Niedźwiednik – las przy drodze Pionierów
296.	24	Oliwa – Stary Rynek Oliwski 7
297.	25	Jelitkowo – na brzegu morza w kierunku Sopotu
298.	2	Osowa – na wschodnim brzegu Jeziora Wysockiego
299.	3	Osowa – na północnym brzegu Jeziora Wysockiego
300.	4	Osowa – ul. Barniewicka
301.	5	Osowa – Kukawka (ul. Myśliborska)
302.	6	Osowa
303.	7	Osowa
304.	8	Osowa – na północnym brzegu Jeziora Wysockiego
305.	9	Osowa – na północnym brzegu Jeziora Wysockiego
306.	10	Osowa
307.	11	Osowa
308.	12	Osowa – na północnym brzegu Jeziora Wysockiego
309.	13	Osowa
310.	14	Osowa
311.	15	Osowa – Kukawka (ul. Myśliborska)
312.	16	Osowa – na północ od Jeziora Osowskiego
313.	17	Osowa – Kukawka (ul. Myśliborska 2)
314.	18	Osowa – ul. Kielnieńska 134

315.	19	Osowa
316.	20	Osowa
317.	21	Osowa – na północnym brzegu Jeziora Wysockiego
318.	26	Osowa
319.	27	Osowa
320.	28	Osowa
321.	31	Owczarnia – przy żwirowni
322.	1	Migowo – rejon ul. Myśliwskiej
323.	2	Migowo – rejon ul. Myśliwskiej
324.	3	Migowo – na zachód od wsi
325.	4	Migowo – na zachód od wsi
326.	1	Jelitkowo – ul. Pomorska, rejon dworu Konradshammer
327.	2	Oliwa – ul. Piastowska 45–47
328.	3	Oliwa – ul. Subisława nad potokiem
329.	6	Oliwa – ul. Tysiąclecia 21
330.	1	Srebrna Góra
331.	4	Chełm – ul. Lubuska 152
332.	5	Siedlce – róg ulic Bema i Wyczółkowskiego
333.	6	Siedlce – park przy fosie Nowych Ogrodów
334.	7	Siedlce – róg ulic Kartuskiej i Jasnej
335.	1	Oliwa – Osiedle Młodych
336.	1	Oliwa – Osiedle Młodych
337.	2	Oliwa – teren Dworu III przy ul. Polanki
338.	3	Oliwa – teren szpitala MW
339.	7	Oliwa – ul. Polanki 12
340.	4	Stogi – na wydmach
341.	5	Stogi – na plaży
342.	8	Stogi – rejon dawnego wysypiska
343.	12	Wisłoujście – teren twierdzy z szańcem
344.	1	Strzyża Górna – róg ulic Wita Stwosza i Drożyny
345.	2	Siedlce – na terenie szkoły budowlanej przy Powstańców Warszawskich
346.	3	Siedlce – rejon szpitala kolejowego
347.	1	Niedźwiednik – ul. Słowackiego 105
348.	2	Wrzeszcz – ul. Jaśkowa Dolina
349.	3	Aniołki – teren dawnego cmentarza przy torach kolejowych
350.	5	Wrzeszcz – Strzyża Górna
351.	6	Wrzeszcz – wzgórza na południe od ul. Sobieskiego
352.	9	Wrzeszcz – ul. Jesionowa
353.	10	Wrzeszcz – ul. Krzemienieckiej 15
354.	2	Letnica – na terenie dawnego jeziora
355.	2	Zaspa – ul. Jana Pawła II 20
356.	3	Brzeźno
357.	1	Żabianka – ul. Orłowska
358.	2	Żabianka – skrzyżowanie ulic Pomorskiej i Chłopskiej
359.	3	Żabianka – między PKP a ul. Subisława
360.	4	Oliwa – ul. Piastowska, na terenie działek
361.	5	Żabianka – w rejonie ul. Pomorskiej 42
362.	2	Owczarnia – rejon żwirowni
363.	3	Osowa
364.	4	Osowa
365.	5	Osowa
366.	6	Barniewice
367.	8	Osowa – ul. Sopocka 7/8
368.	105	Stare Miasto – ul. Sieroca 2, 3
369.	107	Stare Miasto – ul. Wałowa 27
370.	102	Długie Ogrody – ul. Seredyńskiego 15
371.	33	Dolne Miasto – na terenie koszar
372.	10	Osowa – ogródki działkowe Portowiec
373.	11	Osowa – ul. Galaktyczna
374.	120	Główne Miasto – ul. Kaletnicza 5–7
375.	103	Główne Miasto – Długi Targ, Zielona Brama
376.	109	Główne Miasto – Długi Targ, Dom Holenderski
377.	121	Główne Miasto – plac u zbiegu ulic Świętojańskiej i Szklary
378.	13	Port Północny

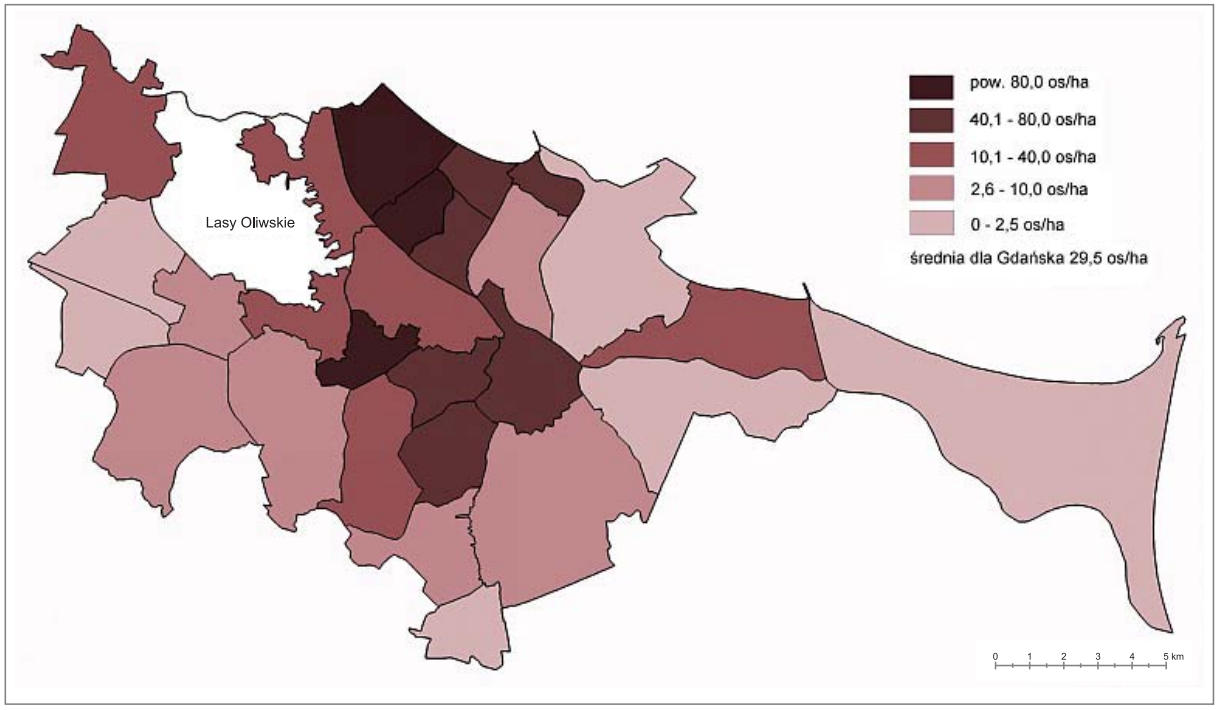
9. Wykaz dóbr kultury współczesnej

Lp.	Nazwa obiektu	Czas powstania	Lokalizacja	Uwagi
Architektura				
1.	Urząd Miejski	1948/49	ul. Nowe Ogrody	pierwszy modernistyczny budynek w Gdańsku, zachowany bez zmian
2.	Teatr Wybrzeże	1956/70	Targ Węglowy	bardzo dobry przykład współczesnej architektury w historycznym otoczeniu
3.	Dom Prasy	1949/50	Targ Drzewny	jeden z pierwszych budynków socrealistycznych o formach wywodzących się z architektury gdańskiej
4.	Wieżowiec CTO, tzw. Zieleniak	1965/71	ul. Wały Piastowskie	jeden z symboli współczesnej architektury gdańskiej, niespotykana technologia konstrukcji budynku
5.	Dom Technika	1969/73	ul. Rajska	bardzo ciekawy przykład architektury budynków użyteczności publicznej z lat 70. XX w.
6.	falowiec	1970/73	ul. Obrońców Wybrzeża	wyjątkowy w swojej skali budynek mieszkalny – porównywany do jednostki marsylskiej Le Courbisiera
7.	kościół pw. Matki Boskiej Częstochowskiej	1980/84	ul. Marii Skłodowskiej-Curie	bardzo ciekawe rozwiązanie obiektu sakralnego na małej działce w zabudowie z pocz. XX w.
8.	kościół Najświętszej Marii Panny Królowej Różańca Świętego	1971/76	ul. Śląska	monumentalne założenie sakralne, centralne o wyjątkowej architekturze
9.	Hala Olivia	1969/72	ul. Grunwaldzka	przykład budynku użyteczności publicznej o ciekawej architekturze i konstrukcji
10.	skrzydło Akademii Sztuk Pięknych	II poł. lat 60. XX w.	ul. Tkacka	pierwszy budynek o formach modernistycznych wybudowany na terenie Głównego Miasta,
11.	Instytut Maszyn Przepływowych	I poł. lat 70. XX w.	ul. Fiszera	budynek o funkcji naukowo-badawczej zlokalizowany na niewielkiej działce o wyjątkowym wystroju elewacji
12.	nowe skrzydło Wojewódzkiego Archiwum Państwowego	1949/50	ul. Wałowa	modernistyczna rozbudowa budynku o formach historyzujących
13.	dawny Morski Dom Kultury (obecnie budynek biurowy)	I poł. lat 50. XX w.	ul. Marynarki Polskiej	wolno stojący eksponowany budynek o formach socrealistycznych
14.	Poczta Główna	1949/51	ul. Długa	budynek socrealistyczny umieszczony w historycznej zabudowie Głównego Miasta
15.	biurowiec Miastoprojektu	1964/65	ul. Elżbietańska	ciekawy budynek modernistyczny wpisany w architekturę historyczną
16.	centrum handlowe Manhattan	2003	ul. Grunwaldzka	przykład współczesnej zabudowy usługowej
17.	Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego	2007	ul. Wita Stwosza	nowoczesny fragment kampusu uniwersyteckiego
Zespoły zabudowy				
18.	osiedle Siedlce II	1951/54	ul. Kartuska	stosunkowo dobrze zachowane osiedle o formach socrealistycznych
20.	osiedle im. Obrońców Poczty Polskiej	1958/62	ul. Elbląska, ul. Głęboka	pierwsze całkowicie zaprojektowane osiedle modernistyczne
21.	osiedle VII Dwór (dawniej Osiedle Młodych)	1957/63	ul. Michałowskiego, ul. Chełmońskiego, ul. VII Dwór	zabudowa wkomponowana w dolinę Lasu Oliwskiego
22.	osiedle Małe Przymorze	1958/65	ul. Śląska, Chłopska, gen. Bora-Komorowskiego	osiedle modernistyczne

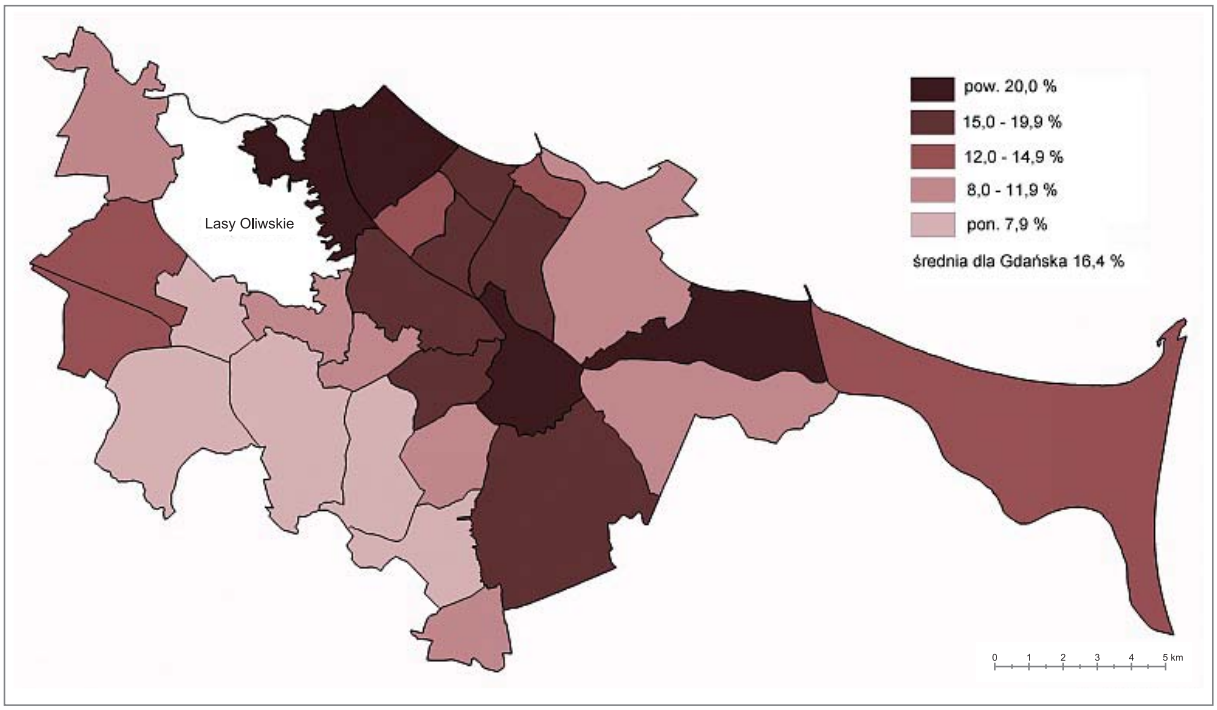
23.	osiedle Grunwaldzka Dzielnica Mieszkaniowa	1951/54	ul. Grunwaldzka od ul. Miszewskiego do Dmowskiego	zachowany układ urbanistyczny i wystroje elewacji
Pomniki i miejsca pamięci				
24.	Obrońców Poczty Polskiej	1979	pl. Obrońców Poczty Polskiej	kompozycja przestrzeni placu z pomnikiem
25.	budynek „Solidarności”	1949	ul. Wały Piastowskie	budynek związany z historią NSZZ „Solidarność” po 1989 r.

10. Zróżnicowanie przestrzenne zjawisk społeczno-gospodarczych (dane z 2002 r. według NSP)

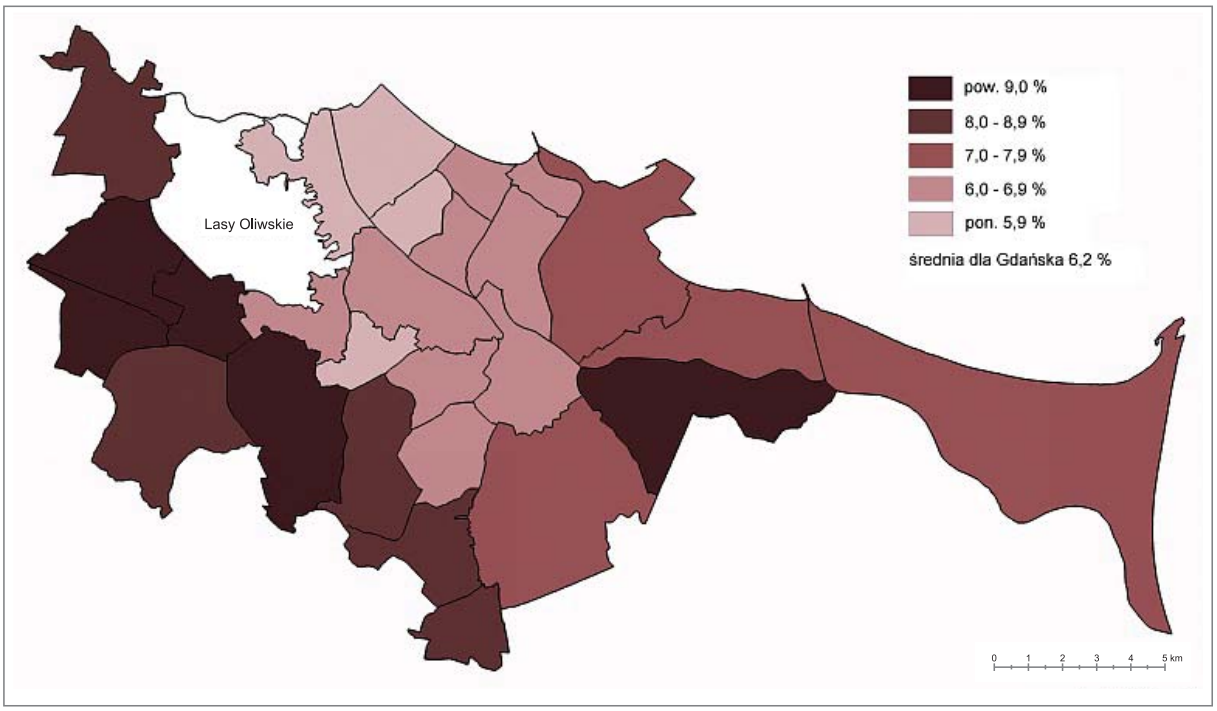
Ryc. 1. Gęstość zaludnienia w 2005 r.

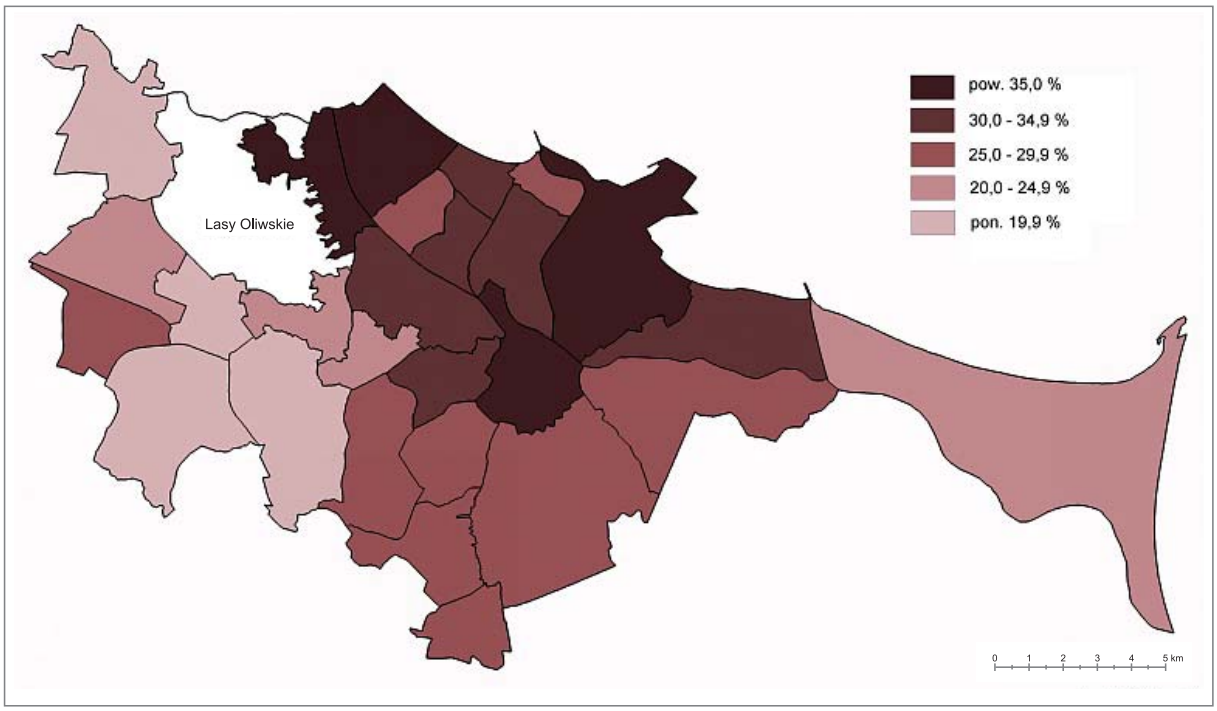
Ryc. 2. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w 2002 r.

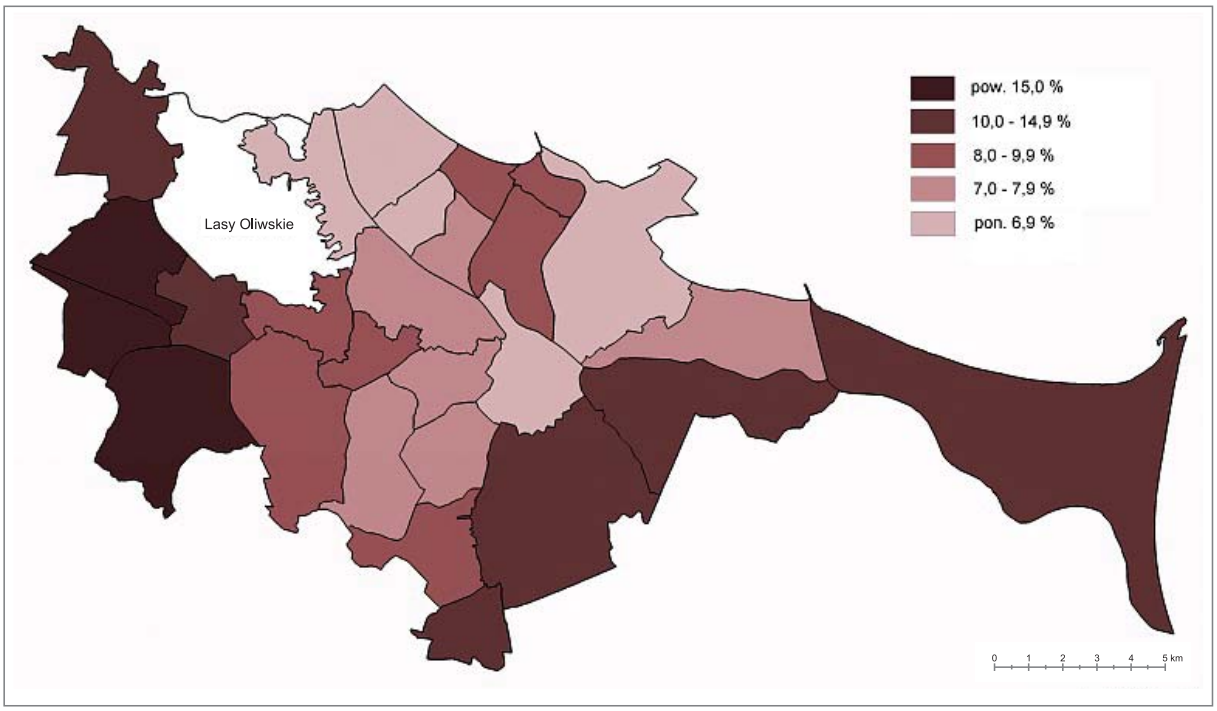

Ryc. 3. Udział dzieci w wieku 7–12 lat w 2002 r.

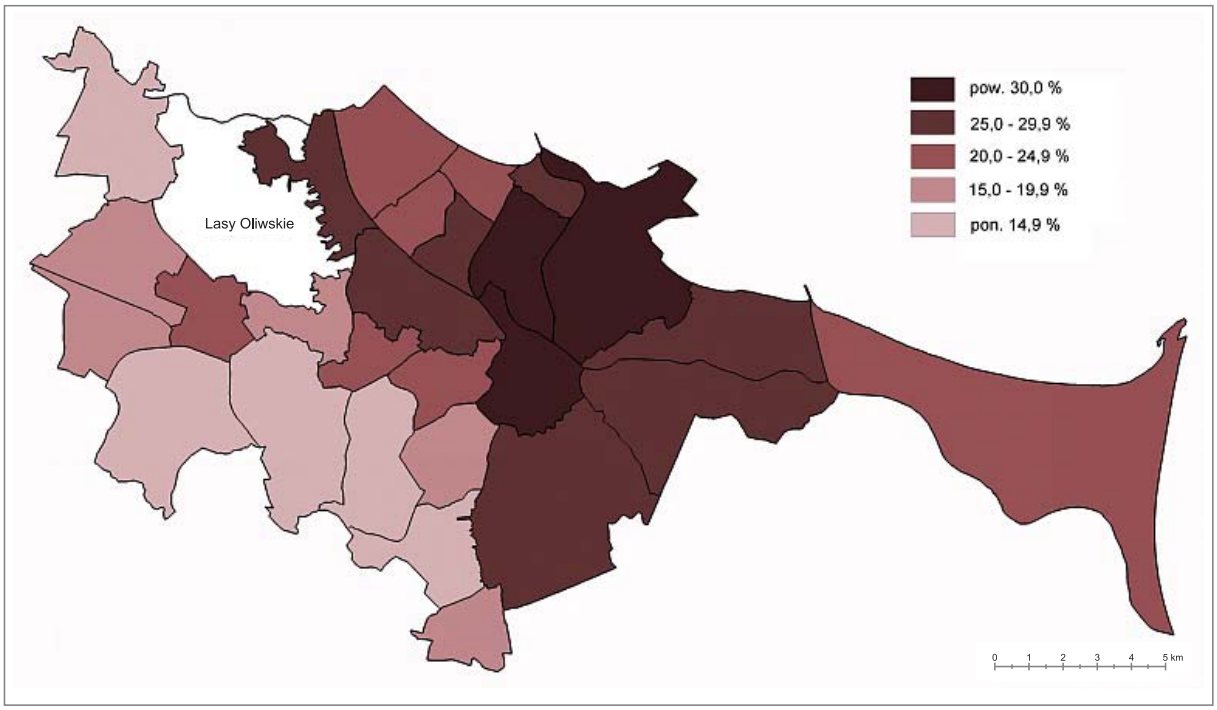
Ryc. 4. Udział jednoosobowych gospodarstw domowych w 2002 r.

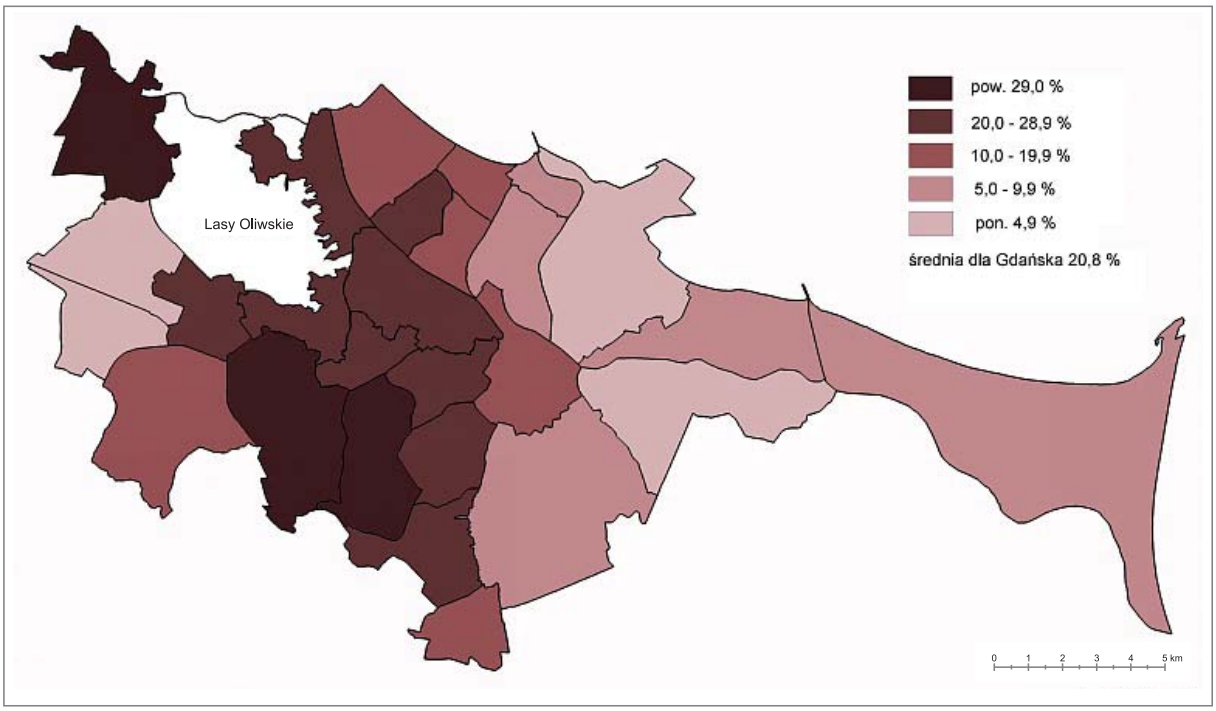

Ryc. 5. Udział gospodarstw pięcio- i więcej osobowych w 2002 r.

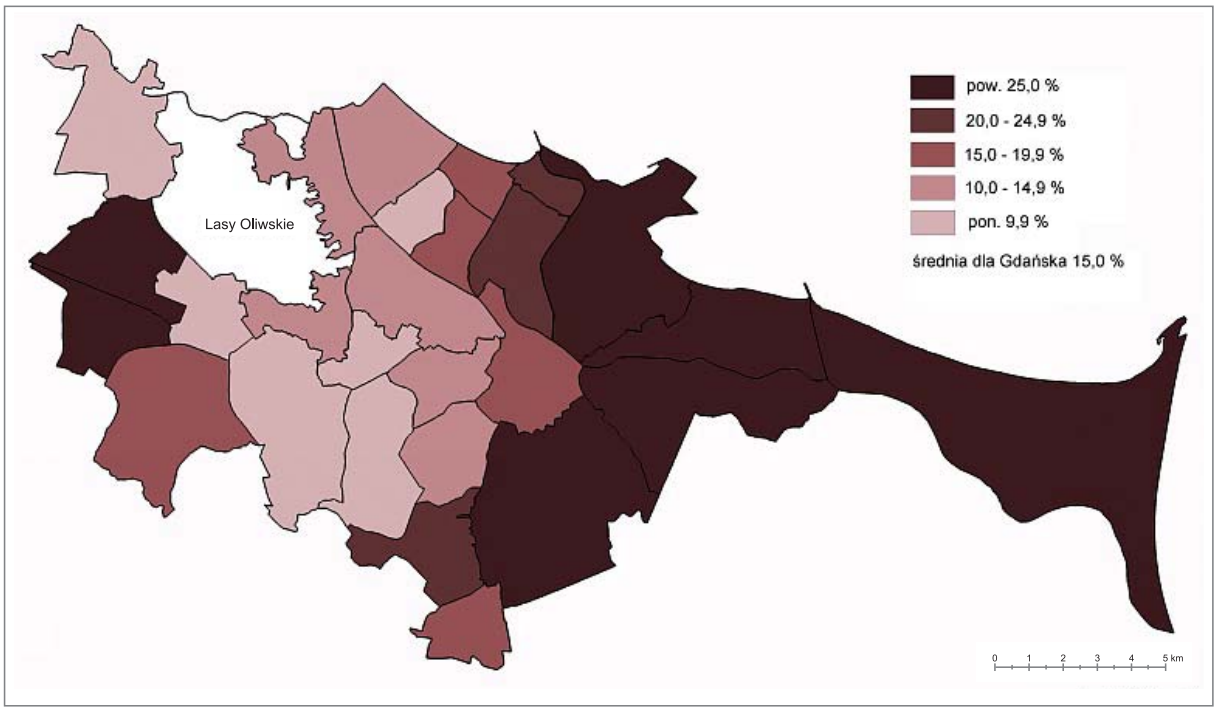
Ryc. 6. Udział rodzin niepełnych w 2002 r.

Ryc. 7. Udział osób z wykształceniem wyższym w 2002 r.

Ryc. 8. Udział osób z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym w 2002 r.

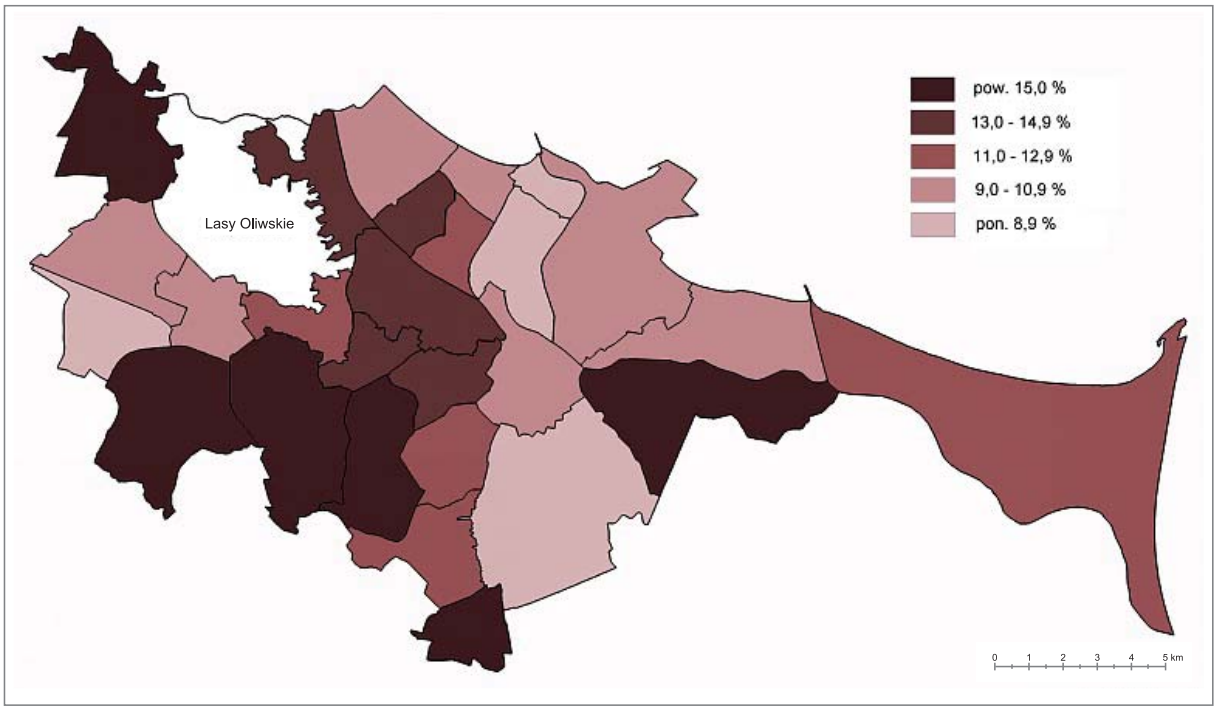

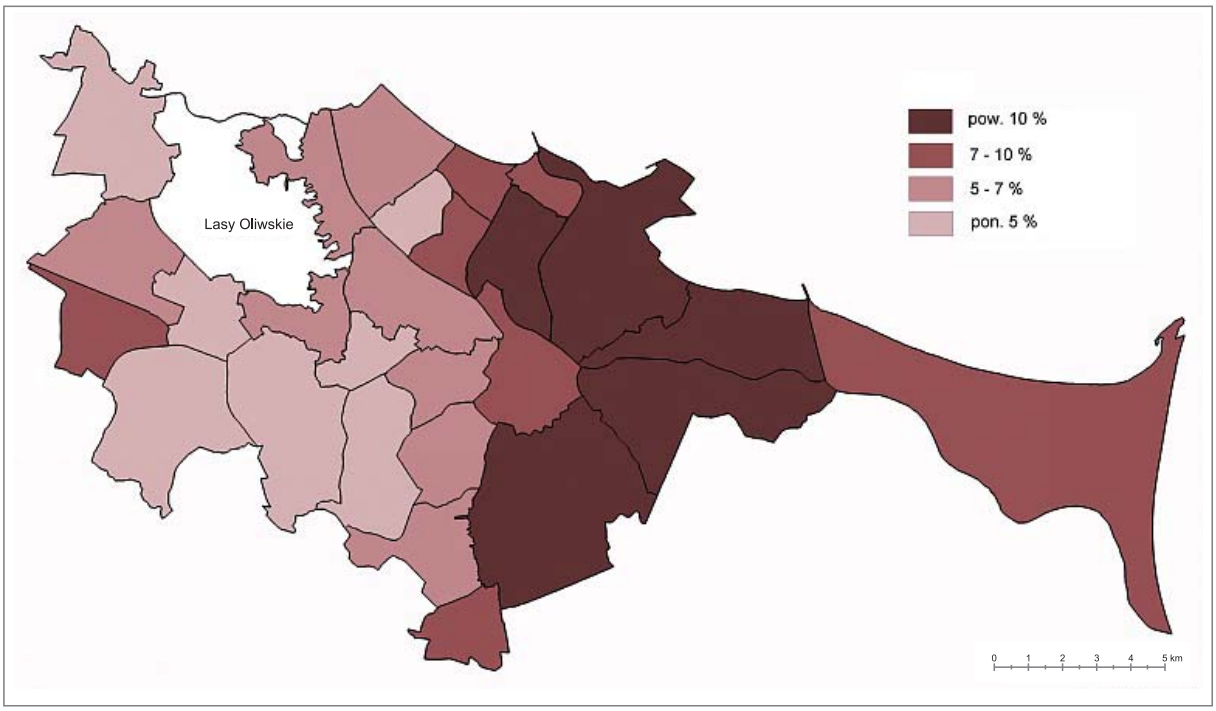

Ryc. 9. Aktywność zawodowa w 2002 r.

Ryc. 10. Udział ludności w wieku 30–49 lat utrzymującej się z samozatrudnienia poza rolnictwem w 2002 r.

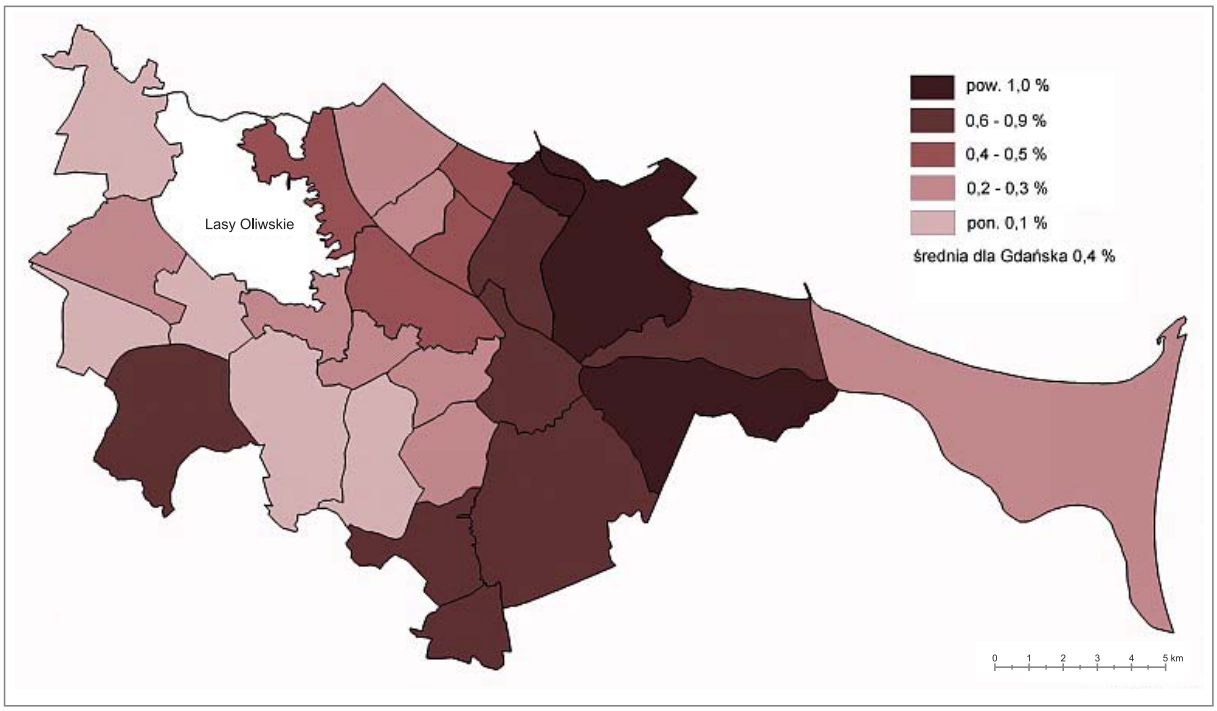

Ryc. 11. Relacja liczby bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym w 2005 r.

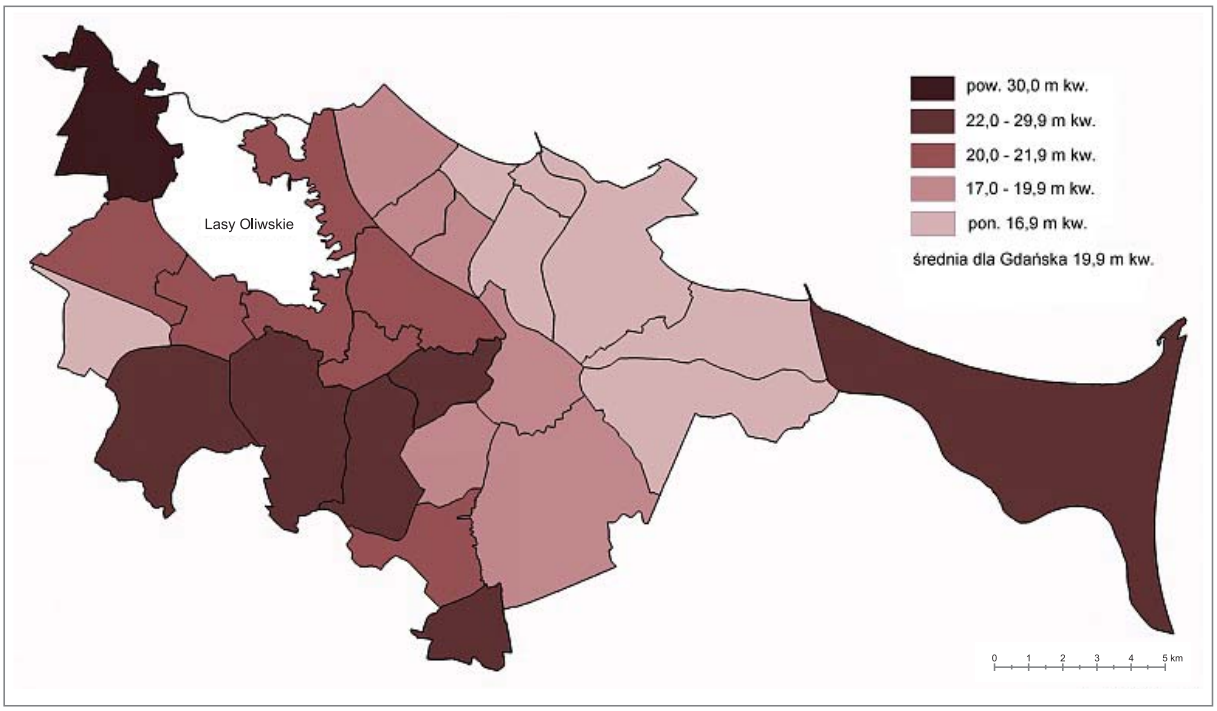

V

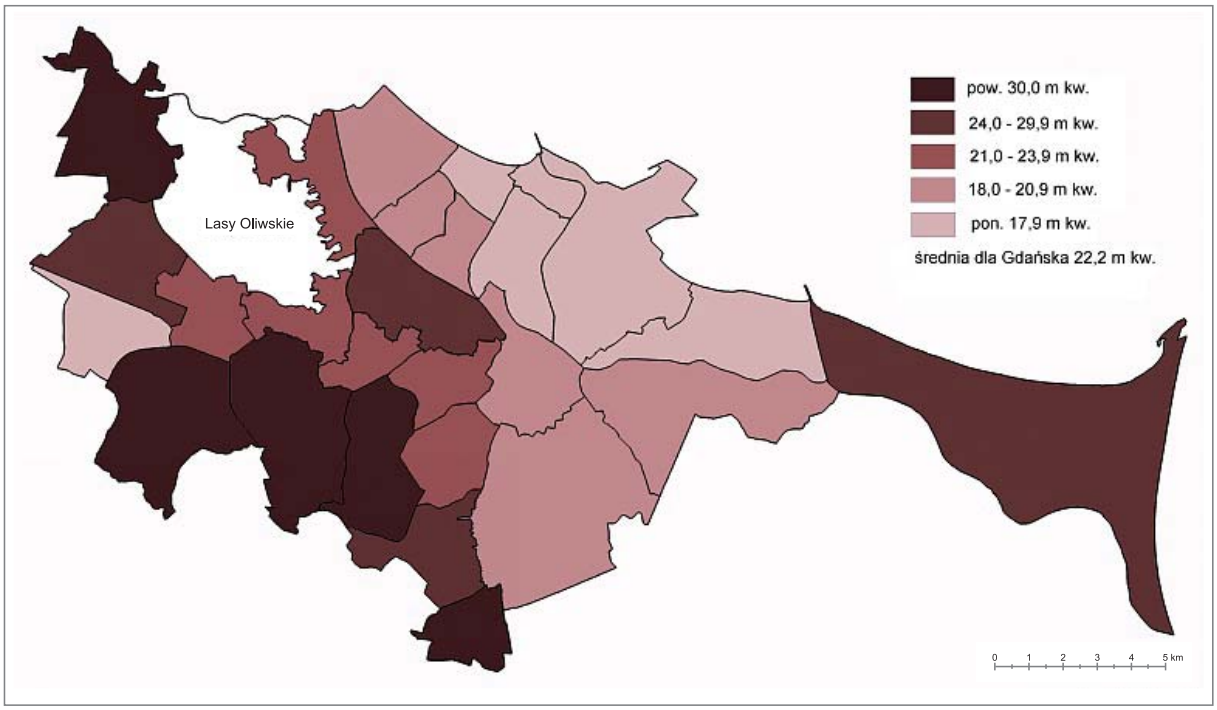
Ryc. 12. Udział gospodarstw domowych utrzymujących się z zasiłków z pomocy społecznej w 2002 r.

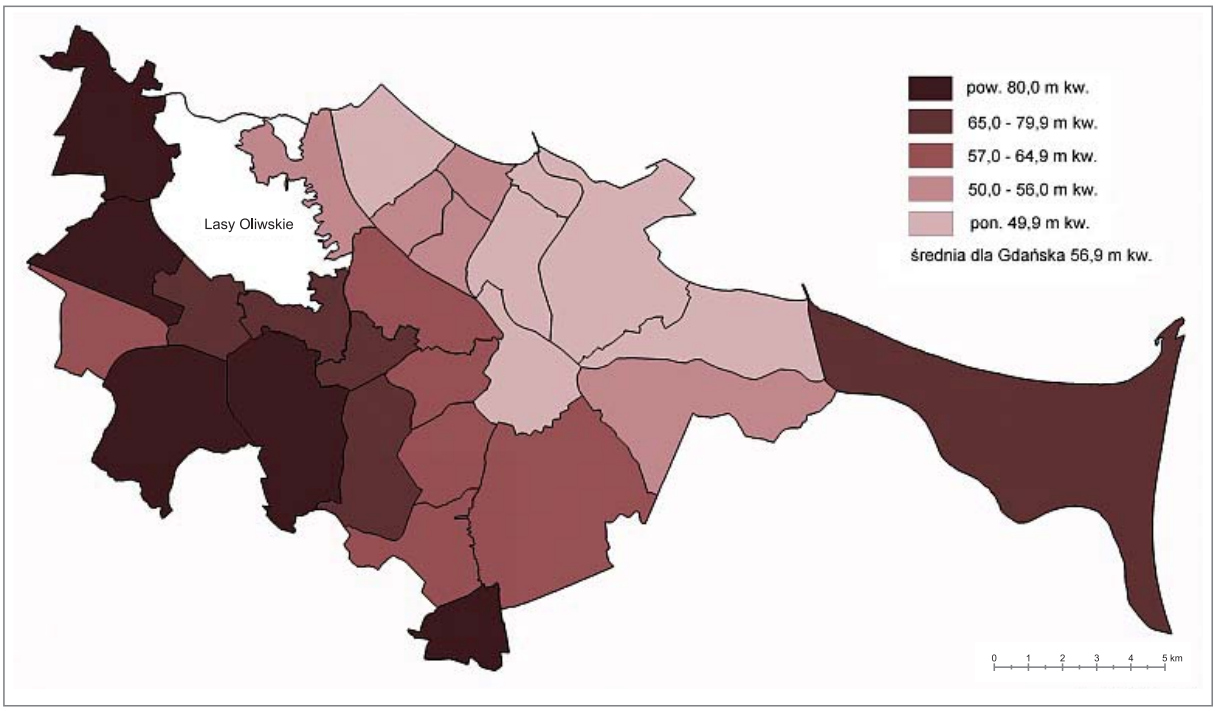

Ryc. 13. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań na osobę w 2002 r.

Ryc. 14. Powierzchnia użytkowa mieszkań na osobę w 2005 r.

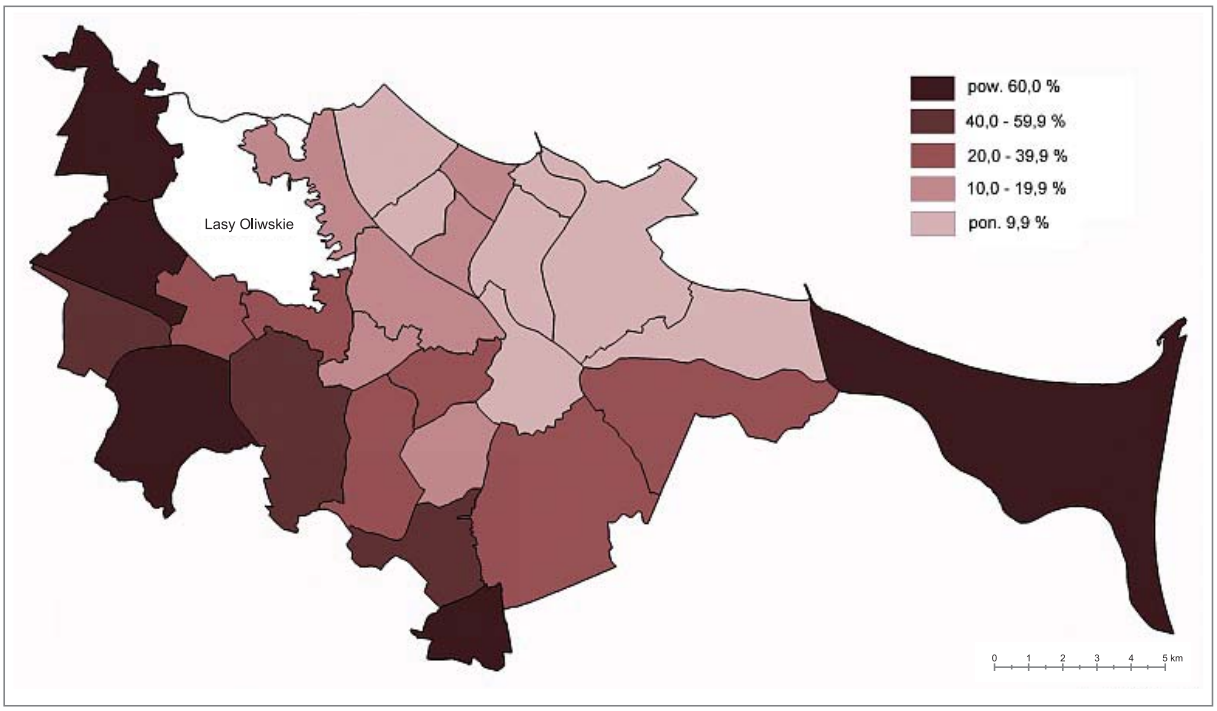

Ryc. 15. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w 2002 r.

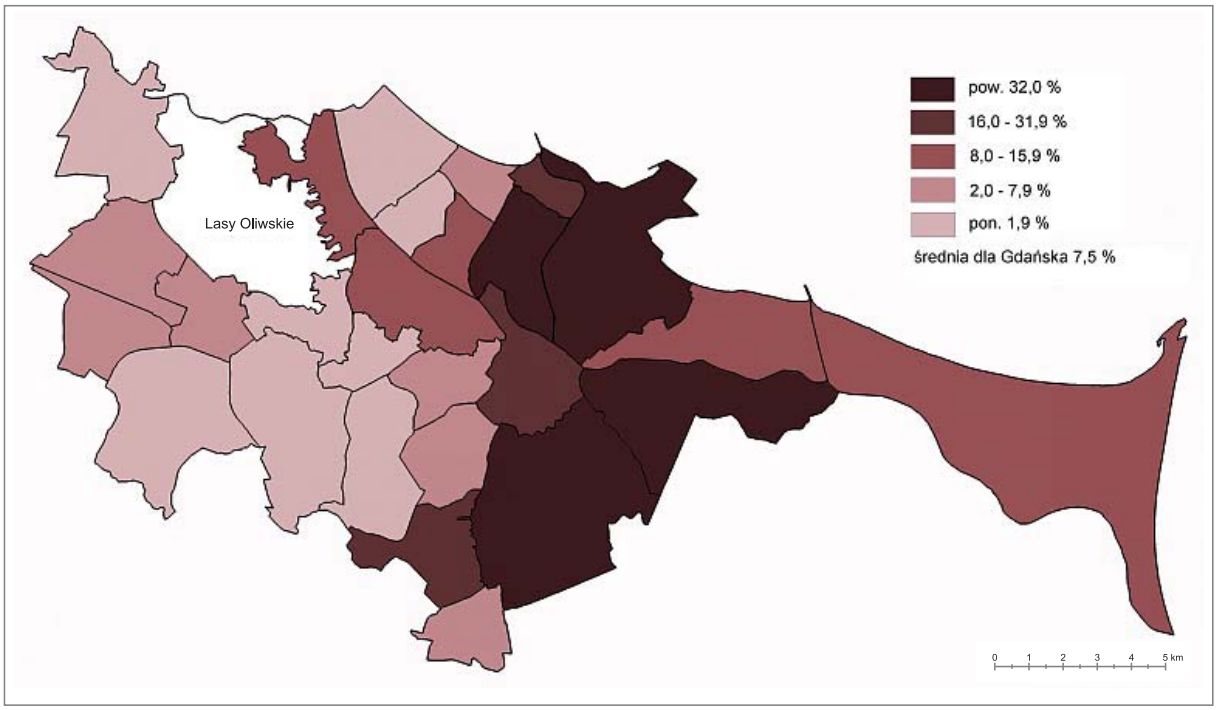
Ryc. 16. Udział mieszkań w zabudowie jednorodzinnej (stan na 2002 r.)

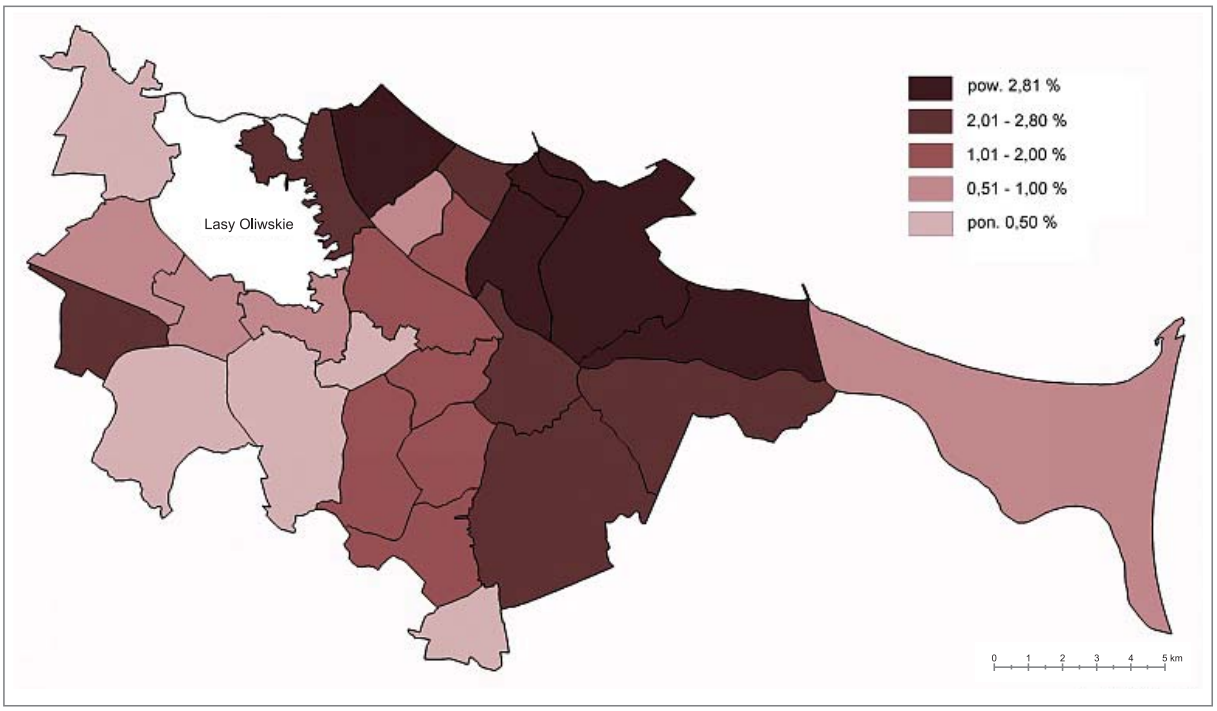

Ryc. 17. Udział mieszkań własnościowych (stan na 2002 r.)

Ryc. 18. Udział mieszkań gminnych w 2002 r.

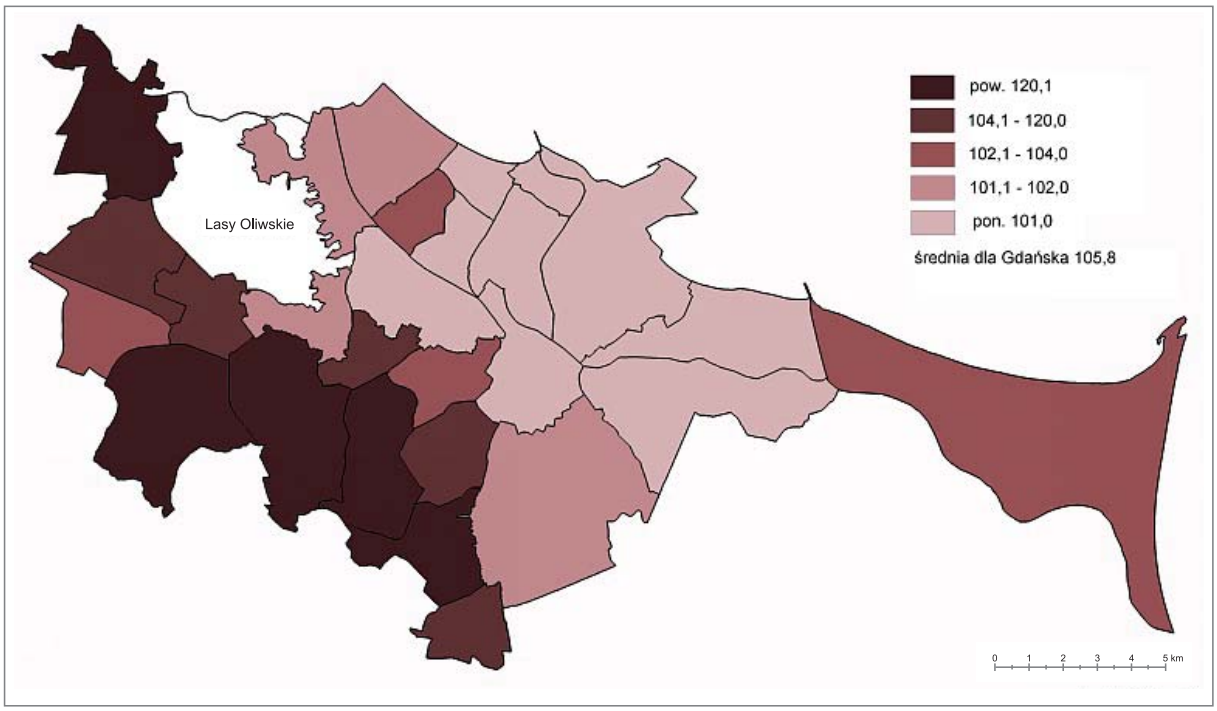

Ryc. 19. Udział mieszkań o powierzchni 30–39 m² zamieszkiwanych przez 2 i więcej gospodarstwa domowe w 2002 r.

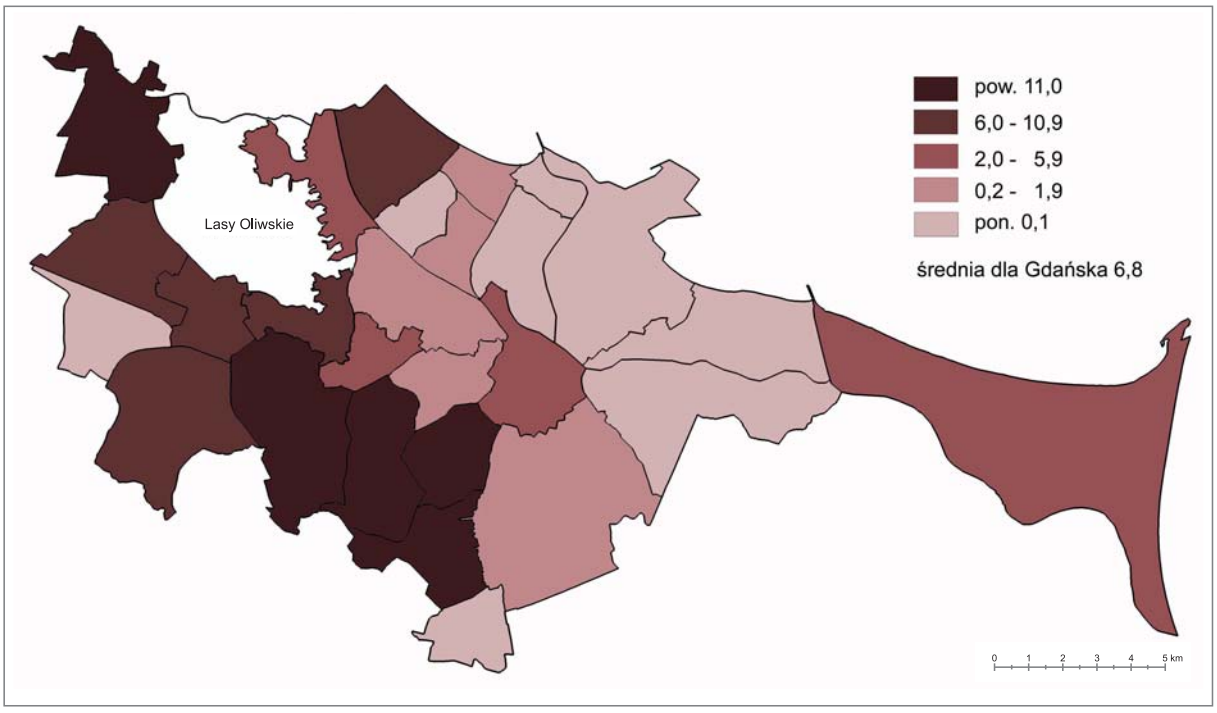

V

Ryc. 20. Dynamika wzrostu liczby mieszkań w okresie: II półrocze 2002–2005 (stan NSP 2002 = 100)

Ryc. 21. Mieszkania oddane do użytkowania w 2006 r. w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jednostki urbanistycznej

V

11. Wykaz cieków podstawowych

Lp.	Nazwa cieku	Odbiornik	Wykonujący prawa właścicielskie	
			cieków z międzywalem	wałów
1.	Potok Oliwski (Jelitkowski)	Zatoka Gdańska	m. Gdańsk	
2.	Kanał A	Potok Oliwski	m. Gdańsk	
3.	Potok Rynarzewski (Renuszewski)	Potok Oliwski	m. Gdańsk	
4.	Potok Ewy	Potok Oliwski	m. Gdańsk	
5.	Potok Lusi	Potok Ewy	m. Gdańsk	
6.	Potok Bernarda	Potok Oliwski	m. Gdańsk	
7.	Potok Strzyża (Bystrzec I)	Martwa Wisła	m. Gdańsk	
8.	Potok Królewski (Bystrzec II)	Potok Strzyża	m. Gdańsk	
9.	Potok Jaśkowy	Potok Strzyża	m. Gdańsk	
10.	Potok Jasień	Potok Strzyża	m. Gdańsk	
11.	Potok Siedlicki	Kanał Raduni	m. Gdańsk	
12.	Potok Oruński	Kanał Raduni	m. Gdańsk	
13.	Potok Kowalski	Potok Oruński	m. Gdańsk	
14.	Potok Kozacki	Potok Oruński	m. Gdańsk	
15.	Potok Szadólski	Potok Oruński	m. Gdańsk	
16.	Potok M-1	Kanał Raduni	m. Gdańsk	
17.	Potok Maćkowy	Kanał Raduni	m. Gdańsk	
18.	Potok M-2	Kanał Raduni	m. Gdańsk	
19.	Potok Św. Wojciech	Kanał Raduni	m. Gdańsk	
20.	Potok Borkowski	Potok św. Wojciech	m. Gdańsk	
21.	Kanał Warzywód I	Martwa Wisła	m. Gdańsk	
22.	Kanał Warzywód II	Kanał Warzywód I	m. Gdańsk	
23.	Kanał Warzywód III	Kanał Warzywód I	m. Gdańsk	
24.	Kanał C polder Orunia	Kanał A – polder Orunia	m. Gdańsk	
25.	Kanał A – polder Olszynka	Motława	m. Gdańsk	
26.	Kanał Rudnicki	Opływ Motławy	m. Gdańsk	m. Gdańsk
27.	Kanał A	Kanał Rudnicki	m. Gdańsk	
28.	Kanał B	Kanał A – polder Rudniki	m. Gdańsk	
29.	Kanał D	Kanał A – polder Rudniki	m. Gdańsk	
30.	Kanał G	Kanał Pleniewski	m. Gdańsk	
31.	Kanał Gniła Łacha	Martwa Wisła	m. Gdańsk	
32.	Kanał K	Martwa Wisła	m. Gdańsk	
33.	Kanał K–1	Kanał K	m. Gdańsk	
34.	Kanał Ku Ujściu	Kanał A do Kanału Kaszubskiego	m. Gdańsk	
35.	Kanał A	Martwa Wisła – Kanał Kaszubski	m. Gdańsk	
36.	Kanał Raduni	Motława	w sporze brak rozstrzygnięć	w sporze brak roz-strzygnięć
37.	Kanał B polder Przejazdowo	Kanał A	Marszałek woj. pom.	
38.	Doprowadzalnik nr 1 polder Przejazdowo	Kanał Piaskowy	Marszałek woj. pom.	
39.	Kanał Niegowski Polder Rudniki	Kanał Rokitnicki	Marszałek woj. pom.	

40.	Kanał Pleniewski	Martwa Wisła	Marszałek woj. pom.	Marszałek woj. pom.
41.	Kanał B-1 polder Rudniki	Kanał A	Marszałek woj. pom.	
42.	Kanał B polder Rudniki	Kanał A	Marszałek woj. pom.	
43.	Kanał A polder Olszynka	Motława	Marszałek woj. pom.	
44.	Kanał B polder Olszynka	Kanał A	Marszałek woj. pom.	
45.	Kanał D polder Olszynka	Kanał B	Marszałek woj. pom.	
46.	Kanał E polder Olszynka	Kanał B	Marszałek woj. pom.	
47.	Kanał A polder Orunia	Motława	Marszałek woj. pom.	
48.	Kanał B polder Orunia	Kanał A	Marszałek woj. pom.	
49.	Kanał D polder Orunia	Kanał A	Marszałek woj. pom.	
50.	Kanał A polder Sobieszewo (Wyspa Sobieszewska)	Martwa Wisła	Marszałek woj. pom.	
51.	Kanał B polder Sobieszewo (Wyspa Sobieszewska)	Kanał A	Marszałek woj. pom.	
52.	Kanał C polder Sobieszewo (Wyspa Sobieszewska)	Kanał B	Marszałek woj. pom.	
53.	Kanał D polder Sobieszewo (Wyspa Sobieszewska)	Kanał A	Marszałek woj. pom.	
54.	Doprowadzalnik nr 1 z przepompowni 38 polder Sobieszewo (Wyspa Sobieszewska)	Wisła	Marszałek woj. pom.	
55.	Rzeka Czarna Łacha	Motława	Marszałek woj. pom.	Marszałek woj. pom.
56.	Rzeka Motława	Martwa Wisła	RZGW Urząd Morski	m. Gdańsk Marszałek woj. pom.
57.	Rzeka Wisła	Zatoka Gdańska	RZGW	Marszałek woj. pom.
58.	Rzeka Radunia	Motława	RZGW	Marszałek woj. pom.
59.	Rzeka Martwa Wisła	Zatoka Gdańska	RZGW Urząd Morski	Marszałek woj. pom.
60.	Opływ Motławy	Martwa Wisła	w sporze brak rozstrzygnięć	m. Gdańsk
61.	Rzeka Stara Motława	Martwa Wisła	Marszałek woj. pom.	m. Gdańsk
62.	Rzeka Wisła Śmiała	Zatoka Gdańska	Urząd Morski	

Uwaga. W wykazie podano stan faktyczny wykonywania praw właścicielskich w stosunku do wód. Wszystkie cieki, sklasyfikowane jako wody płynące, obecnie zarządzane i utrzymywane przez miasto, winny być zgodnie z obowiązującym stanem prawnym zarządzane przez Marszałka województwa pomorskiego. Procedura przekazywania zarządu znajduje się obecnie na etapie ustaleń warunków.

12. Wykaz urządzeń osłony przeciwpowodziowej

A. Obwałowania rzek i kanałów

Lp.	Obiekt	Nazwa cieku	Wał L – lewy P – prawy	Całkowita długość [mb]	Wykonujący prawa właściciel-skie	Powierzchnia chroniona wałem [ha]
1.	Żuławy Gdańskie	Rzeka Motława	L L P P	1547 2800 1495 3950	m. Gdańsk Marszałek woj. pom. m. Gdańsk Marszałek woj. pom.	1400 1490 1500 1500
2.	Żuławy Gdańskie	Rzeka Wisła	L	7300	Marszałek woj. pom.	5070
3.	Żuławy Gdańskie	Kanał odpływowy z przepompowni nr 34	P	550	Marszałek woj. pom.	1800
4.	Żuławy Gdańskie	Rzeka Radunia	L P	4960 5640	Marszałek woj. pom.	5907 1490
5.	Żuławy Gdańskie	Kanał Rudnicki	L P	840 780	m. Gdańsk	1500 1500
6.	Żuławy Gdańskie	Opływ Motławy	P	2800	m. Gdańsk	1500
7.	Żuławy Gdańskie	Kanał Raduni	P	7612	Marszałek woj. pom.	5907
8.	Żuławy Gdańskie	Kanał Pleniewski	L P	1388 3430	Marszałek woj. pom.	1500 4800
9.	Żuławy Gdańskie	Rzeka Czarna Łacha	L	1130	Marszałek woj. pom.	340
10.	Żuławy Gdańskie	Rzeka Martwa Wisła	L P	7800 10 050	Marszałek woj. pom.	280 1800
			razem mb	64 072	razem ha	39 284

B. Wrota przeciwpowodziowe:

– na rzece Motławie – Grodza Kamienna,
– na rzece Opływ Motławy – Wrota Żuławskie w ul. Elbląskiej,
– na rzece Rozwójce (Kanale Pleniewskim) – wrota w ul. Sztutowskiej.

C. Śluza:

– Przegalina – pomiędzy rzekami Wisłą Przekop a Martwą Wisłą.

D. Stacje pomp odwadniających

Lp.	Nazwa pompowni – nr lokalizacja pompowni	Obszar odwadniany [ha]	Odbiornik	Właściciel pompowni
1	2	3	4	5
1.	Rudniki nr 5 ul. Zawodzie	509	Kanał Rudnicki	m. Gdańsk
2.	Płonia Mała nr 1 ul. Sztutowska	21	Kanał Pleniewski	m. Gdańsk
3.	Stogi ul. Kaczeńce	450	Rzeka Martwa Wisła	m. Gdańsk
4.	Stogi (Gniła Łacha) ul. Nad Brzegiem	40	Rzeka Martwa Wisła	m. Gdańsk
5.	Nowy Port ul. Starowiślna	665	Rzeka Martwa Wisła	m. Gdańsk

6.	Kanał Warzywód III ul. Uczniowska		Kanał Warzywód I	m. Gdańsk
7.	Kanał Warzywód III ul. Kochanowskiego			m. Gdańsk
8.	Pas Nadmorski	36	Kolektor „Kołobrzeska”	m. Gdańsk
9.	Olszynka nr 20 ul. Olszyńska	725	Rzeka Motława	Marszałek woj. pom.
10.	Niegowo	340	polder odwadniany przez stację pomp nr 23 Rokitnicę położoną na terenie Pruszcza Gdańskiego	
11.	Sobieszewo nr 34 ul. Przegalińska 11	1 524	Rzeka Martwa Wisła	Marszałek woj. pom.
12.	Orunia nr 21 ul. Przybrzeżna 38	605	Rzeka Motława	Marszałek woj. pom.
	Razem ha	4 915		

Funkcję obiektów ochrony przeciwpowodziowej pełnią także bulwary i nabrzeża rzek położonych w obrębie miasta.

E. Systemy przeciwpowodziowe na brzegu morskim:
– budowle ochrony brzegu,
– wydmy przednie.

Uwagi. Administratorem obiektów należących do m. Gdańska jest spółka Gdańskie Melioracje, w imieniu Marszałka województwa pomorskiego administratorem obiektów jest Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego.

V

13. Zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej:

1) PERN Baza Manipulacyjna i rurociąg Płock – Gdańsk, ul. Kępna,
2) Gaspol SA Morski terminal LPG, ul. Budowniczych Portu Północnego,
3) Rafineria Grupy Lotos, ul. Elbląska,
4) Naftoport Baza Przeładunku Paliw Płynnych Port Północny, ul. kpt. ż.w. W. Poinca,
5) Port Morski SA.

Zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej:

1) Polski Koncern Naftowy ORLEN SA Baza Magazynowa nr 31, ul. Chodackiego,
2) Polski Koncern Naftowy ORLEN SA Baza Magazynowa nr 32, ul. Wiślna,
3) Polski Koncern Naftowy ORLEN SA Baza Magazynowa nr 33, ul. Kujawska,
4) Siarkopol SA, ul. mjra Sucharskiego.

14. Czynne ujęcia wody i ich strefy ochronne

Lp.	Nazwa ujęcia	Akt prawny powołujący strefę ochronną
1.	Czarny Dwór	Rozporządzenie nr 1/2007 Dyrektora RZGW w Gdańsku z 18 stycznia 2007 r.
2.	Zaspa	Rozporządzenie nr 1/2007 Dyrektora RZGW w Gdańsku z 18 stycznia 2007 r.
3.	Dolina Radości	Rozporządzenie nr 2/2007 Dyrektora RZGW w Gdańsku z 18 stycznia 2007 r.
4.	Klukowo	Decyzja Wojewody Gdańskiego nr O-V-7622-47-98-RN
5.	Matarnia	Decyzja Wojewody Gdańskiego nr O-V-7226/9/92
6.	Smęgorzyno	Decyzja Wojewody Gdańskiego nr O-V-72126/91/93
7.	Jasień	Decyzja Wojewody Gdańskiego nr O-V-7622/5/98/RN
8.	Kiełpinek	brak decyzji
9.	Łostowice	Decyzja Wojewody Gdańskiego nr O-V-7622/6/98/RN
10.	Lipce	Rozporządzenie nr 6/2004 Dyrektora RZGW w Gdańsku z 28 kwietnia 2004 r.
11.	Sobieszewo	Decyzja Wojewody Gdańskiego nr O-V-7622/3/98/RN
12.	Świbno	Decyzja Wojewody Gdańskiego nr O-V-7622/2/98/RN
13.	Złota Karczma	Decyzja Prezydenta Miasta Gdańska nr WOŚ-III-6226-02/D/MJ z 23 grudnia 2002 r.
14.	Kalina	Decyzja Prezydenta Miasta Gdańska nr WOŚ-III-6210-4/1/01/JN/D z 5 lutego 2001 r.
15.	Straszyn	Rozporządzenie nr 3/2007 Dyrektora RZGW w Gdańsku z dnia 22 stycznia 2007 r.
16.	Pręgowo	Decyzja Wojewody Gdańskiego nr O-V-7622/10/96
17.	Osowa	Rozporządzenie nr 7/2006 Dyrektora RZGW w Gdańsku z 8 listopada 2006 r.
18.	Oczyszczalnia „Wschód”	Decyzja Wojewody Pomorskiego Gdańska nr OŚ-V-6814/3/2000/mm
19.	Rębiechowo	brak decyzji
20.	Unikom	Decyzja Prezydenta Miasta Gdańska nr WOŚ-III-6226-1/2-1/00/JN/D

15. Wykaz opracowań projektowych i studialnych niezbędnych do prowadzenia prawidłowej polityki rozwoju miasta

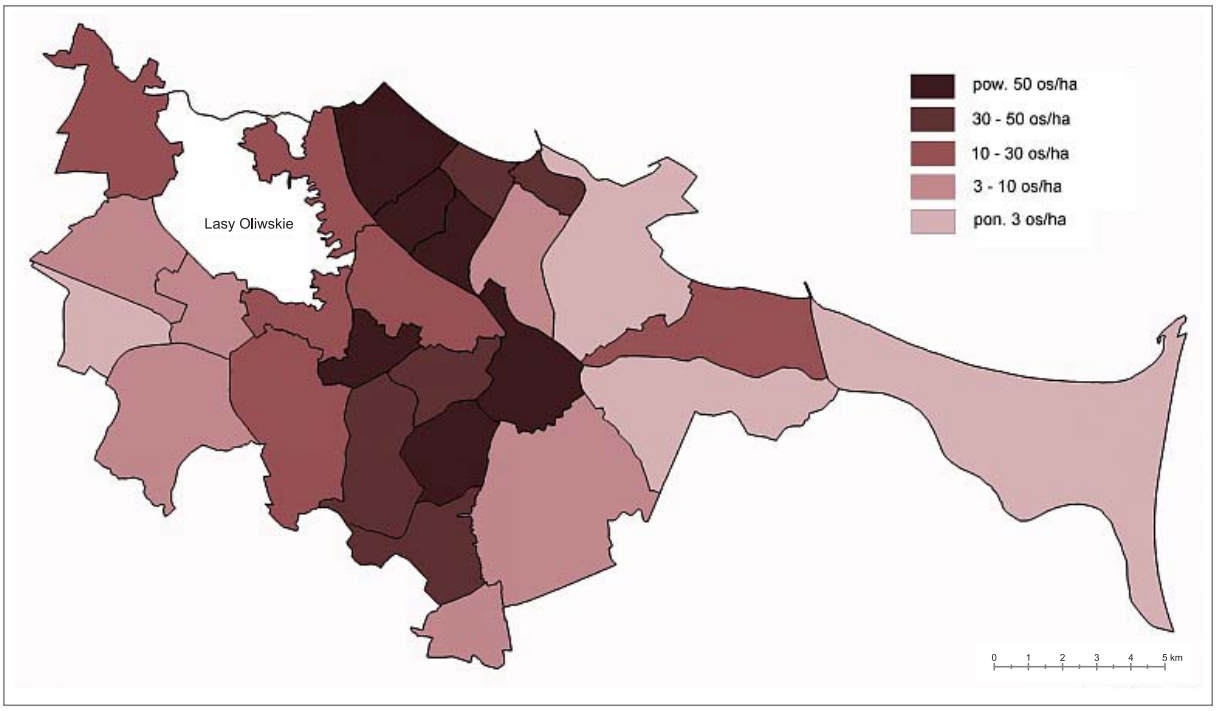
1. Aktualizacja studium zaopatrzenia miasta Gdańska w wodę w warunkach specjalnych.
2. Gminny program opieki nad zabytkami.
3. Monitoring procesów demograficznych, w tym suburbanizacji.
4. Monitoring bezrobocia.
5. Monitoring infrastruktury społecznej.
6. Monitoring mieszkalnictwa.
7. Monitoring podmiotów gospodarczych.
8. Program ochrony i rewaloryzacji nowożytnych fortyfikacji miejskich.
9. Program humanizacji wybranych monofunkcyjnych osiedli mieszkaniowych.
10. Program ochrony i rewaloryzacji fortyfikacji z XIX i I poł. XX w.
11. Projekt koncepcyjny węzła integracyjnego Port Lotniczy.
12. Studia nad rozmieszczeniem ludności w ciągu doby.
13. Studium dzielnicowe Oruni Dolnik.
14. Studium wysokości zabudowy dla Wrzeszcza.
15. Studium dzielnicowe Wyspy Sobieszewskiej.
16. Uaktualnienie lokalnego programu rewitalizacji – zgodnie z ustaleniami regionalnego programu operacyjnego województwa pomorskiego.
17. Uszczegółowienia lokalnego programu rewitalizacji – dzielnicowe programy rewitalizacji: Dolne Miasto, Nowy Port, Wrzeszcz, Orunia.
18. Uszczegółowienie modelu systemu transportowego wykonanego przy użyciu programu EMME/2 przez wprowadzenie parametrów podróży w systemie P + R i ograniczeń parkingowych w poszczególnych rejonach miasta.
19. Wizualizacja w 3D terenów Śródmieścia Historycznego (fragmenty).
20. Wykonanie szczegółowych koncepcji regulacji stosunków wodnych w zlewniach nieobjętych istniejącymi opracowaniami.
21. Koncepcja programowo-przestrzenna terenu na północ od ul. Telewizyjnej w Klukowie Rębiechowie.
22. Koncepcja programowo-przestrzenna terenu na zachód od ul. Bysewskiej w Kokoszkach Przemysłowych.
23. Studium zagospodarowania rekreacyjno-turystycznego Lasów Otomińskich.
24. Studium zagospodarowania rekreacyjno-turystycznego Jeziora Osowskiego i Jeziora Wysockiego.
25. Studium kompleksów nauki i szkolnictwa wyższego.
26. Studia struktur wewnętrznych poszczególnych koncentracji zabudowy śródmiejskiej w obszarach CPU (np. rejon dworca we Wrzeszczu i Galerii Bałtyckiej, rejon ul. Kołobrzeskiej, rejon Targu Siennego i Węglowego) i ZPHU (np. rejon Auchan, rejon Parku Matarnia).
27. Studium kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej i krajobrazu Śródmieścia Historycznego.
28. Studium dzielnicy Południe.
29. Studium dzielnicy Zachód.
30. Studium lokalizacji budynków wysokościowych.
31. Studium obiektów usługowych o charakterze metropolitalnym.

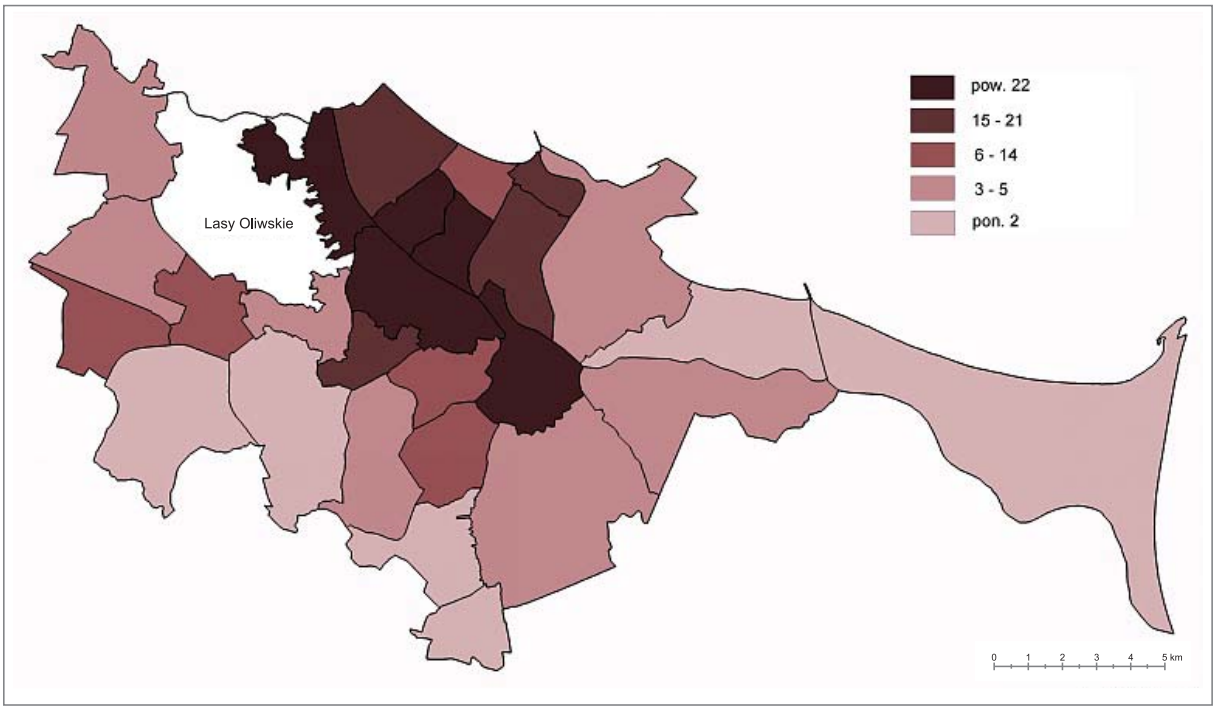

16. Zróżnicowanie przestrzenne zjawisk społeczno-gospodarczych – prognoza na stan wypełnienia struktur

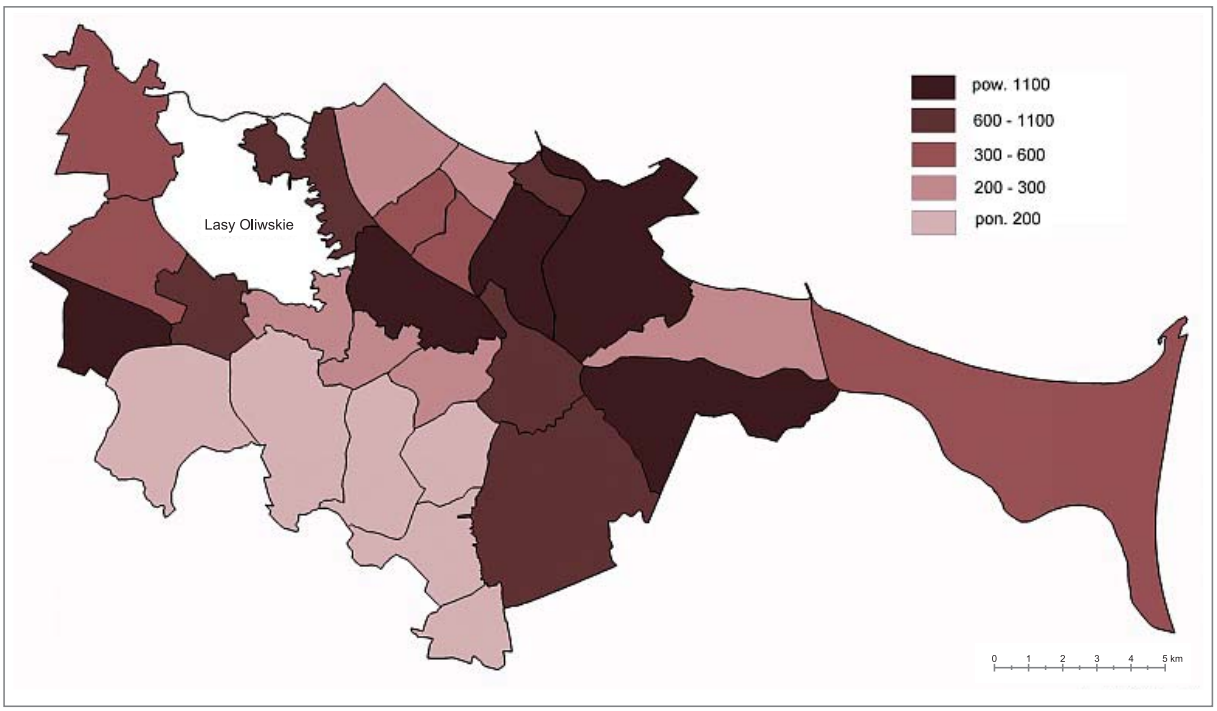
Ryc. 1. Gęstość zaludnienia (osób na hektar) w stanie wypełnienia struktur

Ryc. 2. Liczba miejsc pracy w przeliczeniu na hektar. Prognoza na stan wypełnienia struktur

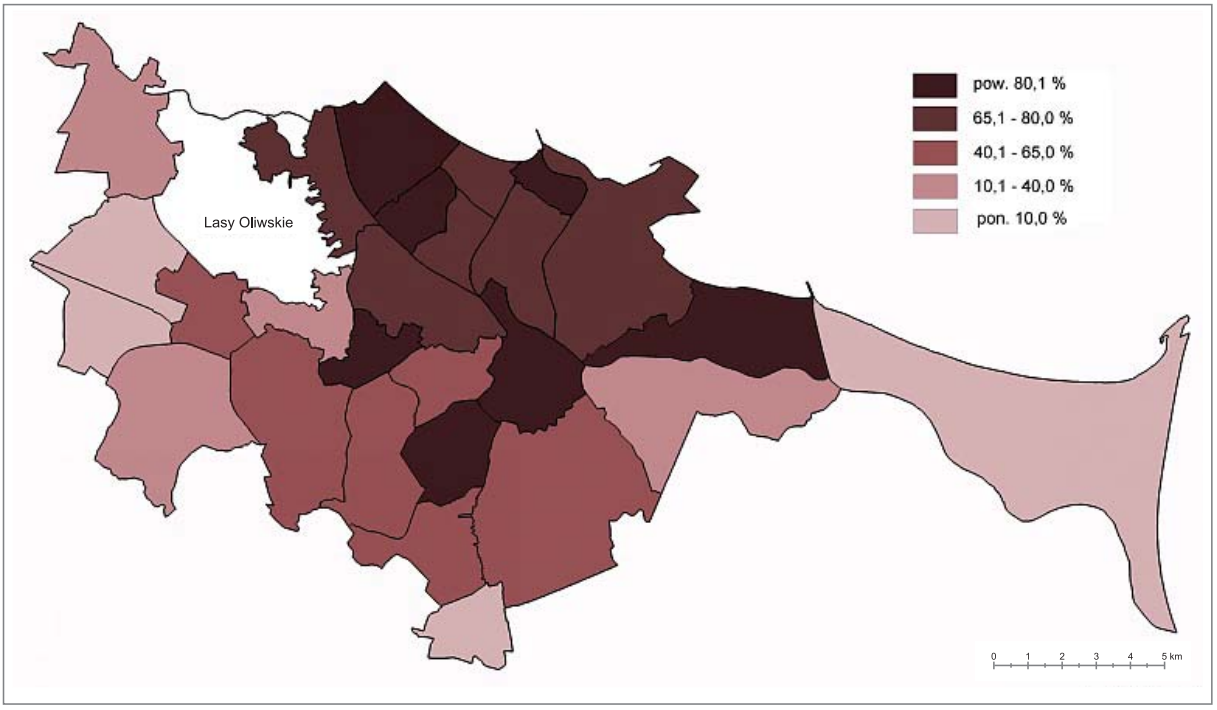

Ryc. 3. Liczba miejsc pracy w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Prognoza na stan wypełnienia struktur

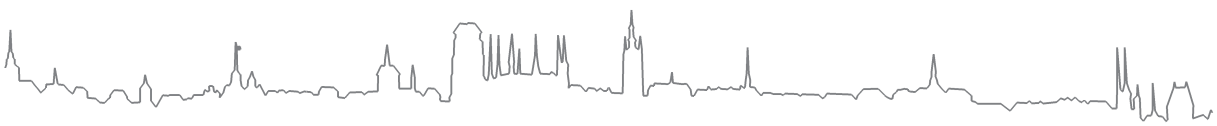

Ryc. 4. Udział mieszkań w zabudowie o wysokiej intensywności. Prognoza na stan wypełnienia struktur

17. Model obsługi miasta Gdańska w zakresie ośrodków usługowych

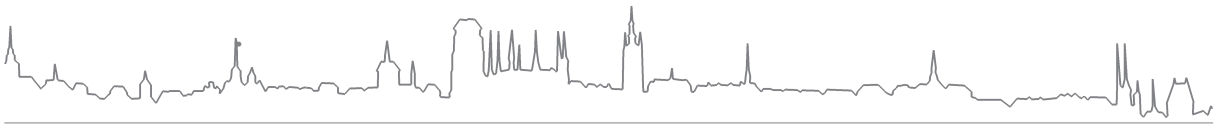
Ranga ośrodka	Ośrodki		Dzielnica
Ośrodek metropolitalny	CPU		Śródmieście Wrzeszcz Oliwa
Ośrodki poziomu dzielnicowego	ZPHU – koncentracje usług	Centrum Osowa	Zachód
		Centrum Matarnia	
		Kiełpinek – rej. ul. Szczęśliwej	Południe
	Jasień – Ujeścisko (projektowany)		
Ośrodki wspomagające ośrodek dzielnicowy	rejon ul. Rakoczego i Schuberta		Śródmieście
	Zaspa – ETC + Lotnia		Wrzeszcz
	Chełm (projektowany) – rejon ul. Sikorskiego i ul. Cienistej		Południe
	Łostowice Centrum (projektowany)		
	Letnica (projektowany)		Port
Ośrodki ponadosiedlowe	Orunia – ul. Gościnna		Śródmieście
	Brzeźno – ul. Gałczyńskiego		Wrzeszcz
	Piecki Migowo Wyspa Piecewska/Rakoczego (projektowany)		
	Żabianka		Oliwa
	Przymorze – rejon ul. Obrońców Wybrzeża (częściowo projektowany)		
	Nowy Port		Port
	ul. Kartuska – ul. Damroki (częściowo projektowany)		Południe
	Orunia Górna		
	Maćkowy (ul. Pruszczańska) (projektowany)		

Ośrodki osiedlowe	ul. Beethovena, ul. Paganiniego	Śródmieście
	ul. Kartuska (Siedlce)	
	ul. Powstańców Warszawskich, ul. Otwarta	
	Brzeźno – ul. Hallera, ul. Gdańska	Wrzeszcz
	Wrzeszcz Dolny – kol. Żeńcy i Uroda (projektowany)	
	Wrzeszcz Dolny – ul. Hallera, ul. Kościuszki	
	Zaspa – al. Jana Pawła II – przy kościele	
	Zaspa – al. Jana Pawła II – przy parku	
	Wrzeszcz Górny – tzw. kwadrat, ul. Wojska Polskiego	
	Wrzeszcz Górny – ul. Słowackiego, ul. Chrzanowskiego	
	Wrzeszcz Górny – polana leśna Srebrniki (projektowany)	
	Brętowo – Niedźwiednik ul. Góralska	
	Brętowo – ul. Potokowa (projektowany)	
	Piecki Migowo ul. Wileńska	
	Piecki Migowo – nowa ul. Bulońska, nowa ul. Politechniczna, nowa ul. Myśliwska (projektowany)	
Ośrodki osiedlowe	ul. Gospody, ul. Pomorska	Oliwa
	ul. VII Dwór	
	Stogi – ul. Stryjewskiego	Port
	Zielony Trójkąt	
	Wyspa Sobieszewska – ul. Turystyczna	
	Chełm – ul. Biegańskiego	Południe
	Chełm – ul. Cieszyńskiego	
	ul. Niepołomicka, os. Kolorowe (projektowany)	
	Łostowice Zachodnie – ul. Świętokrzyska (projektowany)	
	Ujeścisko Łódzka (projektowany)	
	Osowa – ul. Balcerskiego, ul. Niedziałkowskiego	Zachód
	Osowa – ul. Wodnika	
	Smęgorzyno (projektowany)	

18. Tereny przeznaczone do rekultywacji

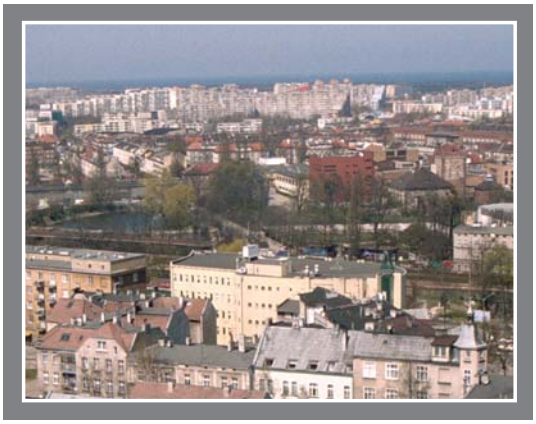
Lp.	Nazwa firmy użytkownika terenu	Lokalizacja terenu zanieczyszczonego	Rodzaj zanieczyszczenia
1.	PHU Linea-Sim sp. z o.o.	ul. Żaglowa	arsen, rtęć, cynk, miedź, ołów, bar, benzyny, olej mineralny
2.	Fabryka Opakowań Blaszanych FOB Invest sp. z o.o.	ul. Sadowa	zanieczysz. lokalne: WWA, arsen, etylobenzen, ksylen, naftalen, ołów
3.	Synergia 99 sp. z o.o.	ul. Doki	WWA, fenole
4.	Siarkopol Gdańsk SA	ul. Pokładowa, ul. mjra H. Sucharskiego, ul. Stara Twierdza, teren za fosą szańca zewnętrznego fortu	pył siarkowy, zakwaszenie gleby pH 1,91–6,7
5.	Zakład Gospodarki Cysternami DEC sp. z o.o.	ul. Michałki – okolice przejazdu kolejowego przy Rafinerii Gd.	substancje ropopochodne
6.	ALLCON OSIEDLA sp. z o.o.	Oliwa, ul. Bora-Komorowskiego	substancje ropopochodne, metale ciężkie
7.	Zakład Komunikacji Miejskiej sp. z o.o.	stacja paliw na terenie bazy ZKM przy ul. Hallera 142	substancje ropopochodne
8.	PKN Orlen SA	na terenie bazy magazynowej PKN ORLEN SA przy ul. Wiślnej	substancje ropopochodne
9.	PKN Orlen SA	Stacja Paliw – Oliwa ul. Grunwaldzka 539, róg ul. Pomorskiej	substancje ropopochodne
10.	PKN Orlen SA	Stacja Paliw – Nowy Port ul. Oliwska 37, róg ul. Na Zaspę	substancje ropopochodne
11.	PKN Orlen SA	Stacja paliw – Orunia ul. Trakt św. Wojciecha 39	substancje ropopochodne
12.	PKN Orlen SA	Stacja paliw – Przymorze ul. Grunwaldzka 341	substancje ropopochodne
13.	PKN Orlen SA	Baza Paliw nr 31, ul. Wielopole, wjazd od ul. Chodeckiego	substancje ropopochodne
14.	PKN Orlen SA	Baza Paliw nr 33, ul. Kujawska, dojazd od ul. Ku Ujściu	substancje ropopochodne
15.	PKN Orlen SA	Baza Paliw nr 9, Kiełpinek ul. Szczęśliwa	substancje ropopochodne
16.	Grupa LOTOS SA	rejon Bazy Manipulacyjnej PERN, w sąsiedztwie ulic Kępnej i Wyciąg	olej napędowy
17.	Grupa LOTOS SA	rejon Basenu Wewnętrznego Portu Północnego, przy ul. Budowniczych Portu Północnego	olej opałowy
18.	Grupa LOTOS SA	rejon Bazy Manipulacyjnej PERN, w sąsiedztwie ulic Kępnej i Wyciąg (przy cmentarzu)	benzyna
19.	Grupa LOTOS SA	Stogi, na wschód od Pustego Stawu	benzyna
20.	Grupa LOTOS SA	Stogi, w obszarze odległym o około 100 m od kolektora zrzutowego ścieków PERN	substancje ropopochodne
21.	Grupa LOTOS SA	Stogi, na wschód od ul. Wrzosy, w kierunku ul. Nowotnej	benzyna
22.	Grupa LOTOS SA	Stogi, rejon zlikwidowanych ogródków działkowych, na zachód od ul. Wrzosy	benzyna
23.	Grupa LOTOS SA	Stogi, przy ul. Kępnej, po zachodniej stronie Bazy Manipulacyjnej PERN	benzyna
24.	Grupa LOTOS SA	Stogi, przy ul. Kutnowskiej, na południe od stacji zasuw Rd-4	substancje ropopochodne
25.	Grupa LOTOS SA	Stogi, w sąsiedztwie ul. Kaczeńce	substancje ropopochodne
26.	Grupa LOTOS SA	Stogi, około 125 m na zachód od ul. Wrzosy	substancje ropopochodne
27.	Grupa LOTOS SA	Stogi, rejon zlikwidowanych ogródków działkowych, około 300 m na zachód od ul. Wrzosy	substancje ropopochodne
28.	Grupa LOTOS SA	Stogi, przy ul. Kępnej, po zachodniej stronie Bazy Manipulacyjnej PERN, na wysokości zbiornika nr 7	substancje ropopochodne
29.	Grupa LOTOS SA	Stogi, w sąsiedztwie Bazy PERN, przy ul. Kępnej, na wysokości zbiornika nr 10	substancje ropopochodne
30.	Grupa LOTOS SA	w sąsiedztwie piezometru P-61, pomiędzy Bazą Manipulacyjną PERN i Portem Północnym	substancje ropopochodne
31.	Grupa LOTOS SA	Stogi, w sąsiedztwie ul. Kutnowskiej, na północ od stacji zasuw Rd-4	substancje ropopochodne

19. Wykaz obszarów i obiektów dziedzictwa kulturowego tworzących tożsamość miasta i jego wizerunek

A. Obszary i obiekty o znaczeniu międzynarodowym tworzące tożsamość miasta i jego wizerunek w skali światowej i europejskiej	
1.	Obszar urbanistyczny Gdańska w obrębie fortyfikacji nowożytnych, w którym nakładają się na siebie historyczne układy: wczesnośredniowieczny (fragmenty Starego Miasta), średniowieczny (miasto portowe lokowane na prawach lubeckim i chełmińskim), barokowy (ciąg fortyfikacji miejskich z Dolnym Miastem), dziewiętnastowieczny (pochodząca z przełomu XIX i XX wieku przebudowa zachodnich terenów pofortecznych oraz zabudowa Dolnego Miasta)
2.	Wybitne zabytki architektury: Brama Wyżynna Zespół Przedbramia ul. Długiej Złota Brama Dom Uphagena Ratusz Głównego Miasta, Dwór Artusa z fontanną Neptuna zespół kościoła Najświętszej Marii Panny Wielka Zbrojownia Żuraw Portowy
3.	Miejsca związane z najnowszą historią Polski i Europy Wschodniej – rejon placu Solidarności z salą BHP Stoczni Gdańskiej
4.	twierdza Wisłoujście – jedna z nielicznych zachowanych w Europie nowożytnych twierdz nadmorskich
5.	pole bitewne Westerplatte
6.	katedra pw. Trójcy Świętej w Oliwie
B. Obszary i obiekty o znaczeniu krajowym i regionalnym	
1.	zespół urbanistyczno-krajobrazowy Doliny Radości kuźnia wodna
2.	zespół parku pocysterskiego i pałac Opatów w Oliwie
3.	zespół urbanistyczny Starej Oliwy
4.	Potok Jelitkowski: osada rybacka w Jelitkowie park Zdrojowy park podworski Przymorze
5.	zespół urbanistyczno-krajobrazowy ul. Polanki Dwór II „Quellbrunn”
6.	zespół urbanistyczno-krajobrazowy ul. Jaśkowa Dolina wraz z parkami leśnymi Jaśkowego Lasu (gaj Gutenberga i Wzgórze Jana), zespoły dworsko-parkowe Królewskiej Doliny i Studzienka
7.	zespół urbanistyczny Dolnego Wrzeszcza obejmujący zabudowę z II poł. XIX i pocz. XX w. park i dwór Kuźniczki
8.	zespół urbanistyczny Politechniki Gdańskiej z Wielką Aleją i zespołami pocmentarnymi
9.	zespół urbanistyczny Nowego Portu obejmujący zabudowę z XIX i pocz. XX w.
10.	zespół dawnej wsi rybackiej w Brzeźnie z Domem Zdrojowym i parkiem oraz reliktami fortyfikacji z pocz. XX w.
11.	zespół urbanistyczny wsi i sanktuarium w Św. Wojciechu kościół pw. św. Wojciecha

12.	Kanał Raduni – średniowieczny zabytek techniki i inżynierii wodnej dom podcieniowy Lwi Dwór dwór Ferberów park Oruński z dworem zespół kościoła św. Ignacego w Starych Szkotach Wielki Młyn
13.	zespół urbanistyczno-krajobrazowy polderu na Wyspie Sobieszewskiej: zespół śluzy w Przegalinie zespół dworsko-parkowy w Wieńcu zabudowa dawnej wsi Świbno na wale wiślanym grobla w Górkach Wschodnich
14.	obiekty zabytkowe: ratusz Starego Miasta kościoły Starego Miasta: św. Brygidy i św. Katarzyny Poczta Polska w Gdańsku kościół św. Mikołaja kościół św. Jana kościół św. Piotra i Pawła na Starym Przedmieściu zespół pofranciszkański św. Trójcy na Starym Przedmieściu kościół menonitów na Zaroślaku zespół kościoła Bożego Ciała na Grodzisku zespół bram wodnych Głównego Miasta zespół spichlerzy na Ołowiance (Centralne Muzeum Morskie) wraz z dawną elektrownią (Pomorska Filharmonia Bałtycka) zespół fortyfikacji Dolnego Miasta z bramami, Śluzą Kamienną i Małą Zbrojownią zespół fortyfikacji Biskupiej Górki i Grodziska Dworzec Główny Stocznia Cesarska cmentarz-pomnik na Zaspie

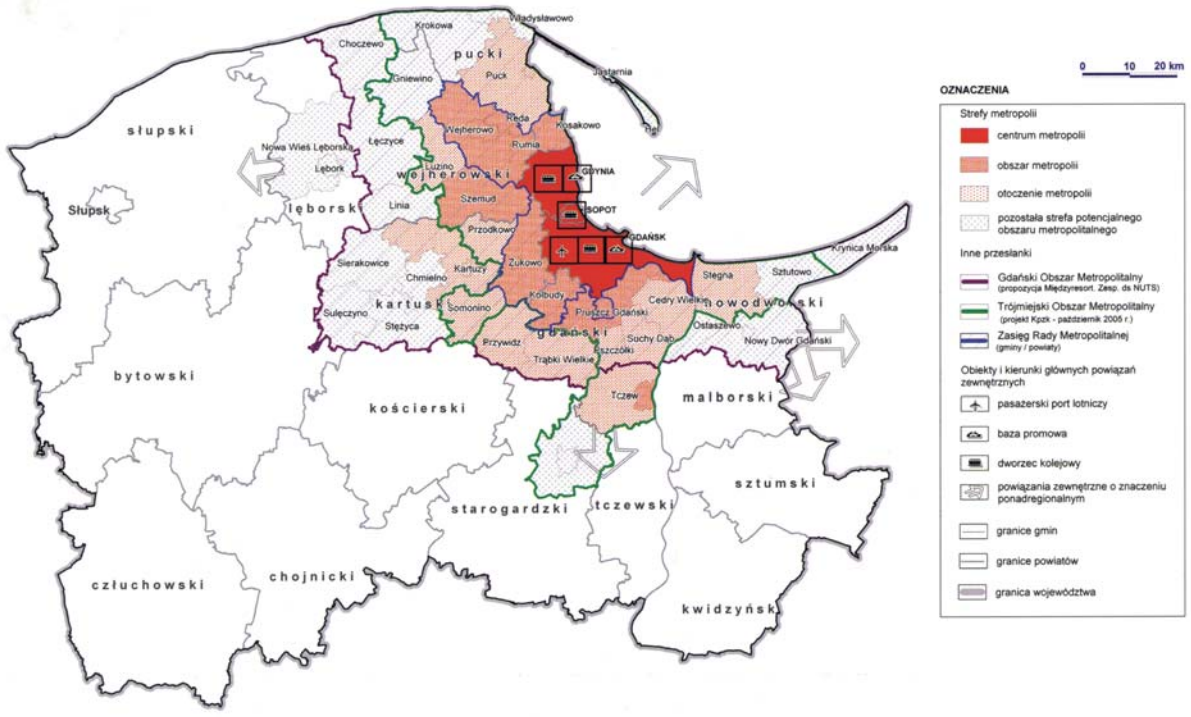
20. Gdański obszar metropolitalny

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 r. wprowadza obowiązek uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego (art. 39 punkt 3.4: „W planie zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia się ustalenia strategii rozwoju województwa oraz określa się w szczególności: [...] obszary metropolitalne"). Plan zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego jest częścią planu zagospodarowania przestrzennego województwa (art. 39 ust. 6). Przez obszar metropolitalny zgodnie z art. 2 punktem 9 ustawy „należy [...] rozumieć obszar wielkiego miasta oraz powiązanego z nim funkcjonalnie bezpośredniego otoczenia, ustalony w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju".
Plan ten jest nowym instrumentem polityki przestrzennej, doceniającym wagę obszarów metropolitalnych i podkreślającym potrzebę współpracy na tym poziomie. Trzeba nadmienić, że jest to po raz pierwszy użyte narzędzie koordynujące zagospodarowanie przestrzenne w tej skali, które pozwala na rozwiązanie problemów dotyczących miasta centralnego i jego zurbanizowanego otoczenia.
Na podstawie uchwały nr 374/XXV/04 Sejmiku województwa pomorskiego z 19 lipca 2004 r. Marszałek województwa pomorskiego przystąpił do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego, stanowiącego część planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego.
W pracach nad planem zagospodarowania przestrzennego Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego czynny udział bierze miasto Gdańsk, będące stolicą województwa i obszaru metropolitalnego. 30 grudnia Prezydent Miasta Gdańska zgłosił formalny wniosek m. Gdańska do planu Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego. Wśród wniosków miasta do przyszłego planu GOM dominują problemy rozwoju funkcji metropolitalnych i poprawy atrakcyjności osadniczej, które zmierzają do odwrócenia obecnych niekorzystnych trendów demograficznych, a także do poprawy atrakcyjności Gdańska dla inwestorów.
Zarządzeniem z 1 grudnia 2004 r. Marszałek powołał Komisję Planu Zagospodarowania Przestrzennego Obszaru Metropolitalnego oraz zespoły zadaniowe w następujących zakresach: funkcji metropolitalnych, osadnictwa, transportu, środowiska przyrodniczego i kulturalnego oraz ponadlokalnej infrastruktury technicznej. Prezydent Miasta Gdańska na zaproszenie Marszałka województwa wyznaczył swoich przedstawicieli do tych ciał, wśród nich pracowników Biura Rozwoju Gdańska.
Prace przedstawicieli miasta przy projekcie planu zagospodarowania przestrzennego GOM oraz równocześnie prowadzone w BRG prace nad aktualizacją *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gdańska* wzbogaciły wiedzę na temat różnorodnych powiązań funkcjonalno-przestrzennych, gospodarczych i demograficzno-społecznych metropolii. Pozwoliło to na opracowanie *Wizji Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego z perspektywy miasta centralnego*, której celami są:
– doprecyzowanie i konkretyzacja wniosków miasta do planu zagospodarowania przestrzennego Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego,
– dodatkowe uzasadnienie i skomentowanie tych wniosków pod kątem interesów miasta Gdańska,
– zobrazowanie wniosków i uwarunkowań rozwoju GOM na mapie.
Sporządzone opracowanie pozwoli na pełniejsze wzięcie udziału w dyskusji nad kształtem Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego i w pracach nad planem zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego, na sprecyzowanie stanowiska m. Gdańska dotyczące rozwoju metropolii, jak również na wykorzystanie przy pracach dotyczących opracowania niniejszego aneksu, który ma charakter informacyjno-promocyjny.

Delimitacja obszaru metropolitalnego

W latach 70. XX w. została stworzona definicja aglomeracji gdańskiej. Obecnie utrwaliła się delimitacja obejmująca 18 najbardziej zurbanizowanych miast: Gdańsk, Sopot, Gdynię, Redę, Rumię, Wejherowo, Pruszcz Gdański, i gminy wiejskie: Wejherowo, Kosakowo, Luzino, Szemud, Przodkowo, Żukowo, Kolbudy Górne, Pruszcz Gdański, Pszczółki oraz Cedry Wielkie. Obecnie obszar aglomeracji gdańskiej może być traktowany jako wewnętrzna struktura urbanizacji w obrębie GOM.
W opracowaniu pokazano także delimitację obszaru metropolitalnego proponowaną przez Urząd Marszałkowski (ryc. 1 – mapa wynikowa). Odchodzi ona od granic powiatowych i obejmuje Gdańsk, Sopot i Gdynię oraz powiaty: pucki, wejherowski, kartuski, gdański (z siedzibą w Pruszczu Gdańskim) i nowodworski oraz cztery gminy z powiatów lęborskiego i tczewskiego, dwie miejskie: Lębork i Tczew oraz dwie wiejskie: Nową Wieś Lęborską i gminę Tczew. W tej delimitacji obszar metropolitalny obejmuje łącznie 50 miast i gmin zamieszkanych przez ponad 1,4 mln mieszkańców.

Ryc. 1. Delimitacje Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego – mapa poglądowa

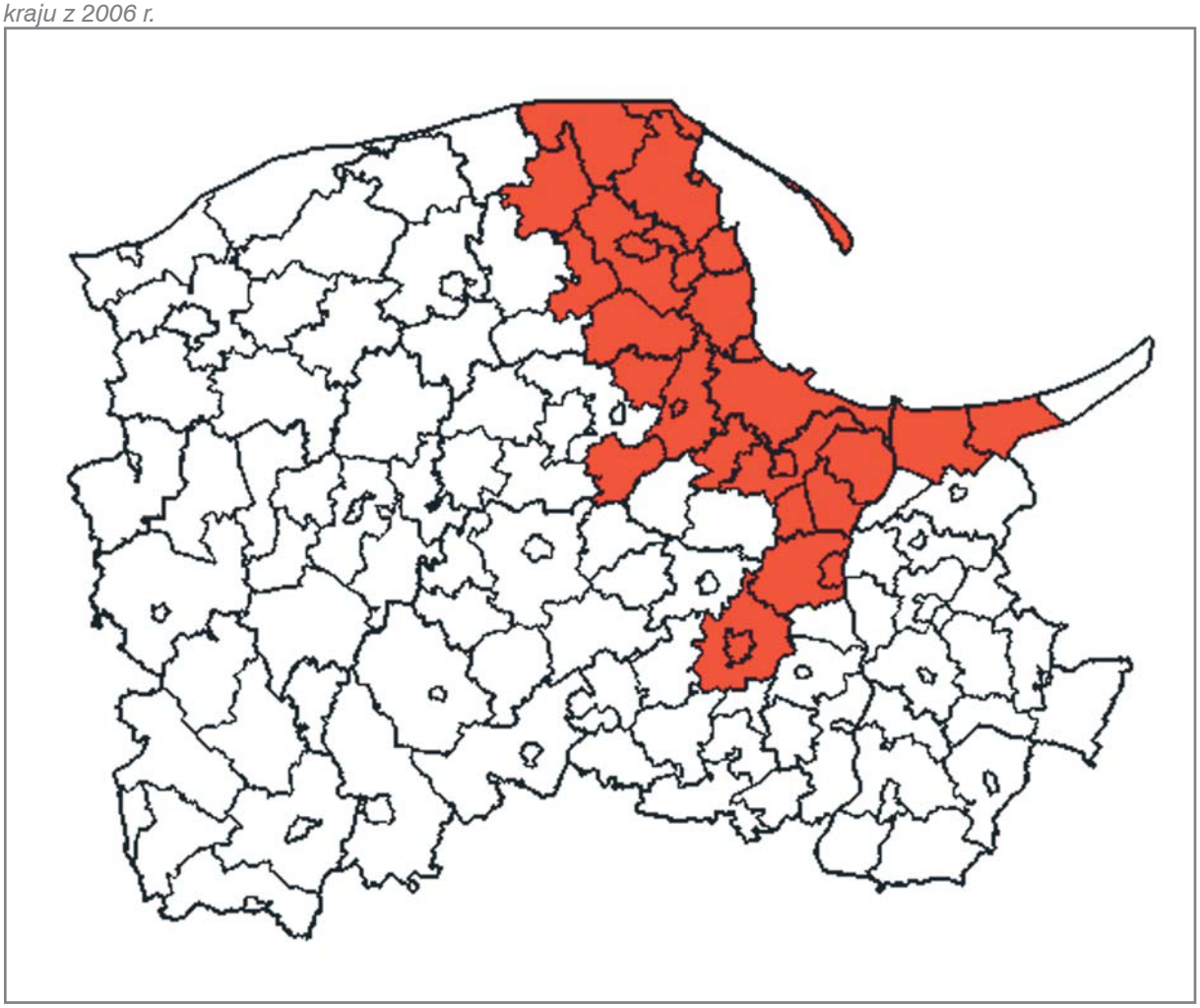

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego – Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego, marzec 2005 r.

Opierając się na analizach związków funkcjonalnych, za takimi granicami Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego opowiada się Miasto Gdańsk.

W 2001 r. Unia Metropolii Polskich zaproponowała metodę delimitacji obszarów metropolitalnych po granicach powiatowych, w której obszar metropolitalny obejmuje miasto-powiat grodzki stanowiący jego centrum oraz pierścień powiatów ziemskich graniczących z miastem centralnym. W wypadku Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego delimitacja obejmuje centrum składające się z trzech miast na prawach powiatu: Gdańska, Sopotu i Gdyni, oraz powiatów: puckiego, wejherowskiego, kartuskiego, gdańskiego (z siedzibą w Pruszczu Gdańskim) i nowodworskiego. Jest ona pokazana na ryc. 1 i opisana jako propozycja Międzyresortowego Zespołu ds. NUTS.
Na zakończenie trzeba wspomnieć o delimitacji GOM w zaktualizowanej koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju z 2006 r. (ryc. 2). Odchodzi ona od delimitacji po granicach powiatowych i poszerza Gdański Obszar Metropolitalny o gminę i miasto Starogard Gdański, a wyłącza z niego powiat lęborski, część powiatu wejherowskiego (gminy: Choczewo, Łęczyce i Linia) i powiatu gdańskiego (Przywidz i Trąbki Wielkie). Z powiatu kartuskiego włącza tylko gminy Przodkowo, Żukowo i Somonino, a z powiatu nowodworskiego – Stegnę i Sztutowo. Jednocześnie dokument wskazuje wyżej wymienioną delimitację jedynie jako zarys obszaru metropolitalnego i pozostawia rozstrzygnięcie tej kwestii w gestii planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Ryc. 2. Delimitacja Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego z projektu koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju z lutego 2005 r., powtórzona w zaktualizowanej koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju z 2006 r.

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego – Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego marzec 2005 r., na podstawie projektu koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju z lutego 2005 r.

Wnioski do planu zagospodarowania przestrzennego Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego

1. Przyjęcie w dokumentach planistycznych województwa pomorskiego liczby ludności m. Gdańsk w wysokości 420 tys.

Przyjmuje się, że w 2030 r. Gdańsk będzie zamieszkiwać ok. 420 tys. mieszkańców.
Obserwowane w Gdańsku od dziesięciu lat zjawiska to:
- obniżająca się dzietność mieszkanek skutkująca ujemnym przyrostem naturalnym,
- ujemne saldo migracji spowodowane przeprowadzkami gdańszczan na tereny podmiejskie, przy jednoczesnym spadku napływu do Gdańska.

GUS zakłada utrzymanie się wymienionych tendencji i prognozuje liczbę ludności Gdańska na 362 tys. (w 2030 r.) jako skutek nieuchronnego ujemnego przyrostu naturalnego i odpływu migracyjnego głównie do powiatów ościennych. GUS nie jest jednak świadom dużej podaży terenów rozwojowych miasta i bardzo dobrej sytuacji planistycznej.
Władze miasta będą przeciwdziałały procesowi odpływu ludności (suburbanizacji) przez:
- szeroko rozumianą poprawę jakości i atrakcyjności zamieszkiwania w Gdańsku (poprawa stanu i jakości środowiska, warunków mieszkaniowych, bezpieczeństwa, rozwoju sportu i rekreacji, wzrost roli Gdańska jako centrum kultury, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu),
- starania o inwestorów tworzących nowe miejsca pracy i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości,
- stworzenie szerokiej oferty dla budownictwa mieszkaniowego, w tym nawet rezydencjalnego,
- usprawnianie realizacji budownictwa mieszkaniowego, w tym społecznego.

W przeciwdziałaniu procesowi suburbanizacji Trójmiasto powinno mieć wsparcie władz samorządu wojewódzkiego, uświadamiającego gminom skutki niezrównoważonego rozwoju. Instrumentem dyscyplinującym mogłoby być m.in. ograniczanie samorządom gminnym dostępu do funduszy unijnych usprawniających rozwój mieszkalnictwa i usług ponad potrzeby własne.
Jeżeli procesy suburbanizacyjne będą postępować zgodnie z prognozą GUS-u, to nastąpi zwielokrotnienie liczby mieszkańców okolicznych wsi i zabudowania znacznych przestrzeni rolniczych. Jest to sprzeczne z zasadami zrównoważonego rozwoju, nie tylko ze względu na pochłanianie terenów zielonych, ale także ze względu na generację ruchu – wydłużanie codziennych dojazdów do miejsc pracy, usług. Nieodwracalne będą zmiany krajobrazu – problem, którego się na razie nie docenia.
Ograniczenie tego procesu jest konieczne i w pewnym stopniu możliwe. Przyjmuje się, że będzie wzrastał krąg osób (zwłaszcza wśród rodzin z dorastającymi dziećmi) dostrzegających dolegliwości oddalenia od terenów intensywniej zabudowanych, objętych komunikacją zbiorową. Przy założeniu odwrócenia tendencji w ruchu migracyjnym i ewentualnych sukcesów w polityce ludnościowej (wzrost dzietności) Gdańsk może przyhamować spadek liczby ludności do poziomu 420 tys. w 2030 r.
Dla tej liczby ludności powinny być wymiarowane urządzenia infrastruktury technicznej i społecznej oraz inne parametry rozwoju.

2. Wzmocnienie istniejącej struktury ośrodków usługowych, szczególnie Centralnego Pasma Usługowego (CPU) aglomeracji gdańskiej

Jednym z narzędzi realizacji tego wniosku jest powstrzymanie powstawania nowych dużych koncentracji usług w GOM. Proponowaną strukturę ośrodków usługowych przedstawia poniższa tabela.

Tab. 1. Najważniejsze ośrodki usługowe w obszarze metropolitalnym

Poziom	Ranga ośrodka		Ośrodki	
	poza Trójmiastem	w Trójmieście	poza Trójmiastem	w Trójmieście
IV	ośrodek metropolitalny		CPU Gdańsk (od Czerwonego Mostu), Sopot, Gdynia (do Grabówka)	
IV a	ośrodki ponadpowiatowe	ośrodki dzielnicowe	Tczew, Wejherowo	Kiełpinek – rejon ul. Szczęśliwej, Centrum Osowa, Centrum Matarnia, Jasień – Ujeścisko (proj.), Chylonia, Gdynia Karwiny
III	ośrodki powiatowe	ośrodki wspomagające ośrodek dzielnicowy	Kartuzy, Lębork, Pruszcz, Rumia, Nowy Dwór, Puck	rejon ul. Rakoczego i ul. Schuberta, Zaspa ETC + Lotnia, Chełm (proj.) – rejon ul. Sikorskiego i Cienistej, Łostowice Centrum (proj.), Letnica (proj.), Witomino, Obłuże (estakada)
II	ośrodki ponadgminne	ośrodki ponadosiedlowe	Żukowo, Władysławowo, Hel, Sierakowice, Luzino, Krokowa	Brzeźno – ul. Gałczyńskiego, Żabianka, Orunia Górna, Orunia – ul. Gościnna, ul. Kartuska – ul. Damroki (częściowo proj.), Nowy Port, Piecki Migowo, Wyspa Piecewska, Rakoczego (proj.), Przymorze – rejon ul. Obrońców Wybrzeża (częściowo proj.), Maćkowy – ul. Pruszczańska (proj.), Leszczynki, Pogórze Górne

3. Akceptowane obszary suburbanizacji

Obszary akceptowanej suburbanizacji to obszary:
- w pasmach osadniczych podstawowych: tczewskim, lęborskim,
- w pasmach osadniczych drugorzędnych: Żukowo Kartuzy, Chwaszczyno Wejherowo, Kosakowo Mechelinki, Kowale Straszyn,
- poza pasmami wyłącznie w granicach wsi istniejących.

Są to obszary położone przy głównych szlakach komunikacyjnych, tereny już odrolnione, na których nowe budownictwo stanowi dopełnienie już istniejącej zabudowy; zatem nie można mówić o zmianie krajobrazu.
Procesy suburbanizacyjne należy uznać za zagrożenie dla zrównoważonego rozwoju zarówno obszaru metropolitalnego, jak i Gdańska. Rozwój zrównoważony zakłada kształtowanie zwartych układów osadniczych minimalizujących przemieszczenia ludzi i towarów. Tymczasem realizacja w gminach wiejskich programu mieszkaniowego nieuzasadnionego potrzebami własnymi wysysa mieszkańców z Gdańska – miasta

dysponującego terenami mieszkaniowymi o dużej chłonności (7 mln m^2), dużą ofertą terenów inwestycyjnych (w tym terenów do restrukturyzacji, tzw. *brownfields*), a także bogatą ofertą infrastruktury społecznej i technicznej. Wyznaczanie kolejnych obszarów osadnictwa podmiejskiego powinno się spotkać z dezaprobatą władz województwa wyrażoną ograniczeniem dostępu do funduszy strukturalnych.

4. Ochrona obszarów przyrody prawnie chronionej i wybranych innych obszarów cennych ze względu na wysokie walory przyrodnicze, agroekologiczne lub krajobrazowe przed przeznaczaniem ich na inne funkcje niż przyrodnicze

4.1. Obszary proponowane do sieci „Natura 2000": ujście Wisły, Dolina Dolnej Wisły, Zatoka Pucka – z wyłączeniem obszaru określonego współrzędnymi geograficznymi wg załącznika nr 1 do uchwały nr XXXIX/1307/05 Rady Miasta Gdańska z 30 czerwca 2005 r., jar rzeki Raduni.
4.2. Tereny rolnicze: Żuławy Wiślane, północna część Pojezierza Starogardzkiego: Pruszcz Gdański – Trąbki Wielkie – Tczew, Wysoczyzna Żarnowiecka, Pobrzeże Kaszubskie, wschodnia część Pojezierza Kaszubskiego: Żukowo – Przodkowo – Szemud – Luzino.
4.3. Tereny cenne krajobrazowo: pas wybrzeża morskiego, południowo-wschodnia część Pojezierza Kaszubskiego: Przyjaźń – Borcz – Egiertowo.
Ochrona środowiska naturalnego w związku z konserwacją gruntów, lasów i krajobrazów, jak również z poprawą dobrostanu zwierząt przez wyłączenie spod urbanizacji wybranych obszarów powinna równoważyć istniejące i projektowane struktury zurbanizowane oraz tworzyć warunki rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców oraz gości GOM. Miasto opiniuje negatywnie wzmacnianie sieci „Natura 2000" o twierdzę Wisłoujście ze względu na konflikt z odnową dziedzictwa kulturowego.
Wszystkie formy ochrony przyrody mają zapewnić różnorodność organizmów, trwanie różnych zespołów ekologicznych i służyć ludziom. Ochrona środowiska naturalnego w związku z konserwacją gruntów, lasów i krajobrazów, jak również z poprawą dobrostanu zwierząt przez wyłączenie spod urbanizacji wybranych obszarów powinna równoważyć istniejące i projektowane struktury zurbanizowane oraz tworzyć warunki rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców oraz gości GOM.
Zgodnie z postanowieniami prawa Unii Europejskiej „Natura 2000" to spójna europejska sieć ekologiczna, której celem jest zachowanie rodzajów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla wspólnoty. W skład sieci „Natura 2000" wchodzą:
– obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) (*Special Protection Areas* – SPA) wyznaczone na podstawie dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków, tzw. ptasiej,
– specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) (*Special Areas of Conservation* – SAC) wyznaczone na podstawie dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. siedliskowej.

Wymienione obszary proponowane do Europejskiej Sieci Ekologicznej „Natura 2000" leżą w granicach miasta Gdańska i w jego sąsiedztwie. Granice wszystkich SOO są określone na mapach w skali 1 : 50 000 i będą weryfikowane w trakcie sporządzania planów ochrony. Rozporządzenie dotyczące SOO wykazuje, że na obszarze Gdańska obejmuje on powierzchnię 0,8 ha. Zatoka Pucka (PLB2200005) obejmuje wody Zatoki Gdańskiej na zachód od linii łączącej ujście Wisły Śmiałej z krańcem Półwyspu Helskiego. Jego granica południowa przebiega naturalnym brzegiem morza będącym granicą miasta i obejmuje Port Północny. Miasto Gdańsk kwestionuje objęcie rygorami SOO terenów Portu Północnego oraz Pasa Nadmorskiego, dlatego też 30 czerwca 2005 r. Rada Miasta Gdańska podjęła uchwałę nr XXXIX/1307/05 w sprawie zmiany granic obszaru specjalnej ochrony ptaków „Natura 2000" (kod obszaru PLB 2200005).

5. Wzmocnienie Centralnego Pasma Usługowego (CPU) w Gdańsku, Sopocie i Gdyni

5.1. Lokalizacja obiektów o randze metropolitalnej: media i promocja, instytucje polityki wewnętrznej i międzynarodowej, organizacje pozarządowe, administracja rządowa i samorządowa, sądy, instytucje otoczenia biznesu, instytucje rynku pracy i dialogu społecznego, finanse i ubezpieczenia, szkoły wyższe oraz jednostki naukowe, usługi zdrowotne (z wykorzystaniem Akademii Medycznej), biurowce klasy A.
5.2. Lokalizacja wielkich i unikatowych obiektów o randze metropolitalnej: centrum kongresowe, kampus uniwersytecki, centrum „Business Process Offshoring".
5.3. Wprowadzenie na całym obszarze Trójmiasta programu identyfikacji CPU, które jest głównym elementem krystalizującym strukturę funkcjonalno-przestrzenną GOM, oraz dbałość o wysoką jakość architektury, podporządkowaną zasadom kompozycji, i o atrakcyjną przestrzeń publiczną.
5.4. Wykorzystanie wielkich rezerw terenowych w obrębie CPU: tereny postoczniowe (Młode Miasto), Polski

Hak, byłe stacje kolejowe Kłodno i Południe, Wyspa Spichrzów, Targ Sienny i Rakowy, byłe koszary przy ul. Słowackiego, pas przykolejowy w Oliwie, tereny uniwersyteckie w Oliwie, pętla tramwajowa w Oliwie.

5.5. Zachowanie wysokiej rangi transportu zbiorowego w CPU, szczególnie podsystemu SKM zintegrowanego z podsystemami ulicznymi.

6. Wzmocnienie metropolitalnych atrakcji turystycznych

6.1. Realizacja parków tematycznych: „Droga do Wolności" wraz z muzeum „Solidarności", skansen archeologiczny na Zamczysku, Hewelianum na Grodzisku, inkubator rzemiosła artystycznego w dawnej fabryce karabinów na Łąkowej, centrum badawcze „Ornitarium" na bazie zabudowań powojskowych w bezpośrednim sąsiedztwie Ptasiego Raju na Wyspie Sobieszewskiej, Centrum Czasu Wolnego w Brętowie, centrum rekreacyjno-turystyczne z parkiem wodnym w Pasie Nadmorskim Zachodnim, faktoria w Pruszczu Gdańskim, ogród botaniczny w Gdyni Kolibkach, fokarium na Helu.

6.2. Budowa urządzeń sportowych wysokiej rangi: Narodowe Centrum Żeglarstwa w Górkach Zachodnich, wielofunkcyjna hala sportowo-widowiskowa na granicy miast Sopotu i Gdańska, stadion piłkarski we Wrzeszczu przy ul. Traugutta, stadion piłkarski Balic Arena w Letnicy, tor wioślarski na Martwej Wiśle w okolicy mostu wantowego, tor motokrosowy w Świętym Wojciechu, centrum sportów zimowych w Świętym Wojciechu, pole golfowe w Klukowie Rębiechowie.

6.3. Budowa urządzeń służących organizacji imprez masowych: plac koncertowy z Centrum Obsługi Ruchu Turystycznego w Letnicy w sąsiedztwie stadionu piłkarskiego.

6.4. Wzmocnienie rangi ważnych obiektów lub zespołów o wysokich walorach kulturowych i historycznych, tworzących specyficzny klimat, stanowiących wizytówkę metropolii gdańskiej: Gdańsk i Pruszcz Gdański – Kanał Raduni wraz z Traktem św. Wojciecha oraz zespołem pielgrzymkowo-krajobrazowym dawnej wsi Św. Wojciech z kościołem św. Wojciecha i Kalwarią:
- Gdańsk – pomnik historii, miasto w zasięgu obwarowań z XVII w. wraz z projektowaną Drogą do Wolności,
- Gdańsk – zespół twierdzy Wisłoujście i teren dawnej Wojskowej Składnicy Tranzytowej na Westerplatte,
- Zespół Pocysterski w Oliwie z zespołem kulturowo-krajobrazowym Doliny Radości i ogrodem zoologicznym,
- Sopot – molo, ciąg ul. Boh. Monte Cassino i plac Konstytucji 3 maja wraz z Operą Leśną,
- Gdynia – Skwer Kościuszki z Nabrzeżem Pomorskim i Dworcem Morskim, basenem jachtowym, ciągiem ul. Świętojańskiej wraz z przyległą zabudową.

7. Wykształcenie sieci powiązań obiektów przemysłu wysokich technologii z centrum w istniejącym kompleksie uczelnianym PG i AM we Wrzeszczu oraz kompleksie naukowo-technologicznym zlokalizowanym pomiędzy nimi

Dalsze ogniwa tej sieci będą tworzyć Pomorski Park Naukowo-Technologiczny w Gdyni, Radmor w Gdyni ul. Hutnicza, Dolina Krzemowa w rejonie Lotniska im. Wałęsy, ośrodek w Kokoszkach Przemysłowych, Ziaja Ltd. Zakład Produkcji Leków w Matarni, Oceanic Przedsiębiorstwo Farmaceutyczno-Kosmetyczne w Sopocie, Flextronics International Poland w Tczewie, Gdański Park Naukowo-Technologiczny we Wrzeszczu przy ul. Trzy Lipy 3.

8. Kreowanie Centrum Wystawienniczo-Targowego o znaczeniu metropolitalnym na terenie wyspy Stogi z wykorzystaniem istniejącego kompleksu dawnych Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego oraz przyległych terenów

Walory wskazanej lokalizacji to położenie blisko centrum historycznego i projektowanego centrum kongresowego (na terenach postoczniowych), portu handlowego, centrum logistycznego, projektowanej przystani promowej i pasażerskiej, walory krajobrazowe i zabytkowe, bliskość tras komunikacyjnych umożliwiających dostęp mieszkańców z terenu aglomeracji (tunel pod Martwą Wisłą, linia tramwajowa przez Przeróbkę w kierunku Stogów) oraz gości (most wantowy, projektowana Obwodnica Południowa), duże rezerwy terenowe umożliwiające organizację nawet największych imprez o zasięgu światowym.

9. Realizacja centrum kongresowego na restrukturyzowanych terenach postoczniowych na Młodym Mieście

Walory lokalizacyjne: prestiżowy charakter miejsca w sąsiedztwie placu Solidarności, Drogi do Wolności, projektowanego Europejskiego Centrum Solidarności i historycznego Śródmieścia w atrakcyjnym nadwodnym położeniu, z komunikacją zbiorową, z potencjalnie dobrą dostępnością drogową z nowej ul. Wałowej, w bliskości dużego zaplecza hotelowego. Dodatkowym atutem tej lokalizacji są nieograniczone możliwości terenowe.
Centrum kongresowe na Młodym Mieście ze względu na wspomniane duże rezerwy terenowe daje możliwości stworzenia w rejonie Morza Bałtyckiego dużego kompleksu kongresowego o znacznie większej skali niż obecnie zapoczątkowana lokalizacja na Ołowiance. Filharmonia Bałtycka ze swoją siedzibą w byłej elektrociepłowni i powstające w sąsiedztwie zainwestowanie zachowałyby funkcję związaną z kulturą.

10. Objęcie zakresem planu GOM lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych i sportowo-rekreacyjnych o oddziaływaniu ponadlokalnym

Lokalizacja tych obiektów powinna być zintegrowana z zabudową mieszkaniową i wzmacniać ośrodki usługowe, a ich skala powinna być współmierna do potrzeb i siły nabywczej obsługiwanej ludności. Konkretne lokalizacje i parametry obiektów powyżej 2000 m^2 powinny być zgodne z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i zyskać pozytywną opinię sejmiku województwa.

11. Objęcie procesem rehabilitacji i rewitalizacji obszarów zdegradowanych, zlokalizowanych na terenie miasta Gdańska

Wniosek obejmuje obszary zagrożone lub dotknięte problemami gospodarczymi, społecznymi, przestrzennymi lub środowiskowymi. Zjawiska te są wynikiem zanikania lub zmiany charakteru dotychczasowych funkcji, postępującej degradacji technicznej i powiązanych z nimi niekorzystnymi trendami migracyjnymi. W zależności od charakteru obszaru konieczne jest inicjowanie działań naprawczych, mających na celu likwidację występujących problemów i podtrzymanie funkcji istniejących lub wprowadzenie nowych. Interwencje w poszczególnych obszarach będą realizowane przez prowadzenie odpowiedniej polityki miasta, dostosowanej do charakteru określonego obszaru i typu występujących problemów. Zidentyfikowane obszary problemowe w zależności od rodzaju planowanej polityki interwencyjnej podzielono na wymagające rehabilitacji, a w pewnych sytuacjach rewitalizacji.
Obszary wymagające rehabilitacji to: obszar centralny miasta obejmujący tereny położone wzdłuż osi ulic Trakt Świętego Wojciecha – Wały Jagiellońskie – al. Zwycięstwa i al. Grunwaldzka, od Świętego Wojciecha do Wrzeszcza. W skład obszaru wchodzą: w ramach Śródmieścia Historycznego m.in. Biskupia Górka, Grodzisko, Angielska Grobla – Długie Ogrody, Stare Przedmieście, Dolne Miasto, Olszynka. Poza Śródmieściem Historycznym: Orunia i Ptaszniki, Święty Wojciech wraz z kalwarią, Lipce, Siedlce, tereny stoczniowe, Aniołki, Królewska Dolina, Dolny i Górny Wrzeszcz wraz z Jaśkową Doliną, kolonia Abegga we Wrzeszczu oraz zabudowa wzdłuż al. Wojska Polskiego, obszar Oliwy Górnej wraz z ul. Polanki, Oliwy Dolnej wraz z Przymorzem i Jelitkowem, Nowy Port wraz z twierdzą Wisłoujście, Brzeźno, Stogi, Przeróbka, Rudniki, Łostowice i Zakoniczyn, Szadółki Rębowo, Ujeścisko, Suchanino, Matarnia.
W ramach tych obszarów wyznaczono tereny wymagające podjęcia procesów rewitalizacyjnych. Obejmują one: Biskupią Górkę, Dolne Miasto, Orunię, Angielską Groblę, Długie Ogrody, Stare Przedmieście, Dolny i Górny Wrzeszcz, Brzeźno, Jelitkowo, Św. Wojciecha, Nowy Port, Letnicę, Grodzisko, Starą Oliwę, kolonie Żeńcy i Uroda oraz Przeróbkę.
Rehabilitacja i rewitalizacja tych terenów jest zadaniem przekraczającym możliwości miasta i dlatego niezmiernie ważne jest ich ujęcie w planie GOM.
Rehabilitacja obszarów zdegradowanych jest ważnym elementem budowania wizerunku metropolii, zwłaszcza dla potencjalnych partnerów, którzy będą w jego obszarze lokalizować nowe inwestycje. Problem obszarów zdegradowanych jest tym ważniejszy, że nie ogranicza się do dotkniętego nim obszaru, ale ma tendencje do rozprzestrzeniania się na obszary sąsiednie, powodując ucieczkę ludzi, inwestycji, usług oraz degradację przestrzeni.

12. Utworzenie przestrzennych powiązań, ochrona i kształtowanie spójności struktur ekologicznych w celu zachowania ciągłości gdańskiego Ogólnomiejskiego Systemu Terenów Aktywnych Biologicznie (OSTAB) z regionalnym układem obszarów cennych przyrodniczo

12.1. Powiązanie ekologiczne Jezior Wysockiego i Osowskiego przez wieś Barniewice z Doliną Strzelenki dalej do Doliny Raduni – korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym.
12.2. Powiązanie ekologiczne lasów Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego przez rów M-1 przepływający przez zbiornik retencyjny Klukowo do Strzelenki, dalej do Doliny Raduni w rejonie Leźno Lniska (Gmina Żukowo) – korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym.
12.3. Powiązanie ekologiczne rejonu ul. Budowlanych i Przyrodników wzdłuż Strzelniczki, dopływu uchodzącego do Strzelenki w rejonie wsi Rębiechowo (gmina Żukowo).
12.4. Powiązanie ekologiczne Lasów Otomińskich z Doliną Raduni.
12.5. Powiązanie ekologiczne od Jankowa Gdańskiego przez Straszyn do płatu leśnego na zachód od Rotmanki przez Dolinę Raduni do kolejnego płatu leśnego po zachodniej stronie rzeki (gmina Pruszcz Gdański).
12.6. Połączenia ekologiczne na Żuławach wzdłuż rzek i głównych kanałów melioracyjnych.
12.7. Strefa brzegowa morza, w tym przybrzeżny akwen morski, plaża oraz wydmowe kompleksy leśne.

Jednym z poważnych zagrożeń dla środowiska przyrodniczego jest niszczenie siedlisk i ekosystemów przez stopniową ich fragmentację. Duże kompleksy leśne stają się coraz bardziej rozdrobnionymi i coraz bardziej oddzielonymi od siebie płatami roślinności leśnej. Konsekwencją jest brak kontaktu osobników zamieszkujących różne płaty, a tym samym brak pełnej wymiany genów. Utrudnione jest też lub wręcz niemożliwe przemieszczanie się osobników populacji w celu zasiedlenia nowych terenów. Ponadto tereny z dominacją lub dużym udziałem zieleni odgrywają szczególną rolę w produkcji tlenu, utrzymywaniu wilgotności, kształtowaniu klimatu i mikroklimatu oraz w całościowym funkcjonowaniu przyrody. Dlatego też powstała koncepcja utworzenia systemu połączonych obszarów cennych przyrodniczo. Wymienione powiązania ekologiczne pełnią funkcję ekologicznych płatów oraz korytarzy, którymi przemieszczają się osobniki różnych populacji. System obszarów zielonych także ludziom zapewnia lepsze warunki zdrowotne i wypoczynkowe.

13. Kreowanie turystyki rekreacyjno-krajoznawczej oraz urządzeń obsługi ruchu turystycznego poza obszarem centralnym aglomeracji gdańskiej dostępnych dla mieszkańców metropolii i turystów, zwiększającej atrakcyjność GOM jako miejsca zamieszkania i obszaru atrakcyjnego kulturowo (sieć będzie służyć do rekreacji kilkugodzinnej, całodniowej i kilkudniowej)

13.1. Obszary o wysokich walorach wypoczynkowych: pas nadmorski – Władysławowo, Jastrzębia Góra, Karwia, Dębki; Mierzeja Helska – Hel, Jurata, Jastarnia, Kuźnice, Chałupy; Zatoka Pucka – Puck, Rewa; Pojezierze Kaszubskie z ograniczeniem wykorzystania terenów parków krajobrazowych: Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego (poza granicami aglomeracji), Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, Mierzeja Wiślana – Kąty Rybackie, Krynica Morska, Stegna.
13.2. Obszary o predyspozycjach uzdrowiskowych: Jastarnia, Jurata, Jastrzębia Góra, Lubiatowo, Stegna.
13.3. Obiekty lub zespoły obiektów o wysokich walorach kulturowych, zabytki, kompleksy zabytkowe o specyficznym klimacie, unikatowej skali i jakości zabudowy: Krokowa – pałac, Żukowo – zespół ponorbertański, Rzucewo – pałacyk, Żarnowiec – klasztor pocysterski, Stilo – latarnia morska, Rozewie – latarnia morska, Stegna – kościół parafialny, Kartuzy – zespół poklasztorny kartuzów, Tczew – Stare Miasto z kościołem farnym, Puck – zespół starego miasta z kościołem i starym portem rybackim, Hel – port rybacki z fortyfikacjami dwudziestowiecznymi, Pelplin – klasztor pocysterski, Sztutowo – obóz koncentracyjny „Stutthof", Wejherowo – kalwaria, Żuławy Gdańskie.
13.4. Obszary wypoczynkowe poza Gdańskim Obszarem Metropolitanym dopuszczone dla lokalizacji budownictwa letniskowego
13.5. Sieć szlaków pieszych i ścieżek rowerowych łączących ze sobą obszary o wysokich walorach rekreacyjnych, krajobrazowych i kulturowych
13.6. Sieć wysoko standardowych stacji dla turystyki wypoczynkowej i krajoznawczej: Władysławowo, Jastrzębia Góra, Karwia, Dębki, Hel, Jurata, Jastarnia, Kuźnica, Chałupy, Puck, Rewa, Kąty Rybackie,

Krynica Morska, Stegna, Sztutowo, Kartuzy, Chmielno, Stężyca, Wieżyca.

13.7. Sieć parkingów i kempingów.

13.8. Sieć stanic do odpoczynku wyposażonych w sanitariaty oraz bieżącą wodę pitną, wzdłuż tras rowerowych i szlaków pieszych (należy uwzględnić adaptacje elementów już istniejących, takich jak leśniczówki, szałasy itp.).

14. Stworzenie sieci obiektów rekreacji wodnej morskiej i śródlądowej na obszarze metropolitalnym i w jego sąsiedztwie

Celem wniosku jest wytworzenie sieci przystani żeglarskich, stanic wodnych o charakterze turystycznym i wyczynowym na wodach śródlądowych oraz wodach morskich. Sieć będzie obsługiwała mieszkańców metropolii i turystów, zwiększając atrakcyjność GOM jako miejsca zamieszkania i obszaru atrakcyjnego dla uprawiania sportów wodnych. Elementem wniosku jest też realizacja przekopu Mierzei Wiślanej, który otworzy Zalew Wiślany dla jachtów morskich i statków wycieczkowych z obszaru GOM, oraz przystosowanie rzeki Piaśnicy do żeglugi jachtów.

14.1. Porty morskie: Hel, Gdynia, Gdańsk Port Północny i Zachodni.

14.2. Przystanie białej floty, przystanie jachtowe – mariny – dla obsługi jachtów pełnomorskich (Hel, Jastarnia, Jurata, Władysławowo, Puck, Gdynia, Sopot – molo i sztuczna wyspa, Gdańsk Brzeźno – molo, Gdańsk – Motława, Martwa Wisła, Sobieszewo, Górki Zachodnie, Wisłoujście, Krynica Morska, Kąty Rybackie, Rewa, Mikoszewo) oraz śródlądowych.

14.3. Rozwinięcie i utworzenie nowych tras żeglugi przybrzeżnej oraz śródlądowej.
Propozycje wybranych tras żeglugi śródlądowej:
- Gdańsk – Martwa Wisła – Wisła – Szkarpawa – Nogat – Kanał Jagielloński – Elbląg – Kanał Elbląski – Jeziorak,
- Gdańsk – Martwa Wisła – Wisła – Szkarpawa – Zalew Wiślany – Elbląg – Kanał Elbląski – Jeziorak,
- Gdańsk – Martwa Wisła – Wisła – Noteć – Warta – Odra,
- Gdańsk – Martwa Wisła – Wisła – Narew – Pisa – Jeziora Mazurskie.

Propozycje wybranych tras żeglugi przybrzeżnej:
- Gdańsk – Kłajpeda – Karlshamn,
- Gdańsk – Visby – Nynashamn,
- Gdańsk – Królewiec,
- Gdańsk – Kłajpeda – St. Petersburg – Helsinki – Sztokholm – Karlskrona – Kopenhaga – Gdynia (przykład żeglugi wycieczkowej).

14.4. Bazy windsurfingu (Władysławowo, Chałupy, Kuźnica, Jastarnia, Jurata, Hel, Puck, Rewa, Sopot SKŻ, Stogi).

14.5. Stanice jachtowe śródlądowe dla obsługi jachtów śródlądowych, łodzi i kajaków oraz śródlądowych statków wycieczkowych, wyposażone w ograniczony wachlarz niezbędnych usług wraz z wypożyczalniami sprzętu żeglarskiego i innego turystycznego.

14.6. Pomosty biwakowe dla cumowania jachtów śródlądowych, łodzi i kajaków wyposażone w ograniczony wachlarz niezbędnych usług (dostęp do wody pitnej i zaplecze sanitarne).

15. Budowa centrum dystrybucyjno-logistycznego w Gdańsku Stogach zapewniającego pełną obsługę wszystkich funkcji związanych z przeładunkiem, konfekcjonowaniem i dystrybucją przewożonych towarów

Za realizacją centrum na terenach przyległych do Portu Północnego w Gdańsku przemawiają: dobra dostępność komunikacyjna obszaru wszystkimi środkami transportu (drogowego, kolejowego i morskiego), odpowiednio duża powierzchnia terenu rezerwowana w obowiązującym planie miejscowym oraz brak zainwestowania, co umożliwia natychmiastowe podjęcie prac. Powiązania morskie dodatkowo ulegną wzmocnieniu po zakończeniu budowy bazy kontenerowej.
W zakresie transportu drogowego dostępność kołowa centrum będzie zapewniona przez układ dróg o wysokich parametrach technicznych, takich jak:
- autostrada A1 relacji Gdańsk – południe Polski i dalej Europy,
- droga ekspresowa nr 7, Gdańsk – Warszawa – południe Polski,
- Południowa Obwodnica Gdańska stanowiąca nowy przebieg drogi nr 7 na terenie miasta,

– tzw. Trasa Sucharskiego – ulica główna o ruchu przyspieszonym łącząca układ dróg krajowych (drogę nr 7 i autostradę A1) z terenami portu i jego zapleczem dystrybucyjno-logistycznym.

16. Rozbudowa głównego układu ulicznego Gdańska i jego powiązań z istniejącym i projektowanym układem dróg zewnętrznych, międzynarodowych i krajowych

Koncepcja głównego układu ulicznego Gdańska została oparta na dwóch drogach krajowych: istniejącej Obwodnicy Trójmiasta (zachodniej – droga nr 6) i projektowanej Obwodnicy Południowej (droga nr 7).
Przewiduje się uzupełnienie tego układu o następujące trasy miejskie, które razem stworzą komunikacyjną ramę wokół intensywnie zainwestowanych terenów miasta:
– projektowaną Trasę Sucharskiego z tunelem pod Martwą Wisłą,
– projektowaną Drogę Zieloną,
– projektowaną nową Spacerową wraz z tunelem pod Pachołkiem,

Uzupełnieniem ramy będzie projektowana w centralnym paśmie komunikacyjnym druga trasa średnicowa, tak zwana Droga Czerwona, łącząca Gdańsk z Sopotem i Gdynią. Obie trasy średnicowe będą poprzecznie powiązane z ramą ulicami:
– Słowackiego – nowa Kościuszki – nowa Gdańska,
– Armii Krajowej – Podwale Przedmiejskie,
– Świętokrzyska – nowa Świętokrzyska – Małomiejska – nowa Sandomierska.

Rozbudowa układu drogowego Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego powinna objąć:
– budowę autostrady A1 relacji Gdańsk – Łódź – południe Europy,
– budowę drogi szybkiego ruchu Warszawa – Gdańsk po trasie drogi nr 7 i projektowanej Obwodnicy Południowej,
– budowę drogi szybkiego ruchu Gdańsk – Lębork – Szczecin, tzw. Trasy Lęborskiej, która na odcinku Gdańsk – Bożepole Wielkie będzie nowym przebiegiem drogi nr 6,
– rozbudowę układu dróg wojewódzkich, łącznie z projektowanymi obwodnicami miejscowości obejście drogowe Chwaszczyna, obejście drogowe Żukowa, dobudowę drugiej jezdni do drogi Gdańsk – Żukowo.

17. Rozbudowa układu kolejowych powiązań magistralnych i sieci kolei regionalnych

Sieć powiązań magistralnych wzbogaci się o projektowaną Centralną Magistralę Kolejową łączącą południe Polski z Trójmiastem. Jej trasa, w postaci dodatkowej pary torów, w obszarze Gdańska oraz w rejonie Czerwonego Mostu zostanie wprowadzona do istniejącego układu torowego.
Przewiduje się także modernizację linii kolejowej E-65 Gdynia – Warszawa do parametrów pozwalających osiągać prędkości do 200 km/h.
Rozbudowa sieci kolejowych powiązań regionalnych powinna objąć:
– przedłużenie trasy SKM do Gdańska – Czerwonego Mostu,
– elektryfikację istniejącej linii kolejowej Reda – Hel,
– przebudowę dojazdu kolejowego do Portu Północnego.

18. Rozbudowa zaplecza lądowego transportu morskiego, portów i przystani promowych w Gdańsku związana ze wzrostem przewozów pasażerskich i przeładunków towarów

W celu poprawy warunków obsługi ruchu pasażerskiego i towarowego przewiduje się na terenie Gdańska budowę nowych stanowisk promowych w Porcie Północnym w Gdańsku dla obsługi największych promów wpływających na Bałtyk.
Sprawną lądową dostępność komunikacyjną projektowanej przystani promowej zapewni, podobnie jak w wypadku centrum dystrybucyjno-logistycznego, układ projektowanych dróg o wysokich parametrach technicznych, takich jak autostrada A1, droga nr 7 z Obwodnicą Południową Gdańska oraz tzw. Trasa Sucharskiego.
Ta ostatnia stanowi element projektowanej ramy komunikacyjnej miasta, która ma w przyszłości zapewnić między innymi sprawną dostępność kołową do terenów portowych ze wszystkich dzielnic Gdańska oraz pośrednio powiązania z układem dróg krajowych i regionalnych.

19. Rozbudowa międzynarodowych, krajowych i metropolitalnych węzłów integracyjnych w celu poprawy obsługi zwiększającego się ruchu pasażerskiego oraz poprawy konkurencyjności środków transportu zbiorowego

19.1. Międzynarodowe węzły integracyjne:
- Międzynarodowy Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy o docelowej obsłudze 5 milionów pasażerów w skali roku,
- baza promowa w rejonie Portu Północnego.

19.2. Węzły integracyjne o zasięgu krajowym i metropolitalnym:
- istniejące i rozbudowywane węzły integracyjne: Gdynia Główna, Chylonia, Orłowo, Sopot, Gdańsk Główny, Oliwa, Wrzeszcz, Tczew, Reda, Wejherowo,
- projektowany węzeł integracyjny Gdańsk – Czerwony Most.

20. Ujęcie w planie projektowanych poza granicami administracyjnymi Gdańska sieci i urządzeń magistralnych infrastruktury technicznej, niezbędnych do realizacji zaopatrzenia miasta w media oraz dla gospodarki ściekowej

20.1. Linia elektroenergetyczna 110 kV Gdańsk Błonia – Orunia – Pruszcz Gdański – gmina Pruszcz Gdański.
20.2. Główny punkt zasilania: GPZ 110/15 kV Rotmanka – gmina Pruszcz Gdański.
20.3. Gazociąg wysokiego ciśnienia Pszczółki – Elektrociepłownia Gdańsk, który równocześnie będzie służyć realizacji drugostronnego zasilania gazem ziemnym miasta Gdańska.

21. Obiekty ochrony przeciwpowodziowej w zlewni Kanału Raduni, projektowane poza granicami administracyjnymi Gdańska

21.1. Zbiorniki retencyjne:
- na potoku Rotmanka – R-1 (teren m. Pruszcz Gdański i gminy Pruszcz Gdański), R-2 (teren m. Pruszcz Gdański),
- na potoku Św. Wojciech – W-1 (teren gminy Pruszcz Gdański), W-3 (teren gminy Pruszcz Gdański i m. Gdańsk), W-5 (teren m. Pruszcz Gdański i m. Gdańsk),
- na Potoku Borkowskim – B-1 (teren gminy Pruszcz Gdański).

21.2. Zrzut z Kanału Raduni (w km 10 + 850) do rzeki Radunia, na terenie m. Pruszcz Gdański.
21.3. Wprowadzenie, do czasu realizacji ww. obiektów, rygoru dla działalności inwestycyjnej polegającego na ograniczeniu natężenia odprowadzanych do cieków wód opadowych do wielkości spływów ze zlewni jak w stanie istniejącym.

Kanał Raduni jest urządzeniem wodnym, które przez lokalizację, konstrukcję oraz obecnie zły stan techniczny stanowi istotny czynnik zagrożenia powodziowego strefy Żuław. Realizowana obecnie i planowana dalsza intensyfikacja zabudowy całego obszaru zlewni kanału wymaga wykonania systemu zabezpieczeń przeciwpowodziowych, obejmującego dwie podstawowe grupy działań: maksymalną redukcję przepływów w ciekach zasilających przez budowę zbiorników retencyjnych oraz modernizację koryta z wykonaniem zrzutów kontrolowanych dla wód nadmiarowych.
Zlewnia Kanału Raduni na odcinku od Pruszcza Gdańskiego do przejścia syfonowego pod torami PKP obejmuje obszar o powierzchni 4180 ha, położony w obrębie czterech gmin: m. Gdańsk, m. Pruszcz Gdański, gminy Pruszcz Gdański oraz gminy Kolbudy. Osiągnięcie pełnej sprawności planowanego systemu zabezpieczeń przeciwpowodziowych jest możliwe jedynie w warunkach współpracy wszystkich administratorów terenu zlewni kanału.

22. Projektowane zbiorniki retencyjne zlokalizowane na terenie gminy Żukowo na rowie M: Rębiechowo I oraz Rębiechowo II

Zbiorniki te są planowane w celu wyrównania odpływu wód deszczowych z obszarów m. Gdańska przewidzianych do zabudowy. Zbiorniki stanowią obiekty ochrony przeciwpowodziowej w zlewni Potoku Strzelenka (lewostronny dopływ rzeki Raduni). Lokalizacja objętych wnioskiem zbiorników została ustalona przy założeniu konieczności redukcji odpływu wód deszczowych z całości obszaru zlewni rzeki Strzelenki pozostającego w obrębie granic administracyjnych m. Gdańska z uwzględnieniem istniejących warunków terenowych.

23. Likwidacja i rekultywacja składowiska fosfogipsów w Wiślince na terenie gminy Pruszcz Gdański

24. Lokalizacja w każdym powiecie parkingów dla samochodów przewożących ładunki niebezpieczne

Zorganizowanie parkingów jest obowiązkiem starosty wynikającym z art. 30 Ustawy z 28 października 2002 r. o przewozie drogowym ładunków niebezpiecznych (Dz.U. Nr 199, poz. 1671 z późn. zm.). Miasto Gdańsk poszukuje lokalizacji dla takiego parkingu na swoim obszarze. W powiatach ziemskich nie tworzy się dokumentów planowania przestrzennego i dlatego problem lokalizacji powinien być ujęty w planie województwa. Inspekcja Drogowa zatrzymuje rocznie ponad 400 samochodów z ładunkami niebezpiecznymi, które powinny być odstawiane na specjalne parkingi.
Warunki, które powinien spełniać parking, określa rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych i administracji z 14 sierpnia 2003 r. (Dz.U. Nr 161, poz. 1567).

Obiekty, obszary i wydarzenia metropolitalne w Gdańsku

Siłą napędowa procesu metropolizacji Gdańska i całej aglomeracji gdańskiej będą w coraz większym stopniu usługi przy stopniowym spadku udziału innych funkcji. Metropolie stają się węzłami przepływów, które rozciągają sieci pomiędzy nimi i innymi miastami. Ich strukturę wyznaczają procesy i cechy, które decydują o tym, że metropolia (B. Jałowiecki [1999], za: P. Soldatos [1987]):

A. przyjmuje pochodzące z zagranicy czynniki produkcji, inwestycje, siłę roboczą oraz towary i usługi,
B. gości zagraniczne firmy, siedziby i filie międzynarodowych przedsiębiorstw, banków, instytucje pozarządowe, naukowe i oświatowe (szkoły) oraz uniwersytety o znacznym udziale studentów cudzoziemców, a także placówki dyplomatyczne,
C. eksportuje czynniki produkcji: przedsiębiorstwa, banki i inne instytucje społeczno-gospodarcze, kulturalne i naukowe,
D. jest bezpośrednio połączona siecią transportu i komunikacji z zagranicą systemem autostrad, szybkiej kolei, lotnictwa międzynarodowego,
E. ma rozbudowaną infrastrukturę i cechuje się intensywną komunikacją z zagranicą przez ruch pocztowy, telekomunikacyjny i turystyczny,
F. ma rozwinięty sektor usług nastawiony na zagranicznych klientów: centra kongresowe i wystawiennicze, luksusowe hotele, szkoły międzynarodowe, wysokiej jakości pomieszczenia biurowe, międzynarodowe kancelarie prawnicze, międzynarodowe instytucje naukowe,
G. przyciąga środki masowego przekazu o zasięgu międzynarodowym (gazety, magazyny, radio, telewizja, internet),
H. regularnie organizuje różnego typu międzynarodowe spotkania: kongresy, wystawy, festiwale, imprezy sportowe i artystyczne z udziałem zagranicznych zespołów teatralnych,
I. ma instytucje krajowe i regionalne zajmujące się relacjami zagranicznymi i mającymi międzynarodową markę, np. stowarzyszenia, kluby sportowe,
J. przez miejskie instytucje publiczne lub prywatne uprawia za pośrednictwem własnych przedstawicielstw w innych miastach za granicą paradyplomację, czemu służy także członkostwo w organizacjach międzynarodowych, np. w stowarzyszeniach miast bliźniaczych, miast metropolii.

Metropolia Gdańska nie ma jeszcze wszystkich powyższych cech i nie zachodzą w niej wszystkie ww. procesy. Niektóre z nich mają niepełną formę i niewielką skalę. Sporządzono szczegółową inwentaryzację obiektów i wydarzeń o randze metropolitalnej zlokalizowanych w Gdańsku, zgrupowanych w 5 sferach i kilkudziesięciu grupach. Podjęto także próbę zidentyfikowania w nich cech i procesów o charakterze międzynarodowym wyliczonych przez prof. B. Jałowieckiego.
Zinwentaryzowane obiekty zostały pogrupowane na poniżej wymienione sfery. Zgodnie z tym podziałem została również sporządzona tabela obiektów i obszarów metropolitalnych w Gdańsku:

1. strefa zarządzania obejmująca:
1.1. przedstawicielstwa dyplomatyczne państw i organizacji międzynarodowych: konsulaty generalne, konsulaty honorowe, agencje konsularne, przedstawicielstwa organizacji międzynarodowych (wynikająca z cech B, I, J charakteryzujących miasta metropolie wg B. Jałowieckiego),
1.2. administrację publiczną: rządowa krajowa i delegatury, sądy i prokuratura, administracja morska,
1.3. administrację kościelną;

2. strefa infrastruktury obejmująca:
2.1. infrastrukturę transportową: transport drogowy, lotniczy, wodny, kolejowy (cecha D),
2.2. infrastrukturę techniczną, w tym energetyczną (cecha D),
2.3. infrastrukturę społeczną, w tym służby zdrowia i pomocy społecznej – szpitale samorządu województwa pomorskiego i ministerstw, szpitale prywatne, jednostki ratownictwa;
3. strefa wydarzeń i twórczości obejmująca:
3. 1. instytucje kultury: teatry, opera, filharmonia, kina wielosalowe, muzea, instytucje kultury (cecha H),
3. 2. miejsca atrakcyjne turystycznie: obiekty i obszary zabytkowe rangi metropolitalnej i miejsca kultu (cechy E, F),
3. 3. media: prasa, radio i telewizja (cecha G),
3. 4. obiekty rekreacyjno-sportowe: obiekty sportowe, ogrody rekreacyjne (cecha F),
3. 5. bazę noclegowo-kongresową: hotele cztero- lub pięciogwiazdkowe, tanie miejsca noclegowe – schroniska młodzieżowe i centra kongresowo-konferencyjne (cecha F),
3. 6. cykliczne wydarzenia kulturalne, sportowe i gospodarcze – unikatowe imprezy targowe (cechy A, C, H);
4. strefa działalności gospodarczej i obsługi obejmująca:
4. 1. instytucje otoczenia biznesu, agencje rozwoju regionalnego, centra wspierania biznesu, izby gospodarcze, stowarzyszenia biznesu, instytucje targowo-wystawiennicze, związki zawodowe, organizacje pracodawców (cecha H),
4. 2. centrale banków, instytucji finansowych, ubezpieczeniowych (cecha B),
4. 3. gigantów poszczególnych branż: przedsiębiorstwa produkcyjne i usługowe (cecha A),
4. 4. gospodarkę morską (cecha D),
4. 5. przemysł wysokich technologii (cechy A, B),
4. 6. centra handlowe o zasięgu ponadregionalnym,
4. 7. wielkie lub prestiżowe biurowce (cecha F);
5. strefa badań i innowacji obejmująca:
5. 1. szkoły wyższe oraz placówki naukowo-badawcze: uczelnie publiczne i niepubliczne, wybrane szkoły średnie i policealne (unikatowe szkoły średnie i policealne o zasięgu ponadregionalnym, licea z międzynarodową maturą), instytuty naukowe, biblioteki, archiwa, wydawnictwa (cecha B),
5. 2. ośrodki transferu technologii.

Każda z cech charakterystycznych dla miast metropolii jest reprezentowana w Gdańsku, jednocześnie występuje tu silna koncentracja obiektów o znaczeniu ponadregionalnym, krajowym i europejskim. Gdańsk dysponuje potencjałem pozwalającym na znaczne wzmocnienie funkcji metropolitalnych.

TABELA OBIEKTÓW I OBSZARÓW METROPOLITALNYCH W GDAŃSKU

1. STREFA ZARZĄDZANIA		
1.1. Przedstawicielstwa dyplomatyczne państw i organizacji międzynarodowych		
konsulaty generalne		
1.	Konsulat Generalny Republiki Białorusi	Wały Piastowskie 1
2.	Konsulat Generalny Chińskiej Republiki Ludowej	Grunwaldzka 1
3.	Konsulat Generalny Republiki Federalnej Niemiec	Fahrenheita 3
4.	Konsulat Generalny Federacji Rosyjskiej	Batorego 15
5.	Konsulat Generalny Królestwa Szwecji	Chmielna 101/102
6.	Konsulat Generalny Ukrainy	Chrzanowskiego 60A
7.	Konsulat Generalny Islandii	Słowackiego 30/17
8.	Konsulat Peru	Jana Uphagena 3/1
9.	Konsulat Republiki Seszeli	Na Wzgórzu 36
konsulaty honorowe		
1.	Konsulat Honorowy Królestwa Danii	Długi Targ 1/7
2.	Konsulat Honorowy Królestwa Hiszpanii	Podleśna 27
3.	Konsulat Honorowy Królestwa Niderlandów	Długi Targ 33/34
4.	Konsulat Honorowy Republiki Korei	Okopowa 7
5.	Konsulat Honorowy Republiki Łotewskiej	Ogarna 99/100
6.	Konsulat Honorowy Meksykańskich Stanów Zjednoczonych	Okopowa 21/27
7.	Konsulat Honorowy Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej	Grunwaldzka 102

8.	Konsulat Honorowy Republiki Litwy	Heweliusza 11
przedstawicielstwa organizacji międzynarodowych		
1.	przedstawicielstwo Kalmaru	Stągiewna 2/3
2.	Polsko-Szwedzka Izba Gospodarcza	Chmielna 101/102
3.	przedstawicielstwo landu Szlezwik-Holsztyn	Długi Targ 1–7
4.	Biuro Handlowe Bremy	Długi Targ 8/10
5.	Sekretariat Generalny Związku Miast Bałtyckich	Wały Jagiellońskie 1
6.	Sekretariat Konwencji Helsińskiej – Helcom	Kossaka 1
7.	Vasab Wizje i Strategie Wokół Morza Bałtyckiego 2010	Długi Targ 8/10
8.	Stały Międzynarodowy Sekretariat Euroregionu Bałtyk	Św. Ducha 3/4
9.	Polski Rejestr Statków	Hallera 126
10.	Lloyd's Register (Polska) sp. z o.o.	Marynarki Polskiej 177
1.2. Administracja publiczna		
administracja rządowa krajowa i delegatury		
1.	Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku	Okopowa 21/27
2.	Wojewódzki Komitet Przeciwpowodziowy w Gdańsku	Sucha 12
3.	Komenda Wojewódzka Policji w Gdańsku	Okopowa 19
4.	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku	Sosnowa 2
5.	Kuratorium Oświaty	Okopowa 21/27
6.	Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdańsku	Dębinki 4
7.	Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Gdyni	Polska 15
8.	Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa	Na Stoku 48
9.	Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Farmaceutycznej	Chmielna 54/57
10.	Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej	Marii Konopnickiej 4
11.	Wojewódzki Inspektorat Weterynarii	Na Stoku 50
12.	Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego	Łąkowa 37/38
13.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	Trakt św. Wojciecha 293
14.	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków	Kotwiczników 20
15.	Morski Oddział Straży Granicznej	Oliwska 35
16.	Obwodowy Urząd Miar	Polanki 124C
17.	Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej	Kurkowa 12
18.	Okręgowy Inspektorat Pracy w Gdańsku	Dmowskiego 12
19.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych	F. Rogaczewskiego 9/19
20.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	F. Rogaczewskiego 9/19
21.	Regionalna Izba Obrachunkowa	Wały Jagiellońskie 36
22.	Urząd Statystyczny	Danusi 4
23.	Urząd Transportu Kolejowego	Dyrekcyjna 2/4
24.	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – oddział regionalny	Podwale Przedmiejskie 30
25.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych – oddział w Gdańsku	Chmielna 27/33
26.	Narodowy Fundusz Zdrowia – oddział wojewódzki	Podwale Staromiejskie 69
27.	Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego	Chmielna 54/57
28.	Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Warszawie – delegatura w Gdańsku	Okopowa 9
29.	Archiwum Państwowe w Gdańsku	Wały Piastowskie 5
30.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad – oddział w Gdańsku	Subisława 5
31.	Krajowe Biuro Wyborcze – delegatura w Gdańsku	Okopowa 21/27
32.	Ministerstwo Skarbu Państwa – delegatura w Gdańsku	Dyrekcyjna 6
33.	Najwyższa Izba Kontroli w Warszawie – delegatura w Gdańsku	Wały Jagiellońskie 36
34.	Urząd Lotnictwa Cywilnego – delegatura północna	Szafarnia 10
35.	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów – delegatura w Gdańsku	Podwale Przedmiejskie 30
36.	Urząd Żeglugi Śródlądowej w Gdańsku	Toruńska 8/4
37.	Urząd Celny w Gdańsku	Opłotki 1

38.	Wojewódzki Sztab Wojskowy	Do Studzienki 45
39.	Urząd Regulacji Energetyki w Warszawie – północny oddział terenowy w Gdańsku	Jana Pawła II 20
40.	17. Terenowy Oddział Lotniskowy	M. Konopnickiej 13
sądy i prokuratura		
1.	Prokuratura Okręgowa w Gdańsku	Wały Jagiellońskie 36
2.	Prokuratura Apelacyjna w Gdańsku	Wały Jagiellońskie 38
3.	Wojskowa Prokuratura Garnizonowa w Gdyni	Jana z Kolna 8
4.	Naczelny Sąd Administracyjny, Ośrodek Zamiejscowy	al. Zwycięstwa 16/17
5.	Sąd Apelacyjny w Gdańsku	Nowe Ogrody 28
6.	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Nowe Ogrody 30/34
7.	Sąd Konsumencki przy Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej	Konopnickiej 4
8.	Stały Sąd Polubowny przy Pomorskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej	Konopnickiej 4
9.	Krajowy Rejestr Karny przy Sądzie Okręgowym w Gdańsku	Długi Targ 39/40
samorządowa administracja wojewódzka		
1.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku	Okopowa 21/27
2.	Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku	Sucha 12
3.	Wojewódzki Urząd Pracy	Okopowa 21/27
4.	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku	Mostowa 11a
5.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Straganiarska 24–27
1.3. Administracja kościelna		
1.	Kuria Metropolitalna Gdańska	Cystersów 15
2.	Ewangeliczny Kościół reformowany	Wyspiańskiego 28/2a
3.	Kościół Chrześcijan Baptystów – pierwszy zbór	Gen. Dąbrowskiego 11
4.	Kościół adwentystów dnia siódmego	Jaśkowa Dolina 21
5.	Kościół chrześcijan baptystów – drugi zbór	Wyspiańskiego 28 lok.2
6.	Kościół wolnych chrześcijan	Sternicza 17
7.	Kościół zielonoświątkowy	Menonitów 2a
8.	meczet muzułmański	Abrahama 17a
9.	Parafia greckokatolicka św. Bartłomieja	Zaułek św. Bartłomieja 1
10.	Parafia polskokatolicka Bożego Ciała	3 Maja 19a
11.	Parafia prawosławna św. Mikołaja	Traugutta 45
12.	Kościół Chrystusowy	Beethovena 181a
13.	Kościół zielonoświątkowy – zbór Nowe Życie	Szymanowskiego 12
2. STREFA INFRASTRUKTURY		
2.1. Infrastruktura transportowa		
transport drogowy		
1.	Dworzec autobusowy	3 Maja 12
transport lotniczy		
1.	Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy	Słowackiego 200
transport wodny		
1.	Przystań białej floty	Długie Pobrzeże
2.	Port wewnętrzny (WOC, Nadbrzeże Oliwskie, N. Ziółkowskiego – Baza Promowa, N. Zbożowe, N. Wiślane, N. Szczecińskie – Gdański Terminal Kontenerowy, N. CPN 4, N. Elewator 1, N. Bytomskie, N. Przemysłowe, N. Chemików, Basen Górniczy – N. Węglowe, Rudowe, Administracyjne, N. Obrońców Poczty Gdańskiej – Baza Przeładunku Siarki, N. Obrońców Westerplatte – Terminal Promowy Westerplatte)	Przemysłowa 4
3.	Port Północny (Terminal Węglowy, T. LPG, Baza Paliw Płynnych)	Poinca 1

transport kolejowy		
1.	Dworzec we Wrzeszczu	Dmowskiego
2.	Dworzec w Oliwie	plac Dworcowy
3.	Dworzec PKP w Gdańsku	Podwale Grodzkie 1
2.2. Infrastruktura techniczna		
Infrastruktura energetyczna		
1.	Ropociąg PERN	-
2.	Naftoport	Poinca 1
3.	Elektrociepłownie Wybrzeże SA	Swojska 9
2.3. Infrastruktura służby zdrowia i pomocy społecznej		
hospicja		
1.	Hospicjum Pallotinum – Wojewódzki Oddział Opieki Paliatywnej	Kopernika 6
pomoc społeczna		
1.	Caritas Archidiecezji Gdańskiej	Jesionowa 6
2.	Polski Czerwony Krzyż	al. Zwycięstwa 27
3.	Diecezjalny Dom Samotnej Matki	Matemblewska 9
szpitale samorządu woj. pomorskiego		
1.	SP ZOZ dla szkół wyższych	al. Zwycięstwa 30
2.	Pomorskie Centrum Chorób Zakaźnych i Gruźlicy	Smoluchowskiego 18
3.	Specjalistyczny ZOZ nad Matką i Dzieckiem	Polanki 119
4.	Szpital Specjalistyczny im. Św. Wojciecha Adalberta	al. Jana Pawła II 50
5.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. M. Kopernika	Nowe Ogrody 1/6 Powstańców Warszawskich 1/2
6.	SP Psychiatryczno-Neurologiczny ZOZ	Srebrniki 1
szpitale ministerstwa zdrowia		
1.	SP Szpital Kliniczny nr 1 ACK AM	Dębinki 7
szpitale ministerstwa obrony		
1.	7. Szpital Marynarki Wojennej z przychodnią	Polanki 117
szpitale MSWiA		
1.	Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA	Kartuska 4/6
szpitale prywatne		
1.	NZOZ Szpital Jankowo	Kartuska 4/6
2.	NZOZ Swissmed	Wileńska 44
jednostki ratownictwa wyższego		
1.	Lotnicze Pogotowie Ratunkowe	Szybowcowa 1
2.	Samodzielna Kolumna Transportu Sanitarnego	al. Zwycięstwa 496
3.	Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa	Świbnieńska 9
3. STREFA WYDARZEŃ I TWÓRCZOŚCI		
3.1. Instytucje kultury i cykliczne wydarzenia kulturalne		
teatry, opera, filharmonia, kina wielosalowe		
1.	Państwowa Opera Bałtycka w Gdańsku	al. Zwycięstwa 15
2.	Państwowa Filharmonia Bałtycka im. Fryderyka Chopina w Gdańsku	Ołowianka 1
3.	Teatr Miejski Miniatura	Grunwaldzka 16
4.	Teatr Wybrzeże	Św. Ducha 2
5.	Teatr Wybrzeżak	Za Murami 2/10
6.	Teatr Leśny	Jaśkowa Dolina
7.	Teatr Stara Wozownia	Wąsowicza 12/5
8.	Teatr Edukacyjny Iba	Sówki 41
9.	Multikino sp. z o.o. w Gdańsku	al. Zwycięstwa 14
10.	Superkino Krewetka sp. z o.o. w Gdańsku	Karmelicka 1

11.	Kinoplex w Gdańsku	Kołobrzeska 42
12.	Kino Neptun	Długa 57
muzea		
1.	Centralne Muzeum Morskie w Gdańsku + Sołdek	Ołowianka 9–13
2.	Centralne Muzeum Morskie w Gdańsku (oddziały Szeroka 67/68, Żuraw, Długie Pobrzeże, Dar Pomorza w Gdyni – al. Zjednoczenia)	
3.	Muzeum Techniki w Warszawie – oddział w Gdańsku Kuźnia Wodna	Bytowska 1a
4.	Muzeum Archeologiczne w Gdańsku	Mariacka 25/26
5.	Muzeum Archidiecezjalne w Gdańsku	Cystersów 15
6.	Muzeum Historyczne Miasta Gdańska	Długa 47
7.	Muzeum Historyczne Miasta Gdańska (oddziały Dwór Artusa, Dom Uphagena, Westerplatte, twierdza Wisłoujście, wieża Więzienna i Katownia, Oddział Zegarów Wieżowych – kościół św. Katarzyny, Oddział Sportu i Turystyki – baszta na Zamurzu, kamieniczka na Kramarskiej)	
8.	Muzeum Narodowe w Gdańsku	Toruńska 1
9.	Muzeum Narodowe w Gdańsku – oddział etnografii	Cystersów 19
10.	Muzeum Narodowe w Gdańsku – oddział sztuki współczesnej – pałac Opatów	Cystersów 18
11.	Muzeum Narodowe w Gdańsku – dział fotografii – Gdańska Galeria Fotografii	Grobla I 3/5
12.	Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu – oddział w Gdańsku	Obrońców Poczty Polskiej 1
13.	Muzeum Techniki – Zabytkowa Kuźnia Wodna	Bytowska 1
14.	cmentarz cmentarzy	3 Maja
15.	Park Kulturowy Fortyfikacji Miejskich Twierdza Gdańsk	3 Maja 9a
instytucje kultury		
1.	Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia	Śluzy 2
2.	Żak	Grunwaldzka 195/197
3.	Nadbałtyckie Centrum Kultury w Gdańsku (Ratusz Staromiejski i kościół św. Jana)	Korzenna 33/35
3.2. Cele ruchu turystycznego		
obiekty zabytkowe rangi metropolitalnej		
1.	twierdza Wisłoujście	Stara Twierdza 1
2.	kościół NMP	Podkramarska 5
3.	kościół św. Trójcy	Św. Trójcy 1
4.	kościół św. Jana	Świętojańska
5.	kościół św. Katarzyny	Podmłyńska 10
6.	kościół św. Brygidy	Profesorska 17
7.	kaplica Królewska	Św. Ducha
8.	Ratusz Głównego Miasta	Długa 46
9.	Ratusz Starego Miasta	Korzenna 33/35
10.	Dwór Artura	Długi Targ 44
11.	Żuraw	Szeroka
12.	Brama Złota	Długa
13.	Brama Zielona	Długi Targ 24
14.	zespół przedbramia ul. Długiej (Katownia, Wieża Więzienna)	Targ Węglowy
15.	Brama Wyżynna	Bogusławskiego 1
16.	Wielka Zbrojownia	Targ Węglowy
17.	Wielki Młyn	Wielkie Młyny 16
18.	fort Grodzisko	Gradowa 14
19.	Dom Uphagena	Długa 12
20.	katedra w Oliwie	Cystersów 17
21.	kościół św. Jakuba	Cystersów 23
22.	kościół św. Ignacego	Brzegi 49
23.	kościół św. Walentego	Agrarna 13
24.	Lipce – dom podcieniowy	Trakt św. Wojciecha 297

obszary zabytkowe rangi metropolitalnej		
1.	Kanał Raduni wraz zespołem pielgrzymkowo-krajobrazowym Św. Wojciech i Traktem św. Wojciecha	–
2.	pomnik historii	–
3.	zespół pocysterskim z zespołem krajobrazowym Doliny Radości oraz ZOO	–
4.	Westerplatte i Wisłoujście	mjra Sucharskiego Stara Twierdza
miejsca kultu		
1.	Matemblewo – centrum pielgrzymkowe	Matemblewska
2.	Św. Wojciech – centrum pielgrzymkowe	Trakt św. Wojciecha 440
3.3. Media		
prasa		
1.	„Dziennik Bałtycki”	Targ Drzewny 9/11
2.	„Gazeta Wyborcza”	Tkacka 7/8
3.	„Głos Wybrzeża”	Okopowa 7
4.	„Super Express”	Stągiewna 12/1
5.	„Rzeczpospolita”	Targ Drzewny 3/7
6.	„Trybuna”	Szara 7c/103
radio		
1.	Radio Gdańsk	Grunwaldzka 18
2.	Radio PLUS	Suwalska 46
3.	Radio HIT FM	Czyżewskiego 38
4.	Radio ZET	Długi Targ 1/7
telewizje		
1.	Telewizja Polska – oddział Gdańsk	Czyżewskiego 42
2.	TVN 24 Grupa ITI	Wały Piastowskie 1
3.	Telewizja Polsat	Tatrzańska 11B/51
4.	TV Plus – oddział w Gdańsku	Suwalska 46
5.	Telewizja kablowa UPC	Czyżewskiego 40
3.4. Obiekty sportowo-rekreacyjne		
ogrody rekreacyjne		
1.	Miejski Ogród Zoologiczny Wybrzeże	Karwieńska 3
2.	Ogród Botaniczny – park w Oliwie	Opata Rybińskiego
obiekty sportowe		
1.	Klub Sportowy Lechia Gdańsk	Traugutta 29
2.	Basen SKS Start	Wajdeloty 12/13
3.	Przystań Jachtowa Marina Gdańsk	Szafarnia 10
4.	GKS Stoczniowiec – Hala Olivia	Bażyńskiego 1
5.	stadion żużlowy	Zawodników 1
6.	tor motokrosowy	Starogardzka 1
7.	przystań i hangar Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu	Stogi 20
8.	przystań i hangar Jacht Klubu Stoczni Gdańskiej SA	Przełom 9
9.	przystań żeglarska Jachtklubu Morskiego Neptun	Przełom 10
10.	przystań żeglarska LOK im. M. Zaruskiego	Tamka
11.	przystań żeglarska Yacht Clubu Posejdon	Sztutowska 21
12.	przystań kajakowa GKK Szpicgat	Kamienna Grobla 2
13.	przystań kajakowa Wodniak Gdańsk	Na Ostrowiu 1
14.	przystań wioślarska KS Gedania	Pastoriusza
15.	przystań wioślarska AZS AWFiS	Siennicka 5
16.	przystań wioślarska GKW Drakkar	Sienna 36

3.5. Baza noclegowo-kongresowa		
hotele cztero- lub pięciogwiazdkowe		
1.	Hotel Podewils w Gdańsku	Szafarnia 2
2.	Hotel Hanza w Gdańsku	Tokarska 6
3.	Hotel HOLIDAY INN GDAŃSK	Podwale Grodzkie 9
4.	Dwór Oliwski	Bytowska 4
tanie miejsca noclegowe – schroniska młodzieżowe		
1.	Szkolne Schronisko Młodzieżowe	Grunwaldzka 244
2.	filia Szkolnego Schroniska Młodzieżowego	Kartuska 245b
3.	filia Szkolnego Schroniska Młodzieżowego	Wałowa 21
centra kongresowo-konferencyjne		
1.	Gdańskie Centrum Muzyczno-Kongresowe, siedziba Polskiej Filharmonii Bałtyckiej	Ołowianka 1
2.	Alma I i Alma II Centrum Sobieszewo	Falowa 4
3.	Orle	Lazurowa 8
4.	Centrum hotelowo-konferencyjne „Dwór Wojciechówka”	Falowa 4
5.	Dom Muzyka	Łąkowa 1–2
3.6. Cykliczne wydarzenia kulturalne, sportowe i gospodarcze		
cykliczne imprezy kulturalne		
1.	Jarmark św. Dominika	pierwsze 2 tygodnie sierpnia
2.	Festiwal Teatru Polskiego Radia i Telewizji Dwa Teatry	
3.	Gdańskie Lato Muzyczne	lipiec – sierpień
4.	Festiwal Teatrów Ulicznych FETA	połowa lipca
5.	Festiwal Szekspirowski	pierwsza dekada sierpnia
6.	Festiwal Organowy w Oliwie	lipiec – sierpień
7.	Festiwal Dobrego Humoru	czerwiec
8.	cykliczne koncerty w bazylice św. Mikołaja	
9.	Festiwal Artystyczny Młodzieży Akademickiej FAMA	kwiecień
10.	Gdański Festiwal Carillonowy	sierpień
11.	Festiwal Polskich Wideoklipów Yach Film	październik
12.	Międzynarodowy Festiwal Piwa im. Jana Heweliusza	kwiecień – maj
13.	Festiwal Muzyki Inspirowanej Folklorem Dźwięki Północy	sierpień
cykliczne imprezy sportowe		
1.	Maraton „Solidarności”	sierpień
2.	Międzynarodowy Zlot Żeglarski Baltic Sail	czerwiec – lipiec
3.	Memoriał im. J. Żylewicza	sierpień
4.	Intel Powerade Bike Maraton	czerwiec
5.	Dni Zatoki Gdańskiej	wrzesień
unikatowe imprezy targowe		
1.	Gala Amberif	marzec
2.	Ambermart	sierpień
3.	Polyacht	marzec – kwiecień
4. STREFA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I OBSŁUGI		
4.1. Instytucje otoczenia biznesu		
agencje rozwoju regionalnego		
1.	Agencja Rozwoju Pomorza SA w Gdańsku	Piwna 36/39
centra wspierania biznesu		
1.	Convention Bureau Gdańsk	Heweliusza 29
2.	Fundusz Mikro – oddział w Gdańsku	Chłopska 72
3.	Stowarzyszenie Wolna Przedsiębiorczość – oddział terenowy w Gdańsku	Matejki 6

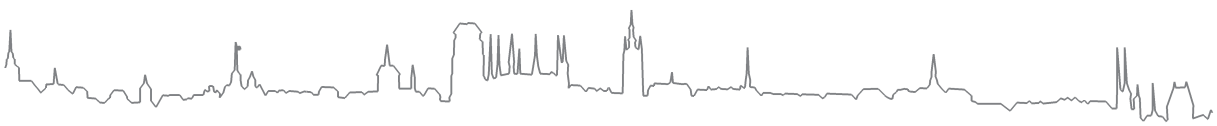
izby gospodarcze, stowarzyszenia		
1.	Pomorska Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdańsku	Długi Targ 39/40
2.	Pomorska Izba Rzemieślnicza Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Gdańsku	Piwna 1/2
3.	Krajowa Izba Gospodarcza Bursztynu w Gdańsku	Wita Stwosza 73
4.	Polska Izba Turystyki – oddział pomorski w Gdańsku	Rajska 2
5.	Okręgowa Izba Lekarska	Śniadeckiego 33
6.	Okręgowa Izba Aptekarska	Batorego 18
7.	Pomorska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa w Gdańsku	Świętojańska 43/44
8.	Polsko-Szwedzka Izba Gospodarcza	Chmielna 101/102
9.	Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa – oddział Gdańsk	Grunwaldzka 8
10.	Liga Morska i Rzeczna	Długi Targ 11
11.	Związek Miast i Gmin Morskich	Długi Targ 36/38
12.	Pomorska Regionalna Organizacja Turystyczna	Długi Targ 8–10
13.	Stowarzyszenie Okrętowców Polskich KORAB	Rajska 6
14.	Stowarzyszenie Architektów Polskich	Targ Węglowy 27
15.	Towarzystwo Urbanistów Polskich	Narutowicza 11/12
16.	Pomorska Okręgowa Izba Architektów	Targ Węglowy 27
17.	Północna Okręgowa Izba Urbanistów	Grunwaldzka 137
18.	Pomorski Oddział Krajowej Izby Doradców Podatkowych	Okopowa 7
19.	Okręgowa Rada Adwokacka	Chlebnicka 48/51
20.	Stowarzyszenie Rzeczoznawców Majątkowych	Szafarnia 12
21.	Okręgowa Izba Radców Prawnych	Nowe Ogrody 35
22.	Regionalny Oddział Krajowej Izby Biegłych Rewidentów	Grunwaldzka 212
23.	Okręg Pomorski Polskiej Izby Rzeczników Patentowych	Małcużyńskiego 5
24.	Kaszubsko-Pomorska Izba Lekarsko-Weterynaryjna	Kartuska 249
25.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Gdańsku	Wyczółkowskiego 17 a
26.	Północna Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa	Świętojańska 43/44
związki zawodowe		
1.	NSZZ „Solidarność” – Komisja Krajowa	Wały Piastowskie 24
organizacje pracodawców		
1.	Business Centre Club – loża gdańska	Podleśna 27
2.	Gdański Związek Pracodawców w Gdańsku	Uphagena 23
3.	Gdański Klub Biznesu	Uphagena 23
4.2. Centrale banków, instytucji finansowych, ubezpieczeniowych		
1.	GE Money Bank	Elżbietańska 2
2.	Pomorski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych	Długi Targ 1/7
4.3. Giganci poszczególnych branż: przedsiębiorstwa usługowe i produkcyjne		
1.	Grupa LOTOS SA	Elbląska 135
2.	Grupa Stoczni Gdynia SA	Na Ostrowiu 15/20
3.	Lotos Paliwa sp. z o.o.	Elbląska 135
4.	Grupa Remontowa SA	Na Ostrowiu 1
5.	ENERGA – Gdańska Kompania Energetyczna SA	Marynarki Polskiej 130
6.	LPP SA	Łąkowa 39/44
7.	Elektrociepłownie Wybrzeże SA	Swojska 9
8.	ELNORD SA	Heweliusza 11
9.	Polnord – Energobudowa SA	Na Piaskach 10

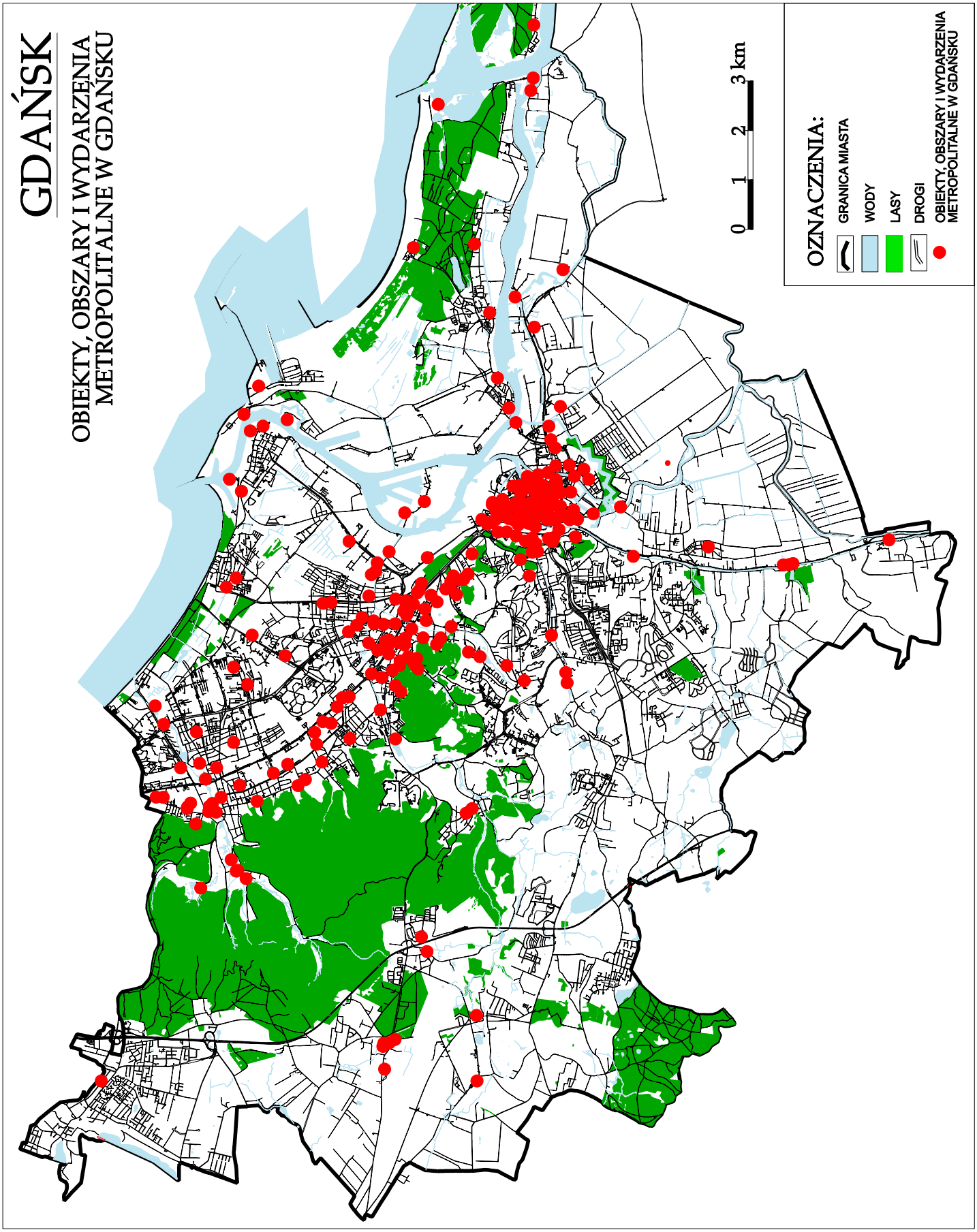
10.	Lotos Oil SA Gdańsk	Elbląska 135
11.	Pomorska Spółka Gazowa Gdańsk	Wałowa 18
12.	Gdańska Grupa Kapitałowo-Remontowa SA (stocznia remontowa)	Ostrów 1
13.	Glencore Gdańsk	Jaśkowa Dolina 31
4.4. Gospodarka morska		
1.	Zarząd Morskiego Portu Gdańsk SA	Zamknięta 18
2.	Wolny Obszar Celny	Zamknięta 18
3.	Rada Interesantów Portu	Promowa 1
4.	Kapitanat Portu Gdańsk	Przemysłowa 4
5.	Okręgowy Inspektorat Rybołówstwa Morskiego	Przemysłowa 4
6.	Polski Rejestr Statków	al. Hallera 126
4.5. Przemysł wysokich technologii		
1.	Intel Technology Poland sp. z o.o.	Słowackiego 173
2.	Wirtualna Polska	Traugutta 115c
3.	Fin Skog Geomatics International sp. z o.o.	Jaśkowa Dolina 15
4.	Softbank Serwis sp. z o.o.	Marynarki Polskiej 177
5.	BMT Cordah sp. z o.o.	Kościerska 7
6.	Young Digital Poland	Słowackiego 175
7.	ComArch SA	Okopowa 7
8.	EURX	Jaśkowa Dolina 29
9.	DGT	Szkolna 20
10.	Unimor Radiocom	Budowlanych 46c
11.	Telkom-Telmor	Mickiewicza 5/7
12.	Satel	Szuberta 79
13.	Techno Service	Siedlicka 6
14.	Lido Technology	Wały Piastowskie 1
15.	Deplhi	Nowatorów 20
4.6. Centra handlowe o zasięgu ponadregionalnym		
1.	Transbud Gdańsk – Giełda Hurtowa SA	Rzęsna 3
2.	IKEA	Złota Karczma 26
3.	Sellgros	Wodnika 79
4.	Pomorskie Hurtowe Centrum Rolno-Spożywcze SA Renk	Heweliusza 11/11
4.7. Wielkie lub prestiżowe biurowce		
1.	Centrum Techniki Okrętowej Centrum Biznesu Zieleniak	Wały Piastowskie 1
2.	Organika Trade	Heweliusza 11
3.	Artus Park	Długie Ogrody 6–14
4.	Vigo	Szymanowskiego 2
5.	Centrum Biznesu Centromor	Okopowa 7
6.	budynek „Solidarności”	Wały Piastowskie 24
7.	ALLCON Słowackiego Centrum I i II	Słowackiego 173, 171
8.	Young Digital Poland	Słowackiego 175
9.	Haxo	Strzelecka 76
10.	Torus	Grunwaldzka 413

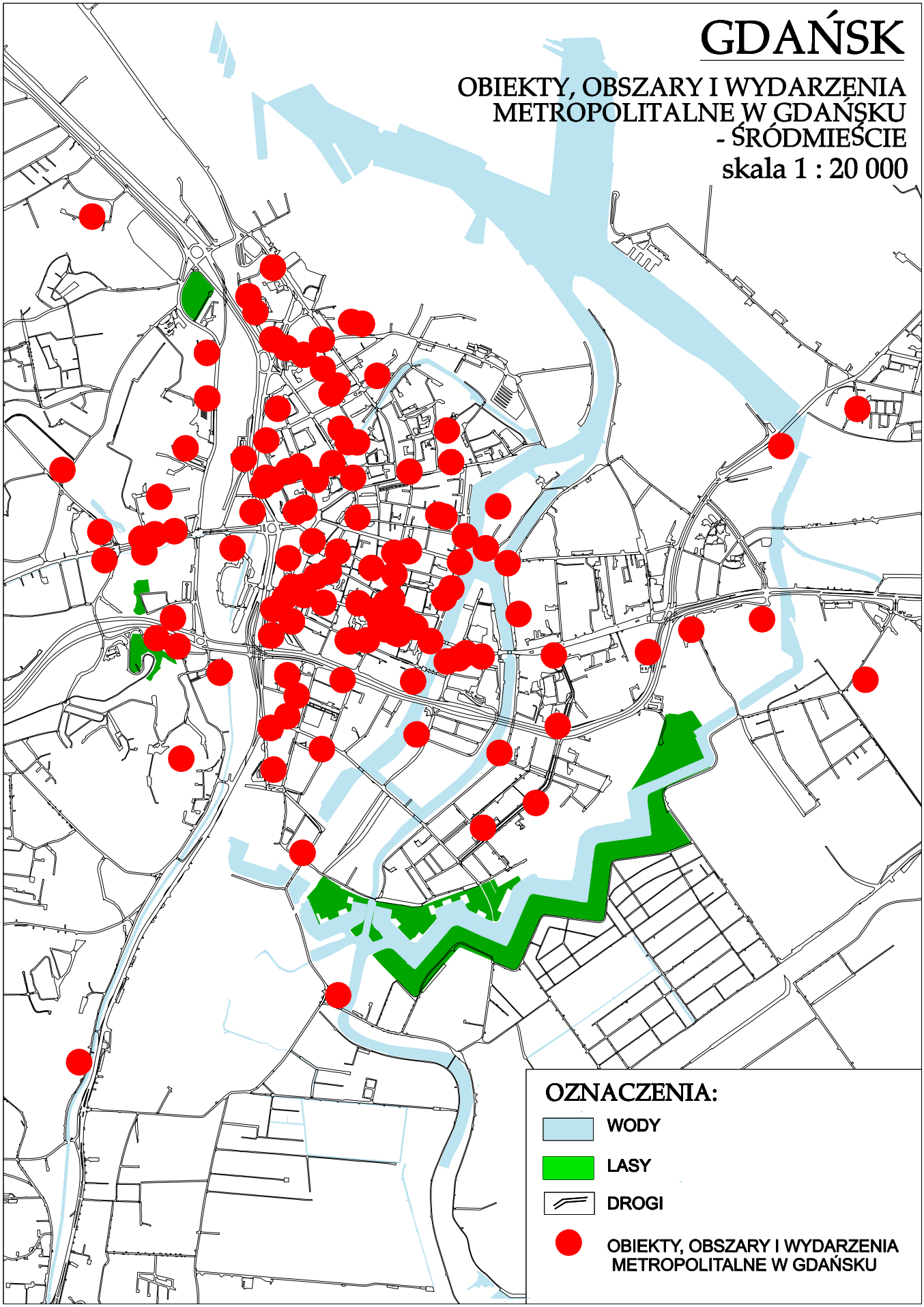
11.	Sadowa Business	Sadowa 8
12.	Centrum Dmowskiego	Dmowskiego 12
13.	Lotos	Elbląska 135
14.	Apeks	Jaśkowa Dolina 81
15.	Hossa	Grunwaldzka 212
5. STREFA BADAŃ I INNOWACJI		
5.1. Szkoły wyższe oraz placówki naukowo-badawcze		
uczelnie publiczne		
1.	Uniwersytet Gdański	Bażyńskiego 1a
	biotechnologia, biologia	Kładki
	historia sztuki, socjologia, filozofia	Bielańska
	filologie, historia, prawo, fizyka, administracja, informatyka, matematyka	Bażyńskiego, Wita Stwosza
	politologia	Hallera 122
	biologia	Legionów
	pedagogika	Krzywoustego
	psychologia	Pomorska
	archeologia, kolegium nauczycielskie	Grunwaldzka 238A
	chemia, ochrona środowiska	Sobieskiego
	geografia	Dmowskiego
2.	Politechnika Gdańska	Narutowicza 11/12
3.	Akademia Medyczna w Gdańsku	Marii Skłodowskiej-Curie 3a
	farmacja	Hallera 107
	lekarski, analityka lekarska, pielęgniarski, stomatologia, położnictwo, fizjoterapia, zdrowie publiczne	Dębinki 1B
	biotechnologia (międzyuczelniany UG i AM)	Kładki
4.	Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku	Wiejska 1
5.	Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku	Targ Węglowy 6
6.	Akademia Muzyczna w Gdańsku	Łąkowa 1/2
uczelnie niepubliczne		
1.	Gdańska Wyższa Szkoła Humanistyczna	Biskupia 24 B
2.	Gdańska Wyższa Szkoła Administracji	Wydmy 3
3.	Wyższa Szkoła Bankowa	Dolna Brama 8
4.	Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna	Łagiewniki 3
5.	Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa	Miszewskiego 12/13
6.	Wyższa Szkoła Zarządzania	Pelplińska 7
7.	Ateneum – Szkoła Wyższa	Wały Piastowskie 1
8.	Wyższa Szkoła Gospodarowania Nieruchomościami, wydział zamiejscowy w Gdańsku	Biała 1
9.	Gdańska Fundacja Kształcenia Menedżerów	Pomorska 68
10.	Instytut Energetyki	Reja 27
11.	Gdańskie Seminarium Duchowne	Cystersów 15
12.	Katolicki Uniwersytet Lubelski – Gdański Instytut Teologiczny	Mireckiego 3
wybrane szkoły średnie i policealne		
1.	Ogólnokształcąca Szkoła Baletowa	Legionów 3
2.	Wojewódzki Zespół Szkół Policealnych nr 1 (zawody medyczne)	Hallera 245
3.	Wojewódzki Zespół Szkół Policealnych nr 2 (zawody medyczne)	Hallera 246

4.	Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II stopnia	Gnilna 3
5.	ZSR CKU	Smoleńska 5/7
6.	PS Budownictwa	Grunwaldzka 238
7.	ZSZ-2 XXI LO (sportowe)	Kołobrzeska 77
8.	ZSSO XI LO (sportowe)	Czyżewskiego 30a
9.	ZS Energ. Tech. Energ.	Reja 25
10.	ZS Samochodowych	Elbląska 54/64
11.	SOiO CONRADINUM XVIII LO	Piramowicza 1/2
12.	ZS Łączności	Podwale Staromiejskie 51/52
13.	III LO	Topolowa 7
instytuty naukowe, biblioteki, archiwa, wydawnictwa		
1.	Polska Akademia Nauk – oddział w Gdańsku	Jaśkowa Dolina 31
2.	Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową w Gdańsku	Do Studzienki 63
3.	Państwowy Instytut Geologiczny – oddział geologii morza w Gdańsku	Kościerska 7
4.	Instytut Morski w Gdańsku	Długi Targ 41/42
5.	Pracownia Rybactwa Rzecznego	Reduta Żbik 5
6.	Instytut Maszyn Przepływowych w Gdańsku PAN	Fiszera 14
7.	Instytut Melioracji i Użytków Zielonych w Gdańsku	Trakt św. Wojciecha 293
8.	Instytut Budownictwa Wodnego PAN	Kościerska 7
9.	Zakład Ornitologii PAN	Nadwiślańska 108
10.	Biblioteka Gdańska PAN	Wałowa 15
11.	Wojewódzka Biblioteka Publiczna	Targ Rakowy 5/6
12.	Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Gdańsku	Hallera 14
13.	Centrum Techniki Okrętowej SA	Wały Piastowskie 1
14.	Pomorskie Centrum Badań i Technologii Środowiska	Sobieskiego 18/19
15.	Gdańska Akademia Bankowa przy Instytucie Badań nad Gospodarką Rynkową	Do Studzienki 63
16.	Instytut Pamięci Narodowej	Polanki 124
17.	Instytut Kaszubski	Straganiarska 20/23
18.	Instytut Herdera – biblioteka	Ogarna
19.	Alliance Française – biblioteka	Sienkiewicz 5a
20.	British Council – biblioteka	Ogarna 27
5.2. Ośrodki transferu technologii		
1.	Centrum Transferu Technologii	Grunwaldzka 529
2.	Fundacja Naukowo-Techniczna Gdańsk	Fiszera 14
3.	Instytut Nowych Technik i Technologii SA	Fiszera 14

GDAŃSK
OBIEKTY, OBSZARY I WYDARZENIA METROPOLITALNE W GDAŃSKU
OZNACZENIA:
GRANICA MIASTA
WODY
LASY
DROGI
OBIEKTY, OBSZARY I WYDARZENIA METROPOLITALNE W GDAŃSKU
0 1 2 3 km

GDAŃSK
OBIEKTY, OBSZARY I WYDARZENIA METROPOLITALNE W GDAŃSKU - ŚRÓDMIEŚCIE
skala 1 : 20 000
OZNACZENIA:
WODY
LASY
DROGI
OBIEKTY, OBSZARY I WYDARZENIA METROPOLITALNE W GDAŃSKU

Strategiczne obszary rozwoju funkcji metropolitalnych

Obszary strategiczne rozwoju funkcji metropolitalnych to najważniejsze obszary metropolii koncentrujące funkcje metropolitalne lub mające potencjał rozwojowy pozwalający wykreować nową jakość przestrzenno-funkcjonalną, społeczną lub ekonomiczną.

Poniżej przedstawiono listę kryteriów wyznaczania obszarów strategicznych rozwoju funkcji metropolitalnych:

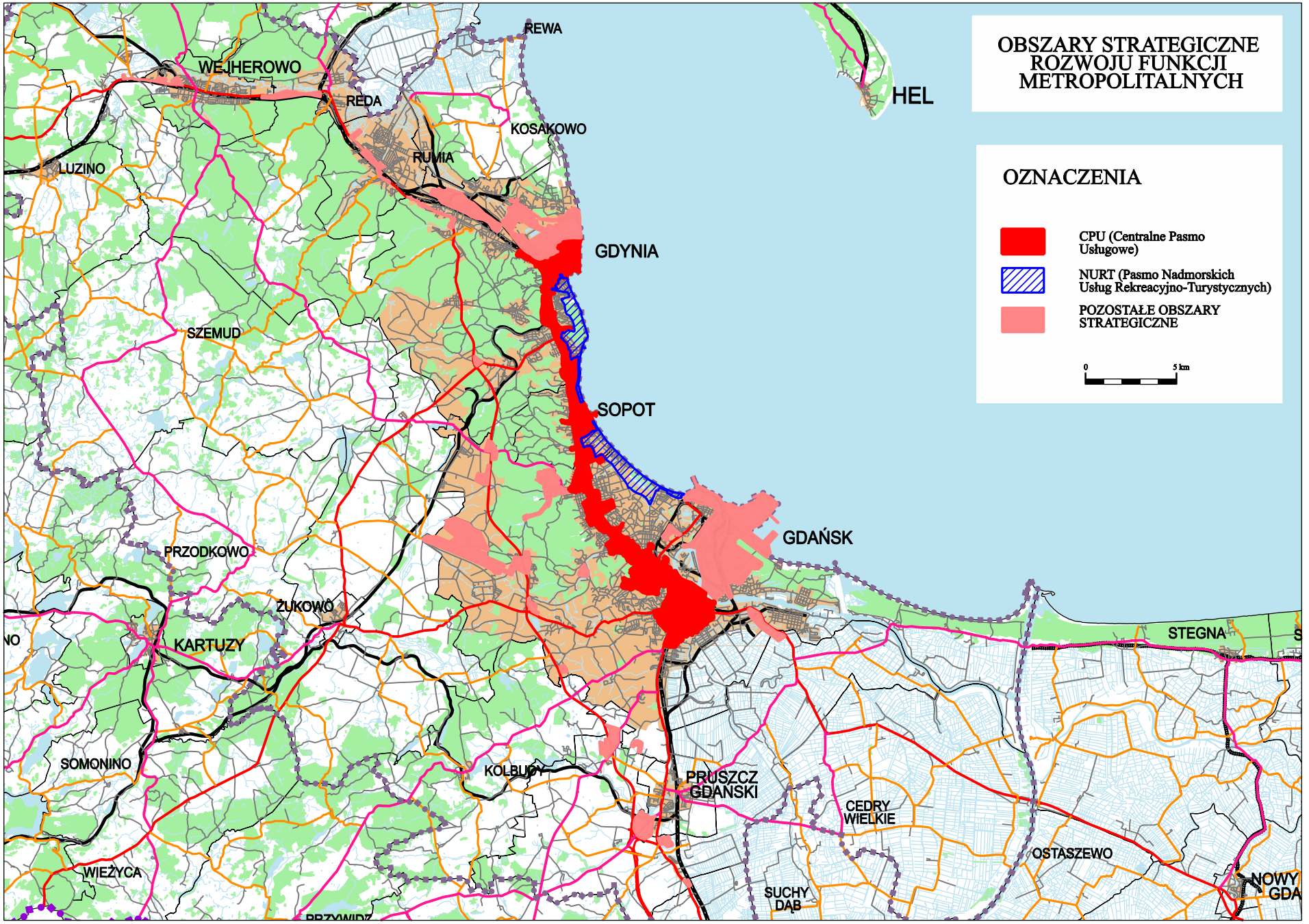
1. Koncentracja istniejących obiektów rangi metropolitalnej, w tym obiektów dziedzictwa kulturowego, przestrzeni publicznych, miejsc łamania transportu (węzłów integracyjnych, dworców).
2. Dobra dostępność komunikacyjna transportem publicznym: komunikacją szynową (SKM, tramwaj) lub komunikacją autobusową i trolejbusową zapewnioną przez przynajmniej dwie trasy.
3. Obecność rezerw terenowych przeznaczonych w planach miejscowych pod rozwój funkcji metropolitalnych.
4. Duża intensywność wykorzystania przestrzeni w stanie istniejącym.
5. Miejsca magiczne: piękne, obecne w świadomości mieszkańców, o walorach krajobrazowych, w tym piękne i charakterystyczne widoki na zewnątrz, oraz miejsca o dużym natężeniu ruchu pieszego (również w godzinach wieczornych i nocnych).
6. Obecność rezerw terenowych o potencjale do rozwoju funkcji metropolitalnych, choć nieujętych w żadnych dokumentach formalnych.
7. Istniejące i potencjalne miejsca organizacji imprez, rejony miasta tętniące życiem (ang. *vital city*).
8. Dostępność drogowa z planowanej ramy komunikacyjnej, a w wypadku Gdyni – z Obwodnicy Zachodniej i Trasy Kwiatkowskiego.

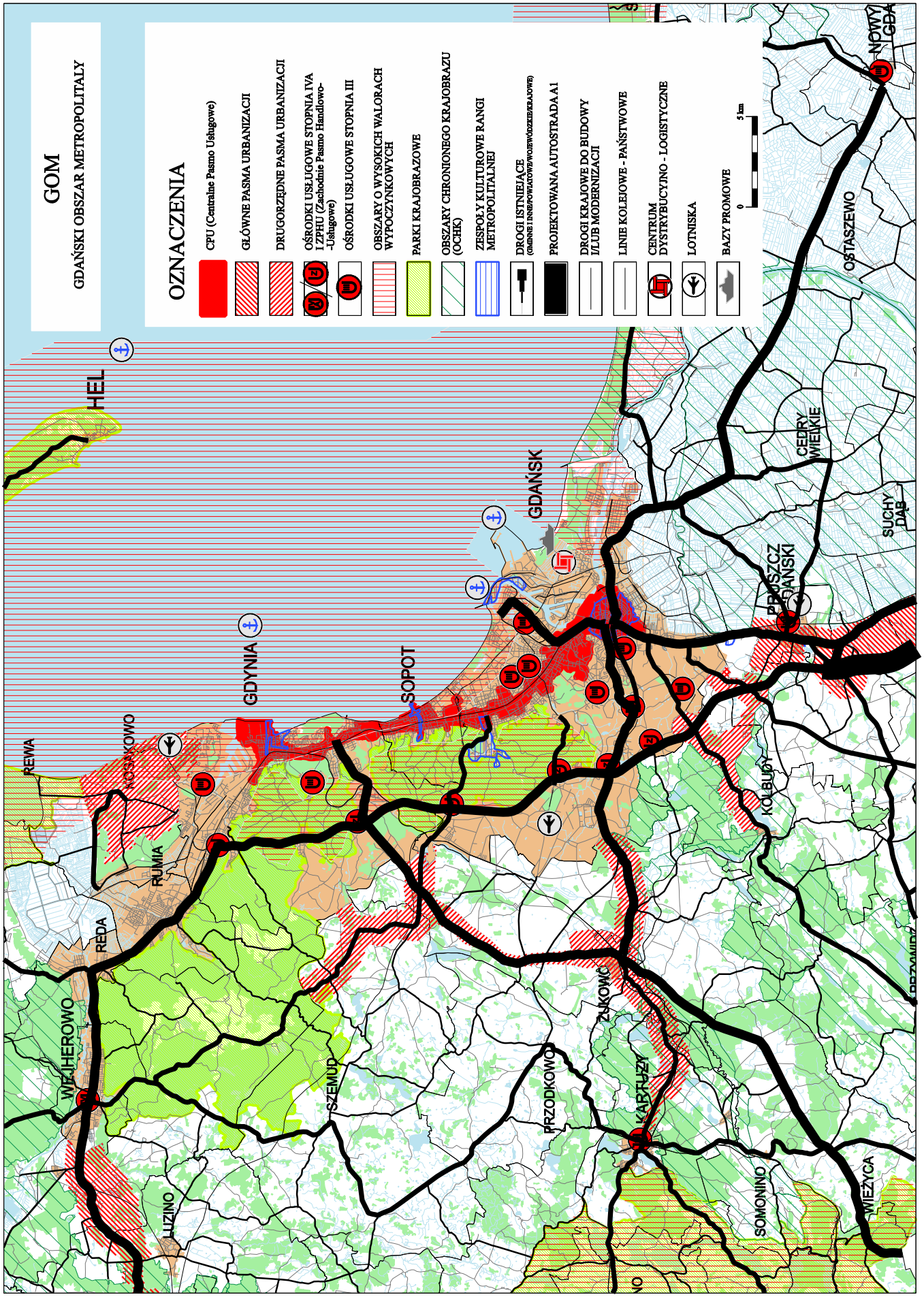
Sporządzona tabela przedstawia analizę ważnych obszarów trójmiejskich oraz sposób, w jaki spełniają wyżej określone kryteria. Uznano, że trzy pierwsze kryteria, tj. koncentracja obiektów rangi metropolitalnej, dobra dostępność komunikacyjna transportem publicznym oraz rezerwy terenowe, są kryteriami koniecznymi.

W wyniku przeprowadzonych analiz przyjęto, że obszar strategiczny definiuje się jako spełniający znaczącą część powyższych kryteriów, w tym przynajmniej jedno z kryteriów koniecznych: Obszary strategiczne to:

1. Cały obszar Centralnego Pasma Usługowego ciągnącego się od węzła integracyjnego Gdańsk – Czerwony Most do Gdyni Grabówka, postrzegany jako szczególna koncentracja zjawisk i obiektów badanych w wyżej wymienionych kryteriach, zarówno istniejących, jak i potencjalnych: Młode Miasto, Strefa Rozwoju Centrum Miasta – Międzytorze w Gdyni, węzeł integracyjny Czerwony Most.
2. Pasmo Nadmorskich Usług Rekreacyjno-Turystycznych (NURT): Pas Nadmorski Zachodni wraz z południowym Sopotem, Westerplatte – Wisłoujście, Kamienna Góra – Kępa Redłowska – Orłowo – do Kamiennego Potoku.
3. Pozostałe obszary strategiczne zróżnicowano wg dominujących cech i potencjalnych walorów (przedstawiona tu kolejność nie ma na celu hierarchizacji, ale wskazanie ich odmiennego charakteru):
   - obszary wielofunkcyjne – pozostałe koncentracje zjawisk i obiektów metropolitalnych, o mniejszej niż w CPU intensywności i randze: ZOO i Dolina Radości, Oksywie,
   - obszary przedsiębiorczości i przedsięwzięć komercyjnych charakteryzujące się aktywnym wzrostem w ostatnich latach; obszary skupiające funkcje ponadlokalne i potencjalnego rozwoju funkcji metropolitalnych: pasmo Gdynia Cisowa – Rumia – Wejherowo – Bolszewo, Pruszcz Południe – Łęgowo, Zachodnie Pasmo Handlowo-Usługowe: obszary oparte na węzłach komunikacyjnych Obwodnicy Zachodniej, ze szczególnym uwzględnieniem węzła Obwodnicy Zachodniej i Południowej, pasmo wschodnie wzdłuż ul. Elbląskiej, od Trasy Sucharskiego w kierunku Przejazdowa w Gdańsku, pasmo wzdłuż ul. Hutniczej w Gdyni,
   - obszary zawierające wielkie obiekty infrastruktury transportowej i koncentracje obiektów wysokich technologii: Port Północny z terminalem i centrum logistycznym, port wewnętrzny, port w Gdyni z terminalem kontenerowym, Port Lotniczy im. Lecha Wałęsy, gdańska Dolina Krzemowa,
   - obszary, na których są planowane nowe prestiżowe obiekty metropolitalne: Centrum Czasu Wolnego, stadion Balic Arena, Tor Motokrosowy z Centrum Sportów Zimowych, funkcje targowo-wystawiennicze na terenie dawnego ZNTK, pole golfowe w Rębiechowie.

Kryteria / Obszary	Koncentracja istniejących obiektów rangi metropolitalnej, w tym obiektów dziedzictwa kulturowego, przestrzeni publicznych, miejsc łamania transportu (węzłów integracyjnych, dworców)	Dobra dostępność komunikacyjna transportem publicznym: komunikacją szynową (SKM, tramwaj) lub komunikacją autobusową i trolejbusową zapewnioną przez przynajmniej dwie trasy	Obecność rezerw terenowych przeznaczonych w planach miejscowych pod rozwój funkcji metropolitalnych	Duża intensywność wykorzystania przestrzeni w stanie istniejącym	Miejsca magiczne: piękne, obecne w świadomości mieszkańców, o walorach krajobrazowych, w tym piękne i charakterystyczne widoki na zewnątrz, oraz miejsca o dużym natężeniu ruchu pieszego (również w godzinach wieczornych i nocnych)	Obecność rezerw terenowych o potencjale do rozwoju funkcji metropolitalnych, choć nieujętych w żadnych dokumentach formalnych	Istniejące i potencjalne miejsca organizacji imprez, rejony miasta tętniące życiem (*vital city*)	Dostępność drogowa z planowanej ramy komunikacyjnej, a w przypadku Gdyni – z Obwodnicy Zachodniej i Trasy Kwiatkowskiego
Centralne Pasmo Usługowe (CPU)	+++	+++	+	+++	+	+		
Pasmo Nadmorskich Usług Rekreacyjno-Turystycznych (NURT)	+	++	++	+	+++	+	++	++
ZOO i Dolina Radości	+	+	+	+	++		++	+
Oksywie	++	++	+	+		+		++
pasmo Gdynia Cisowa – Rumia – Wejherowo – Bolszewo	++	++	+			+		+
Pruszcz Południe – Łęgowo	+	+	+			+++		++
Zachodnie Pasmo Handlowo-Usługowe		+	+			++	+	+++
pasmo wschodnie wzdłuż ul. Elbląskiej, od Trasy Sucharskiego w kierunku Przejazdowa w Gdańsku		+	+			++		++
pasmo wzdłuż ul. Hutniczej w Gdyni	+		+	+		+		+
Port Północny z terminalem i centrum logistycznym, port wewnętrzny	+	+	++	++		+		+++
port w Gdyni z terminalem kontenerowym	+	+	+	+		+		+++
Port Lotniczy im. Lecha Wałęsy	++	+	++	+		++		++
gdańska Dolina Krzemowa			++			+++		++
Centrum Czasu Wolnego CCW		+	++		+		++	
Stadion UEFA		++	++				++	++
tor motokrosowy			+		+	++	+	++
ZNTK		+	++	++		+	+	

OBSZARY STRATEGICZNE ROZWOJU FUNKCJI METROPOLITALNYCH
OZNACZENIA
CPU (Centralne Pasmo Usługowe)
NURT (Pasmo Nadmorskich Usług Rekreacyjno-Turystycznych)
POZOSTAŁE OBSZARY STRATEGICZNE
0
5 km
REWA
WEJHEROWO
REDA
KOSAKOWO
HEL
RUMIA
LUZINO
GDYNIA
SZEMUD
SOPOT
GDAŃSK
PRZODKOWO
ŻUKOWO
KARTUZY
STEGNA
SOMONINO
KOLBUDY
PRUSZCZ GDAŃSKI
CEDRY WIELKIE
OSTASZEWO
WIEŻYCA
SUCHY DĄB
NOWY GDA

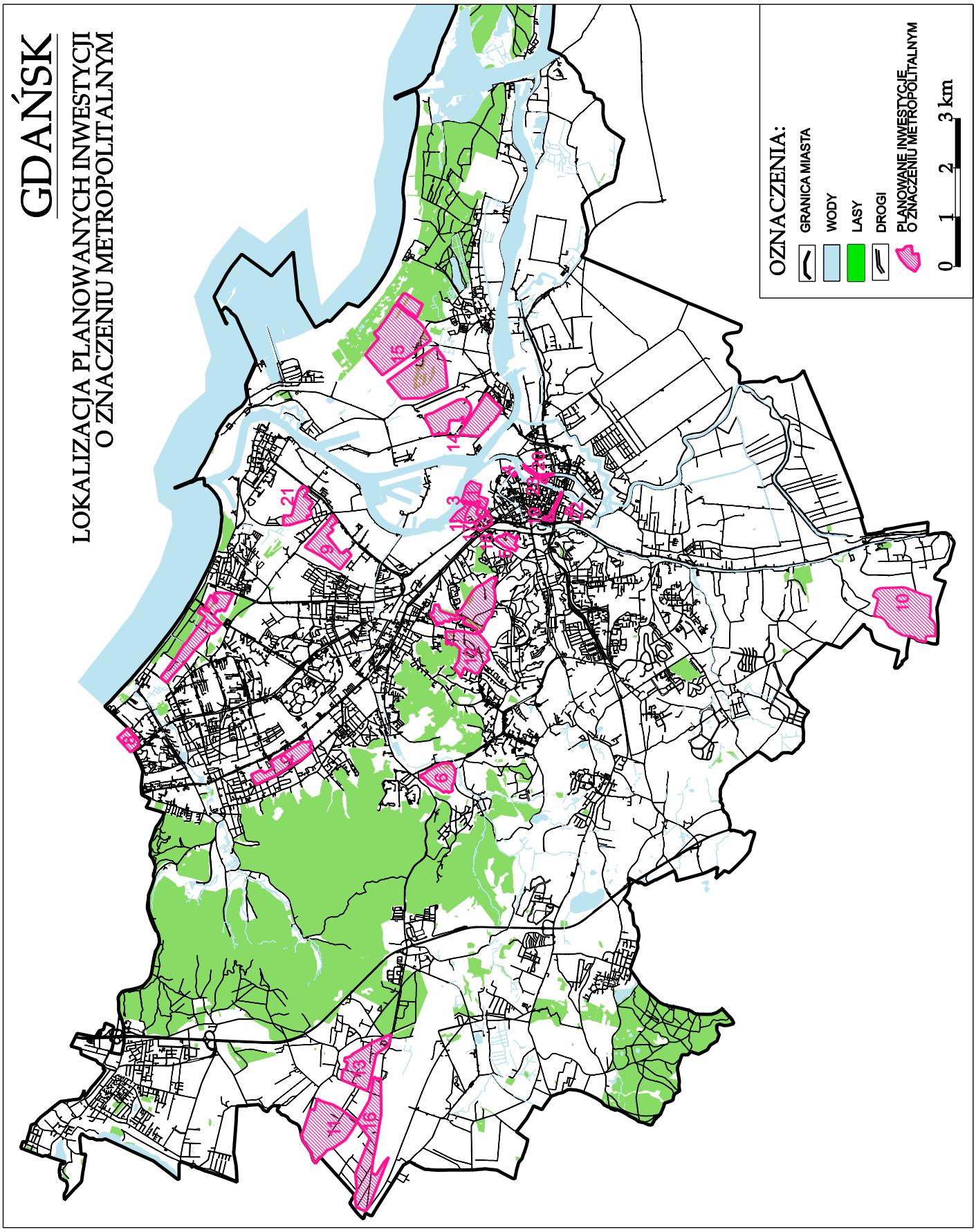

GOM
GDAŃSKI OBSZAR METROPOLITALNY
OZNACZENIA
CPU (Centralne Pasmo Usługowe)
GŁÓWNE PASMA URBANIZACJI
DRUGORZĘDNE PASMA URBANIZACJI
OŚRODKI USŁUGOWE STOPNIA IVA I ZPHU (Zachodnie Pasmo Handlowo-Usługowe)
OŚRODKI USŁUGOWE STOPNIA III
OBSZARY O WYSOKICH WALORACH WYPOCZYNKOWYCH
PARKI KRAJOBRAZOWE
OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU (OCHK)
ZESPOŁY KULTUROWE RANGI METROPOLITALNEJ
DROGI ISTNIEJĄCE (GMINNE I INNE/POWIATOWE/WOJEWÓDZKIE/KRAJOWE)
PROJEKTOWANA AUTOSTRADA A1
DROGI KRAJOWE DO BUDOWY I/LUB MODERNIZACJI
LINIE KOLEJOWE - PAŃSTWOWE
CENTRUM DYSTRYBUCYJNO - LOGISTYCZNE
LOTNISKA
BAZY PROMOWE
0
5 km
HEL
GDYNIA
SOPOT
GDAŃSK
REWA
WŁOSZAKOWO
RUMIA
REDA
WEJHEROWO
LUZINO
SZEMUD
PRZODKOWO
ŻUKOWO
KARTUZY
KOLBUDY
PRZYWIDZ
SOMONINO
WIĘCYCA
CEDRY WIELKIE
PRZYWIDZ
GDAŃSKI
SUCHY DĄB
OSTASZEWO
NOWY GDA

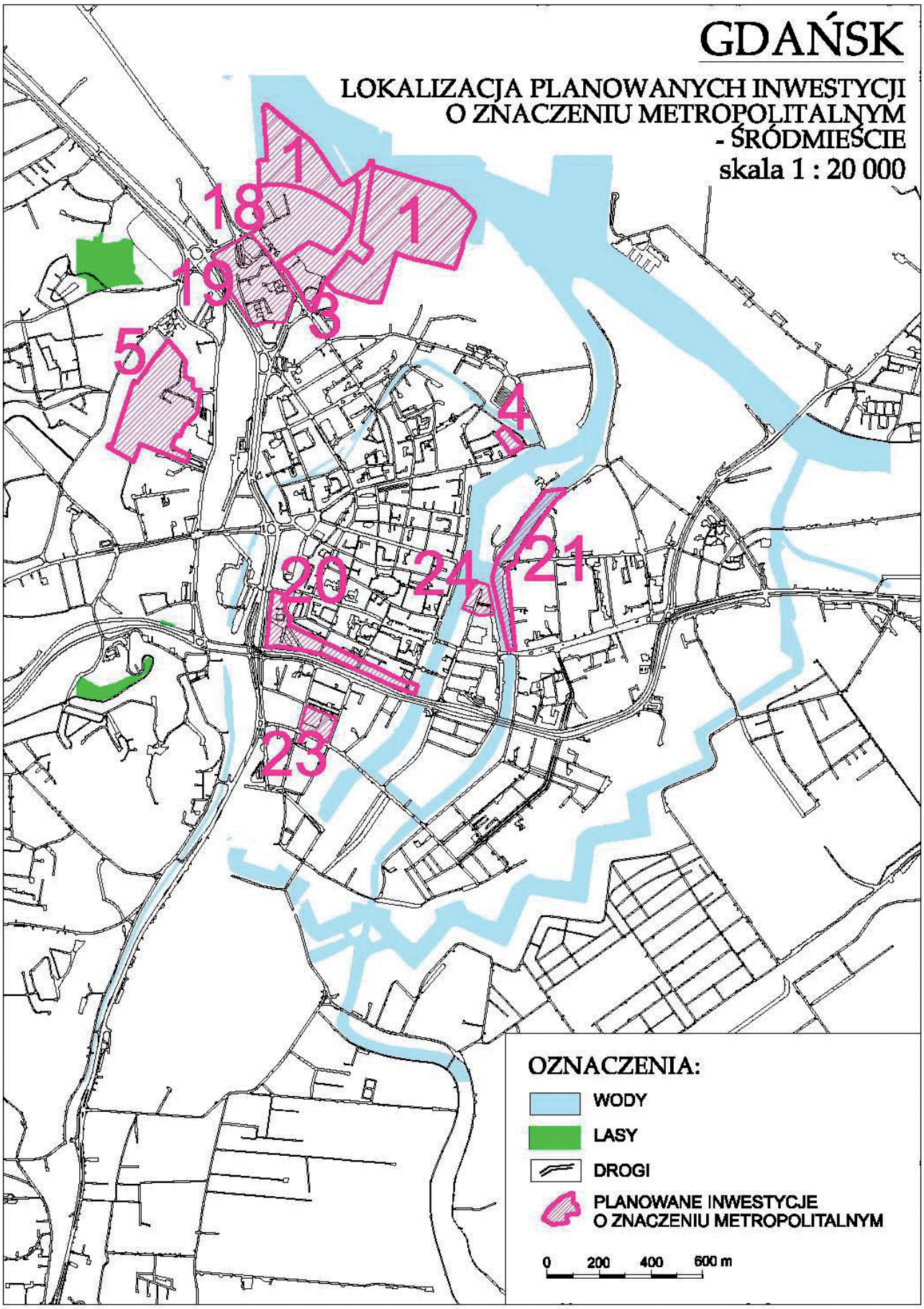
Planowane inwestycje o znaczeniu metropolitalnym w Gdańsku

Lp.	Inwestycja	Lokalizacja	Powierzchnia	Program	Dostępność	WPI	Środki UE	Gotowość inwestycyjna	
								studium	mpzp
1.	BAŁTYCKIE CENTRUM KONGRESOWE MŁODE MIASTO	Młode Miasto – rejon ulic Jana z Kolna i tzw. nowej Wałowej	ok. 3 ha/ 56 000 m^2	organizacja kongresów, konferencji, sympozjów, zjazdów wraz z niezbędnym zapleczem	z proj. nowej ul. Wałowej	nie	tak	tak	tak
2.	CAMPUS UNIWERSYTECKI	Oliwa – kwartał ulic al. Grunwaldzka, Abrahama, Wita Stwosza, Bażyńskiego	ok. 35,0 ha	Campus Bałtycki – dydaktyka, centrum sportu	istniejąca	nie	tak	tak	tak
3.	DROGA DO WOLNOŚCI WRAZ Z EUROPEJSKIM CENTRUM SOLIDARNOŚCI	Młode Miasto – rejon ul. Jana z Kolna i nowej ul. Wałowej, Wałowej, w rejonie sali BHP i pomnika Trzech Krzyży Młode Miasto – rejon ulic Jana z Kolna i nowej ul. Wałowej, Wałowej, w rejonie sali BHP i pomnika Trzech Krzyży	4,3 ha/ 10 600 m^2	Europejskie Centrum Solidarności – muzeum, wystawy stałe i okresowe, ciąg pieszy – bulwar	z proj. nowej ul. Wałowej do Centrum Solidarności z ul. Jana z Kolna	nie	tak	tak	tak
4.	SKANSEN ARCHEOLOGICZNY NA ZAMCZYSKU	pomiędzy ulicą i przedłużeniem ul. Dylinki, Sukienniczą, brzegiem Motławy (ul. Wapiennicza) oraz brzegiem Kanału Raduni (ul. Karpia)	ok. 0,5 ha	kompleks muzealno-edukacyjno-wystawienniczy	z ulic: Grodzkiej, Wapienniczej lub Wałowej – starej stoczni (przez mostek nad Kanałem Raduni)	nie	tak	tak	tak
5.	CENTRUM HEWELIANUM	Wzgórze Grodzisko	8 ha	organizacja konferencji, sympozjów, wydarzeń artystycznych i festiwali	z ul. 3 Maja	tak	tak	tak	*tak
6.	CENTRUM CZASU WOLNEGO W BRĘTOWIE	przy ulicach Słowackiego i Potokowej	16,43 ha	rekreacja czynna, rozrywka, edukacja, kultura, funkcje towarzyszące	z ul. Słowackiego (od północy) i ul. Potokowej	nie	nie	tak	tak
7.	CENTRUM REKREACYJNO-TURYSTYCZNE Z PARKIEM WODNYM W PASIE NADMORSKIM ZACHODNIM	Pas Nadmorski, teren między ul. Hallera a ciągiem pieszym na przedłużeniu al. Jana Pawła II	ok. 19 ha	turystyka i rekreacja – obiekty kubaturowe i urządzenia terenowe	istniejąca	nie	nie	tak	tak
8.	HALA WIDOWISKOWA NA GRANICY GDAŃSKA I SOPOTU	na granicy Gdańska i Sopotu	ok. 10 ha	hala, parkingi, otoczenie	istniejąca i planowana	tak	tak	tak	tak

9.	STADION PIŁKARSKI BALTIC ARENA W LETNICY	między ul. Uczniowską, Marynarki Polskiej i terenami kolejowymi, na istniejących ogródkach działkowych	37 ha	boisko piłkarskie, z trybunami na 40 tys. widzów netto, parkingi na min. 1050 samochodów os. i 180 autobusów, komercyjne i sportowe obiekty towarzyszące	z ul. Marynarki Polskiej przez ul. Żaglową oraz z planowanego węzła Drogi Zielonej i ul. Marynarki Polskiej	tak	nie	tak	w trakcie opracowywania
10.	TOR MOTOKROSOWY Z OŚRODKIEM SPORTÓW ZIMOWYCH W ŚW. WOJCIECHU	Św. Wojciech w rejonie potoku Borkowskiego i Św. Wojciech	195 ha/ 58 000 m^2	organizacja imprez o charakterze sportowym	z istniejącej ul. Starogardzkiej i projektowanej nowej Pruszczańskiej	nie	tak	tak	tak
11.	POLE GOLFOWE W KLUKOWIE RĘBIECHOWIE	rejon ulicy Azymutalnej	ok. 80 ha	pole golfowe z usługami towarzyszącymi i zbiornikiem wodnym	z ulicy Radiowej i Azymutalnej oraz projektowanych ulic	nie	nie	tak	tak
12.	PARK NAUKOWO-TECHNOLOGICZNY (TERENY ROZWOJOWE PG I AM) WE WRZESZCZU	kompleks uczelniany PG i AMG we Wrzeszczu, Aniołki, Diabełkowo	ok. 48 ha	inkubatur dla firm naukowo-badawczych ściśle współpracujących z uczelniami, centrum wysokich technologii, element większej sieci innowacji i nowych technologii w województwie. pomorskim	z istniejących ulic lub w przyszłości z nowej Politechnicznej	nie	tak	tak	częściowo – plan obowiązujący
13.	STREFA ROZWOJU NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII KLUKOWO	rejon lotniska im. Wałęsy Klukowo Rębiechowo	ok. 49 ha	informatyka, telekomunikacja, elektronika, biotechnologia, automatyka oraz usługi z zakresu strefy 33	z istniejących ulic lub w przyszłości z nowej Słowackiego	nie	nie	tak	tak
14.	CENTRUM WYSTAWIENNICZO-TARGOWE NA TERENIE ZNTK	Stogi – kompleks dawnych Zakładów Naprawy Taboru Kolejowego i tereny przyległe	35,5 ha	centrum wystawienniczo-targowe, z zapleczem	z ul. Siennickiej, Przetocznej	nie	tak	tak	tak
15.	POMORSKIE CENTRUM LOGISTYCZNE	między ul. Sucharskiego, Wosia Budzysza, terminalem kontenerowym	160 ha	spedycja, dystrybucja, magazynowanie, składowanie, agencje żeglugowe, formowanie/rozformowanie kontenerów, usługi celne, usługi bankowe, usługi logistyczne, inne usługi ładunkowe	z ul. Sucharskiego, Wosia Budzysza	nie		tak	tak

16.	ROZBUDOWA LOTNISKA GDAŃSK IM. LECHA WAŁĘSY	teren przyległy do lotniska od strony północno-zachodniej oraz teren lotniska	trudny do zdefiniowania ze względu na dwojaki rodzaj rozbudowy – powierzchniowy i jakościowy	funkcje związane z działalnością portu lotniczego	z ul. Słowackiego i nowej Słowackiego	nie	nie	jest	tak
17.	STREFY BIUROWE I FINANSOWE	Młode Miasto – rejon ulic Jana z Kolna i tzw. nowej Wałowej	1,8 ha/ 46 000 m^2		z proj. nowej ul. Wałowej	nie	tak	jest	tak
18.	MŁODE MIASTO – INSTYTUCJE I ORGANIZACJE O ZNACZENIU METROPOLITALNYM	Młode Miasto – rejon ulic Jana z Kolna i nowej Wałowej	1,2 ha/ 2800 m^2		z proj. nowej ul. Wałowej, z ul. Jana z Kolna i ulic dojazdowych	nie	tak	jest	tak
19.	TEATR ELŻBIETAŃSKI – FUNDACJA THEATRUM GEDANENSE	między ul. Okopową i ul. Podwale Przedmiejskie	3,9 ha	teatr z usługami towarzyszącymi miejsca postojowe, wiszące ogrody	z ul. Podwale Przedmiejskie	nie	tak	tak	tak
20.	MARINA JACHTOWA	nabrzeże rzeki Motławy i Kanału na Stępce	ok. 3,5 ha	rozbudowa istniejącej mariny wraz z usługami towarzyszącymi	od ul. Szafarnia i Na Stępce	tak	tak	tak	plan obowiązujący – przygotowana planu dla zaplecza mariny
21.	PLAC KONCERTOWY Z CENTRUM OBSŁUGI RUCHU TURYSTYCZNEGO	teren pomiędzy ul. Starowiejską, Stalową i składowiskiem popiołów na Letnicy	ok. 18,0 ha	plac koncertowy na 100 tys widzów wraz z bazą turystyczno-rekreacyjną, zainwestowanie obiektami kubaturowymi i urządzeniami terenowymi	od ul. Marynarki przez projektowany układ drogowy i z ul. Starowiejskiej	nie	nie	tak	w trakcie opracowywania
22.	ROZBUDOWA MUZEUM NARODOWEGO	Stare Przedmieście między ul. Toruńską, Rzeźnicką i Żabi Kruk		budowa nowego kompleksu muzealno-wystawienniczo-edukacyjnego	z istniejących ulic	nie	tak	tak	tak
23.	MUZEUM BURSZTYNU	wyspa Spichrzów		budowa nowego kompleksu muzealno-wystawienniczo-edukacyjnego	z istniejących ulic	nie	tak	nie	w trakcie sporządzania

GDAŃSK
LOKALIZACJA PLANOWANYCH INWESTYCJI O ZNACZENIU METROPOLITALNYM
OZNACZENIA:
GRANICA MIASTA
WODY
LASY
DROGI
PLANOWANE INWESTYCJE O ZNACZENIU METROPOLITALNYM
0
1
2
3 km

GDAŃSK
LOKALIZACJA PLANOWANYCH INWESTYCJI
O ZNACZENIU METROPOLITALNYM
- ŚRÓDMIEŚCIE
skala 1 : 20 000
1
18
1
19
3
5
4
20
24
21
23
OZNACZENIA:
WODY
LASY
DROGI
PLANOWANE INWESTYCJE
O ZNACZENIU METROPOLITALNYM
0
200
400
600 m

21. Wskaźniki parkingowe

Lp.	Rodzaj funkcji	Podstawa odniesienia	Wskaźniki miejsc postojowych*		
			strefa A centralny obszar Śródmieścia	strefa B obszar intensywnej zabudowy śródmiejskiej	strefa C pozostałe obszary zabudowy miejskiej
			strefa ograniczonego i kontrolowanego parkowania	strefa ograniczonego parkowania	strefa nieograniczonego parkowania
1.	Budynki mieszkalne jednorodzinne	1 mieszkanie	1 ± 10%	1 ± 10%	MIN. 2
2.	Budynki mieszkalne wielorodzinne	1 mieszkanie	1 ± 10%	MIN. 1	MIN. 1,2
3.	Domy studenckie, internaty	10 pokoi	MAX 0,9	MAX 0,9	MIN. 0,9
3a.	Hotele pracownicze, asystenckie	1 pokój	0,3 ± 10%	MAX 0,3	MIN. 0,4
3b.	Schroniska młodzieżowe	10 łóżek	MAX 0,9	MAX 0,9	MIN. 0,9
4.	Hotele	1 pokój	MAX 0,6	MAX 1,0	MIN. 0,6**
4a.	Pensjonaty, pokoje gościnne, obiekty świadczące usługi hotelarskie	1 pokój	MAX 0,6	MAX 1,0	MIN. 1,0**
5.	Motele	1 pokój	0	0	MIN. 1,0
6.	Domy dziennego i stałego pobytu dla osób starszych, domy opieki	10 łóżek	MAX 0,9	MAX 0,9	MIN. 0,9
7.	Obiekty handlowe o pow. sprzedaży do 2000 m²	1000 m² pow. sprzedaży	MAX 19	MAX 32	MIN. 32**
8.	Obiekty handlowe o pow. sprzedaży powyżej 2000 m² w budynkach wielkondygnacyjnych	1000 m² pow. sprzedaży	MAX 12	MAX 25	MIN. 25
9.	Obiekty handlowe, supermarkety, hale targowe, hurtownie typu cash and carry o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²	1000 m² pow. sprzedaży	0	0	MIN. 30
10.	Targowiska	1000 m² pow. handlowej	MAX 15	MAX 25	MIN. 50
11.	Restauracje, kawiarnie, bary	100 miejsc konsumpcyjnych	MAX 20	MAX 20	MIN. 15**
12.	Biura, urzędy, poczty, banki, obiekty o pow. powyżej 200 m² pow. użytkowej	100 m² pow. użytkowej	MAX 2	MAX 3	MIN. 5**
12a.	Biura, urzędy, poczty, banki, obiekty do 200m² pow. użytkowej	100 m² pow. użytkowej	MAX 2	MAX 3	MIN. 3
13.	Przychodnie, gabinety lekarskie, kancelarie adwokackie – obiekty małe do 200 m² pow. użytkowej	100 m² pow. użytkowej	MAX 3	MAX 5	MIN. 5**
13a.	Przychodnie, gabinety lekarskie, kancelarie adwokackie – obiekty duże powyżej 200 m² pow. użytkowej	100 m² pow. użytkowej	MAX 1,5	MAX 2,5	MIN. 2,5
14.	Kościoły, kaplice	1000 m² pow. użytkowej	MAX 0,4	MAX 12	MIN. 12
15.	Domy parafialne, domy kultury	100 m¸ pow. użytkowej	MAX 1	MAX 3	MIN. 3**
16.	Kina	100 miejsc siedzących	MAX 3	MAX 5	MIN. 5
16a.	Teatry, filharmonie	100 miejsc siedzących	MAX 8	MAX 15	MIN. 15
17.	Hale widowiskowe i widowiskowo-sportowe	100 miejsc siedzących	0	ustala się indywidualnie	

17a.	Stadiony	100 miejsc siedzących	0	ustala się indywidualnie	
18.	Muzea małe do 1000 m² powierzchni wystawienniczej	1000 m² pow. wystawienniczej	MAX 12	MAX 20	MIN. 16 + 0,3 m.p. dla autokaru**
18a.	Muzea duże powyżej 1000 m² powierzchni wystawienniczej	1000 m² pow. wystawienniczej	MAX 10	MAX 20	MIN. 20 + 0,3 m.p. dla autokaru
18b.	Muzea na wolnym powietrzu – skanseny	10 000 m² pow. terenu	0	ustala się indywidualnie	
18c.	Centra muzealne	1000 m² pow. użytkowej	MAX 10	MAX 20	MIN. 20 + 0,5 m.p. dla autokaru
18d.	Centra wystawienniczo-targowe	1000 m² pow. użytkowej	0	powierzchnia parkingowa min. 20% pow. użytkowej lub min. 20 m-c/ 1000 m² pow. użytkowej	powierzchnia parkingowa min. 40% pow. użytkowej lub 80% pow. wystawienniczej lub min. 40 m-c/ 1000 m² pow. użytkowej
19.	Szkoły podstawowe i gimnazja	1 pomieszczenie do nauki	0	MAX 0,5	MIN. 0,5
20.	Szkoły średnie	1 pomieszczenie do nauki	MAX 0,9	MAX 1,0	MIN. 1,0
21.	Szkoły wyższe, obiekty dydaktyczne	10 studentów lub 1 pomieszczenie do nauki	MAX 0,5 lub MAX 1,25	MAX 1,5 lub MAX 4	MIN. 1,5 lub MIN. 4
22.	Przedszkola, świetlice	1 oddział	MAX 2,0	MAX 3,0	MIN. 3,0
23.	Szpitale, kliniki	1 łóżko	MAX 1	MAX 1	MIN. 1
24.	Place składowe, duże hurtownie powyżej 2000 m² pow. składowej, magazyny, sprzedaż towarów w ilościach masowych	1000 m² pow. składowej	0	MAX 2	MIN. 2
25.	Zakłady przemysłowe, rzemiosło	100 zatrudnionych na najliczniejszej zmianie	0	MAX 30	MIN. 30 – dolny taras MIN. 40 – górny taras
26.	Rzemiosło usługowe	100 m² pow. użytkowej	MAX 2	MAX 3	MIN. 2
27.	Warsztaty pojazdów mechanicznych	1 stan. naprawcze	0	MAX 2	MIN. 2
28.	Stacje bezobsługowe	–	0	0	0
28a.	Stacje paliw bez sklepu	1 obiekt	0	MAX 2	MIN. 2
28b.	Stacje paliw ze sklepem	1 obiekt	0	MAX 5	MIN. 5
29.	Myjnia samochodowa	1 stanowisko do mycia	0	MAX 2	MIN. 2
30.	Małe obiekty sportu i rekreacji	100 m² pow. użytkowej	MAX 2	MAX 4	MIN. 4**
30a.	Kryte pływalnie	100 m² lustra wody	MAX 5	MAX 7	MIN. 5
31.	Kąpieliska	100 m² plaży	0	0	ustala się indywidualnie

32.	Korty tenisowe (bez widzów)	1 kort	0	MAX 7	MIN. 2
33.	Cmentarze	100 m^2 pow. terenu	0	MAX 0,1	0,1, ale nie mniej niż 20 ogółem
34.	Ogrody działkowe	10 działek	0	0	MIN. 3
35.	Tereny urządzonych parków miejskich, ponadlokalnych	1 ha	0	MAX 6	MIN. 6

* *Zaleca się rezygnację z wymogów parkingowych w wypadku zmian sposobu użytkowania mieszkań w strefach uciążliwości komunikacyjnych na lokale użytkowe.*

** *Zaleca się rezygnację z wymogów parkingowych w wypadku przekształceń funkcjonalnych w obszarach rewitalizacji i rehabilitacji.*

Dla funkcji niewymienionych wskaźnik parkingowy stosuje się odpowiednio.

22. Rezerwowe ujęcia wody

Wykaz istniejących niepublicznych ujęć przewidzianych do zaopatrzenia ludności w wodę w warunkach specjalnych wykazanych w Studium zaopatrzenia miasta Gdańska w wodę w warunkach specjalnych – Gdańsk 1998 r.

Lp.	Lokalizacja	Piętro wodonośne
1.	Centrum Biznesu, ul. Droszyńskiego	Q
2.	SM Żabianka	Q
3.	PKS, ul. Kołobrzeska	Q
4.	dawny Fazer, ul. Droszyńskiego	Q
5.	Akademia Wychowania Fizycznego	Tr
6.	Bimet, ul. Grunwaldzka	Q
7.	Osiedle VII Dwór	Tr
8.	Szpital Dziecięcy – Oliwa Górna	Tr
9.	Szpital Marynarki Wojennej	Tr
10.	Szpital Miejski, ul. Jana Pawła II	Q
11.	PKS nr 2, ul. Kliniczna	Q
12.	EC II, ul. Mickiewicza (studnia K-3)	K
13.	EC II, ul. Klonowicza (studnia E-6)	Q
14.	dawny browar, ul. Kilińskiego	K
15.	Święta Studnia, ul. Traugutta	Tr
16.	Seti, ul. Jaśkowa Dolina	Tr
17.	dawna SM Maćkowy, ul. Grunwaldzka	K
18.	dawny BPP (Bałtyk), ul. Grunwaldzka	Q
19.	Telekomunikacja, ul. Grunwaldzka	Q
20.	PSK nr 1, ul. Dębinki (Studnia K-1)	K
21.	PSK nr 1, ul. Dębinki (Studnia K-2)	K
22.	Studium WF PG, al. Zwycięstwa	Tr
23.	Szpital Psychiatryczny, ul. Srebrniki	Tr
24.	Osiedle Złota Karczma	Q
25.	Piekarnia Piecki, ul. Piekarnicza	Q
26.	Unimor, ul. Rzeźnicka	Q
27.	POZG, ul. Wałowa	K
28.	Szpital Wojewódzki, ul. Nowe Ogrody	K
29.	Ośrodek Szkol. MIOC, ul. Na Stoku	Q
30.	EC I, ul. Ołowianka (studnia K-1)	K
31.	EC I, ul. Ołowianka (studnia K-2)	K
32.	dawne zakłady mięsne, Angielska Grobla	K
33.	Szpital PKP, ul. Powst. Warszawskich	Q
34.	Stacja Techniczna PKP Przeróbka	K
35.	Komisariat Policji Wodnej, Wisłoujście	Q
36.	ZPP Pasanil, ul. Nowotna	K
37.	Stocznia Wisła, Górki Zachodnie	K
38.	OSR, Trakt św. Wojciecha	Q
39.	Ogrodnictwo Justyna, Orunia Dolna	Q
40.	Zakoniczyn, dawny PGR	Q
41.	Osiedle Zakoniczyn	Q
42.	Osada Heweliusza	Q
43.	Kowale, dawny PGR	Q
44.	SM Maćkowy, ul. Bartnicza	Q
45.	dawny PGR Rotmanka	Q
46.	Szkoła Podstawowa nr 82, ul. Radarowa	Q
47.	Szkoła Podstawowa nr 942, ul. Biologiczna	Q
48.	Rębiechowo	Q
49.	Osiedle Kalina	Q
50.	Osiedle Kokoszki	Q
51.	RSP Morena Kiełpinek	Q
52.	OW POZG Otomin	Q
53.	Ośrodek Wypoczynkowy Releks, Sobieszewo	Q

54.	SRM Wyzwolenie, Świbno	Q
55.	HiNRO, Sobieszewska Pastwa	K
56.	HiNRO, Wieniec	K
57.	Ujęcie Czarny Dwór (studnia K-1)	K
58.	Ujęcie Czarny Dwór (studnia K-2)	K
59.	Ujęcie Czarny Dwór (studnia K-3)	K
60.	Ujęcie Kołobrzeska (studnia K-1)	K
61.	Ujęcie Kołobrzeska (studnia K-1A)	K
62.	Ujęcie Kołobrzeska (studnia K-2)	K
63.	Ujęcie Polanki (studnia K-1)	K
64.	Ujęcie Polanki (studnia 1)	Tr
65.	Ujęcie Zaspa (studnia K-1)	K
66.	Ujęcie Zaspa (studnia K-2)	K
67.	Ujęcie Zaspa (studnia K-3)	K
68.	Ujęcie Sobieskiego (studnia K-1)	K
69.	Ujęcie Sobieskiego (studnia K-2)	K
70.	Ujęcie Sobieskiego (studnia K-3)	K
71.	Ujęcie Grodza Kamienna (studnia K-1a)	K
72.	Ujęcie Grodza Kamienna (studnia K-2)	K
73.	Ujęcie Grodza Kamienna (studnia K-3a)	K
74.	Ujęcie Grodza Kamienna (studnia K-4)	K
75.	Ujęcie Suchanino (studnia 1)	Q
76.	Ujęcie Krakowiec Stogi (studnia K-1)	K
77.	Ujęcie Krakowiec Stogi (studnia K-4)	K
78.	Ujęcie Krakowiec Górki Zachodnie (studnia K-2)	K
79.	Ujęcie Krakowiec Górki Zachodnie (studnia K-3)	K
80.	Ujęcie Płonia Mała (studnia 1)	Q
81.	Ujęcie Płonia Mała (studnia 2)	Q
82.	Ujęcie Chełm (studnia K-1)	K
83.	Ujęcie Chełm (studnia 1)	Q
84.	Ujęcie Łostowice (studnia 1)	Q
85.	Ujęcie Łostowice (studnia 2)	Q
86.	Ujęcie Ujeścisko (studnia 1)	Q
87.	Ujęcie Ujeścisko (studnia 2)	Q
88.	Ujęcie Zakoniczyn (studnia 1)	Q
89.	Ujęcie Zakoniczyn (studnia 2)	Q
90.	Ujęcie św. Wojciech, Po Schodkach (studnia 1)	Q
91.	Ujęcie Wysoka (studnia 1)	Q
92.	Ujęcie Klukowo (studnia 2)	Q
93.	Ujęcie Klukowo (studnia 3)	Q
94.	Ujęcie Matarnia (studnia 1a)	Q
95.	Ujęcie Matarnia (studnia 2)	Q
96.	Ujęcie Smęgorzyno (studnia 1)	Q
97.	Ujęcie Smęgorzyno (studnia 2)	Q
98.	Ujęcie Smęgorzyno (studnia 3)	Q
99.	Ujęcie Jasień (studnia 1)	Q
100.	Ujęcie Jasień (studnia 2)	Q
101.	Ujęcie Jasień Nowe	K
102.	Ujęcie Szadółki (studnia 1)	Q
103.	Ujęcie Szadółki Nowe (studnia 2)	Q
104.	Ujęcie Sobieszewo (studnia K-1A)	K
105.	Ujęcie Sobieszewo (studnia K-2)	K
106.	Ujęcie Świbno (studnia K-1)	K
107.	Ujęcie Świbno (studnia K-2)	K
108.	Studnia publiczna ul. Piecewska	Q
109.	Studnia publiczna ul. Orańska	Q

Q – czwartorzędowe
Tr – trzeciorzędowe
K – kredowe

23. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (stan na 31.12.2006 r.)

Lp.	Nr ewidencyjny	Obszar objęty planem miejscowym	Nr uchwały i data uchwalenia przez Radę Miasta Gdańska	Data ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym województwa pomorskiego
1.	0103	Czarny Dwór 10	XIX/585/00 24.02.2000	Dz. Urz. nr 42 z 26.04.2000 poz. 258
2.	0104	Kołobrzeska 41 – Krynicka	XXXIII/391/96 25.04.1996	Dz. Urz. nr 10 z 6.05.1996 poz. 38
3.	0105	Oliwa – rejon ul. Chłopskiej i Czerwonego Dworu	XXIV/701/00 15.06.2000	Dz. Urz. nr 94 z 5.10.2000 poz. 615
4.	0106	Jelitkowo – rejon ul. Wypoczynkowej	XVII/556/99 30.12.1999	Dz. Urz. nr 45 z 8.05.2000 poz. 278
5.	0107	Jelitkowo – rejon ul. Jelitkowskiej i Bursztynowej	XXVII/780/00 28.09.2000	Dz. Urz. nr 103 z 6.11.2000 poz. 675
6.	0108	Jelitkowo – rejon ul. Bałtyckiej	VIII/178/03 24.04.2003	Dz. Urz. nr 88 z 16.07.2003 poz. 1526
7.	0109	Jelitkowo – rejon ul. Orłowskiej	XXXV/1103/01 31.05.2001	Dz. Urz. nr 76 z 1.10.2001 poz. 915
8.	0110	Oliwa Dolna – rejon ul. Bora-Komorowskiego i Chociszewskiego	XXXII/1002/01 22.02.2001	Dz. Urz. nr 30 z 5.04.2001 poz. 315
9.	0112	rejon Drogi Zielonej na odcinku od al. Jana Pawła II do granicy z miastem Sopot	XVI/473/03 4.12.2003	Dz. Urz. nr 159 z 12.12.2003 poz. 3165
10.	0113	Oliwa, rejon ul. Pomorskiej	X/251/2003 26.06.2003	Dz. Urz. nr 106 z 11.09.2003 poz. 1909
11.	0114	Oliwa, rejon ul. Poznańskiej	VIII/179/03 24.04.2003	Dz. Urz. nr 88 z 16.07.2003 poz. 1527
12.	0115	Oliwa, rejon ul. Obrońców Wybrzeża	V/85/2003 23.01.2003	Dz. Urz. nr 50 z 9.04.2003 poz. 756
13.	0116	Jelitkowo – rejon parku Zdrojowego	XXIII/658/04 29.04.2004	Dz. Urz. nr 79 z 30.06.2004 poz. 1476
14.	0117	Oliwa Dolna – rejon ul. Beniowskiego	XXXVI/1159/05 31.03.2005	Dz. Urz. nr 51 z 27.05.2005 poz. 991
15.	0118	Pas Nadmorski – rejon ul. Hallera	XLVII/1624/06 26.01.2006	Dz. Urz. nr 63 z 14.06.2006 poz. 1307
16.	0119	Oliwa Dolna – rejon ul. Gospody	XIII/417/03 25.09.2003	Dz. Urz. nr 146 z 21.11.2003 poz. 2592
17.	0121	Jelitkowo, rejon ul. Piastowskiej	XIV/447/03 30.10.2003	Dz. Urz. nr 144 z 17.11.2003 poz. 2563

18.	0122	Oliwa Dolna, rejon ulic Chłopskiej i Obrońców Wybrzeża	XLI/1359/05 25.08.2005	Dz. Urz. nr 99 z 19.10.2005 poz. 2051
19.	0123	Oliwa Dolna, rejon ul. Subisława	XXXIX/1321/05 30.06.2005	Dz. Urz. nr 89 z 22.09.2005 poz. 1845
20.	0124	Oliwa Dolna, rejon ul. Krzywoustego	XXXVII/1240/05 28.04.2005	Dz. Urz. nr 89 z 22.09.2005 poz. 1844
21.	0127	Oliwa Dolna, rejon ul. Dąbrowszczaków	LII/1776/06 29.06.2006	Dz. Urz. nr 107 z 23.10.2006 poz. 2201
22.	0128	Jelitkowo, rejon ul. Wypoczynkowej II	LII/1773/06 29.06.2006	Dz. Urz. nr 90 z 24.08.2006 poz. 1880
23.	0202	Oliwa, rejon ul. Piastowskiej 3–5	XLI/490/96 21.11.1996	Dz. Urz. nr 16 z 16.04.1997 poz. 43
24.	0203	Oliwa, rejon ul. Bitwy Oliwskiej (SKM Żabianka)	LIV/698/97 16.10.1997	Dz. Urz. nr 12 z 26.03.1998 poz. 43
25.	0204	Oliwa, rejon ul. Grunwaldzkiej (Bażyńskiego – nowa Abrahama)	XXVIII/337/95 28.12.1995	Dz. Urz. nr 4 z 16.02.1996 poz. 15
26.	0205	Oliwa, rejon ul. Polanki 49–58	XXVI/278/95 9.11.1995	Dz. Urz. nr 4 z 16.02.1996 poz. 14
27.	0207	Oliwa, rejon ul. Zajęczej (Czyżewskiego – Żubrowa)	LV/715/97 20.11.1997	Dz. Urz. nr 39 z 30.06.1998 poz. 144
28.	0208	rejon ul. Grunwaldzkiej od nr 495 do ul. Piastowskiej	XXIV/713/04 27.05.2004	Dz. Urz. nr 92 z 31.07.2004 poz. 1660
29.	0210	Dolina Radości – Wschód	VI/109/99 25.02.1999	Dz. Urz. nr 43 z 6.05.1999 poz. 178
30.	0211	Dolina Ewy	LXII/880/98 17.06.1998	Dz. Urz. nr 78 z 1.12.1998 poz. 388
31.	0212	Dolina Radości, rejon Diabelskiego Kamienia	L/631/97 19.06.1997	Dz. Urz. nr 46 z 29.10.1997 poz. 150
32.	0213	nowa Spacerowa	XXXIX/1214/01 27.09.2001	Dz. Urz. nr 7 z 31.01.2002 poz. 104
33.	0214	Zespół Pocysterski	XXVIII/817/00 26.10.2000	Dz. Urz. nr 5 z 26.01.2001 poz. 33
34.	0215	Oliwa Centrum	XVI/475/03 4.12.2003	Dz. Urz. nr 159 z 12.12.2003 poz. 3164
35.	0216	Wrzeszcz – Strzyża II Oliwa	XLIV/1327/02 24.01.2002	Dz. Urz. nr 16 z 11.03.2002 poz. 375
36.	0217	Oliwa, rejon ul. Czyżewskiego	XXXI/931/01 25.01.2001	Dz. Urz. nr 13 z 16.02.2001 poz. 104

37.	0218	Oliwa, rejon ul. Polanki i Kasprowicza	V/82/99 28.01.1999	Dz. Urz. nr 38 z 23.04.1999 poz. 157
38.	0219	rejon ul. Grunwaldzkiej, Opackiej, Czyżewskiego	L/1718/06 27.04.2006	Dz. Urz. nr 94 z 7.09.2006 poz. 1968
39.	0220	fragment zespołu rekreacyjnego Dolina Radości – część centralna	XIX/567/04 22.01.2004	Dz. Urz. nr 23 z 27.02.2004 poz. 499
40.	0221	Oliwa, rejon ul. Bitwy Oliwskiej	XVI/474/03 4.12.2003	Dz. Urz. nr 11 z 28.01.2004 poz. 208
41.	0222	Oliwa Górna, rejon osiedla VII Dwór	XIII/418/03 25.09.2003	Dz. Urz. nr 146 z 21.11.2003 poz. 2593
42.	0223	Oliwa Górna, rejon ul. Polanki – Zachód I	XXXIII/1007/04 22.12.2004	Dz. Urz. nr 16 z 21.02.2005 poz.338
43.	0224	Oliwa Górna – rejon ul. Polanki – Zachód II	XXXIII/1008/04 22.12.2004	Dz. Urz. nr 16 z 21.02.2005 poz.337
44.	0225	rejon Miejskiego Ogrodu Zoologicznego Wybrzeża	XLII/1497/05 29.09.2005	Dz. Urz. nr 4 z 9.01.2006 poz. 41
45.	0226	Oliwa Górna, rejon ul. Abrahama	XXV/730/04 24.06.2004	Dz. Urz. nr 106 z 1.09.2004 poz. 1882
46.	0227	Oliwa Górna – pas przykolejowy	XXXIX/1358/05 25.08.2005	Dz. Urz. nr 97 z 14.10.2005 poz. 2022
47.	0228	Oliwa Górna, rejon V Młyna	XXXIX/1322/05 30.06.2005	Dz. Urz. nr 89 z 22.09.2005 poz. 1846
48.	0232	Oliwa Górna, rejon Zespołu Kształcenia Podstawowego i Gimnazjalnego przy ul. VII Dwór	XLVIII/1647/06 16.02.2006	Dz. Urz. nr 59 z 5.06.2006 poz. 1206
49.	0302	Brzeźno, rejon ul. Mazurskiej	LXII/895/98 17.06.1998	Dz. Urz. nr 64 z 25.09.1998 poz. 337
50.	0303	rejon Drogi Zielonej od ul. Jana Pawła II do torów kolejowych z Gdańska do Nowego Portu	XII/312/03 28.08.2003	Dz. Urz. nr 138 z 7.11.2003 poz. 2422
51.	0304	Brzeźno, rejon ul. Uczniowskiej i nowej Gdańskiej	LII/1774/06 29.06.2006	Dz. Urz. nr 98 z 19.09.2006 poz. 2021
52.	0305	Brzeźno, rejon dawnej osady rybackiej	XXIII/661/04 29.04.2004	Dz. Urz. nr 87 z 21.07.2004 poz. 1601
53.	0402	Nowy Port, rejon WOC	XXXVI/1153/01 21.06.2001	Dz. Urz. nr 70 z 28.08.2001 poz. 833
54.	0403	Nowy Port Wolny Obszar Celny – Zachód	XXXV/1052/05 17.02.2005	Dz. Urz. nr 49 z 23.05. 2005 poz. 976
55.	0404	Nowy Port – Zachód	XII/319/03 28.08.2003	Dz. Urz. nr 131 z 31.10.2003 poz. 2296

56.	0405	Nowy Port – Wschód	XXIV/715/04 27.05.2004	Dz. Urz. nr 88 z 23.07.2004 poz.1620
57.	0504	Młyniska Letnica	XLV/1378/02 21.02.2002	Dz. Urz. nr 27 z 30.04.2002 poz. 658
58.	0602	Zaspa, rejon ul. Hynka	XXVI/281/95 9.11.1995	Dz. Urz. nr 32 z 22.12.1995 poz. 143
59.	0603	Zaspa, rejon ul. Jana Pawła II (węzeł cieplny)	XXVI/282/95 9.11.1995	Dz. Urz. nr 1 z 10.01.1996 poz. 3
60.	0604	Zaspa, rejon ul. Startowej 8	XXVI/283/95 9.11.1995	Dz. Urz. nr 2 z 5.02.1996 poz. 6
61.	0607	Zaspa, rejon ul Jana Pawła II (przy parku, pas startowy)	XXIX/849/00 30.11.2000	Dz. Urz. nr 8 z 6.02.2001 poz. 51
62.	0608	Zaspa, rejon al. Rzeczypospolitej I	XXX/882/00 28.12.2000	Dz. Urz. nr 26 z 21.03.2001 poz. 255
63.	0610	Zaspa, rejon ul. Drzewieckiego i Leszczyńskich	XXX/880/00 28.12.2000	Dz. Urz. nr 25 z 21.03.2001 poz. 253
64.	0611	Zaspa, rejon ul. Leszczyńskich	XXX/881/00 28.12.2000	Dz. Urz. nr 26 z 21.03.2001 poz. 254
65.	0612	Zaspa, rejon ul. Startowej	XXXI/930/01 25.01.2001	Dz. Urz. nr 25 z 19.03.2001 poz. 249
66.	0613	Zaspa, rejon ul. Żwirki i Wigury	XXII/640/00 27.04.2000	Dz. Urz. nr 95 z 5.10.2000 poz. 612
67.	0614	Zaspa, rejon ul. Skarżyńskiego	XXXIII/1046/01 29.03.2001	Dz. Urz. nr 54 z 28.06.2001 poz. 605
68.	0615	Zaspa, rejon ul. Bajana	XXXIII/1045/01 29.03.2001	Dz. Urz. nr 54 z 28.06.2001 poz. 604
69.	0616	odcinek ul. Nowej Kościuszki od ul. Kilińskiego do ul. Hallera	XXII/624/04 25.03.2004	Dz. Urz. nr 64 z 26.05.2004 poz. 1199
70.	0617	rejon nowej ul. Abrahama od torów kolejowych do al. Rzeczypospolitej	LIII/1626/02 26.09.2002	Dz. Urz. nr 23 z 12.02.2003 poz. 224
71.	0618	centrum Zaspy z węzłem przesiadkowym SKM	XXIX/932/04 28.10.2004	Dz. Urz. nr 150 z 7.12.2004 poz. 2778
72.	0702	Wrzeszcz Dolny, rejon ul. Białej	XVII/558/99 30.12.1999	Dz. Urz. nr 58 z 12.06.2000 poz. 358
73.	0703	Wrzeszcz Dolny, rejon ulic Lelewela, Wyspiańskiego, Waryńskiego	XXXIX/1329/05 30.06.2005	Dz. Urz. nr 89 z 22.09.2005 poz. 1847
74.	0705	Wrzeszcz Dolny, ul. Wyspiańskiego	XXXVII/1241/05 28.04.2005	Dz. Urz. nr 67 z 11.07.2005 poz.1259

75.	0803	Gdańsk Wrzeszcz, rejon Akademii Medycznej obejmujący teren zawarty między al. Zwycięstwa, ulicami: Towarową i Hallera oraz projektowaną trasą nową Politechniczną	XLII/511/96 19.12.1996	Dz. Urz. nr 19 z 6.05.1997 poz. 52
76.	0804	Gdańsk Wrzeszcz – centrum w rejonie ul. Jaśkowa Dolina 33–37 obejmującej działki 500/1, 500/2, 425 i 426 obręb 41	LIX/784/98 19.03.1998	Dz. Urz. nr 25 z 14.05.1998 poz. 95
77.	0805	Wrzeszcz – Strzyża I	LI/1516/02 11.07.2002	Dz. Urz. nr 55 z 20.08.2002 poz. 1317
78.	0807	Wrzeszcz, rejon ul. Matejki	XXXIII/1047/01 29.03.2001	Dz. Urz. nr 54 z 28.06.2001 poz. 606
79.	0808	rejon ulic Do Studzienki i Miszewskiego	III/32/02 5.12.2002	Dz. Urz. nr 44 z 28.03.2003 poz. 656
80.	0809	rejon ulic Traugutta i Smoluchowskiego	III/31/02 5.12.2002	Dz. Urz. nr 6 z 10.01.2003 poz. 67
81.	0810	rejon Drogi Czerwonej od ul. Wyspiańskiego do przystanku SKM Gdańsk Stocznia	XI/270/2003 10.07.2003	Dz. Urz. nr 112 z 24.09.2003 poz. 2010
82.	0811	gaj Gutenberga	XIX/571/04 22.01.2004	Dz. Urz. nr 41 z 7.04.2004 poz. 820
83.	0813	ul. Słowackiego – odcinek dolny	XVI/483/03 4.12.2003	Dz. Urz. nr 160 z 13.12.2004 poz. 3301
84.	0814	Wrzeszcz Centrum, rejon ul. Uphagena i al. Grunwaldzkiej	XXXI/989/04 25.11.2004	Dz. Urz. nr 3 z 10.01.2005 poz. 42
85.	0815	Aniołki w rejonie ul. Dębowej i Powstańców Warszawskich	XVI/481/03 4.12.2003	Dz. Urz. nr 160 z 13.12.2004 poz. 3300
86.	0816	Aniołki w rejonie ulic Dębinki i Orzeszkowej	VII/145/03 27.03.2003	Dz. Urz. nr 84 z 2.07.2003 poz.1372
87.	0817	Aniołki, rejon ulic Mikołaja Kopernika i Elizy Orzeszkowej	XLV/1554/05 24.11.2005	Dz. Urz. nr 43 z 24.04.2006 poz. 844
88.	0820	Wrzeszcz Centrum, rejon ulic Kościuszki, Lendziona, Grunwaldzkiej	XXIV/710/04 27.05.2004	Dz. Urz. nr 84 z 13.07.2004 poz. 1563
89.	0823	rejon przystanku SKM Gdańsk Politechnika	XXII/623/04 25.03.2004	Dz. Urz. nr 58 z 14.05.2004 poz. 1117
90.	0824	polana leśna Srebrniki	XLI/1357/05 25.08.2005	Dz. Urz. nr 106 z 2.11.2005 poz. 2147
91.	0825	Wrzeszcz, rejon ul. Srebrniki	XLV/1553/05 24.11.2005	Dz. Urz. nr 8 z 23.01.2006 poz. 111
92.	0902	Matemblewo	XLIII/531/96 30.12.1996	Dz. Urz. nr 16 z 17.04.1997 poz. 44

93.	0903	ul. Słowackiego z węzłem Potokowa	LVI/749/97 18.12.1997	Dz. Urz. nr 25 z 14.05.1998 poz. 94
94.	0904	Brętowo – Nowiec, Dolne Młyny, Migowo	XLIX/1462/02 23.05.2002	Dz. Urz. nr 48 z 17.07.2002 poz. 1177
95.	0905	Brętowo – Niedźwiednik	XXXVIII/1186/01 30.08.2001	Dz. Urz. nr 3 z 11.01.2002 poz. 42
96.	0906	Matemblewo, rejon ul. Matemblewskiej	XLV/1379/02 21.02.2002	Dz. Urz. nr 26 z 25.04.2002 poz. 655
97.	0908	rejon ulic Potokowej i Matemblewskiej	XXXV/1054/05 17.02.2005	Dz.. Urz. nr 43 z 5.05.2005 poz. 840
98.	0910	Brętowo, rejon ul. Niedźwiednik w mieście Gdańsku	XIX/569/04 22.01.2004	Dz. Urz. nr 41 z 7.04.2004 poz. 819
99.	0911	Matemblewo – Matemblewska II	XVI/485/03 4.12.2003	Dz. Urz. nr 10 z 26.01.2004 poz. 179
100.	0912	Matemblewo, w rejonie ulicy Zielone Wzgórze	XXXIX/1328/05 30.06.2005	Dz. Urz. nr 80 z 23.08.2005 poz. 1614
101.	0913	Brętowo, ul. Słowackiego 114 b	XXXVI/1158/05 31.03.2005	Dz. Urz. nr 58 z 15.06.2005 poz. 1080
102.	0914	Matemblewo, rejon ul. Waldorffa	XLVII/1622/06 26.01.2006	Dz. Urz. nr 63 z 14.06.2006 poz. 1306
103.	0915	Brętowo, rejon ul. Potokowej	L/1719/06 27.04.2006	Dz. Urz. nr 77 z 24.07.2006 poz. 1591
104.	0917	Niedźwiednik, rejon ul. Góralskiej	XLVIII/1648/06 16.02.2006	Dz. Urz. nr 72 z 10.07.2006 poz. 1498
105.	1003	Piecki, rejon ul. Kartuskiej i Myśliwskiej	XXXII/372/96 21.03.1996	Dz. Urz. nr 12 z 10.05.1996 poz. 44
106.	1004	Piecki, rejon ul. Myśliwskiej i Zacnej	XXIX/348/96 18.01.1996	Dz. Urz. nr 10 z 6.05.1996 poz. 37
107.	1005	Piecki Migowo, rejon ul. Raciborskiego	XXII/641/00 27.04.2000	Dz. Urz. nr 56 z 7.06.2000 poz. 350
108.	1006	Piecki Migowo, rejon ul. Piecewskiej	XXXIII/1032/01 29.03.2001	Dz. Urz. nr 53 z 25.06.2001 poz. 595
109.	1007	Piecki Migowo, rejon ul. Myśliwskiej i Piekarniczej	XXV/720/00 6.07.2000	Dz. Urz. nr 84 z 7.09.2000 poz. 544
110.	1009	Piecki, rejon ul. Warneńskiej, Belgradzkiej, Budapeszteńskiej	XXVII/779/00 28.09.2000	Dz. Urz. nr 110 z 5.12.2000 poz. 716
111.	1012	Piecki Migowo, rejon ul. Wileńskiej i Migowskiej	XXXIV/1076/01 26.04.2001	Dz. Urz. nr 53 z 25.06.2001 poz. 595

112.	1014	rejon nowej ul. Politechnicznej od ul. Rakoczego do zabudowań Politechniki Gdańskiej	III/33/02 5.12.2002	Dz. Urz. nr 44 z 28.03.2003 poz. 655
113.	1015	Piecki Migowo, rejon ulicy Magellana	LII/1771/06 29.06.2006	Dz. Urz. nr 107 z 23.10.2006 poz. 2205
114.	1017	Piecki Migowo, rejon ulic Franciszka Rakoczego i Piekarniczej	XVI/486/03 04.12.2003	Dz. Urz. nr 156 z 11.12.2004 poz. 2932
115.	1018	rejon ulic Myśliwskiej i Hausbrandta	XXXVIII/1276/05 19.05.2005	Dz. Urz. nr 78 z 16.08.2005 poz. 1566
116.	1019	Piecki – Migowo obszar pomiędzy ul. Piecewską a szkołą	XLVII/1623/06 26.01.2006	Dz. Urz. nr 59 z 5.06.2006 poz. 1204
117.	1102	Wyspa Spichrzów – Północ	LXIII/897/98 17.06.1998	Dz. Urz. nr 74 z 12.11.1994 poz. 371
118.	1103	Ołowianka	V/83/99 28.01.1999	Dz. Urz. nr 45 z 17.05.1999 poz. 181
119.	1104	Śródmieście, rejon ul. Dyrekcyjnej	XIV/466/99 30.09.1999	Dz. Urz. nr 25 z 10.03.2000 poz. 126
120.	1105	Śródmieście Stara Stocznia	LI/1514/02 11.07.2002	Dz. Urz. nr 64 z 27.09.2002 poz. 1467
121.	1110	Śródmieścia, rejon Głównego Miasta	XI/266/2003 10.07.2003	Dz. Urz. nr 100 z 27.08.2003 poz. 1784
122.	1111	Śródmieście, rejon Grodzisko	XXXVI/1154/01 21.06.2001	Dz. Urz. nr 68 z 17.08.2001 poz. 808
123.	1112	Śródmieście, rejon ul. Długie Ogrody	XXIV/700/00 15.06.2000	Dz. Urz. nr 88 z 18.09.2000 poz. 570
124.	1113	Śródmieścia, rejon Dolnego Miasta	XXXV/1053/05 17.02.2005	Dz. Urz. nr 52 z 1.06.2005 poz. 1003
125.	1114	Śródmieście – wyspa Spichrzów Południe, Stare Przedmieście	XLIX/1463/02 23.05.2002	Dz. Urz. nr 44 z 5.07.2002 poz.1049
126.	1116	Śródmieścia, rejon Siennej Grobli i Polskiego Haka	XXXIX/1324/05 30.06.2005	Dz. Urz. nr 86 z 13.09.2005 poz. 1742
127.	1117	Śródmieścia, rejon Targu Siennego, Podwala Grodzkiego i Nowych Ogrodów	XXXIX/1325/05 30.06.2005	Dz. Urz. nr 82 z 30.08.2005 poz. 1644
128.	1118	zmiana m.p.z.p. Ołowianka	XXXII/1001/01 22.02.2001	Dz. Urz. nr 30 z 5.04.2001 poz. 314
129.	1119	Śródmieście, rejon ulic Piwnej i Kaletniczej	LIII/1624/02 26.09.2002	Dz. Urz. nr 22 z 10.02.2003 poz. 216
130.	1120	Śródmieście, rejon Targu Węglowego	XXXVII/1242/05 28.04.2005	Dz. Urz. nr 85 z 8.09.2005 poz. 1715

131.	1121	Śródmieście, rejon ul. Podwale Przedmiejskie	LIII/1622/02 26.09.2002	Dz. Urz. nr 22 z 10.02.2003 poz. 214
132.	1122	Śródmieście, rejon ul. Grodzkiej	LIII/1623/02 26.09.2002	Dz. Urz. nr 22 z 10.02.2003 poz. 215
133.	1123	Śródmieścia, rejon Biskupiej Górki	XLI/1361/05 25.08.2005	Dz. Urz. nr 99 z 19.10.2005 poz. 2050
134.	1124	Śródmieście, rejon Dolnego Miasta części mieszkaniowej	LII/1775/06 29.06.2006	Dz. Urz. nr 97 z 15.09.2006 poz. 2010
135.	1125	Gdańsk Nowe Miasto Północ	XXVIII/902/04 30.09.2004	Dz. Urz. nr 138 z 15.11.2004 poz. 2421
136.	1126	Stare Miasto – Osiek	XXIII/656/04 29.04.2004	Dz. Urz. nr 79 z 30.06.2004 poz. 1475
137.	1127	Śródmieście, rejon Dolnego Miasta – Reduta Żbik	XII/316/03 28.08.2003	Dz. Urz. nr 138 z 7.11.2003 poz. 2462
138.	1128	Gdańsk Nowe Miasto – Stocznia, plac Solidarności	XXVIII/903/04 30.09.2004	Dz. Urz. nr 138 z 15.11.2004 poz. 2422
139.	1129	Śródmieścia Gdańska – gazownia w rejonie ujścia Motławy	XXXI/990/04 25.11.2004	Dz. Urz. nr 7 z 24.01.2005 poz. 145
140.	1131	Śródmieście, rejon targowiska przy ul. Elbląskiej	XII/315/03 28.08.2003	Dz. Urz. nr 120 z 16.10.2003 poz. 2129
141.	1132	Śródmieście, rejon ulic Chłodnej i Sadowej	XIV/455/03 30.10.2003	Dz. Urz. nr 149 z 26.11.2003 poz. 2633
142.	1133	Śródmieście, rejon ul. Zawodników	XIV/454/03 30.10.2003	Dz. Urz. nr 155 z 10.12.2003 poz. 7351
143.	1135	Śródmieście w rejonie wiaduktu Błędnik	XLIII/1525/05 27.10.2005	Dz. Urz. nr 7 z 19.01.2006 poz. 105
144.	1137	Śródmieście, rejon ul. Strzeleckiej	XXXVI/1157/05 31.03.2005	Dz. Urz. nr 60 z 20.06.2005 poz. 1123
145.	1138	Śródmieście, rejon ulic Długie Ogrody i Szafarnia	XLVI/1601/05 22.12.2005	Dz. Urz. nr 37 z 5.04.2006 poz. 742
146.	1202	Kolonia Zręby	XXXII/999/01 22.02.2001	Dz. Urz. nr 31 z 9.04.2001 poz. 322
147.	1203	Siedlce, rejon ul. Cygańska Góra	LXII/889/98 17.06.1998	Dz. Urz. nr 49 z 11.08.1998 poz. 180
148.	1204	Siedlce, rejon ul. Malczewskiego, Stoczniowców (obecnie gen. Grota Roweckiego), Armii Krajowej	XIV/453/03 30.10.2003	Dz. Urz. nr 5 z 14.01.2004 poz. 39
149.	1205	Siedlce, rejon ulic Paganiniego i Kamieńskiego II	LXII/885/98 17.06.1998	Dz. Urz. nr 78 z 1.12.1998 poz. 390

150.	1206	Siedlce, rejon ulic Schuberta, Nowolipie, Rakoczego III	LXII/884/98 17.06.1998	Dz. Urz. nr 78 z 1.12.1998 poz. 389
151.	1207	Siedlce, rejon ulic Jankiela, Gerwazego, Telimeny, Domeyki, Zosi	LXII/886/98 17.06.1998	Dz. Urz. nr 64 z 25.09.1998 poz. 334
152.	1208	Siedlce, rejon ulic Malczewskiego i Kościelnej	XXXII/1000/01 22.02.2001	Dz. Urz. nr 30 z 5.04.2001 poz. 313
153.	1209	Siedlce, rejon ul. Kartuska i Jasna	LII/1592/02 29.08.2002	Dz. Urz. nr 2 z 3.01.2003, poz. 15
154.	1210	kolonia Jordana, Ochota, Przybyszewskiego	XXXI/991/04 25.11.2004	Dz. Urz. nr 7 z 24.01.2005 poz. 146
155.	1211	Siedlce, rejon ul. Lecha Bądkowskiego	IX/217/03 29.05.2003	Dz. Urz. nr 100 z 27.08.2003 poz.1777
156.	1212	Siedlce, rejon ulic Lecha Bądkowskiego i Kartuskiej	XI/267/03 10.07.2003	Dz. Urz. nr 112 z 24.09.2003 poz. 2007
157.	1213	Siedlce, rejon ul. Taborowej	XVI/490/03 4.12.2003	Dz. Urz. nr 16 z 11.02.2004 poz. 325
158.	1214	Siedlce, rejon ul. Cygańska Góra	XII/313/03 28.08.2003	Dz. Urz. nr 138 z 7.11.2003 poz. 2460
159.	1215	Siedlce, rejon ul. Pana Tadeusza	IX/218/03 29.05.2003	Dz. Urz. nr 100 z 27.08.2003 poz. 1778
160.	1216	Siedlce, rejon ulic Kartuskiej, Szarej, Skrajnej	XI/268/03 10.07.2003	Dz. Urz. nr 112 z 24.09.2003 poz. 2008
161.	1217	Siedlce, rejon ulic Łostowickiej i Armii Krajowej	IX/216/03 29.05.2003	Dz. Urz. nr 100 z 27.08.2003 poz. 1776
162.	1218	Siedlce, rejon ulic Beethovena i Otwartej	XLI/1360/05 25.08.2005	Dz. Urz. nr 109 z 9.11.2005 poz. 2217
163.	1219	Siedlce – Kolonia Wyżyny	XLII/1492/05 29.09.2005	Dz. Urz. nr 145 z 30.12.2005 poz. 3434
164.	1221	Siedlce – rejon ul. Legnickiej	XLVI/1558/05 22.12.2005	Dz. Urz. nr 49 z 10.05.2006 poz. 997
165.	1301	Przeróbka	LIII/1627/02 26.09.2002	Dz. Urz. nr 82 z 4.12.2002 poz. 1789
166.	1302	Port Północny II	LI/1529/02 11.07.2002	Dz. Urz. nr 64 z 27.09.2002 poz. 1468
167.	1303	Westerplatte – twierdza Wisłoujście	III/29/02 5.12.2002	Dz. Urz. nr 17 z 3.02.2003 poz. 183
168.	1403	Krakowiec – Górki Zachodnie	XX/608/00 30.03.2000	Dz. Urz. nr 52 z 25.05.2000 poz. 325

169.	1404	Stogi Południowe	XLVI/559/97 20.03.1997	Dz. Urz. nr 30 z 7.08.1997 poz. 89
170.	1405	Stogi Północne	V/84/99 28.01.1999	Dz. Urz. nr 38 z 23.04.1999 poz. 158
171.	1406	Stogi Południowe, rejon ulic Stryjewskiego i Hożej	VII/144/03 27.03.2003	Dz. Urz. nr 138 z 7.11.2003 poz. 2463
172.	1408	Stogi Południowe, rejon ul. Tamka	XXXVII/1243/05 28.04.2005	Dz. Urz. nr 67 z 11.07.2005 poz. 1260
173.	1409	Stogi Południowe, rejon ul. Falck-Polonusa	XLII/1293/01 20.12.2001	Dz. Urz. nr 16 z 11.03.2002 poz. 368
174.	1410	Górki Zachodnie, rejon ujścia Wisły Śmiałej	XXXIX/1327/05 30.06.2005	Dz. Urz. nr 97 z 14.10.2005 poz. 2021
175.	1504	Płonia, rejon rafinerii	LIV/1823/06 31.08.2006	Dz. Urz. nr 116 z 17.11.2006 poz. 2461
176.	1505	Rudniki Błonia, rejon ul. Miałki Szlak	XXIX/847/00 30.11.2000	Dz. Urz. nr 15 z 21.02.2001 poz. 122
177.	1506	Błonia Południe	XXXVII/1244/05 28.04.2005	Dz. Urz. nr 69 z 16.07.2005 poz. 1310
178.	1507	Gdańsk Płonia, rejon ulic Naftowej, Benzynowej i Płońska	L/1721/06 27.04.2006	Dz. Urz. nr 77 z 24.07.2006 poz. 1592
179.	1508	rejon ul. Elbląskiej – Opływ Motławy	LIII/1619/02 26.09.2002	Dz. Urz. nr 79 z 27.11.2002 poz. 1719
180.	1602	Gdańsk – Orunia Dolnik, rejon ul. Trakt św. Wojciecha 115–121	XXXII/998/01 22.02.2001.	Dz. Urz. nr 54 z 28.06.2001 poz. 602
181.	1605	Orunia Dolna, rejon ul. Trakt św. Wojciecha 213	XII/314/03 28.08.2003	Dz. Urz. nr 138 z 7.11.2003 poz. 2461
182.	1703	Chełm, rejon ulic Witosa, Milskiego	XXVI/279/95 9.11.1995	Dz. Urz. nr 1 z 10.01.1996 poz. 1
183.	1704	Chełm, rejon ul. Małomiejskiej	XLI/491/96 21.11.1996	Dz. Urz. nr 19 z 6.05.1997 poz. 51
184.	1708	Chełm, rejon ulic Witosa, gen. W. Sikorskiego, Ptasiej	XXXVII/1246/05 28.04.2005	Dz. Urz. nr 58 z 15.06.2005 poz. 1083
185.	1709	Chełm – Stare Szkoty – Orunia Górna, rejon ul. Zamiejskiej	XXXII/985/01 22.01.2001	Dz. Urz. nr 46 z 8.06.2001 poz. 509
186.	1713	Chełm – Stare Szkoty – Orunia Górna jedn. B, rejon ul. Brzegi 40	XXX/903/00 28.12.2000	Dz. Urz. nr 25 z 19.03.2001 poz. 248
187.	1715	Chełm, rejon ulic Platynowej i Świętokrzyskiej	XVII/562/99 30.12.1999	Dz. Urz. nr 42 z 26.04.2000 poz. 255

188.	1717	Chełm, rejon ul. Emilii Hoene	XVII/561/99 30.12.1999	Dz. Urz. nr 55 z 5.06.2000 poz. 342
189.	1718	Chełm – Stare Szkoty – Orunia Górna jedn. G, rejon ul. Witosa	XXV/721/00 6.07.2000	Dz. Urz. nr 104 z 8.11.2000 poz. 678
190.	1720	Chełm – Stare Szkoty – Orunia Górna jedn. F, rejon ul. Kopeckiego	XXV/722/00 6.07.2000	Dz. Urz. nr 104 z 8.11.2000 poz. 679
191.	1721	Trasa P-P	XXXVI/1152/01 21.06.2001	Dz. Urz. nr 63 z 4.08.2001 poz. 717
192.	1722	Chełm – Stare Szkoty – Orunia Górna, ul. Hebanowskiego	XXXVIII/1187/01 30.08.2001	Dz. Urz. nr 7 z 31.01.2002 poz. 100
193.	1723	Chełm – Stare Szkoty – Orunia Górna, rejon ul. Platynowej	XXXI/932/01 25.01.2001	Dz. Urz. nr 22 z 9.03.2001 poz. 206
194.	1724	Chełm – Stare Szkoty – Orunia Górna, rejon ul. Platynowej u wylotu ul. Uranowej	XXXI/933/01 25.01.2001	Dz. Urz. nr 22 z 9.03.2001 poz. 207
195.	1726	Orunia, ul. Ptasia	XXXIII/1044/01 29.03.2001	Dz. Urz. nr 56 z 6.07.2001 poz. 623
196.	1728	Chełm, rejon ul. Madalińskiego	XXXIII/1043/01 29.03.2001	Dz. Urz. nr 46 z 8.06.2001 poz. 511
197.	1730	rejon ul. Nowej Podmiejskiej na odcinku od trasy P-P do ul. Raduńskiej	LI/1527/02 11.07.2002	Dz. Urz. nr 21 z 7.02.2003 poz. 208
198.	1731	nowa Podmiejska na odcinku od ulicy Raduńskiej do Kanału Raduni	XLIX/1466/02 23.05.2002	Dz. Urz. nr 21 z 7.02.2003 poz. 203
199.	1732	Chełm, rejon ulic Madalińskiego i Milskiego	VII/142/03 27.03.2003	Dz. Urz. nr 74 z 4.06.2003 poz. 1187
200.	1733	Chełm, rejon ulic Madalińskiego i Marii Ludwiki	VII/143/03 27.03.2003	Dz. Urz. nr 75 z 6.06.2003 poz. 1212
201.	1734	Orunia Górna, rejon ulic Platynowej i Raduńskiej	XVI/477/03 4.12.2003	Dz. Urz. nr 160 z 13.12.2004 poz. 3297
202.	1735	Trasa P-P na odcinku Oruni Górnej	XXIV/709/04 27.05.2004	Dz. Urz. nr 93 z 2.08.2004 poz. 1675
203.	1736	Orunia Górna, rejon ul. Dywizji Wołyńskiej	XIV/449/03 30.10.2003	Dz. Urz. nr 144 z 17.11.2003 poz. 2564
204.	1737	rejon ulic Kadmowej i Platynowej	XXXVI/1160/05 31.03.2005	Dz. Urz. nr 38 z 22.04.2005 poz. 748
205.	1738	Chełm, rejon ulic Witosa i Cieszyńskiego	XXXIX/1326/05 30.06.2005	Dz. Urz. nr 94 z 6.10.2005 poz. 1915
206.	1739	Chełm I	XLVIII/1649/06 16.02.2006	Dz. Urz. nr 68 z 26.06.2006 poz. 1415

207.	1740	Chełm II	LI/1751/06 25.05.2006	Dz. Urz. nr 108 z 27.10.2006 poz. 2216
208.	1801	Zakoniczyn	XLVI/560/97 20.03.1997	Dz. Urz. nr 22 z 5.06.1997 poz. 62
209.	1802	Łostowice Południowe	XLVIII/597/97 25.04.1997	Dz. Urz. nr 27 z 25.07.1997 poz. 78
210.	1803	Ujeścisko I	LVI/751/97 18.12.1997	Dz. Urz. nr 14 z 6.04.1998 poz. 45
211.	1804	Kartuska Południe I	LXII/883/98 17.06.1998	Dz. Urz. nr 64 z 25.09.1998 poz. 335
212.	1805	Kartuska Południe II	XI/350/99 24.06.1999	Dz. Urz. nr 86 z 11.08.1999 poz. 481
213.	1806	Szadółki Łostowice	XIV/467/99 30.09.1999	Dz. Urz. nr 111 z 21.10.1999 poz. 1027
214.	1807	Łostowice, rejon ulic Świętokrzyskiej i Karkonowskiej	XXXIII/1039/01 29.03.2001	Dz. Urz. nr 46 z 8.06.2001 poz. 510
215.	1808	Łostowice, ulice Świętokrzyska, II Brygady i 11 Listopada	XXXVIII/1188/01 30.08.2001	Dz. Urz. nr 76 z 1.10.2001 poz. 916
216.	1809	Ujeścisko, rejon ulic Jabłoniowej, Warszawskiej i Armii Krajowej	XVI/491/03 4.12.2003	Dz. Urz. nr 157 z 11.12.2003 poz. 7506
217.	1810	Ujeścisko, rejon ulic Warszawskiej, Cedrowej i Armii Krajowej	LII/1598/02 29.08.2002	Dz. Urz. nr 22 z 10.02.2003 poz. 212
218.	1811	Ujeścisko, rejon ul. Warszawskiej	III/30/02 5.12.2002	Dz. Urz. nr 11 z 22.01.2003 poz. 110
219.	1812	Ujeścisko, rejon ulic Warszawskiej i Łódzkiej	XIV/450/03 30.10.2003	Dz. Urz. nr 155 z 10.12.2003 poz. 2814
220.	1813	ul. Zakoniczyńska na płd. od Warszawskiej	LII/1590/02 29.08.2002	Dz. Urz. nr 22 z 10.02.2003 poz. 213
221.	1814	Chełm Łostowice – rejon ul. Świętokrzyskiej	VI/124/2003 27.02.2003	Dz. Urz. nr 66 z 13.05.2003 poz. 1027
222.	1816	Łostowice Zachód, rejon ul. Świętokrzyskiej	LII/1581/02 29.08.2002	Dz. Urz. nr 21 z 7.02.2003 poz. 2010
223.	1817	Łostowice Południowe, rejon ulic Niepołomickiej i nowej Świętokrzyskiej	XIV/451/03 30.10.2003	Dz. Urz. nr 146 z 21.11.2003 poz. 2594
224.	1818	Szadółki Południowe	XLVII/1621/06 26.01.2006	Dz. Urz. nr 41 z 18.04.2006 poz. 809
225.	1819	Ujeścisko, rejon ulicy Przemyskiej	XI/271/2003 10.07.2003	Dz. Urz. nr 97 z 18.08.2003 poz. 1741

226.	1821	Ujeścisko, rejon ul. Płockiej	XI/269/2003 10.07.2003	Dz. Urz. nr 112 z 24.09.2003 poz. 2009
227.	1820	Ujeścisko, rejon ulic Łódzkiej i Przemyskiej	XXXI/992/04 25.11.2004	Dz. Urz. nr 5 z 17.01.2005 poz. 87
228.	1822	Piecki Migowo, rejon ulic Kartuskiej i Pagórkowej	XXVII/844/04 26.08.2004	Dz. Urz. nr 126 z 18.10.2004 poz. 2192
229.	1823	Zakoniczyn na zachód od ul. Unruga	XLV/1555/05 24.11.2005	Dz. Urz. nr 29 z 15.03.2006 poz. 561
230.	1824	Zakoniczyn na wschód od ul. Unruga	XLI/1362/05 25.08.2005	Dz. Urz. nr 111 z 16.11.2005 poz. 2243
231.	1825	rejon ulic Łostowickiej i Kartuskiej	XLIX/1674/06 30.03.2006	Dz. Urz. nr 76 z 21.07.2006 poz. 1551
232.	1827	rejonu ulic Kartuskiej, Pagórkowej i Św. Huberta	LIV/1821/06 31.08.2006	Dz. Urz. nr 109 z 31.10.2006 poz. 2244
233.	1903	Nowiny	LII/669/97 28.08.1997	Dz. Urz. nr 12 z 26.03.1998 poz. 42
234.	1904	Łostowice Południowe, rejon ulic Niepołomickiej i Starogardzkiej	LII/1580/02 29.08.2002	Dz. Urz. nr 21 z 7.02.2003 poz. 209
235.	1905	Maćkowy II	LX/804/98 30.04.1998	Dz. Urz. nr 37 z 26.06.1998 poz. 139
236.	1907	Łostowice, rejon ulic Kampinoskiej i Niepołomickiej	XXXIII/1040/01 29.03.2001	Dz. Urz. nr 54 z 28.06.2001 poz. 603
237.	1908	Łostowice Południowe, rejon ul. Wielkopolskiej	LII/1585/02 29.08.2002	Dz. Urz. nr 22 z 10.02.2003 poz. 211
238.	1909	Lipce, skarpa Wysoczyzny Gdańskiej	XVI/479/03 4.12.2003	Dz. Urz. nr 160 z 13.12.2004 poz. 3299
239.	1910	Maćkowy III	XXXVII/1245/05 28.04.2005	Dz. Urz. nr 63 z 28.06.2005 poz. 1182
240.	1911	Maćkowy, rejon ul. Starogardzkiej	XIX/568/04 22.01.2004	Dz. Urz. nr 23 z 27.02.2004 poz. 500
241.	1912	Łostowice Zachód	XIV/452/03 30.10.2003	Dz. Urz. nr 147 z 24.11.2003 poz. 2608
242.	2002	Św. Wojciech – Lipce, rejon ul. Trakt św. Wojciecha	XVII/564/99 30.12.1999	Dz. Urz. nr 42 z 26.04.2000 poz. 257
243.	2003	Św. Wojciech – Lipce, rejon ul. Borkowskiej	XVII/563/99 30.12.1999	Dz. Urz. nr 42 z 26.04.2000 poz. 256
244.	2102	Barniewice Wschodnie Owczarnia	XLIX/605/97 22.05.1997	Dz. Urz. nr 26 z 11.07.1997 poz. 77

245.	2103	Barniewice Północno-Zachodnie	XV/484/99 28.10.1999	Dz. Urz. nr 11 z 4.02.2000 poz. 46
246.	2104	Osowa w zakresie układu komunikacji drogowej	XLII/1294/01 20.12.2001	Dz. Urz. nr 10 z 11.02.2002 poz.165
247.	2106	Osowa, rejon ulic Kielnieńskiej i Parterowej	XX/606/00 30.03.2000	Dz. Urz. nr 82 z 4.09.2000 poz. 519
248.	2107	Osowa, rejon ulic Balcerskiego i Biwakowej	XX/605/00 30.03.2000	Dz. Urz. nr 82 z 4.09.2000 poz. 518
249.	2108	Osowa, rejon ulic Jednorożca i Wodnika	XX/607/00 30.03.2000	Dz. Urz. nr 82 z 4.09.2000 poz. 520
250.	2110	Osowa, rejon ulic Letniskowej, Barniewickiej, Cerery, Zeusa i Konstelacji	XX/604/00 30.03.2000	Dz. Urz. nr 82 z 4.09.2000 poz. 517
251.	2111	południowo-zachodni rejon Barniewic	XLVIII/1440/02 25.04.2002	Dz. Urz. nr 35 z 5.06.2002 poz. 805
252.	2112	Osowa i Barniewice, rejon linii wysokiego napięcia	LIII/1628/02 26.09.2002	Dz. Urz. nr 22 z 10.02.2003 poz. 217
253.	2113	Barniewice Wschodnie, rejon ul. Średnicowej	XXXV/1102/01 31.05.2001	Dz. Urz. nr 76 z 1.10.2001 poz. 914
254.	2114	Klukowo, rejon szkoły podstawowej przy ul. Radarowej	XXXIII/1036/01 29.03.2001	Dz. Urz. nr 53 z 25.06.2001 poz. 599
255.	2115	Osowa, rejon ul. Kielnieńskiej przy torach	XXXIII/1037/01 29.03.2001	Dz. Urz. nr 53 z 25.06.2001 poz. 600
256.	2116	fragment północno-zachodni węzła „Wysoka”	LI/1521/02 11.07.2002	Dz. Urz. nr 21 z 7.02.2003 poz. 207
257.	2117	zbiornik wody w Osowej	LI/1518/02 11.07.2002	Dz. Urz. nr 21 z 7.02.2003 poz. 205
258.	2119	rejon po wschodniej stronie ul. Koziorożca w Osowej	LII/1591/02 29.08.2002	Dz. Urz. nr 81 z 3.12.2002 poz. 1753
259.	2120	Osowa, rejon ulic Jednorożca i Koziorożca	XXIII/659/04 29.04.2004	Dz. Urz. nr 79 z 30.06.2004 poz. 1477
260.	2121	Osowa, rejon ulic Junony i Zeusa	XXII/627/04 25.03.2004	Dz. Urz. nr 60 z 19.05.2004 poz. 1129
261.	2122	Osowa, rejon ulic Bliźniąt i Wodnika	XXII/628/04 25.03.2004	Dz. Urz. nr 60 z 19.05.2004 poz. 1130
262.	2123	Osowa, rejon ulic Barniewickiej i Herosa	XXXIX/1323/05 30.06.2005	Dz. Urz. nr 92 z 30.09.2005 poz. 1889
263.	2124	Osowa, rejon ulic Wodnika i Artemidy	XLVI/1597/05 22.12.2005	Dz. Urz. nr 27 10.03.2006 poz. 538
264.	2126	Barniewice, na północ od ul. Meteorytowej	XLII/1493/05 29.09.2005	Dz. Urz. nr 145 30.12.2005 poz. 3432

265.	2206	Klukowo Rębiechowo, rejon Portu lotniczego	XXXIII/390/96 25.04.1996	Dz. Urz. nr 1 z 31.01.1997 poz. 1
266.	2207	Matarnia, rejon Obwodnicy Zachodniej	LXI/829/98 22.05.1998	Dz. Urz. nr 58 z 11.09.1998 poz. 291
267.	2208	Smęgorzyno I	LI/1513/02 11.07.2002	Dz. Urz. nr 21 z 7.02.2003 poz. 204
268.	2209	Kokoszki Mieszkaniowe, w rejonie na zachód od ul. Kalinowej	XXXV/1051/05 17.02.2005	Dz. Urz. nr 51 z 27.05.2005 poz. 990
269.	2210	Kokoszki – część zachodnia	XXVII/843/04 26.08.2004	Dz. Urz. nr 138 z 15.11.2004 poz. 2423
270.	2211	rejon ul. Kartuskiej w Kokoszkach (działka nr 417/3)	XXXIII/1034/01 29.03.2001	Dz. Urz. nr 53 z 25.06.2001 poz. 597
271.	2212	Złota Karczma, rejon ul. mjra Słabego	XXXIII/1035/01 29.03.2001	Dz. Urz. nr 53 z 25.06.2001 poz. 598
272.	2213	rejon ul. Kartuskiej, na wschód od ul. Fundamentowej	LII/1593/02 29.08.2002	Dz. Urz. nr 2 z 3.01.2003 poz. 16
273.	2214	Kartuska – część zachodnia	VII/146/03 27.03.2003	Dz. Urz. nr 80 z 18.06.2003 poz. 1294
274.	2215	rejon między ul. Otomińską i Obwodową Trójmiasta w Kokoszkach	VIII/177/03 24.04.2003	Dz. Urz. nr 84 z 2.07.2003 poz. 1373
275.	2216	rejon ul. Goplańskiej i Obwodowej Trójmiasta w Kokoszkach	IX/214/03 29.05.2003	Dz. Urz. nr 96 z 14.08.2003 poz. 1712
276.	2217	rejon ul. Lipcowej w Kokoszkach	XLVII/1625/06 26.01.2006	Dz. Urz. nr 38 z 10.04.2006 poz. 772
277.	2218	fragment południowo-zachodniej części węzła „Karczemki”	LI/1520/02 11.07.2002	Dz. Urz. nr 21 z 7.02.2003 poz. 206
278.	2219	rejon nowej ul. Gostyńskiej	XXIII/657/04 29.04.2004	Dz. Urz. nr 78 z 28.06.2004 poz. 1465
279.	2220	rejon ulic Kartuskiej, Inżynierskiej i Kalinowej w Kokoszkach	III/34/02 5.12.2002	Dz. Urz. nr 50 z 9.04.2003 poz. 754
280.	2221	Kokoszki Mieszkaniowe w rejonie ulicy Wiosennej	XIII/422/03 25.09.2003	Dz. Urz. nr 140 z 12.11.2003 poz. 2488
281.	2222	Kokoszki Mieszkaniowe – rejon pomiędzy ulicami Osiedlową i Inżynierską	XXIV/716/04 27.05.2004	Dz. Urz. nr 92 z 31.07.2004 poz. 1661
282.	2223	Kokoszki Mieszkaniowe – rejon ulicy Tuchomskiej	XIX/562/04 22.01.2004	Dz. Urz. nr 51 z 26.04.2004 poz. 1016
283.	2225	Kokoszki Mieszkaniowe, rejon ulic Kartuskiej i Otomińskiej	XXXVIII/1278/05 19.05.2005	Dz. Urz. nr 78 z 16.08.2005 poz. 1567

284.	2227	Kokoszki Mieszkaniowe, rejon między lasem i ul. Kartuską	XXXVIII/1277/05 19.05.2005	Dz. Urz. nr 74 z 1.08.2005 poz. 1482
285.	2304	Gdańsk Południe, rejon ul. Jabłoniowej	XXVI/280/95 9.11.1995	Dz. Urz. nr 1 z 10.01.1996 poz. 2
286.	2305	Kokoszki, rejon ul. Otomińskiej	LXII/891/98 17.06.1998	Dz. Urz. nr 56 z 31.08.1998 poz. 271
287.	2306	Kartuska Południe III	LXII/882/98 17.06.1998	Dz. Urz. nr 75 z 18.11.1998 poz. 374
288.	2307	Szadółki – Zachód, rejon ulic Przywidzkiej, Jabłoniowej i Lubowidzkiej	XXVIII/819/00 26.10.2000	Dz. Urz. nr 116 z 18.12.2000 poz. 749
289.	2308	Kiełpinek, rejon ulic Szczęśliwej i Przytulna	XXXIV/1074/01 26.04.2001	Dz. Urz. nr 56 z 6.07.2001 poz. 624
290.	2309	Jasień, rejon ulic Jasieńskiej i Kartuskiej	XXXIII/1038/01 29.03.2001	Dz. Urz. nr 56 z 6.07.2001 poz. 621
291.	2310	rejon ulic Kartuskiej i Kalinowej w Kokoszkach	XXXIII/1033/01 29.03.2001	Dz. Urz. nr 53 z 25.06.2001 poz. 596
292.	2313	rejon Kiełpinka i Trasy W-Z	LI/1753/06 25.05.2006	Dz. Urz. nr 79 z 27.07.2006 poz. 1639
293.	2315	Szadółki, rejon ulic Jabłoniowej i nowej Abrahama	XVI/478/03 4.12.2003	Dz. Urz. nr 160 z 13.12.2004 poz. 3298
294.	2317	Zabornia, rejon ulic Leszczynowej i Jabłoniowej	III/28/02 5.12.2002	Dz. Urz. nr 43 z 24.03.2003 poz. 630
295.	2318	nowa Abrahama na płd. od ul. Jabłoniowej	LIII/1625/02 26.09.2002	Dz. Urz. nr 23 z 12.02.2003 poz. 223
296.	2320	Szadółki, rejon ul. Lubowidzkiej	VI/123/2003 27.02.2003	Dz. Urz. nr 62 z 2.05.2003 poz. 948
297.	2321	rejon ulic Zacnej i Szczodrej	XXVIII/901/04 30.09.2004	Dz. Urz. nr 142 z 26.11.2004 poz. 2513
298.	2323	Kartuska Południe III	XVI/480/03 4.12.2003	Dz. Urz. nr 7 z 19.01.2004 poz. 103
299.	2326	Szadółki, rejon ul. Jabłoniowej i Potoku Oruńskiego	XLVIII/1650 16.02.2006	Dz. Urz. nr 72 z 10.07.2006 poz. 1499
300.	2327	Piecki Migowo, rejon ul. Myśliwskiej	XLII/1494/05 29.09.2005	Dz. Urz. nr 105 z 28.10.2005 poz. 2111
301.	2328	Kiełpinek Wschód, rejon nowej ul. Myśliwskiej i Potoku Siedlickiego	XLII/1495/05 29.09.2005	Dz. Urz. nr 145 z 30.12.2005 poz. 3433
302.	2402	Wyspa Sobieszewska	XV/483/99 28.10.1999	Dz. Urz. nr 3 z 10.01.2000 poz. 6

303.	2403	rejon ul. Lazurowej na Wyspie Sobieszewskiej	LII/1772/06 29.06.2006	Dz. Urz. nr 107 z 23.10.2006 poz. 2200
304.	2501	Kokoszki Przemysłowe, rejon ul. Przyrodników	XXVIII/904/04 30.09.2004	Dz. Urz. nr 141 z 24.11.2004 poz. 2473
305.	2502	Kokoszki Przemysłowe, rejon ulic Bysewskiej i Budowlanych	XIII/420/03 25.09.2003	Dz. Urz. nr 140 z 12.11.2003 poz. 2486
306.	2503	Kokoszki Przemysłowe, rejon pomiędzy ul. Bysewską a terenami kolejowymi	XXII/626/04 25.03.2004	Dz. Urz. nr 60 z 19.05.2004 poz. 1128
307.	2504	Kokoszki Przemysłowe, rejon między ulicami Banińską i Nowatorów	XVI/489/03 4.12.2003	Dz. Urz. nr 162 z 16.12.2003 poz. 3358
308.	2505	ul. Budowlanych i wschodnia część ul. Nowatorów	XVI/487/03 4.12.2003	Dz. Urz. nr 162 z 16.12.2003 poz. 3359
309.	2506	Kokoszki Przemysłowe, rejon zachodniego fragmentu ul. Nowatorów	LI/1752/06 25.05.2006	Dz. Urz. nr 107 z 23.10.2006 poz. 2199
310.	2601	południowo-wschodni rejon ul. Budowlanych, obejmujący działkę nr ew. 241 w Matarni	XIII/419/03 25.09.2003	Dz. Urz. nr 149 z 26.11.2003 poz. 2632
311.	2602	fragment zachodniej części węzła „Matarnia" oraz fragmentu ul. Słowackiego	X/252/2003 26.06.2003	Dz. Urz. nr 112 z 24.09.2003 poz. 2003
312.	2604	Matarnia, rejon ul. Elewów	XIX/563/04 22.01.2004	Dz. Urz. nr 41 z 7.04.2004 poz. 818
313.	2605	Matarnia, rejon ul. Agrarnej	XXII/625/04 25.03.2004	Dz. Urz. nr 58 z 14.05.2004 poz. 1118
314.	2606	na zachód od ul. Złota Karczma	XII/317/03 28.08.2003	Dz. Urz. nr 134 z 3.11.2003 poz. 2379
315.	2701	rejon ulic Azymutalnej, Radiowej, Spadochroniarzy w Klukowie Rębiechowie	XVI/488/03 4.12.2003	Dz. Urz. nr 162 z 16.12.2003 poz. 3357
316.	2703	Lotnisko – część północna w Klukowie Rębiechowie	XVII/517/03 11.12.2003	Dz. Urz. nr 161 z 15.12.2004 poz. 3319
317.	2704	ul. Szybowcowa w Klukowie Rębiechowie	III/35/02 5.12.2002	Dz. Urz. nr 50 z 9.04.2003 poz. 755
318.	2705	fragment ul. Słowackiego w Klukowie Rębiechowie	VI/122/2003 27.02.2003	Dz. Urz. nr 75 z 6.06.2003 poz. 1213
319.	2706	Klukowo Rębiechowo, rejon nowej ul. Spadochroniarzy	XIX/564/04 22.01.2004	Dz. Urz. nr 23 z 27.02.2004 poz. 498
320.	2707	Klukowo Rębiechowo, rejon między ulicami Radarową i Dedala	XIII/421/2003 25.09.2003	Dz. Urz. nr 140 z 12.11.2003 poz. 2487
321.	2709	Klukowo Rębiechowo, rejon ulic Słowackiego i Radiowej	XXXV/1054/05 17.02.2005	Dz. Urz. nr 52 z 1.06.2005 poz. 1002

Plany w trakcie opracowania (stan na 31.12.2006 r.)

Lp.	Numer ewidencyjny	Obszar objęty planem miejscowym	Nr uchwały RMG o przystąpieniu do sporządzenia planu i data jej podjęcia	Nr uchwały RMG o uchwaleniu planu i data jej podjęcia
1.	0111	rejon Drogi Czerwonej na odcinku od nowej ul. Abrahama do nowej ul. Spacerowej	XXXII/973/01 22.02.2001	
2.	0120	Oliwa, rejon ul. Jelitkowskiej II	XII/378/03 28.08.2003	
3.	0125	Pas Nadmorski, rejon ulic Czarny Dwór, Hallera		LVI/1905/06 z 26.10.2006
4.	0126	Pas Nadmorski, rejon ciągu pieszego na przedłużeniu al. Jana Pawła II	XXXIX/1333/05 30.06.2005 zm. L/1720/06 27.04.2006	
5.	0229	Oliwa Górna, rejon al. Grunwaldzkiej w sąsiedztwie Hali Olivia		XLVIII/1646/06 z 16.02.2006
6.	0230	Oliwa Górna, rejon Uniwersytetu Gdańskiego	XXXV/1063/05 17.02.2005	
7.	0233	Oliwa Górna, rejon willi Tannenheim		LV/1869/06 z 28.09.2006
8.	0234	Oliwa Górna, rejon ul. Świerkowej	LI/1754/06 25.05.2006	
9.	0235	Oliwa Górna, rejon X Młyna	LI/1755/06 25.05.2006	
10.	0236	Oliwa Górna, rejon Zespołu Pocysterskiego II	LIV/1830/06 31.08.2006	
11.	0306	Brzeźno, ul. Hallera, pas drogowy przy deptaku	LV/1873/06 28.09.2006	
12.	0704	Wrzeszcz Dolny, rejon kolonii Żeńcy i kolonii Uroda	XLVII/1410/02 26.03.2002	
13.	0706	Wrzeszcz Dolny, browar przy ul. Kilińskiego	XIX/580/04 22.01.2004	
14.	0707	Wrzeszcz Dolny, ul. Wajdeloty	XII/336/03 28.08.2003	
15.	0806	Wrzeszcz, byłe koszary przy ul. Słowackiego		LIV/1825/06 31.08.2006
16.	0812	Strzyża Górna	XII/342/03 28.08.2003	
17.	0818	Aniołki, rejon ulic Marii Skłodowskiej-Curie i Juliana Tuwima		LIV/1828/06 31.08.2006
18.	0819	Wrzeszcz Centrum, rejon ulic Klonowej, Grunwaldzkiej, Romana Dmowskiego	XII/332/03 28.08.2003 LIV/1831/06 31.08.2006	

19.	0821	rejon ulic Dolne Migowo i Franciszka Rakoczego	XII/347/03 28.08.2003	
20.	0822	rejon ul. Migowskiej	XII/346/03 28.08.2003	
21.	0826	Wrzeszcz, rejon ul. Wita Stwosza i al. Grunwaldzkiej		V/36/06 21.12.2006
22.	0827	Wrzeszcz, rejon al. Grunwaldzkiej i ul. Braci Lewoniewskich	XXXIX/1340/05 30.06.2005	
23.	0828	Wrzeszcz, rejon ul. Jaśkowa Dolina	XXXIX/1341/05 30.06.2005	
24.	0829	Strzyża wraz z nową ul. Abrahama	LI/1757/06 25.05.2006	
25.	0830	Wrzeszcz, rejon al. Zwycięstwa i ul. Towarowej	LV/1874/06 28.09.2006	
26.	0907	rejon ulic Potokowej i Juliusza Słowackiego	XXXII/978/01 22.02.2001 zm. XXXVI/1130/01 21.06.2001	
27.	0909	rejon ulic Srebrniki, Ogrodowej, Potokowej i Franciszka Rakoczego	XII/338/03 28.08.2003 zm. XXIII/672/04 29.04.2004	
28.	0916	Brętowo – osiedle Nowiec		LIV/1827/06 31.08.2006
29.	1008	Zabornia, rejon ulic Stolema i Łabędziej	XXXV/1058/05 17.02.2005	
30.	1013	Piecki Migowo, rejon ulic Myśliwskiej, nowej Politechnicznej i nowej Bulońskiej	XXXV/1056/05 17.02.2005	
31.	1020	Piecki Migowo, na południe od ul. Warneńskiej	XLIX/1676/06 30.03.2006	
32.	1021	Piecki Migowo, Wyspa Piecewska	LVI/1902/06 26.10.2006	
33.	1134	Śródmieście, rejon ul. Okopowej	XII/367/03 28.08.2003	
34.	1136	Śródmieście, rejon węzła komunikacyjnego Brama Oliwska	XII/372/03 28.08.2003	
35.	1139	Śródmieście, rejon Głównego Miasta – Teatr Elżbietański	XXXVI/1163/05 31.03.2005 zm. XLIII/1526/05 27.10.2005 zm. LI/1759/06 25.05.2006	

36.	1140	Śródmieście, rejon ulic Pańskiej i Świętojańskiej	XLI/1364/05 25.08.2005	
37.	1141	wyspa Spichrzów, rejon ulic Chmielnej i Pszennej	XLII/1496/05 29.09.2005	
38.	1142	Stare Miasto, rejon ul. Rajskiej	XLVI/1600/05 22.12.2005	
39.	1143	Śródmieście, rejon Biskupiej Górki	XLIX/1677/06 30.03.2006	
40.	1144	Śródmieście, rejon mariny przy ul. Szafarnia	XLIX/1675/06 30.03.2006	
41.	1145	Śródmieście, rejon ulic Na Stępce, Angielska Grobla i Długa Grobla	LI/1756/06 25.05.2006	
42.	1146	wyspa Spichrzów, rejon ulic Stągiewnej i Chmielnej	LV/1878/06 28.09.2006	
43.	1147	wyspa Spichrzów, rejon ulic Spichrzowej i Żytniej	LV/1877/06 28.09.2006	
44.	1148	wyspa Spichrzów, rejon ul. Podwale Przedmiejskie	LV/1875/06 28.09.2006	
45.	1149	wyspa Spichrzów, rejon ulic Toruńskiej i Chmielnej	LV/1876/06 28.09.2006	
46.	1150	wyspa Spichrzów, rejon dawnego dworca Kłodno	LV/1879/06 28.09.2006	
47.	1151	Stare Przedmieście, rejon bastionu św. Gertrudy i bastionu Żubr	LV/1880/06 28.09.2006	
48.	1220	Siedlce, rejon ulic Struga, Łostowickiej i Pana Tadeusza	XXXI/997/04 25.11.2004	
49.	1222	Siedlce, rejon ulic Sołeckiej, Ciasnej i Malczewskiego	XXXV/1059/05 17.02.2005	
50.	1304	Port Północny I	VLV/1556/05 24.11.2005	
51.	1407	Krakowiec, rejon ulic Jodłowej, Steczka		LVI/1899/06 26.10.2006
52.	1411	Stogi, rejon plaży – Pusty Staw	XII/326/03 28.08.2003	
53.	1412	Krakowiec, rejon ul. Kępnej	XII/325/03 28.08.2003	
54.	1413	Górki Zachodnie, rejon ulic Łowickiej i Przełom	LVI/1901/06 26.10.2006	
55.	1414	Stogi Północne – GPZ, rejon ul. Wrzosy	LV/1881/06 28.09.2006	
56.	1509	Rudniki Błonia – Zachód	XII/321/03 28.08.2003	
57.	1510	Rudniki Błonia – Trasa Sucharskiego		LV/1872/06 28.09.2006
58.	1511	Błonia Południe, rejon ulic Tama Pędzichowska i Elbląska	LIV/1829/06 31.08.2006	

59.	1512	Rudniki, rejon mostu Sucharskiego	XXVII/848/04 26.08.2004	
60.	1603	Gdańsk Orunia – Czerwony Most	XII/375/03 28.08.2003	
61.	1604	Gdańsk – Olszynka Północ	XLIV/1317/02 24.01.2002	
62.	1607	Olszynka, ul. Zawodzie	XIV/456/03 30.10.2003	
63.	1741	Chełm III – Anielinki	XXXIX/1338/05 30.06.2005 zm. XLVI/1602/05 22.12.2005	
64.	1742	Ujeścisko, rejon ul. Dąbrówki		LIV/1824/06 31.06.2006
65.	1743	Chełm, rejon ul. Wilanowskiej	XLVIII/1654/06 16.02.2006	
66.	1815	Łostowice Centrum	XXXII/988/01 22.02.2001 zm. XXXVI/1131/01 21.06.2001	
67.	1826	Zakoniczyn II	XXXI/998/04 25.11.2004	
68.	1828	Zabornia, rejon ulic Cedrowej i Armii Krajowej	XXXIX/1339/05 30.06.2005	
69.	1829	Piecki, rejon ul. Piekarniczej	XLVIII/1651/06 16.02.2006	
70.	1830	Łostowice, rejon zbiornika nr 2	LIV/1832/06 31.08.2006	
71.	1913	Maćkowy IV	LII/1777/06 29.06.2006 zm. VI/71/07 18.01.2007	
72.	2005	Św. Wojciech, rejon rzeki i Kanału Raduni		LIV/1822/06 31.08.2006
73.	2007	Św. Wojciech, rejon ulic Starogardzkiej i projektowanej tzw. Pruszczańskiej oraz potoków Borkowskiego i Św. Wojciech	XXXIX/1336/05 30.06.2005	
74.	2118	Trasa Lęborska	XXXII/977/01 22.02.2001 zm. LI/1551/02 11.07.2002	
75.	2125	Osowa, rejon ulic Junony i Antygony	XXXVI/1162/05 31.03.2005	
76.	2127	Osowa, rejon ulic Junony i Izydy		V/38/06 21.12.2006
77.	2128	Barniewice, pomiędzy ulicami Meteorytową i Nowym Światem	XLVIII/1652/06 16.02.2006 zm. VI/72/07 18.01.2007	

78.	2129	Barniewice, rejon ul. Jowisza	LI/1758/06 25.05.2006	
79.	2130	Barniewice, rejon linii kolejowej	LIV/1828/06 31.08.2006	
80.	2224	Kokoszki Mieszkaniowe, rejon na południe od ul. Goplańskiej	XII/358/03 28.08.2003	
81.	2226	Smęgorzyno II	XII/359/03 28.08.2003	
82.	2228	Kokoszki Mieszkaniowe, rejon ul. Nowatorów	XXV/732/04 24.06.2004	
83.	2229	Kokoszki Mieszkaniowe, rejon ul. Kiszewskiej	XXXVII/1252/05 28.04.2005	
84.	2230	Kokoszki Mieszkaniowe, rejon ul. Azaliowej		V/37/06 21.12.2006
85.	2312	obszar zachodni zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Dolina Strzyży		LVI/1900/06 26.10.2006
86.	2314	Szadółki, nowa ul. Stężycka	XLIX/1473/02 23.05.2002	
87.	2322	Kiełpinek Wschód, rejon Stawu Wróbla i potoku Jasień	XVI/821/04 8.07.2004	
88.	2324	Jasień, rejon ul. Zwierzynieckiej		LV/1870/06 28.09.2006
89.	2325	Szadółki, rejon ulic Stężyckiej i Lubowidzkiej		LIV/1820/06 31.08.2006
90.	2329	nowa ul. Bulońska, na północ od ul. Kartuskiej	XXXV/1057/05 17.02.2005	
91.	2330	Zabornia, rejon ulic Limbowej, nowej Jabłoniowej i Potoku Oruńskiego	XXXIX/1337/05 30.06.2005 zmieniona uchwałą XLIX/1678/06 30.03.06	
92.	2404	rejon ul. Turystycznej, działki: 291, 292/1, 292/3, 292/4 na Wyspie Sobieszewskiej	XXXVIII/1279/05 19.05.2005	
93.	2507	Kokoszki Przemysłowe, na północ od ul. Budowlanych	XXXI/994/04 25.11.2004	
94.	2508	Kokoszki Przemysłowe, na wschód od ul. Bysewskiej		V/40/06 21.12.2006
95.	2603	Matarnia Złota Karczma, w rejonie przewidywanej lokalizacji cmentarza	XLIX/1487/02 23.05.2002	
96.	2607	Matarnia Złota Karczma, na zachód od Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego		V/39/06 21.12.2006
97.	2608	Matarnia przy lotnisku	XXXI/993/04 25.11.2004	
98.	2609	Matarnia, rejon między ul. Budowlanych i Obwodnicą Trójmiasta		LV/1871/06 28.09.2006
99.	2702	rejon ulic Radiowej i Astronautów oraz projektowanego ich połączenia	XXVII/847/04 26.08.2004	
100.	2708	Klukowo Rębiechowo, rejon ulic Radiowej i Telewizyjnej	XII/360/03 28.08.2003	
101.	2710	Klukowo Rębiechowo, w rejonie Potoku Zajączkowskiego	XXXVII/1254/05 28.04.2005	

24. Zestawienie obszarów wymagających przekształceń

Lp.	Obszar	Użytkowanie dotychczasowe	Przeznaczenie docelowe	Powierzchnia [ha]
1.	tereny postoczniowe	przemysłowe	mieszkaniowo-usługowe	63,7
2.	teren dawnej gazowni	przemysłowe	mieszkaniowo-usługowe	
3.	Elmor	przemysłowe	mieszkaniowo-usługowe	
4.	dawne zakłady mięsne	przemysłowe	mieszkaniowo-usługowe	6,2
5.	Polski Hak	przemysłowe	przemysłowo-usługowe	34,5
6.	Polifarb Oliwa	przemysłowe	mieszkaniowo-usługowe	5,3
7.	dawne koszary przy ul. Słowackiego	wojskowe	mieszkaniowo-usługowe	28,5
8.	dawne koszary przy ul. Sadowej	wojskowe	mieszkaniowo-usługowe	4,0
9.	polana leśna Srebrniki – dawne składy amunicji	wojskowe	mieszkaniowo-usługowe	35,2
10.	Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego	przemysłowe	przemysłowo-usługowe	30,0
11.	południowa część wyspy Spichrzów z terenem dworca Kłodno	przemysłowo-kolejowe	mieszkaniowo-usługowe	19,2
12.	Czerwony Most	przemysłowe	usługi	58,8
13.	Oczyszczalnia „Zaspa” przy ul. Hallera	przemysłowe	zieleń	7,6
14.	Oczyszczalnia „Zaspa”, osadniki przy ul. Uczniowskiej	przemysłowe	przemysłowo-usługowe	6,0
15.	Letnica – wysypisko popiołów	przemysłowe	mieszkaniowo-usługowe	66

25. Zestawienie obszarów wymagających rehabilitacji

Lp.	Obszar	Powierzchnia [ha]
1.	Obszar centralny miasta obejmujący tereny położone wzdłuż osi ulic Trakt św. Wojciecha – Wały Jagiellońskie – al. Zwycięstwa i al. Grunwaldzka, od Św. Wojciecha do Wrzeszcza. W skład obszaru wchodzą: w ramach Śródmieścia Historycznego m.in. Biskupia Górka, Grodzisko, Angielska Grobla – Długie Ogrody, Stare Przedmieście, Dolne Miasto, Olszynka. Poza Śródmieściem Historycznym: Orunia i Ptaszniki, Św. Wojciech wraz z kalwarią, Lipce, Siedlce, tereny stoczniowe, Aniołki, Królewska Dolina, Dolny i Górny Wrzeszcz wraz z Jaśkową Doliną, kolonią Abegga we Wrzeszczu oraz zabudową wzdłuż al. Wojska Polskiego.	2029,0
2.	Obszar Oliwy Górnej wraz z ul. Polanki, Oliwy Dolnej wraz z Przymorzem i Jelitkowem	347,0
3.	Brzeźno	79,4
4.	Nowy Port wraz z twierdzą Wisłoujście	117,6
5.	Przeróbka	46,5
6.	Stogi	63,4
7.	Rudniki	27,7
8.	Maćkowy	15,8
9.	Łostowice i Zakoniczyn	34,6
10.	Szadółki Rębowo	16,1
11.	Ujeścisko	20,0
12.	Suchanino	50,9
13.	Matarnia	8,5

26. Zestawienie obszarów do rewitalizacji

Lp.	Opis obszaru	Typ zaiwestowania	Okres powstania	Realizacja zadań w ramach I etapu	Pow. [ha]
1.	Biskupa Górka	M+W+U+R	XVII/XIX	–	46,5
2.	Dolne Miasto	M+P+R	XVII/XIX	ulice Łąkowa, Wróbla, Toruńska, Śluza, Kieturakisa, Radna [fragm.],	57,6
3.	Stare Przedmieście	M/U+N	XVIII/XX	–	36,5
4.	Orunia	M/U	XIX	–	35,8
5.	Angielska Grobla – Długie Ogrody	M+P	XV/XIX	–	14,0
6.	Dolny i Górny Wrzeszcz	M/U	XIX	1. Przebudowa i modernizacja ul. Wajdeloty 2. Centrum Edukacji Nauczycieli przy ul. Hallera* 3. Założenie dworsko-parkowe Dwór Studzienka przy ul. Traugutta*	253,7
7.	Brzeźno	Mn+U	XIX	–	31,1
8.	Jelitkowo	Mn+U	XIX	–	5,7
9.	Św. Wojciech	Mn	XV/XIX	–	18,7
10.	Nowy Port	M+U+P	XIX	Łaźnia, Starowiślna – dwór Szaniec Zachodni – park	42,0
11.	Grodzisko	R+N	XVII–XIX	Hewelianum	39,4
12.	Letnica	M	XX	–	50,5
13.	Stara Oliwa	M/U	XIX	–	102,9
14.	Przeróbka	M+P	XIX/XX	–	31,2
15.	kolonie Żeńcy i Uroda	Mn	XX	–	23,6

** Projekty realizowane niezależnie od miasta.*

Przyjęte skróty i oznaczenia		
Typy zainwestowania	M, Mn	zabudowa mieszkaniowa, zabudowa mieszkaniowa niska
	P	zabudowa przemysłowa
	S	hale, magazyny i składy
	U	towarzyszące usługi, rzemiosło
	R	tereny rekreacyjne i zielone
	W	tereny wojska lub policji
	N	nieużytki
	M+P	obszar podzielony na wyraźne części funkcjonalne
	M/P	wymieszanie funkcji

27. Zestawienie osiedli mieszkaniowych wymagających humanizacji

Lp.	Opis obszaru	Okres powstania [lata XX w.]	Powierzchnia [ha]
1.	Piecki Migowo (Morena)	70–80	128,8
2.	Przymorze (duże)	60	168,7
3.	Zaspa	70	220,8
4.	Suchanino	70–80	39,0
5.	Chełm (nowy)	80	34,5
6.	Złota Karczma (tzw. bloki pomilicyjne)	70	12,5
7.	Kokoszki Mieszkaniowe, rejon ul. Budowlanych	70	4,7
8.	Żabianka oraz rejon ul. Wejhera i południowej strony ul. Pomorskiej	60–70	71,0
9.	Nowy Port, rejon ul. Wyzwolenia	70	25,0
10.	Stogi, rejon ulic Niskiej i Rozłogi	70	22,0
11.	Brzeźno, os. Łozy	70	20,6
12.	Brzeźno, ul. Dworska	70	27,3
13.	Wrzeszcz, rejon ul. Baczyńskiego	70	10,0
14.	Zielony Trójkąt i rejon ul. Okrąg	60–70	19,7

28. Tereny ogrodów działkowych przekształconych na inne cele

Lp.	Nazwa ogrodu działkowego	Lokalizacja	Powierzchnia [ha]	Dominujący kierunek przeznaczeń
1.	„Dickman”	Dolina Radości	7,1	zieleń miejska
2.	„Dolina Radości”	Dolina Radości	5,4	zieleń miejska
3.	„Artes”	ul. Subisława	0.9	komunikacja, infrastruktura techniczna
4.	„Rzepichy”	ul. Rzepichy	0,7	zieleń miejska
5.	„Subisława”	ul. Subisława	2,2	komunikacja, usługi
6.	„Polanki”	ul. Polanki	10,1	usługi
7.	„Kasprzaka”	VII Dwór	1,2	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
8.	„Krasickiego”	ul. Rodakowskiego	1,6	zieleń miejska
9.	„Kolejarz”	ul. Solikowskiego	1,7	zieleń miejska, infrastruktura techniczna i komunikacja
10.	„Przymorze”	ul. Solikowskiego	10.9	zieleń miejska, infrastruktura techniczna i komunikacja
11.	„Bursztynowa”	przy granicy z Sopotem	0,8	zieleń miejska, infrastruktura techniczna i komunikacja
12.	„Oaza”	Jelitkowo	7,4	infrastruktura techniczna i komunikacja, zieleń miejska
13.	„Leśny Stok”	ul. Słowackiego	2,6	zieleń miejska
14.	„Spółdzielca”	ul. Odyseusza	4,0	zabudowa produkcyjno-usługowa
15.	„Lotnisko”	ul. Nowatorów	10,7	infrastruktura techniczna i komunikacja, zabudowa produkcyjno-usługowa, zieleń miejska
16.	„Cegiełka Bysewo”	ul. Nowatorów	10,0	zabudowa produkcyjno-usługowa
17.	„Rębiechowo”	ul. Nowatorów	47,6	zabudowa produkcyjno-usługowa
18.	„Akacja”	ul. Sąsiedzka	1,8	infrastruktura techniczna i komunikacja.
19.	„Przylesie” „Słoneczne Wzgórze”	ul. Złota Karczma	48,4	zieleń miejska (cmentarz)

20.	„Powstańców Wielkopolskich”	ul. Powstańców Wielkopolskich	4,0	zieleń miejska
21.	„Pilotów”	Gdańsk Zaspa	4,4	infrastruktura techniczna i komunikacja
22.	„Przy Torze”	ul. Pilotów	2,0	infrastruktura techniczna i komunikacja
23.	„Niedźwiednik”	ul. Trawki	7,0	infrastruktura techniczna i komunikacja
24.	„Boh. Monte Cassino”	ul. Słowackiego	1,9	zieleń miejska (w tym zbiornik retencyjny)
25.	„Traugutta”	ul. Traugutta	0,8	infrastruktura techniczna i komunikacja, zieleń miejska
26.	„Jana Sobieskiego”	ul. Sobieskiego	5,3	zieleń miejska (w tym zbiornik retencyjny)
27.	„Dąbrowskiego”	ul. Smoluchowskiego	2,6	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
28.	przy ulicy Powstańców Warszawskich	ul. Powstańców Warszawskich	4,5	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
29.	„Migowo III”	Migowo	9,2	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
30.	„Migowo I”	Migowo	2,6	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
31.	„St. Żeromskiego”	ul. Modra, Wąskotorowa	29,3	infrastruktura techniczna i komunikacja, zabudowa mieszkaniowo-usługowa
32.	„Buczka”	między ulicami Modrą, Bratki, Na Szańcach i Bluszczową	5,0	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
33.	„Buczka”	rejon ulic Łanowej i Ścieżki	0,4	zabudowa mieszkaniowo-usługowa, infrastruktura techniczna i komunikacja
34.	„Buczka”	przy ulicach Miedza i Łanowej	1,8	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
35.	„Wyspiańskiego”	przy ulicach Olszyńskiej, Miedza, Łanowej	18,8	infrastruktura techniczna i komunikacja
36.	„3 Maja”	przy ulicach Żabiej, Kolonia Rola	6,7	infrastruktura techniczna i komunikacja, zabudowa produkcyjno-usługowa
37.	„Sikorskiego”	ul. Równa	8,0	zabudowa produkcyjno-usługowa
38.	„Dąbrowskiego”	rejon cmentarza Francuskiego	4,9	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
39.	„Sobieskiego”	rejon ul. Sobieskiego	5,8	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
40.	„Mickiewicza”	ulice Skarpowa, Zakosy	4,9	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
41.	„Wzgórze Mickiewicza”	ul. Świtezianki	4,9	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
42.	„Grządka Wczasowa”	Brzeźno, ul. Wczasy	0,9	zabudowa mieszkaniowo-usługowa

43.	„Jawor”	Brzeźno, ul. Uczniowska	1,9	zabudowa produkcyjno-usługowa, komunikacja i infrastruktura techniczna
44.	„Jawor”	Brzeźno, ul. Uczniowska	0,8	komunikacja i infrastruktura techniczna, zieleń miejska
45.	„Łozy”	Brzeźno, ul. Łozy	6,7	zabudowa mieszkaniowo-usługowa, komunikacja i infrastruktura techniczna
46.	„Przyszłość II”	Brzeźno, ul. Gdańska	9,94	zabudowa produkcyjno-usługowa, komunikacja i infrastruktura techniczna
47.	„Obr. Poczty Polskiej”, „Zaspa”	Wrzeszcz Dolny, ul. Kolonia Uroda	36,92	komunikacja i infrastruktura techniczna, zabudowa produkcyjno-usługowa, zabudowa mieszkaniowo-usługowa, zabudowa usługowa
48.	„Nowalijka”	Letnica, ul. Gwiazdy Morza	3,8	zabudowa produkcyjno-usługowa
49.	„Narwik”, „Waryńskiego”	Letnica, ul. Uczniowska	34,0	komunikacja i infrastruktura techniczna, zabudowa mieszkaniowo-usługowa, zabudowa usługowa
50.	„Boh. Monte Cassino”	Nowy Port, ul. Wyzwolenia	14,9	komunikacja i infrastruktura techniczna, zabudowa produkcyjno-usługowa, zabudowa mieszkaniowo-usługowa
51.	„Obr. Westerplatte”	Nowy Port, ul. Marynarki Polskiej	15,0	komunikacja i infrastruktura techniczna, zabudowa produkcyjno-usługowa, zabudowa usługowa
52.	„Tulipan”	Przeróbka, ul. Sucharskiego	3,4	zabudowa produkcyjno-usługowa
53.	„Doker”	Przeróbka, ul. Sucharskiego	13,5	zabudowa produkcyjno-usługowa, komunikacja i infrastruktura techniczna
54.	„Sucharskiego”	Przeróbka, ul. Sucharskiego	12,5	komunikacja i infrastruktura techniczna, zabudowa produkcyjno-usługowa
55.	„Konopnickiej”	Stogi, ul. Budzysza	12,9	komunikacja i infrastruktura techniczna (rurociągi paliwowe)
56.	„Kościuszki”	Stogi, ul. Budzysza	18,1	komunikacja i infrastruktura techniczna, zabudowa usługowa
57.	„Kaczeńce”	Stogi, ul. Budzysza	7,2	komunikacja i infrastruktura techniczna
58.	„1000-lecia”	Stogi, ulice Budzysza, Kaczeńce	7,3	zabudowa produkcyjno-usługowa, zabudowa mieszkaniowo-usługowa
59.	„Jantar”	Błonia, ul. Tama Pędzichowska	7,8	komunikacja i infrastruktura techniczna
60.	„Rejmonta rejon III”	Błonia, ulice Zawodzie, Opłotki	1,3	komunikacja i infrastruktura techniczna, zabudowa produkcyjno-usługowa
61.	„Rejmonta rejon IV”	Błonia, ulice Zawodzie, Opłotki	0,7	zabudowa produkcyjno-usługowa

62.	„Reymonta rejon VII”	Błonia, ulice Zawodzie, Opłotki	0,8	zabudowa produkcyjno-usługowa
63.	„Wisełka 2”	Krakowiec, ul. Łowicka	2,2	zabudowa produkcyjno-usługowa, zabudowa mieszkaniowo-usługowa
64.	„Wisełka”	Górki Wsch., ul. Nadwiślańska	2,1	komunikacja i infrastruktura techniczna, zabudowa usługowa, usługi
65.	„Obrońców Wybrzeża”	ulice Kartuska, Gronostajowa	15,6	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
66.	„Jasień”	ulice Kartuska, Źródlana	42,0	zieleń miejska, zabudowa mieszkaniowo-usługowa
67.	„Wybickiego”	ulice Źródlana, Stężycka	25,2	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
68.	„Zremb”	Zabornia, ul. Myśliwska	15,8	zieleń miejska
69.	„Orlik”	Zabornia, ul. Stolema	9,9	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
70.	„Chopina”	Zabornia, ul. Kartuska	15,9	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
71.	„Odnowa”	Zabornia, ul. Cedrowa	11,4	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
72.	„Nowolipie”	ul. Nowolipie	14,6	zieleń, zabudowa mieszkaniowo-usługowa
73.	„Orzeszkowej”	ul. Małomiejska	1,3	infrastruktura techniczna i komunikacja, zabudowa mieszkaniowo-usługowa
74.	„Nad Oranią”	Orunia, ul. Kampinoska	22,0	zieleń miejska
75.	„Nad Oranią”	Orunia, ul. Nowiny	1,5	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
76.	„Trans-Mlecz”	Maćkowy, ul. Bartnicza	8,1	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
77.	„Pokój”	ul. Borkowska	3,7	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
78.	„Przyszłość”	na północ od ul. Stromej	3,6	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
79.	„Orzeszkowej”	ul. Zamiejska	5,1	zabudowa mieszkaniowo-usługowa

29. Tereny zamienne dla likwidowanych ogrodów działkowych

Numer terenu (zgodnie z mapą 11)	Powierzchnia [ha]
1	4,70
2	1,80 poszerzenie istniejącego ogrodu „Orliki”
3	7,80
4	4,02
5	1,74 poszerzenie istniejącego ogrodu „Żeromskiego”
6	10,48
7	0,93 poszerzenie istniejącego ogrodu „Jantar”
8	4,93
9	1,77 poszerzenie istniejącego ogrodu „Tęcza”
10	8,26
11	43,08
12	4,48
13	9,45
14	670,0
15	9,65
16	7,42
17	17,40
Łącznie	807,91

30. Zestawienie nowych (na surowym korzeniu) ważniejszych terenów inwestycyjnych w obrębie zainwestowania miejskiego

ŚRÓDMIEŚCIE

Lp.	Nazwa	Powierzchnia
1.	rejon Czerwonego Mostu	7,0 ha

WRZESZCZ

Lp.	Nazwa	Powierzchnia
1.	Brzeźno, rejon ul. Hallera	24,0 ha
2.	Brętowo, rejon ulic Słowackiego i Potokowej	31,0 ha
3.	polana leśna Srebrniki z ul. Magellana	42,0 ha
4.	Diabełkowo, tereny rozwojowe Politechniki Gdańskiej	14,0 ha
5.	Wrzeszcz Górny, rejon ul. Dębowej – tereny rozwojowe Akademii Medycznej	35,0 ha
6.	Wrzeszcz Górny, rejon ulic Traugutta i Sobieskiego	10,0 ha

OLIWA

Lp.	Nazwa	Powierzchnia
1.	Oliwa Dolna, rejon ul. Obrońców Wybrzeża	13,4 ha
2.	Pas Nadmorski, rejon ulic Jelitkowskiej i Bursztynowej	7,5 ha
3.	Pas Nadmorski w sąsiedztwie ciągu pieszego na przedłużeniu al. Jana Pawła II	12,0 ha
4.	Oliwa Górna, tereny Uniwersytetu	10,7 ha
5.	Oliwa Górna, rejon ul. Opackiej (AWFiS – TVP)	5,0 ha
6.	Oliwa Górna, tereny na północ od Hali Olivia	3,4 ha

POŁUDNIE

Lp.	Nazwa	Powierzchnia
1.	Chełm – Tesco i sąsiednie tereny mieszkaniowe	13,0 ha
2.	Centrum Południa „Jasień – Ujeścisko" w rejonie ulic Armii Krajowej, Jabłoniowej, Warszawskiej	24,0 ha
3.	osiedle Zakoniczyn	17,0 ha

ZACHÓD

Lp.	Nazwa	Powierzchnia
1.	teren na skrzyżowaniu ulic Junony i Zeusa	6,0 ha
2.	teren w obszarze ulic Zeusa, Nowy Świat, Barniewicka	6,0 ha
3.	teren w obszarze ulic Junony, Koziorożca, Nowy Świat, Zeusa	27,0 ha
4.	teren w obszarze ulic Heleny, Wodnika, Junony, Koziorożca	15,0 ha
5.	teren w obszarze ulic Junony, Wodnika, Nowy Świat, Koziorożca	18,0 ha

PORT

Lp.	Nazwa	Powierzchnia
1.	Port Północny – przy ul. kpt. W. Poinca	7,7 ha
2.	teren między terminalem LPG a terminalem rudowym	30,6 ha
3.	teren między planowanym centrum logistycznym a Portem Północnym	74,0 ha
4.	teren na południe od twierdzy Wisłoujście	10,8 ha
5.	planowane centrum logistyczne	187,0 ha
6.	teren między ulicami Ku Ujściu i H. Sucharskiego	59,0 ha
7.	teren na zachód od ul. Ku Ujściu	16,0 ha
8.	teren przy ul. Miałki Szlak i ul. Prostej	7,5 ha
9.	Port Północny, na zachód od terminalu kontenerowego	16,7 ha

VI. WYBRANE ZAGADNIENIA TRANSPORTOWE MIASTA GDAŃSKA

1. Ogólne założenia modelu matematycznego systemu transportowego

1.1. Ogólne założenia modelu

Przy sporządzaniu modelu ruchu dla miasta Gdańska zastosowano klasyczny model grawitacyjny, który składa się z czterech faz:

- generacji ruchu,
- rozkładu przestrzennego ruchu,
- podziału zadań przewozowych,
- rozkładu ruchu na sieć transportu zbiorowego i sieć uliczno-drogową.

W pierwszym etapie sporządzania modelu ruchu wykonano kalibrację modelu dla stanu istniejącego (2004 r.).

W ramach kalibracji modelu ruchu systemu transportowego dla 2004 r. przeprowadzono podział obszaru miasta na 161 rejonów transportowych wewnętrznych oraz 35 rejonów transportowych zewnętrznych. Prace prowadzono w latach 2002 –2004, dostosowując je do podziału miasta na jednostki pomocnicze samorządu terytorialnego, jednostki strukturalne, dzielnice miasta i projektowane podstawowe elementy infrastruktury transportowej miasta.

Podział na rejony transportowe został pokazany na rycinie 1.1.1. Do kalibracji modelu systemu transportowego zostały użyte badania przekrojowe ruchu kołowego i transportu zbiorowego wykonane przez BRG w 2004 r. (5 i 6 października). Dane programowe użyte w kalibracji są zawarte w tabeli 1.

W obliczeniach generacji ruchu uwzględniono następujące podróże:

- podróże wewnętrzne odbywane w obrębie miasta Gdańska,
- podróże wjazdowe/wyjazdowe do/z Gdańska,
- podróże tranzytowe przez obszar Gdańska.

W ramach kalibracji modelu użyto ruchliwości cząstkowych i funkcji oporu przestrzeni estymowanych z badań KBR przeprowadzonych przez Katedrę Inżynierii Drogowej PG w 1998 r. na potrzeby modelu z 2000 r. (łącznie estymowano 100 funkcji oporu przestrzeni dla powyższych typów podróży w tym dla 7 motywacji podróży, samochodem indywidualnym i transportem zbiorowym i 3 motywacji podróży transportem towarowym).

Wszystkie obliczenia zostały przeprowadzone dla godziny szczytu popołudniowego (15.00–16.00) typowego dnia roboczego, która jest miarodajna dla wymiarowania elementów infrastruktury transportowej.

Dla każdego rejonu transportowego wyliczono liczbę podróży rozpoczynanych i kończonych, przy czym jako zmienne objaśniające modelu przyjęto:

- liczbę mieszkańców w rejonie,
- liczbę zatrudnionych w rejonie,
- liczbę uczniów i studentów w rejonie,
- liczbę zatrudnionych w rejonie,
- liczbę samochodów dostawczych zarejestrowanych w rejonie,
- liczbę samochodów ciężarowych zarejestrowanych w rejonie,

Dla celów prognozy ruchu założono utrzymanie obecnego podziału zadań przewozowych z 2004 r. w wyróżnionych stanach planistycznych w proporcji:

- transport samochodowy – 38%,
- transport zbiorowy – 41%,
- pieszo i rowerami – łącznie 21%.

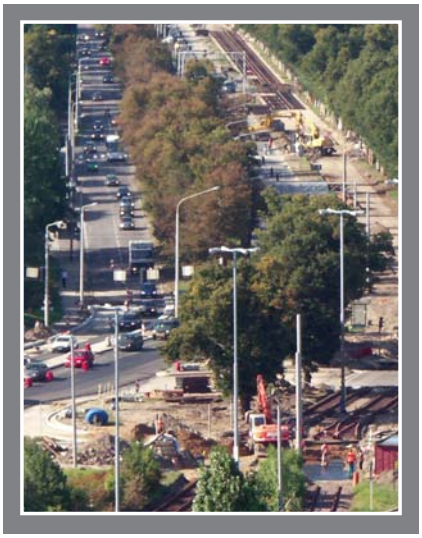
Liczby mieszkańców, zatrudnionych, uczniów i studentów oraz zatrudnionych w usługach dla wyróżnionych stanów planistycznych zostały pokazane w tabelach 2, 3 i 4.

Do rozkładu ruchu na sieć przyjęto metodę z ograniczeniem przepustowości z wyrównaniem potoków ruchu. Polega ona w uproszczeniu na tym, że wzrost ruchu na trasie powoduje spadek prędkości, czyli

wydłużenie czasu przejazdu między dwoma rejonami. Kluczowe znaczenie w modelu mają funkcje oporu odcinka określające, w jaki sposób zmienia się prędkość ruchu w zależności od wzrostu natężenia ruchu na odcinku drogi (ulicy). W modelu estymowano funkcje oporu odcinka dla poszczególnych kategorii funkcjonalnych ulic i ich przekrojów poprzecznych oraz typów obszarów, na których się znajdują. Gdańsk został podzielony na następujące typy obszarów:

- obszar centralny,
- obszar zurbanizowany,
- obszar peryferyjny.

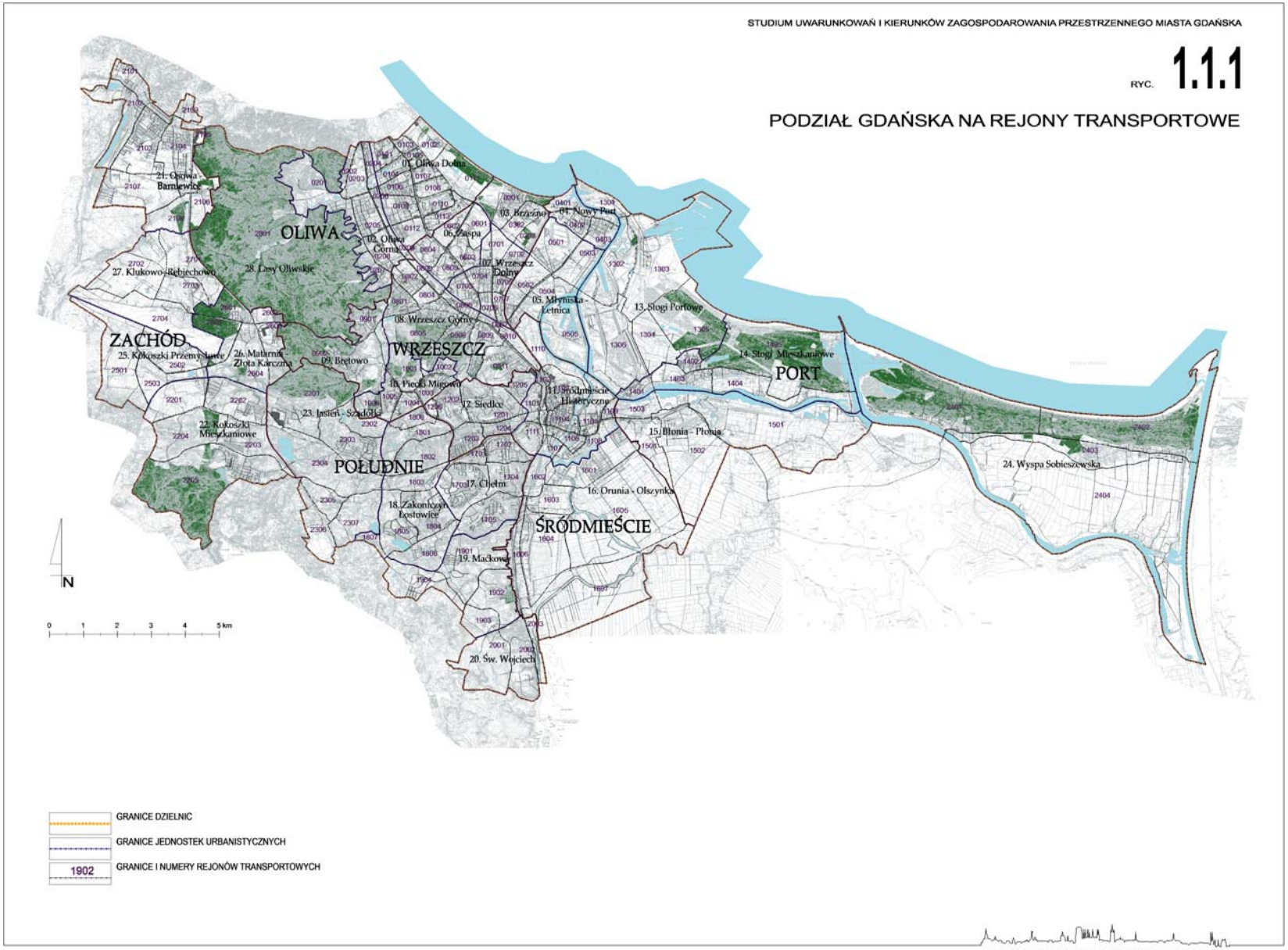
Wybrane parametry modelu, takie jak ruchliwość całkowita, podział zadań przewozowych i wskaźniki przesiadkowości systemu transportowego w Gdańsku, zostały omówione w punktach 1.2, 1.3 i 1.4 tego rozdziału.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA GDAŃSKA

RYC. 1.1.1

PODZIAŁ GDAŃSKA NA REJONY TRANSPORTOWE

BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

1.2. Ruchliwość całkowita w mieście

Ruchliwość całkowita jest to liczba podróży wykonywanych przez mieszkańca miasta w ciągu doby, przy czym za podróż uznaje się przemieszczenie pieszo, rowerem, samochodem lub środkiem transportu zbiorowego powyżej 500 m.
Ruchliwości całkowite porównane dla Warszawy i Gdańska dla 1998 r. oraz Poznania nie wykazują wielkich różnic (Gdańsk – 3,18 podróże/osobę/dzień, Warszawa – 3,18 podróże/osobę/dzień, Poznań – badanie w 2000 r. – 3,43 podróże/osobę/dzień).
Z danych zebranych z internetu dla niektórych miast fińskich wartości ruchliwości całkowitej są następujące (tylko te dane z miast UE udało się zebrać):

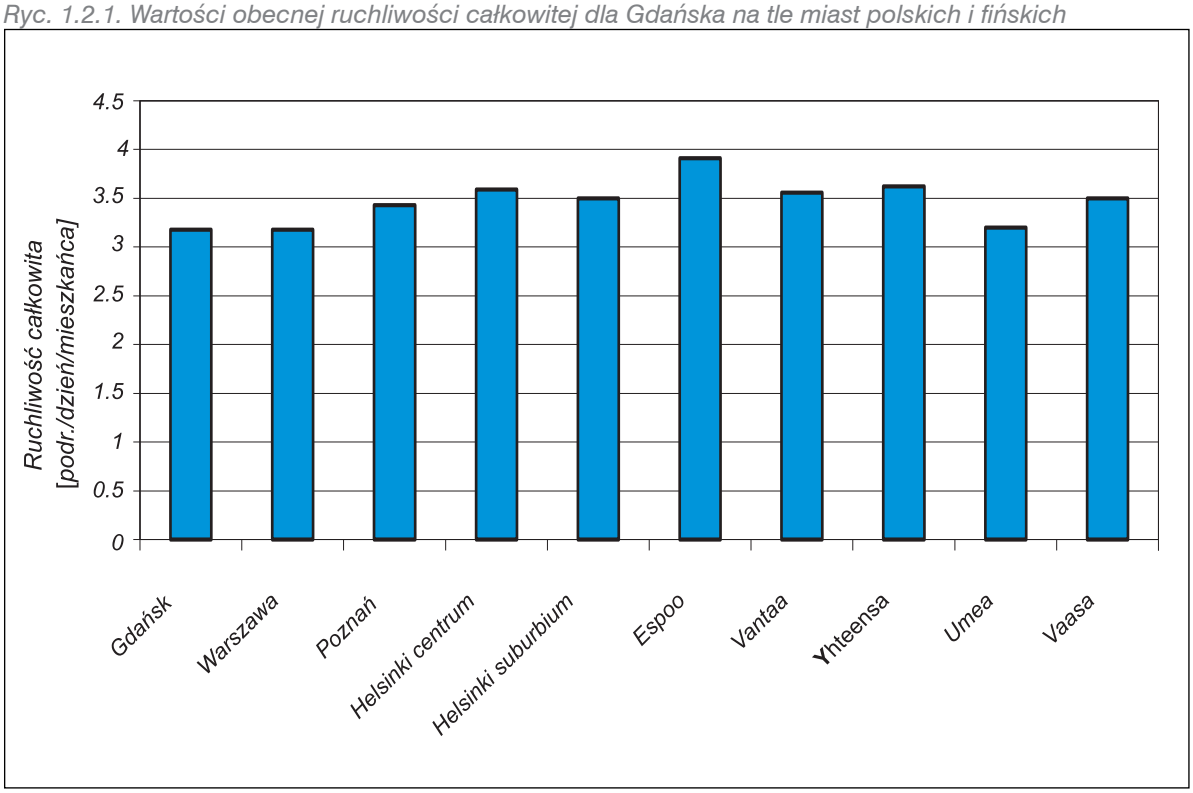
- Espoo (234000 mieszkańców) – 3,91 (w tym tz=0,75, ts=2,5, rowerem=0,27, pieszo=0,7),
- Helsinki (559700 mieszkańców) (centrum) – 3,59 (w tym tz=1,16, ts=0,98, rowerem=0,22, pieszo=1,19),
- Helsinki (strefa poza centrum) – 3,50 (w tym tz=1,07, ts=1,44, rowerem=0,25, pieszo=0,74),
- Vantaa – 3,56 (w tym tz=0,76, ts=1,77, rowerem=0,28, pieszo=0,67),
- Yhteensa – 3,62 (w tym tz=0,95, ts=1,58, rowerem=0,25, pieszo=0,7),
- Umea – 3,2 (w tym tz=0,26, ts=1,6, rowerem=0,77, pieszo=0,58),
- Vaasa (120000 mieszkańców)– 3,5 (w tym tz=0,18, ts=2,17, rowerem=0,25, pieszo=0,90),

gdzie: tz – transport zbiorowy, ts – transport samochodowy

W Gdańsku dla przyszłych stanów wyróżnionych założono liniowy wzrost ruchliwości o 0,5% rocznie. Zmniejszająca się mobilność starzejącego się społeczeństwa Gdańska będzie niwelowana wysoką mobilnością codziennych migrantów ze strefy podmiejskiej – ci w ogóle nie są ankietowani i ich mobilność jest w badaniach pomijana.
W Gdańsku zakłada się wzrost ruchliwości całkowitej w stanie wypełnienia struktur do wartości 3,71 głównie w motywacjach innych niż praca i nauka. Na ten wzrost wpłynie zakładany w okresie stanu wypełnienia struktur wzrost płac, który przełoży się na zwiększoną konsumpcję oraz wzrost zainteresowań kulturalnych i rekreacyjnych mieszkańców Gdańska, a co za tym idzie, na zwiększoną mobilność mieszkańców w tych motywacjach. Jest to wielkość podobna do obserwowanej obecnie w miastach fińskich (ryc. 1.2.1).

Wniosek: Przyjęte w modelu systemu transportowego miasta Gdańska wartości ruchliwości są uzasadnione w kontekście zakładanego zbliżania się poziomu życia mieszkańców Gdańska do standardów obowiązujących już obecnie w innych miastach UE.

Ryc. 1.2.1. Wartości obecnej ruchliwości całkowitej dla Gdańska na tle miast polskich i fińskich

1.3. Podział zadań przewozowych

Przyjęto podział zadań przewozowych dla miasta Gdańska na podstawie badań przeprowadzonych w ramach kompleksowych badań ruchu miasta Gdańska w 1998 r. oraz na podstawie badań przeprowadzonych przez BRG w 2004 r.

Analizując sumy potoków samochodów osobowych i potoku pasażerskiego transportu zbiorowego między rokiem 1998 i 2004, należy stwierdzić, że w tych latach nastąpił wzrost udziału transportu samochodowego w stosunku do udziału transportu zbiorowego, co należy uznać za tendencję niekorzystną dla miasta Gdańska.

Podział pracy przewozowej z badań ankietowych gospodarstw domowych (próba ok. 3,2%) przeprowadzonych w ramach KBR dla roku 1998 wynosił tz/ts w proporcji 40,95%/29,42%. W 2004 r. udział ten wyniósł tz/ts 41,45%/37,64%, co oznacza wzrost w ciągu 6 lat udziału transportu samochodowego o ponad 8%, a transportu zbiorowego o 0,5%. Udział ruchu pieszego wyniósł w 2004 r. około 19,91%, co oznacza spadek udziału o około 10% w stosunku do 1998 r. (w 1998 r. udział ruchu pieszego wynosił około 30%). Należy zaznaczyć, że spadek udziału ruchu pieszego w podziale zadań przewozowych jest tendencją występującą w Polsce od lat dziewięćdziesiątych, np. w Warszawie w tych latach nastąpił spadek ruchu pieszego z 30% do 20% przez okres 8 lat. Należy nadmienić, że udział roweru w podróżach w godzinie szczytu wyniósł w 2004 r. ok. 1%, co już uzasadnia uwzględnianie tego udziału w podziale zadań przewozowych realizowanych w Gdańsku i co niewątpliwie jest skutkiem coraz dłuższej sieci budowanych obecnie wydzielonych dróg rowerowych. Zakłada się w następnych stanach planistycznych stabilizację udziału sumy ruchu pieszo-rowerowego i w ramach tej sumy wzrost udziału ruchu rowerowego kosztem zmniejszenia udziału ruchu pieszego.

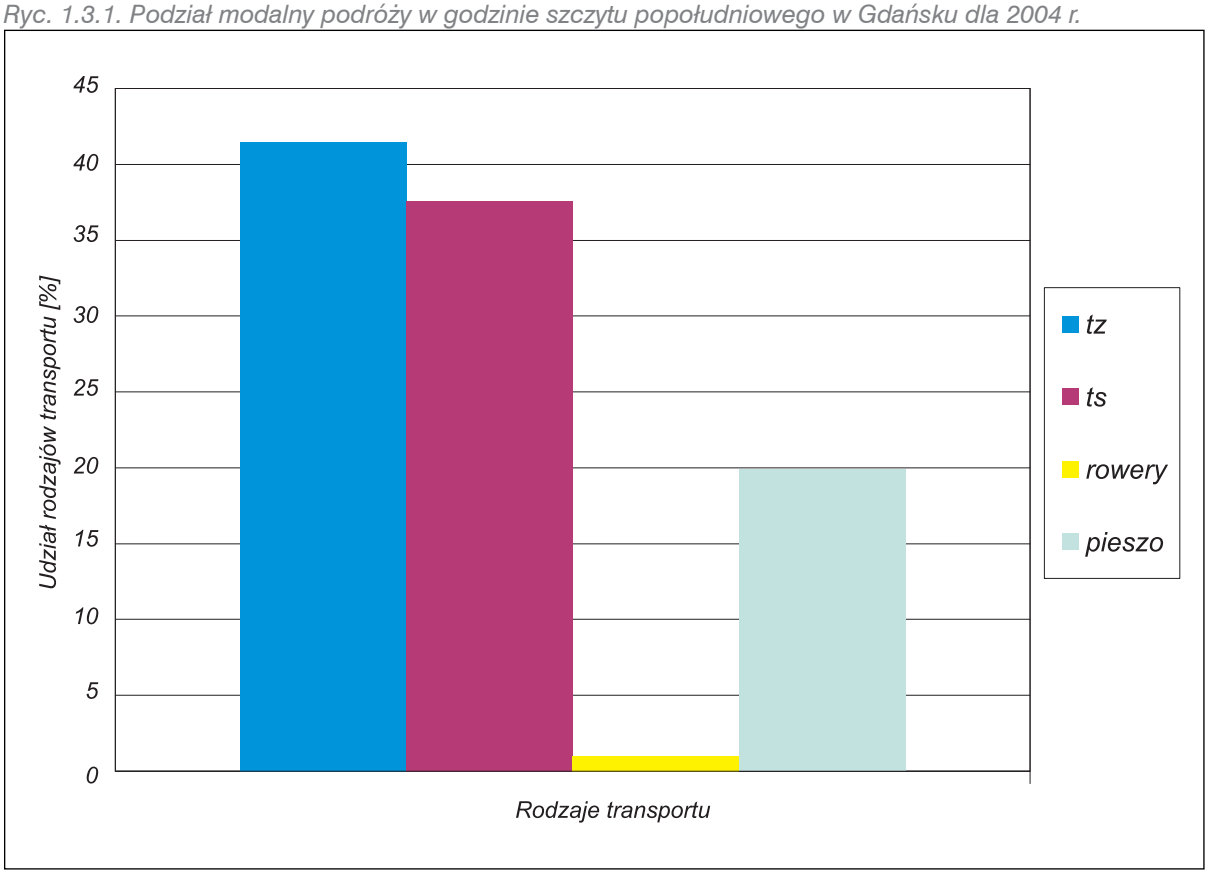
Tendencję zwiększenia udziału transportu samochodowego w podróżach mieszkańców miasta należy uznać za niekorzystną dla działania systemu transportowego miasta Gdańska.

Podziały zadań przewozowych (modalnych) dla stanu istniejącego i stanów planistycznych zostały pokazane na rycinach 1.3.1 i 1.3.2.

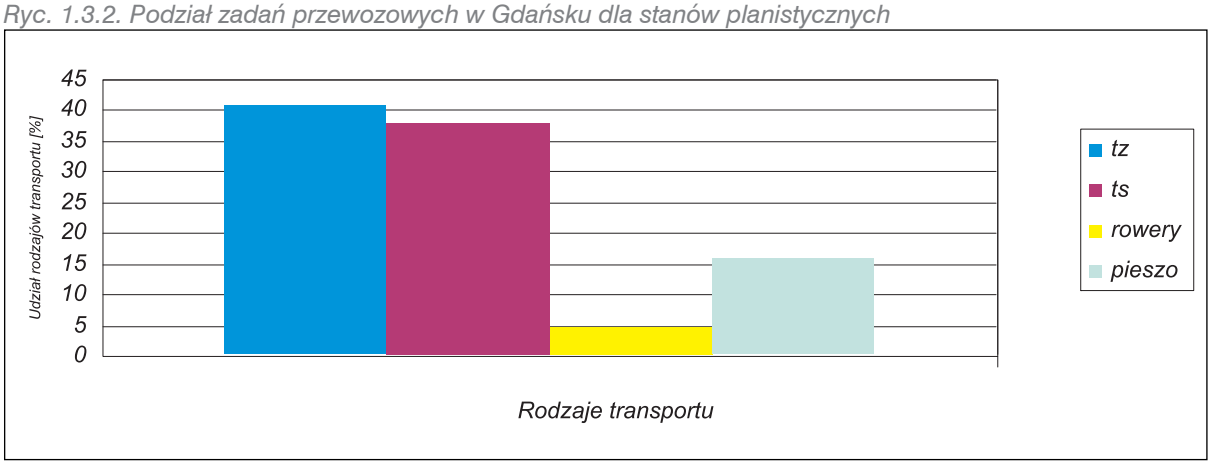
Dla celów prognozy ruchu zakłada się utrzymanie obecnego podziału zadań przewozowych z roku 2004 w następnych stanach planistycznych w proporcji:

– transport samochodowy – 38%,
– transport zbiorowy – 41%,
– pieszo i rowerami – łącznie 21%.

Ryc. 1.3.1. Podział modalny podróży w godzinie szczytu popołudniowego w Gdańsku dla 2004 r.

Ryc. 1.3.2. Podział zadań przewozowych w Gdańsku dla stanów planistycznych

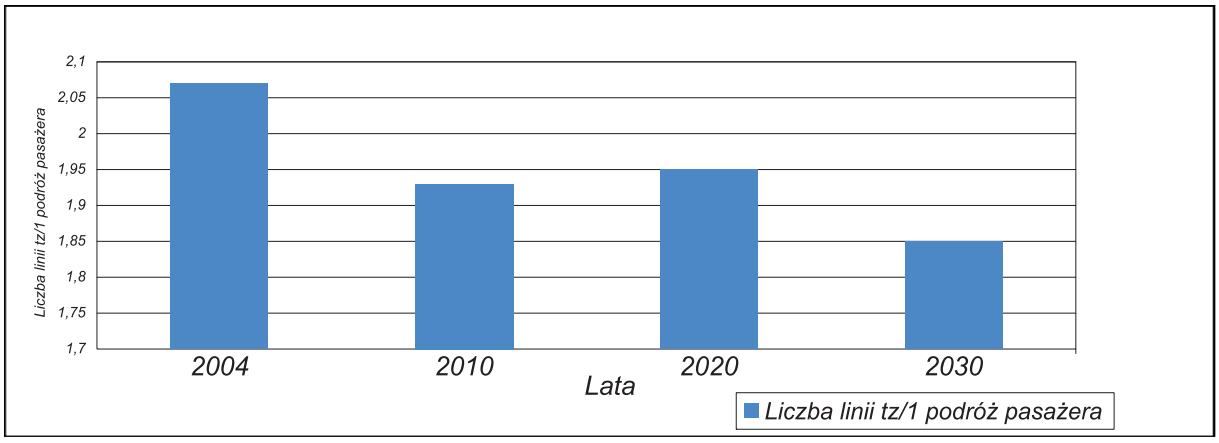

1.4. Wskaźniki przesiadkowości i izochrony dojazdu dla systemu transportu zbiorowego

Obliczone z modelu ruchu wskaźniki przesiadkowości transportu zbiorowego w poszczególnych zdefiniowanych stanach rozwoju sieci transportu zbiorowego bez uwzględnienia systemu P+R zostały pokazane na rycinie 1.4.1.

Analizując wskaźniki przesiadkowości transportu zbiorowego, należy zauważyć, że pomimo przyrostu struktury przestrzennej Gdańska w stanie wypełnienia struktur wzrost długości wydzielonych tras tramwajowych spowodował obniżenie wskaźnika przesiadkowości z wartości 2,07 w 2004 r. do wartości 1,85 w 2030 r., co należy uznać za tendencję korzystną zarówno dla mieszkańców miasta Gdańska, jak i dla elastyczności systemu transportu zbiorowego w mieście. Z wykresu wynika także, że dla stanu perspektywicznego do momentu wybudowania domykających układ zachodniej trasy tramwajowej i tramwaju do lotniska i Gdyni wskaźnik przesiadkowości w tym stanie wzrasta zgodnie ze wzrostem struktury przestrzennej miasta do wartości 1,95.

Ryc. 1.4.1. Wartości wskaźnika przesiadkowości dla pasażerów transportu zbiorowego w Gdańsku w latach 2004–2030

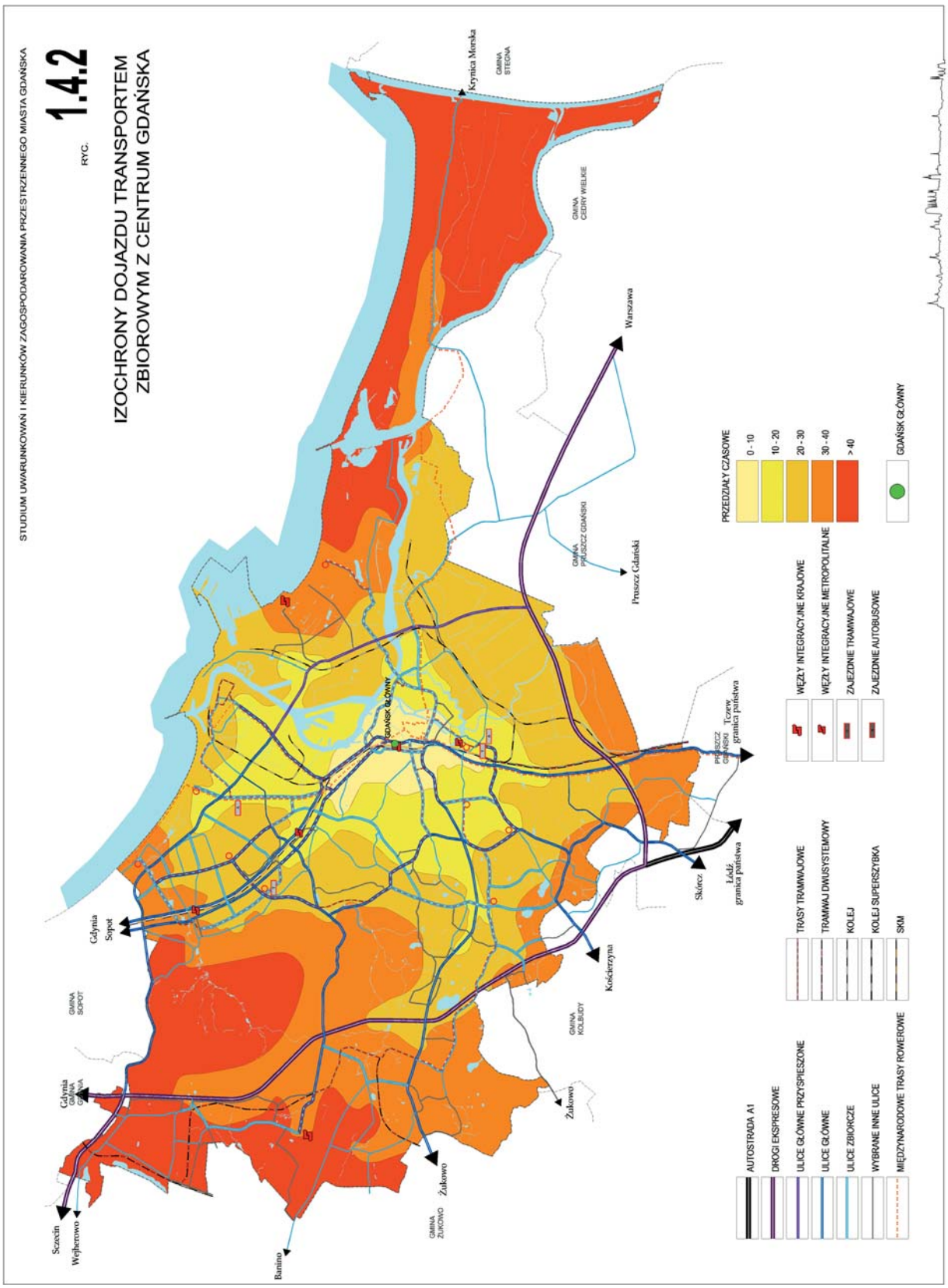

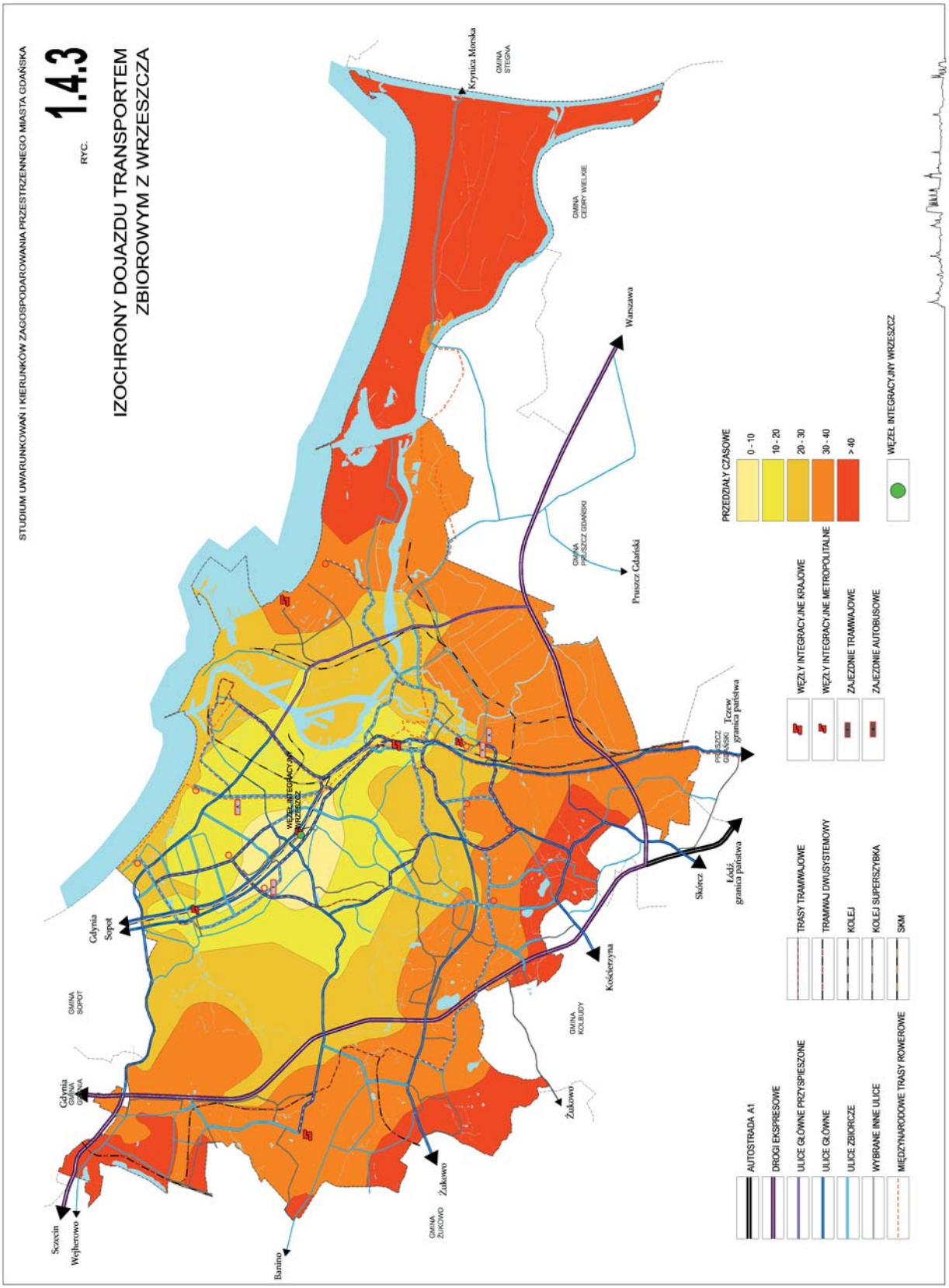

Obliczono izochrony dojazdu transportem zbiorowym dla stanu wypełnienia struktur z następujących punktów:

– z węzła integracyjnego krajowego Gdańsk Główny – rycina 1.4.2,
– z węzła integracyjnego metropolitalnego Gdańsk Wrzeszcz – rycina 1.4.3.

Do obliczonych za pomocą programu EMME/2 czasów podróży transportem zbiorowym należy dodać czas dojścia pieszego do tych węzłów – po ok. 6 minut.

Z obu analizowanych izochron wytyczonych z ww. dwóch najważniejszych punktów w mieście wynika, że dojazd transportem zbiorowym do najważniejszych rejonów na dolnym tarasie Gdańska będzie w granicach 40 min, a pozostałe peryferyjne rejony miasta i mało zaludnione obszary Wyspy Sobieszewskiej, Lasów Oliwskich, Smęgorzyna i dzielnicy Osowa Barniewice wymagają dłuższego dojazdu.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA GDAŃSKA
RYC. 1.4.2
IZOCHRONY DOJAZDU TRANSPORTEM ZBIOROWYM Z CENTRUM GDAŃSKA
Krynica Morska
GMINA STEGNA
GMINA CEDRY WIELKIE
Warszawa
GMINA PRZYWIDZ GDAŃSKI
Pruszcz Gdański
PRZEJŚCIE GRANICZNE
Tczew granica państwa
Skórcz
Łódź granica państwa
Kościerzyna
GMINA KOLBUDY
Żukowo
GMINA ŻUKOWO
Żukowo
Bunino
Szczecin
Wejherowo
Gdynia
GMINA REDA
Gdynia
Sopot
GMINA SOPOT
GDAŃSK GŁÓWNY
PRZEDZIAŁY CZASOWE
0 - 10
10 - 20
20 - 30
30 - 40
>40
GDAŃSK GŁÓWNY
AUTOSTRADA A1
DROGI EKSPRESOWE
ULICE GŁÓWNE PRZYSPIESZONE
ULICE GŁÓWNE
ULICE ZBIORCZE
WYBRANE INNE ULICE
MIĘDZYNARODOWE TRASY ROWEROWE
TRASY TRAMWAJOWE
TRAMWAJ DWUSYSTEMOWY
KOLEJ
KOLEJ SUPERSZYBKA
SKM
WĘZŁY INTEGRACYJNE KRAJOWE
WĘZŁY INTEGRACYJNE METROPOLITALNE
ZAJEZDNIE TRAMWAJOWE
ZAJEZDNIE AUTOBUSOWE
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA GDAŃSKA
RYC. 1.4.3
IZOCHRONY DOJAZDU TRANSPORTEM ZBIOROWYM Z WRZESZCZA
Krynica Morska
GMINA STEGNA
GMINA CEDRY WIELKIE
Warszawa
GMINA PRZYWIDZ GDAŃSKI
Pruszcz Gdański
Tczew granica państwa
Skórcz
Łódź granica państwa
Kościerzyna
GMINA KOLBUDY
Żukowo
GMINA ŻUKOWO
Gdynia
Sopot
GMINA SOPOT
Gdynia
GMINA GDYNIA
Szczecin
Wejherowo
Banino
WĘZEŁ INTEGRACYJNY WRZESZCZ
PRZEDZIAŁY CZASOWE
0 - 10
10 - 20
20 - 30
30 - 40
> 40
WĘZEŁ INTEGRACYJNY WRZESZCZ
AUTOSTRADA A1
DROGI EKSPRESOWE
ULICE GŁÓWNE PRZYSPIESZONE
ULICE GŁÓWNE
ULICE ZBIORCZE
WYBRANE INNE ULICE
MIĘDZYNARODOWE TRASY ROWEROWE
TRASY TRAMWAJOWE
TRAMWAJ DWUSYSTEMOWY
KOLEJ
KOLEJ SUPERSZYBKA
SKM
WĘZŁY INTEGRACYJNE KRAJOWE
WĘZŁY INTEGRACYJNE METROPOLITALNE
ZAJEZDNIE TRAMWAJOWE
ZAJEZDNIE AUTOBUSOWE
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

2. Układ uliczno-drogowy Gdańska

2.1. Prognozy ruchu kołowego dla układu uliczno-drogowego przyjętego w SUiKZP w zdefiniowanych stanach planistycznych

Etapowanie budowy podstawowego układu uliczno-drogowego w wyróżnionych stanach planistycznych rozwoju miasta pokazano na rycinie 2.1.1.

Stan zdeterminowany

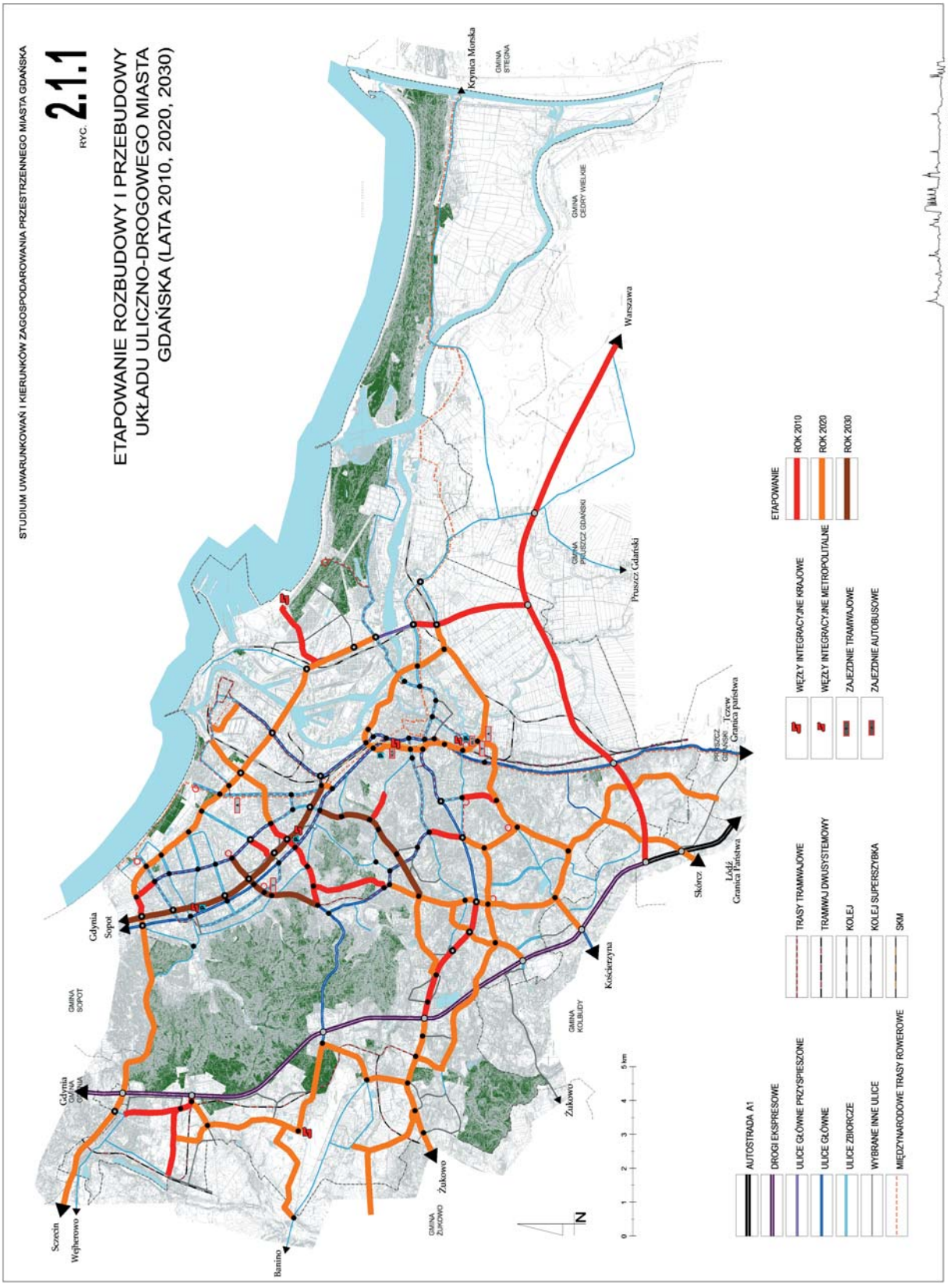
Układ uliczno-drogowy dla stanu zdeterminowanego obciążony macierzami ruchu stanu zdeterminowanego (2010 r.) dla podziału zadań przewozowych 38%–41% (transport samochodowy – transport zbiorowy) wykazuje na większości odcinków uliczno-drogowych optymalne wartości wykorzystania przepustowości (od 0,3 do 0,75 C przepustowości ulicy), co odpowiada poziomowi swobody ruchu kołowego C-D – maksymalne poziomy ruchu akceptowane przez kierowców. Przeciążonymi elementami układu ulicznego będą głównie: ul. Toruńska i jej łącznik do ul. 3 Maja, ul. Spacerowa, ul. Słowackiego od ul. Budowlanych do ul. Radarowej oraz ul. Uczniowska.
Wartości potoków kołowych na planowanym w stanie wypełnienia struktur układzie uliczno-drogowym zostały pokazane na rycinach 1–5.

Stan perspektywiczny

Układ uliczno-drogowy dla stanu perspektywicznego obciążony macierzami ruchu stanu perspektywicznego (2020 r.) dla podziału zadań przewozowych 38%–41% wykazuje na większości odcinków uliczno-drogowych optymalne wartości wykorzystania przepustowości (od 0,3 do 0,75 C, co odpowiada poziomowi swobody ruchu kołowego C-D). Przeciążonymi elementami układu ulicznego będą głównie: Droga Zielona na odcinku od al. Hallera do ul. Piastowskiej, ul. Chrzanowskiego oraz nowa Spadochroniarzy w przekroju jednojezdniowym.
Wartości potoków kołowych na planowanym w stanie wypełnienia struktur układzie uliczno-drogowym zostały pokazane na rycinach 6–10.

Stan wypełnienia struktur

Układ uliczno-drogowy dla stanu wypełnienia struktur obciążony macierzami ruchu stanu wypełnienia struktur (2030 r.) dla podziału zadań przewozowych 38%–41% wykazuje na większości odcinków uliczno-drogowych optymalne wartości wykorzystania przepustowości (od 0,3 do 0,75 C, co odpowiada poziomowi swobody ruchu kołowego C-D).

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA GDAŃSKA
RYC. 2.1.1
ETAPOWANIE ROZBUDOWY I PRZEBUDOWY UKŁADU ULICZNO-DROGOWEGO MIASTA GDAŃSKA (LATA 2010, 2020, 2030)
Krynica Morska
GMINA STEGNA
GMINA CEDRY WIELKIE
Warszawa
GMINA PRZYWIDZ GDAŃSKI
Pruszcz Gdański
Tczew Granica państwa
Łódź Granica Państwa
Skórcz
Kościerzyna
GMINA KOLBUDY
Żukowo
GMINA ŻUKOWO
Bartino
Szczecin
Wejherowo
Gdynia
GMINA SOPOT
Gdynia
Sopot
N
0 1 2 3 4 5 km
AUTOSTRADA A1
DROGI EKSPRESOWE
ULICE GŁÓWNE PRZYSPIESZONE
ULICE GŁÓWNE
ULICE ZBIORCZE
WYBRANE INNE ULICE
MIĘDZYNARODOWE TRASY ROWEROWE
TRASY TRAMWAJOWE
TRAMWAJ DWUSYSTEMOWY
KOLEJ
KOLEJ SUPERSZYBKA
SKM
WĘZŁY INTEGRACYJNE KRAJOWE
WĘZŁY INTEGRACYJNE METROPOLITALNE
ZAJEZDNIE TRAMWAJOWE
ZAJEZDNIE AUTOBUSOWE
ETAPOWANIE
ROK 2010
ROK 2020
ROK 2030
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

Przeciążonymi elementami układu ulicznego będą głównie: niektóre odcinki Obwodnicy Zachodniej oraz nowa Lotniskowa – ulica lokalna wytrasowana po północno-zachodniej stronie lotniska.
Wartości potoków kołowych na planowanym w stanie wypełnienia struktur układzie uliczno-drogowym zostały pokazane na rycinach 11–15.

W ramach prac nad projektem studium sporządzono wiele prognoz cząstkowych dla budzących kontrowersje rozwiązań systemu transportowego miasta Gdańska. Zostały one indywidualnie pokazane i opisane w poniżej zamieszczonych punktach od 5 do 10 dla układu uliczno-drogowego i w punktach od 11 do 18 dla podsystemów transportu zbiorowego.

2.2. Prognozy ruchu kołowego dla układu uliczno-drogowego dla zakładanego maksymalnego 60% udziału podróży transportem samochodowym w zdefiniowanych stanach planistycznych

Prognoza dla stanu zdeterminowanego
W tym stanie następuje znaczne przeciążenie większości elementów podstawowego układu ulicznego miasta, w tym szczególnie środkowych odcinków Obwodnicy Zachodniej Trójmiasta (pomiędzy ul. Słowackiego a ul. Świętokrzyską), głównej osi komunikacyjnej Trójmiasta od skrzyżowania z ul. Starogardzką do granicy Sopotu, Trasy W-Z od ul. Łostowickiej do Obwodnicy Zachodniej, ul. Kartuskiej od Obwodnicy Zachodniej do granicy miasta, ul. Słowackiego i ul. Spacerowej, osi dolnego tarasu ul. Chłopska – Rzeczypospolitej, ul. Podwale Przedmiejskie, ul. 3 Maja, ul. Jana z Kolna i ul. Rakoczego – Łostowickiej, a także ul. Jaśkowa Dolina i ul. Sobieskiego. Potoki kołowe pokazano na rycinie 16.

Prognoza dla stanu perspektywicznego
W tym stanie następuje (mniejsze w porównaniu ze stanem zdeterminowanym) przeciążenie elementów podstawowego układu ulicznego miasta, w tym szczególnie Obwodnicy Zachodniej Trójmiasta na większości odcinków, Trasy Sucharskiego na odcinku tunelu pod kanałem Martwej Wisły, Drogi Zielonej i nowej Spacerowej na większości odcinków, osi dolnego tarasu ul. Chłopskiej – Rzeczypospolitej, nowej Słowackiego, al. Zwycięstwa od al. Hallera do Błędnika, ul. Jaśkowa Dolina, nowej Kościuszki od al. Rzeczypospolitej do Drogi Zielonej, ul. Łostowickiej, Trasy W-Z i ul. Kartuskiej do ul. Nowatorów, nowej Cienistej od ul. Sikorskiego do nowej 3 Maja, nowej Srebrniki, nowej Spadachroniarzy. Układ ulic w Śródmieściu nie jest przeciążony poza odcinkami nowej Sandomierskiej i nowej 3 Maja. Potoki kołowe pokazano na rycinie 17.

Prognoza dla stanu wypełnienia struktur
Prognoza dla stanu wypełnienia struktur wykazuje przeciążenie prawie wszystkich nowych ciągów drogowych w północnej części miasta (jednak mniejsze w porównaniu ze stanem perspektywicznym): Drogi Czerwonej, Obwodnicy Zachodniej, Drogi Zielonej, tunelu pod Martwą Wisłą, nowej Abrahama, nowej Bulońskiej, Trasy W-Z od nowej Bulońskiej do Obwodnicy Zachodniej. Układ uliczny Śródmieścia wykazuje poza kilkoma odcinkami ulicznymi racjonalne wykorzystanie przepustowości w granicach 0,3–0,75. Konstrukcja układu ulicznego w Śródmieściu zapewnia więc rezerwy przepustowości dla systemu P+R (zwiększy dodatkowo ruch na układzie ulicznym), który w modelu nie jest uwzględniony, jednak w tym obszarze jest docelowo planowany. Potoki kołowe pokazano na rycinie 18.

Wniosek: 60% udział podróży samochodem w wyróżnionych stanach planistycznych powoduje zdecydowane przeciążenie układu ulicznego miasta na większości istotnych odcinków ulicznych poza obszarem Śródmieścia Gdańska. Oznacza to, że przy takim wzroście podróży indywidualnych niezbędna będzie rozbudowa układu uliczno-drogowego o bezkolizyjne estakady na skrzyżowaniach głównych ulic układowych (Droga Czerwona, Droga Zielona, nowa Abrahama – Potokowa, Trasa W-Z), a nawet o nowe elementy ponad koncepcje ujęte w dokumentach planistycznych miasta lub zgoda na substandardowe warunki ruchu kołowego, które są już obecnie obserwowane w niektórych obszarach miasta. Byłby to scenariusz niezwykle kosztowny, konfliktowy społecznie i niekorzystny dla kształtowania ładu przestrzennego miasta.

2.3. Prognozy potoków kołowych na układzie uliczno-drogowym poprzedniego stanu wyróżnionego obciążonego więźbą ruchu z następnego stanu wyróżnionego (są to prognozy ostrzegawcze na wypadek opóźnień w realizacji elementów układu transportowego miasta)

Wyróżniono trzy możliwe warianty obciążenia układów uliczno-drogowych:
- wariant I układ uliczno-drogowy istniejący, macierze ruchu wg stanu zdeterminowanego (ryc. 19),
- wariant II układ uliczno-drogowy stanu zdeterminowanego, macierze ruchu wg stanu perspektywicznego (ryc. 20),
- wariant III układ uliczno-drogowy stanu perspektywicznego, macierze ruchu wg stanu wypełnienia struktur (ryc. 21),

W przypadku prognoz w wariantach I, II i III występuje trudność metodologiczna polegająca na pominięciu przez system informatyczny potoków ustalonych w punktach kordonowych odpowiednio:
- w wariancie I – Obwodnica Południowa Gdańska (wylot na Warszawę i wylot na A1), ul. Łokietka (wylot na Sopot),
- w wariancie – II Trasa Lęborska (wylot na Lębork),
- w wariancie – III Droga Czerwona (wylot na Sopot).

Sytuacja ta jest wywołana tym, że w sieci z poprzedniego stanu wyróżnionego nie istnieją drogi z następnego stanu wyróżnionego, a macierze tego stanu te drogi uwzględniają. Dlatego w interpretacji wyników prognoz w wariantach I, II i III trzeba powiększyć odpowiednio (nie ma na razie możliwości wyliczenia skali tych powiększeń) potoki na innych wlotach i wybranych drogach miejskich o ruch założony na tych nieistniejących jeszcze kordonach.

W poszczególnych prognozach są to:
- dla wariantu I odcinki drogi nr 7 i ul. Elbląskiej, Obwodnicy Zachodniej i Traktu św. Wojciecha oraz ul. Gospody,
- dla wariantu II odcinki ul. Kielnieńskiej, Obwodnicy Zachodniej, ul. Słowackiego i ul. Kartuskiej,
- dla wariantu III odcinki al. Grunwaldzkiej, Drogi Zielonej i nowej Spacerowej.

Z tych prognoz wynikają następujące wnioski:
- w wariancie I przeciążenia występują na następujących ulicach: Spacerowej, Słowackiego, Kartuskiej, Trakcie św. Wojciecha, Nowolipie, Łostowickiej, Jana z Kolna (do Śródmieścia), Jaśkowej Dolinie, Sobieskiego, Do Studzienki, Traugutta, al. Zwycięstwa i Uczniowskiej. Następuje więc przeciążenie ulic wzdłuż pasma metropolii gdańskiej i ulic pomiędzy górnym i dolnym tarasem Gdańska,
- w wariancie II przeciążenia występują na następujących ulicach: Obwodnicy Zachodniej Trójmiasta, Spacerowej – Kielnieńskiej, Słowackiego – Budowlanych, Kartuskiej – Trasie W-Z (środkowe odcinki), Nowolipie – Łostowickiej, Starogardzkiej – Trakcie św. Wojciecha (odcinek środkowy), al. Zwycięstwa – Jana z Kolna, Uczniowskiej, kilku odcinkach osi dolnego tarasu,
- w wariancie III przeciążenia występują na następujących ulicach: Obwodnicy Zachodniej Trójmiasta, północno-wschodnim jednojezdniowym odcinku ramy komunikacyjnej Gdańska (Droga Zielona od nowej Gdańskiej do al. Grunwaldzkiej), Słowackiego – Chrzanowskiego, Rzeczpospolitej (środkowy odcinek), Jaśkowej Dolinie.

Wniosek: obciążanie sieci uliczno-drogowej z poprzedniego stanu więźbą z następnego stanu planistycznego jest obarczone znacznym błędem bez wyliczenia nowych macierzy ruchu, które nie będą zawierały nieistniejących w następnym stanie planistycznym punktów kordonowych (projektowanych odcinków tras wlotowych/wylotowych do/z miasta). Uwzględniając te błędy, należy stwierdzić, że w poszczególnych stanach planistycznych występują przeciążenia uboższej sieci ulicznej, szczególnie w układzie wzdłuż pasma metropolii gdańskiej i pomiędzy górnym i dolnym tarasem Gdańska.

2.4. Obciążenie potokiem kołowym nowej ul. Wałowej dla różnych scenariuszy jej budowy

Nowa Wałowa z Obwodnicą Południową i ul. Jana z Kolna 2 x 3 pasy ruchu, ale bez Trasy Sucharskiego i Drogi Zielonej

Wariant z Trasą W-Z do Obwodnicy Zachodniej, Słowackiego i nową Kościuszki do Rzeczpospolitej, nową Wałową i Obwodnicą Południową, Jana z Kolna 2 x 3 i macierzą 2010 r. udowodnił, że bez północnych odcinków ramy komunikacyjnej Gdańska (Trasa Sucharskiego, Droga Zielona) nowa Wałowa jest bardzo dobrze obciążona, a na odcinku mostu nad Motławą – przeciążona. Po wykonaniu ramy komunikacyjnej wystarcza przekrój jednojezdniowy z założeniem dopuszczenia poziomu swobody ruchu kołowego E – prognozowany maksymalny potok

kołowy ok. 850 p.um./godz. szczytu/1 kierunek. Ewentualne ograniczenie przekroju nowej Wałowej do 1 jezdni nie uzasadnia zmian planowanego układu drogowego w rejonie centralnym Nowego Miasta – powoduje jedynie zawężenie linii rozgraniczenia planowanej ulicy. Jednakże z uwagi na możliwość niekorzystnej zmiany podziału zadań przewozowych w przyszłości, szczególnie w podróżach do Śródmieścia Historycznego, a także nieuwzględnienie w prognozach ruchowych modelowania systemu P+R dającego dodatkowe zwiększenie obciążenia ruchem kołowym układu ulicznego, rezerwa pod przekrój dwujezdniowy nowej Wałowej jest uzasadniona.

Wniosek: Nowa Wałowa w klasie ulicy zbiorczej 2 x 2 jest elementem obsługującym Śródmieście Gdańska, jednakże o wiele ważniejszym elementem układu będzie rama komunikacyjna Gdańska w kasie ulicy GP/G 2 x 2, dlatego powinna zostać szybciej zrealizowana. Z uwagi na wynikające z modelowania ruchu graniczne akceptowane przez mieszkańców obciążenie przekroju jednojezdniowego nowej Wałowej oraz możliwość niekorzystnego przyszłego scenariusza podziału zadań przewozowych (zwiększenie podróży transportem samochodowym) rezerwa pod drugą jezdnię nowej Wałowej jest uzasadniona. Potoki kołowe pokazano na rycinie 22.

Nowa Wałowa i ul. Jana z Kolna 2 x 2 pasy ruchu, ale bez Obwodnicy Południowej i północnych odcinków ramy

Wariant tylko z nową Wałową i ul. Jana z Kolna 2 x 2 oraz obciążony macierzą stanu istniejącego wykazał uzasadnienie rozbudowy ul. Jana z Kolna do przekroju 2 x 3 pasy ruchu w przypadku realizacji nowej Wałowej przed realizacją północnego ramienia ramy komunikacyjnej Gdańska. Po realizacji ramy komunikacyjnej potok na ul. Jana z Kolna zmniejsza się i przekrój 2 x 2 lub 1 x 4 jest wystarczający. W przypadku więc realizacji ramy komunikacyjnej przed nową Wałową (jest to opcja BRG) rozbudowa ul. Jana z Kolna do przekroju 2 x 3 pasy ruchu okaże się niepotrzebna.

Wniosek: Ze względu na małą realność tego wariantu rozbudowa przekroju ul. Jana z Kolna do przekroju 2 x 3 pasy ruchu nie jest zasadna. W obowiązującym mpzp Nowe Miasto Północ ul. Jana z Kolna ma zdefiniowany przekrój 2 x 3 pasy ruchu. Należy podtrzymać ustalenia planu miejscowego na wypadek nieuświadomionych dzisiaj potrzeb komunikacyjnych. Potoki kołowe pokazano na rycinie 23.

2.5. Analizy ruchowe dla małej ramy komunikacyjnej Gdańska

Analiza dla tzw. małej ramy komunikacyjnej Gdańska obejmującej Obwodnicę Południową, Trasę Sucharskiego, odcinek Drogi Zielonej do nowej Gdańskiej, nową Kościuszki i nową Słowackiego do Obwodowej Zachodniej dotyczy okresu przejściowego, poprzedzającego stan docelowy północnego odcinka tzw. ramy. Za stan docelowy zawsze uznaje się realizację całego układu drogowego przewidzianego w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska.*
Analiza obejmuje trzy warianty etapowania:

- wariant I tzw. mała rama komunikacyjna Gdańska obejmująca Obwodnicę Południową, Trasę Sucharskiego, odcinek Drogi Zielonej do nowej Gdańskiej, nową Kościuszki i nową Słowackiego do Obwodowej Zachodniej (ryc. 24),
- wariant II obejmujący Obwodową Południową, Trasę Sucharskiego, odcinek Drogi Zielonej do Jana Pawła II, al. Jana Pawła II, ciąg al. Rzeczypospolitej – Chłopska – Gospody oraz Drogę Zieloną od ul. Gospody do al. Grunwaldzkiej (Niepodległości w Sopocie) (ryc. 25 i 26),
- wariant III obejmujący Obwodową Południową, Trasę Sucharskiego i tzw. Drogę Seledynową (istniejąca ul. Uczniowska i ul. Czarny Dwór + jedna docelowa jezdnia projektowana w ciągu Drogi Zielonej do ul. Gospody i dalej w przekroju dwujezdniowym G 2 x 2 pasy ruchu do al. Grunwaldzkiej) (ryc. 27).

Warianty I i II to zgłaszane przy różnego rodzaju debatach dotyczących układu komunikacyjnego miasta propozycje zastąpienia fragmentu ramy komunikacyjnej Gdańska inną trasą z wykorzystaniem w znacznym stopniu już zdeterminowanego układu ulicznego. Wymagają one jednak również konieczności realizacji określonych, nowych odcinków ulicznych (zgodnych z ustaleniami obowiązujących planów miejscowych) oraz przebudowy niektórych istniejących skrzyżowań. Wariant III, zalecany w obowiązującym *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska* i stanowiący etap realizacji Drogi Zielonej, określony jako Trasa Seledynowa, stanowi prowizoryczne zamknięcie ramy od strony północnej.
W wariantach I i II bez Drogi Zielonej występuje:

a) mniejsza uciążliwość komunikacyjna na granicy terenów zielonych i mieszkaniowych,
b) mniejsze nakłady inwestycyjne przy realizacji układu ulicznego,
c) wprowadzenie ruchu kołowego międzydzielnicowego w obręb jednostek mieszkaniowych dolnego tarasu (Żabianka, Przymorze, Zaspa),

d) zwiększenie uciążliwości komunikacyjnej (hałas) dla terenów mieszkaniowych w sąsiedztwie układu ulicznego (ul. Rzeczypospolitej, Chłopskiej, Gospody),
e) krańcowe, powyżej 0,9 przepustowości, wykorzystanie układu istniejących ulic: Rzeczypospolitej, Chłopskiej, Gospody (zwiększenie potoków ruchu do 2062 pojazdy/godz. szczytu w jednym kierunku).

Dodatkowo w wariancie II występuje konieczność przebudowy istniejących węzłów i skrzyżowań (Czarny Dwór/Jana Pawła II i węzeł Jana Pawła II/Rzeczypospolitej) w celu uwzględnienia zwiększonych relacji skrętnych.
W wariancie z ramą komunikacyjną Gdańska (wariant z Drogą Zieloną) występuje:
a) wyprowadzenie ruchu kołowego międzydzielnicowego na zewnątrz jednostek mieszkaniowych (docelowo osiągnie on 4100 p.um./godz. szczytu w obu kierunkach),
b) wyprowadzenie ruchu kołowego z dolnego tarasu poza Gdańsk w kierunku północnym i południowym w sposób niekolizyjny względem zabudowy mieszkaniowej przez pozostałe odcinki ramy komunikacyjnej,
c) obciążenie ruchem kołowym układu w sposób racjonalny (na zakładanym poziomie swobody ruchu kołowego C-D) docelowego układu uliczno-drogowego miasta Gdańska,
d) zmniejszenie uciążliwości komunikacyjnej w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych,
e) znaczne nakłady inwestycyjne przy realizacji tego odcinka ramy komunikacyjnej.

Wniosek: Ani wariant I (mała rama komunikacyjna Gdańska), ani wariant II nie powinny stanowić etapu w realizacji układu komunikacyjnego na dolnym tarasie Gdańska, ani tym bardziej zastąpić rozwiązania docelowego z Drogą Zieloną jako północnym ramieniem ramy komunikacyjnej. Za to układ z Trasą Seledynową jako podetapem docelowej ramy komunikacyjnej Gdańska jest prawidłowy komunikacyjnie.

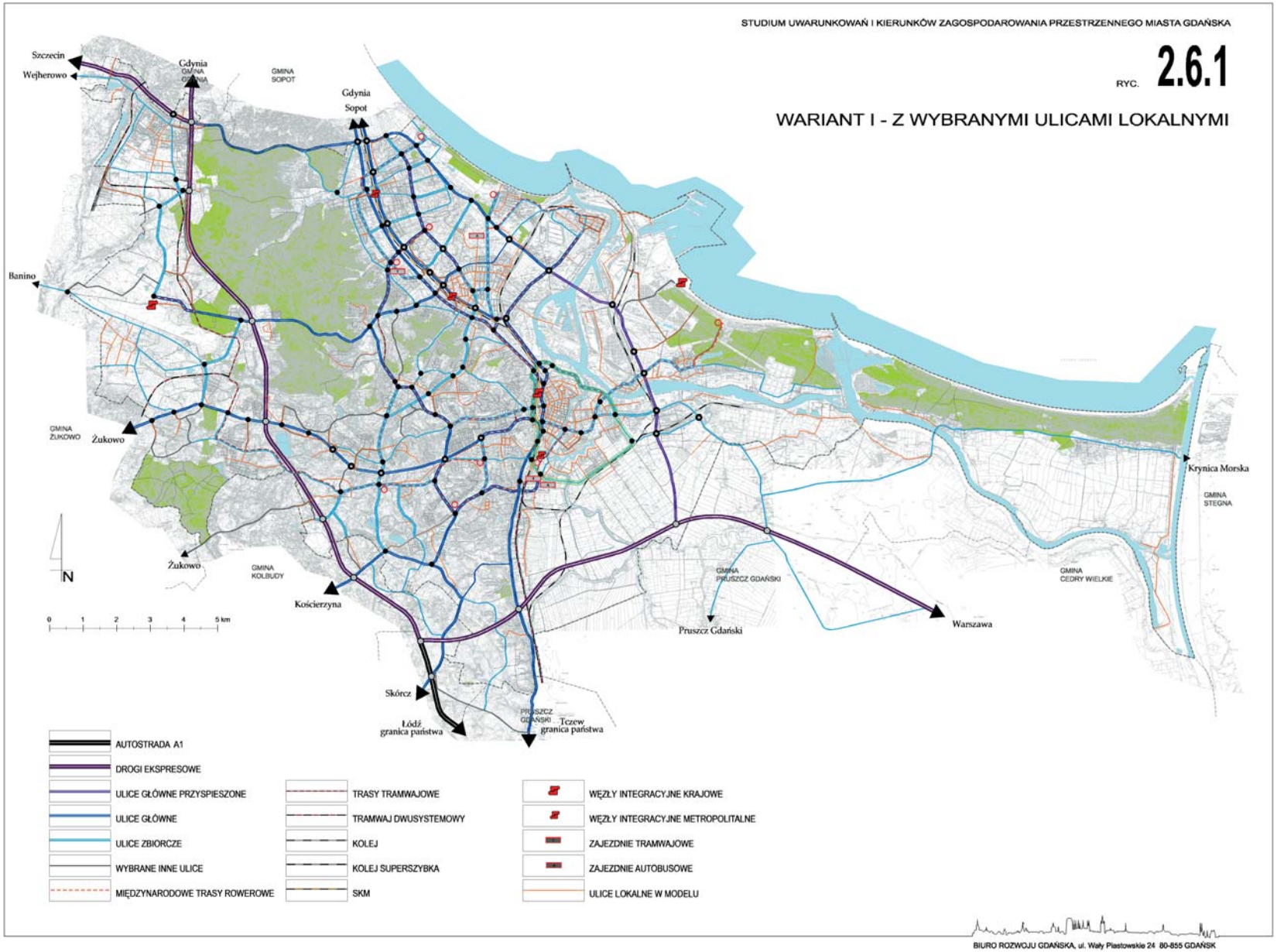
2.6. Ulice lokalne w modelu układu uliczno-drogowego Gdańska

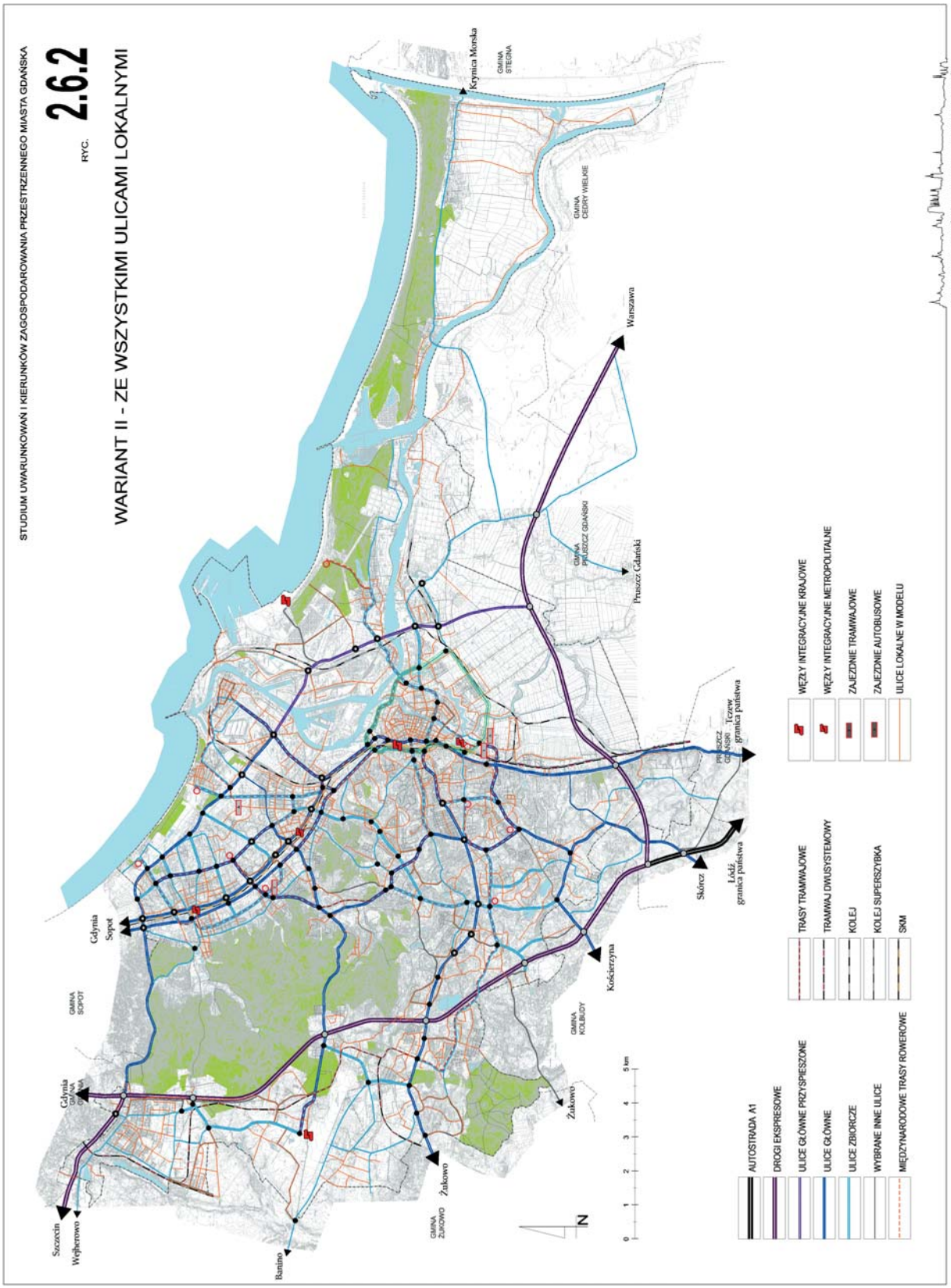
Zbadano propozycję objęcia modelem wszystkich ulic lokalnych, tym bardziej że bardzo wiele (a nie tylko wyjątkowo) ulic lokalnych już zostało włączonych do modelu. W pierwszej kolejności zidentyfikowano ulice lokalne niewłączone do modelu, krytycznie przeglądając ustalenia obowiązujących planów, gdyż w dawniejszych planach była tendencja do zawyżania klasyfikacji, oraz zidentyfikowano ulice lokalne na obszarach nieobjętych planem miejscowym.
Ulice lokalne można podzielić na 4 grupy:
1) ulice lokalne stanowiące powiązanie centroidów z układem ulicznym podstawowym niezbędne z punktu widzenia modelu,
2) ulice lokalne, po których poruszają się środki wspomagających podsystemów transportu miejskiego autobusy (np. na ul. Chałubińskiego), minibusy, również niezbędne z punktu widzenia modelu,
3) ulice lokalne stanowiące istotne istniejące i projektowane skróty w układzie ulicznym, które są obciążone znaczącym ruchem kołowym, lecz ze względów urbanistyczno-strukturalnych, a także społecznych oraz ekologicznych nie powinny zostać zakwalifikowane do układu podstawowego (np. nowa Myśliwska, nowa Gronostajowa, nowa Srebrniki, Ku Ujściu, Reymonta, Słowackiego itp. – porównaj podrozdział 10),
4) pozostałe ulice lokalne.

Zostały porównane trzy warianty:
– wariant I (ryc. 2.6.1) z wybranymi ulicami lokalnymi (model pierwotny – obejmujący zbiory 1, 2 i 3) – porównanie potoków kołowych w Gdańsku dla dwóch układów ulicznych bez ulic lokalnych i z wybranymi ulicami lokalnymi – rycina 28,
– wariant II (ryc. 2.6.2) ze wszystkimi ulicami lokalnymi (obejmujący zbiory 1, 2, 3 i 4) – porównanie potoków kołowych dwóch układów ulicznych ze wszystkimi ulicami lokalnymi i bez ulic lokalnych – rycina 29,
– wariant III (ryc. 2.6.3) z niezbędnymi z punktu widzenia modelu ulicami lokalnymi (obejmujący zbiory 1 i 2) – porównanie potoków kołowych dwóch układów ulicznych bez ulic lokalnych i z wybranymi ulicami – rycina 30.

Porównanie między tymi wariantami daje tylko w niektórych miejscach wyraźne różnice w planowanych potokach ruchu kołowego, np. wprowadzenie do modelu ul. Sąsiedzkiej (zakwalifikowanej do zbioru 4) powoduje znaczne odciążenie (około 600 p.um./godz. szczytu/1 kierunek) Obwodnicy Zachodniej na odcinku między węzłami Matarnia i Karczemki, wprowadzając niepotrzebnie dodatkowy ruch kołowy tranzytowy dzielnicy Zachód na układ ulic lokalnych, co spowoduje duże uciążliwości dla okolicznych mieszkańców nie tylko tej ulicy, ale również całej dzielnicy. Istotny jest również przypadek Słowackiego *verso* nowa Słowackiego opisany w punkcie 10.

Wniosek: W modelu systemu transportowego Gdańska należy zastosować wariant III ulic lokalnych (obejmujący zbiory 1 i 2) niezbędnych z punktu widzenia modelowania ruchu podstawowego układu ulicznego miasta Gdańska.

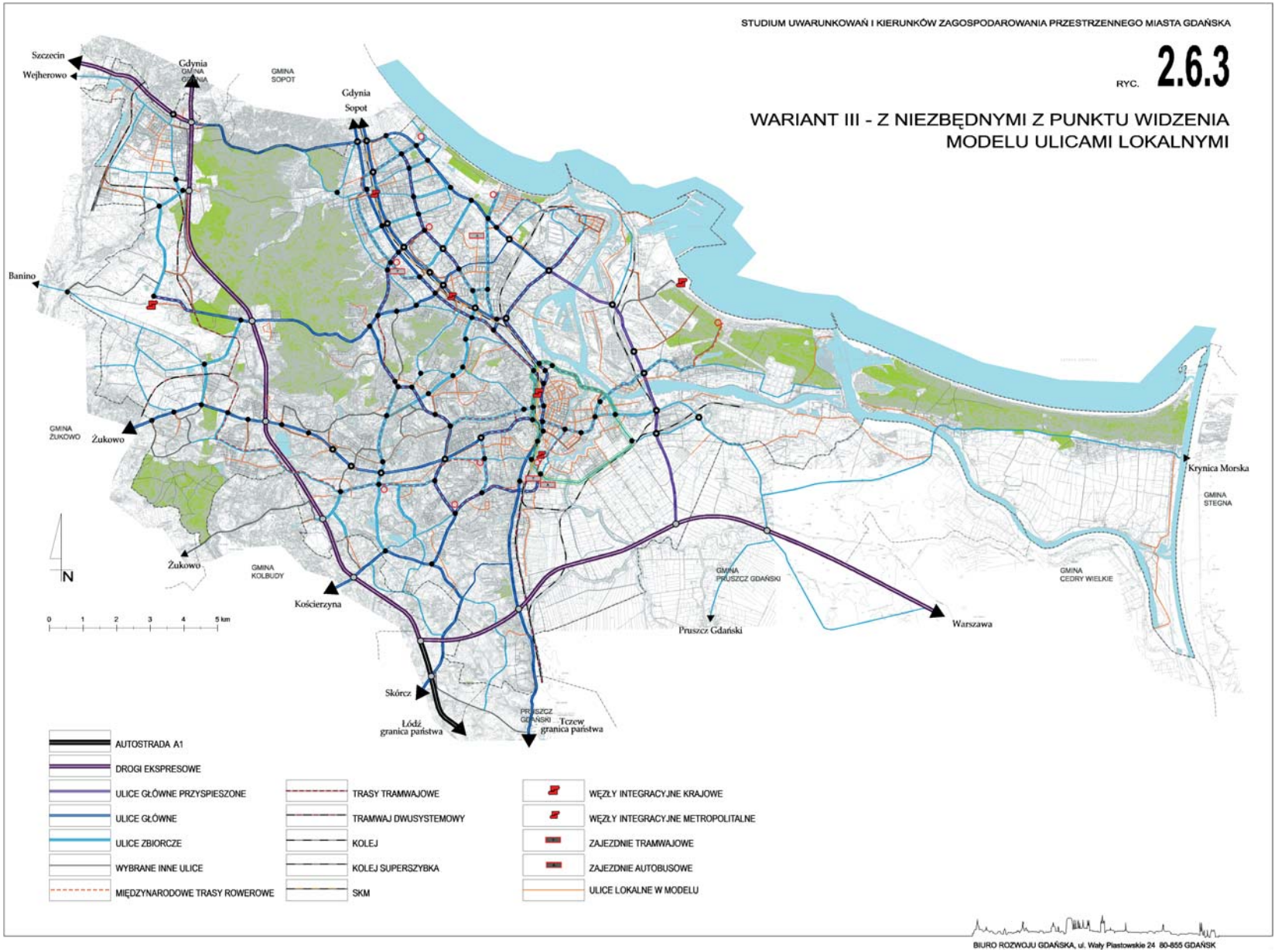

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA GDAŃSKA
RYC. 2.6.1
WARIANT I - Z WYBRANYMI ULICAMI LOKALNYMI
Szczecin
Wejherowo
Gdynia
GMINA SOPOT
Gdynia
Sopot
Banino
GMINA ŻUKOWO
Żukowo
Żukowo
GMINA KOLBUDY
Kościerzyna
Skórcz
Łódź granica państwa
PRUSZCZ GDAŃSKI
Tczew granica państwa
GMINA PRUSZCZ GDAŃSKI
Pruszcz Gdański
Warszawa
GMINA CEDRY WIELKIE
Krynica Morska
GMINA STEGNA
N
0 1 2 3 4 5 km
AUTOSTRADA A1
DROGI EKSPRESOWE
ULICE GŁÓWNE PRZYSPIESZONE
ULICE GŁÓWNE
ULICE ZBIORCZE
WYBRANE INNE ULICE
MIĘDZYNARODOWE TRASY ROWEROWE
TRASY TRAMWAJOWE
TRAMWAJ DWUSYSTEMOWY
KOLEJ
KOLEJ SUPERSZYBKA
SKM
WĘZŁY INTEGRACYJNE KRAJOWE
WĘZŁY INTEGRACYJNE METROPOLITALNE
ZAJEZDNIE TRAMWAJOWE
ZAJEZDNIE AUTOBUSOWE
ULICE LOKALNE W MODELU
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA GDAŃSKA
RYC. 2.6.2
WARIANT II - ZE WSZYSTKIMI ULICAMI LOKALNYMI
Krynica Morska
GMINA STEGNA
GMINA CEDRY WIELKIE
Warszawa
GMINA WIŚLINKA
GMINA WIŚLINIEC GDAŃSKI
Pruszcz Gdański
Gdynia
Sopot
GMINA SOPOT
Gdynia
GMINA GDYNIA
Kościerzyna
GMINA KOLBUDY
Skórcz
Łódź granica państwa
Tczew granica państwa
Żukowo
GMINA ŻUKOWO
Żukowo
Szczecin
Wejherowo
Bytów
N
0 1 2 3 4 5 km
AUTOSTRADA A1
DROGI EKSPRESOWE
ULICE GŁÓWNE PRZYSPIESZONE
ULICE GŁÓWNE
ULICE ZBIORCZE
WYBRANE INNE ULICE
MIĘDZYNARODOWE TRASY ROWEROWE
TRASY TRAMWAJOWE
TRAMWAJ DWUSYSTEMOWY
KOLEJ
KOLEJ SUPERSZYBKA
SKM
WĘZŁY INTEGRACYJNE KRAJOWE
WĘZŁY INTEGRACYJNE METROPOLITALNE
ZAJEZDNIE TRAMWAJOWE
ZAJEZDNIE AUTOBUSOWE
ULICE LOKALNE W MODELU
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA GDAŃSKA

RYC. **2.6.3**

WARIANT III - Z NIEZBĘDNYMI Z PUNKTU WIDZENIA MODELU ULICAMI LOKALNYMI

BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

2.7. Analiza ruchowa rejonu skrzyżowania ulic Chrzanowskiego i Słowackiego

Szczegółowa analiza rejonu skrzyżowania ul. Słowackiego i ul. Chrzanowskiego wykazała:

a) ul. Reymonta klasy L jest mocno obciążona, podobnie jak ul. Słowackiego również zredukowana do klasy L (ryc. 31),
b) w stanie perspektywicznym pominięcie w modelu ulic Reymonta i ul. Słowackiego powoduje przeciążenie odcinka nowej ul. Słowackiego od ul. Chrzanowskiego do ul. Srebrniki – prognozowany potok przekracza 90% przepustowości ulicy (ryc. 32),
c) po realizacji nowej ul. Abrahama w stanie wypełnienia struktur i przy pominięciu ul. Reymonta i ul. Słowackiego prognozowane obciążenie nowej Słowackiego osiąga wartości optymalne 30–75% przepustowości (ryc. 33),
d) po realizacji nowej Abrahama i przy uwzględnieniu ulic lokalnych Reymonta i ul. Słowackiego potok na nowej Słowackiego zmniejszy się poniżej 30% przepustowości przekroju ulicy. Dlatego istotne jest wprowadzenie ograniczeń ruchu kołowego na ul. Reymonta i ul. Słowackiego po wybudowaniu nowej Abrahama w celu dociążenia nowej Słowackiego (ryc. 34).

Wniosek: W przypadku nowej Słowackiego po wybudowaniu nowej Abrahama można doprowadzić do znacznego ograniczenia ruchu kołowego na ul. Reymonta i ul. Słowackiego w celu zapewnienia odpowiednich warunków życia mieszkańców i racjonalnego wykorzystania przepustowości przekroju dwujezdniowego nowej Słowackiego.

3. Układ tras transportu zbiorowego miasta Gdańska

3.1. Parametry środków podsystemów transportu zbiorowego

Przyjęto główne założenia i parametry decydujące o przepustowościach poszczególnych podsystemów transportu zbiorowego: SKM, tramwaj (w tym tramwaj normalny, szybki i dwusystemowy), autobus i minibus:

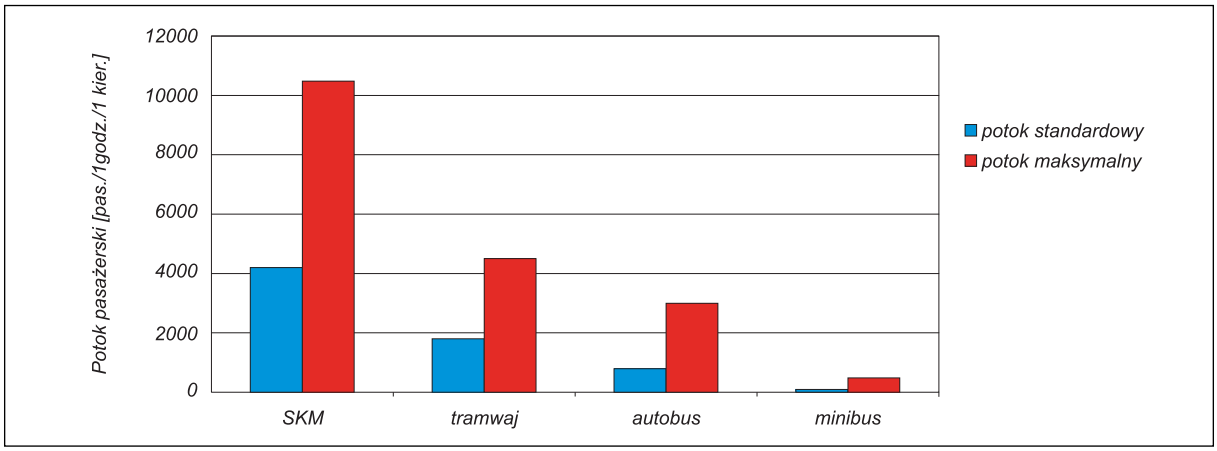
- zagęszczenie pasażerów na 1 m^2 pojazdu (wg standardu EU dla stojących w środkach transportu zbiorowego – 4 osoby /m^2),
- długości przystanków:
  - dla tramwajów – 50/100 m,
  - autobusów – 18/36 m,
- dwie częstotliwości ruchu:
  - standardową – 5 min dla SKM, tramwajów i autobusów (minimalna częstotliwość opłacalna dla przewoźnika),
  - maksymalną – 2 min dla autobusów, 2 min dla tramwajów i 3 min dla SKM (ze względu na długości cykli ulicznej sygnalizacji świetlnej i systemy zabezpieczenia ruchu kolejowego, a także długości przystanków środków transportu zbiorowego).

Dla wyliczenia potoku pasażerskiego podsystemu tramwajowego zakłada się w następnych stanach planistycznych wycofanie z eksploatacji obecnych starych składów tramwajowych typu 105N na rzecz wchodzących obecnie do eksploatacji nowoczesnych składów tramwajowych wieloosiowych. Składy te obecnie są już eksploatowane przez ZKM Gdańsk, ale w niewielkiej liczbie ze względu na koszty. Zakłada się jednak sprowadzenie takich używanych składów z miast niemieckich po zdecydowanie niższych cenach.
Standardowe i maksymalne przepustowości poszczególnych podsystemów dla przyjętych częstotliwości i pojemności taboru wyliczono i pokazano w tabeli nr 3.1.1 i na rycinie 3.1.2.

Tabela 3.1.1. Standardowe i maksymalne przepustowości poszczególnych podsystemów transportu zbiorowego

Środek transportu	Częstotliwość standardowa (liczba taboru/godz. szczytu)	Potok pasażerski standardowy (dla standardu stojących 4 osoby/m^2)	Częstotliwość maksymalna (liczba taboru/godz. szczytu)	Potok pasażerski maksymalny (dla standardu stojących 4 osoby/m^2)
SKM	co 5 min (12 zespołów dwuwagonowych)	4200 pas.	co 3 min (20 zespołów trzywagonowych)	10480 pas.
Tramwaj	co 5 min (12 tramwajów wieloczłonowych – 8 osi)	1800 pas.	co 2 min (30 tramwajów wieloczłonowych – 8 osi)	4500 pas.
Autobus	co 5 min (12 autobusów standardowych)	790 pas.	co 2 min (30 autobusów długich)	3000 pas.
Minibus	co 5 min (12 minibusów)	96 pas.	co 1 min (60 minibusów)	480 pas.

Ryc. 3.1.2. Potoki pasażerskie dla środków transportu zbiorowego wg standardu stojących 4 osoby/m^2 (standard UE)

VI

3.2. Układ tras transportu zbiorowego przyjęty w SUiKZP w zdefiniowanych stanach planistycznych

Izochrony dojścia pieszego do węzłów i przystanków transportu zbiorowego oraz etapowanie budowy układu tras transportu zbiorowego dla stanu zdeterminowanego, perspektywicznego i wypełnienia struktur pokazano na rycinach 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3 i 3.2.4.

Stan zdeterminowany

Układ tras transportu zbiorowego dla stanu zdeterminowanego obciążony macierzami ruchu stanu zdeterminowanego (2010 r.) dla podziału zadań przewozowych 38%–41% (transport samochodowy – transport zbiorowy) wykazuje na większości tras podsystemów transportowych optymalne wartości wykorzystania przepustowości dla poszczególnych podsystemów transportu zbiorowego (patrz tabela nr 3.1.1). Przeciążonymi elementami układu tras podsystemów transportu zbiorowego będą głównie trasy: na Podwalu Grodzkim i Wałach Jagiellońskich oraz trasa tramwajowa w ciągu al. Zwycięstwa od al. Hallera do Błędnika.
Wartości potoków pasażerskich na planowanych trasach transportu zbiorowego w stanie zdeterminowanym zostały pokazane na rycinach 35–39.

Stan perspektywiczny

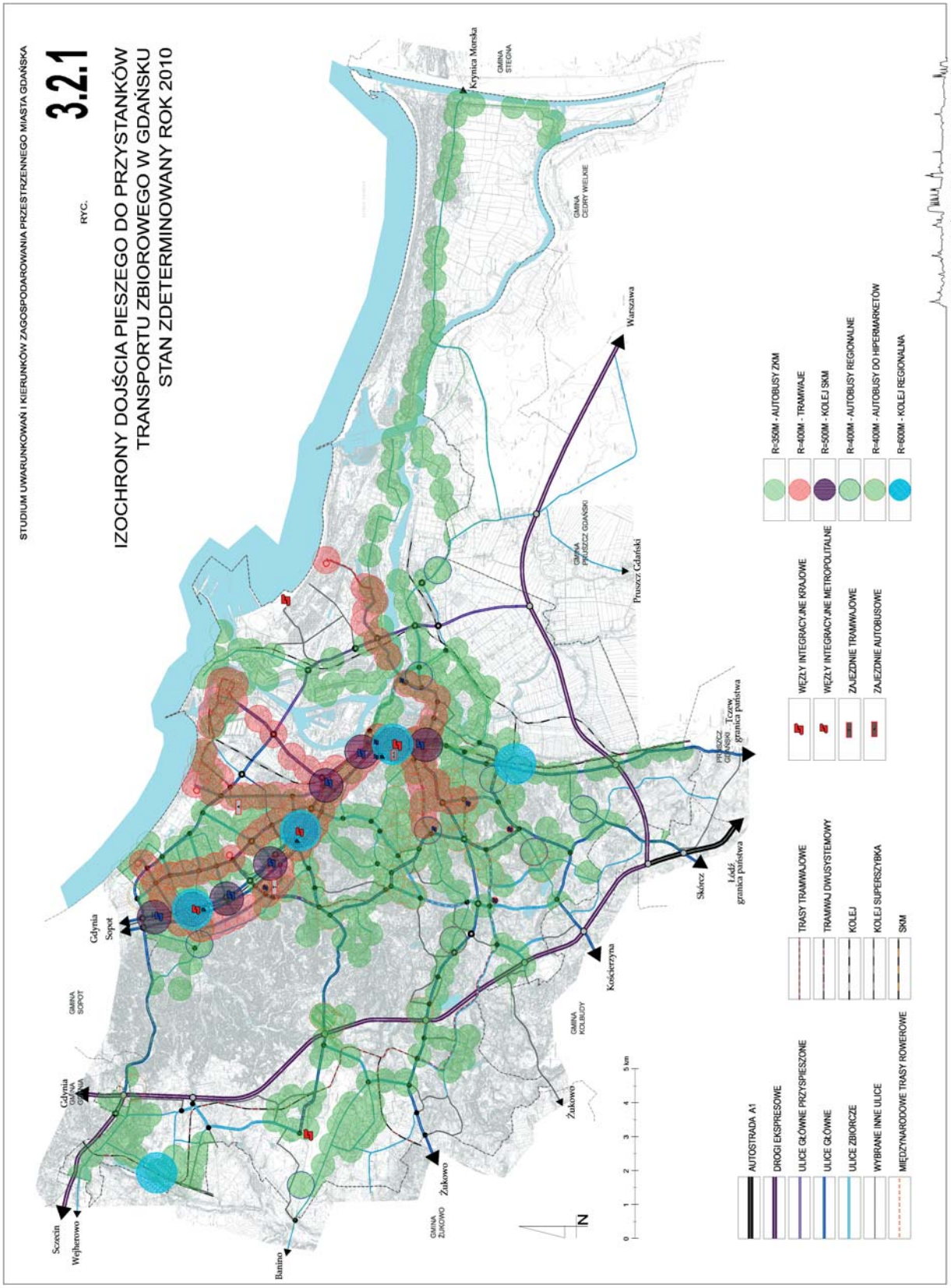
Układ tras transportu zbiorowego dla stanu perspektywicznego obciążony macierzami ruchu stanu perspektywicznego (2020 r.) dla podziału zadań przewozowych 38%–41% (transport samochodowy – transport zbiorowy) wykazuje na większości tras podsystemów transportowych optymalne wartości wykorzystania przepustowości dla poszczególnych podsystemów transportu zbiorowego. Przeciążonym elementem układu tras podsystemów transportu zbiorowego będzie głównie trasa tramwajowa w ciągu al. Zwycięstwa od al. Hallera do Błędnika (ryc. 43).
Wartości potoków pasażerskich na planowanych trasach transportu zbiorowego w stanie perspektywicznym zostały pokazane na rycinach 40–44.

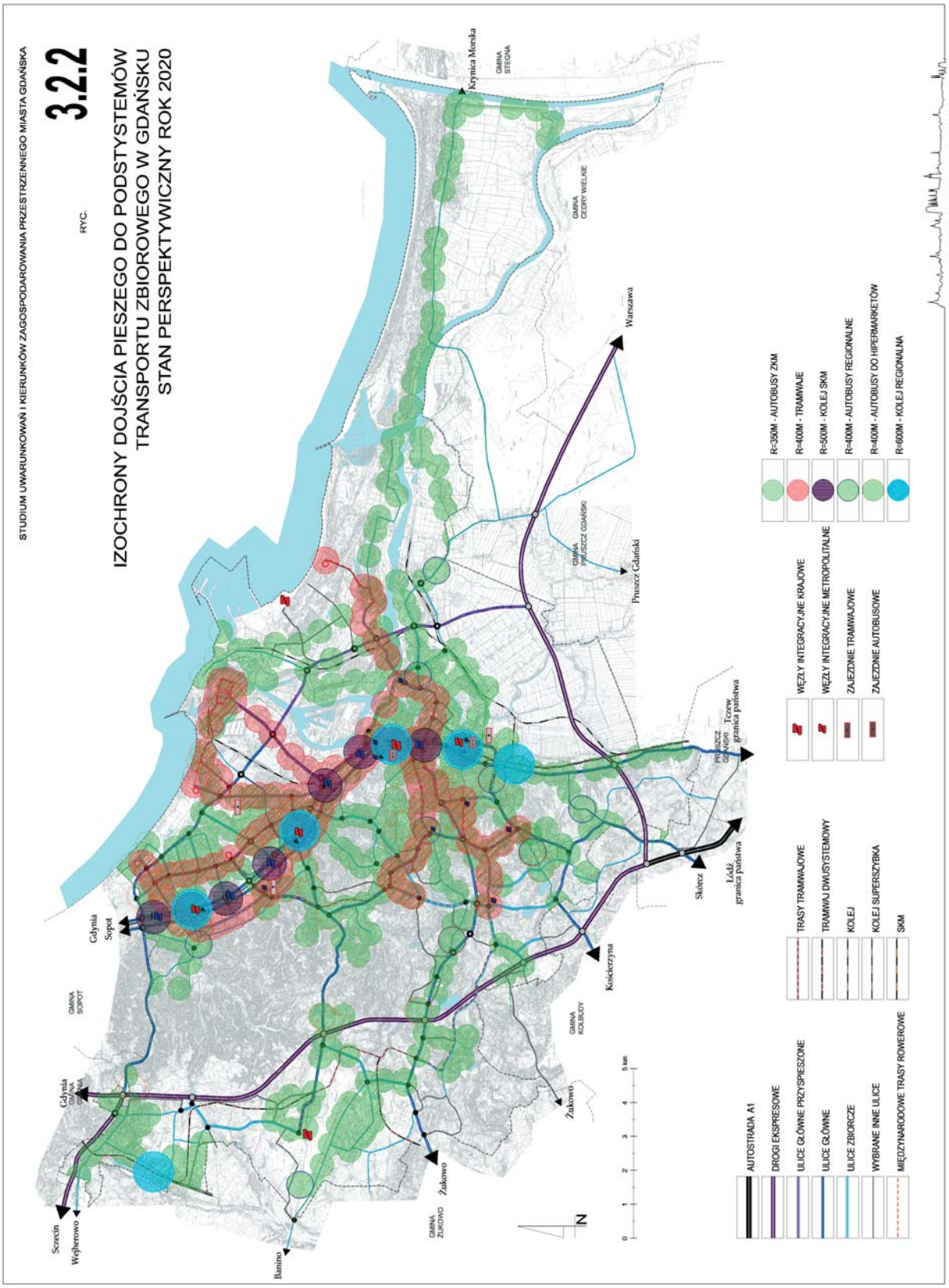
Stan wypełnienia struktur

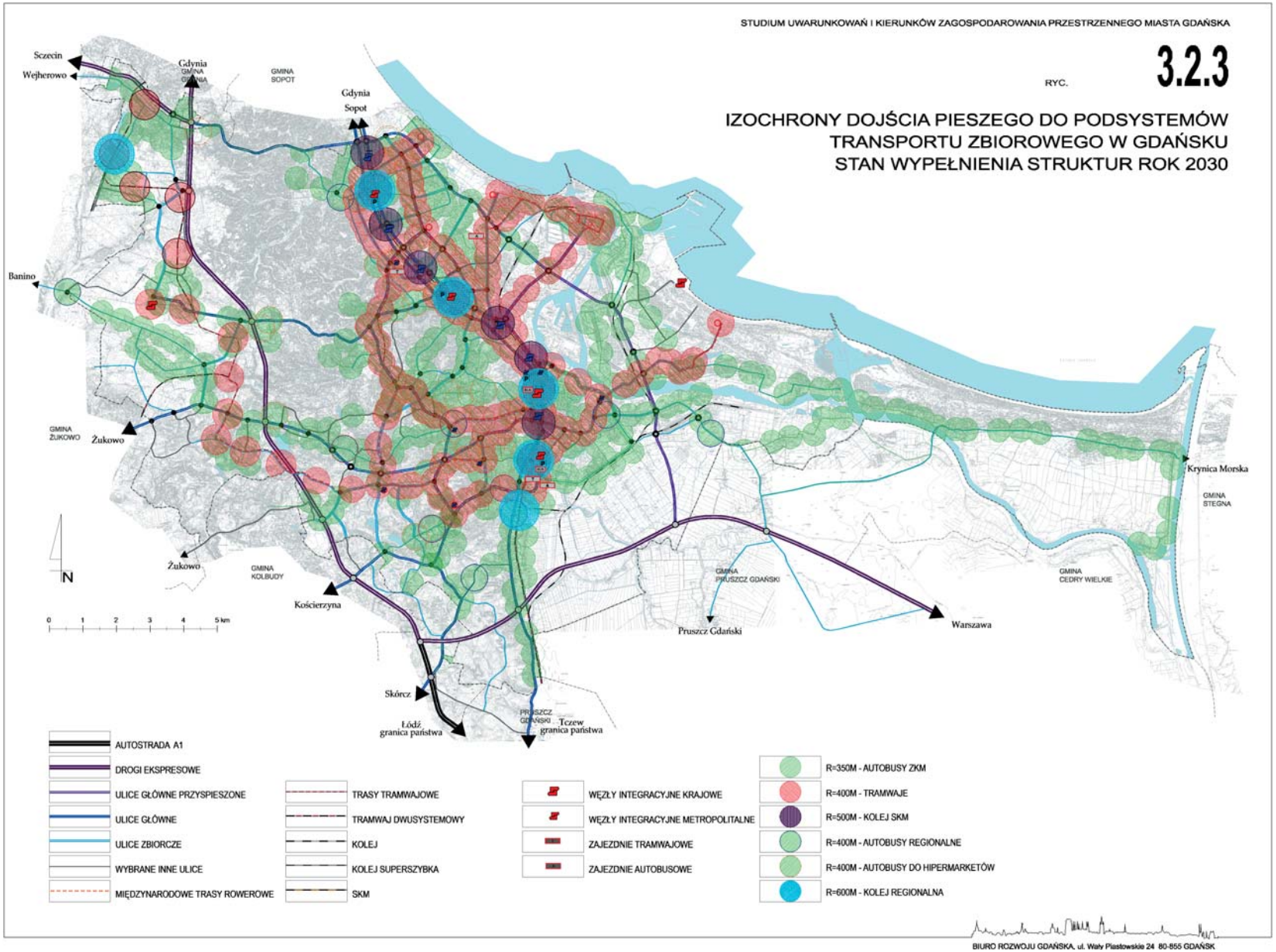
Układ tras transportu zbiorowego dla stanu wypełnienia struktur obciążony macierzami ruchu stanu wypełnienia struktur (2030 r.) dla podziału zadań przewozowych 38%–41% (transport samochodowy – transport zbiorowy) wykazuje na większości tras podsystemów transportowych optymalne wartości wykorzystania przepustowości dla poszczególnych podsystemów transportu zbiorowego.
Wartości potoków pasażerskich na planowanych trasach transportu zbiorowego w stanie wypełnienia struktur zostały pokazane na rycinach 45–52.

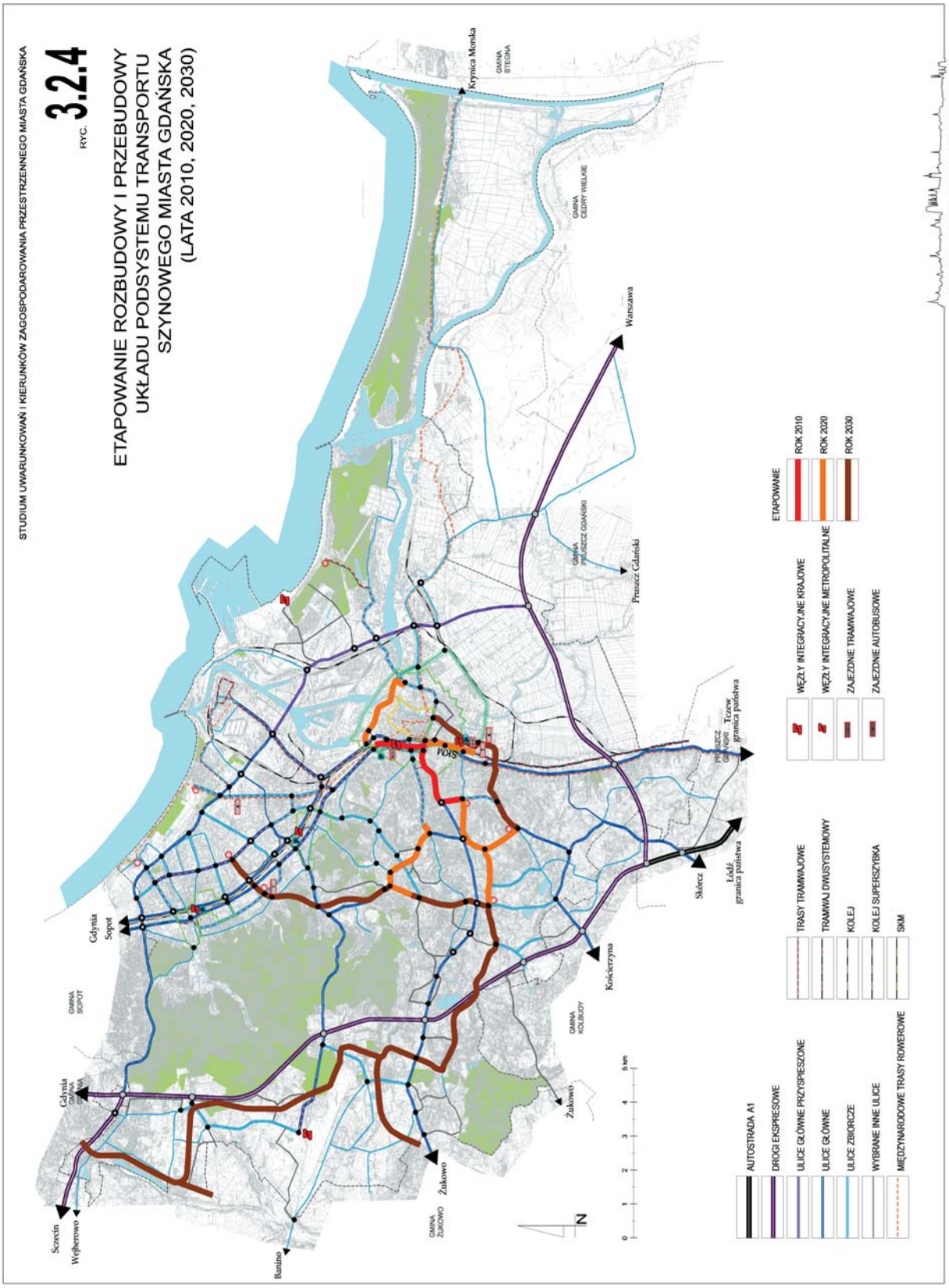
3.3. Zachodnia trasa tramwajowa

Przyjęcie częstotliwości SKM 3 min zdejmuje obciążenie trasy tramwajowej z ciągu al. Grunwaldzka – al. Zwycięstwa o 5% na każdą minutę wzrostu częstotliwości. Łącznie dla różnicy częstotliwości co 6/3 min zmniejszenie potoku pasażerskiego na ciągu al. Grunwaldzka – al. Zwycięstwa wyniosło 465 pas./godz. szczytu/1 kierunek do wartości 2920 pas./godz. szczytu/1 kierunek. Dla tramwaju zachodniego nowa Abrahama – Rakoczego – Bulońska – nowa Bulońska częstotliwość SKM jest bez znaczenia (różnica zaledwie kilku pasażerów). Poza tym zwiększenie częstotliwości SKM z 6 min do 3 min powoduje zmniejszenie potoku na trasie kolei podmiejskiej o 135 pasażerów./godz.szczytu/1 kierunek (ryc. 53–62). Przy udziale 41% podróży transportem zbiorowym maksymalny potok na trasie tramwaju zachodniego wyniesie ok. 3400 pas./godz. szczytu/1 kierunek.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA GDAŃSKA
RYC. 3.2.1
IZOCHRONY DOJŚCIA PIESZEGO DO PRZYSTANKÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO W GDAŃSKU STAN ZDETERMINOWANY ROK 2010
Krynica Morska
GMINA STEGNA
GMINA CEDRY WIELKIE
Warszawa
GMINA PRUSZCZ GDAŃSKI
Pruszcz Gdański
Skórcz
Łódź granica państwa
Kościerzyna
GMINA KOLBUDY
Żukowo
GMINA ŻUKOWO
Gdynia
Sopot
GMINA SOPOT
Szczecin
Wejherowo
Bańtno
N
0 1 2 3 4 5 km
AUTOSTRADA A1
DROGI EKSPRESOWE
ULICE GŁÓWNE PRZYSPIESZONE
ULICE GŁÓWNE
ULICE ZBIORCZE
WYBRANE INNE ULICE
MIĘDZYNARODOWE TRASY ROWEROWE
TRASY TRAMWAJOWE
TRAMWAJ DWUSYSTEMOWY
KOLEJ
KOLEJ SUPERSZYBKA
SKM
WĘZŁY INTEGRACYJNE KRAJOWE
WĘZŁY INTEGRACYJNE METROPOLITALNE
ZAJEZDNIE TRAMWAJOWE
ZAJEZDNIE AUTOBUSOWE
R<350M - AUTOBUSY ZKM
R=400M - TRAMWAJE
R=500M - KOLEJ SKM
R=400M - AUTOBUSY REGIONALNE
R=400M - AUTOBUSY DO HIPERMARKETÓW
R=600M - KOLEJ REGIONALNA
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA GDAŃSKA
RYC.
3.2.2
IZOCHRONY DOJŚCIA PIESZEGO DO PODSTYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO W GDAŃSKU
STAN PERSPEKTYWICZNY ROK 2020
Krynica Morska
GMINA STEGNA
GMINA CEDRY WIELKIE
Warszawa
GMINA PRUSZCZ GDAŃSKI
Pruszcz Gdański
PRUSZCZ GDAŃSKI - Tczew granica państwa
Łódź granica państwa
Skórcz
Kościerzyna
GMINA KOLBUDY
Żukowo
GMINA ŻUKOWO
Żukowo
Gdynia
Sopot
GMINA SOPOT
Gdynia
Szczecin
Wejherowo
Bytowo
0 1 2 3 4 5 km
N
AUTOSTRADA A1
DROGI EKSPRESOWE
ULICE GŁÓWNE PRZYSPIESZONE
ULICE GŁÓWNE
ULICE ZBIORCZE
WYBRANE INNE ULICE
MIĘDZYNARODOWE TRASY ROWEROWE
TRASY TRAMWAJOWE
TRAMWAJ DWUSYSTEMOWY
KOLEJ
KOLEJ SUPERSZYBKA
SKM
WĘZŁY INTEGRACYJNE KRAJOWE
WĘZŁY INTEGRACYJNE METROPOLITALNE
ZAJEZDNIE TRAMWAJOWE
ZAJEZDNIE AUTOBUSOWE
R=350M - AUTOBUSY ZKM
R=400M - TRAMWAJE
R=500M - KOLEJ SKM
R=400M - AUTOBUSY REGIONALNE
R=400M - AUTOBUSY DO HIPERMARKETÓW
R=600M - KOLEJ REGIONALNA
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24, 80-855 GDAŃSK

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA GDAŃSKA
RYC. 3.2.3
IZOCHRONY DOJŚCIA PIESZEGO DO PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO W GDAŃSKU
STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR ROK 2030
Sczecin
Wejherowo
Gdynia
GMINA SOPOT
Gdynia
Sopot
Banino
GMINA ŻUKOWO
Żukowo
Żukowo
GMINA KOLBUDY
Kościerzyna
Skórcz
Łódź granica państwa
PRUSZCZ GDAŃSKI
Tczew granica państwa
Pruszcz Gdański
GMINA PRUSZCZ GDAŃSKI
Warszawa
GMINA CEDRY WIELKIE
Krynica Morska
GMINA STEGNA
N
0 1 2 3 4 5 km
AUTOSTRADA A1
DROGI EKSPRESOWE
ULICE GŁÓWNE PRZYSPIESZONE
ULICE GŁÓWNE
ULICE ZBIORCZE
WYBRANE INNE ULICE
MIĘDZYNARODOWE TRASY ROWEROWE
TRASY TRAMWAJOWE
TRAMWAJ DWUSYSTEMOWY
KOLEJ
KOLEJ SUPERSZYBKA
SKM
WĘZŁY INTEGRACYJNE KRAJOWE
WĘZŁY INTEGRACYJNE METROPOLITALNE
ZAJEZDNIE TRAMWAJOWE
ZAJEZDNIE AUTOBUSOWE
R=350M - AUTOBUSY ZKM
R=400M - TRAMWAJE
R=500M - KOLEJ SKM
R=400M - AUTOBUSY REGIONALNE
R=400M - AUTOBUSY DO HIPERMARKETÓW
R=600M - KOLEJ REGIONALNA
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA GDAŃSKA
RYC. 3.2.4
ETAPOWANIE ROZBUDOWY I PRZEBUDOWY
UKŁADU PODSYSTEMU TRANSPORTU
SZYNOWEGO MIASTA GDAŃSKA
(LATA 2010, 2020, 2030)
Krynica Morska
GMINA STEGNA
GMINA CEDRY WIELKIE
Warszawa
GMINA PRUSZCZ GDAŃSKI
Pruszcz Gdański
Gdynia
Sopot
GMINA SOPOT
Gdynia
GMINA KOLBUDY
Kościerzyna
Skórcz
Łódź granica państwa
Tczew granica państwa
Żukowo
GMINA ŻUKOWO
Szczecin
Wejherowo
Banino
N
0 1 2 3 4 5 km
AUTOSTRADA A1
DROGI EKSPRESOWE
ULICE GŁÓWNE PRZYSPIESZONE
ULICE GŁÓWNE
ULICE ZBIORCZE
WYBRANE INNE ULICE
MIĘDZYNARODOWE TRASY ROWEROWE
TRASY TRAMWAJOWE
TRAMWAJ DWUSYSTEMOWY
KOLEJ
KOLEJ SUPERSZYBKA
SKM
WĘZŁY INTEGRACYJNE KRAJOWE
WĘZŁY INTEGRACYJNE METROPOLITALNE
ZAJEZDNIE TRAMWAJOWE
ZAJEZDNIE AUTOBUSOWE
ETAPOWANIE
ROK 2010
ROK 2020
ROK 2030
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

3.4. Trasa tramwajowa w ciągu Obrońców Wybrzeża – Droga Zielona

Dla linii tramwajowej ul. Obrońców Wybrzeża – Droga Zielona – ul. Gdańska prognozowany potok jest niski ok. 500 pas./godz. szczytu/1 kierunek, czyli ok. 5000 pas./dobę/1 kierunek (ryc. 63). Metodologia prognozowania ruchu drogowego nie uwzględnia dojazdu do plaż i terenów rekreacyjnych. Dlatego dokonano dodatkowych szacunków tego ruchu, które wyliczono dla tramwaju w ciągu ul. Obrońców Wybrzeża na 8000 pas./dobę/1 kierunek (w letnim dniu pogodnym). Łącznie więc można się spodziewać potoku dobowego 13 000 pasażerów na jeden kierunek. Taki potok może być przeniesiony przez podsystem autobusowy tym bardziej, że ruch rekreacyjny nie tworzy wyraźnych szczytów komunikacyjnych.
Są jednak argumenty za utrzymaniem planowania tej linii:

- walory ekologiczne trakcji tramwajowej w porównaniu z autobusową,
- prosty i czytelny układ linii w ramach dolnego tarasu Gdańska,
- odporność na sytuacje awaryjne,
- zmniejszenie pracy przewozowej systemu tramwajowego w całym mieście (wyeliminowanie przejazdu z Oliwy do Brzeźna i Nowego Portu przez Wrzeszcz),
- skrócenie długości i czasu przejazdu tramwajem pomiędzy Żabianką i Przymorzem a Brzeźnem i Nowym Portem o około 3,5 km, tj. o około 8,5 min,
- istnieją rezerwy terenowe na wprowadzenie tramwaju w planach miejscowych zarówno na ul. Obrońców Wybrzeża, jak i w ciągu Drogi Zielonej (zmniejszenie klasy ulicy z GP 2 x 2 na G 2 x 2 pasy ruchu).

Równocześnie trzeba zaznaczyć, że utrzymanie rezerwy gruntowej pod ewentualne torowisko tramwajowe nie powoduje żadnych niekorzystnych skutków dla miasta – pas terenu o odpowiedniej szerokości jest ustalony w planie miejscowym. Co więcej, miasto jest właścicielem gruntu. Wystarczy zaprojektować pas rozdzielczy między jezdniami o szerokości 8,0 m (zamiast standardowych 5,0 m), aby pozostawić szansę na ewentualną realizację trasy tramwajowej, gdyby prognozy ruchu okazały się nietrafne.

3.5. Warianty tras tramwajowych obsługujących dzielnicę Południe bez węzła integracyjnego Czerwony Most

Zbadano wariant z tramwajem zachodnim w stanie wypełnienia struktur, ale bez węzła Czerwony Most i z tramwajem W-Z wprowadzonym do Armii Krajowej w ciągu nowej Warszawskiej (bez nowej Jabłoniowej i nowej Świętokrzyskiej oraz Nowolipie – Rakoczego). Dla tego wariantu potok pasażerów autobusowych na Trakcie św. Wojciecha wyniósł 4770 pas./godz. szczytu/1 kierunek (potok ten ponad 1,5-krotnie przekracza przyjętą maksymalną przepustowość trasy autobusowej 3000 pas./godz. szczytu/1 kierunek) (ryc. 66).
Dlatego przebadano podwarianty wariantu bez Czerwonego Mostu, powodujące zmniejszające obciążenie Traktu św. Wojciecha:

a) zweryfikowano częstotliwości dla tramwaju P-P – Świętokrzyska do pętli Świętokrzyska/Łódzka – na trasie tramwajowej od pętli tramwajowej Łódzka przez Małomiejską i trasę P-P w modelu są zdefiniowane dwie linie tramwajowe (2 i 6) o sumarycznej częstotliwości co 3 min, a sumaryczny potok pasażerski wynosi na ul. Małomiejskiej 1015 pas./godz. szczytu/1 kierunek, a na trasie P-P do pętli Sikorskiego 800 pas./godz. szczytu/1 kierunek (ryc. 64, 65 i 66);
b) wprowadzono połączenie autobusowe w ciągu połączenia drogowego nowa Podmiejska – nowa Chmielna – Chmielna do Podwala Przedmiejskiego – wprowadzenie linii autobusowej na tej trasie o obciążeniu 1770 pas./godz. szczytu/1 kierunek (4770 – 3000 = 1770 pasażerów) wymaga wprowadzenia 36 autobusów standardowych/godz. szczytu/1 kierunek na nowej Chmielnej – Chmielnej do węzła przesiadkowego ulicznego Polski Hak. Wydaje się, że tak duża liczba autobusów w jednym kierunku na ciągu ulicznym nowej Chmielnej – Chmielnej będzie niekorzystna dla rozwiązań urbanistycznych i transportowych planowanych na wyspie Spichrzów;
c) wprowadzenie węzła przesiadkowego Orunia: dojazd autobusów do Gościnnej + kolej podmiejska do Gdańska Głównego/Tczewa – w tym wariancie potok pieszy pomiędzy autobusami a koleją podmiejską, który w istocie jest potokiem pasażerów autobusowych dojeżdżających do stacji kolejowej Gdańsk Orunia, wynosi ok. 102 pas./godz. szczytu/1 kierunek i jego wartość zmniejszająca potok pasażerski nie rozwiązuje problemu przeciążenia trasy autobusowej w ciągu Traktu św. Wojciecha.

Wniosek: W docelowym układzie systemu transportowego miasta Gdańska realizacja węzła integracyjnego metropolitalnego Gdańsk Czerwony Most ze względów ruchowych (obciążenie Traktu św. Wojciecha) i układowych jest niezbędna.
Dla węzła integracyjnego Czerwony Most sumaryczne potoki pasażerskie dla wszystkich podsystemów

transportowych dochodzących do tego węzła w stanie wypełnienia struktur będą następujące:
– z kierunku nowej Podmiejskiej – 4850 pas./godz. szczytu/1 kierunek,
– z kierunku nowej Chmielnej – 1190 pas./godz. szczytu/1 kierunek,
– z kierunku Gdańska Śródmieście na SKM – 2200 pas./godz. szczytu/1 kierunek,
– w kierunku Pruszcza Gdańskiego na kolej podmiejską – ok. 1100 pas./godz. szczytu/1 kierunek.

Te sumaryczne potoki pasażerskie nie uwzględniają potoków pasażerskich w systemach P + R, K + R i B + R, co jeszcze dodatkowo je zwiększy.

3.6. Trasa tramwajowa w ciągu nowej Jabłoniowej i nowej Świętokrzyskiej

Wariant z trasą tramwajową W-Z: od pętli Jabłoniowa – nowa Warszawska – nowa Łódzka – nowa Podmiejska – do węzła Czerwony Most (z podwariantem przez nową Świętokrzyską i nową Jabłoniową):
– trasa tramwajowa w ciągu nowej Świętokrzyskiej i nowej Jabłoniowej od pętli Jabłoniowa do pętli Łódzka w każdym ze scenariuszy jest słabo obciążona i należy się wycofać z tego pomysłu projektowego (ryc.67),
– tramwaj w Gdańsku Południe relacji W-Z jest dostatecznie obciążony tylko w przypadku prowadzenia jednej trasy. Jej zachodni koniec wyznacza pętla Jabłoniowa, gdzie schodzą się tramwaj zachodni z kierunku nowej Abrahama i tramwaj z lotniska. Na wschodzie są dwa punkty docelowe: węzeł integracyjny Czerwony Most oraz istniejąca (obecnie w budowie) linia tramwajowa na Chełm do węzła Śródmieście,
– w wariancie z trasą tramwajową do Czerwonego Mostu potok na trasie tramwajowej na niewariantowanym odcinku nowej Warszawskiej wynosi ok. 2670 pas./godz. szczytu/1 kierunek, a na trasie nowej Podmiejskiej – ok. 2090 pas./godz. szczytu/1 kierunek. W wariancie tym obciążenie potokiem autobusowym w ciągu Traktu św. Wojciecha wynosi 2995 pas./godz. szczytu/1 kierunek, co jest dopuszczalnym potokiem na trasie autobusowej (maksymalny potok autobusowy wynosi 3000 pas./godz. szczytu/1 kierunek).

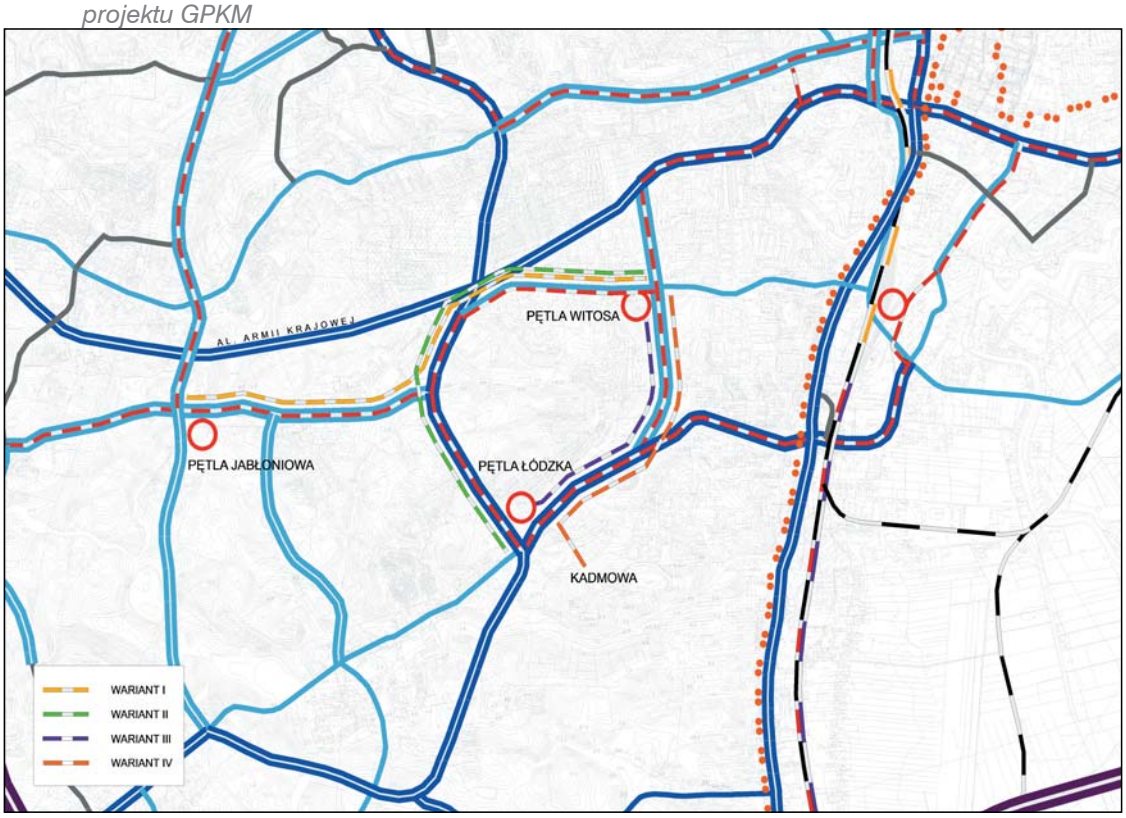
Wnioski:
1. Należy zrezygnować z trasy tramwajowej w ciągu nowej Świętokrzyskiej i nowej Jabłoniowej od pętli Łódzka do pętli Jabłoniowa z pozostawieniem rezerwy terenu pod jej ewentualną realizację przewidzianą w planach miejscowych. Dalsza rozbudowa trasy tramwajowej na nowej Jabłoniowej i nowej Świętokrzyskiej w południowej części Gdańska Południe nie jest konieczna, ponieważ prognozowane potoki pasażerskie na tej trasie tramwajowej nie przekraczają 800 pas./godz. szczytu/1 kierunek i mogą być przeniesione za pomocą dodatkowej wahadłowej linii autobusowej, np. pomiędzy pętlą tramwajową Jabłoniowa a pętlą tramwajową Sikorskiego, spinając od południa w ciągu nowej Świętokrzyskiej trasy tramwajowe. Należy zaznaczyć, że potok pasażerski w ciągu trasy P-P nie przekracza 880 pas./godz. szczytu/1 kierunek i powyższe rozwiązanie powodowałoby także możliwość rezygnacji z tej trasy tramwajowej w ciągu P-P od ul. Witosa do ul. Podmiejskiej.
2. Geometria układu i prognozy ruchu pasażerskiego nakazują podtrzymanie dwóch tras tramwajowych: do węzła Śródmieście i węzła Czerwony Most. Podtrzymanie obu tras nie jest konfliktowe, gdyż na większości odcinków przebiegi są ustalone w planach miejscowych.

3.7. Warianty rozbudowy tras tramwajowych w dzielnicy Południe wg III projektu GPKM

W ramach wariantowania rozbudowy tramwaju dla potrzeb III projektu Gdańskiego Projektu Komunikacji Miejskiej porównano 4 warianty rozbudowy sieci tramwajowej na Gdańsku Południu pokazane na rycinie 3.7.1:
– wariant I – Witosa – nowa Warszawska do pętli Jabłoniowa (ryc. 68 i 71),
– wariant II – Witosa – nowa Warszawska – nowa Łódzka do pętli Łódzka (ryc. 69 i 72),
– wariant III – trasa P-P – nowa Świętokrzyska do pętli Łódzka (ryc. 70 i 73),
– wariant IV – trasa P-P – Kadmowa do pętli w Orunii Górnej (wariant niezgodny z mpzp) (ryc. 74 i 75).

W stanie perspektywicznym, kiedy nie ma jeszcze tramwaju zachodniego, wszystkie powyższe końcówki są słabo obciążone i względy ruchowe nie dają dostatecznych przesłanek do wyboru:
– wariant I – max potok 590 pas./godz. szczytu/1 kierunek na ul. Łódzkiej,
– wariant II – max potok ok. 710 pas./godz. szczytu/1 kierunek na ul. Łódzkiej,
– wariant III – max potok 350 pas./godz. szczytu/1 kierunek na trasie P-P,
– wariant IV – max potok ok. 490 pas./godz. szczytu/1 kierunek na trasie P-P.

Ryc. 3.7.1. Schemat wariantowania rozbudowy tras tramwajowych na Gdańsku Południe dla potrzeb III projektu GPKM

We wszystkich tych wariantach z trasami tramwajowymi potok pasażerski autobusowy na Trakcie św. Wojciecha wynosi powyżej 4600 pas./godz. szczytu/1 kierunek, przekraczając ponad 1,5-krotnie przepustowość trasy autobusowej na tej ulicy.
Najmniejsze potoki pasażerskie występują w wariantach III i IV, dlatego odcinek trasy P-P jest najmniej racjonalny z punktu widzenia obciążenia układu tras tramwajowych na tym obszarze poddanym wariantowaniu zgodnym z III projektem GPKM i można z niego zrezygnować w konstrukcji docelowego układu tras tramwajowych na Gdańsku Południe.
Dopiero uruchomienie powiązania zachodniego wyraźnie poprawia obciążenie tych odcinków:
– wariant I – max potok 1385 pas./godz. szczytu/1 kierunek,
– wariant II – max potok 1400 pas./godz. szczytu/1 kierunek,
– wariant III – max potok 1250 pas./godz. szczytu/1 kierunek,
– wariant IV – max potok 60 pas./godz. szczytu/1 kierunek.

Wnioski:
1. Racjonalne wykorzystanie (dociążenie potokiem pasażerskim) tras tramwajowych projektowanych w obszarze Gdańska Południe występuje w chwili wybudowania trasy tramwajowej zachodniej, która stanowi istotny skrót wzdłuż pasma metropolii gdańskiej względem przebiegu trasy SKM.
2. Odcinek trasy P-P jest najmniej racjonalny z punktu widzenia obciążenia potokiem pasażerskim układu tras tramwajowych na Gdańsku Południe.

3.8. Warianty budowy tras tramwajowych w dzielnicy Południe

Przeanalizowano następujące trzy warianty tras tramwajowych o kierunku W-Z łączących pętlę tramwajową Jabłoniowa, pętlę tramwajową Witosa (i dalej realizowany tramwaj w ciągu al. Armii Krajowej do węzła przesiadkowego Śródmieście), pętlę Łódzka oraz węzeł integracyjny Czerwony Most pokazane na rycinie 3.8.1:
– wariant a: pętla Jabłoniowa – nowa Warszawska – ul. Witosa – pętla Witosa + nowa Łódzka – pętla Łódzka – ul. Świętokrzyska – nowa Podmiejska – węzeł Czerwony Most (ryc. 76),
– wariant b: pętla Jabłoniowa – nowa Warszawska – ul. Witosa – pętla Witosa – odcinek P-P od pętli Witosa do nowej Podmiejskiej – nowa Podmiejska – węzeł Czerwony Most (ryc. 77),
– wariant c: pętla Jabłoniowa – nowa Warszawska – nowa Łódzka – pętla Łódzka – ul. Świętokrzyska – nowa Podmiejska – węzeł Czerwony Most + odcinek P-P od nowej Podmiejskiej do pętli Witosa (ryc. 78).

Ryc. 3.8.1. Schemat tras tramwajowych na kierunku W-Z pomiędzy pętlą Jabłoniowa i węzłem Czerwony Most

Wyliczono następujące maksymalne potoki na odpowiednich odcinkach tras tramwajowych dla powyższych wariantów:

- wariant a:
  - 1476 pas./godz. szczytu/1 kierunek na nowej Warszawskiej,
  - 1480 pas./godz. szczytu/1 kierunek na nowej Łódzkiej,
  - 1350 pas./godz. szczytu/1 kierunek na Świętokrzyskiej,
  - 2091 pas./godz. szczytu/1 kierunek na nowej Podmiejskiej,
  - 1388 pas./godz. szczytu/1 kierunek na ul. Witosa,
- wariant b:
  - 1310 pas./godz. szczytu/1 kierunek na nowej Warszawskiej,
  - 1740 pas./godz. szczytu/1 kierunek na ul. Witosa,
  - 634 pas./godz. szczytu/1 kierunek na trasie P-P,
  - 2198 pas./godz. szczytu/1 kierunek na nowej Podmiejskiej,
- wariant c:
  - 1351 pas./godz. szczytu/1 kierunek na nowej Warszawskiej,
  - 1300 pas./godz. szczytu/1 kierunek na nowej Łódzkiej,
  - 1670 pas./godz. szczytu/1 kierunek na Świętokrzyskiej,
  - 1780 pas./godz. szczytu/1 kierunek na nowej Podmiejskiej,
  - 878 pas./godz. szczytu/1 kierunek na trasie P-P.

Tabela 3.8.1. Maksymalne potoki pasażerskie tramwajowe na kierunku W-Z od pętli Jabłoniowa do pętli Witosa (i dalej do Śródmieścia) wg zdefiniowanych wariantów tras tramwajowych (pas./godz. szczytu/1 kierunek).

Odcinki tras tramwajowych	nowa Warszawska	nowa Łódzka	Świętokrzyska	nowa Podmiejska	ul. Witosa	trasa P-P
Wariant a	1476	1480	1350	2091	1388	–
Wariant b	1310	–	–	2198	1740	634
Wariant c	1351	1300	1670	1780	–	878

Wnioski:

Z analizy powyższych wariantów zestawionych w tabeli nr 3.8.1 wynika, że najbardziej racjonalna z punktu widzenia docelowego obciążenia poszczególnych odcinków tras tramwajowych potokami pasażerów jest konstrukcja tras tramwajowych wg wariantu a, tzn. kontynuowanie rozbudowy tras tramwajowych od pętli Witosa – ul. Witosa – nową Warszawską – do pętli Jabłoniowa i w dalszym okresie od nowej Warszawskiej w ciągu nowej Łódzkiej do pętli Łódzka i dalej nową Podmiejską do węzła Czerwony Most. Jest to równocześnie wariant najkrótszy pod względem potrzeb budowy nowych tras tramwajowych.

Należy zauważyć, że w wariantach b i c odcinek trasy P-P jest słabo obciążony i można z niego zrezygnować bez istotnych konsekwencji dla sprawności całego podsystemu tramwajowego.

Dlatego rozbudowa tras tramwajowych na Gdańsku Południu powinna się rozpocząć od zdeterminowanej już pętli Witosa do pętli Jabłoniowa. Daje to możliwość dalszej rozbudowy tras tramwajowych w kierunku północnym wzdłuż trasy tramwajowej zachodniej Gdańska do pętli Zaspa lub/i w kierunku Lotniska im. Lecha Wałęsy. Dalsza rozbudowa dzielnicy Południe w kierunku południowym powinna doprowadzić do budowy trasy tramwajowej na nowej Łódzkiej, przez pętlę tramwajową Łódzka i dalej Świętokrzyską i nową Podmiejską do węzła integracyjnego metropolitalnego Czerwony Most. W dalszym etapie wydłużenie trasy z węzła Czerwony Most przez trasę na nowej Chmielnej i Chmielnej i domknięciu układu tras tramwajowych do Podwala Przedmiejskiego w Śródmieściu Gdańska.

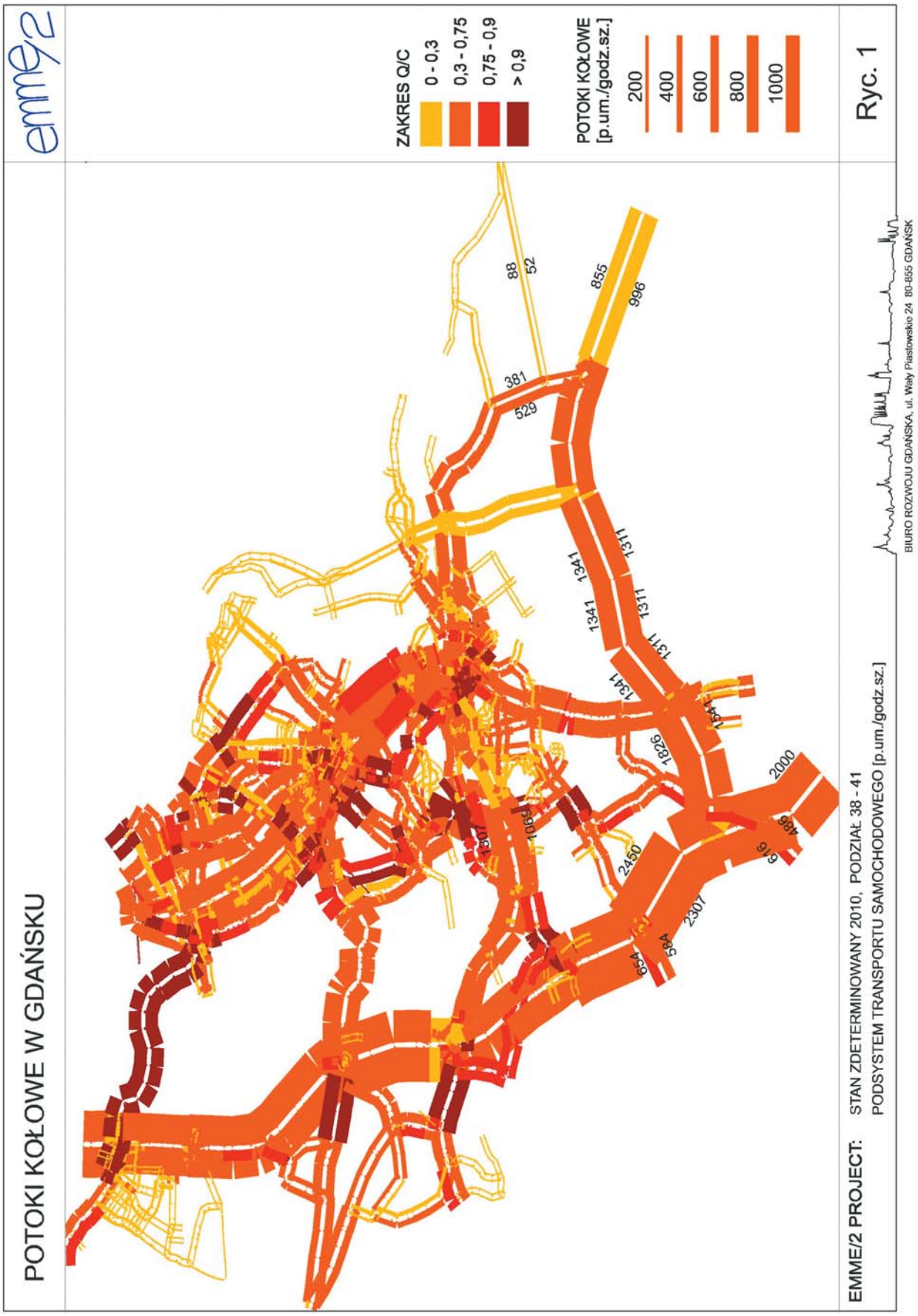
Należy podkreślić, że drugie tramwajowe powiązanie dzielnicy Południe z podsystemem SKM w węźle Czerwony Most spowoduje uelastycznienie systemu tramwajowego w stosunku do zdeterminowanego powiązania w ciągu al. Armii Krajowej, które ma maksymalne pochylenie podłużne trasy tramwajowej na długości ponad 1,5 km i jest wprowadzone do węzła przesiadkowego Gdańsk Śródmieście o ograniczonej przepustowości. Perony tramwajowo-autobusowe węzła przesiadkowego SKM Gdańsk Śródmieście obsługują także trasy tramwajowe i autobusowe dolnego tarasu w kierunku pętli tramwajowych Polski Hak i Stogi i dlatego sumaryczna liczba środków transportu zbiorowego z obu kierunków w stanie wypełnienia struktur, ale bez węzła Czerwony Most przekroczyłaby przepustowość peronów w tym węźle przesiadkowym. Suma liczby tramwajów i autobusów przechodzących przez ten węzeł w jednym kierunku w godzinie szczytu popołudniowego w stanie wypełnienia struktur wyniesie: liczba tramwajów – 60, liczba autobusów – 10, co w jednym cyklu sygnalizacji daje 1,6 tramwaju i 0,26 autobusu. Zakładając nierównomierność ruchu środków transportu zbiorowego i korzystanie z jednej krawędzi peronowej przez tramwaje i autobusy, przekracza ona przepustowość peronów, które mają całkowitą długość w jednym kierunku ruchu ok. 100 m.

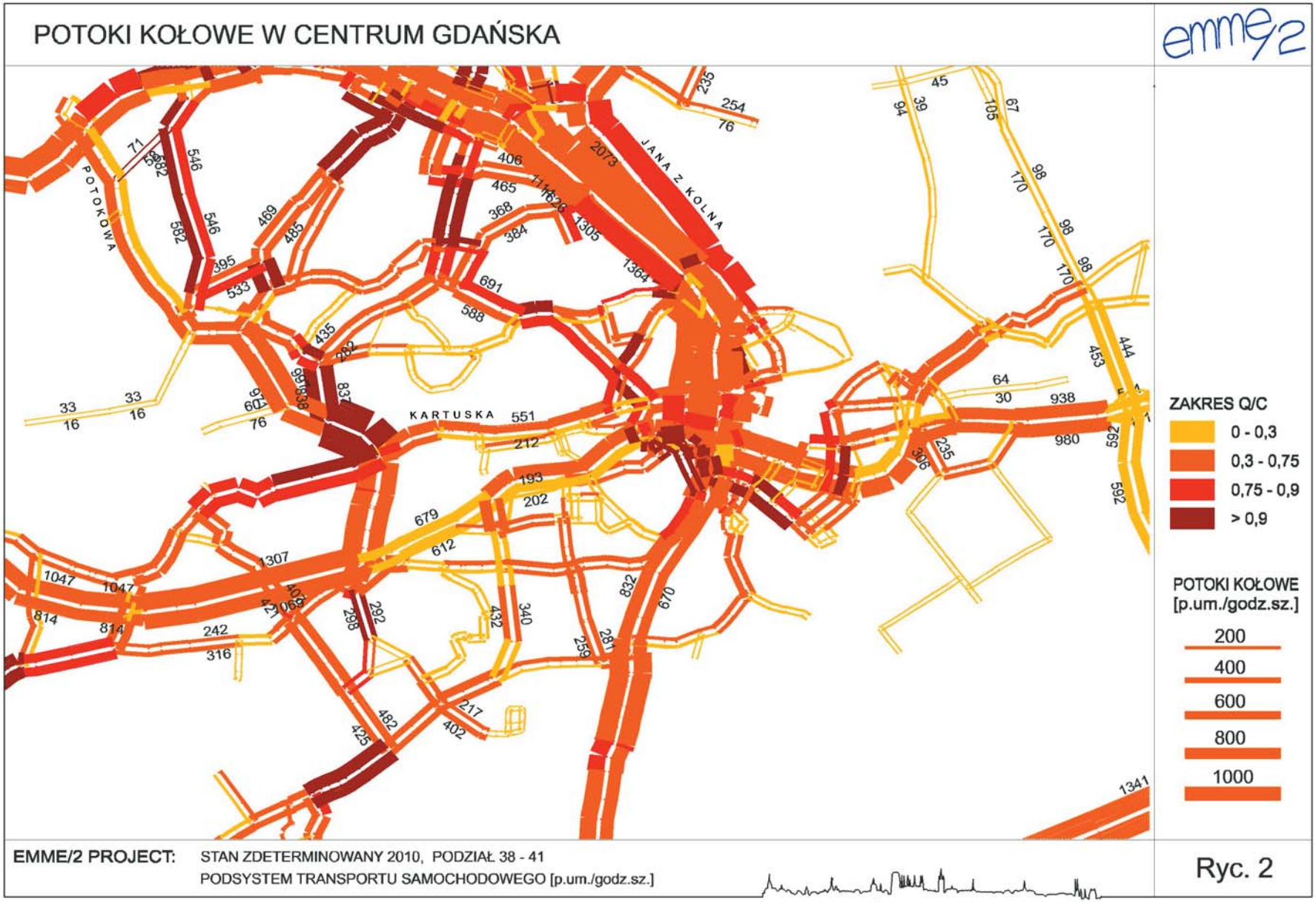
Należy podkreślić, że struktura funkcjonalno-przestrzenna węzła integracyjnego Czerwony Most nie ma praktycznie żadnych ograniczeń przepustowości zarówno dla podsystemów szynowych, jak i kołowych, a także dla przestrzeni pieszych.

4. Zestawienie rycin z prognozami ruchu

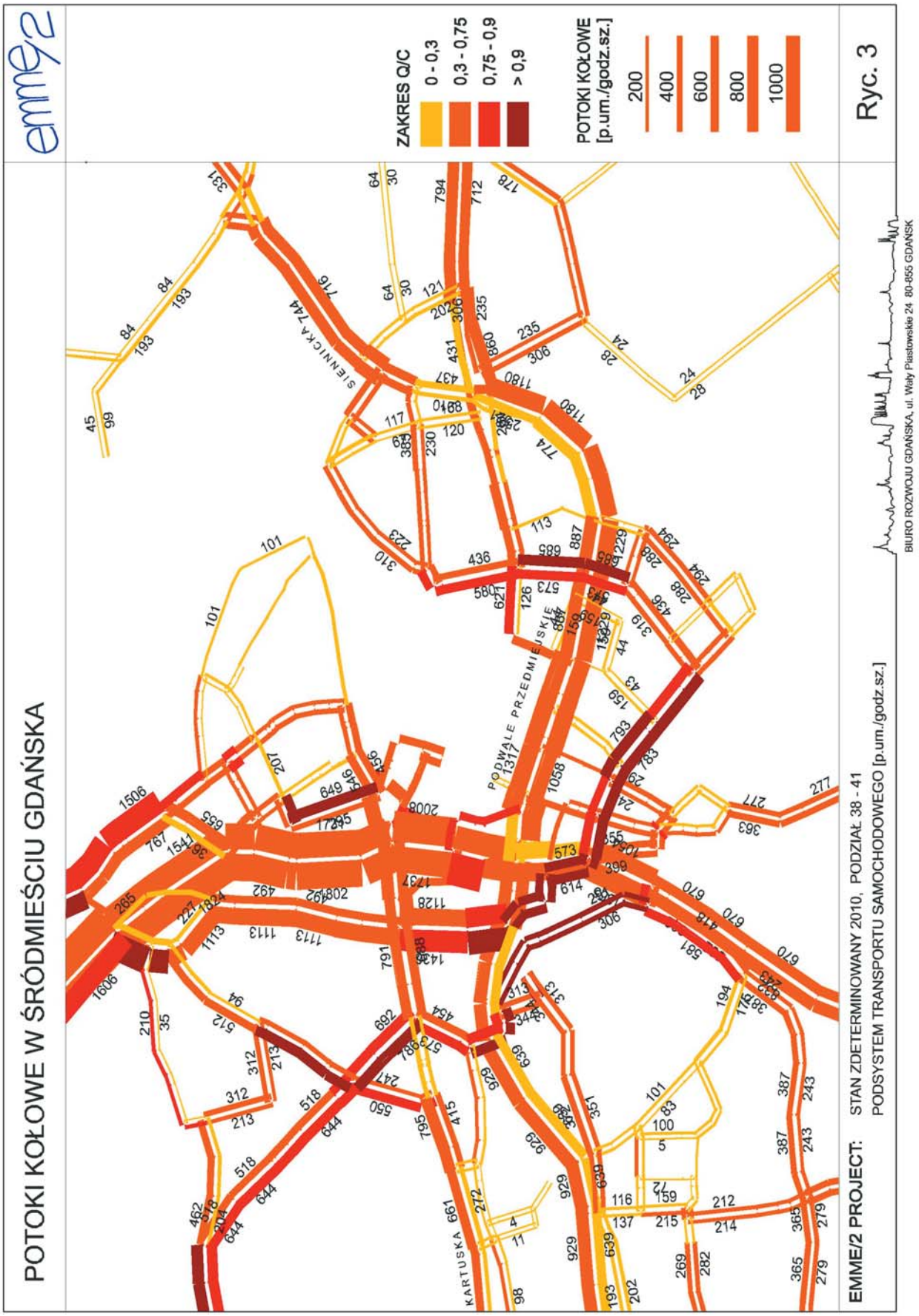
Ryc. 1 Potoki kołowe w Gdańsku. Stan zdeterminowany
Ryc. 2 Potoki kołowe w centrum Gdańska. Stan zdeterminowany
Ryc. 3 Potoki kołowe w Śródmieściu Gdańska. Stan zdeterminowany
Ryc. 4 Potoki kołowe w północnej części miasta Gdańska. Stan zdeterminowany
Ryc. 5 Potoki kołowe w północno-zachodniej części miasta Gdańska. Stan zdeterminowany
Ryc. 6 Potoki kołowe w Gdańsku. Stan perspektywiczny
Ryc. 7 Potoki kołowe w centrum Gdańska. Stan perspektywiczny
Ryc. 8 Potoki kołowe w Śródmieściu Gdańska. Stan perspektywiczny
Ryc. 9 Potoki kołowe w północnej części miasta Gdańska. Stan perspektywiczny
Ryc. 10 Potoki kołowe w północno-zachodniej części miasta Gdańska. Stan perspektywiczny
Ryc. 11 Potoki kołowe w Gdańsku. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 12 Potoki kołowe w centrum Gdańska. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 13 Potoki kołowe w Śródmieściu Gdańska. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 14 Potoki kołowe w północnej części Gdańska. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 15 Potoki kołowe w północno-zachodniej części miasta Gdańska. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 16 Potoki kołowe w Gdańsku. Udział ts=60%. Stan zdeterminowany
Ryc. 17 Potoki kołowe w Gdańsku. Udział ts=60%. Stan perspektywiczny
Ryc. 18 Potoki kołowe w Gdańsku. Udział ts=60%. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 19 Potoki kołowe w Gdańsku. Macierz 2010. Stan 2004
Ryc. 20 Potoki kołowe w Gdańsku. Macierz 2020. Stan zdeterminowany
Ryc. 21 Potoki kołowe w Gdańsku. Macierz 2030. Stan perspektywiczny
Ryc. 22 Potoki kołowe w Śródmieściu Gdańska z nową Wałową. Stan zdeterminowany
Ryc. 23 Potoki kołowe w Śródmieściu Gdańska z nową Wałową. Stan 2004
Ryc. 24 Potoki kołowe w północnej części ramy komunikacyjnej Gdańska. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 25 Potoki kołowe w północnej części Gdańska dla tzw. małej ramy komunikacyjnej Gdańska. Stan perspektywiczny
Ryc. 26 Potoki kołowe w północnej części Gdańska dla tzw. małej ramy komunikacyjnej Gdańska. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 27 Potoki kołowe w północnej części Gdańska dla tzw. Drogi Seledynowej. Stan perspektywiczny
Ryc. 28 Porównanie potoków kołowych w Gdańsku dla dwóch układów ulicznych z wybranymi ulicami lokalnymi i ze wszystkimi ulicami lokalnymi. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 29 Porównanie potoków kołowych w Gdańsku dla dwóch układów ulicznych ze wszystkimi ulicami lokalnymi i bez ulic lokalnych. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 30 Porównanie potoków kołowych w Gdańsku dla dwóch układów ulicznych bez ulic lokalnych i z wybranymi ulicami lokalnymi. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 31 Potoki kołowe na skrzyżowaniu nowej Słowackiego i ul. Chrzanowskiego 1/4 pasy ruchu (bez Słowackiego). Stan zdeterminowany
Ryc. 32 Potoki kołowe na skrzyżowaniu nowej Słowackiego i ul. Chrzanowskiego 1/4 pasy ruchu (bez Słowackiego). Stan perspektywiczny
Ryc. 33 Potoki kołowe na skrzyżowaniu nowej Słowackiego i ul. Chrzanowskiego 1/4 pasy ruchu (z nową Abrahama i bez Słowackiego). Stan wypełnienia struktur
Ryc. 34 Potoki kołowe na skrzyżowaniu nowej Słowackiego i ul. Chrzanowskiego 1/4 pasy ruchu (z nową Abrahama i Słowackiego). Stan wypełnienia struktur
Ryc. 35 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w Gdańsku. Stan zdeterminowany
Ryc. 36 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w centrum Gdańska. Stan zdeterminowany
Ryc. 37 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w śródmieściu Gdańska. Stan zdeterminowany
Ryc. 38 Potoki pasażerskie na trasach tramwajowych w Gdańsku. Stan zdeterminowany
Ryc. 39 Potoki pasażerskie na trasach tramwajowych w śródmieściu Gdańska. Stan zdeterminowany
Ryc. 40 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w Gdańsku. Stan perspektywiczny
Ryc. 41 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w Gdańsku. Stan perspektywiczny
Ryc. 42 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w śródmieściu Gdańska. Stan perspektywiczny
Ryc. 43 Potoki pasażerskie na trasach tramwajowych w Gdańsku. Stan perspektywiczny
Ryc. 44 Potoki pasażerskie na trasach tramwajowych w centrum Gdańska. Stan perspektywiczny
Ryc. 45 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w Gdańsku. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 46 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w Gdańsku. Stan wypełnienia struktur

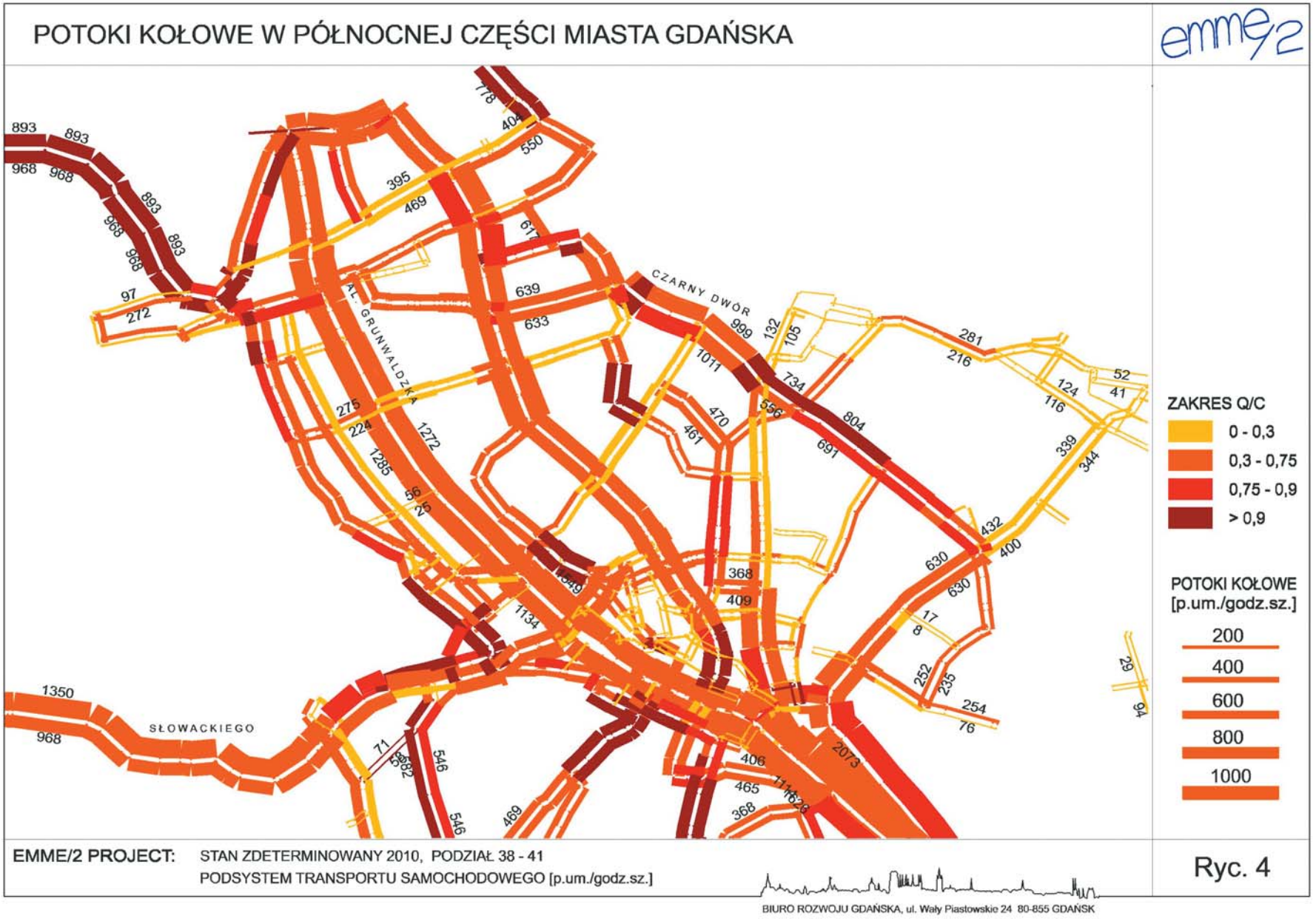
Ryc. 47 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w centrum Gdańska. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 48 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w śródmieściu Gdańska. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 49 Potoki pasażerskie na trasach tramwajowych w Gdańsku. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 50 Potoki pasażerskie na trasach tramwajowych w Gdańsku. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 51 Potoki pasażerskie na trasach tramwajowych w śródmieściu Gdańska. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 52 Potoki pasażerskie z trasą tramwajową W-Z z węzłem Czerwony Most i pętlą Witosa bez pętli nowa Świętokrzyska – nowa Jabłoniowa. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 53 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w Gdańsku dla SKM-u co 6 min. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 54 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w Gdańsku dla SKM-u co 5 min. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 55 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w Gdańsku dla SKM-u co 5 min. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 56 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w Gdańsku dla SKM-u co 3 min. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 57 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w Gdańsku dla SKM-u co 3 min. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 58 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w Gdańsku dla SKM-u co 6 min. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 59 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w Gdańsku dla SKM-u co 6 min. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 60 Porównanie potoków pasażerskich na SKM-ie i tramwaju w ciągu al. Grunwaldzkiej dla częstotliwości SKM-u co 6/3 min. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 61 Porównanie potoków pasażerskich na SKM-ie, trasach tramwajowych i autobusowych dla częstotliwości SKM-u co 6/3 min. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 62 Porównanie potoków pasażerskich na trasie SKM-u i tramwajowej w ciągu al. Grunwaldzkiej w centrum Gdańska dla częstotliwości SKM-u co 6/3 min. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 63 Potoki pasażerskie na trasach tramwajowych w ciągu ul. Obrońców Wybrzeża – Drodze Zielonej – ul. Gdańskiej. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 64 Potoki pasażerskie na trasach tramwajowych w Gdańsku bez pętli tramwajowej w nowej Jabłoniowej i nowej Świętokrzyskiej (bez węzła Czerwony Most). Stan wypełnienia struktur
Ryc. 65 Potoki pasażerskie na trasach tramwajowych w centrum Gdańska z pętlą tramwajową Łódzka (bez węzła integracyjnego Czerwony Most). Stan wypełnienia struktur
Ryc. 66 Potoki pasażerskie na trasach autobusowych w centrum Gdańska (bez węzła Czerwony Most). Stan wypełnienia struktur
Ryc. 67 Potoki pasażerskie na trasach tramwajowych bez pętli nowa Świętokrzyska – nowa Jabłoniowa. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 68 Potoki pasażerskie na trasach tramwajowych w Gdańsku wg III projektu GPKM – wariant I. Stan perspektywiczny
Ryc. 69 Potoki pasażerskie na trasach tramwajowych w Gdańsku wg III projektu GPKM – wariant II. Stan perspektywiczny
Ryc. 70 Potoki pasażerskie na trasach tramwajowych w Gdańsku wg III projektu GPKM – wariant III. Stan perspektywiczny
Ryc. 71 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w Gdańsku wg III projektu GPKM – wariant I. Stan perspektywiczny
Ryc. 72 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w Gdańsku wg III projektu GPKM – wariant II. Stan perspektywiczny
Ryc. 73 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w Gdańsku wg III projektu GPKM – wariant III. Stan perspektywiczny
Ryc. 74 Potoki pasażerskie na trasach tramwajowych w Gdańsku wg III projektu GPKM – wariant IV. Stan perspektywiczny
Ryc. 75 Potoki pasażerskie na trasach podsystemów transportu zbiorowego w Gdańsku wg III projektu GPKM – wariant IV. Stan perspektywiczny
Ryc. 76 Potoki pasażerskie z wariantem trasy tramwajowej na nowej Łódzkiej do węzła Czerwony Most. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 77 Potoki pasażerskie z wariantem trasy tramwajowej na nowej Łódzkiej do węzła Czerwony Most. Stan wypełnienia struktur
Ryc. 78 Potoki pasażerskie z wariantem trasy tramwajowej na nowej Łódzkiej i nowej Sikorskiego do węzła Czerwony Most. Stan wypełnienia struktur

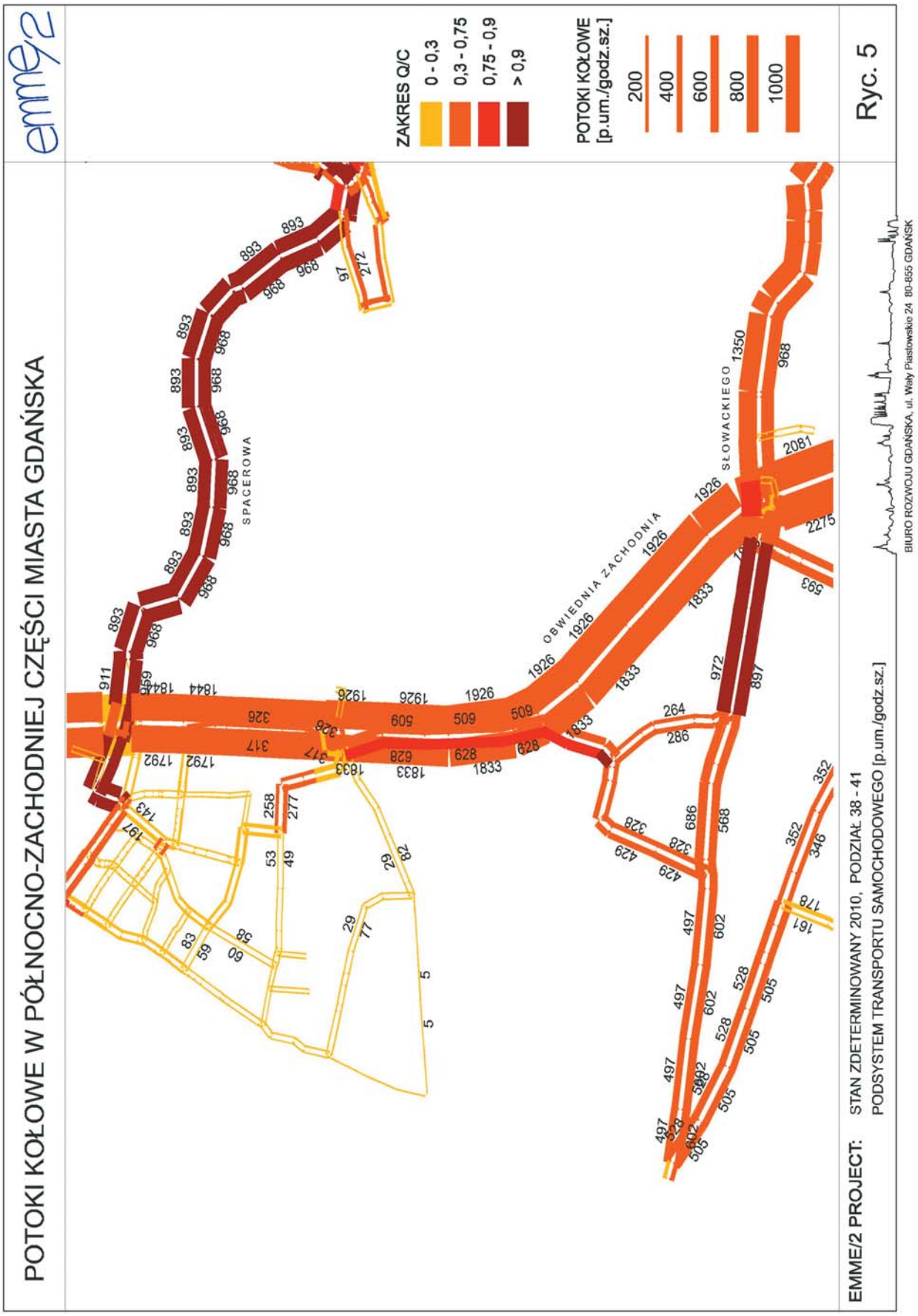

POTOKI KOŁOWE W GDAŃSKU
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE
[p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
88
52
855
996
381
529
1341
1341
1311
1311
1341
1826
2000
1541
1907
1907
2450
2307
584
459
619
486
EMME/2 PROJECT:
STAN ZDETERMINOWANY 2010, PODZIAŁ: 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
Ryc. 1

POTOKI KOŁOWE W CENTRUM GDAŃSKA
emme/2
POTOKOWA
JANA Z KOLNA
KARTUSKA
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE
[p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
EMME/2 PROJECT: STAN ZDETERMINOWANY 2010, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

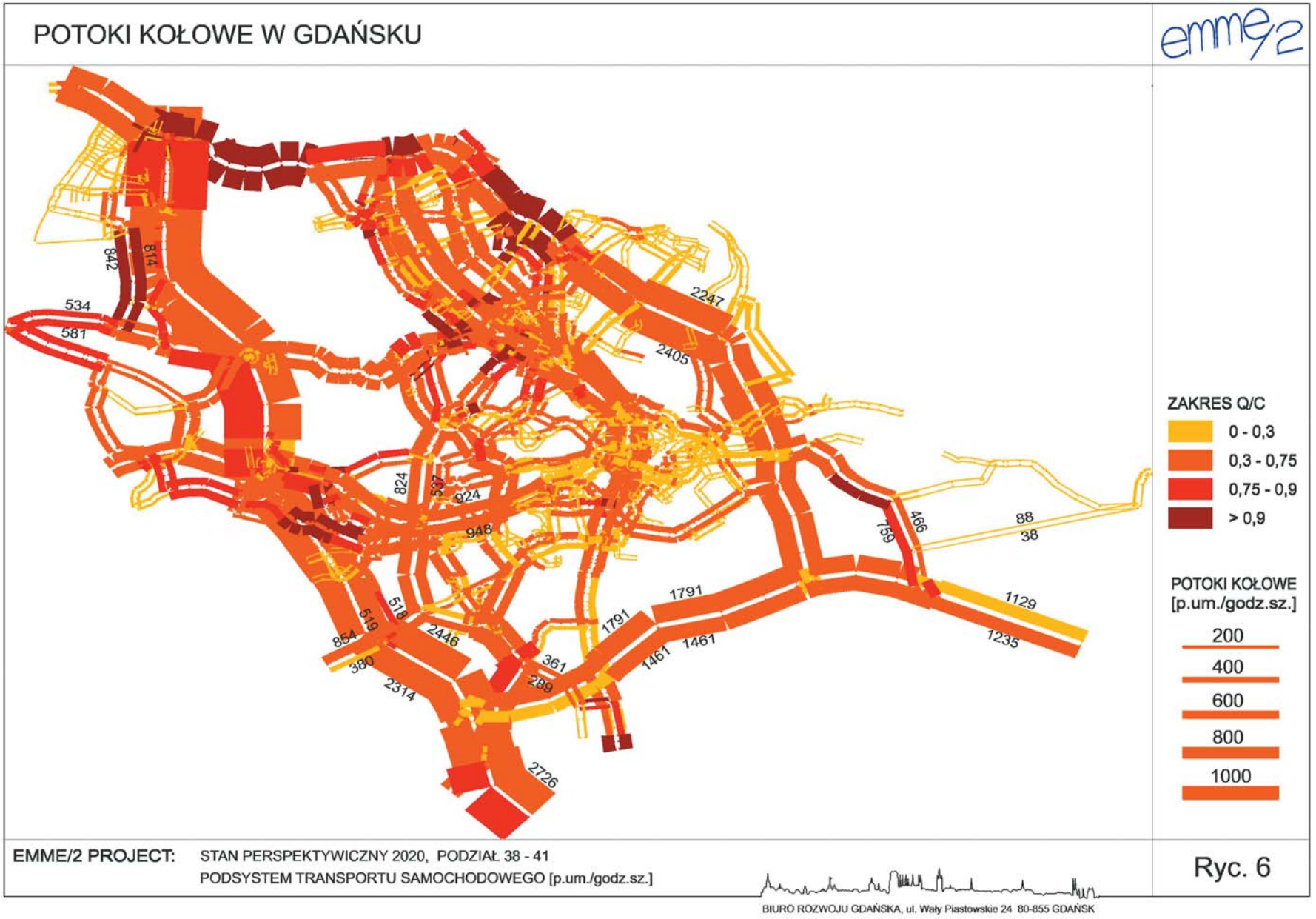
Ryc. 2

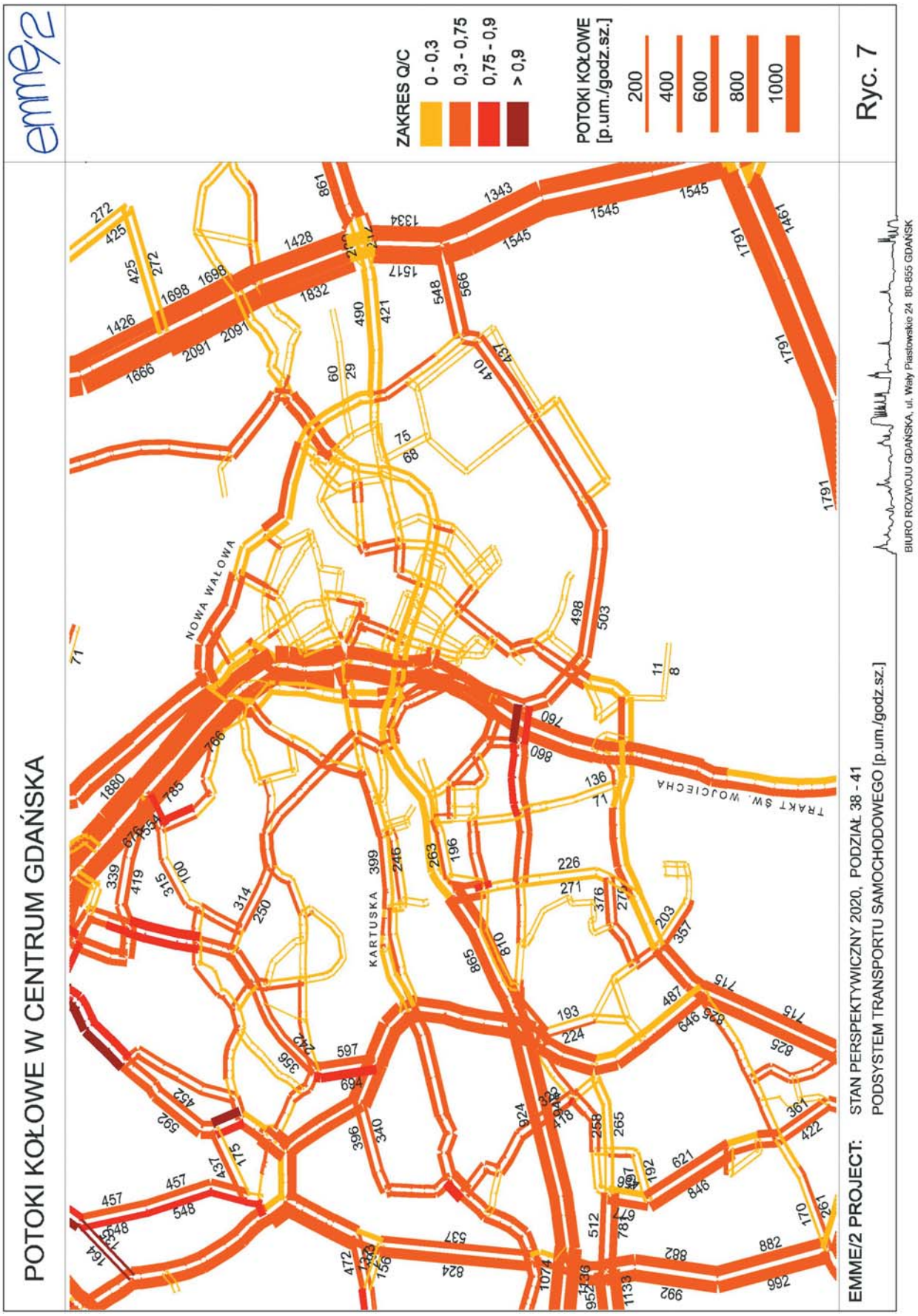

POTOKI KOŁOWE W ŚRÓDMIEŚCIU GDAŃSKA
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
Ryc. 3
EMME/2 PROJECT: STAN ZDETERMINOWANY 2010, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
SIENNICKA
PODWALE PRZEDMIEJSKIE
KARTUSKA

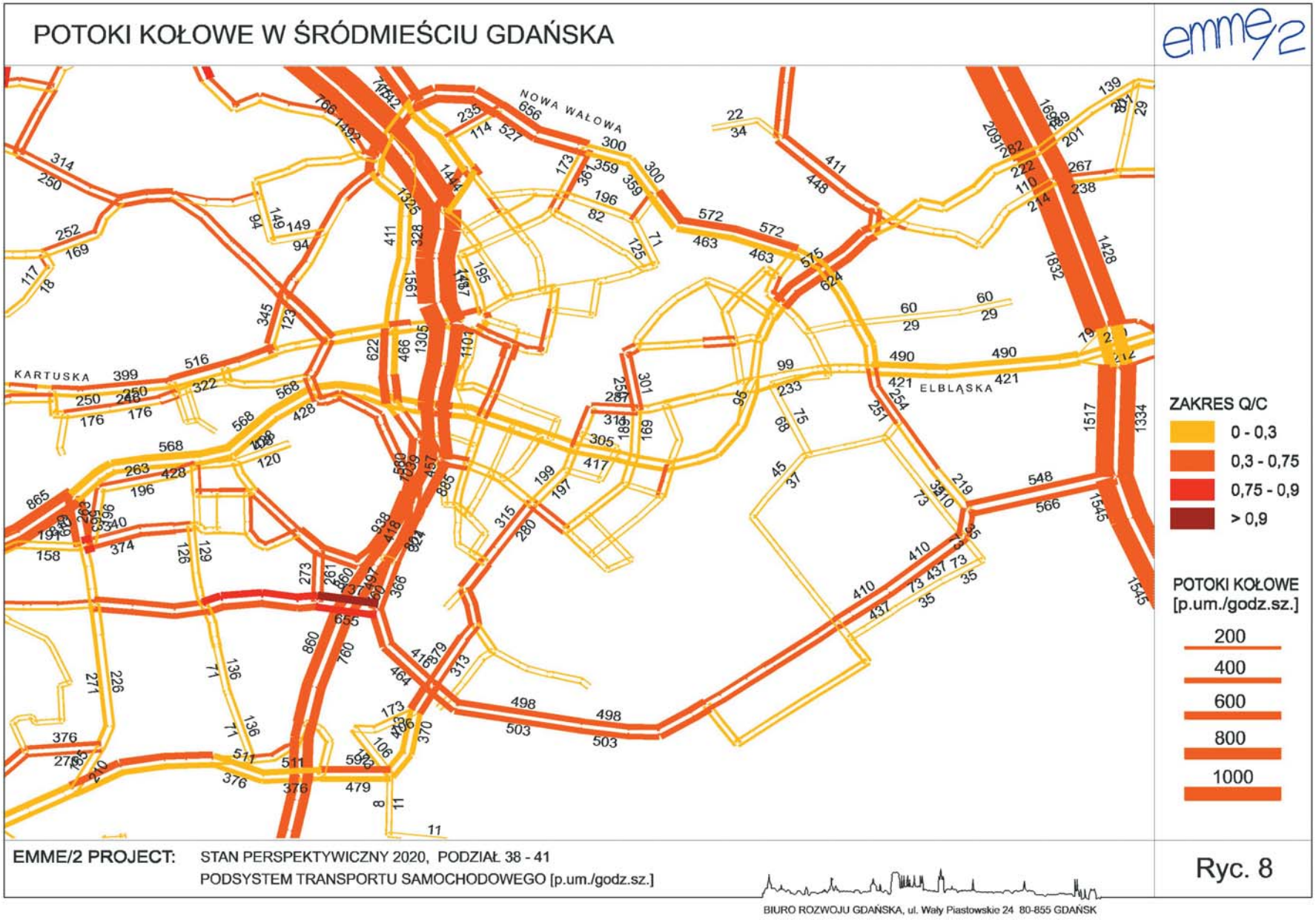

POTOKI KOŁOWE W PÓŁNOCNEJ CZĘŚCI MIASTA GDAŃSKA
emme/2
AL. GRUNWALDZKA
CZARNY DWÓR
SŁOWACKIEGO
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE
[p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
EMME/2 PROJECT: STAN ZDETERMINOWANY 2010, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
Ryc. 4
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

POTOKI KOŁOWE W PÓŁNOCNO-ZACHODNIEJ CZĘŚCI MIASTA GDAŃSKA
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
SPACEROWA
OBWIEDNIA ZACHODNIA
SŁOWACKIEGO
EMME/2 PROJECT: STAN ZDETERMINOWANY 2010, PODZIAŁ: 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

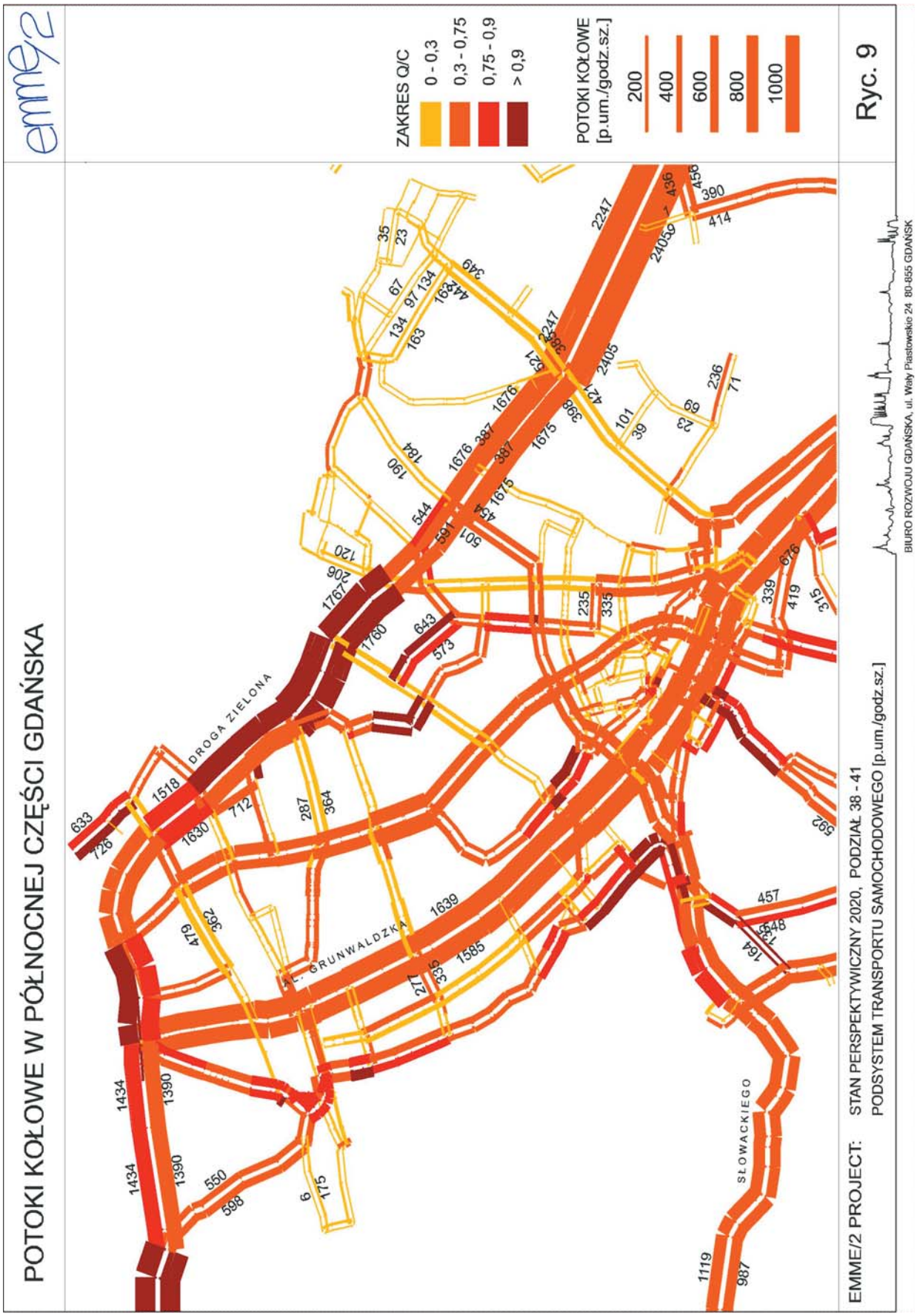
Ryc. 5

POTOKI KOŁOWE W GDAŃSKU
emme/2
842
814
534
581
2247
2405
824
537
924
948
759
466
88
38
1791
1129
1235
1791
1461
1461
519
518
854
2446
361
289
380
2314
2726
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE
[p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
Ryc. 6
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

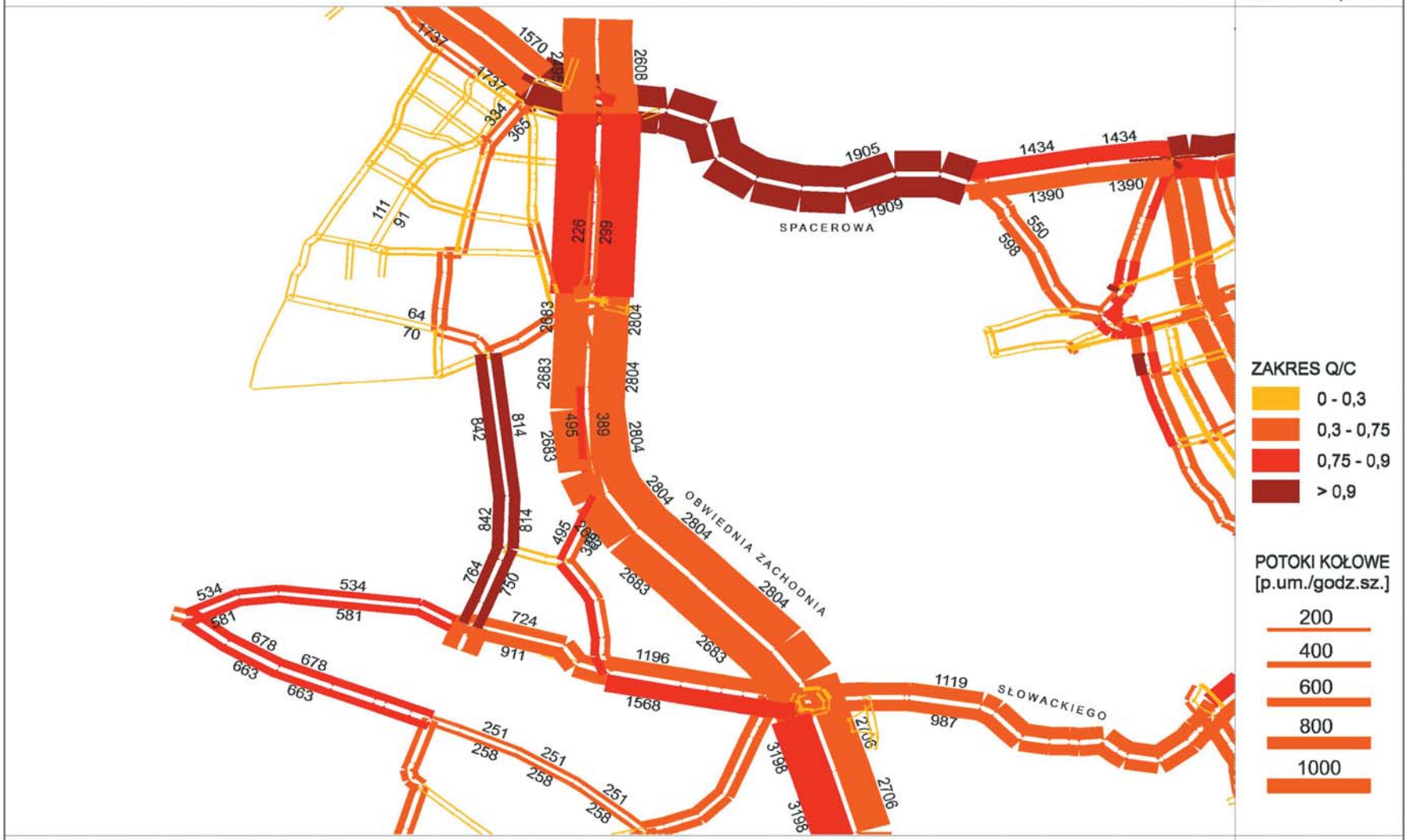

POTOKI KOŁOWE W CENTRUM GDAŃSKA
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
NOWA WAŁOWA
KARTUSKA
TRAKT ŚW. WOJCIECHA
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
Ryc. 7

POTOKI KOŁOWE W ŚRÓDMIEŚCIU GDAŃSKA
emme/2
NOWA WAŁOWA
KARTUSKA
ELBLĄSKA
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE
[p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

Ryc. 8

POTOKI KOŁOWE W PÓŁNOCNEJ CZĘŚCI GDAŃSKA
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
DROGA ZIELONA
AL. GRUNWALDZKA
SŁOWACKIEGO
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
Ryc. 9

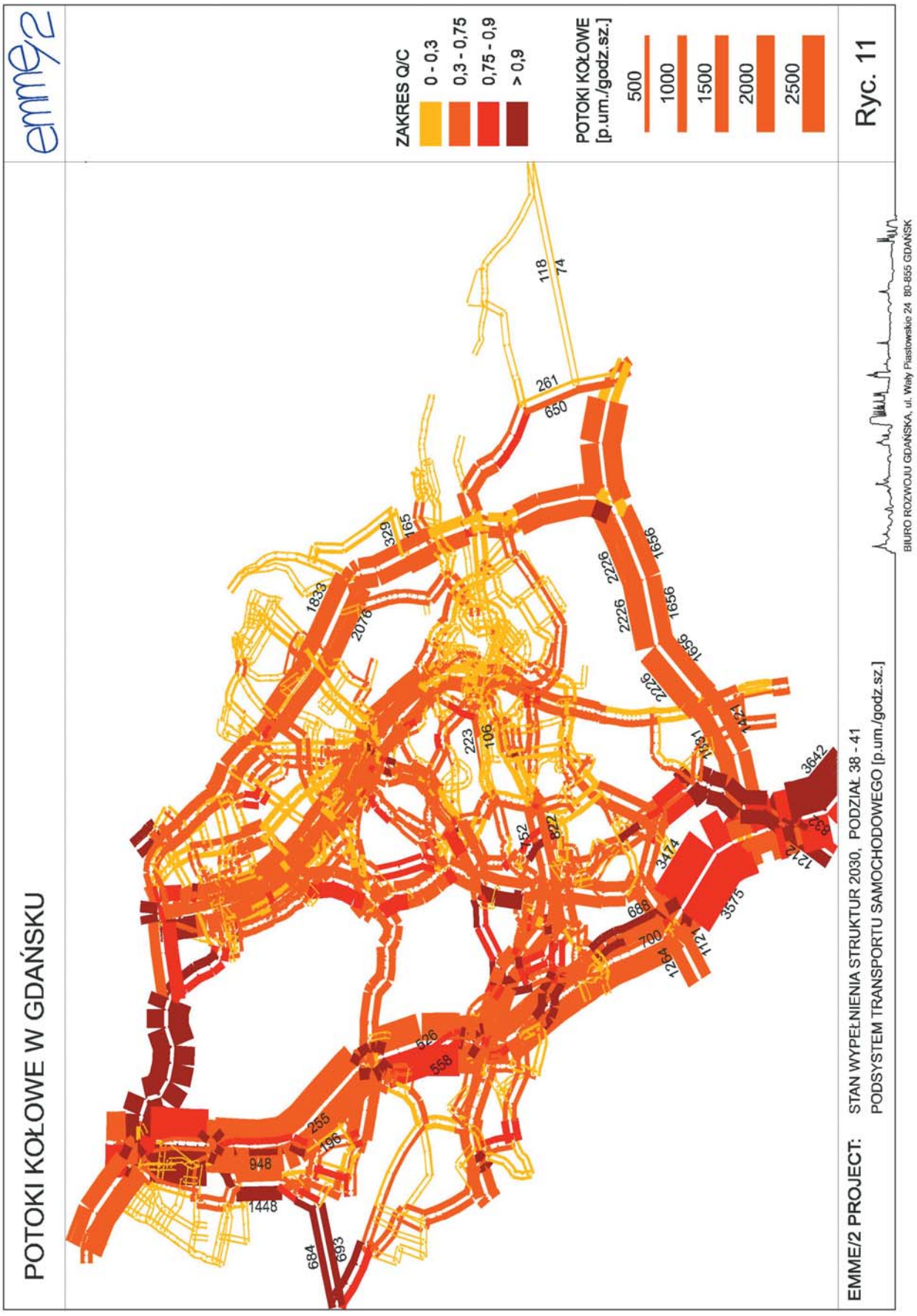
POTOKI KOŁOWE W PÓŁNOCNO-ZACHODNIEJ CZĘŚCI MIASTA GDAŃSKA

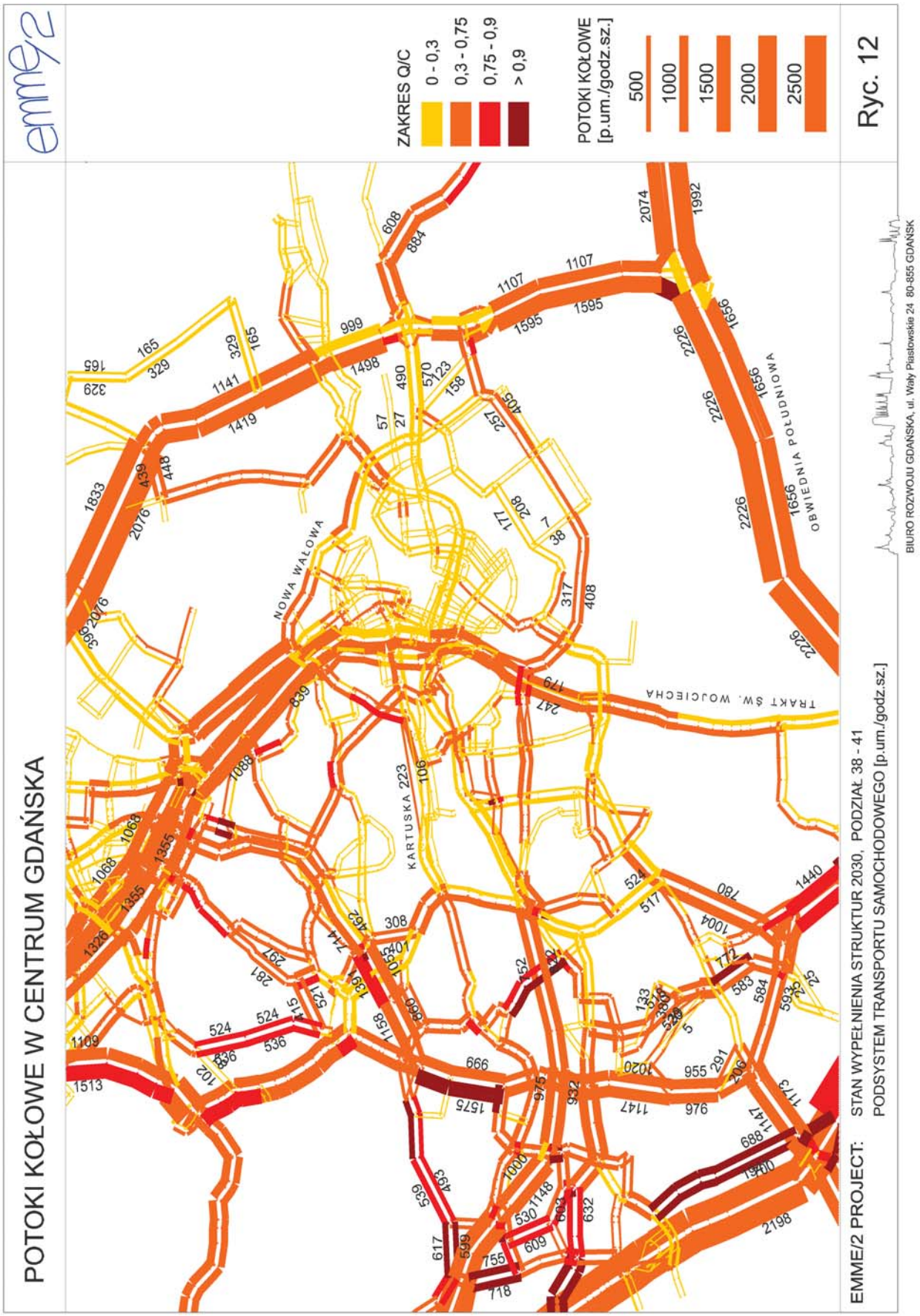

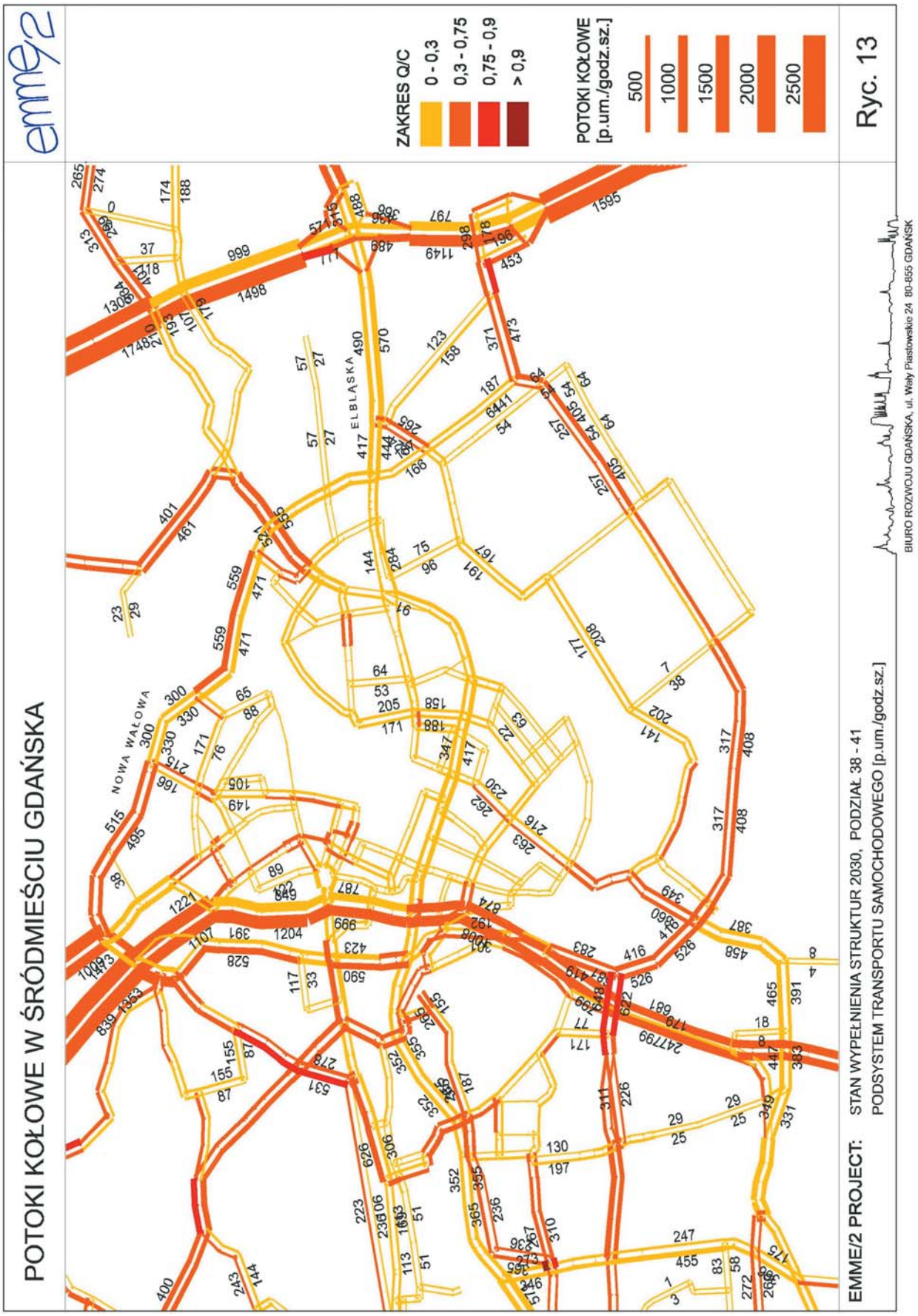

EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]

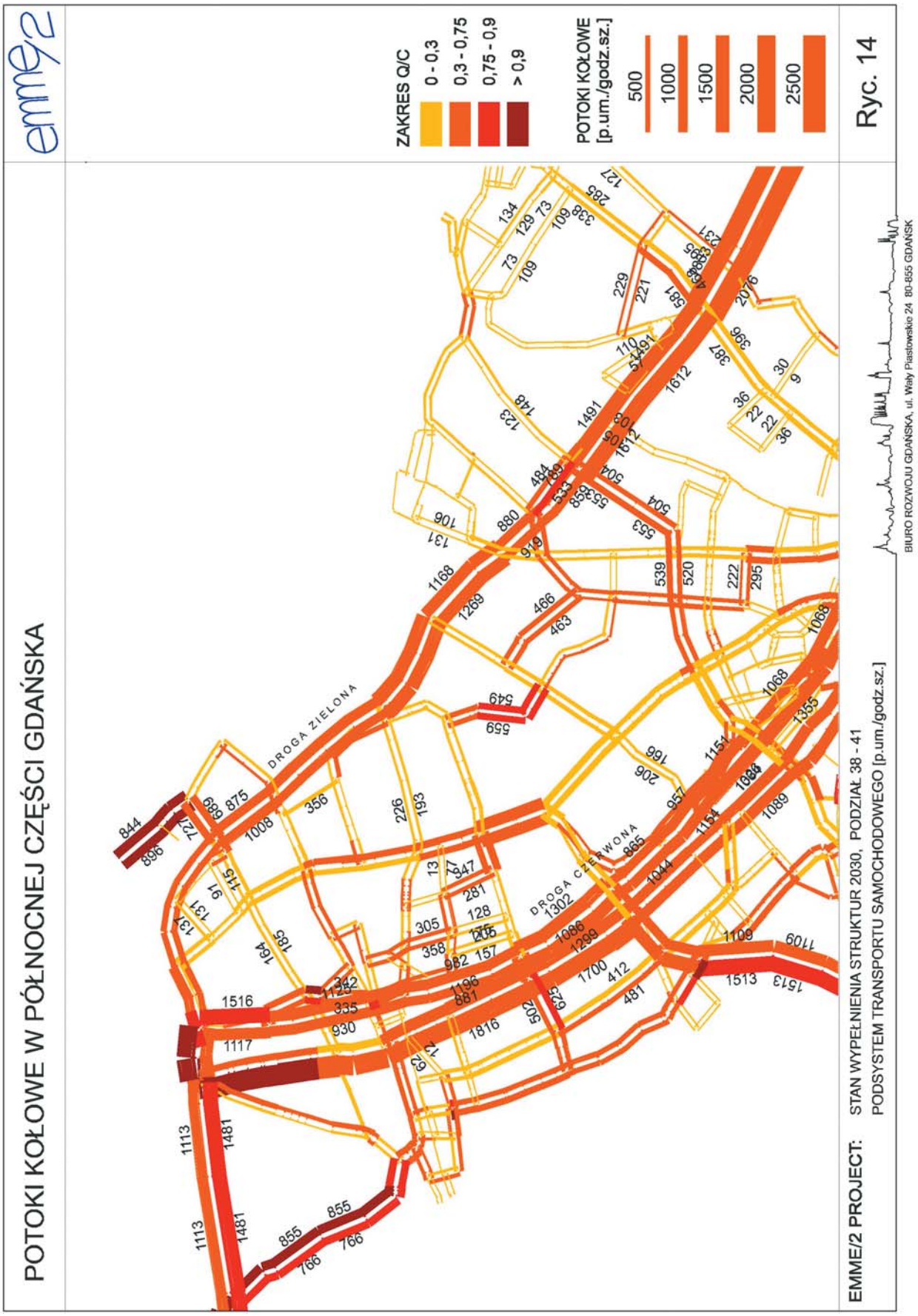
Ryc. 10

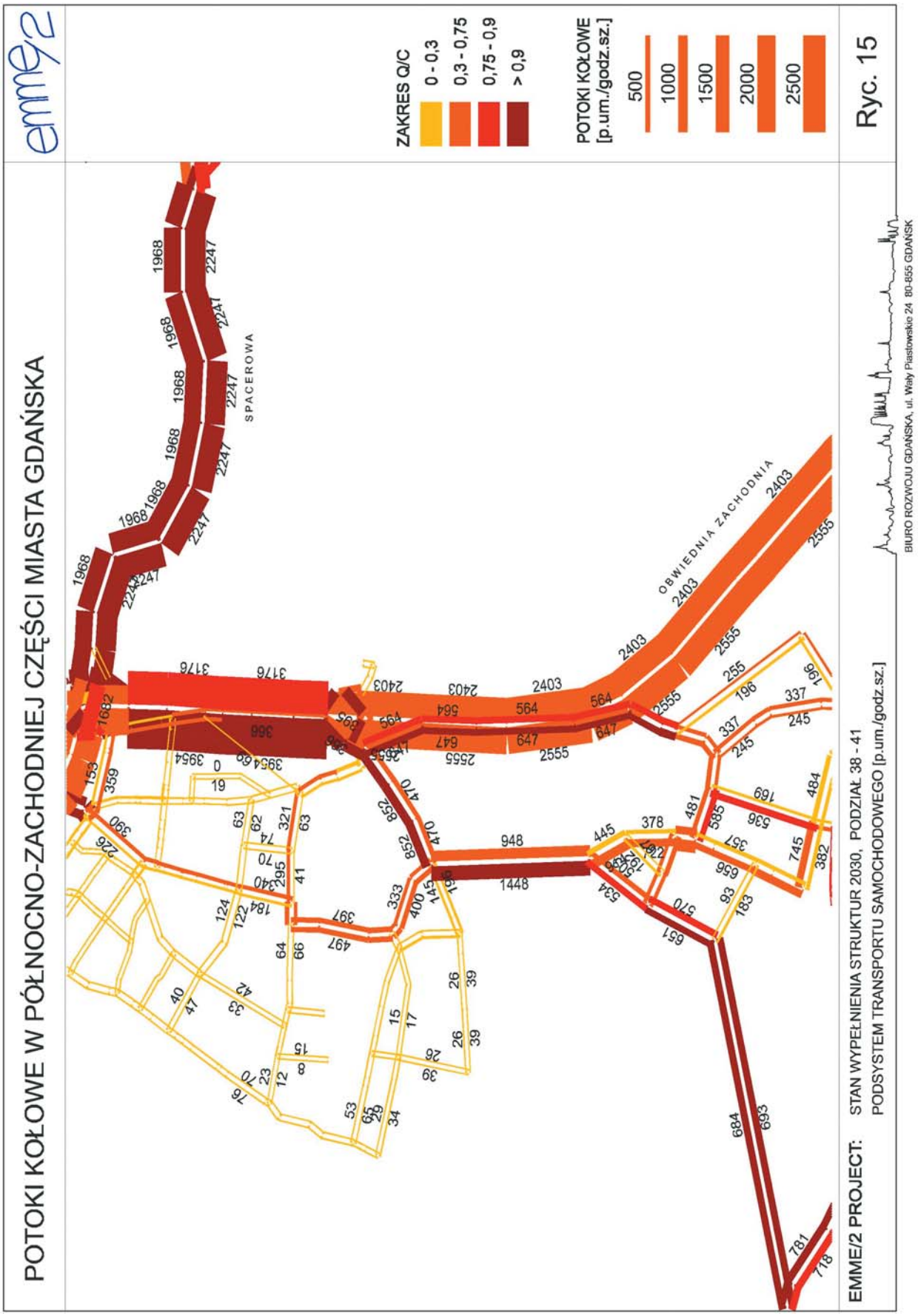
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

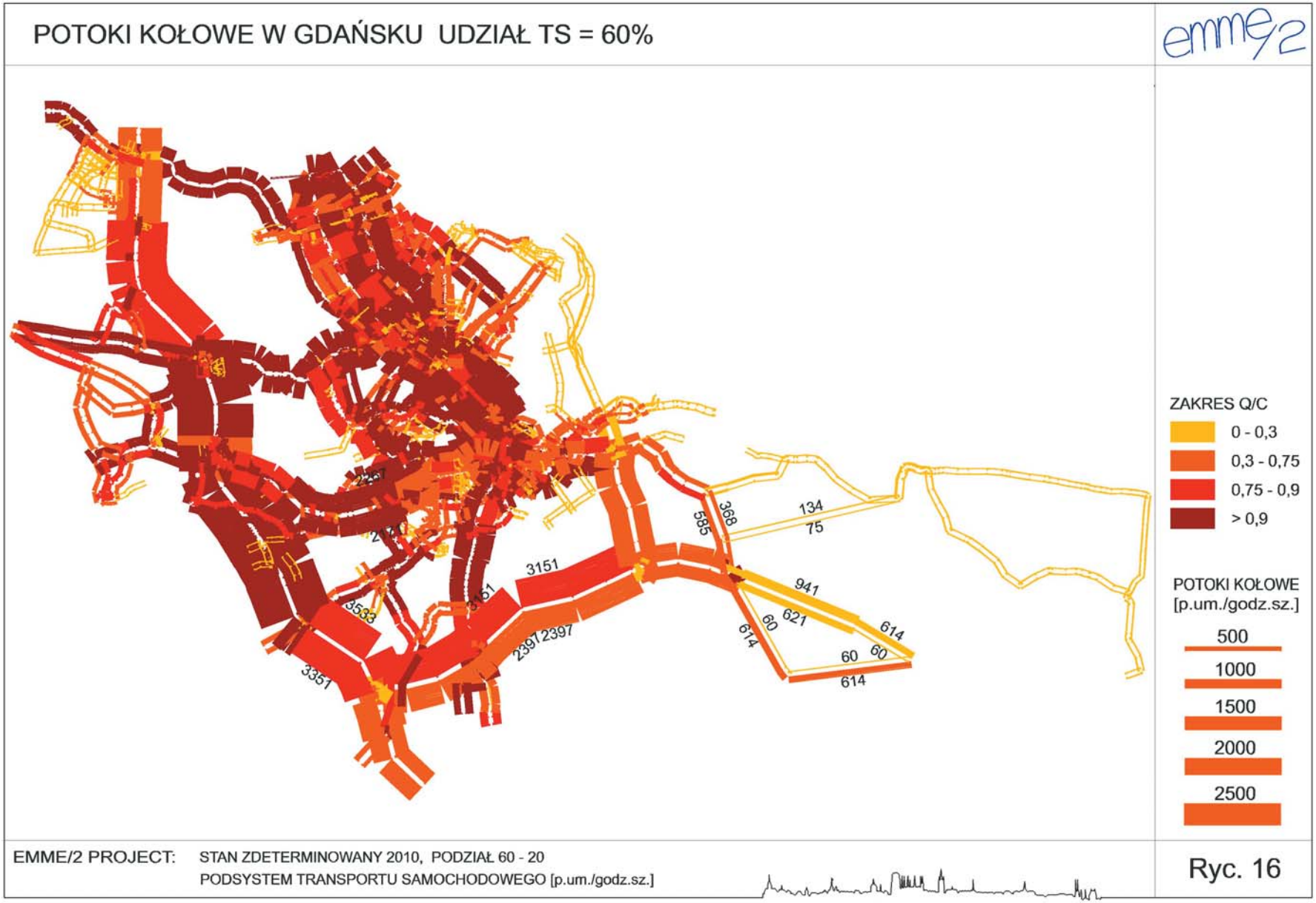

POTOKI KOŁOWE W GDAŃSKU
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE
[p.um./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 11
EMME/2 PROJECT:
STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

POTOKI KOŁOWE W CENTRUM GDAŃSKA
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 12
NOWA WAŁOWA
KARTUSKA 223
TRAKT ŚW. WOJCIECHA
OBWIEDNIA POŁUDNIOWA
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

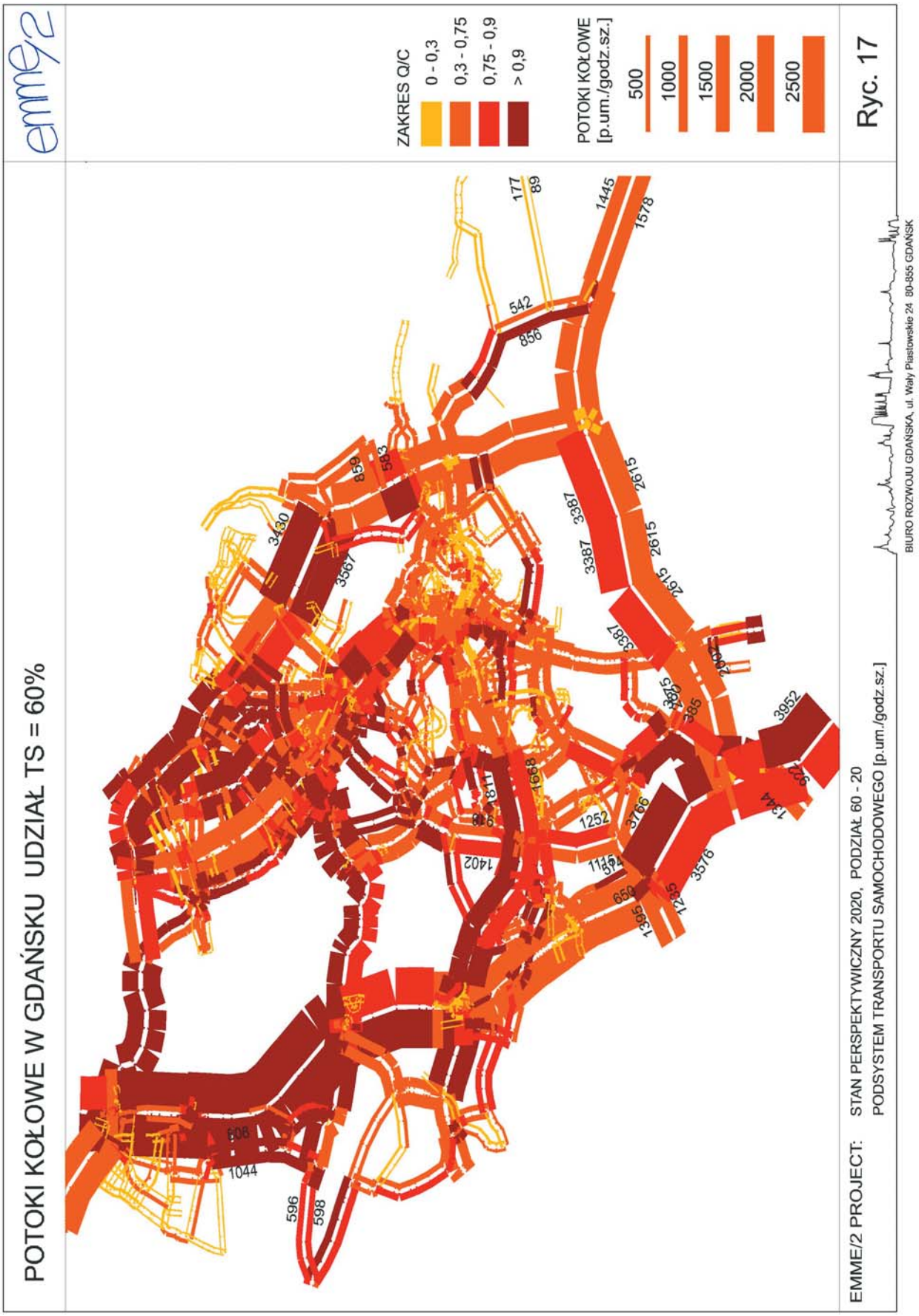

POTOKI KOŁOWE W ŚRÓDMIEŚCIU GDAŃSKA
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 13
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
NOWA WAŁOWA
ELBLĄSKA

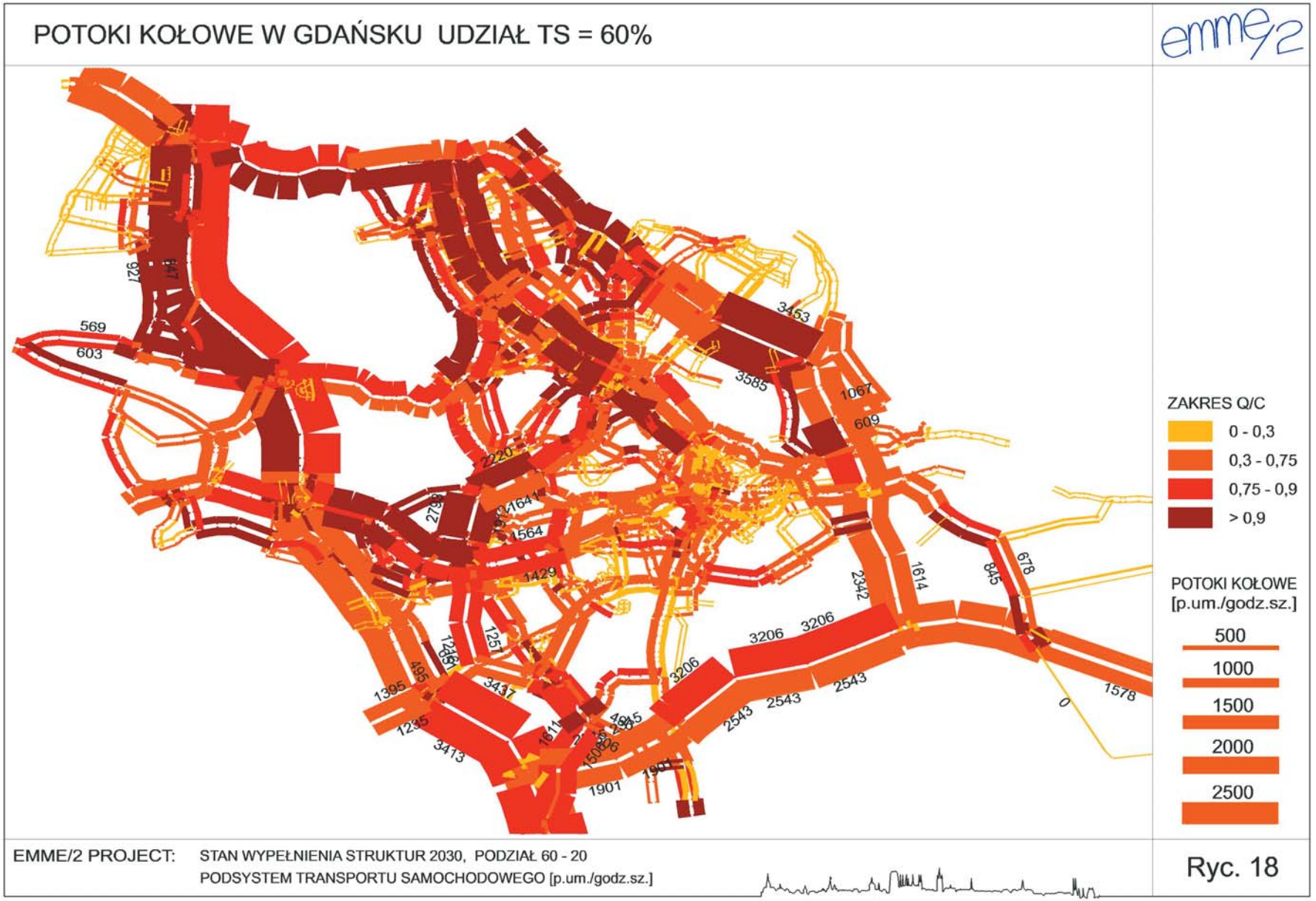

POTOKI KOŁOWE W PÓŁNOCNEJ CZĘŚCI GDAŃSKA
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
DROGA ZIELONA
DROGA CZERWONA
Ryc. 14
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

POTOKI KOŁOWE W PÓŁNOCNO-ZACHODNIEJ CZĘŚCI MIASTA GDAŃSKA
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
SPACEROWA
OBWIEDNIA ZACHODNIA
Ryc. 15
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

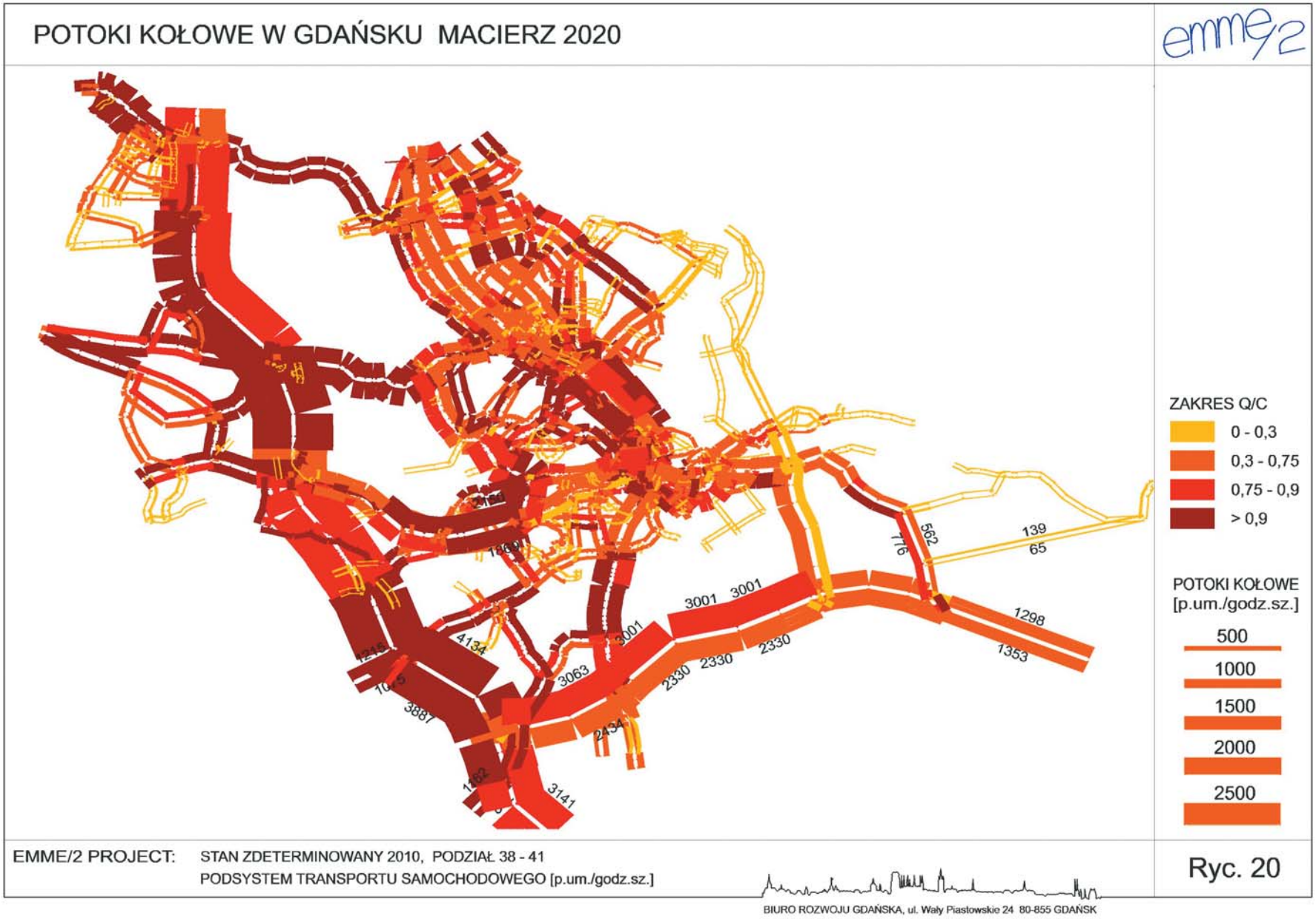

POTOKI KOŁOWE W GDAŃSKU UDZIAŁ TS = 60%
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE
[p.um./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
585
368
134
75
941
621
60
614
60
60
614
614
3151
3151
3533
2397
2397
3351
EMME/2 PROJECT: STAN ZDETERMINOWANY 2010, PODZIAŁ 60 - 20
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

Ryc. 16

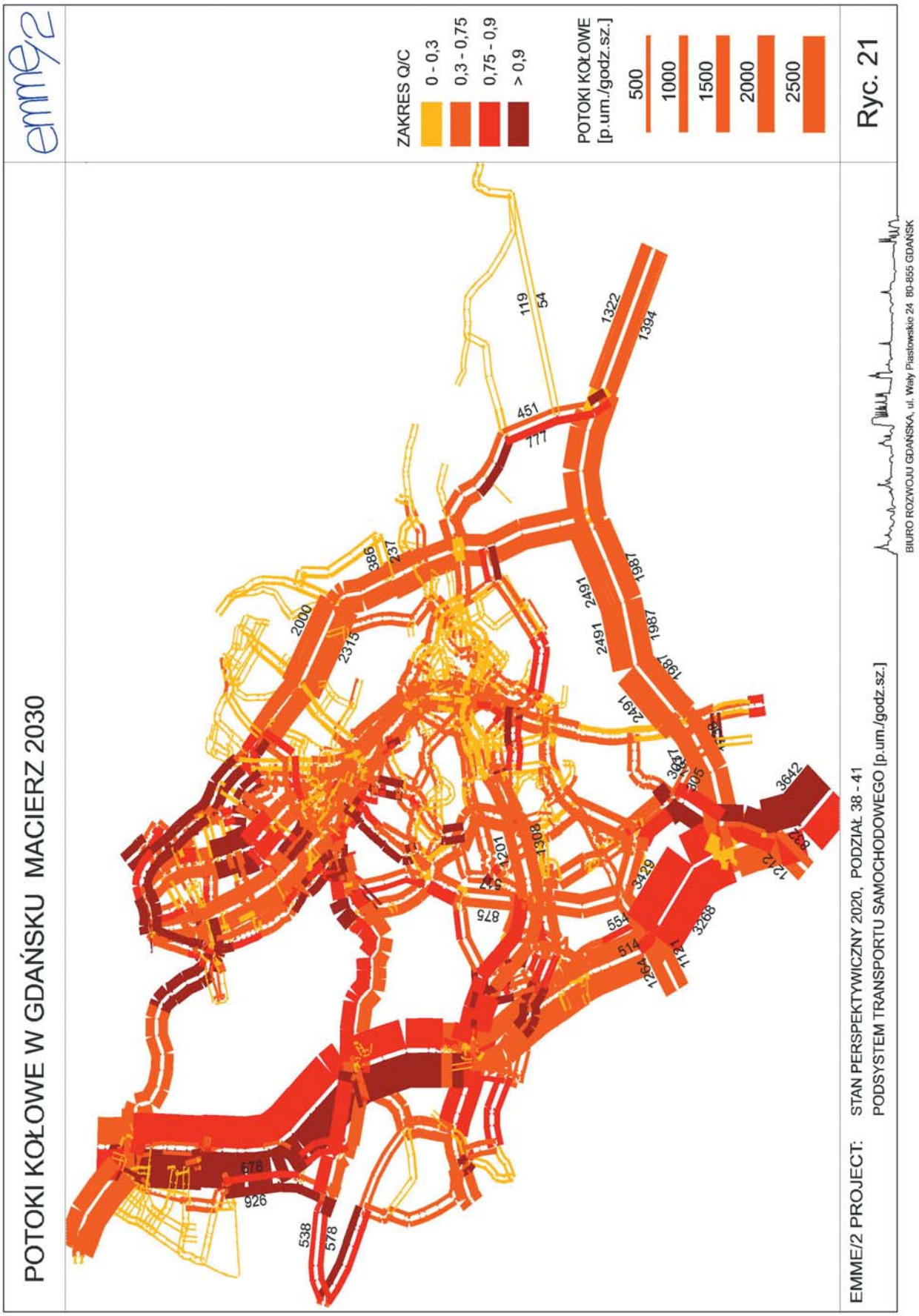

POTOKI KOŁOWE W GDAŃSKU UDZIAŁ TS = 60%
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 17
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 60 - 20
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

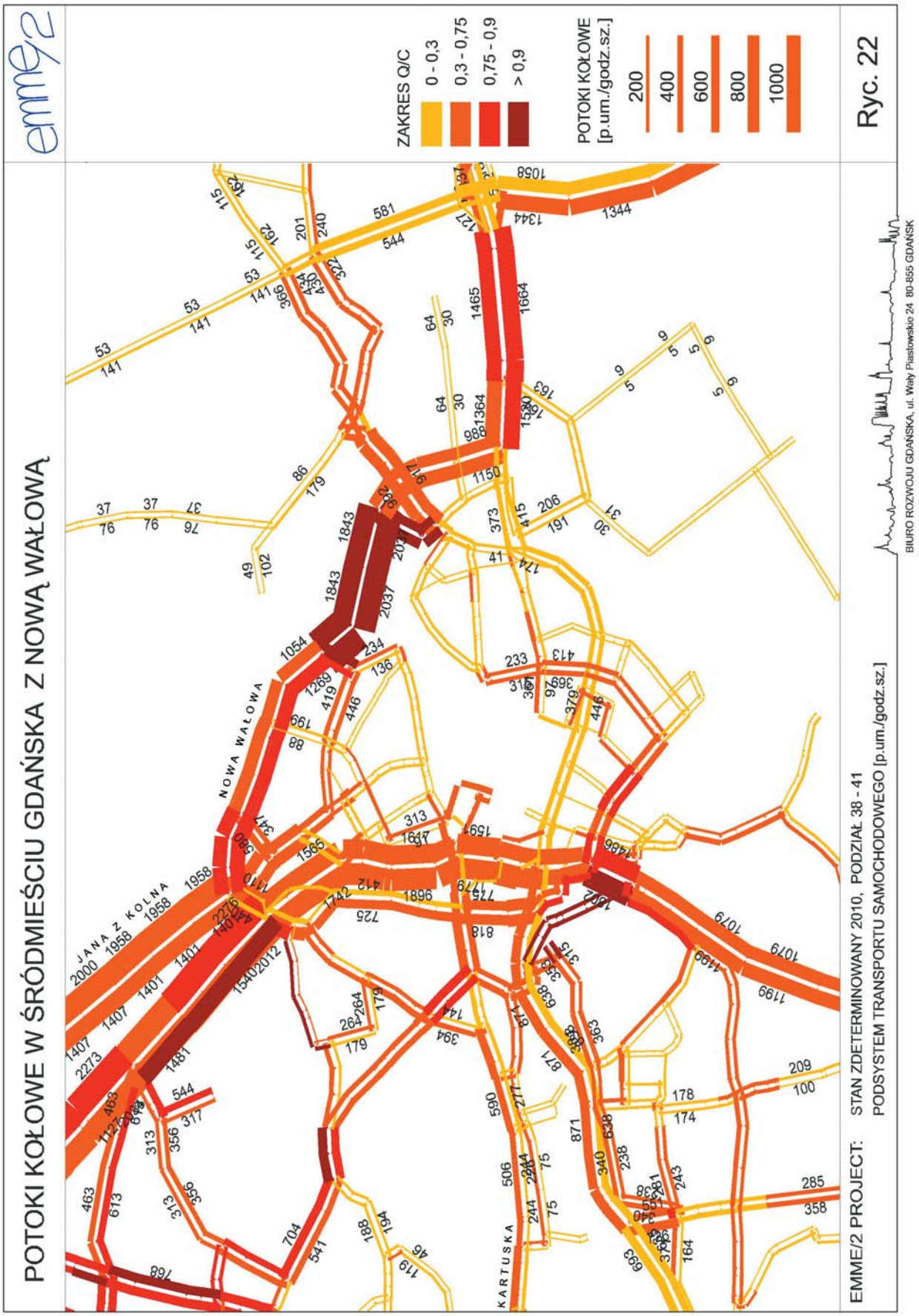

POTOKI KOŁOWE W GDAŃSKU UDZIAŁ TS = 60%
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE
[p.um./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
569
603
3453
3585
1067
609
2220
1564
1429
2342
1614
845
678
3206
3206
3206
2543
2543
2543
1578
0
1395
1235
3413
3437
1901
1901
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 60 - 20
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
Ryc. 18

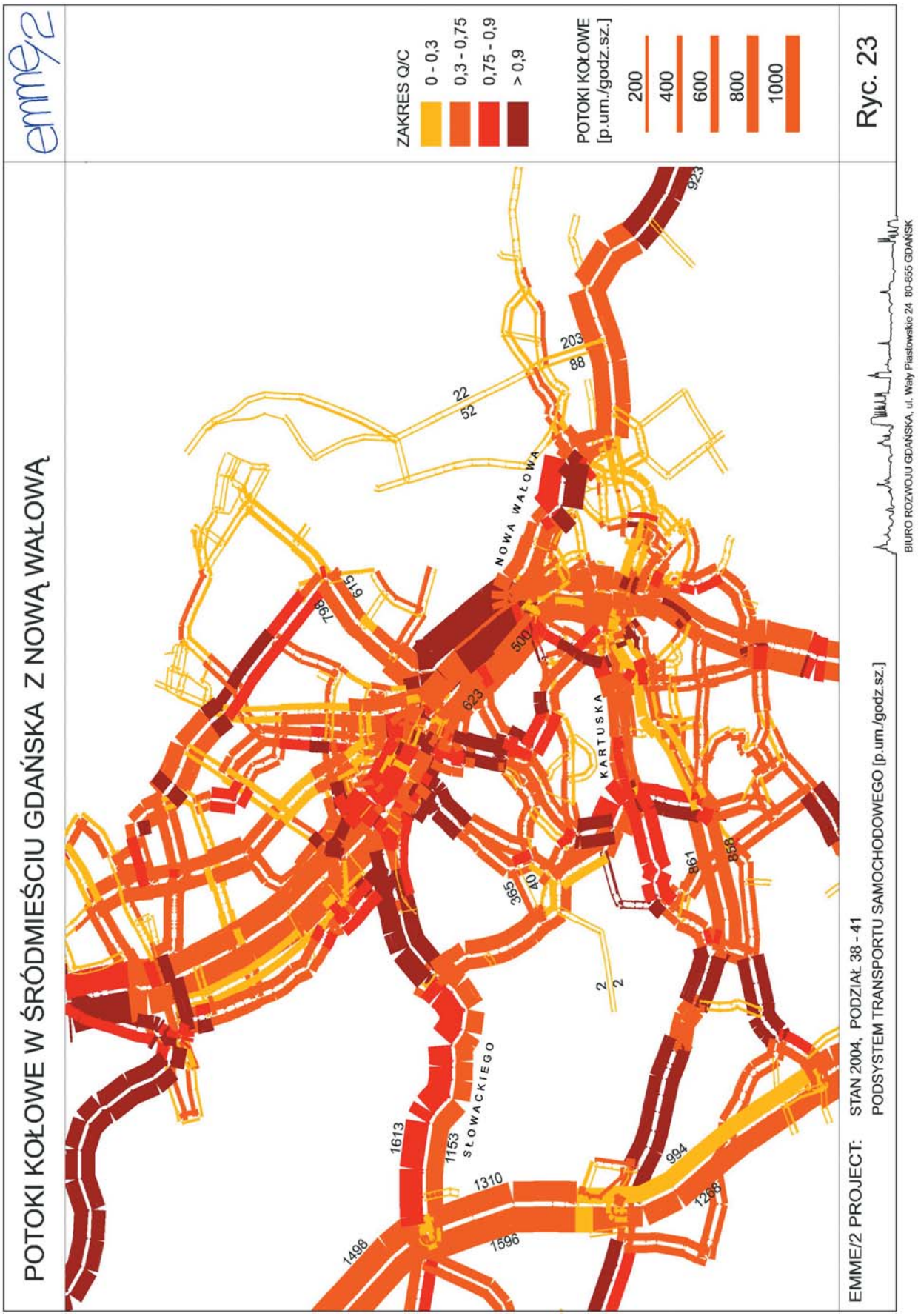

POTOKI KOŁOWE W GDAŃSKU MACIERZ 2010
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
496
341
1858
1808
639
594
872
1124
954
EMME/2 PROJECT: STAN 2004, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
Ryc. 19
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

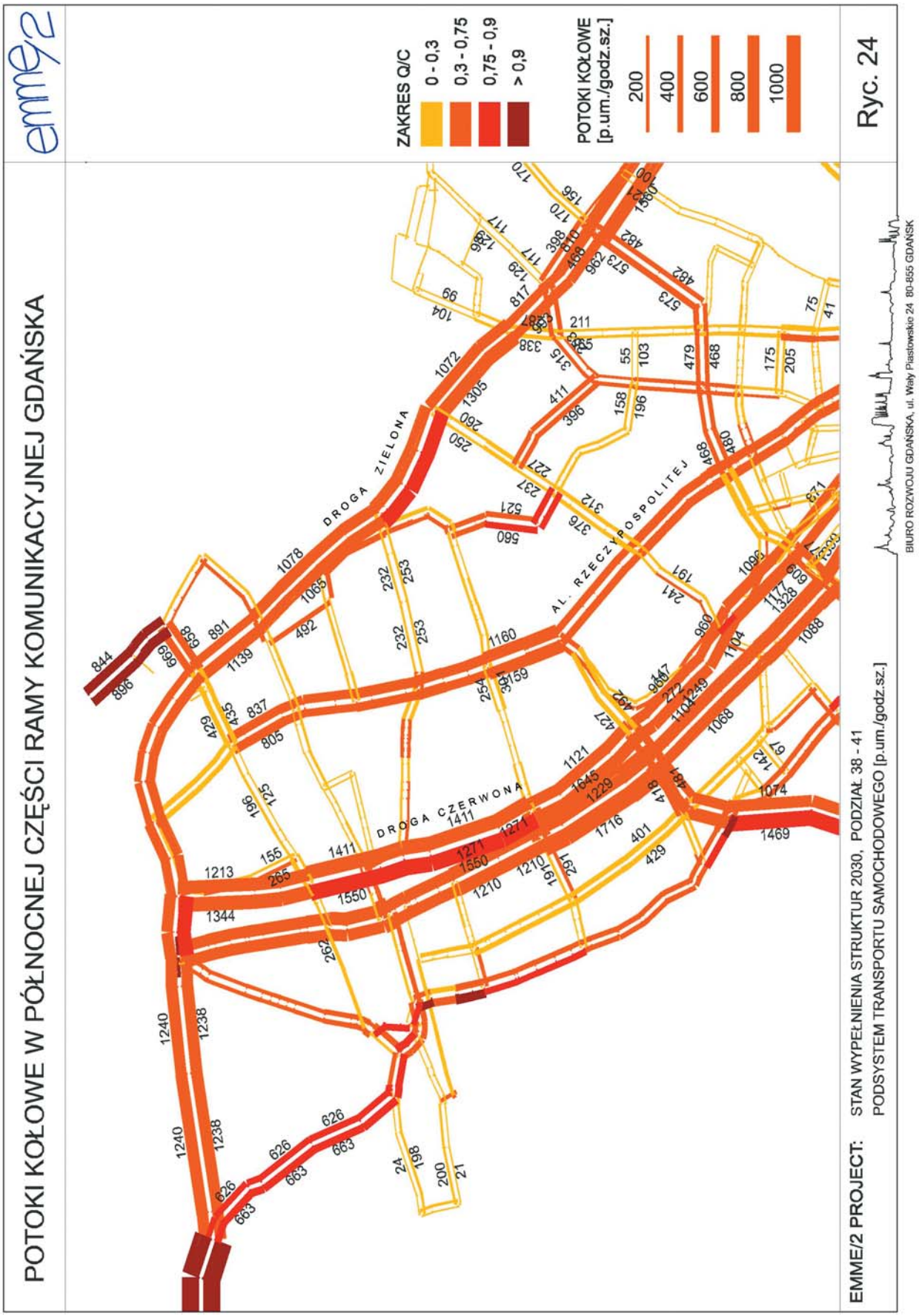

POTOKI KOŁOWE W GDAŃSKU MACIERZ 2020
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE
[p.um./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
3001
3001
3001
2330
2330
2330
3063
4134
3887
2434
3141
1298
1353
776
562
139
65
EMME/2 PROJECT: STAN ZDETERMINOWANY 2010, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

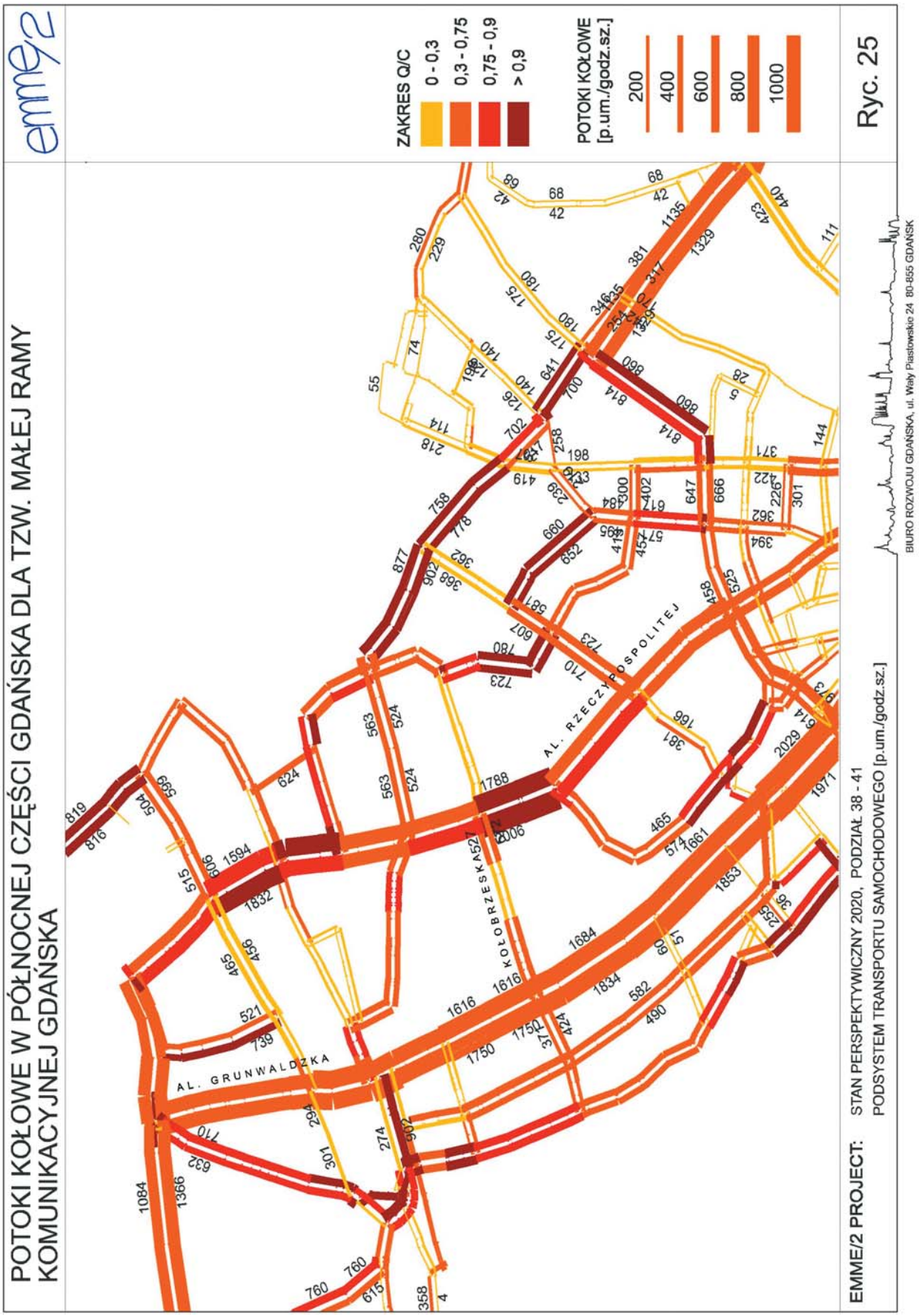
Ryc. 20

POTOKI KOŁOWE W GDAŃSKU MACIERZ 2030
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE
[p.um./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
Ryc. 21
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

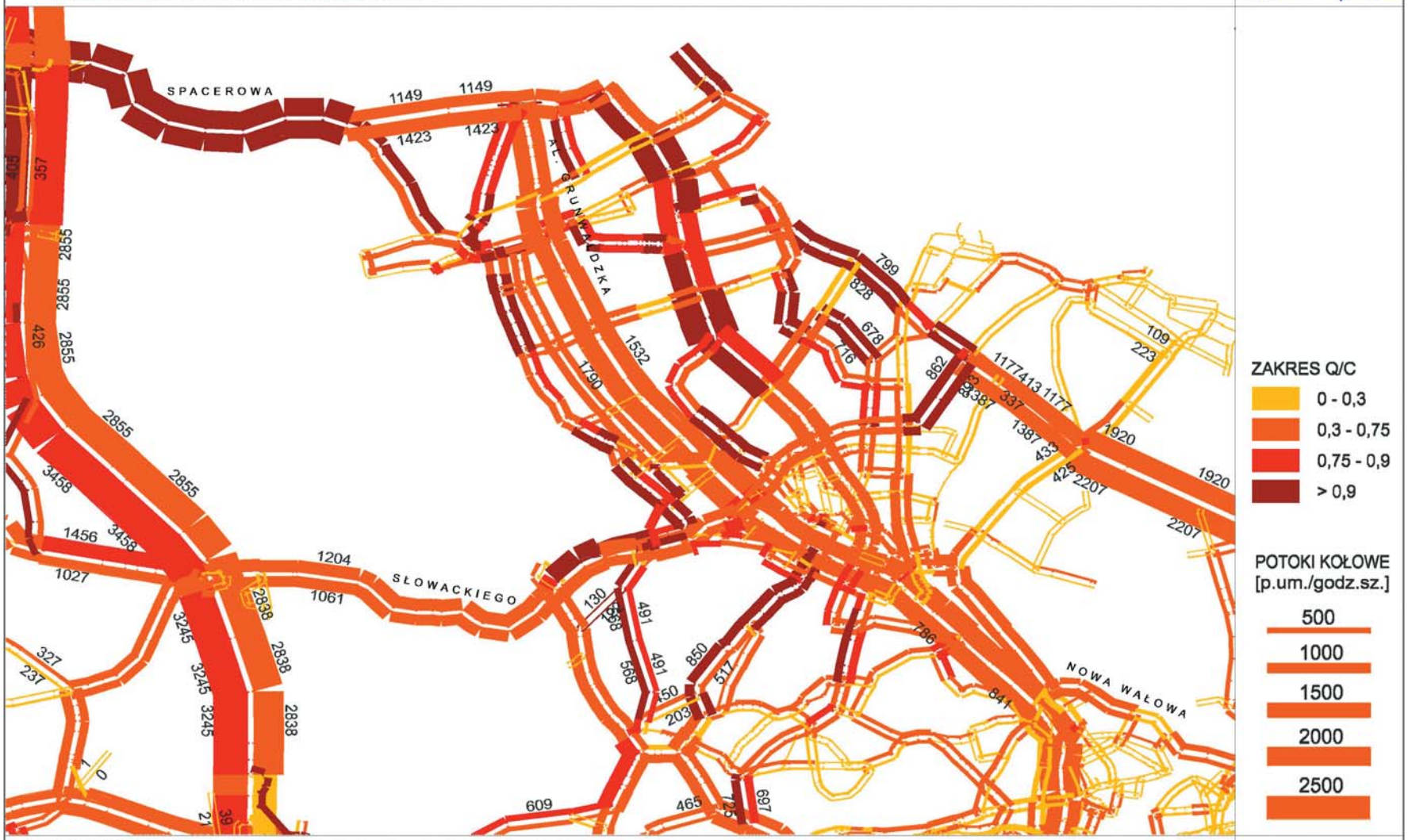

POTOKI KOŁOWE W ŚRÓDMIEŚCIU GDAŃSKA Z NOWĄ WAŁOWĄ
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
Ryc. 22
EMME/2 PROJECT: STAN ZDETERMINOWANY 2010, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
NOWA WAŁOWA
JANA Z KOLNA
KARTUSKA

POTOKI KOŁOWE W ŚRÓDMIEŚCIU GDAŃSKA Z NOWĄ WAŁOWĄ
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
NOWA WAŁOWA
KARTUSKA
SŁOWACKIEGO
1498
1596
1613
1153
1310
994
1288
861
858
623
500
798
615
365
40
2
2
22
52
203
88
923
EMME/2 PROJECT: STAN 2004, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
Ryc. 23

POTOKI KOŁOWE W PÓŁNOCNEJ CZĘŚCI RAMY KOMUNIKACYJNEJ GDAŃSKA
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
DROGA ZIELONA
AL. RZECZYPOSPOLITEJ
DROGA CZERWONA
Ryc. 24
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

POTOKI KOŁOWE W PÓŁNOCNEJ CZĘŚCI GDAŃSKA DLA TZW. MAŁEJ RAMY KOMUNIKACYJNEJ GDAŃSKA
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
Ryc. 25
AL. GRUNWALDZKA
KOŁOBRZESKA
AL. RZECZYPOSPOLITEJ
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

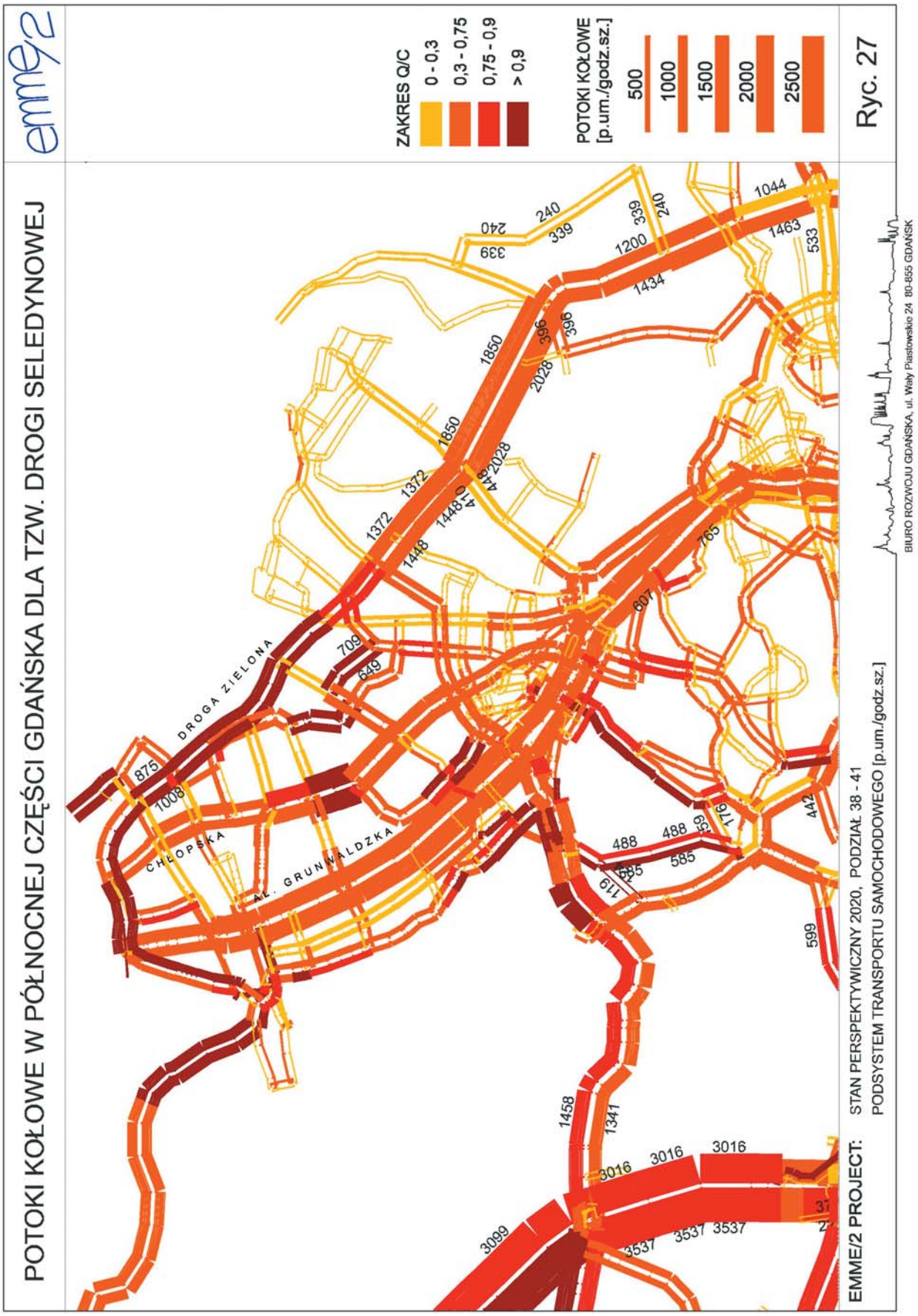
POTOKI KOŁOWE W PÓŁNOCNEJ CZĘŚCI GDAŃSKA DLA TZW. MAŁEJ RAMY KOMUNIKACYJNEJ GDAŃSKA

EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]

Ryc. 26

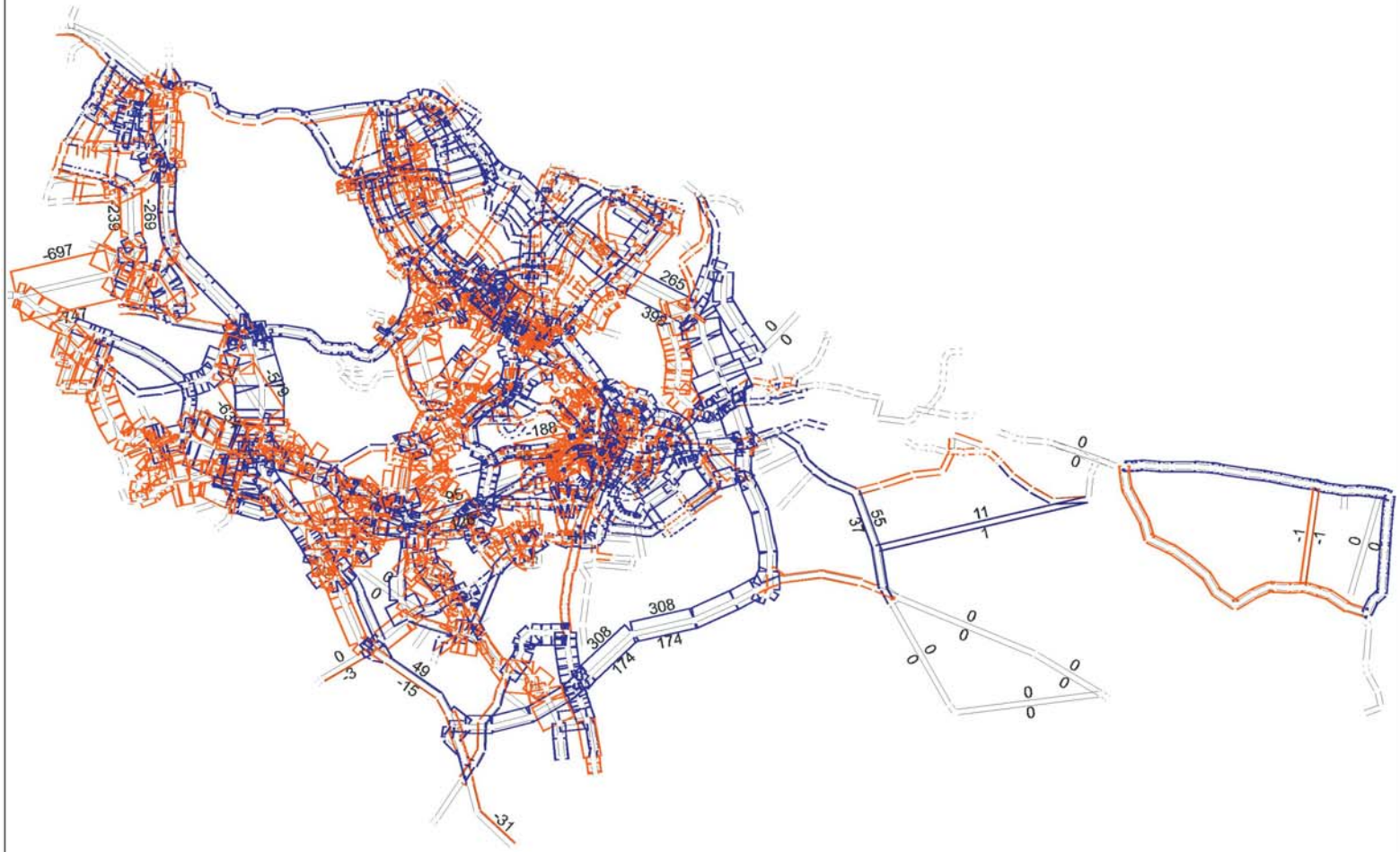
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

POTOKI KOŁOWE W PÓŁNOCNEJ CZĘŚCI GDAŃSKA DLA TZW. DROGI SELEDYNOWEJ
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
DROGA ZIELONA
CHŁOPSKA
AL. GRUNWALDZKA
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

Ryc. 27

PORÓWNANIE POTOKÓW KOŁOWYCH W GDAŃSKU DLA DWÓCH UKŁADÓW ULICZNYCH Z WYBRANYMI ULICAMI LOKALNYMI I ZE WSZYSTKIMI ULICAMI LOKALNYMI

emme/2

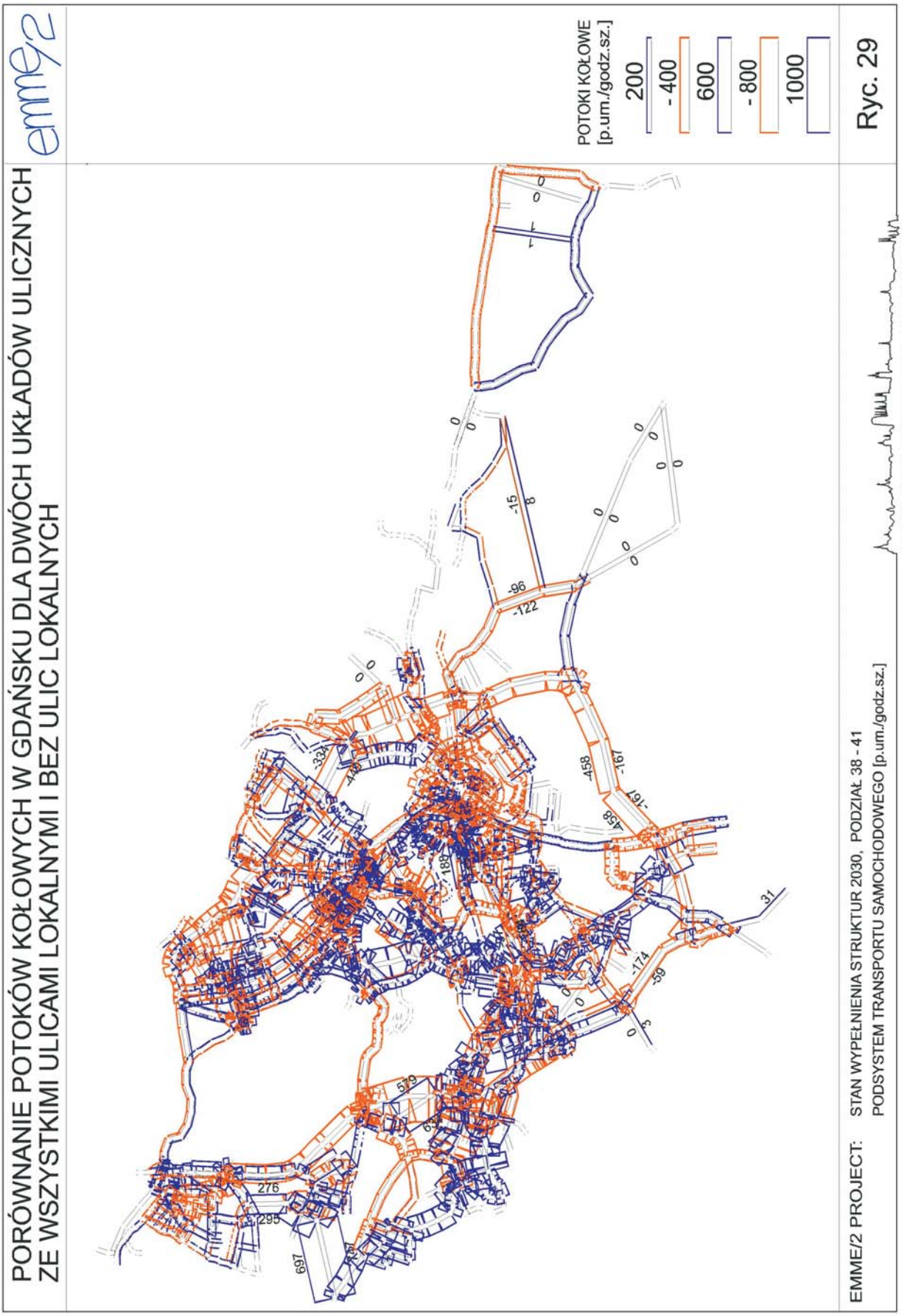

POTOKI KOŁOWE
[p.um./godz.sz.]

200
- 400
600
- 800
1000

EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]

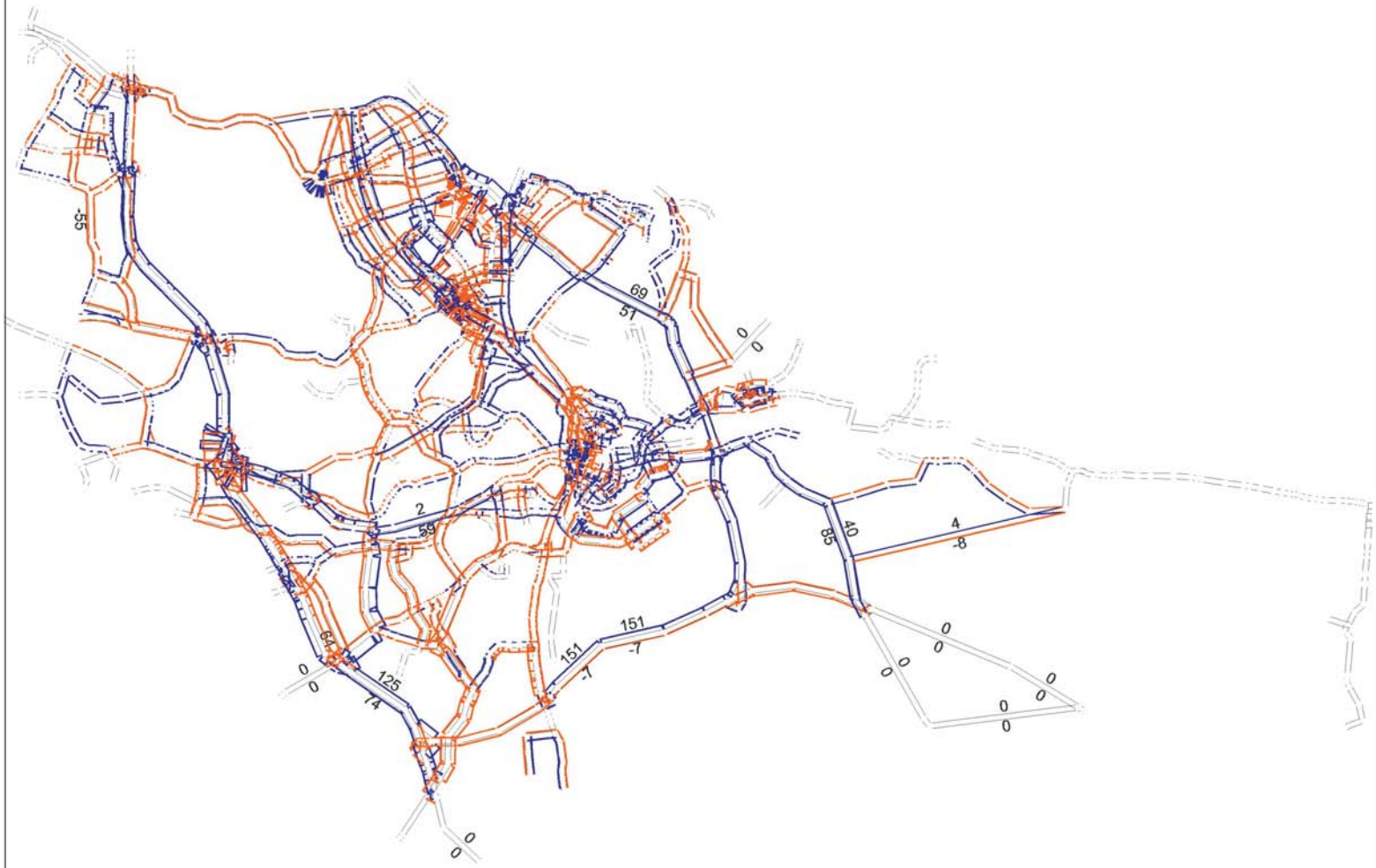
Ryc. 28

BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

POROWNANIE POTOKÓW KOŁOWYCH W GDAŃSKU DLA DWÓCH UKŁADÓW ULICZNYCH
ZE WSZYSTKIMI ULICAMI LOKALNYMI I BEZ ULIC LOKALNYCH
emme/2
POTOKI KOŁOWE
[p.um./godz.sz.]
200
- 400
600
- 800
1000
Ryc. 29
EMME/2 PROJECT:
STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

PORÓWNANIE POTOKÓW KOŁOWYCH W GDAŃSKU DLA DWÓCH UKŁADÓW ULICZNYCH BEZ ULIC LOKALNYCH I Z WYBRANYMI ULICAMI LOKALNYMI

emme/2

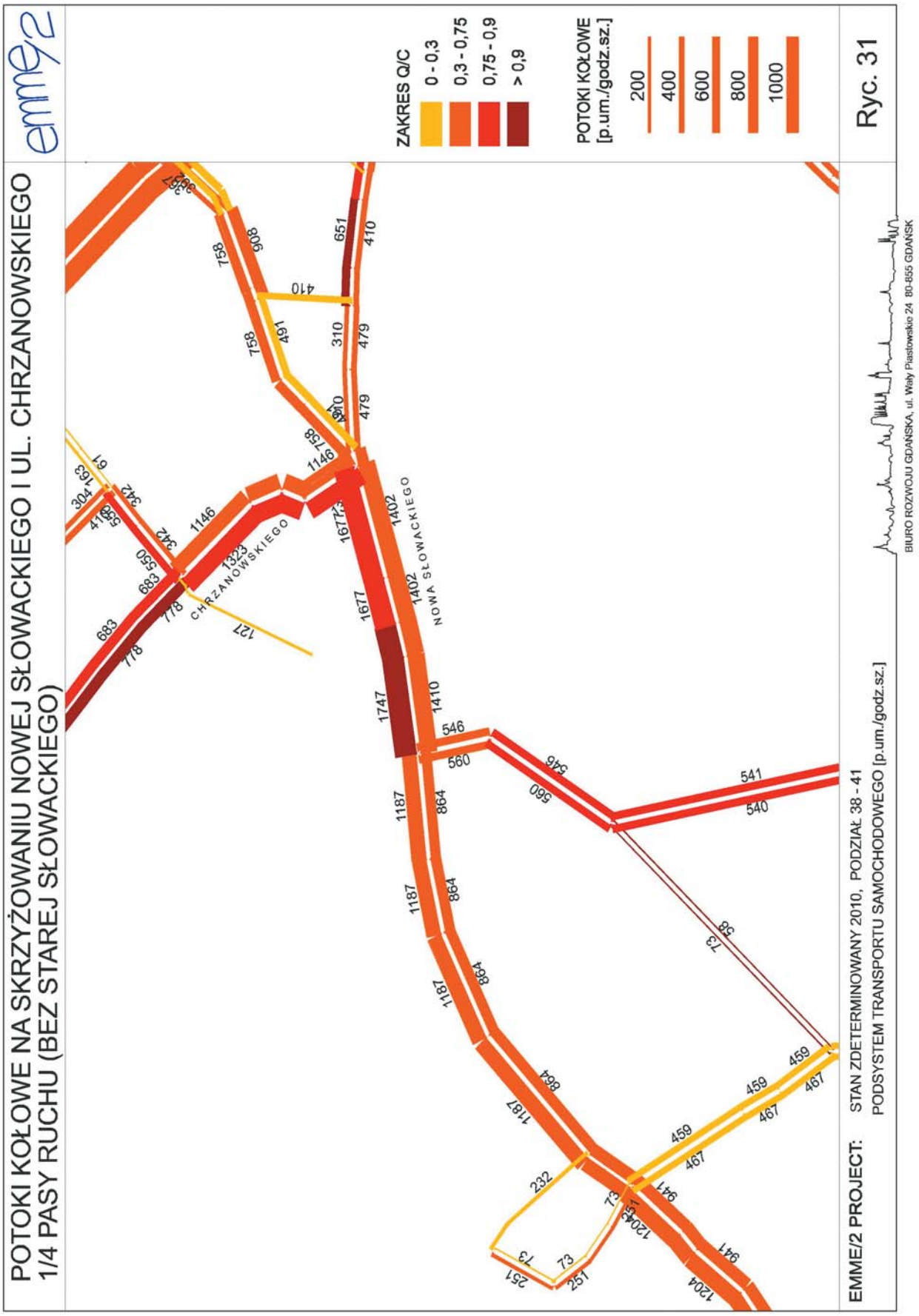

POTOKI KOŁOWE
[p.um./godz.sz.]

200
- 400
600
- 800
1000

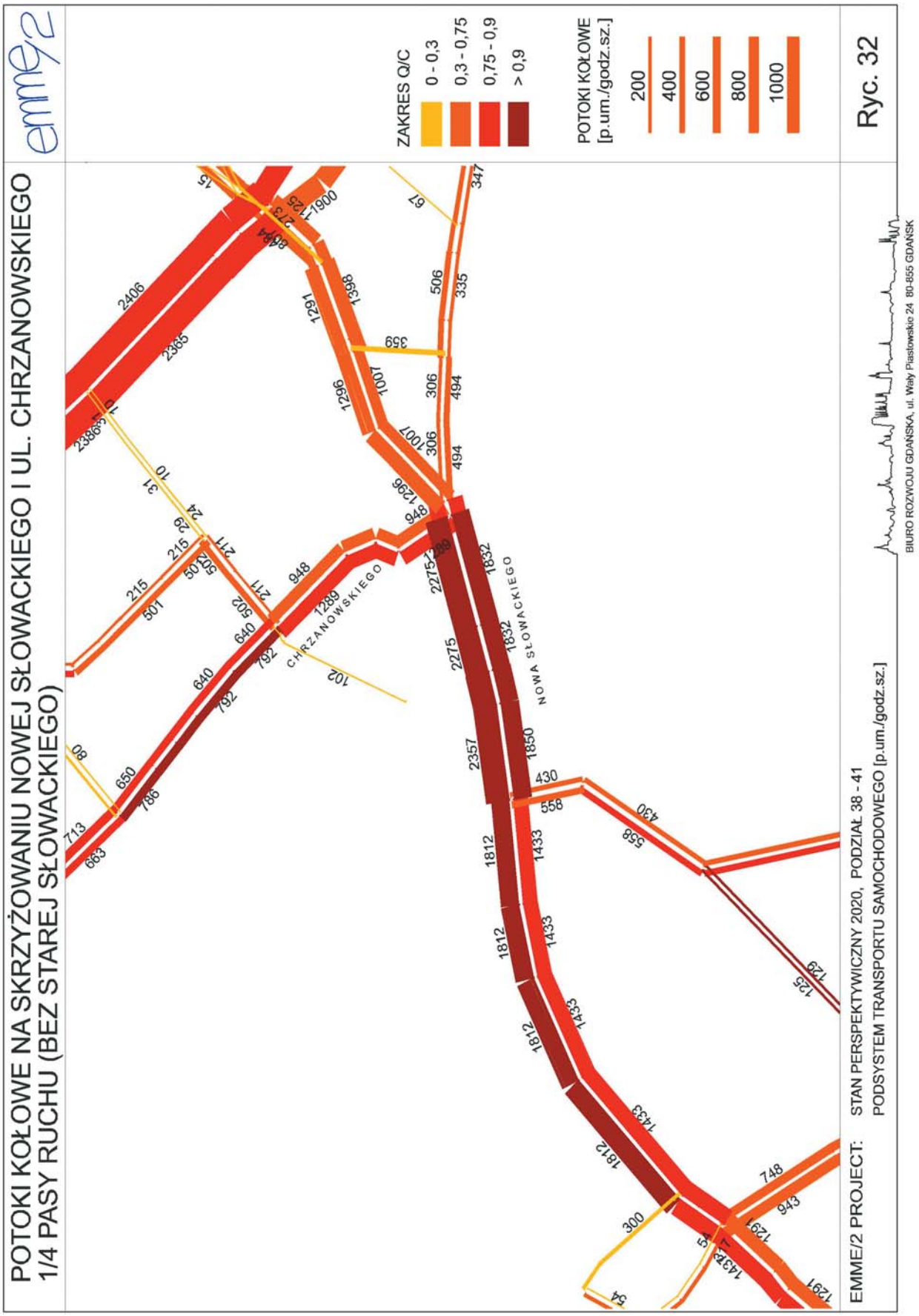
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]

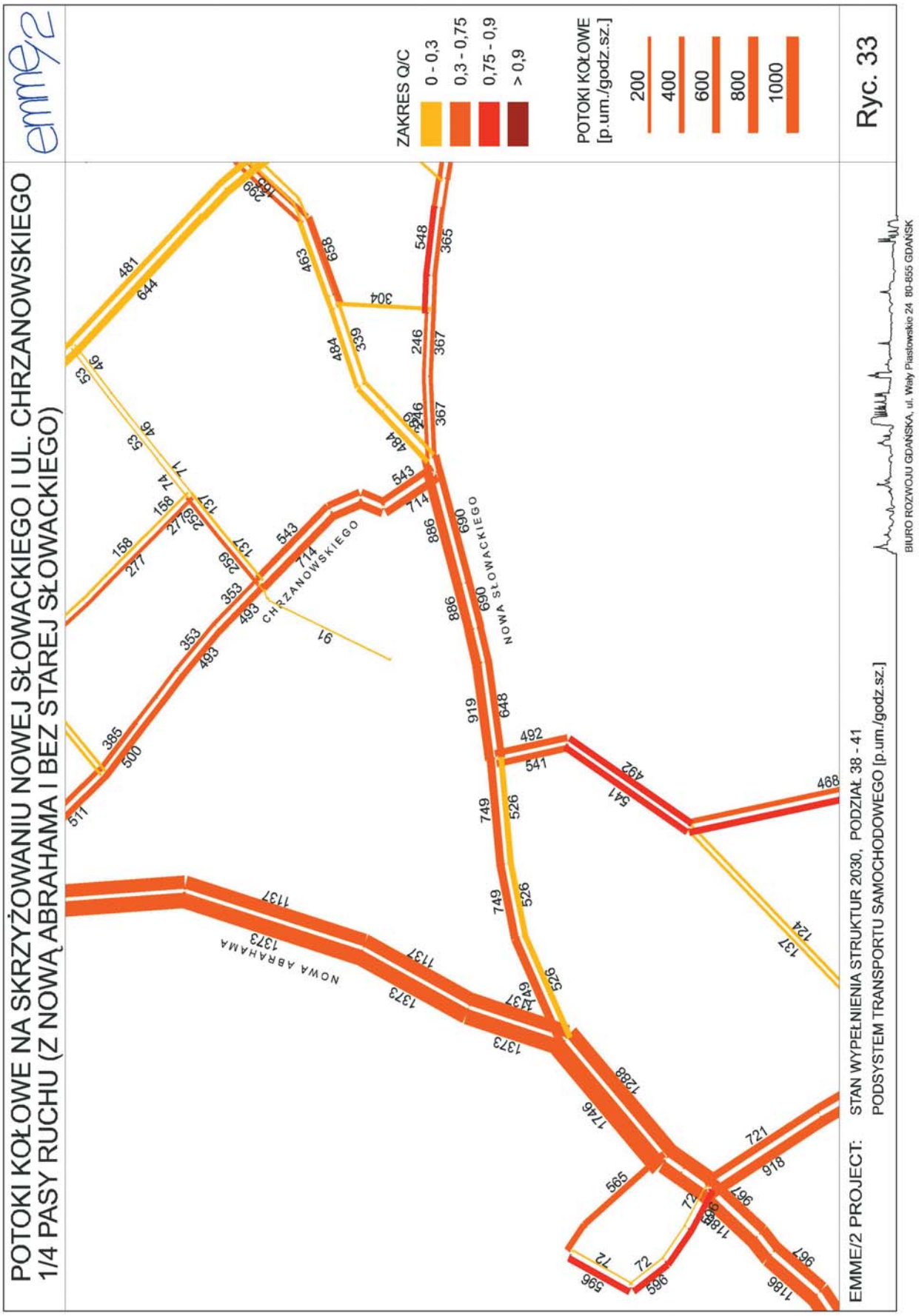
Ryc. 30

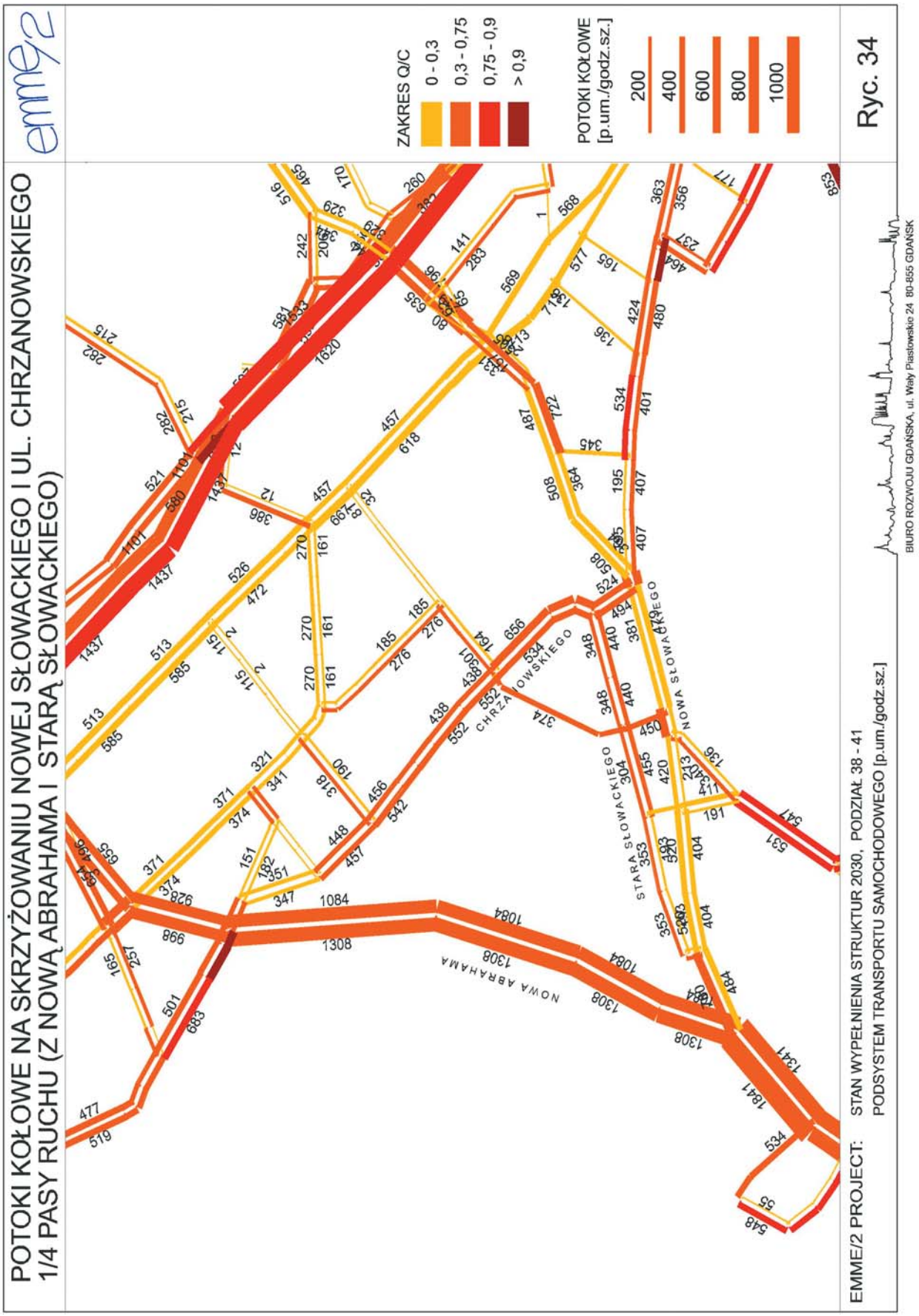
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

POTOKI KOŁOWE NA SKRZYŻOWANIU NOWEJ SŁOWACKIEGO I UL. CHRZANOWSKIEGO
1/4 PASY RUCHU (BEZ STAREJ SŁOWACKIEGO)
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE
[p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
NOWA SŁOWACKIEGO
CHRZANOWSKIEGO
EMME/2 PROJECT: STAN ZDETERMINOWANY 2010, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

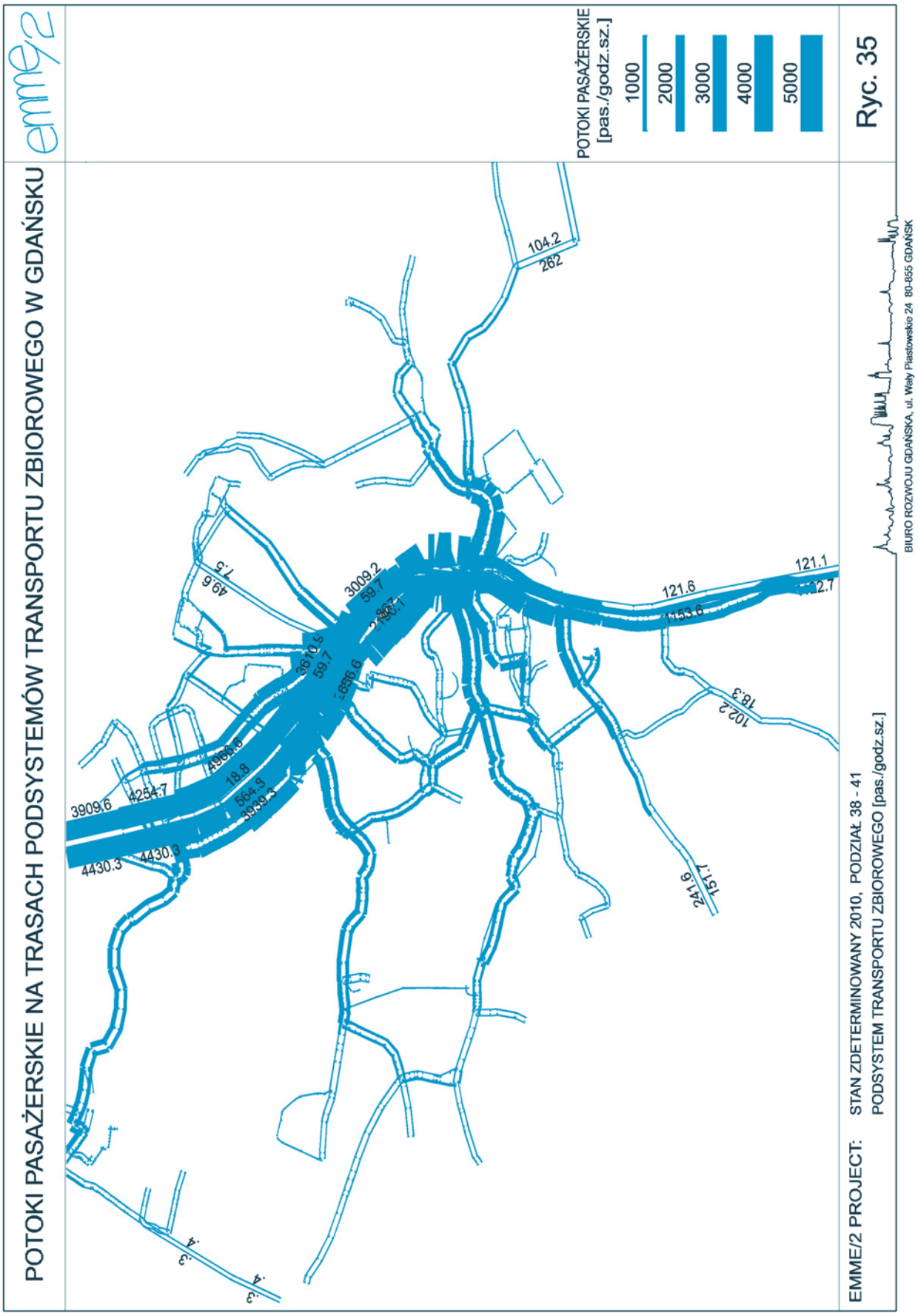
Ryc. 31

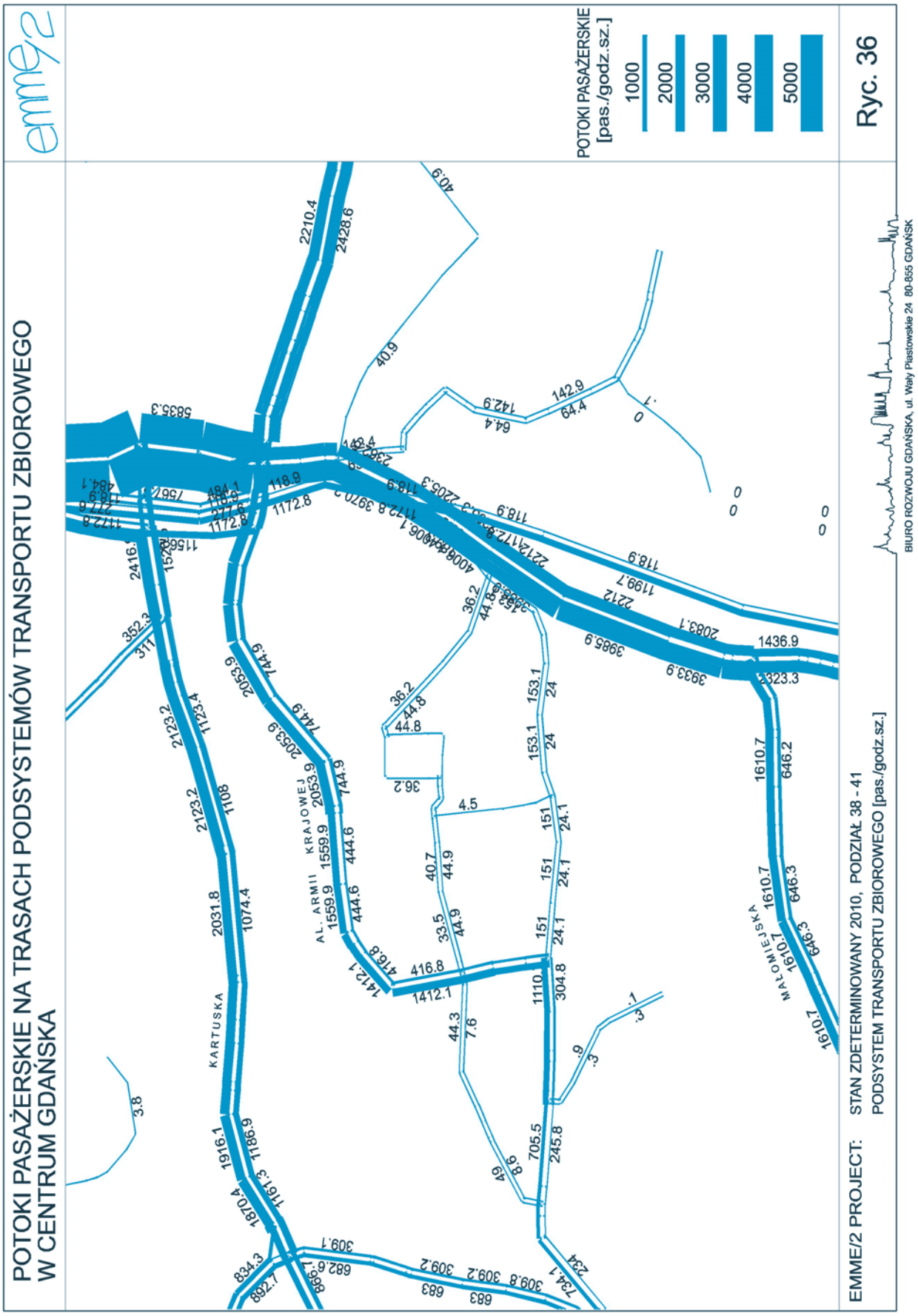

POTOKI KOŁOWE NA SKRZYŻOWANIU NOWEJ SŁOWACKIEGO I UL. CHRZANOWSKIEGO
1/4 PASY RUCHU (BEZ STAREJ SŁOWACKIEGO)
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
Ryc. 32
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
CHRZANOWSKIEGO
NOWA SŁOWACKIEGO

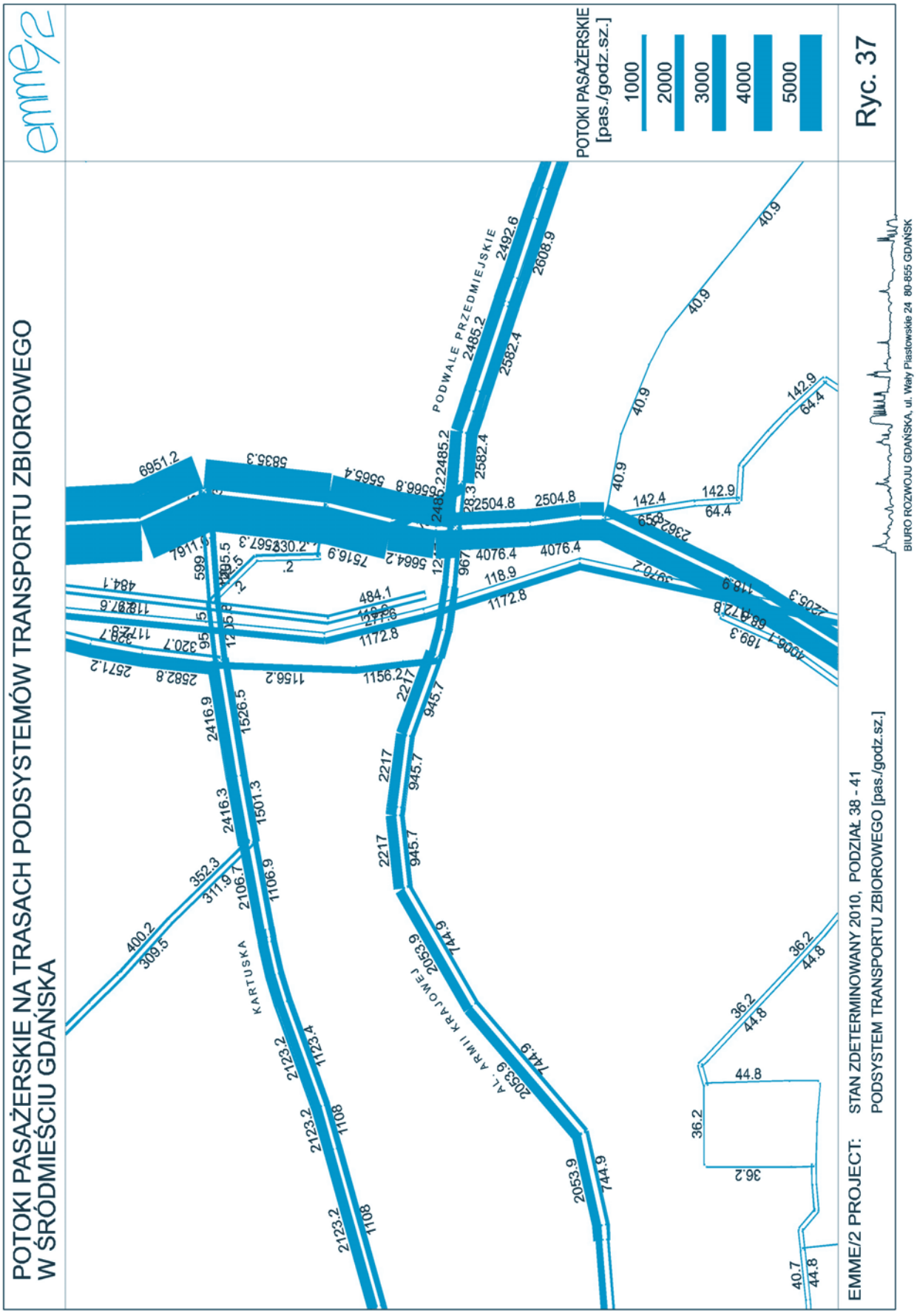

POTOKI KOŁOWE NA SKRZYŻOWANIU NOWEJ SŁOWACKIEGO I UL. CHRZANOWSKIEGO
1/4 PASY RUCHU (Z NOWĄ ABRAHAMA I BEZ STAREJ SŁOWACKIEGO)
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
Ryc. 33
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
NOWA ABRAHAMA
CHRZANOWSKIEGO
NOWA SŁOWACKIEGO

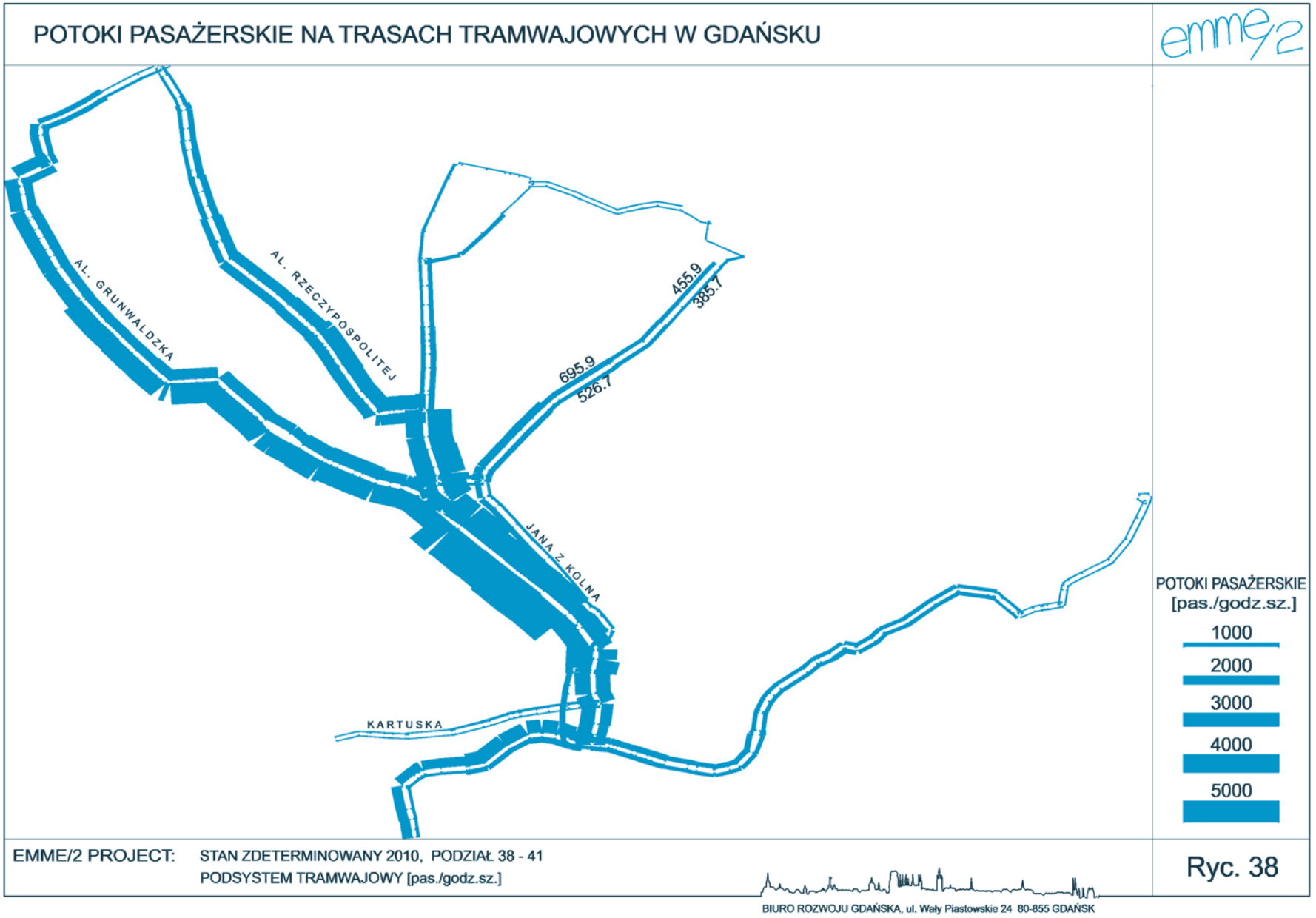

POTOKI KOŁOWE NA SKRZYŻOWANIU NOWEJ SŁOWACKIEGO I UL. CHRZANOWSKIEGO
1/4 PASY RUCHU (Z NOWĄ ABRAHAMA I STARĄ SŁOWACKIEGO)
emme/2
ZAKRES Q/C
0 - 0,3
0,3 - 0,75
0,75 - 0,9
> 0,9
POTOKI KOŁOWE [p.um./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
NOWA ABRAHAMA
STARA SŁOWACKIEGO
NOWA SŁOWACKIEGO
CHRZANOWSKIEGO
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO [p.um./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

Ryc. 34

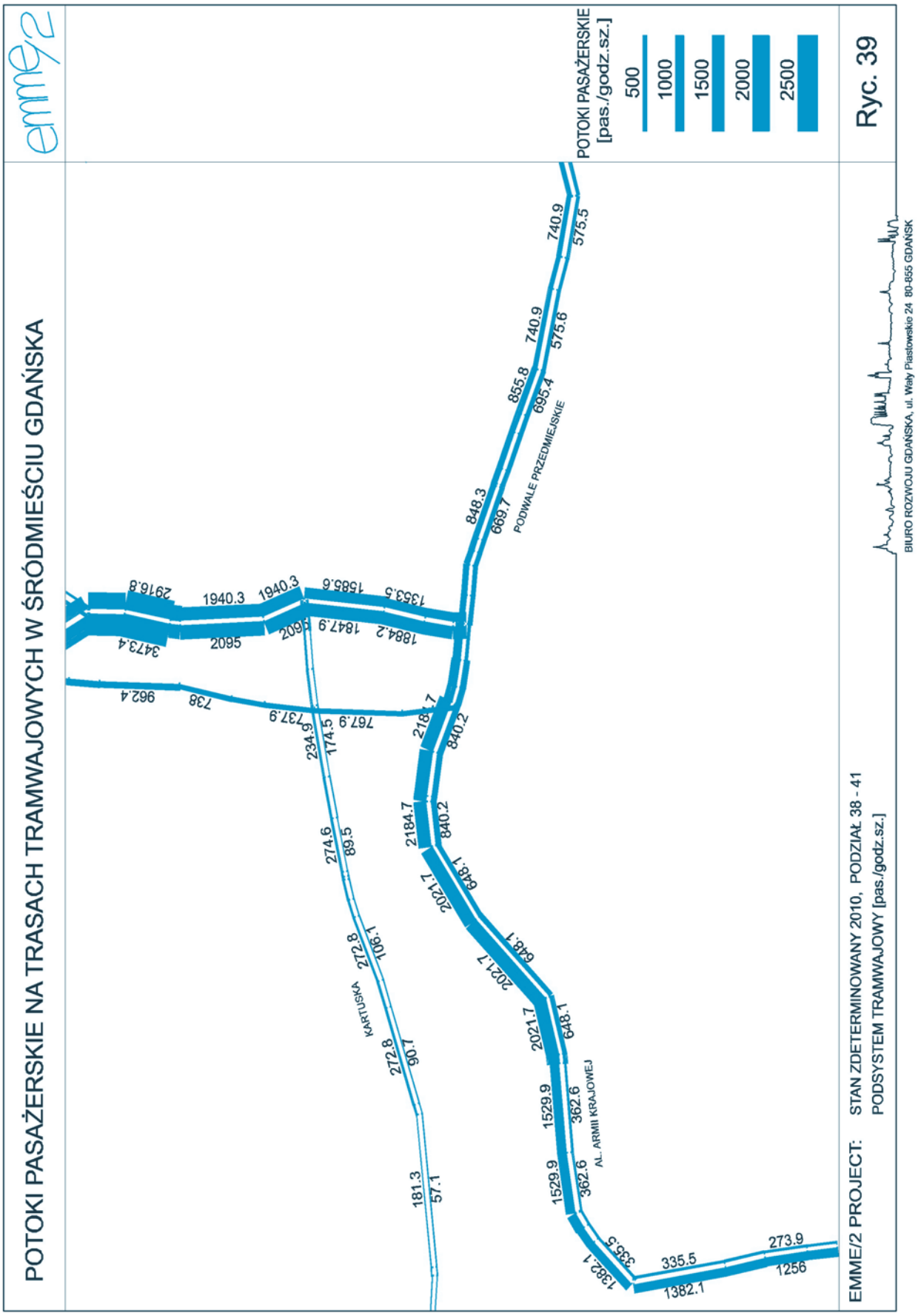

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO W GDAŃSKU
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
1000
2000
3000
4000
5000
Ryc. 35
EMME/2 PROJECT: STAN ZDETERMINOWANY 2010, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
104.2
262
3909.6
4254.7
4430.3
4430.3
4966.6
18.8
564.9
3009.2
59.7
121.6
121.1
102.2
18.3
241.6
151.7

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO
W CENTRUM GDAŃSKA
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
1000
2000
3000
4000
5000
Ryc. 36
EMME/2 PROJECT: STAN ZDETERMINOWANY 2010, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
KARTUSKA
AL. ARMII KRAJOWEJ
MAŁOMIEJSKA

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO
W ŚRÓDMIEŚCIU GDAŃSKA
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
1000
2000
3000
4000
5000
Ryc. 37
PODWALE PRZEDMIEJSKIE
KARTUSKA
AL. ARMII KRAJOWEJ
EMME/2 PROJECT: STAN ZDETERMINOWANY 2010, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

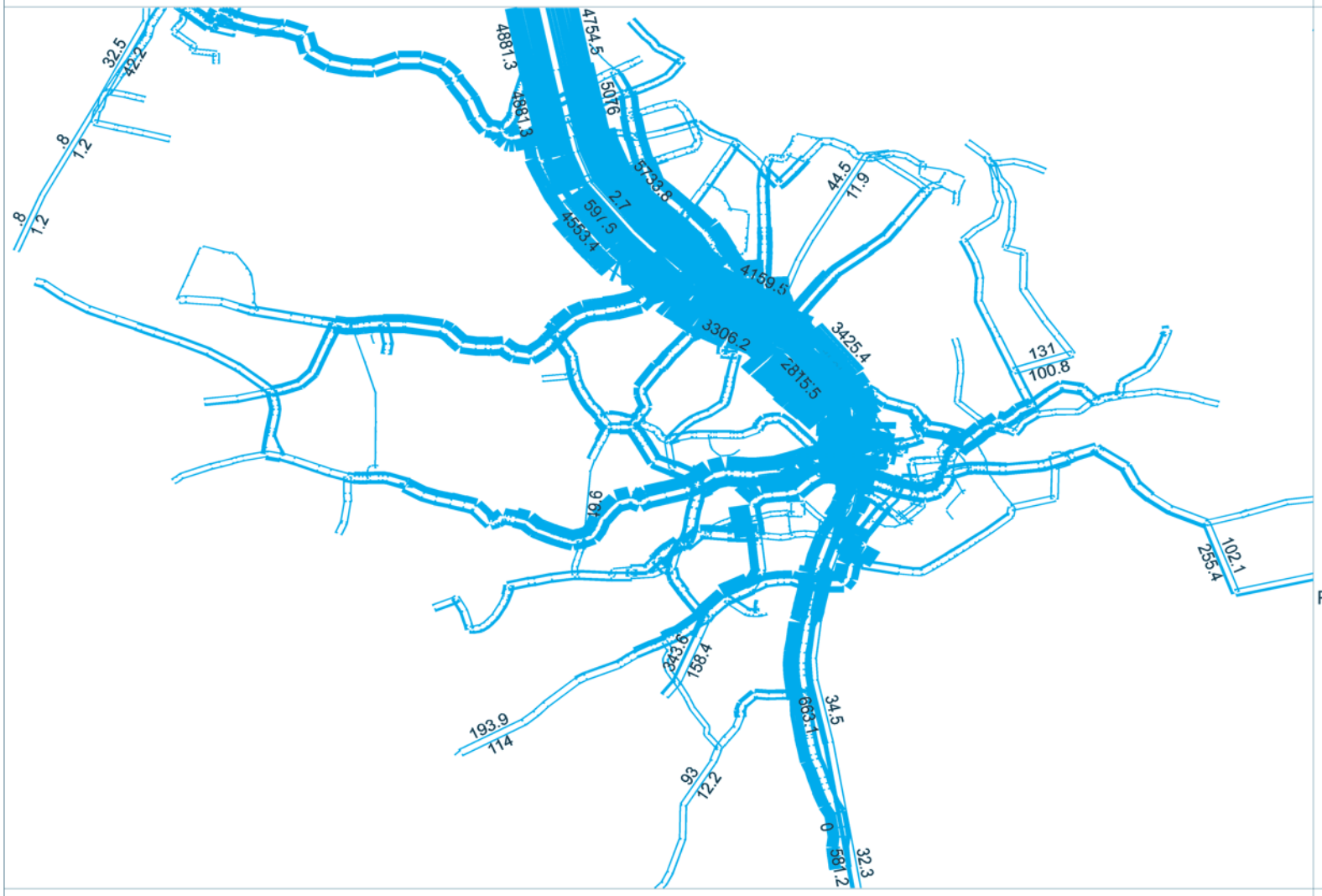

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH TRAMWAJOWYCH W GDAŃSKU
emme/2
AL. GRUNWALDZKA
AL. RZECZYPOSPOLITEJ
455.9
385.7
695.9
526.7
JANA Z KOLNA
KARTUSKA
POTOKI PASAŻERSKIE
[pas./godz.sz.]
1000
2000
3000
4000
5000
EMME/2 PROJECT: STAN ZDETERMINOWANY 2010, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRAMWAJOWY [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

Ryc. 38

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH TRAMWAJOWYCH W ŚRÓDMIEŚCIU GDAŃSKA
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 39
EMME/2 PROJECT: STAN ZDETERMINOWANY 2010, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRAMWAJOWY [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
PODWALE PRZEDMIEJSKIE
AL. ARMII KRAJOWEJ
KARTUSKA
740.9
575.5
855.8
740.9
575.6
695.4
848.3
669.7
1940.3
1940.3
1586.6
1353.5
2916.8
3473.4
2095
2095
1847.9
1884.2
962.4
738
737.9
767.9
218.7
840.2
234.9
174.5
274.6
89.5
2184.7
840.2
2021.1
648.1
272.8
106.1
2021.7
648.1
272.8
90.7
1529.9
362.6
181.3
57.1
1529.9
362.6
1382.1
335.5
335.5
1382.1
273.9
1256

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO W GDAŃSKU

emme/2

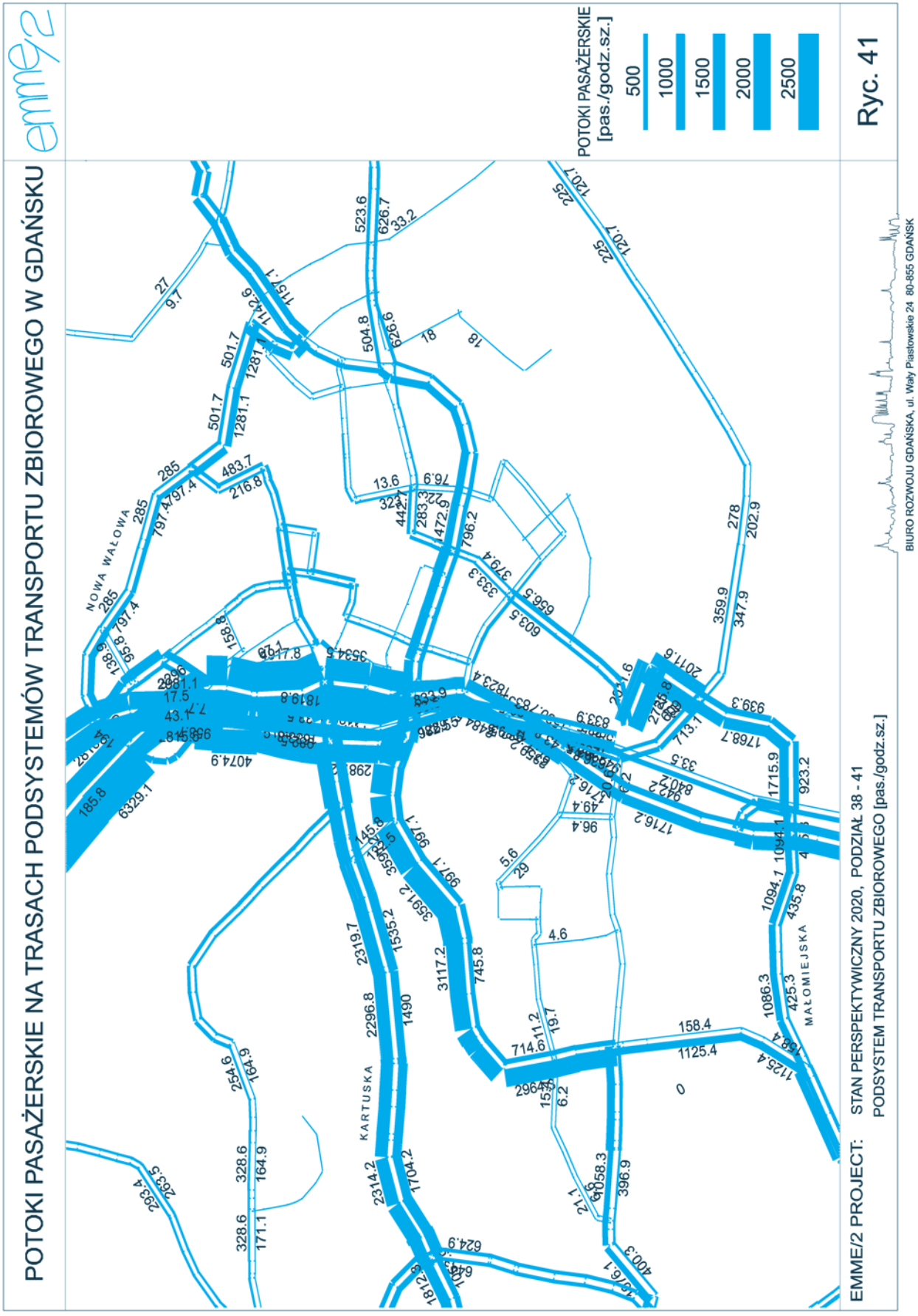

POTOKI PASAŻERSKIE
[pas./godz.sz.]

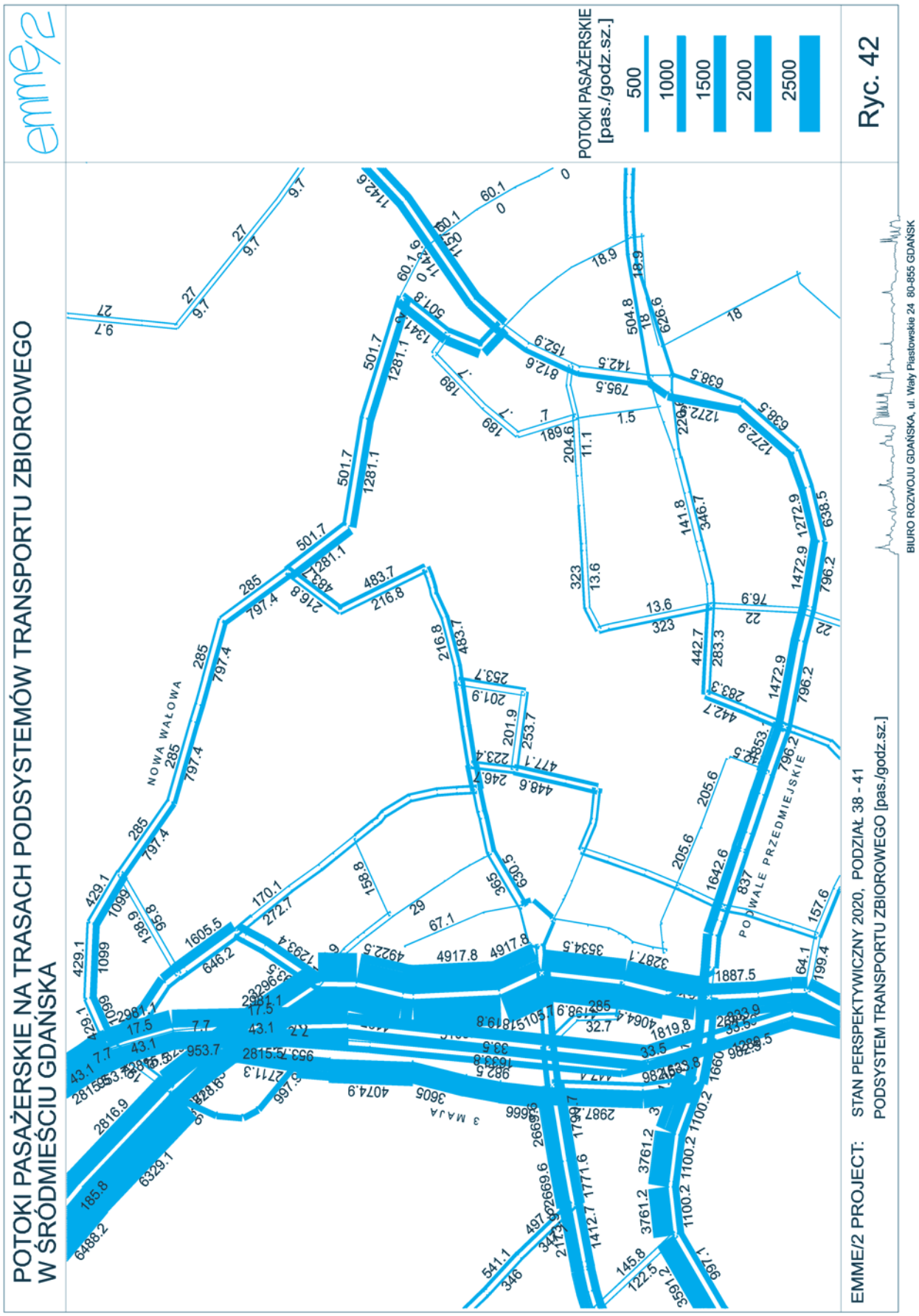
500
1000
1500
2000
2500

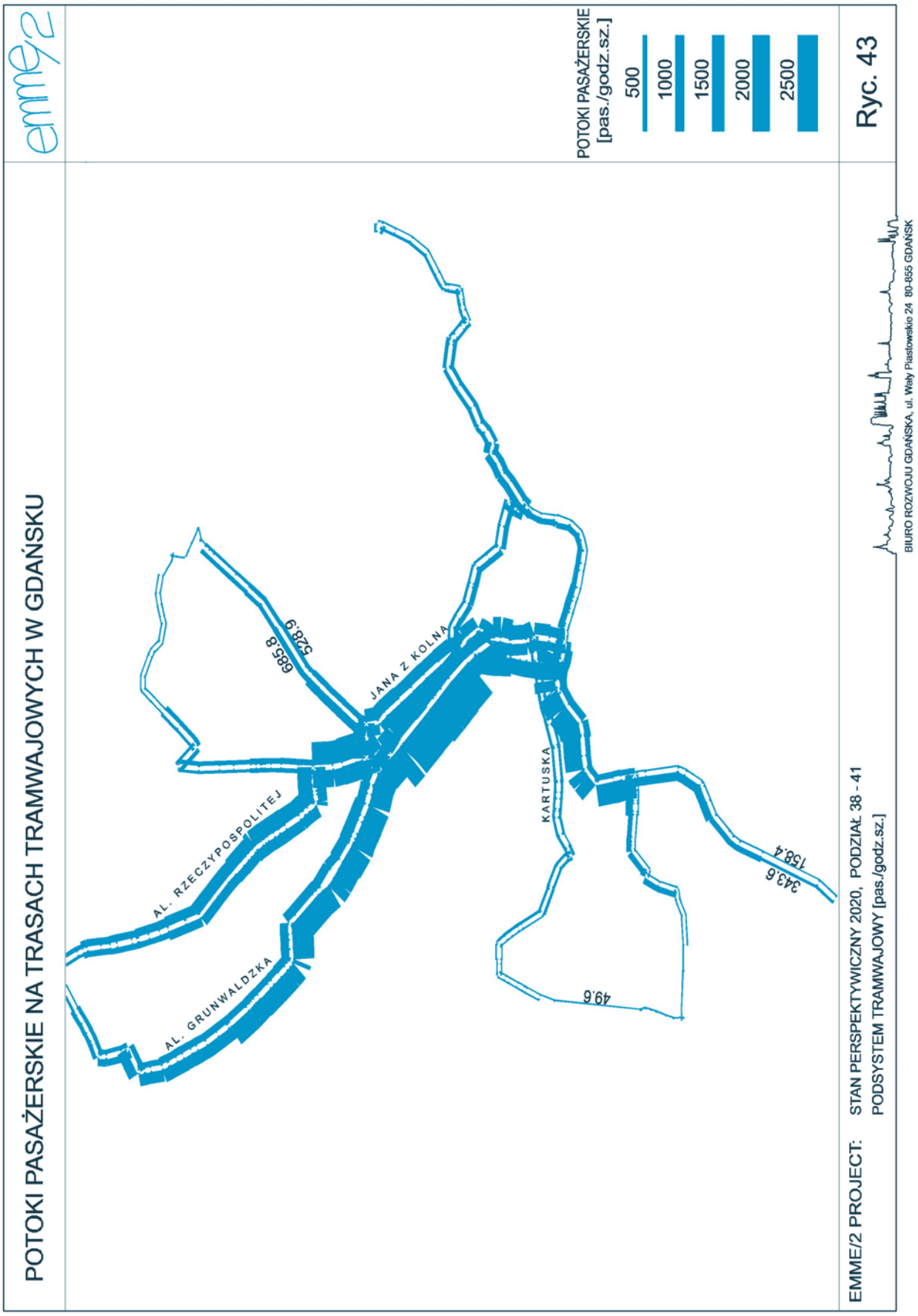
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]

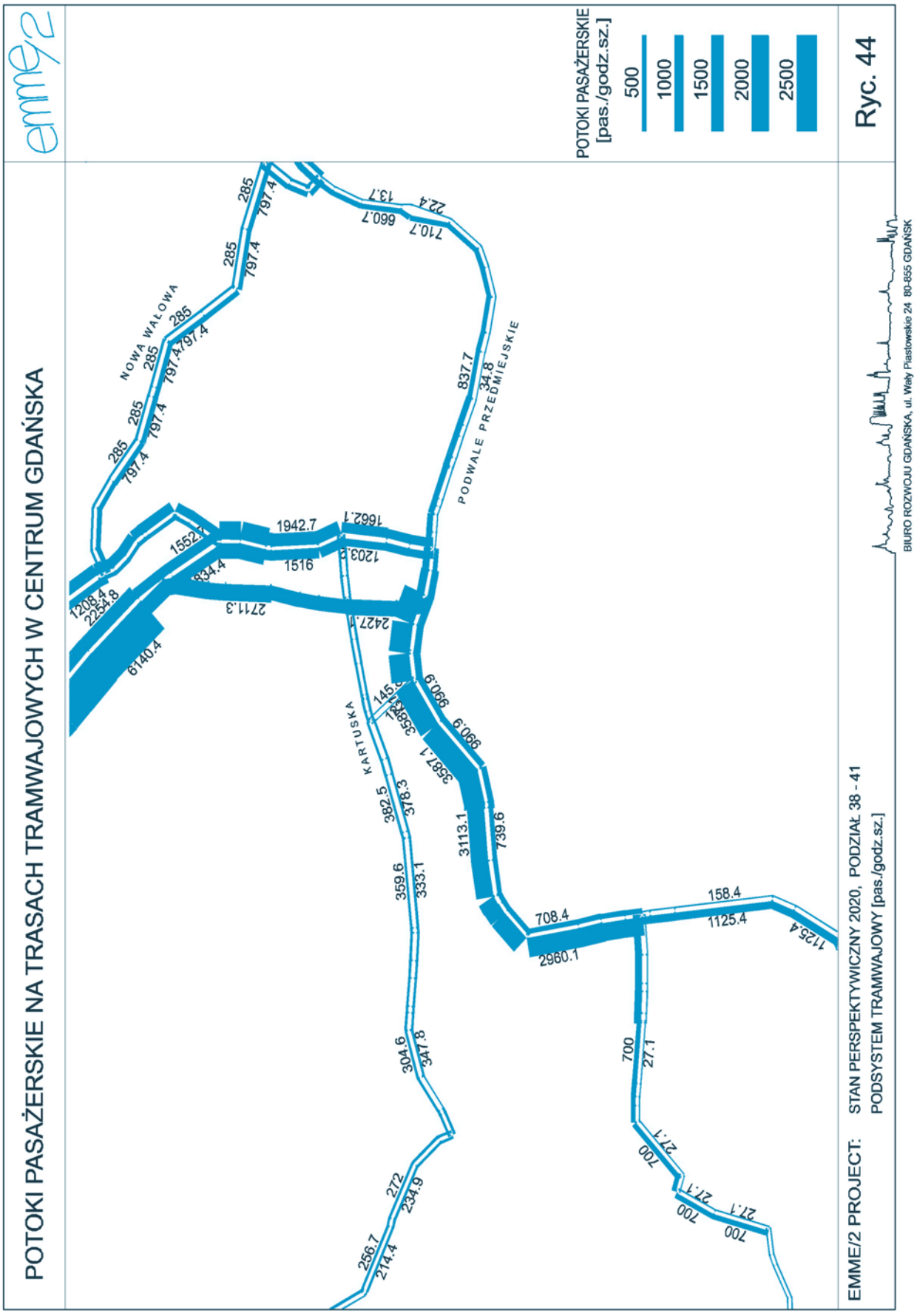
Ryc. 40

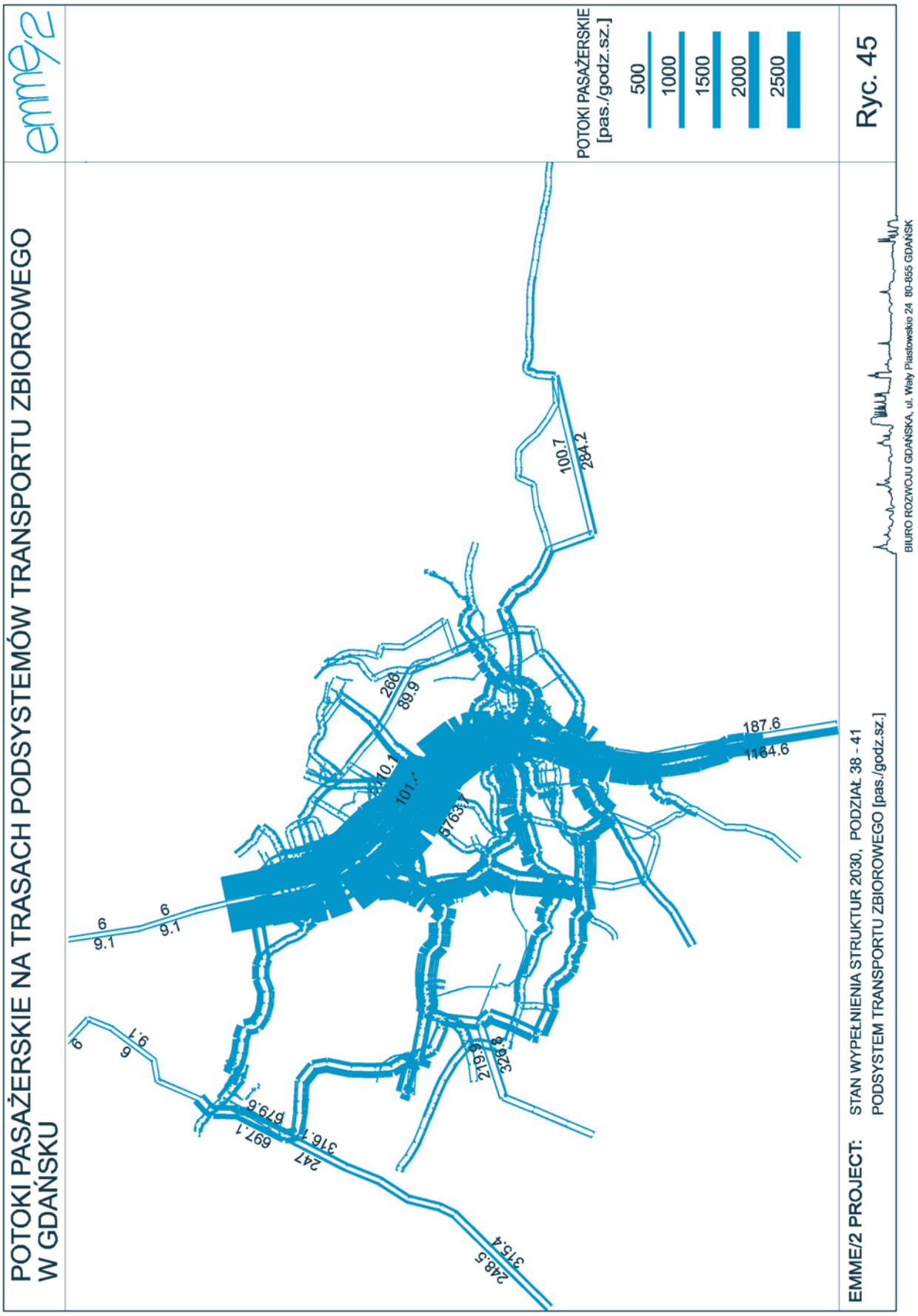
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

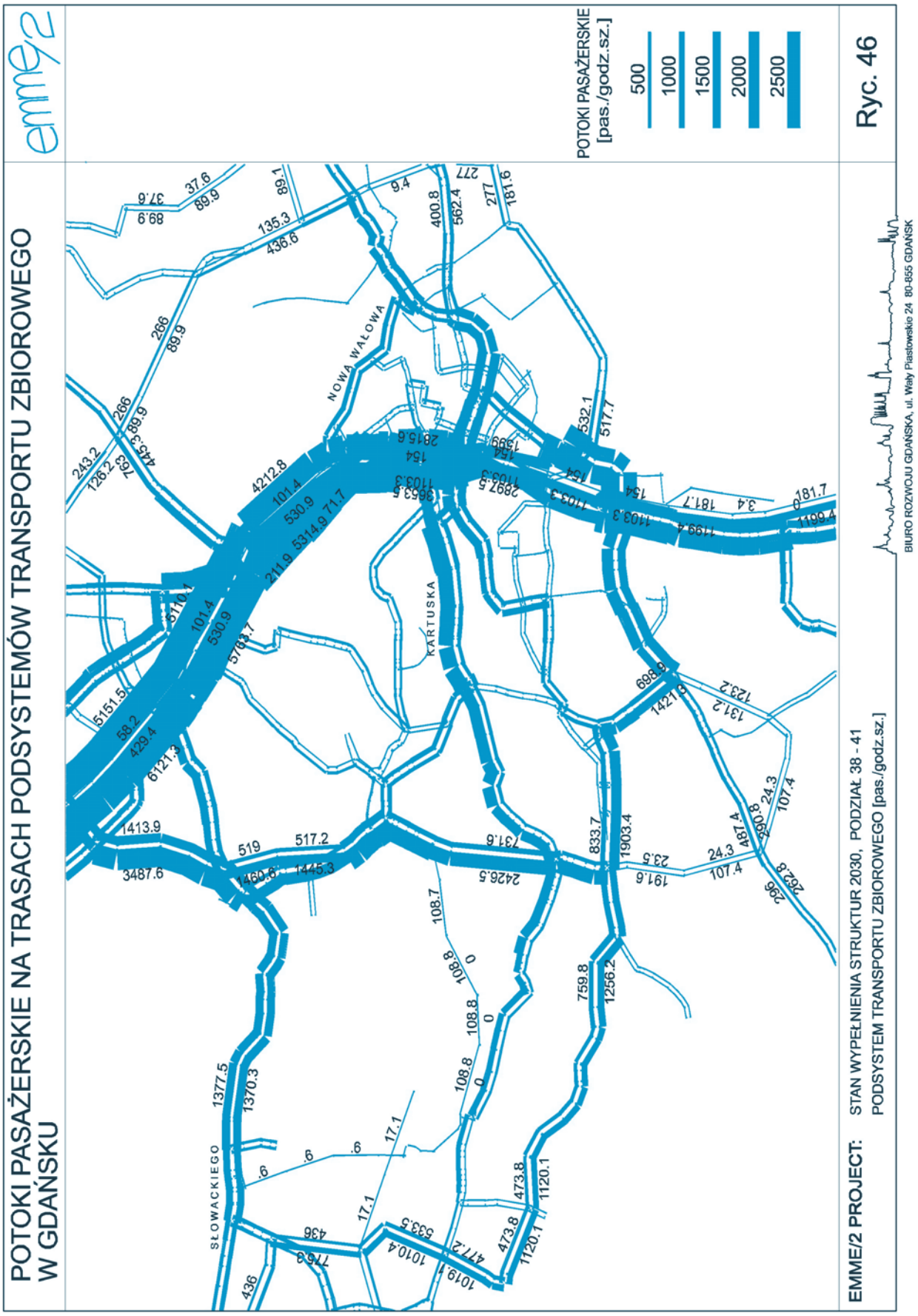

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO W GDAŃSKU
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 41
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
NOWA WAŁOWA
KARTUSKA
MAŁOMIEJSKA

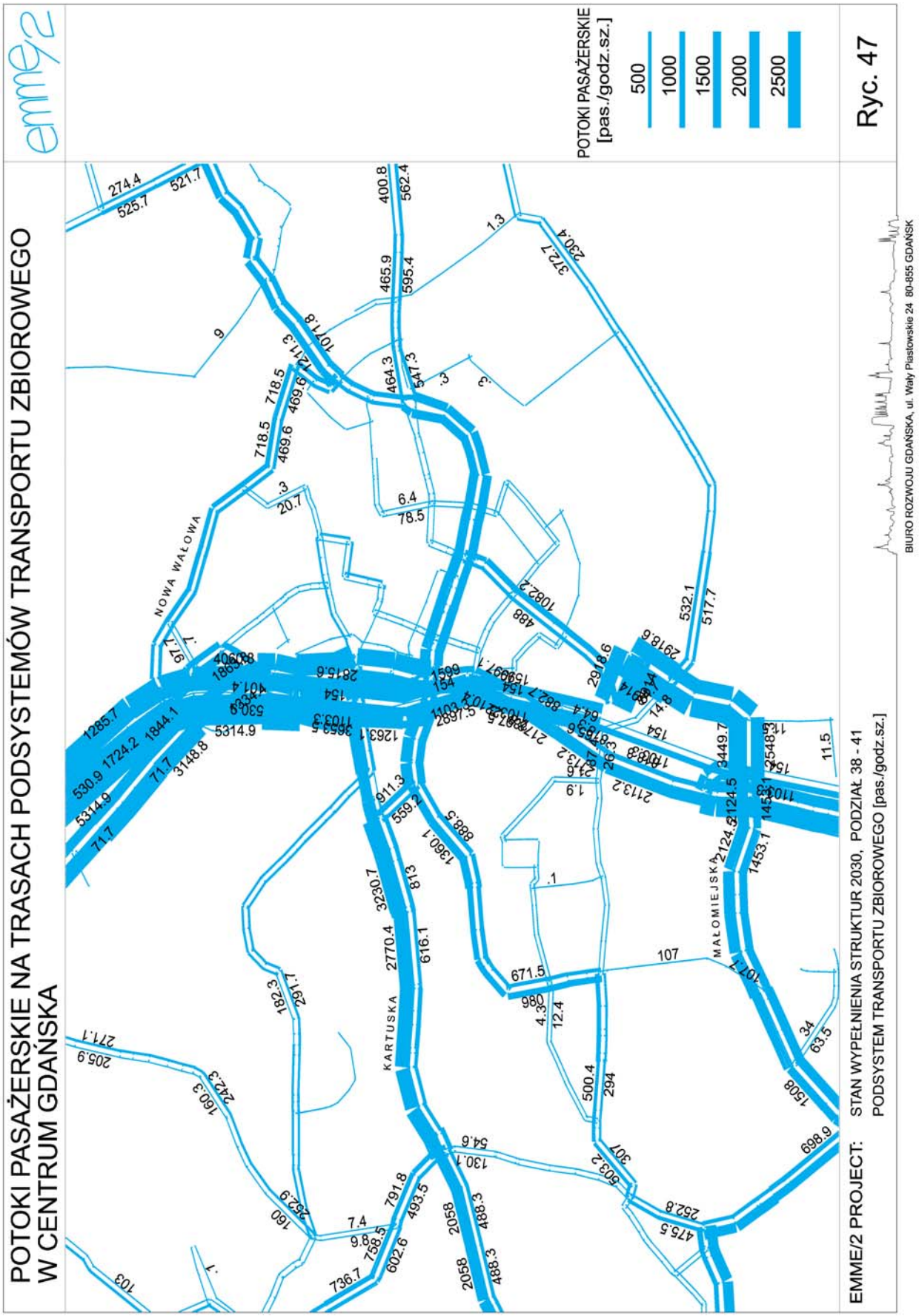

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO
W ŚRÓDMIEŚCIU GDAŃSKA
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 42
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
NOWA WAŁOWA
PODWALE PRZEDMIEJSKIE
3 MAJA

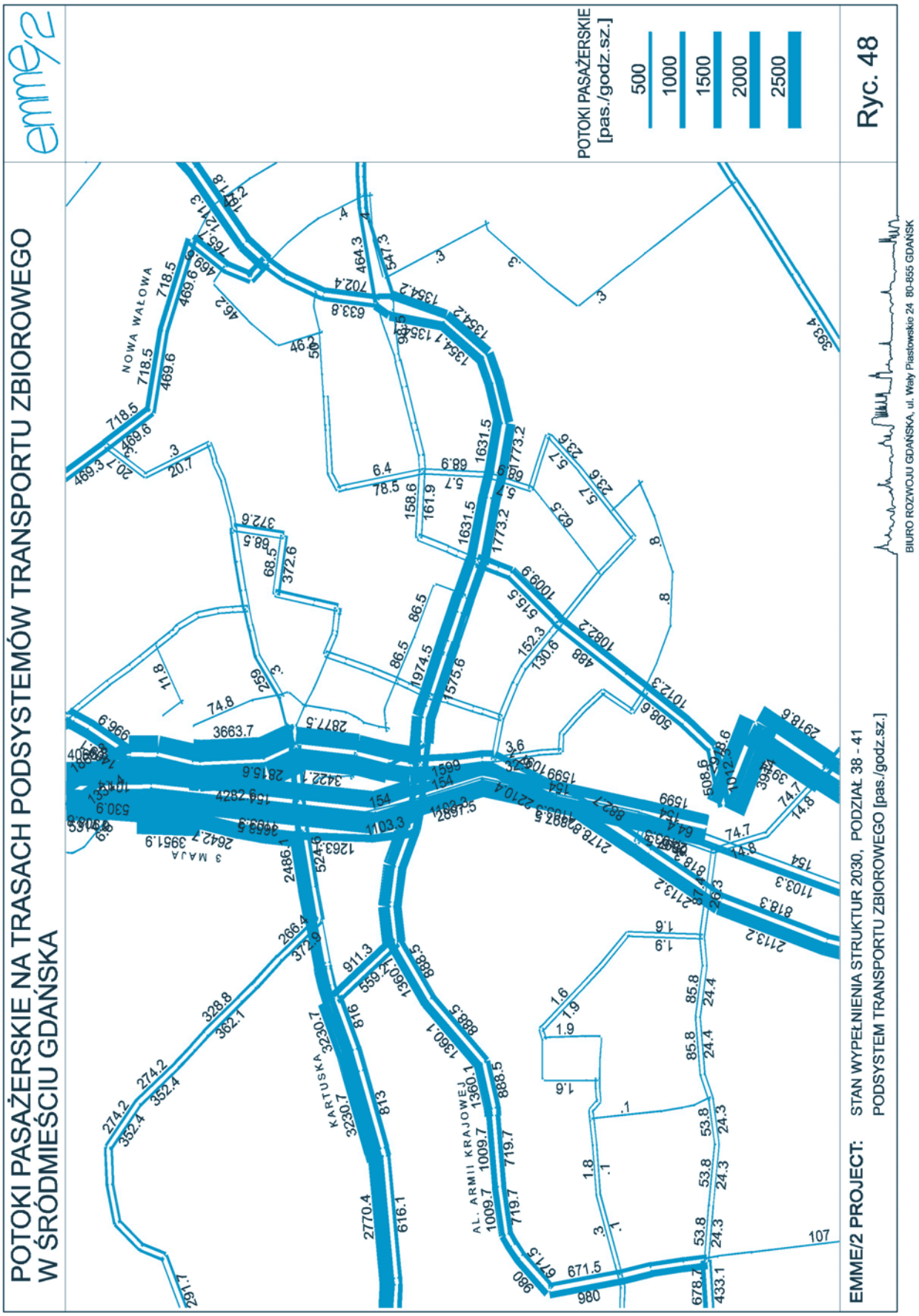

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH TRAMWAJOWYCH W GDAŃSKU
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
JANA Z KOLNA
AL. RZECZYPOSPOLITEJ
AL. GRUNWALDZKA
KARTUSKA
685.8
528.9
343.6
158.4
49.6
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRAMWAJOWY [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
Ryc. 43

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH TRAMWAJOWYCH W CENTRUM GDAŃSKA
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 44
NOWA WAŁOWA
PODWALE PRZEDMIEJSKIE
KARTUSKA
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRAMWAJOWY [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO W GDAŃSKU
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 45
EMME/2 PROJECT:
STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
187.6
1164.6
100.7
284.2
266
89.9
248.5
315.4
247
316.1
697.1
679.6
6
9.1

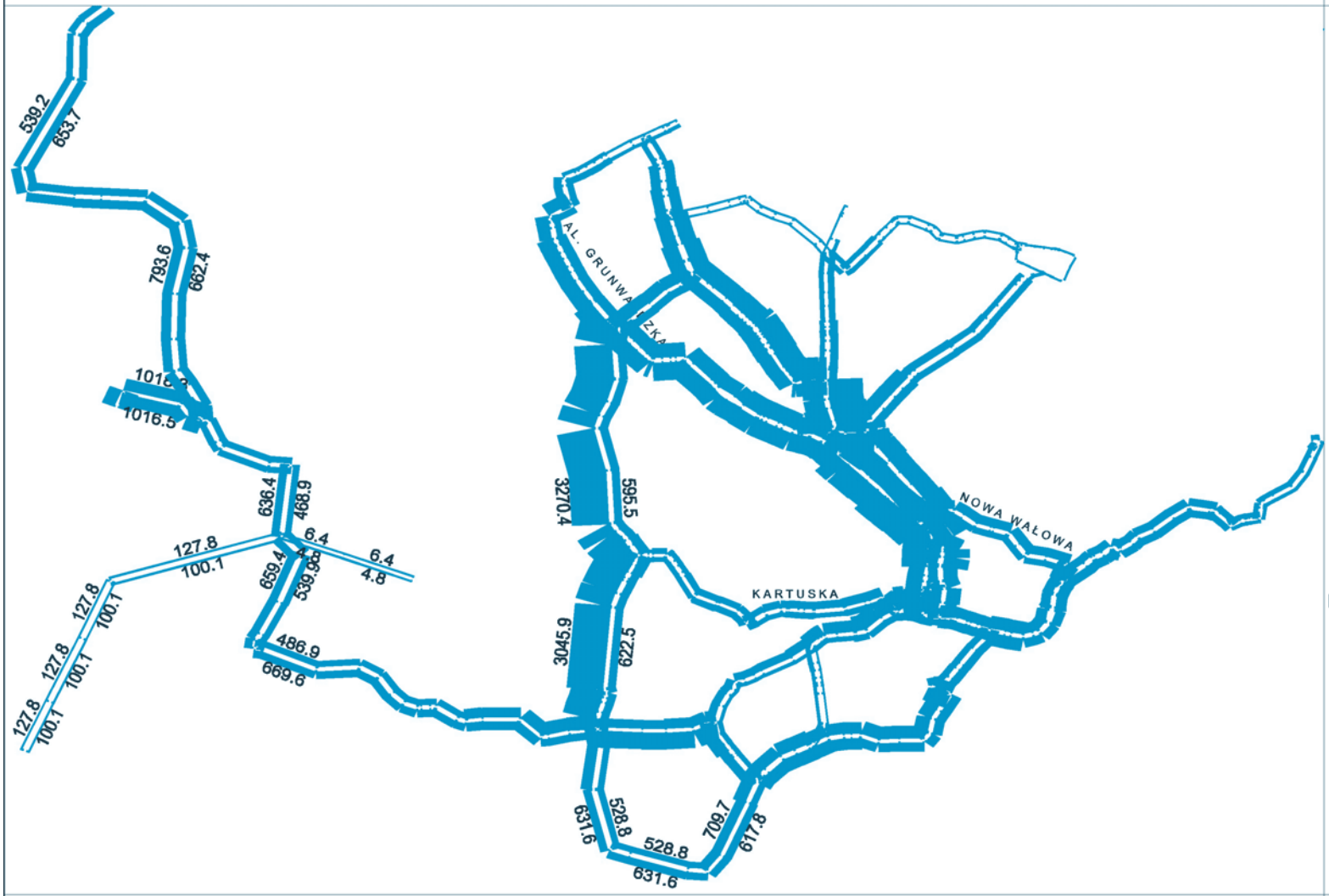

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO W GDAŃSKU
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 46
EMME/2 PROJECT:
STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
NOWA WAŁOWA
KARTUSKA
SŁOWACKIEGO

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO
W CENTRUM GDAŃSKA
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE
[pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 47
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
NOWA WAŁOWA
KARTUSKA
MAŁOMIEJSKA

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO
W ŚRÓDMIEŚCIU GDAŃSKA
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 48
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
NOWA WAŁOWA
KARTUSKA
AL. ARMII KRAJOWEJ
3 MAJA

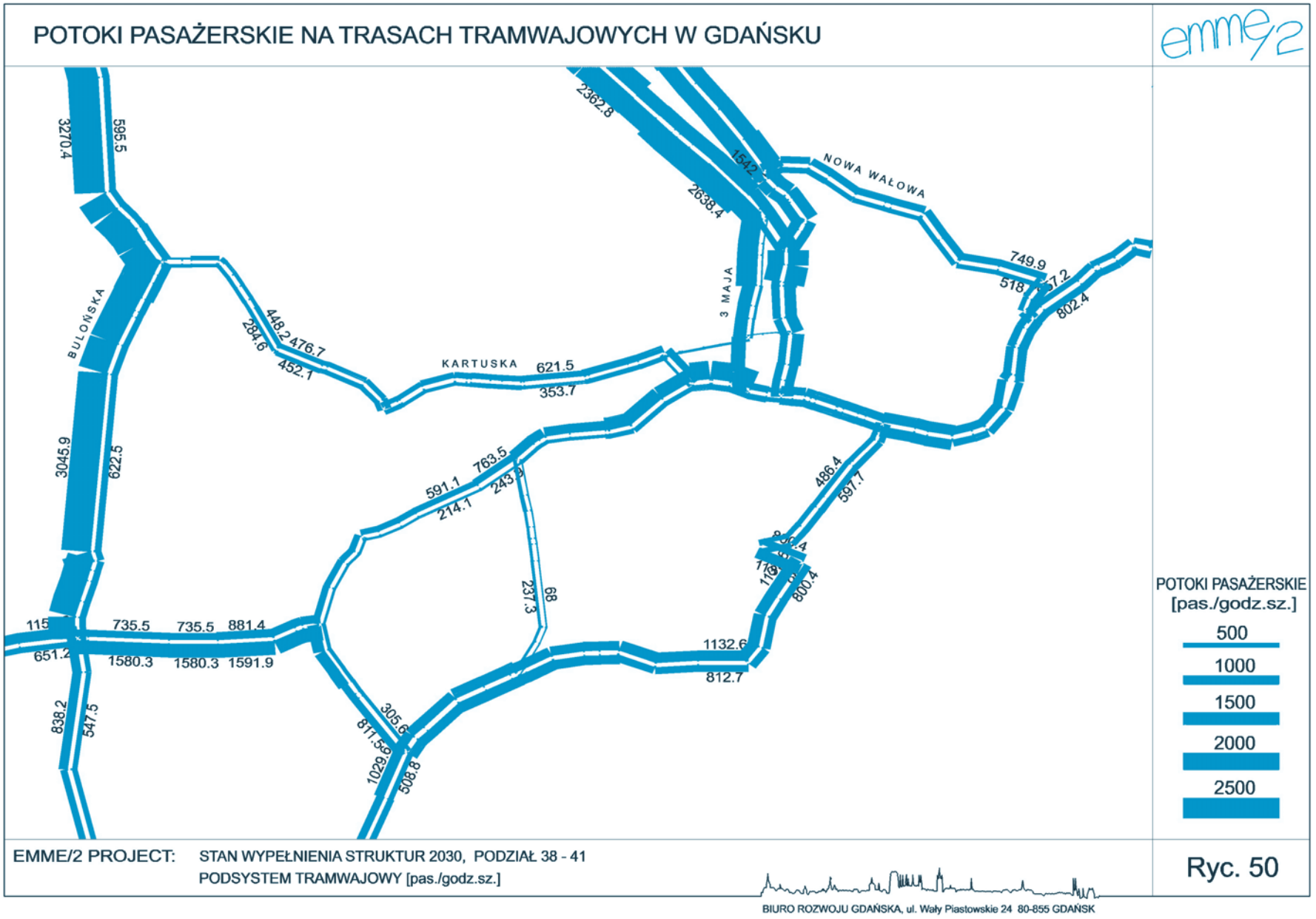
POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH TRAMWAJOWYCH W GDAŃSKU

emme/2

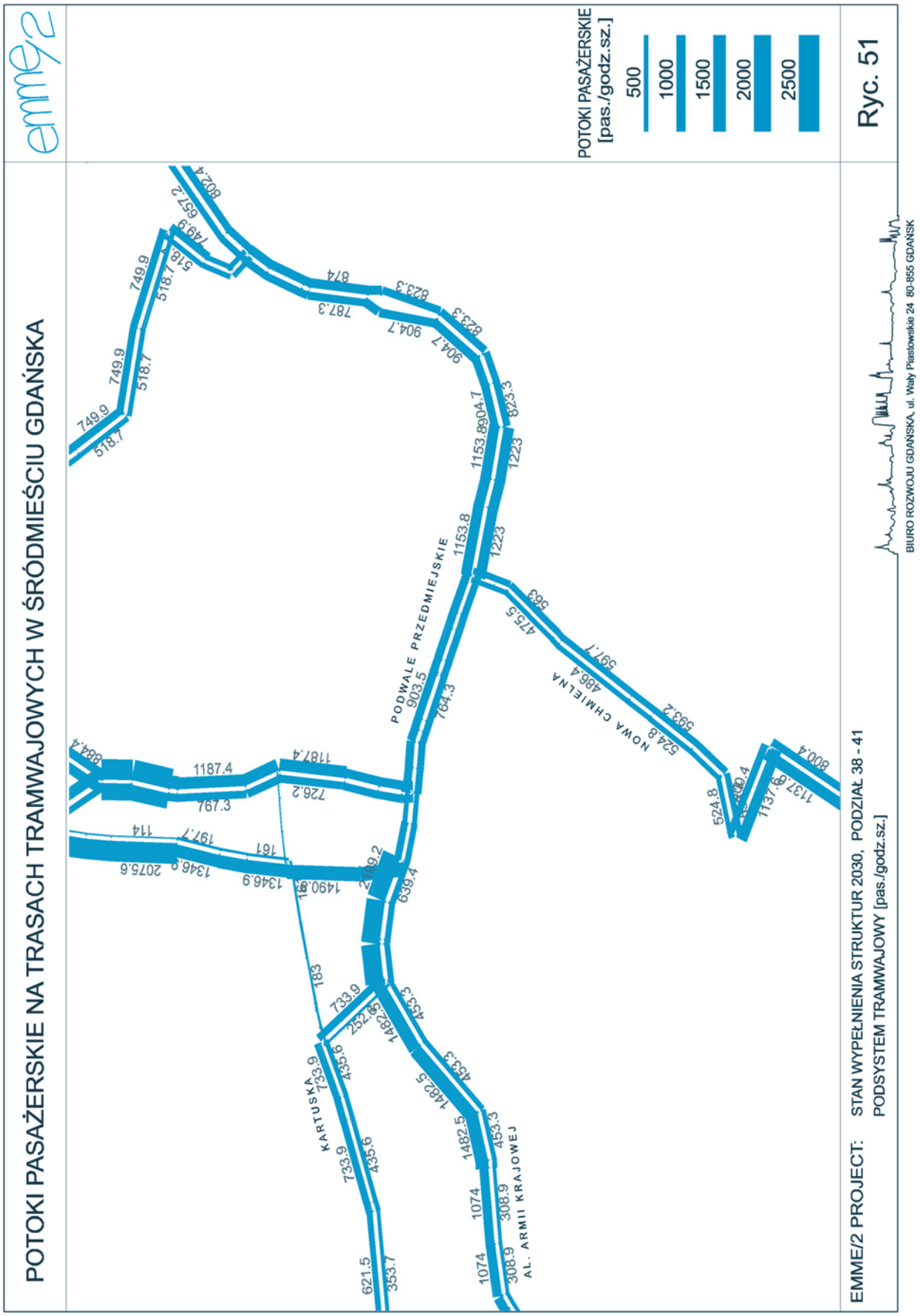

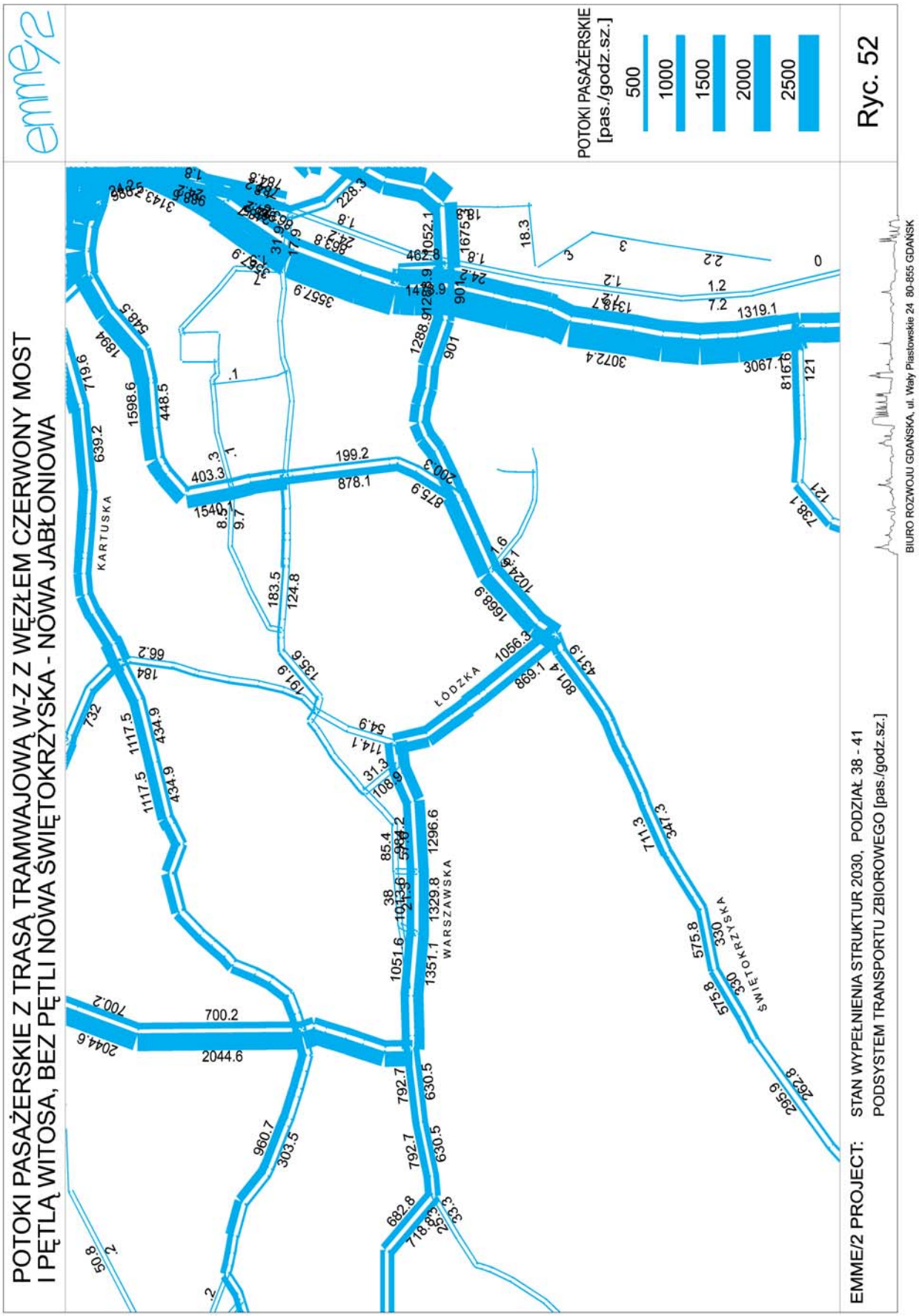

EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRAMWAJOWY [pas./godz.sz.]

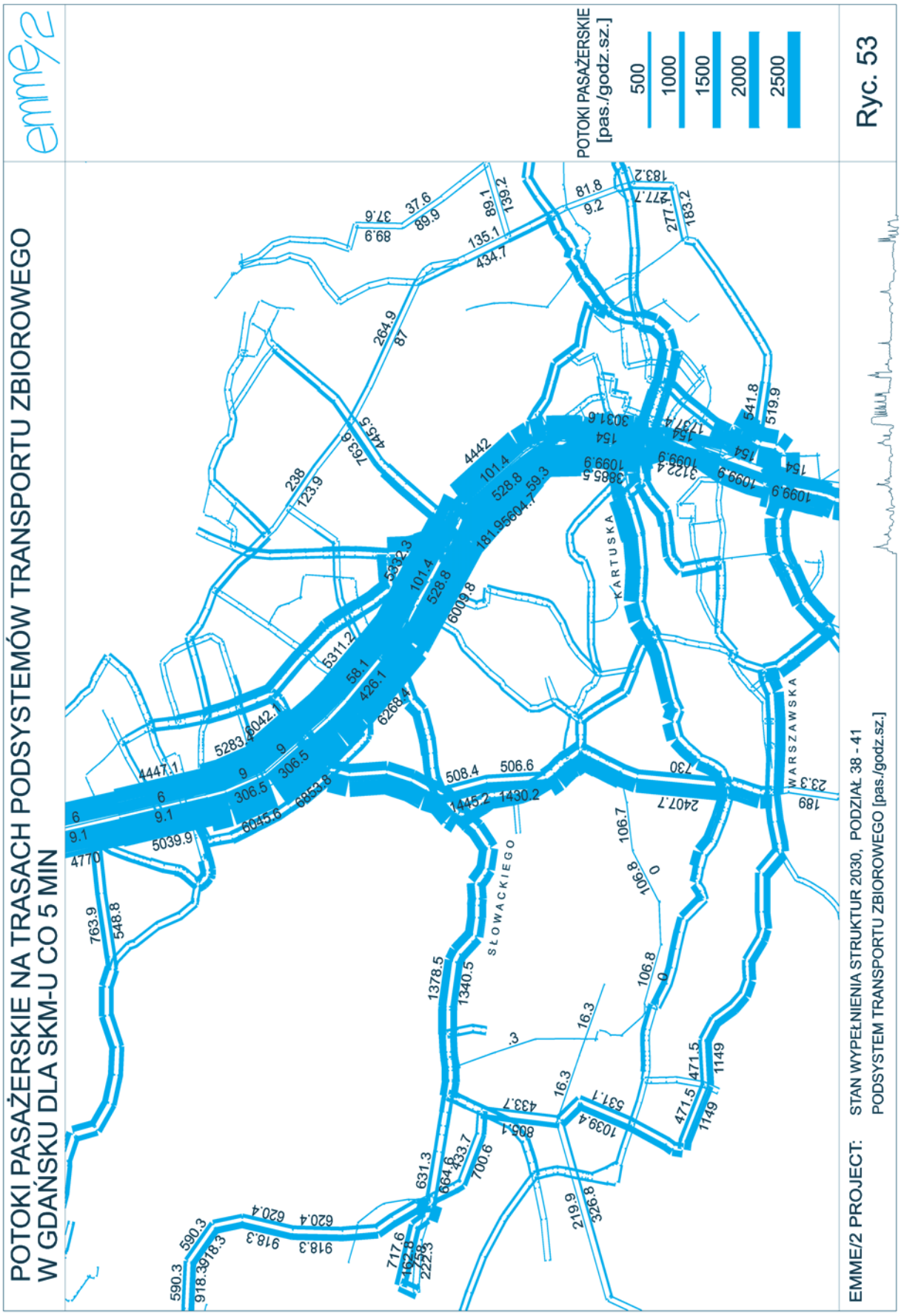
Ryc. 49

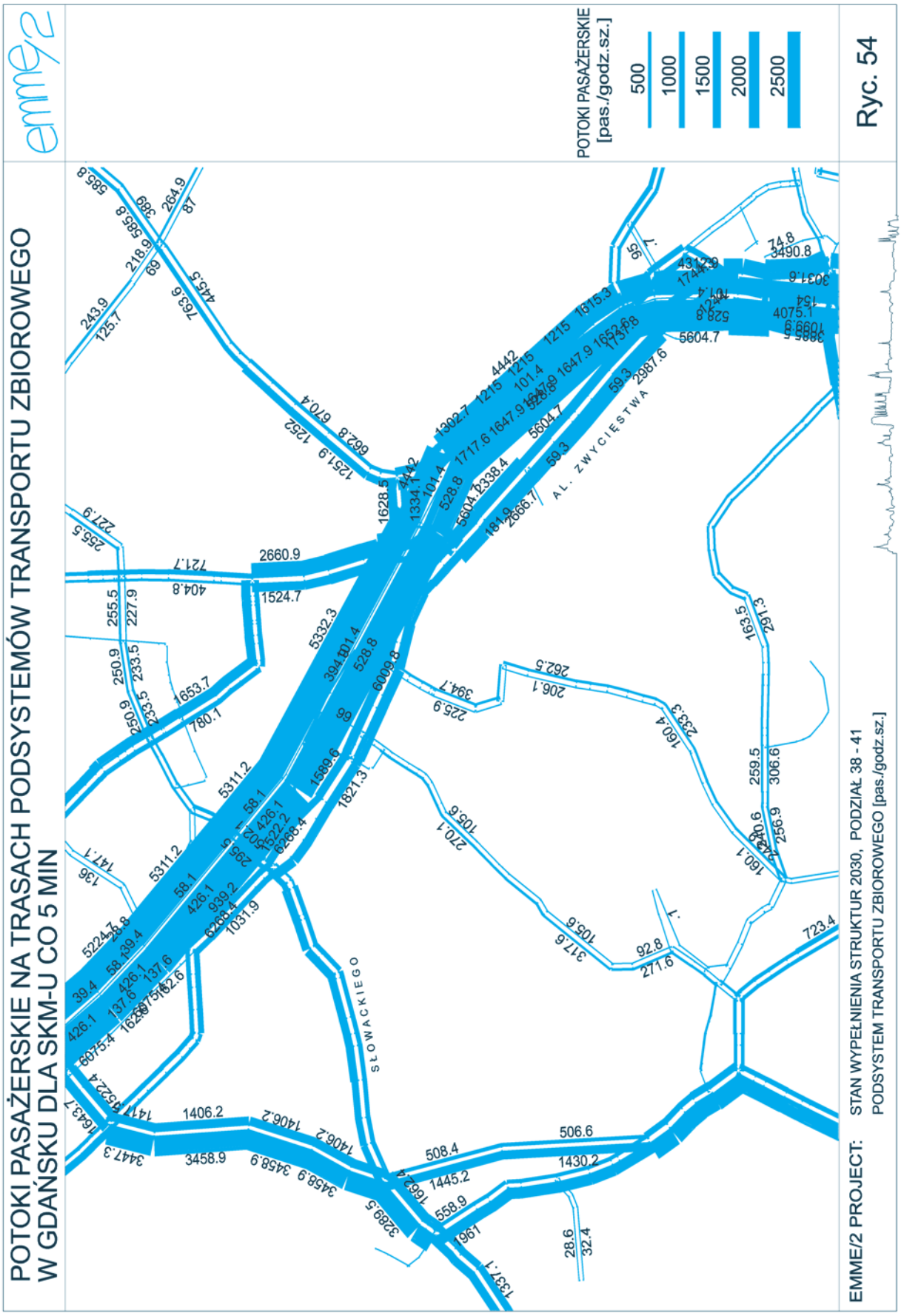

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH TRAMWAJOWYCH W GDAŃSKU
emme/2
NOWA WAŁOWA
3 MAJA
BUŁOŃSKA
KARTUSKA
2362.8
2638.4
3270.4
595.5
749.9
802.4
448.2
476.7
284.6
452.1
621.5
353.7
3045.9
622.5
591.1
763.5
214.1
243.3
237.3
68
486.4
597.7
800.4
115
735.5
735.5
881.4
651.2
1580.3
1580.3
1591.9
1132.6
812.7
838.2
547.5
305.6
811.5
1029.5
508.8
POTOKI PASAŻERSKIE
[pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRAMWAJOWY [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

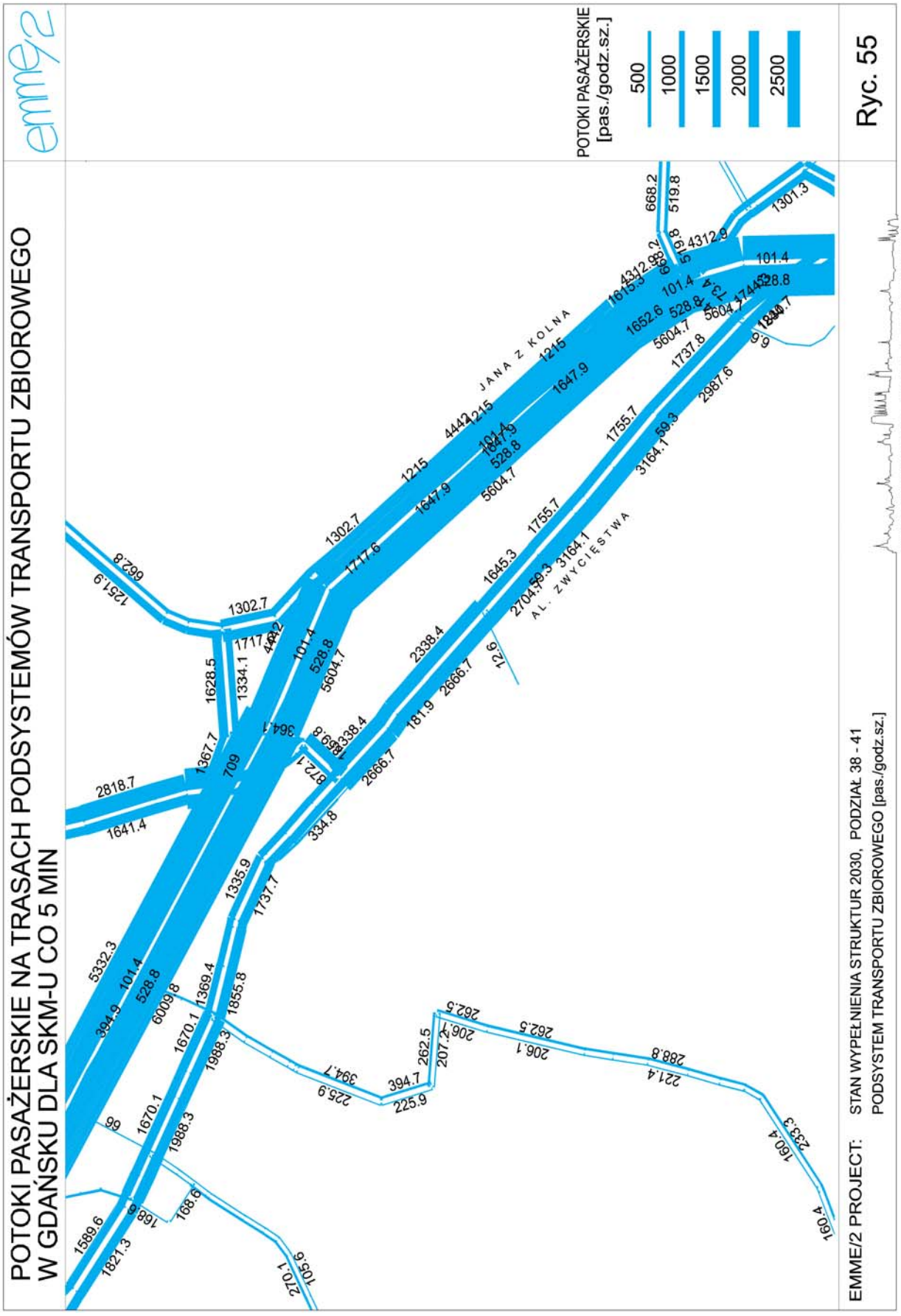
Ryc. 50

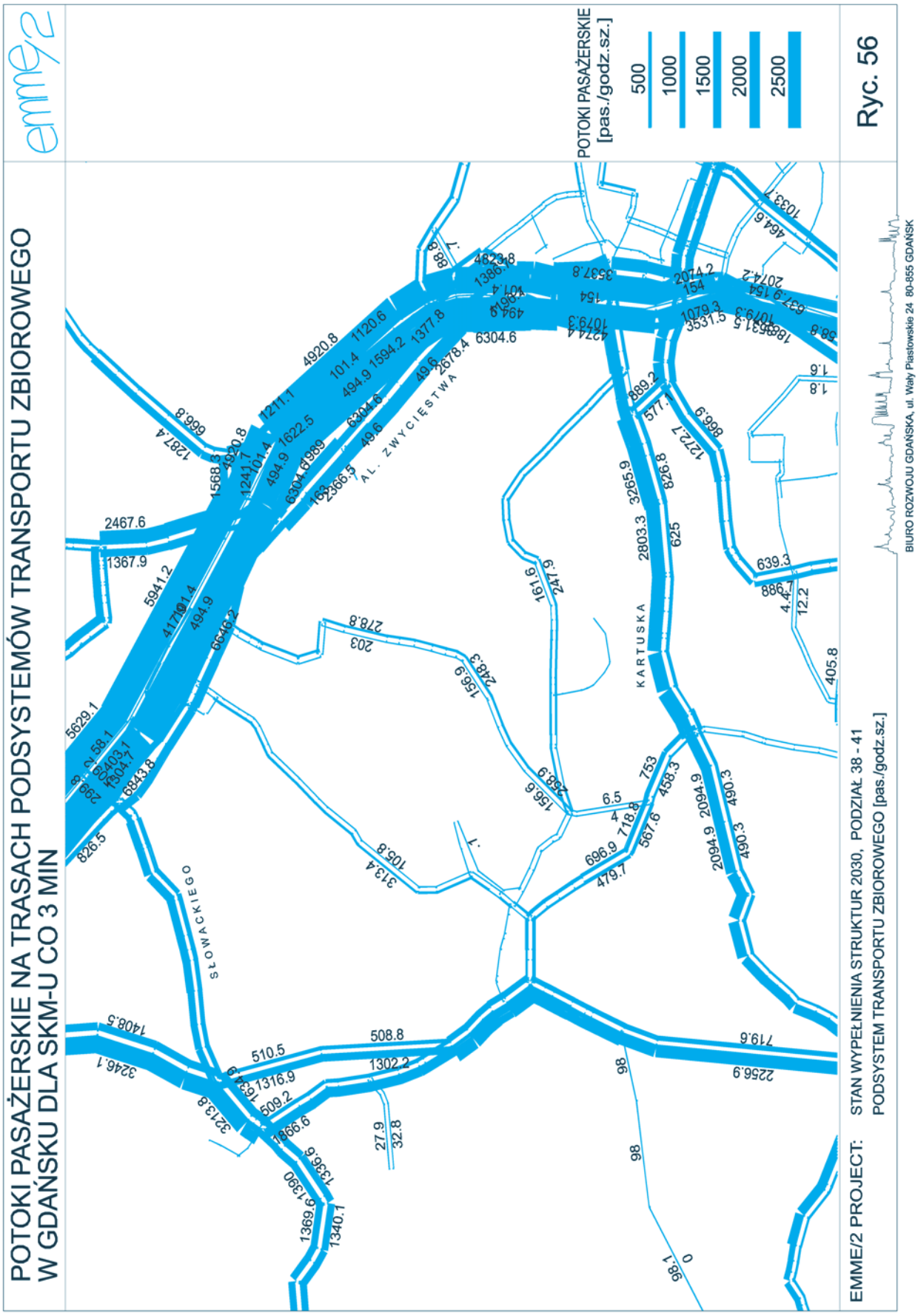

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH TRAMWAJOWYCH W ŚRÓDMIEŚCIU GDAŃSKA
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
PODWALE PRZEDMIEJSKIE
NOWA CHMIELNA
KARTUSKA
AL. ARMII KRAJOWEJ
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRAMWAJOWY [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
Ryc. 51

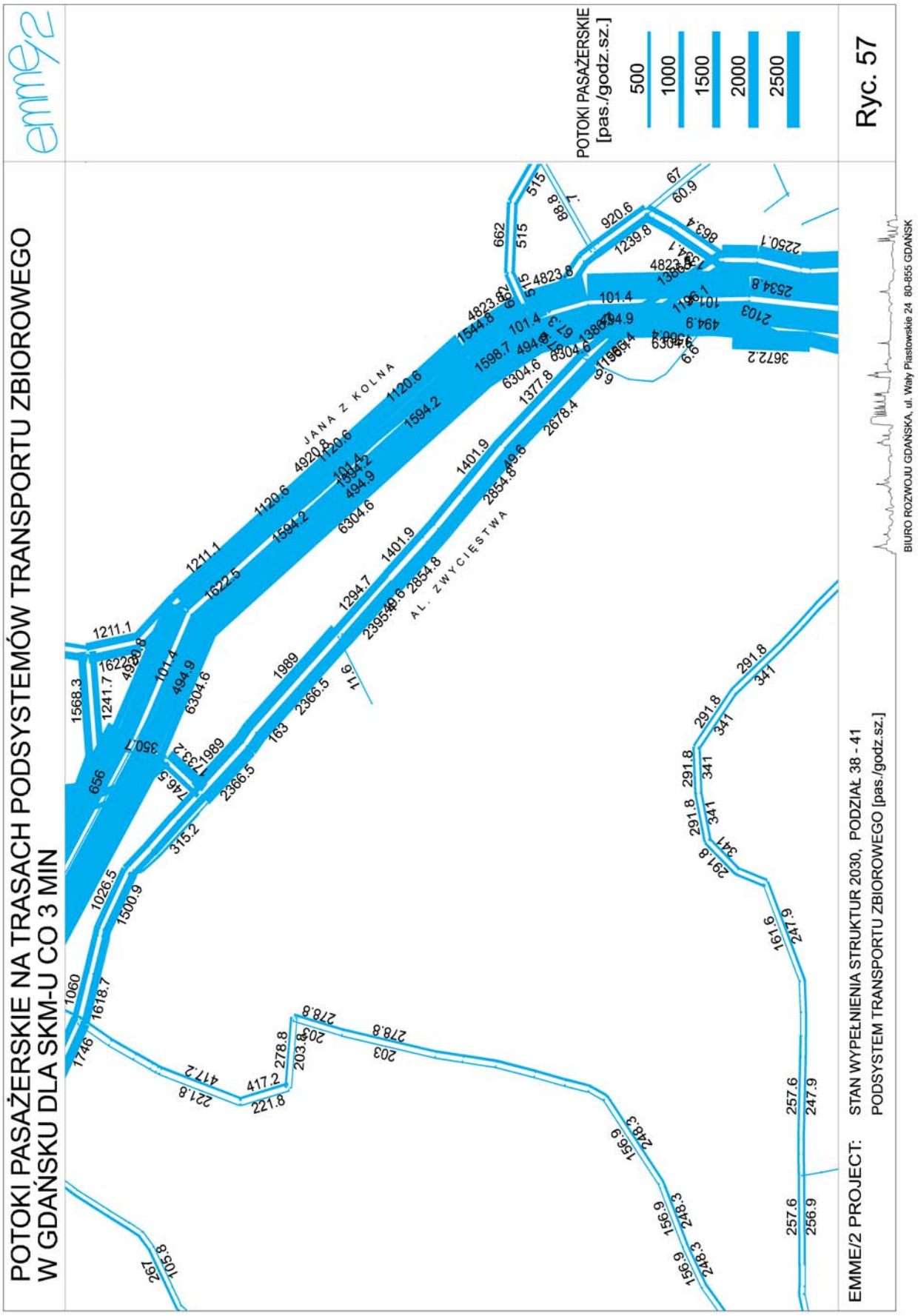

POTOKI PASAŻERSKIE Z TRASĄ TRAMWAJOWĄ W-Z Z WĘZŁEM CZERWONY MOST
I PĘTLĄ WITOSA, BEZ PĘTLI NOWA ŚWIĘTOKRZYSKA - NOWA JABŁONIOWA
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE
[pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 52
KARTUSKA
ŁODZKA
WARSZAWSKA
ŚWIĘTOKRZYSKA
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

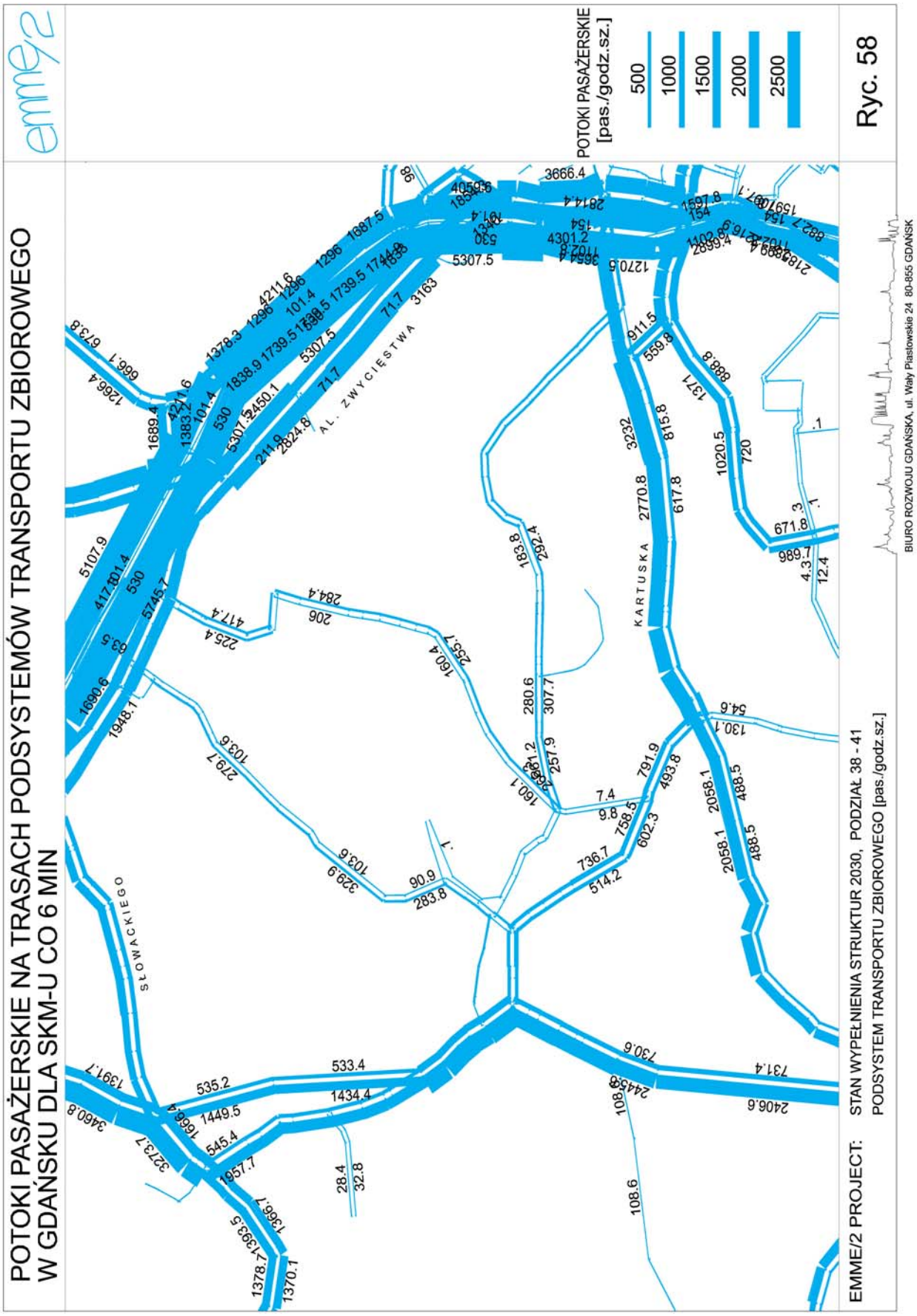

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO
W GDAŃSKU DLA SKM-U CO 5 MIN
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE
[pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 53
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
KARTUSKA
WARSZAWSKA
SŁOWACKIEGO

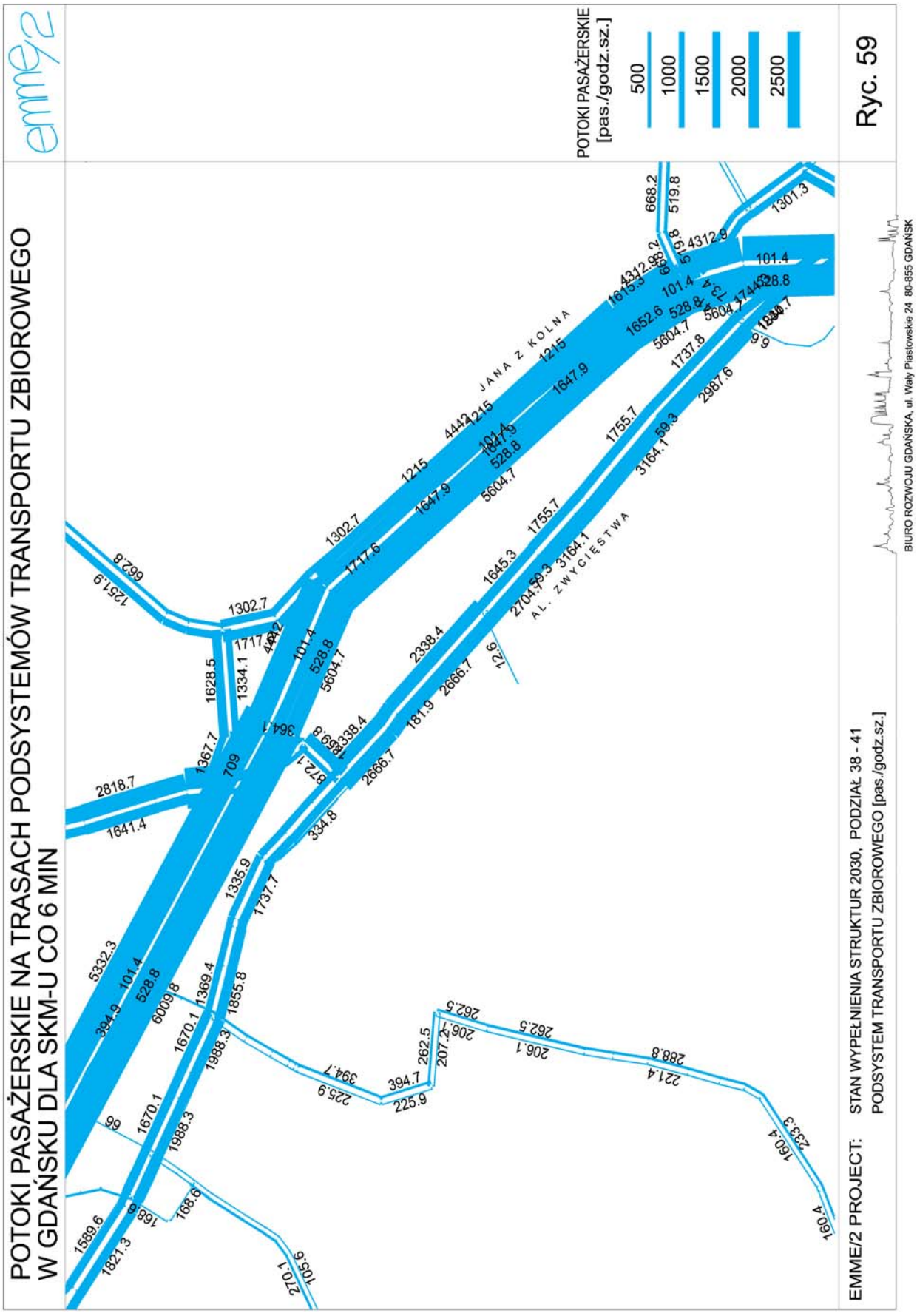

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO
W GDAŃSKU DLA SKM-U CO 5 MIN
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 54
AL. ZWYCIĘSTWA
SŁOWACKIEGO
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

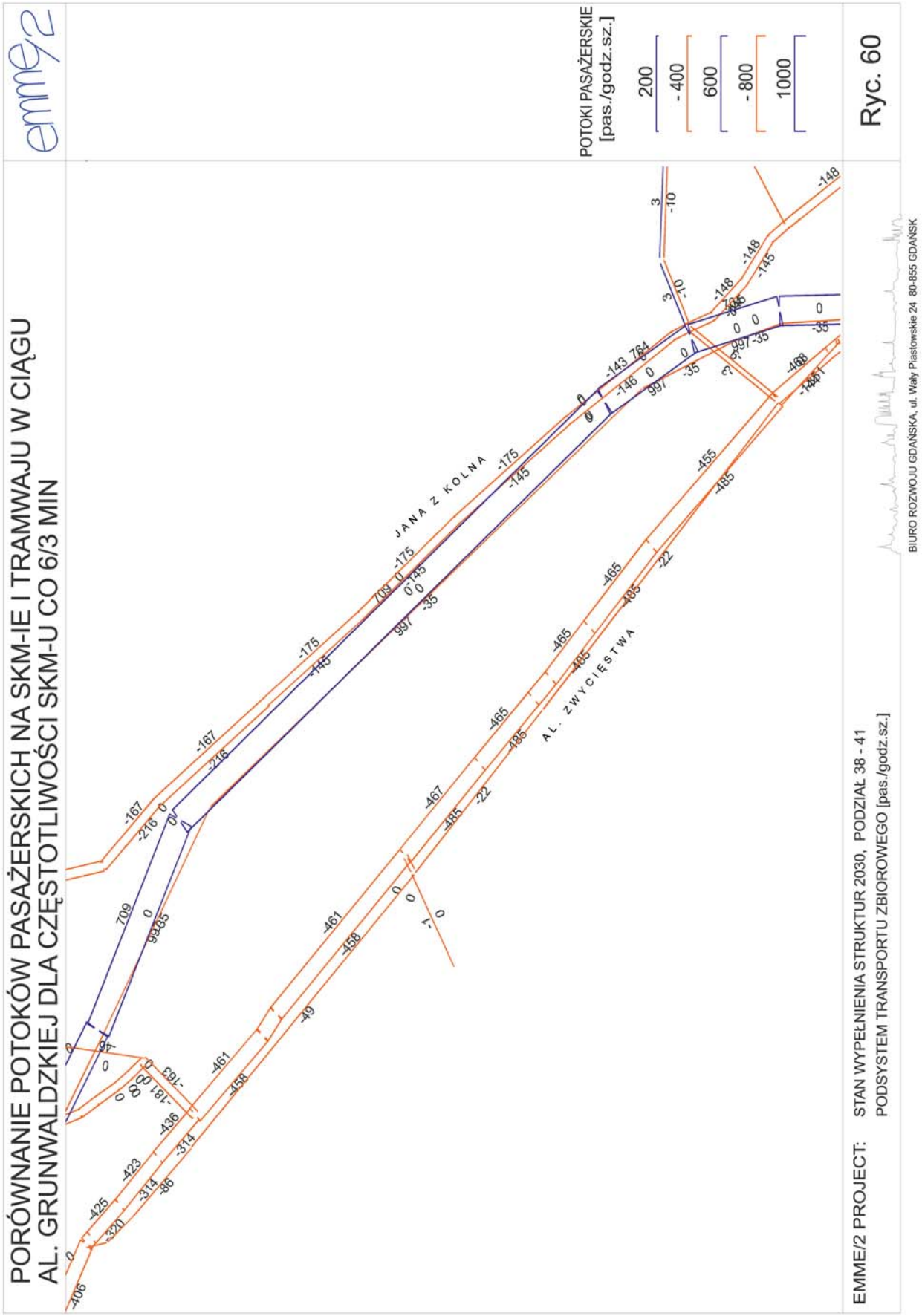

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO
W GDAŃSKU DLA SKM-U CO 5 MIN
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 55
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
JANA Z KOLNA
AL. ZWYCIĘSTWA

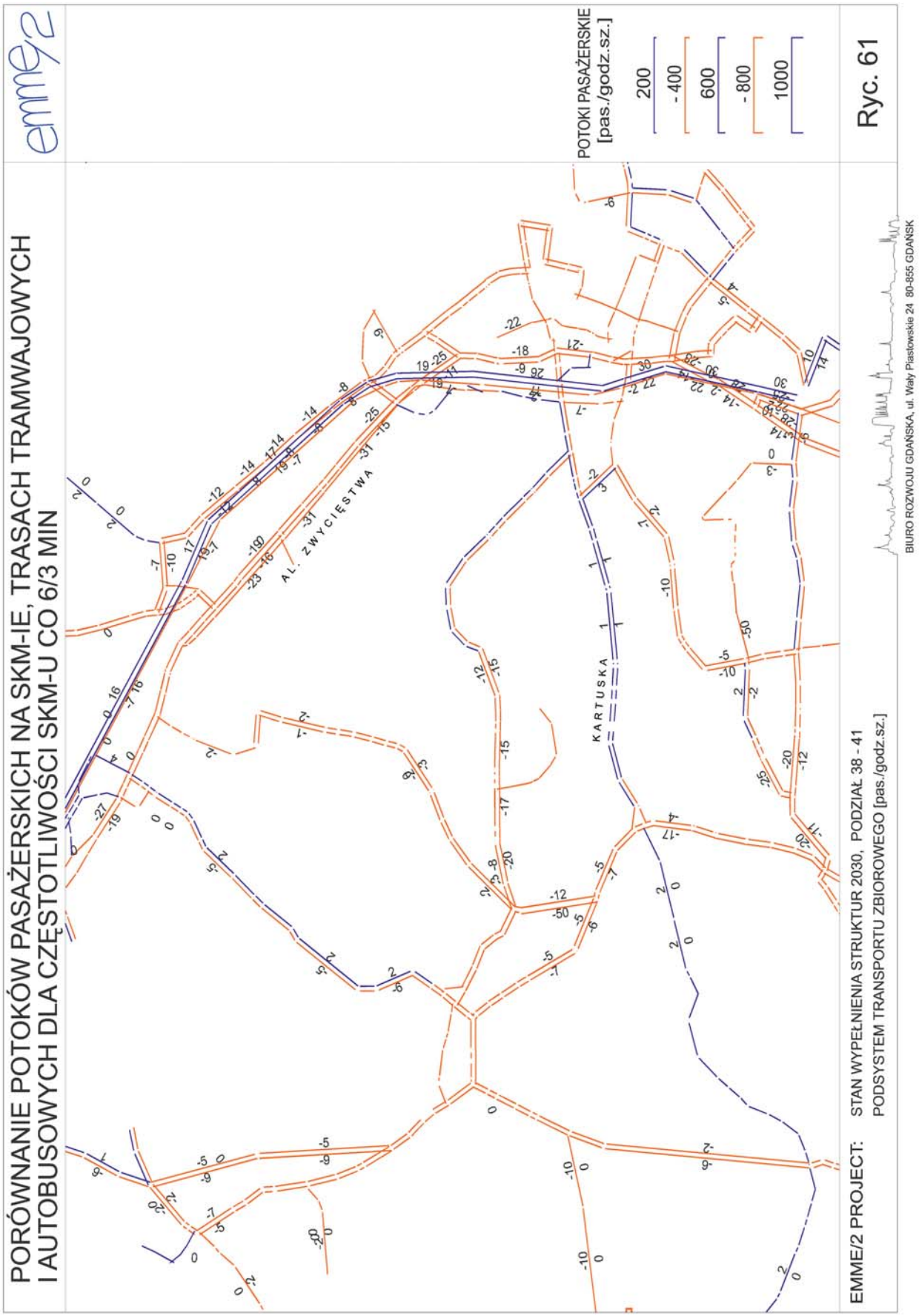

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO
W GDAŃSKU DLA SKM-U CO 3 MIN
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 56
AL. ZWYCIĘSTWA
KARTUSKA
SŁOWACKIEGO
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

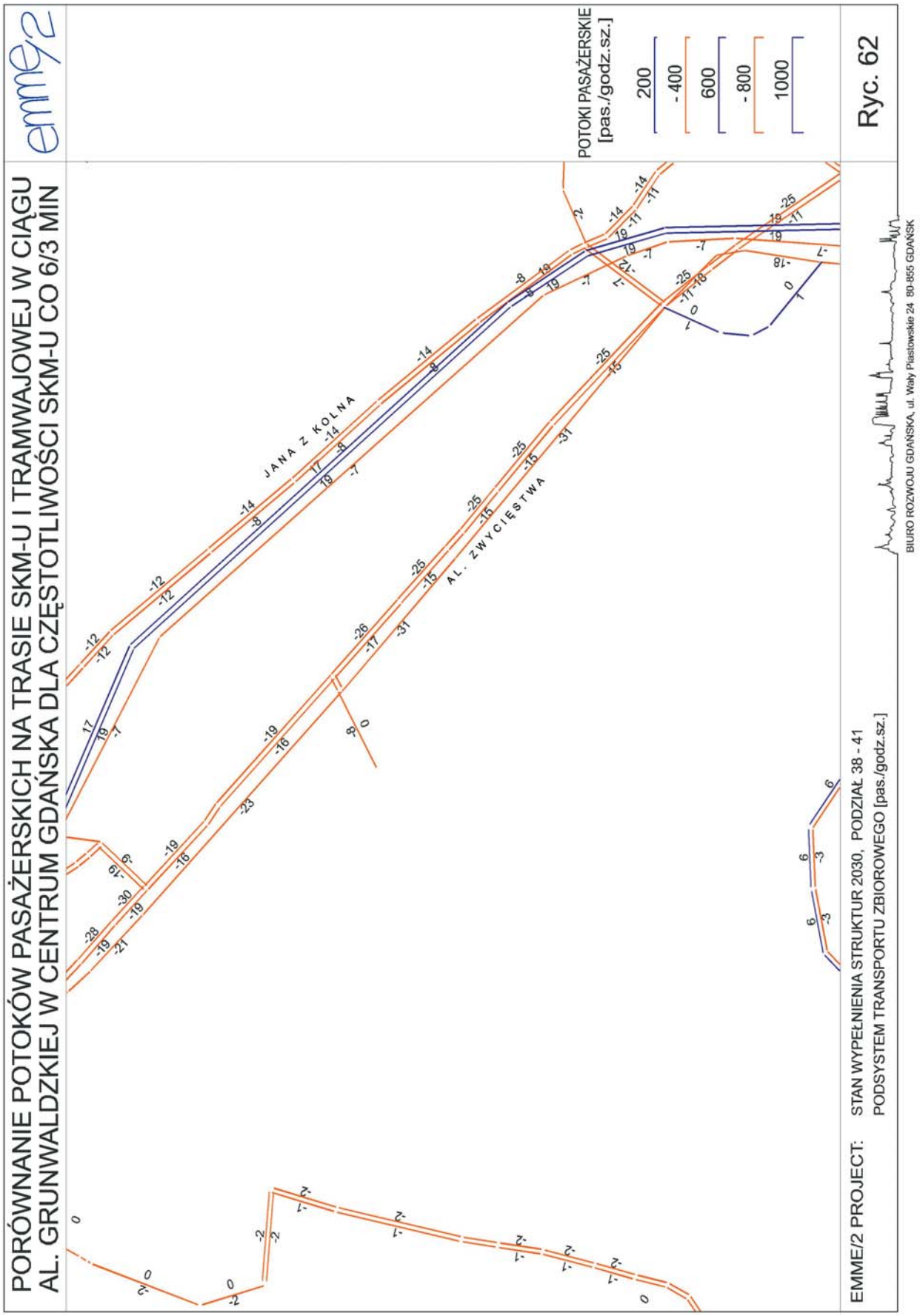

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO
W GDAŃSKU DLA SKM-U CO 3 MIN
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE
[pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 57
JANA Z KOLNA
AL. ZWYCIĘSTWA
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

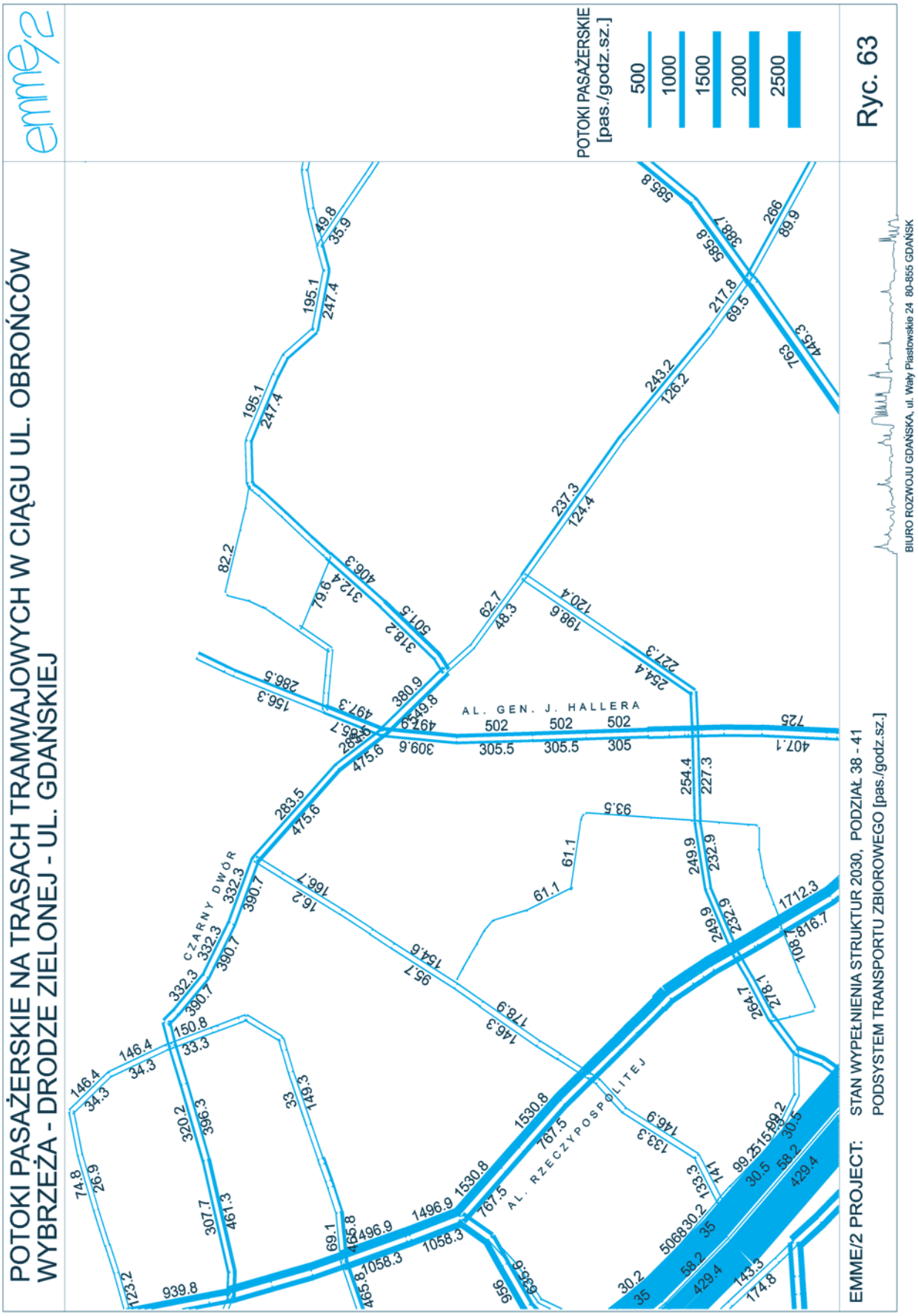

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO
W GDAŃSKU DLA SKM-U CO 6 MIN
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 58
AL. ZWYCIĘSTWA
KARTUSKA
SŁOWACKIEGO
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

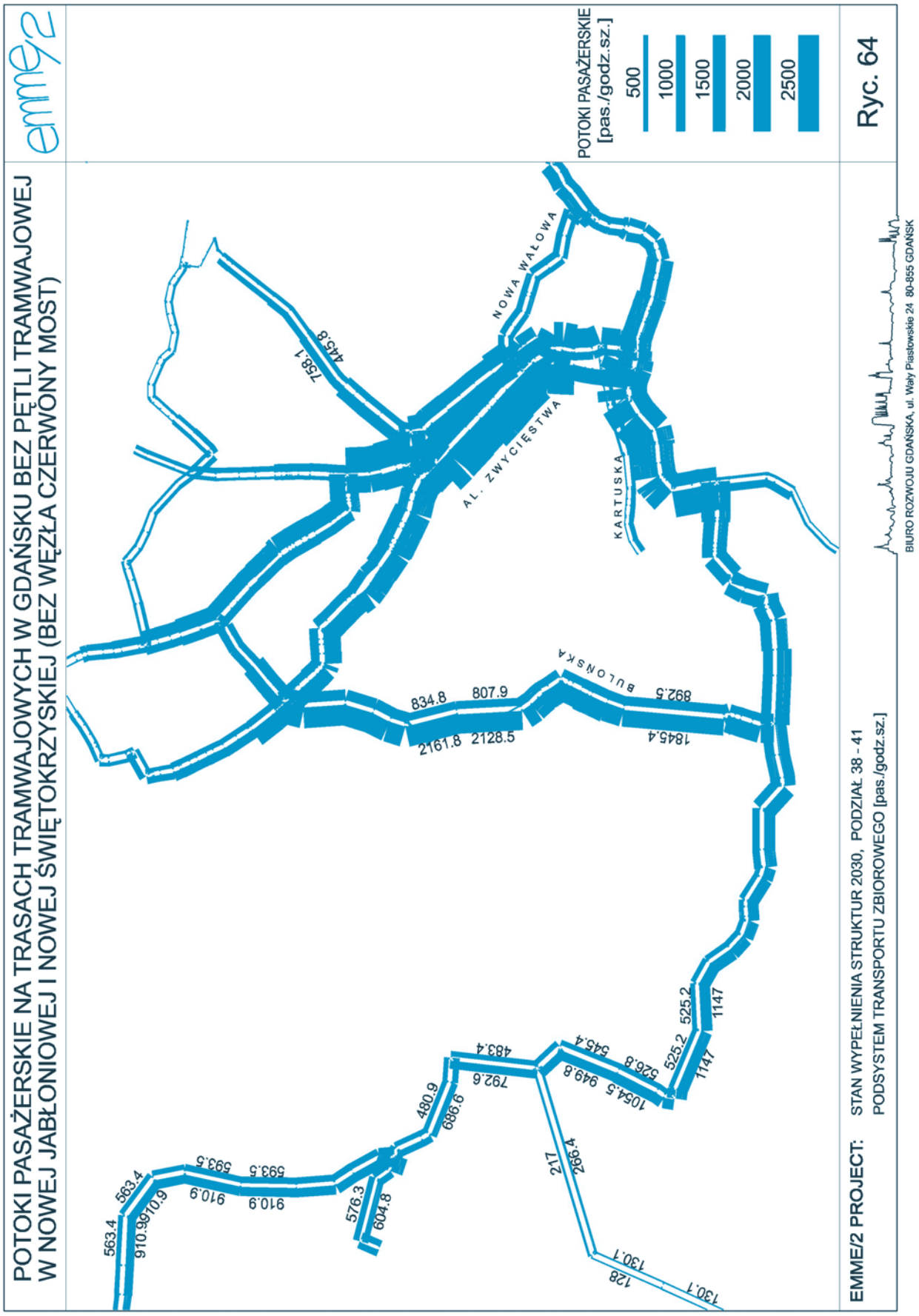

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO
W GDAŃSKU DLA SKM-U CO 6 MIN
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
JANA Z KOLNA
AL. ZWYCIĘSTWA
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
Ryc. 59
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

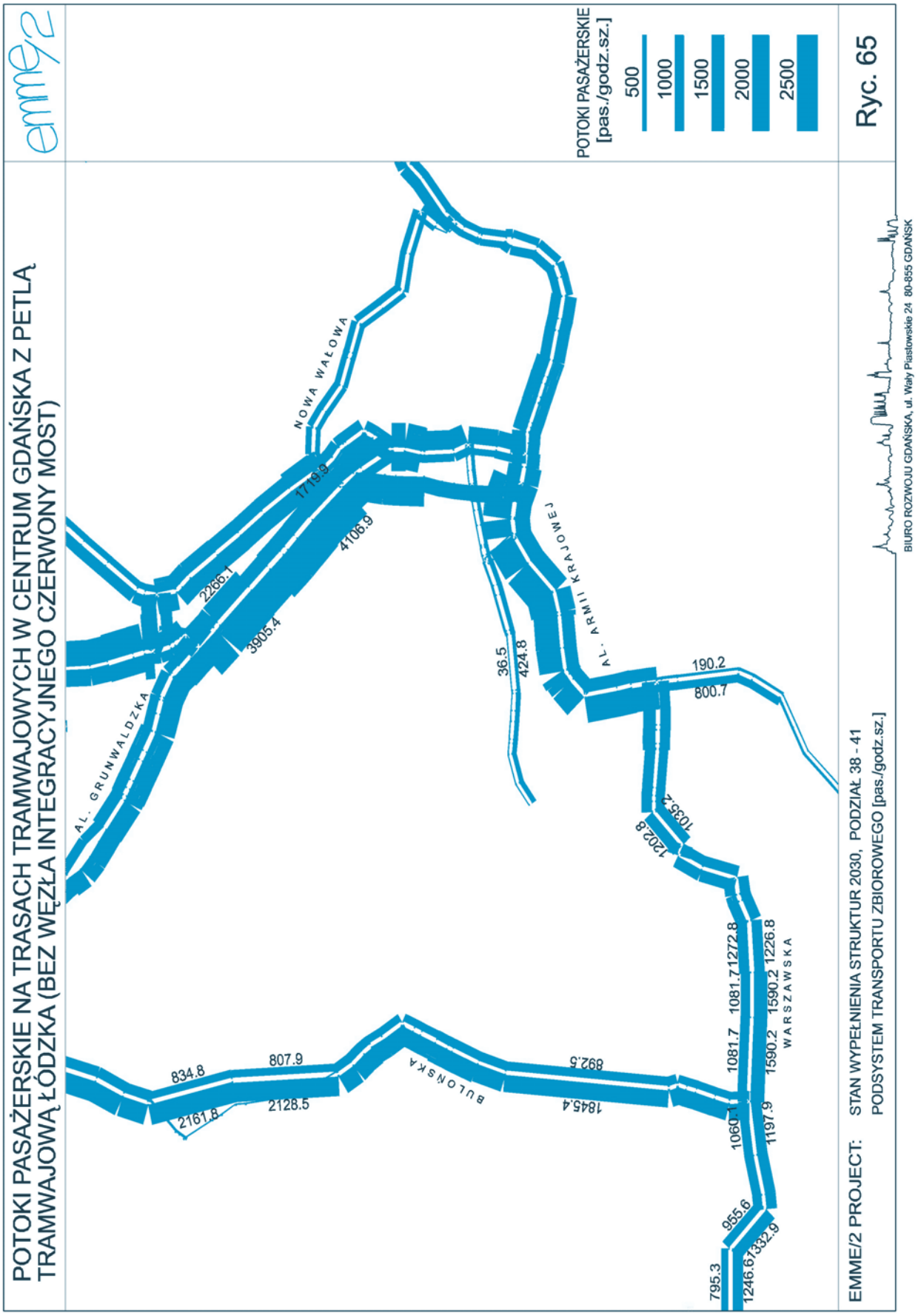

POROWNANIE POTOKÓW PASAŻERSKICH NA SKM-IE I TRAMWAJU W CIĄGU AL. GRUNWALDZKIEJ DLA CZĘSTOTLIWOŚCI SKM-U CO 6/3 MIN
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
Ryc. 60
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
JANA Z KOLNA
AL. ZWYCIĘSTWA

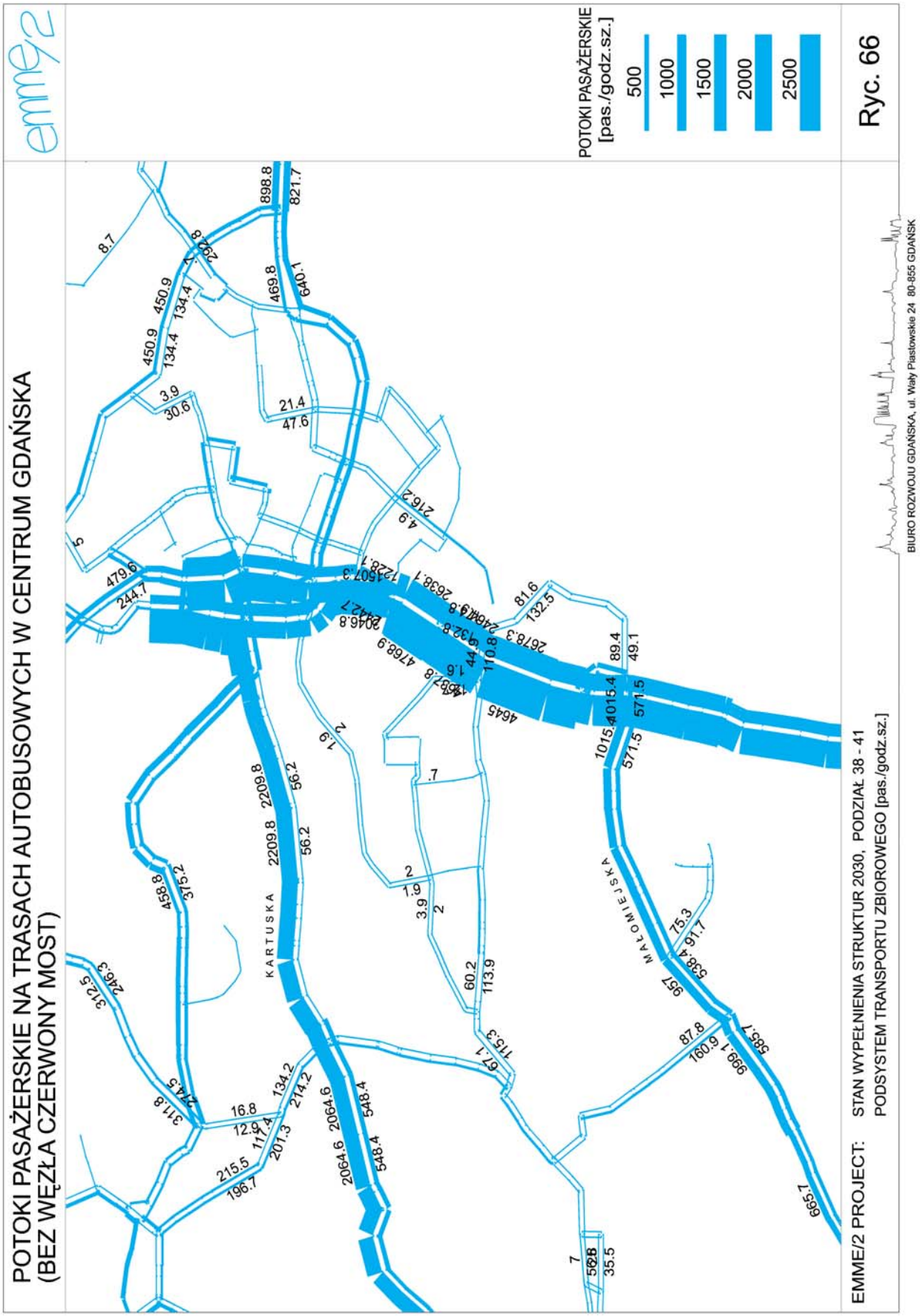

PORÓWNANIE POTOKÓW PASAŻERSKICH NA SKM-IE, TRASACH TRAMWAJOWYCH I AUTOBUSOWYCH DLA CZĘSTOTLIWOŚCI SKM-U CO 6/3 MIN
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
AL. ZWYCIĘSTWA
KARTUSKA
Ryc. 61
EMME/2 PROJECT:
STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

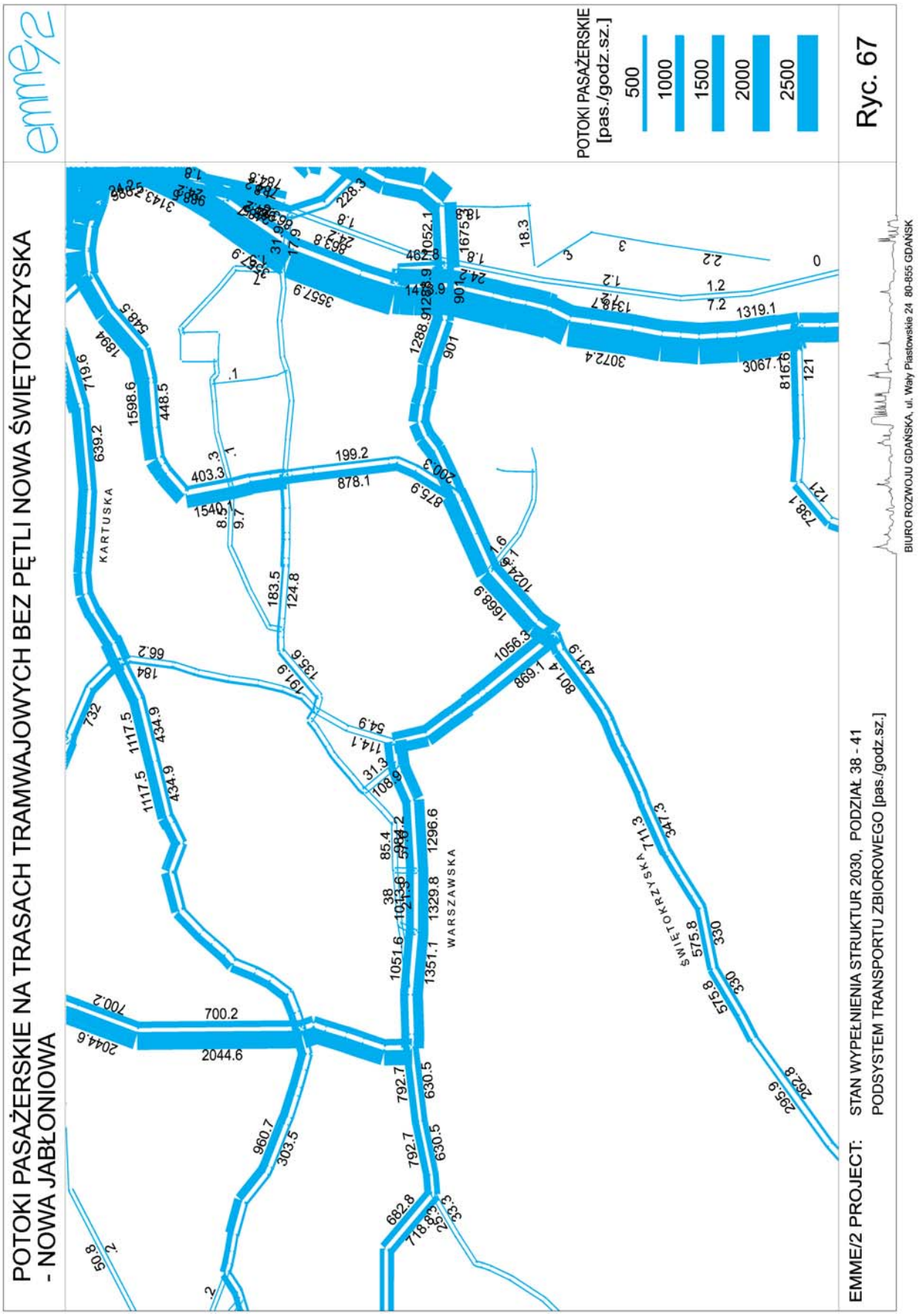

PORÓWNANIE POTOKÓW PASAŻERSKICH NA TRASIE SKM-U I TRAMWAJOWEJ W CIĄGU AL. GRUNWALDZKIEJ W CENTRUM GDAŃSKA DLA CZĘSTOTLIWOŚCI SKM-U CO 6/3 MIN
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
200
400
600
800
1000
JANA Z KOLNA
AL. ZWYCIĘSTWA
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
Ryc. 62

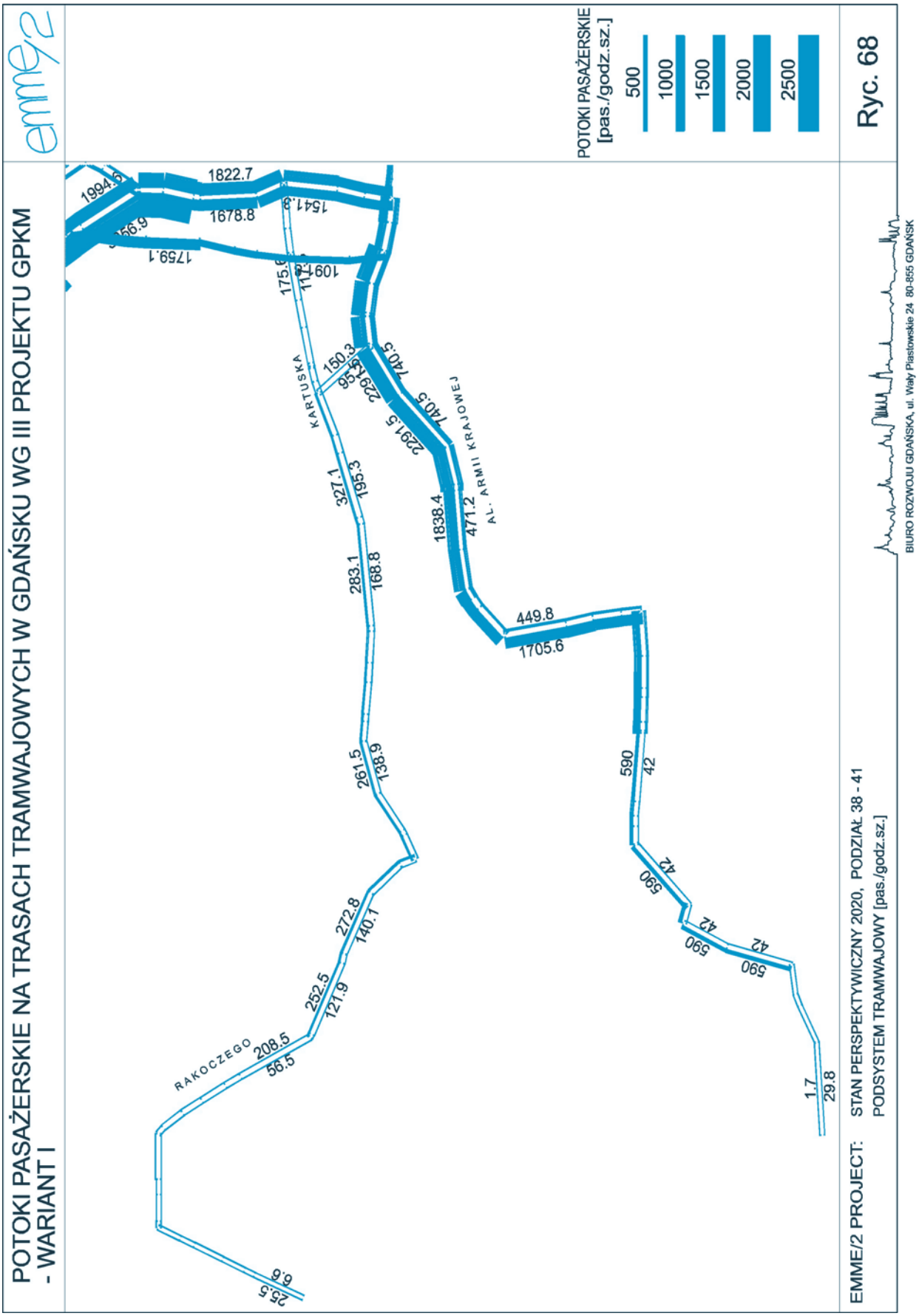

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH TRAMWAJOWYCH W CIĄGU UL. OBROŃCÓW WYBRZEŻA - DRODZE ZIELONEJ - UL. GDAŃSKIEJ
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 63
AL. GEN. J. HALLERA
CZARNY DWÓR
AL. RZECZYPOSPOLITEJ
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

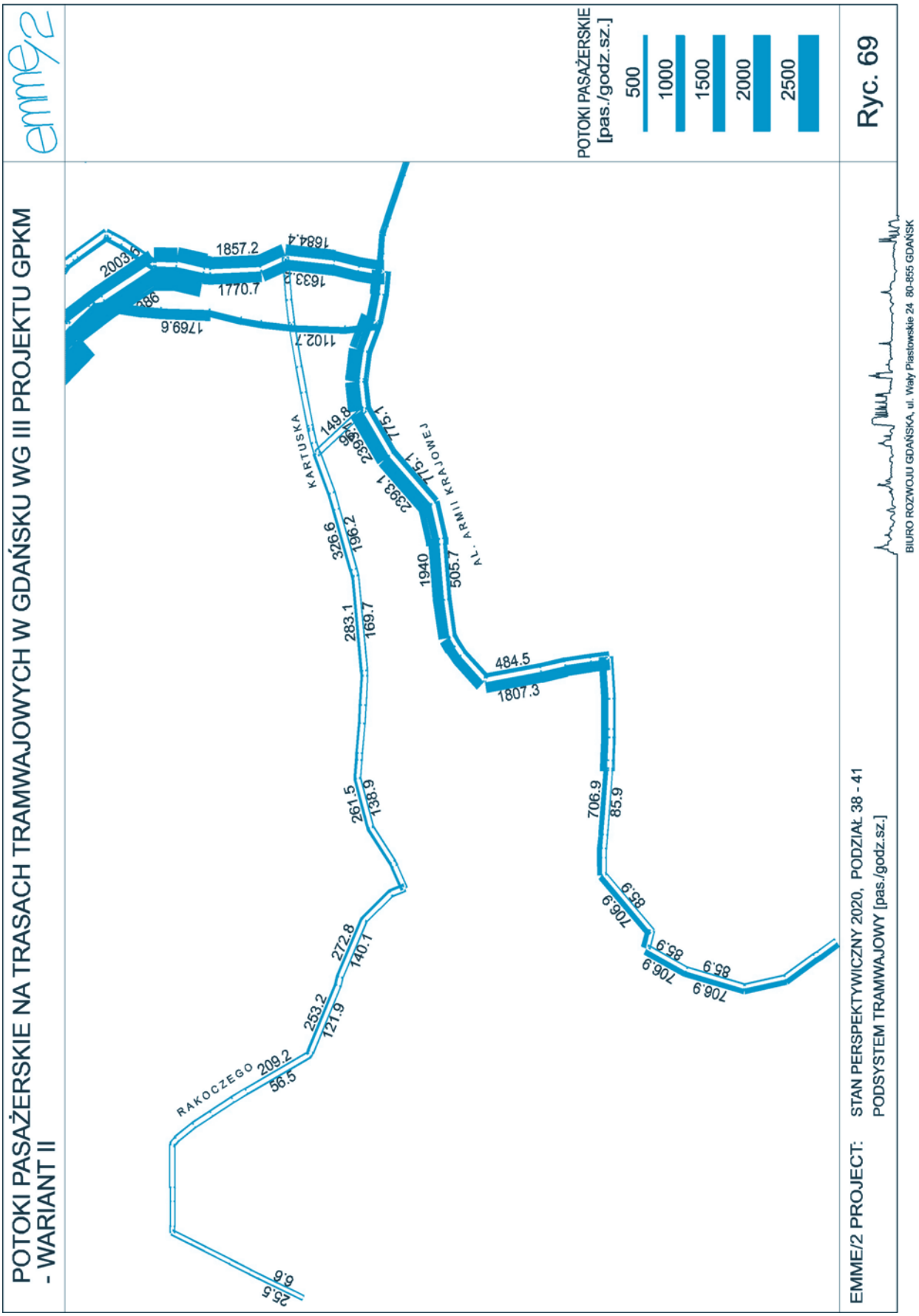

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH TRAMWAJOWYCH W GDAŃSKU BEZ PĘTLI TRAMWAJOWEJ W NOWEJ JABŁONIOWEJ I NOWEJ ŚWIĘTOKRZYSKIEJ (BEZ WĘZŁA CZERWONY MOST)
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
NOWA WAŁOWA
AL. ZWYCIĘSTWA
KARTUSKA
BULONSKA
758.1
445.8
834.8
807.9
2161.8
2128.5
892.5
1845.4
563.4
910.9
593.5
576.3
604.8
480.9
686.6
792.6
483.4
217
266.4
1054.5
949.8
526.8
545.4
525.2
1147
128
130.1
Ryc. 64
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

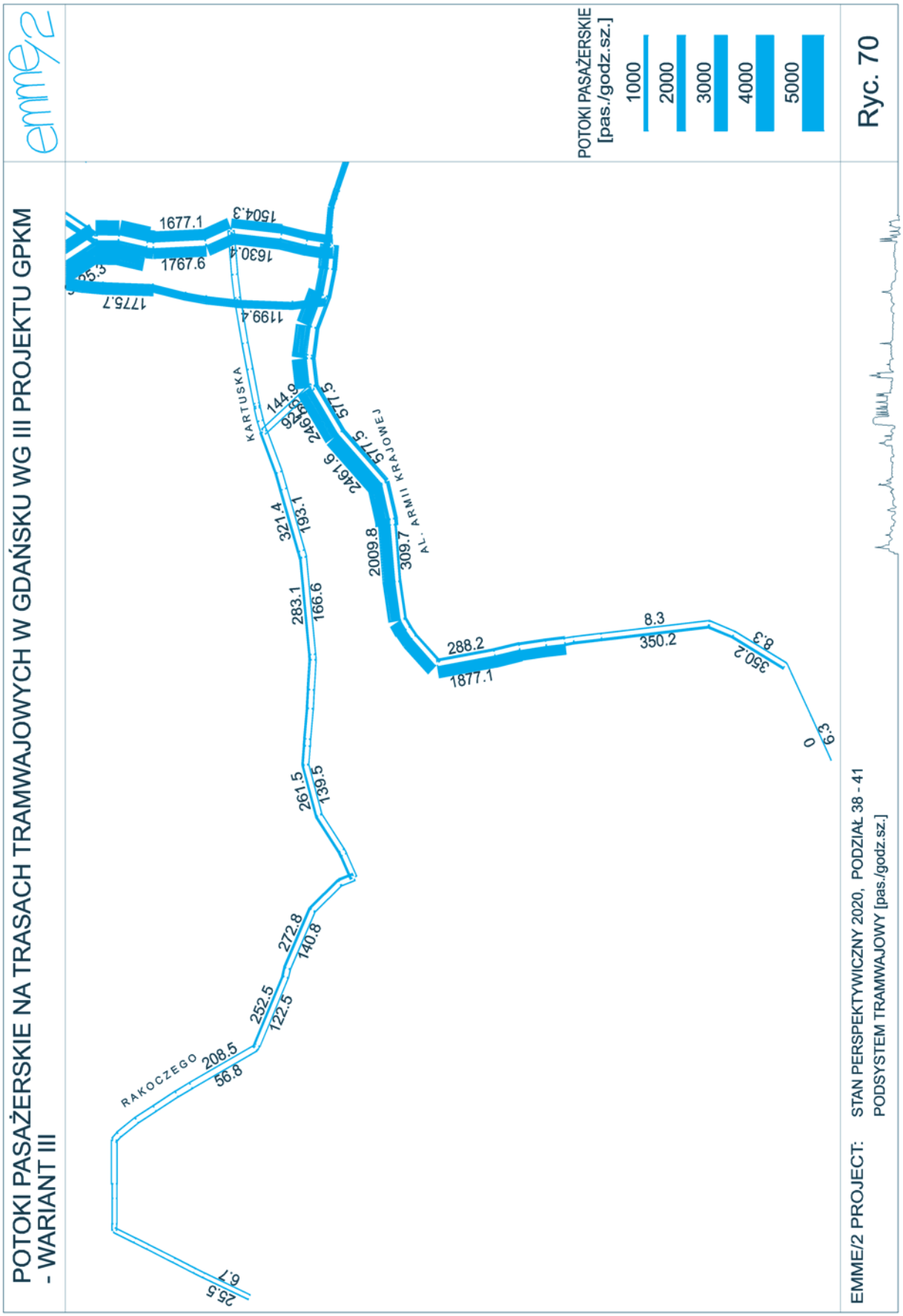

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH TRAMWAJOWYCH W CENTRUM GDAŃSKA Z PETLĄ TRAMWAJOWĄ ŁÓDZKA (BEZ WĘZŁA INTEGRACYJNEGO CZERWONY MOST)
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 65
AL. GRUNWALDZKA
NOWA WAŁOWA
AL. ARMII KRAJOWEJ
BULONSKA
WARSZAWSKA
834.8
807.9
2161.8
2128.5
1719.9
4106.9
2266.1
3905.4
36.5
424.8
190.2
800.7
1035.2
1202.8
892.5
1845.4
1081.7
1272.8
1590.2
1226.8
1060.1
1197.9
955.6
795.3
1246.6
1332.9
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

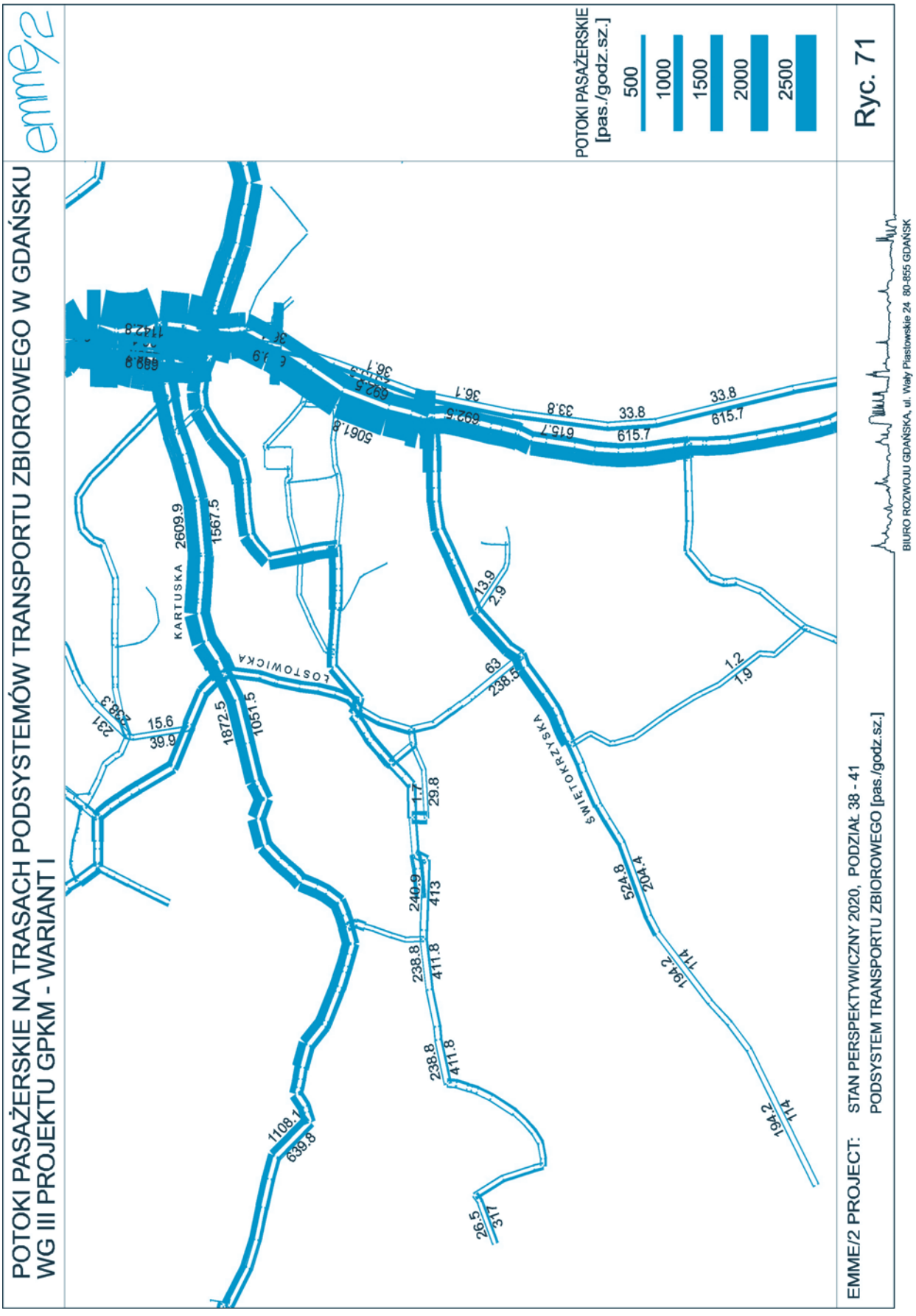

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH AUTOBUSOWYCH W CENTRUM GDAŃSKA
(BEZ WĘZŁA CZERWONY MOST)
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE
[pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 66
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
KARTUSKA
MAŁOMIEJSKA

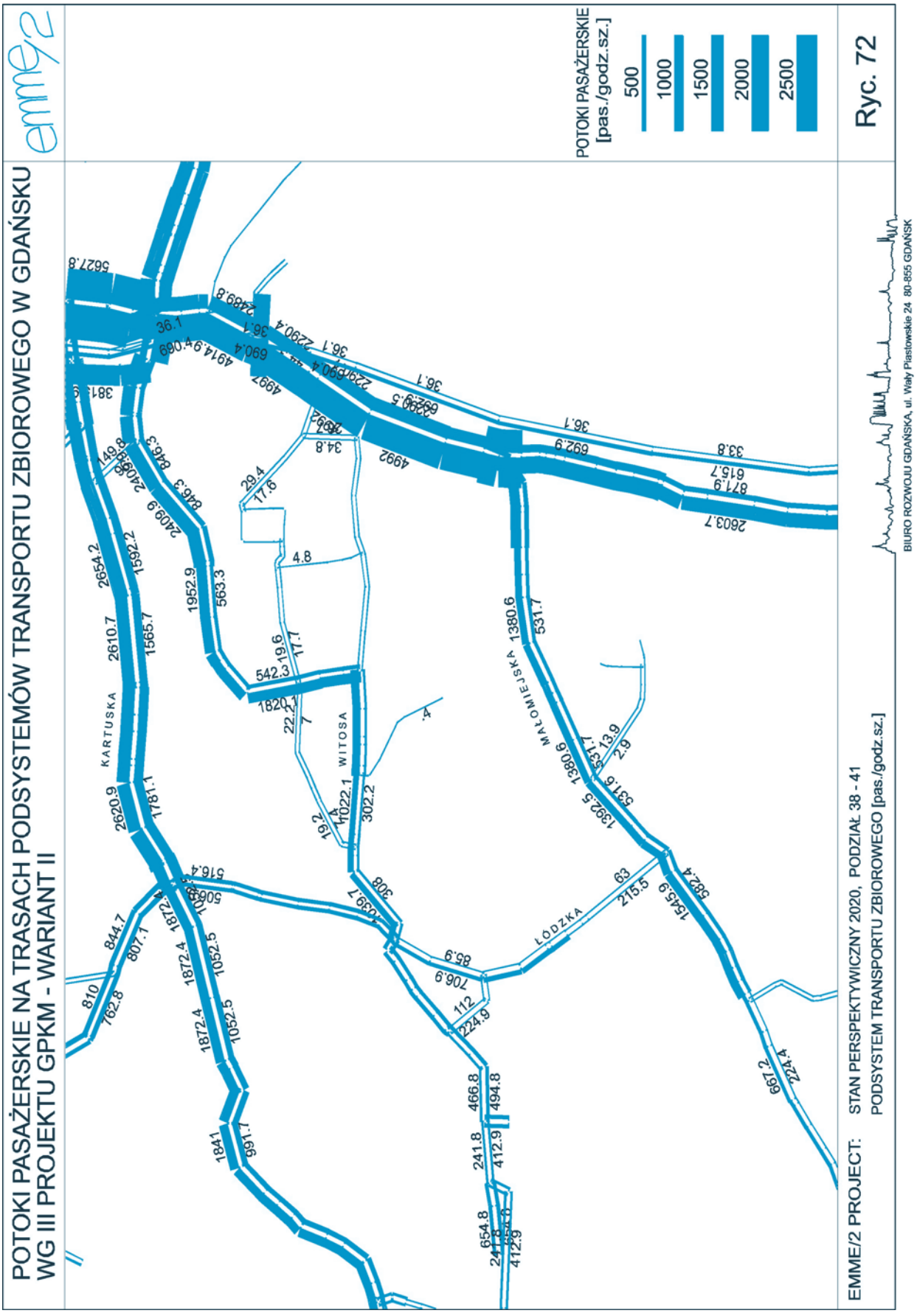

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH TRAMWAJOWYCH BEZ PĘTLI NOWA ŚWIĘTOKRZYSKA - NOWA JABŁONIOWA
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 67
KARTUSKA
WARSZAWSKA
ŚWIĘTOKRZYSKA
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

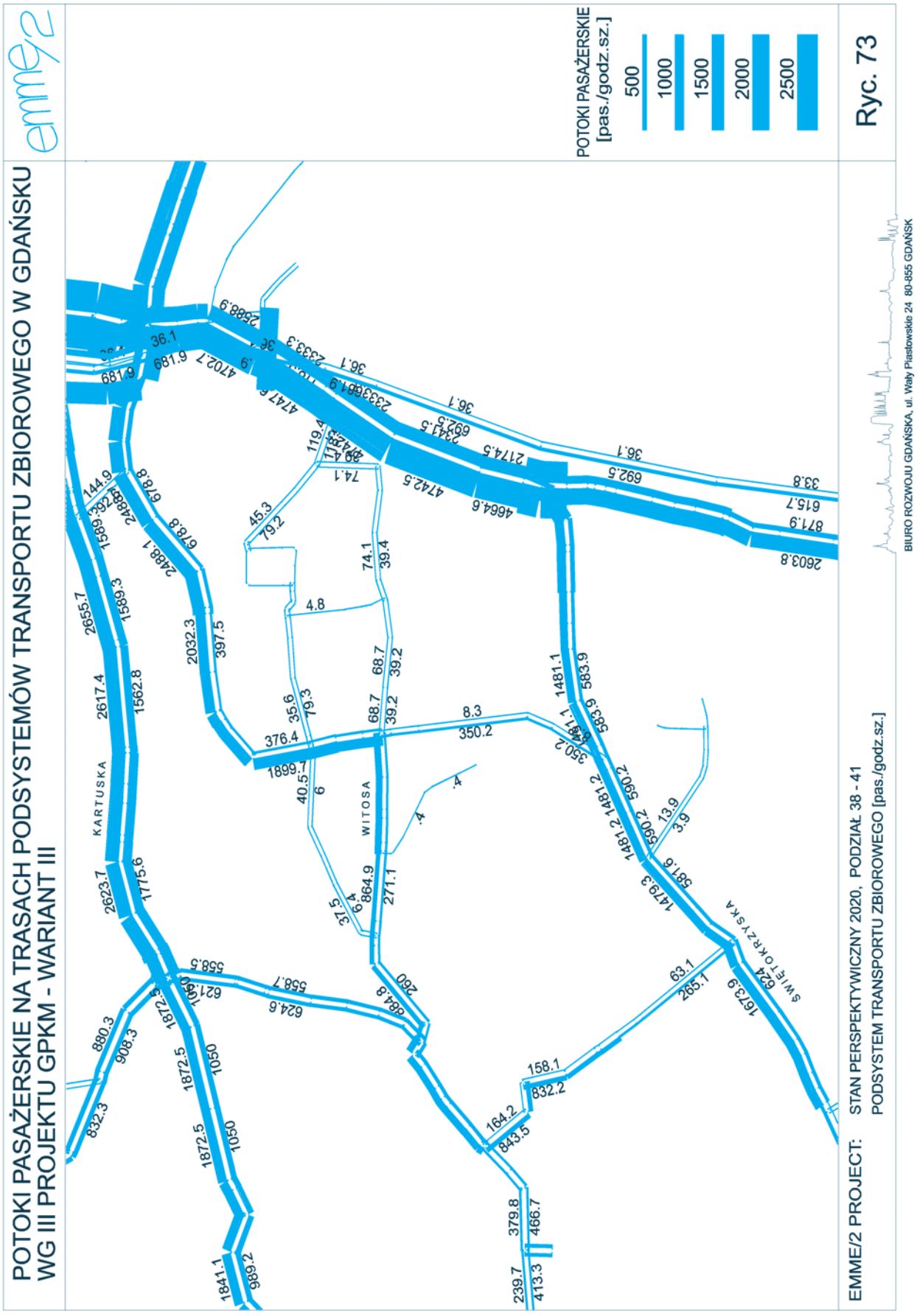

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH TRAMWAJOWYCH W GDAŃSKU WG III PROJEKTU GPKM
- WARIANT I
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE
[pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 68
1822.7
1678.8
1759.1
1091.2
KARTUSKA
150.3
740.5
740.5
2291.5
2291.5
AL. ARMII KRAJOWEJ
1838.4
471.2
449.8
1705.6
590
42
590
42
590
42
590
42
327.1
195.3
283.1
168.8
261.5
138.9
272.8
140.1
252.5
121.9
208.5
56.5
RAKOCZEGO
25.5
6.6
1.7
29.8
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRAMWAJOWY [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

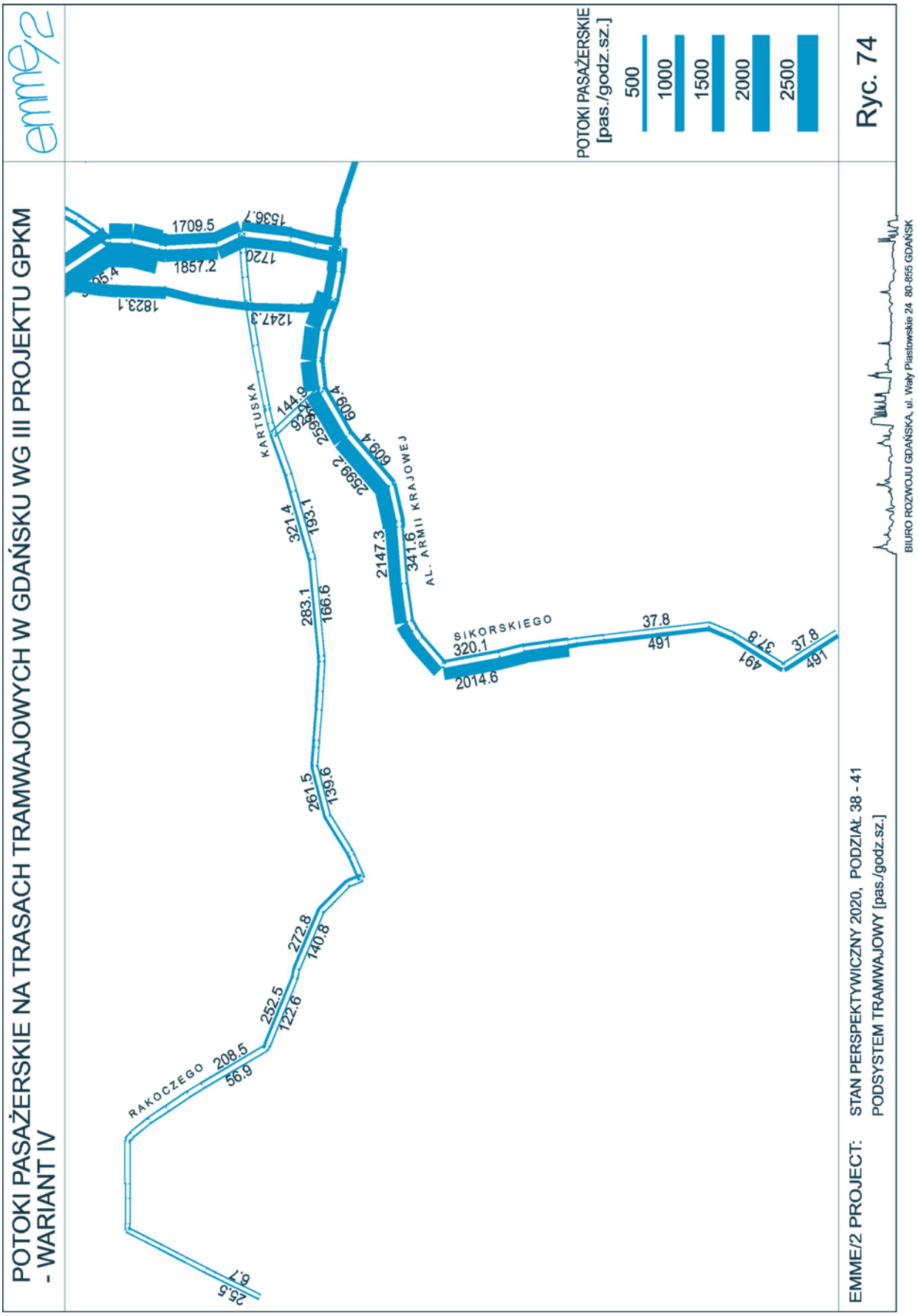

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH TRAMWAJOWYCH W GDAŃSKU WG III PROJEKTU GPKM
- WARIANT II
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE
[pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 69
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRAMWAJOWY [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
KARTUSKA
AL. ARMII KRAJOWEJ
RAKOCZEGO
1857.2
1770.7
1769.6
1102.7
149.8
2393.1
775.1
1940
505.7
484.5
1807.3
706.9
85.9
326.6
196.2
283.1
169.7
261.5
138.9
272.8
140.1
253.2
121.9
209.2
56.5
25.5
6.6

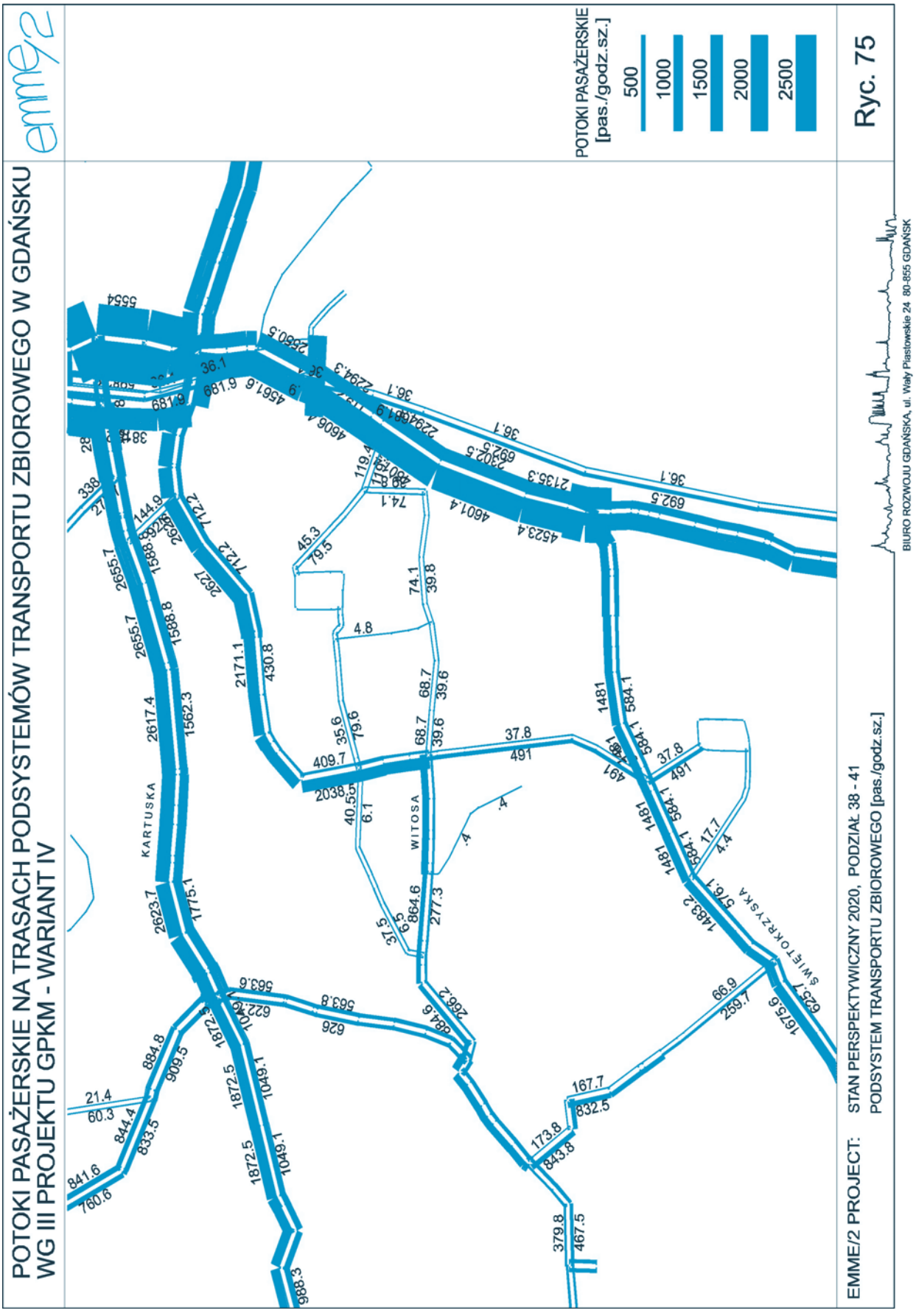

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH TRAMWAJOWYCH W GDAŃSKU WG III PROJEKTU GPKM
- WARIANT III
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE
[pas./godz.sz.]
1000
2000
3000
4000
5000
Ryc. 70
KARTUSKA
AL. ARMII KRAJOWEJ
RAKOCZEGO
1677.1
1504.3
1767.6
1630.4
1775.7
1199.4
144.9
925.6
577.5
2461.6
321.4
193.1
2009.8
309.7
283.1
166.6
288.2
1877.1
8.3
350.2
261.5
139.5
272.8
140.8
252.5
122.5
208.5
56.8
25.5
6.7
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRAMWAJOWY [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO W GDAŃSKU
WG III PROJEKTU GPKM - WARIANT I
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE
[pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
KARTUSKA
LOSTOWICKA
ŚWIĘTOKRZYSKA
2609.9
1567.5
1872.5
1051.5
1108.1
639.8
1147.8
889.9
506.1.8
692.6
615.7
524.8
204.4
194.2
114
1441
413
411.8
240.9
238.8
238.5
63
73.9
29.8
11.7
39.9
15.6
238.3
231
317
26.5
33.8
36.1
1.2
1.9
2.9
Ryc. 71
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

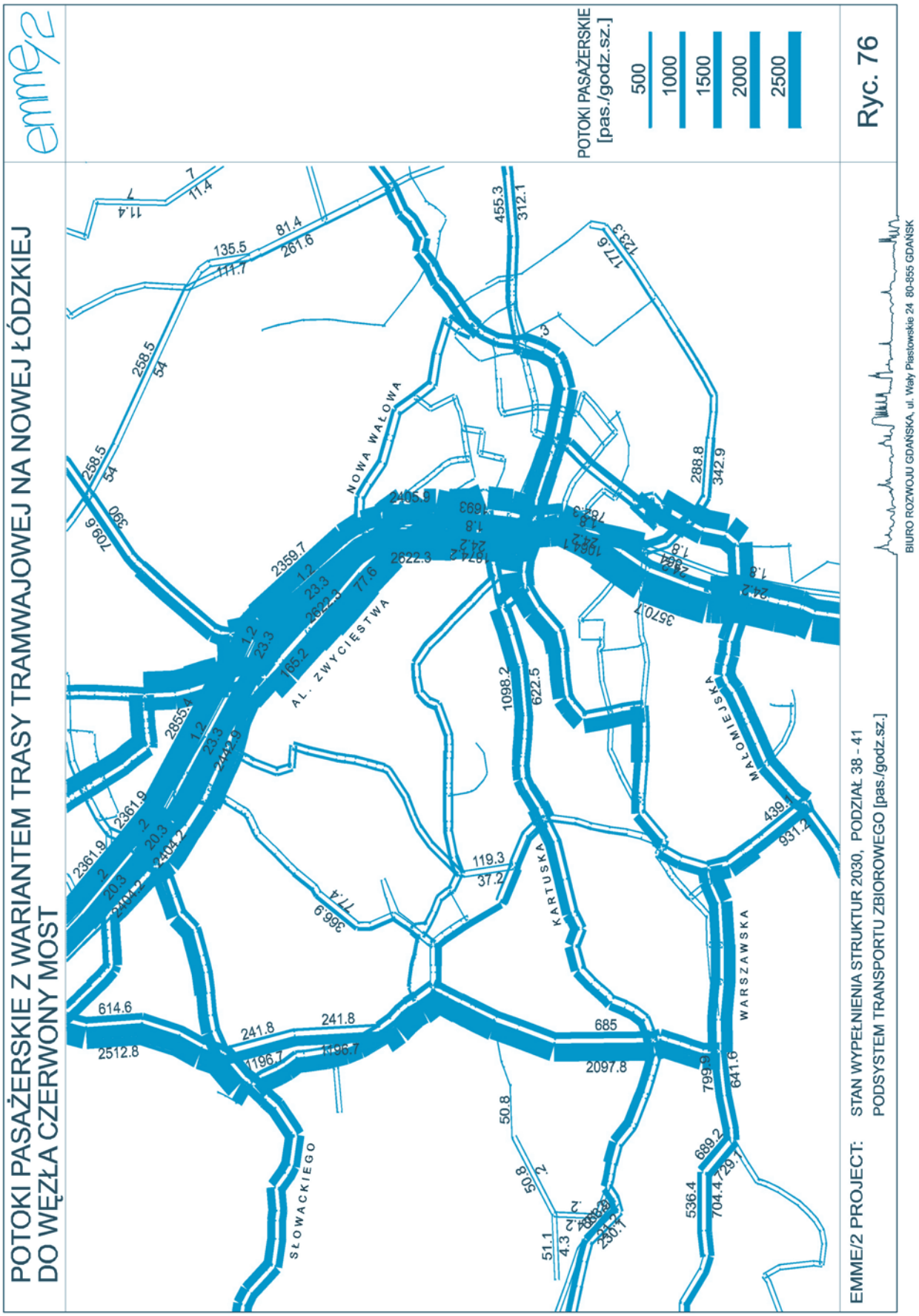

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO W GDAŃSKU
WG III PROJEKTU GPKM - WARIANT II
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
KARTUSKA
WITOSA
MAŁOMIEJSKA
ŁÓDZKA
Ryc. 72
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

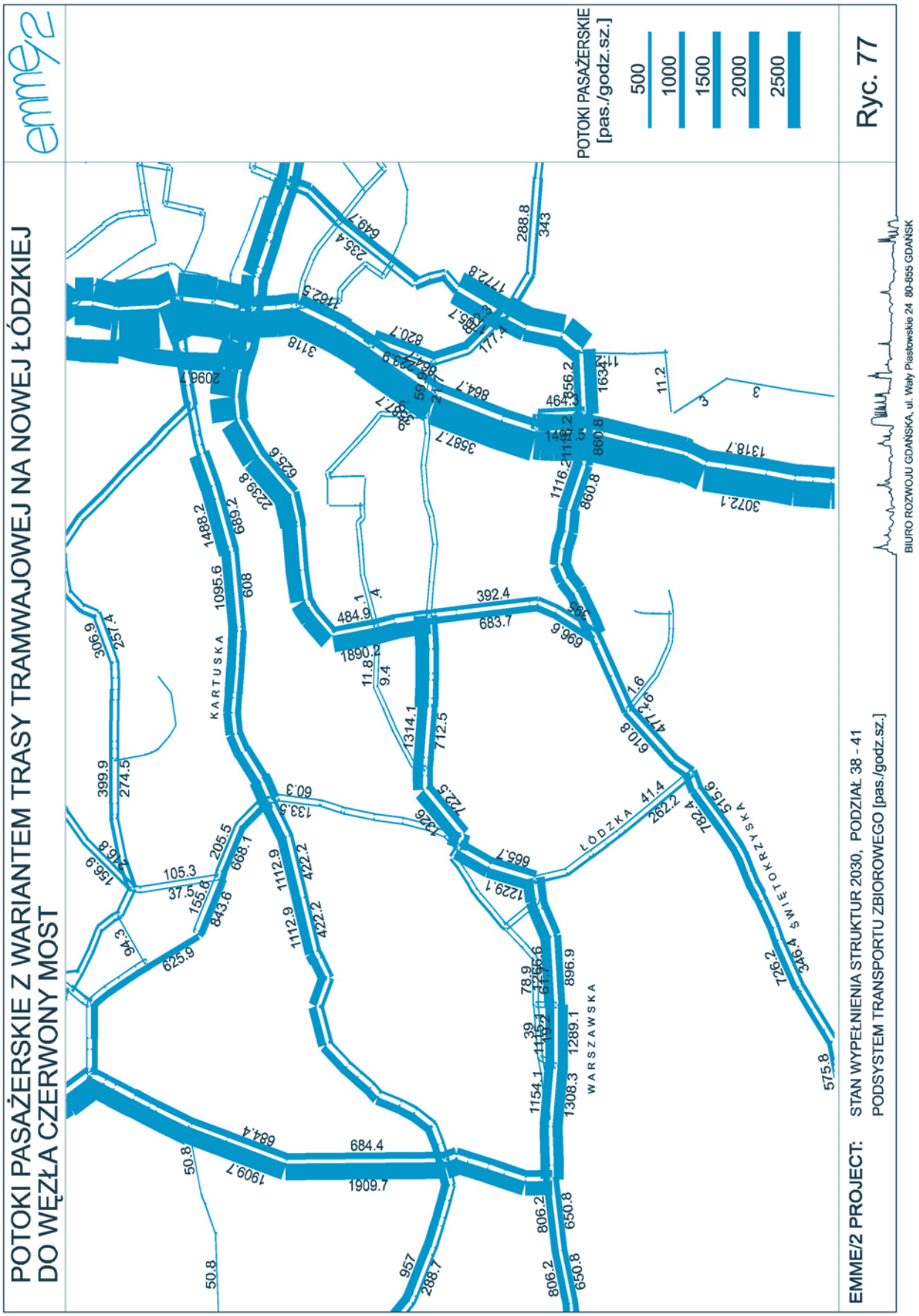

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO W GDAŃSKU
WG III PROJEKTU GPKM - WARIANT III
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE
[pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
KARTUSKA
WITOSA
ŚWIĘTOKRZYSKA
Ryc. 73
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

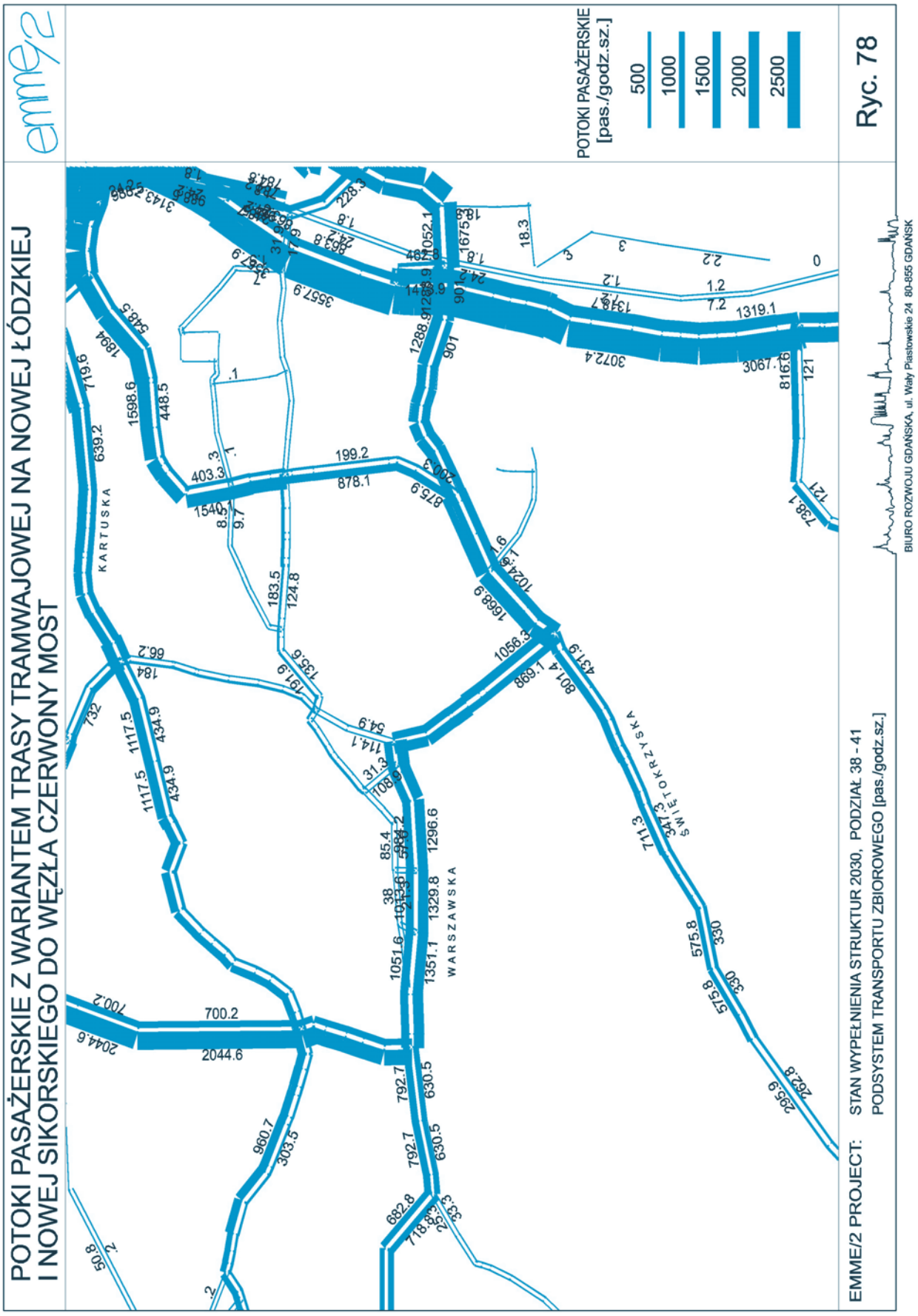

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH TRAMWAJOWYCH W GDAŃSKU WG III PROJEKTU GPKM
- WARIANT IV
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE
[pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 74
KARTUSKA
AL. ARMII KRAJOWEJ
SIKORSKIEGO
RAKOCZEGO
1709.5
1857.2
1536.7
1720
1823.1
1247.3
144.9
609.4
2599.2
2147.3
341.6
321.4
193.1
283.1
166.6
261.5
139.6
272.8
140.8
252.5
122.6
208.5
56.9
320.1
2014.6
37.8
491
6.7
25.5
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRAMWAJOWY [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

POTOKI PASAŻERSKIE NA TRASACH PODSYSTEMÓW TRANSPORTU ZBIOROWEGO W GDAŃSKU
WG III PROJEKTU GPKM - WARIANT IV
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
KARTUSKA
WITOSA
ŚWIĘTOKRZYSKA
EMME/2 PROJECT: STAN PERSPEKTYWICZNY 2020, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK

Ryc. 75

POTOKI PASAŻERSKIE Z WARIANTEM TRASY TRAMWAJOWEJ NA NOWEJ ŁÓDZKIEJ DO WĘZŁA CZERWONY MOST
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 76
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
AL. ZWYCIĘSTWA
NOWA WAŁOWA
KARTUSKA
MAŁOMIEJSKA
WARSZAWSKA
SŁOWACKIEGO

POTOKI PASAŻERSKIE Z WARIANTEM TRASY TRAMWAJOWEJ NA NOWEJ ŁÓDZKIEJ DO WĘZŁA CZERWONY MOST
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 77
EMME/2 PROJECT:
STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
KARTUSKA
ŁÓDZKA
WARSZAWSKA
SŁOWACKIEGO

POTOKI PASAŻERSKIE Z WARIANTEM TRASY TRAMWAJOWEJ NA NOWEJ ŁÓDZKIEJ
I NOWEJ SIKORSKIEGO DO WĘZŁA CZERWONY MOST
emme/2
POTOKI PASAŻERSKIE [pas./godz.sz.]
500
1000
1500
2000
2500
Ryc. 78
EMME/2 PROJECT: STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR 2030, PODZIAŁ 38 - 41
PODSYSTEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO [pas./godz.sz.]
BIURO ROZWOJU GDAŃSKA, ul. Wały Piastowskie 24 80-855 GDAŃSK
KARTUSKA
WARSZAWSKA
ŚWIĘTOKRZYSKA

5. Zmienne objaśniające modelu matematycznego Gdańska

Zaludnienie i zatrudnienie według rejonów komunikacyjnych – stan istniejący na 2005 r.
Zaludnienie i zatrudnienie według rejonów komunikacyjnych – prognoza – stan zdeterminowany
Zaludnienie i zatrudnienie według rejonów komunikacyjnych – prognoza – stan perspektywiczny
Zaludnienie i zatrudnienie według rejonów komunikacyjnych – prognoza – stan wypełnienia struktur

Tab. 1. Zaludnienie i zatrudnienie według rejonów komunikacyjnych (stan istniejący na 2005 r.)

Rejon transportowy	Ludność	Miejsca w szkołach ponadgimnazjalnych i wyższych	Miejsca pracy	
			ogółem	w usługach
GDAŃSK	448035	57062	182358	130798
0101	10278	1240	1527	1244
0102	545	0	554	457
0103	4898	0	663	512
0104	3735	0	740	575
0105	2082	790	356	319
0106	6337	560	1055	840
0107	5563	528	905	757
0108	7179	367	794	662
0109	7530	0	3428	2715
0110	10005	0	835	720
0111	5	0	100	100
0112	2008	0	1650	1368
0113	10408	652	1856	1602
0201	2535	598	1449	1362
0202	3736	833	833	610
0203	1272	308	1410	1062
0204	3851	2150	765	331
0205	7182	0	2011	1734
0206	759	0	1381	585
0207	3163	0	947	825
0208	2022	5500	2252	1836
0209	5	0	639	214
0301	9269	0	1106	801
0302	5307	137	1045	641
0303	317	0	86	77
0401	276	0	839	825
0402	7037	1291	953	856
0403	4591	0	2532	2468
0501	1739	0	953	581
0502	2393	719	3270	1624
0503	10	0	1451	937
0504	1370	0	2776	369
0505	0	0	5828	208
0601	474	0	1662	1639
0602	3873	345	896	814
0603	9875	0	2169	1527
0604	9457	863	2024	1760
0605	5946	0	1531	695
0701	433	0	777	633

0702	3252	0	852	323
0703	8788	1118	3574	2331
0704	6441	2642	1542	939
0705	5057	0	990	911
0706	2330	1369	890	699
0707	2353	0	422	367
0801	5891	0	1349	900
0802	4968	2989	1631	1191
0803	693	0	1500	1009
0804	646	0	444	338
0805	8561	796	5693	4931
0806	4276	1980	2659	2001
0807	517	1128	1269	1125
0808	6096	380	3243	2162
0809	3445	11920	4003	3375
0810	157	0	122	110
0811	3710	2976	7018	6865
0901	6346	0	692	590
0902	1323	0	231	124
1001	3868	562	921	822
1002	1489	0	132	111
1003	4496	0	950	829
1004	5548	0	353	271
1005	6429	0	823	729
1006	255	0	67	13
1101	1017	0	4915	4634
1102	922	200	4880	4628
1103	6788	2828	11505	6564
1104	6893	480	9090	8064
1105	5511	1141	2755	1699
1106	3671	464	2135	2040
1107	1413	2206	1660	1397
1108	4780	831	1185	1042
1109	1754	324	330	303
1110	468	0	2695	1168
1111	3092	700	855	777
1201	14930	740	2352	1795
1202	7240	0	1190	994
1203	5226	0	1365	1062
1204	3147	526	774	686
1205	2386	0	365	266
1206	0	0	717	569
1301	0	0	0	0
1302	0	0	451	365
1303	0	0	830	654
1304	3	0	2	2
1305	7	0	0	0
1306	702	0	1566	701
1401	4629	0	388	320
1402	5781	0	538	432
1403	7461	0	709	441
1404	1704	0	373	118
1405	500	389	570	282
1501	507	0	1929	830

1502	1052	0	674	600
1503	61	0	895	451
1504	220	0	1056	802
1601	2922	0	1040	812
1602	882	0	1510	419
1603	1711	0	296	237
1604	3864	967	618	505
1605	944	0	120	109
1606	2620	0	2988	2316
1607	218	0	10	7
1701	4351	0	385	339
1702	9832	0	1061	867
1703	10311	0	1039	846
1704	5558	0	635	511
1705	12407	0	1039	878
1801	362	525	654	283
1802	1075	0	435	337
1803	533	0	132	90
1804	7402	0	647	514
1805	1117	0	12	9
1806	524	0	337	253
1807	0	0	0	0
1808	285	0	683	303
1901	1578	0	277	164
1902	37	0	262	9
1903	45	0	0	0
1904	337	0	68	41
2001	0	0	0	0
2002	622	0	91	80
2003	313	0	45	34
2101	1049	0	128	102
2102	726	0	185	125
2103	4616	0	1462	1180
2104	3659	0	678	399
2105	5	0	477	466
2106	88	0	1	1
2107	521	0	136	52
2108	0	0	0	0
2109	0	0	350	350
2201	297	0	223	79
2202	3118	0	273	208
2203	354	0	132	57
2204	216	0	12	9
2205	1131	0	148	85
2301	744	0	628	612
2302	6	0	26	1
2303	4942	0	1178	805
2304	330	0	83	34
2305	148	0	11	8
2306	0	0	25	25
2307	69	0	183	13
2401	1142	0	420	328
2402	483	0	144	33
2403	797	0	287	209

2404	1046	0	87	28
2501	240	0	110	12
2502	469	0	2360	600
2503	37	0	486	158
2601	1837	0	120	83
2602	481	0	104	40
2603	2255	0	598	573
2604	140	0	268	68
2605	0	0	0	0
2701	201	0	5	4
2702	110	0	4	3
2703	415	0	260	251
2704	209	0	212	203
2801	39	0	0	0

Tab.2. Zaludnienie i zatrudnienie według rejonów komunikacyjnych – prognoza – stan zdeterminowany

Rejon transportowy	Ludność	Miejsca w szkołach ponadgimnazjalnych i wyższych	Miejsca pracy	
			ogółem	w usługach
GDAŃSK	444666	58239	188513	139096
0101	8227	1318	1493	1264
0102	1724	0	542	457
0103	4306	0	648	522
0104	3317	0	724	589
0105	1850	0	348	318
0106	5751	0	1032	856
0107	5274	502	885	757
0108	7077	349	866	759
0109	7076	0	3424	2845
0110	8255	0	817	720
0111	3	0	98	97
0112	1663	0	1614	1388
0113	7792	619	1815	1602
0201	2038	568	1425	1354
0202	3382	791	814	630
0203	733	298	1401	1120
0204	3442	2300	748	401
0205	6408	720	1997	1772
0206	622	0	1373	732
0207	3179	0	926	825
0208	1702	8290	2683	2348
0209	3	0	929	588
0301	7504	0	1106	831
0302	3600	130	1063	693
0303	265	0	121	113
0401	193	0	821	809
0402	5040	1226	932	854
0403	3620	0	2476	2424
0501	1398	0	1113	661
0502	1871	683	3294	1644
0503	0	0	1478	957
0504	1135	0	2714	389
0505	0	0	5700	228
0601	462	0	1625	1606

0602	3043	328	932	865
0603	8000	0	2122	1527
0604	8127	820	1970	1750
0605	5177	0	1573	821
0701	280	0	771	647
0702	2602	0	844	357
0703	7779	1062	3515	2435
0704	6333	2426	1508	979
0705	4785	0	968	904
0706	1812	1301	870	709
0707	2153	0	413	367
0801	5125	0	1291	925
0802	5178	2883	1575	1221
0803	657	0	1467	1069
0804	605	0	671	585
0805	7875	756	5628	5011
0806	4057	1966	2802	2267
0807	391	1072	1249	1133
0808	5310	361	3186	2320
0809	3018	12150	3955	3445
0810	163	0	125	115
0811	2932	3000	7147	7019
0901	5082	0	677	590
0902	2361	0	319	233
1001	7304	534	1013	933
1002	1620	0	285	267
1003	4106	0	937	839
1004	4599	0	345	271
1005	5229	0	825	749
1006	525	0	65	13
1101	713	0	4921	4670
1102	761	250	5030	4808
1103	7828	2474	11934	7123
1104	7504	480	9090	8264
1105	4381	1109	2871	1975
1106	3302	441	2176	2091
1107	1432	2073	1660	1427
1108	6138	789	1447	1314
1109	1833	308	330	303
1110	762	0	2904	1313
1111	2713	800	909	831
1201	13897	703	2300	1825
1202	5496	0	1164	1004
1203	4704	0	1335	1062
1204	3357	500	757	684
1205	2257	0	365	272
1206	0	0	702	573
1301	0	0	71	68
1302	0	0	1065	365
1303	0	0	812	654
1304	0	0	121	121
1305	3	0	483	472
1306	480	0	1532	701
1401	3670	0	380	320

1402	4220	0	527	432
1403	5583	0	693	441
1404	1298	0	365	118
1405	395	442	558	282
1501	450	0	2206	830
1502	666	0	845	785
1503	40	0	876	451
1504	144	0	1160	802
1601	2924	0	1040	832
1602	703	0	1651	551
1603	1185	0	290	237
1604	2919	919	605	505
1605	821	0	118	108
1606	2449	0	2922	2346
1607	173	0	9	7
1701	3028	0	376	339
1702	6808	0	1038	867
1703	10989	0	1033	867
1704	5771	0	679	579
1705	14201	0	1037	903
1801	778	499	639	283
1802	3065	0	425	337
1803	2827	0	243	209
1804	12172	0	633	514
1805	9133	0	57	54
1806	2171	0	390	322
1807	2189	0	0	0
1808	1084	0	828	503
1901	3988	0	318	222
1902	651	0	296	59
1903	271	0	0	0
1904	3056	0	106	84
2001	0	0	0	0
2002	741	0	89	80
2003	358	0	44	34
2101	885	0	125	102
2102	766	0	181	125
2103	4690	0	1430	1180
2104	4074	0	663	399
2105	0	0	467	457
2106	77	0	208	203
2107	512	0	357	206
2108	3	0	0	0
2109	0	0	380	370
2201	393	0	410	79
2202	3762	0	279	218
2203	729	0	225	153
2204	454	0	20	16
2205	2092	0	145	91
2301	4727	0	670	657
2302	1430	0	26	1
2303	4888	0	1172	849
2304	1404	0	96	52
2305	116	0	86	68

2306	0	0	44	44
2307	891	0	236	77
2401	1116	0	411	333
2402	589	0	141	45
2403	907	0	281	215
2404	981	0	85	36
2501	131	0	434	12
2502	317	0	2352	600
2503	32	0	759	158
2601	1334	0	118	83
2602	900	0	101	40
2603	1174	0	658	625
2604	94	0	582	88
2605	0	0	0	0
2701	481	0	5	4
2702	212	0	20	19
2703	726	0	574	551
2704	106	0	228	203
2801	46	0	0	0

Tab. 3. Zaludnienie i zatrudnienie według rejonów komunikacyjnych – prognoza – stan perspektywiczny

Rejon transportowy	Ludność	Miejsca w szkołach ponadgimnazjalnych i wyższych	Miejsca pracy	
			ogółem	w usługach
GDAŃSK	431215	58381	200822	155690
0101	6640	1361	1426	1304
0102	1754	0	517	457
0103	3478	0	619	542
0104	2696	0	691	617
0105	1498	0	333	316
0106	4666	0	985	888
0107	4257	433	846	757
0108	6273	301	1010	953
0109	6009	0	3417	3105
0110	6662	0	780	720
0111	1441	0	93	91
0112	1355	0	1541	1428
0113	6289	535	1733	1602
0201	1659	490	1375	1338
0202	2736	683	778	670
0203	536	271	1384	1236
0204	2783	2500	714	541
0205	5192	890	1969	1848
0206	496	0	1355	1026
0207	2649	0	884	825
0208	1391	10320	3544	3372
0209	3	0	1509	1336
0301	6851	0	1105	891
0302	3072	112	1100	797
0303	242	0	191	185
0401	251	0	784	777
0402	4071	1059	890	850
0403	2931	0	2365	2336

0501	1159	0	1434	821
0502	1438	590	3342	1684
0503	0	0	1531	997
0504	780	0	2592	429
0505	0	0	5443	268
0601	381	0	1552	1540
0602	2456	283	1003	967
0603	6458	0	2026	1527
0604	6560	708	1861	1730
0605	4178	0	1658	1073
0701	206	0	759	675
0702	2280	0	829	425
0703	6285	917	3396	2643
0704	5144	2204	1440	1059
0705	3869	0	924	890
0706	1473	1123	831	729
0707	1751	0	394	367
0801	4164	0	1175	975
0802	4205	2530	1463	1281
0803	544	0	1401	1189
0804	489	0	1125	1079
0805	6380	653	5498	5171
0806	3275	1930	3086	2799
0807	319	925	1210	1149
0808	4272	312	3073	2636
0809	2461	12600	3859	3585
0810	133	0	131	125
0811	3701	3200	7405	7327
0901	4125	0	647	590
0902	1993	0	496	451
1001	7538	461	1196	1155
1002	1620	0	589	579
1003	3477	0	911	859
1004	4019	0	330	271
1005	4221	0	829	789
1006	431	0	62	13
1101	723	0	4933	4742
1102	1064	300	5330	5168
1103	10308	2190	12792	8241
1104	7039	480	9090	8664
1105	6133	1014	3103	2527
1106	2891	380	2258	2193
1107	1262	1899	1660	1487
1108	8024	681	1971	1858
1109	1585	266	330	303
1110	7741	0	3322	1603
1111	2548	1000	1017	939
1201	11635	607	2197	1885
1202	4633	0	1112	1024
1203	3889	0	1275	1062
1204	2726	431	723	680
1205	1940	0	365	284
1206	0	0	670	581
1301	0	0	213	204

1302	0	0	2293	365
1303	0	0	775	654
1304	0	0	358	358
1305	3	0	1450	1416
1306	304	0	1463	701
1401	2967	0	363	320
1402	3408	0	503	432
1403	4612	0	662	441
1404	1084	0	348	118
1405	321	522	533	282
1501	318	0	2761	830
1502	540	0	1187	1155
1503	33	0	836	451
1504	118	0	1368	802
1601	2869	0	1040	872
1602	569	0	1933	815
1603	1001	0	277	237
1604	2376	793	577	505
1605	679	0	112	106
1606	1996	0	2790	2406
1607	143	0	9	7
1701	2444	0	360	339
1702	5507	0	991	867
1703	9591	0	1021	909
1704	5036	0	766	715
1705	11477	0	1031	953
1801	853	431	611	283
1802	3534	0	406	337
1803	4623	0	466	447
1804	13670	0	605	514
1805	15133	0	146	144
1806	4232	0	497	460
1807	2691	0	0	0
1808	880	0	1118	903
1901	8496	0	398	338
1902	2255	0	365	159
1903	1156	0	0	0
1904	2482	0	181	170
2001	0	0	0	0
2002	672	0	85	80
2003	755	0	42	34
2101	999	0	119	102
2102	766	0	173	125
2103	4351	0	1365	1180
2104	3685	0	633	399
2105	0	0	446	439
2106	64	0	620	607
2107	570	0	799	514
2108	3	0	0	0
2109	0	0	440	410
2201	867	0	784	79
2202	3801	0	291	238
2203	1241	0	411	345
2204	1259	0	35	30

2205	2201	0	138	103
2301	6652	0	755	747
2302	2152	0	24	1
2303	5456	0	1158	937
2304	2275	0	121	88
2305	96	0	236	188
2306	0	0	83	82
2307	2734	0	342	206
2401	942	0	393	343
2402	511	0	135	69
2403	833	0	268	227
2404	811	0	81	52
2501	236	0	1082	12
2502	288	0	2336	600
2503	98	0	1306	158
2601	1258	0	112	83
2602	750	0	97	40
2603	1036	0	779	729
2604	123	0	1210	128
2605	0	0	0	0
2701	760	0	5	4
2702	667	0	52	51
2703	974	0	1203	1151
2704	88	0	260	203
2801	38	0	0	0

Tab. 4. Zaludnienie i zatrudnienie według rejonów komunikacyjnych – prognoza – stan wypełnienia struktur

Rejon transportowy	Ludność	Miejsca w szkołach ponadgimnazjalnych i wyższych	Miejsca pracy	
			ogółem	w usługach
GDAŃSK	414666	58147	213131	172284
0101	5700	1343	1359	1344
0102	1511	0	493	457
0103	2987	0	590	562
0104	2323	0	658	645
0105	1288	0	317	314
0106	4018	0	939	920
0107	3655	412	806	757
0108	5385	286	1154	1147
0109	5167	0	3411	3365
0110	5719	0	744	720
0111	1237	0	89	85
0112	1169	0	1468	1468
0113	5399	509	1652	1602
0201	1431	466	1326	1322
0202	2353	650	741	710
0203	462	262	1367	1352
0204	2392	2500	681	681
0205	4469	900	1942	1924
0206	428	0	1337	1320

0207	2283	0	843	825
0208	1202	10510	4405	4396
0209	2	0	2089	2084
0301	5902	0	1104	951
0302	2672	107	1138	901
0303	229	0	260	257
0401	216	0	747	745
0402	3496	1007	848	846
0403	2584	0	2253	2248
0501	1001	0	1756	981
0502	1235	561	3390	1724
0503	0	0	1584	1037
0504	670	0	2470	469
0505	0	0	5187	308
0601	331	0	1479	1474
0602	2108	269	1075	1070
0603	5545	0	1931	1527
0604	5631	673	1752	1710
0605	3587	0	1743	1325
0701	2169	0	747	703
0702	1966	0	814	493
0703	5158	872	3277	2851
0704	4432	2135	1372	1139
0705	3325	0	881	876
0706	1270	1068	792	749
0707	1511	0	376	367
0801	3587	0	1060	1025
0802	3622	2421	1351	1341
0803	474	0	1335	1309
0804	420	0	1579	1573
0805	5488	621	5367	5331
0806	2812	1918	3371	3331
0807	275	880	1170	1165
0808	3684	296	2959	2952
0809	2124	13200	3763	3725
0810	114	0	138	135
0811	3184	3200	7662	7635
0901	3552	0	616	590
0902	1734	0	672	669
1001	6472	438	1379	1377
1002	1398	0	894	891
1003	2996	0	885	879
1004	3456	0	314	271
1005	3623	0	833	829
1006	373	0	59	13
1101	621	0	4945	4814
1102	859	300	5630	5528
1103	9878	2103	13650	9359
1104	5578	480	9090	9064
1105	5266	984	3335	3079
1106	2506	362	2340	2295

1107	1084	1845	1660	1547
1108	7307	648	2495	2402
1109	1360	253	330	303
1110	9175	0	3740	1893
1111	2191	1000	1125	1047
1201	10021	577	2093	1945
1202	3998	0	1059	1044
1203	3368	0	1215	1062
1204	2348	410	689	676
1205	1673	0	365	296
1206	0	0	639	589
1301	0	0	355	340
1302	0	0	3521	365
1303	0	0	739	654
1304	0	0	595	595
1305	2	0	2416	2360
1306	261	0	1394	701
1401	2550	0	346	320
1402	2929	0	479	432
1403	4067	0	631	441
1404	959	0	332	118
1405	277	516	508	282
1501	231	0	3317	830
1502	469	0	1528	1525
1503	29	0	797	451
1504	102	0	1576	802
1601	2487	0	1040	912
1602	490	0	2215	1079
1603	864	0	264	237
1604	2115	754	550	505
1605	591	0	107	104
1606	1723	0	2659	2466
1607	124	0	8	7
1701	2098	0	343	339
1702	4734	0	944	867
1703	8243	0	1009	951
1704	4337	0	853	851
1705	9863	0	1025	1003
1801	2197	410	582	283
1802	3067	0	387	337
1803	3992	0	689	685
1804	11778	0	576	514
1805	12995	0	235	234
1806	3646	0	604	598
1807	2315	0	0	0
1808	757	0	1408	1303
1901	10334	0	479	454
1902	3277	0	433	259
1903	6016	0	0	0
1904	2140	0	256	256
2001	0	0	0	0
2002	1513	0	81	80

2003	1589	0	40	34
2101	1330	0	114	102
2102	858	0	164	125
2103	3789	0	1301	1180
2104	3784	0	603	399
2105	0	0	425	421
2106	56	0	1033	1011
2107	934	0	1241	822
2108	2	0	0	0
2109	0	0	500	450
2201	1309	0	1158	79
2202	3603	0	303	258
2203	1415	0	598	537
2204	2047	0	51	44
2205	3121	0	132	115
2301	6544	0	839	837
2302	2223	0	23	1
2303	7237	0	1145	1025
2304	7402	0	146	124
2305	2664	0	386	308
2306	0	0	122	120
2307	7274	0	447	335
2401	819	0	374	353
2402	464	0	128	93
2403	743	0	255	239
2404	705	0	77	68
2501	445	0	1729	12
2502	288	0	2321	600
2503	193	0	1853	158
2601	1082	0	107	83
2602	655	0	92	40
2603	1037	0	900	833
2604	107	0	1838	168
2605	0	0	0	0
2701	2231	0	4	4
2702	1781	0	84	83
2703	1011	0	1831	1751
2704	77	0	293	203
2801	33	0	0	0

VII. BIBLIOGRAFIA

1. Biskup K., *Rejony ograniczeń budowlanych Twierdzy Gdańskiej w wiekach XIX i XX*, [w:] *Gdańsk – pomnik historii*, „Teka gdańska", 1998, nr 3, s. 115–121, Regionalny Ośrodek Studiów Ochrony Środowiska Kulturowego w Gdańsku.
2. Bralczyk M., Jankowski M., *Dokumentacja hydrogeologiczna zasobów wód podziemnych z utworów czwartorzędowych i mioceńskich strefy krawędziowej Pojezierza Kaszubskiego na odcinku Gdynia – Pruszcz Gdański*, Przedsiębiorstwo Geologiczne, Gdańsk 1997.
3. Buliński M., Ciechanowski M., Zieliński S., *Operat przyrodniczy do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego wraz z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Metropolii Trójmiejskiej,* Wydział Ochrony Środowiska PUW, Gdańsk 2005.
4. Cielątkowska R., Lorens P., *Architektura socjalna XX-lecia międzywojennego w Gdańsku*, grant KBN 7 TO7 F 001 17, Gdańsk 2000.
5. Domańska H., *Domy robotnicze Trójmiasta – dokumentacja naukowo-historyczna*, P.P. Pracownie Konserwacji Zabytków, oddział w Gdańsku, Pracownia Dokumentacji Naukowo-Historycznej, 1972–1973.
6. Jałowiecki B., Szczepański M.S., *Miasto i przestrzeń w perspektywie socjologicznej*, Wyd. Naukowe Scholar, Warszawa 2002.
7. Kuliński J., Szwankowska B., *Wykorzystanie potencjału śródmiejskich akwenów do różnorodnych form regionalnej turystyki wodnej*, Gdańsk 2005.
8. Labenz J., Lechman G., Karbowski G., Sulikowski G., *Studium krajobrazowo-konserwatorskie rejon ul. Kolonia Postęp na Biskupiej Górce w Gdańsku*, Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Dziedzictwa Kulturowego, Gdańsk 2001.
9. Lidzbarski M. i zespół, *Dokumentacja hydrogeologiczna zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych Żuław i Mierzei Wiślanej*, Państwowy Instytut Geologiczny, Gdańsk 2000.
10. Lorek M., *Gdańsk Zielone Miasto*, Pomorski Park Energii Odnawialnej, Koncepcja projektu, Gdańsk 2004.
11. Przewoźniak M., *Kształtowanie środowiska przyrodniczego miast. Przykłady z regionu gdańskiego*, Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej, Gdańsk 2002.
12. Raport o stanie środowiska województwa pomorskiego w 2005 roku, Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Gdańsku, Gdańsk 2006.
13. Studium i dokumentacja powołania 23 użytków ekologicznych w Gdańsku, Biuro Projektów i Wdrożeń Proekologicznych „PROEKO", Gdańsk 2002.
14. Szukalski J., *Środowisko geograficzne Trójmiasta*, Uniwersytet Gdański – skrypty uczelniane, Sopot 1971.
15. Trapp J.A., Korzeniewski J., Nurek T., Wyszkowski A., *Klimat aglomeracji gdańskiej*, Zeszyty Naukowe Wydziały BiNoZ, Geografia 16, Gdańsk 1987.
16. Bazowa mapa zanieczyszczeń gleb na terenie miasta Gdańska, Państwowy Instytut Geologiczny, Oddział Geologii Morza, Sopot 2001.
17. *Dworzec kolejowy w strukturze miasta*, Biblioteka Urbanisty, red. Załuski D., Warszawa 2006.
18. Ekofizjografia Gdańska dla potrzeb *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gdańska*, „Proeko", Biuro Projektów i Wdrożeń Proekologicznych, Gdańsk 1998.
19. *Integracja i dezintegracja obszarów metropolitalnych*, Biblioteka Urbanisty, red. Lorens P., Warszawa 2005.
20. *Inwentaryzacja wód powierzchniowych i określenie zasięgu ich zlewni w granicach miasta Gdańska*, Hydroprojekt sp. z o.o., Gdańsk 1997.
21. Mamuszka F., *Gdańsk jego dzieje i kultura*, Arkady, Warszawa 1969.
22. *Gdański projekt wodno-ściekowy. Studium wykonalności*, Jacobs Warszawa, Gdańsk 2004.
23. *Kształtowanie terenów zieleni*, red. Niemirski W., Arkady, Warszawa 1973.
24. Mapa terenów spokojnych gminy Gdańsk, Laboratorium pomiarowo-badawcze STANDARD, Gdańsk 2000.
25. Materiały Ministerstwa Środowiska dotyczące obszarów Europejskiej Sieci Ekologicznej „Natura 2000" publikowane na stronach internetowych ministerstwa.

26. *Model rozrządu wód węzła gdańskiego dla zabezpieczenia przeciwpowodziowego zlewni Martwej Wisły (Żuławy Gdańskie i miasto Gdańsk)*, IBW PAN Gdańsk, IMiGW Gdynia, Hydroprojekt w Gdańsku, Przedsiębiorstwo Badań i Doradztwa Gdańsk, Gdańsk 2003.
27. *Modernizacja gospodarki odpadami komunalnymi w Gdańsku. Studium wykonalności*, Gdańsk 2005.
28. *Oceny stanu środowiska w gminie Gdańsk z lat 1998–2006*, Prezydent Miasta Gdańska.
29. *Opracowanie ekofizjograficzne do planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego*, red. Czochański J. Pomorskie Studia Regionalne, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Gdańsk 2001.
30. *Plan zagospodarowania województwa pomorskiego*, red. Pankau F., Pomorskie studia regionalne, Gdańsk 2002.
31. Podręcznik rewitalizacji, GTZ Gmbh przy współpracy Instytut für Wohnen und Umwelt Darmstadt, Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast, Warszawa 2003.
32. Podstawowe informacje ze spisów powszechnych, gmina miejska Gdańsk, Urząd Statystyczny w Gdańsku, Gdańsk 2003.
33. *Prace problemowe środowiska przyrodniczego miasta Gdańska*, „Geoprojekt", Gdańsk 1972.
34. Program inwestycyjny „Zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta Gdańska od wód ze zlewni Kanału Raduni", Gdańskie Melioracje sp. z o.o., Gdańsk 2002.
35. Program zrównoważonego rozwoju w aspekcie ochrony środowiska, Zarząd Miasta Gdańska, Gdańsk 1999.
36. Baranowski A. *Projektowanie zrównoważone w architekturze*, Gdańsk 1998.
37. Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta Gdańska, Energoprojekt Katowice, Gdańsk 2005.
38. Projekty SEAREG i ASTRA, materiały PIG, Oddział Geologii Morza w Gdańsku, Gdańsk 2003–2006.
39. Propozycje optymalnej sieci obszarów „Natura 2000" w Polsce, Shadow List, Warszawa 2004.
40. Lorens P., *Program Operacyjny Rewitalizacji Kwartału Grodzisko*, Park Kulturowy Fortyfikacji Miejskich „Twierdza Gdańsk", Gdańsk 2005.
41. *Program rewitalizacji obszarów zdegradowanych w Gdańsku – lokalny program rewitalizacji*, red. Sulikowski G., BRG, Gdańsk 2004.
42. *Raport o stanie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego, ocena realizacji inwestycji*, red. Pankau F., Pomorskie studia regionalne, Gdańsk 2006.
43. Roczniki statystyczne województwa pomorskiego za lata 2000–2005, Urząd Statystyczny w Gdańsku.
44. *Strategia rozwiązywania problemów społecznych do roku 2015*, Gdańsk 2004.
45. *Strategia rozwoju województwa pomorskiego 2020*, red. Matczak R., Pomorskie studia regionalne, Gdańsk 2005.
46. Strategia rozwoju Gdańska do roku 2015, uchwała Rady Miasta nr XXXIII/1011/04 z 22 grudnia 2004.
47. Lechman G., *Studium możliwości rewitalizacji przestrzennej kwartałów zabudowy i przestrzeni publicznej obszaru Dolnego Miasta w Gdańsku*, maszynopis, BRG, Gdańsk 2001.
48. *Studium uwarunkowań i kierunków rozwoju przestrzennego Wrocławia*, Biuro Rozwoju Wrocławia, Wrocław 2006.
49. *System zarządzania przestrzenią miasta*, red. Lorens P., Gdańsk 2002.
50. Uchwała nr XLVII/1415/2002 RMG z 26 marca 2002 r. w sprawie gminnego i powiatowego programu ochrony środowiska na lata 2002–2010.
51. Uzupełnienie zintegrowanego programu rozwoju regionalnego na lata 2004–2006, rozporządzenie MGiP, Warszawa 2004.
52. *Wytypowanie obszarów wymagających dalszych badań pod kątem zagrożeń masowymi ruchami ziemi*, Przedsiębiorstwo Wdrożeń Technicznych „Geotest" sp. z o.o., Gdańsk 2005.
53. Zintegrowany program operacyjny rozwoju regionalnego na lata 2004–2006, rozporządzenie MGiP, Warszawa 2004.
54. Zmiany na regionalnym rynku pracy związane z przemianami demograficznymi. Raport końcowy, Towarzystwo Edukacyjne „Wiedza Powszechna", Gdańsk 2006.
55. Saur Neptun Gdańsk, sprawozdanie techniczne (rzeczowe) za rok 2006.

VIII. RYSUNKI STUDIUM (POZA TEKSTEM)

1. UWARUNKOWANIA PONADLOKALNE Skala 1 : 200 000

GRANICE

- GRANICE WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
- GRANICE POWIATÓW
- GRANICE GMIN
- GRANICA ADMINISTRACYJNA GDAŃSKA

ELEMENTY STRUKTUR URBANISTYCZNYCH

- GRANICA GDAŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO (GOM)
- AGLOMERACJA GDAŃSKA
- CENTRALNE PASMO USŁUGOWE
- SIEDZIBA WOJEWÓDZTWA
- OŚRODKI USŁUGOWE O ZNACZENIU REGIONALNYM
- OŚRODKI POWIATOWE SUBREGIONALNE
- OŚRODKI POWIATOWE POZOSTAŁE
- OŚRODKI GMINNE
- INNE KONCENTRACJE USŁUG

WYBRANE ELEMENTY ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

- NOWE DZIELNICE MIESZKANIOWO-USŁUGOWE
- KONCENTRACJE PORTOWO-PRZEMYSŁOWE, PRZEMYSŁOWE, SKŁADÓW, BAZ
- KONCENTRACJE NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
- WYBRANE OBIEKTY KULTURY
- OŚRODEK TELEWIZJI REGIONALNEJ
- OŚRODKI PIELGRZYMKOWE, WAŻNIEJSZE OBIEKTY KULTU RELIGIJNEGO

ELEMENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZO-KULTUROWEGO

- WODY MORSKIE
- RZEKI
- JEZIORA
- PARKI NARODOWE
- PARKI KRAJOBRAZOWE
- OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU
- LASY POZOSTAŁE
- REJONY TURYSTYCZNE O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM I REGIONALNYM
- OŚRODKI TURYSTYCZNE O ZNACZENIU MIĘDZYNARODOWYM
- ZABYTKOWE OBIEKTY I ZESPOŁY HISTORYCZNO-URBANISTYCZNE O RANDZE MIĘDZYNARODOWEJ
- POWIĄZANIA Z REGIONALNYM UKŁADEM OBSZARÓW CENNYCH PRZYRODNICZO OGÓLNO-MIEJSKIEGO SYSTEMU TERENÓW AKTYWNYCH BIOLOGICZNIE (OSTAB)
- OBSZARY OBJĘTE EUROPEJSKĄ SIECIĄ EKOLOGICZNĄ „NATURA 2000”

ELEMENTY SYSTEMÓW TRANSPORTOWYCH

- AUTOSTRADA – W TRAKCIE REALIZACJI
- DROGI KRAJOWE
- DROGI WOJEWÓDZKIE
- DROGI POWIATOWE
- LINIE KOLEJOWE
- WĘZŁY INTEGRACYJNE MIĘDZYNARODOWE
- PORTY MORSKIE

- TERMINALE PROMOWE
- PRZYSTANIE JACHTOWE MORSKIE
- BAZY WINDSURFINGU
- LINIE POŁĄCZEŃ PROMOWYCH
- LOTNISKA
- TRASY LOTÓW

ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
- RADIOLINIE
- LINIE ELEKTROENERGETYCZNE (400 kV i 220 kV)
- SKŁADOWISKA ODPADÓW
- SKŁADOWISKA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH WYMAGAJĄCE LIKWIDACJI
- PONADLOKALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW
- ROPOCIĄG
- GAZOCIĄG

2. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
Skala 1 : 10 000

GRANICE I OBSZARY ADMINISTRACYJNE
- GRANICE MIASTA GDAŃSKA – GRANICE STUDIUM
- GRANICE GMIN SĄSIEDNICH
- GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH
- GRANICE STREF OCHRONNYCH TERENÓW ZAMKNIĘTYCH
- GRANICA PORTU MORSKIEGO
- GRANICA PASA TECHNICZNEGO BRZEGU MORSKIEGO
- GRANICA PASA OCHRONNEGO BRZEGU MORSKIEGO
- GRANICE PRZYSTANI RYBACKICH
- OBSZAR MORSKICH WÓD WEWNĘTRZNYCH

PRZYRODA – FORMY OCHRONY ISTNIEJĄCE DO ZACHOWANIA
- GRANICE REZERWATÓW
- GRANICA TRÓJMIEJSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO
- GRANICA OTULINY TRÓJMIEJSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO
- GRANICE OBSZARÓW CHRONIONEGO KRAJOBRAZU
- GRANICE OBSZARÓW „NATURA 2000”
- POMNIKI PRZYRODY
- UŻYTKI EKOLOGICZNE
- GRANICE ZESPOŁÓW PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWYCH
- OBSZAR MIEJSKIEGO OGRODU ZOOLOGICZNEGO
- SĄSIEDZTWO MIEJSKIEGO OGRODU ZOOLOGICZNEGO

INNE ZASOBY I WALORY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
- WODY POWIERZCHNIOWE
- LASY
- PLAŻE
- ZIELEŃ MIEJSKA, W TYM PARKI I CMENTARZE
- OGRODY DZIAŁKOWE
- POZOSTAŁE UŻYTKI ROLNE
- INNE OBSZARY BIOLOGICZNIE CZYNNE – ZIELEŃ NIEURZĄDZONA, ZIELEŃ TOWARZYSZĄCA INNYM FUNKCJOM
- TERENY ROLNICZE NIEMAJĄCE ZGODY NA ZMIANĘ PRZEZNACZENIA NA CELE NIEROLNICZE I KWALIFIKUJĄCE SIĘ DO JEJ UZYSKANIA

ZASOBY I WALORY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO
- OBSZAR POMNIKA HISTORII
- OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW
- OBSZARY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

- STREFY ZACHOWANEJ HISTORYCZNEJ STRUKTURY PRZESTRZENNEJ
- STREFY ZACHOWANYCH ELEMENTÓW HISTORYCZNEJ STRUKTURY PRZESTRZENNEJ
- STREFY OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ
- OBSZARY DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ
- OBIEKTY DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ
- OŚRODKI PIELGRZYMEK RELIGIJNYCH
- FRONTY WODNE (NA WODZIE)
- CIĄGI WIDOKOWE
- PUNKTY I OTWARCIA WIDOKOWE
- DOMINANTY
- MIEJSCA EKSPOZYCJI PANORAM
- OSIE WIDOKOWE I KOMPOZYCYJNE
- WYBRANE ELEMENTY KRAJOBRAZU OTWARTEGO ŻUŁAWY
- WYBRANE ELEMENTY KRAJOBRAZU OTWARTEGO KRAWĘDŹ WYSOCZYZNY

WALORY I OGRANICZENIA TERENÓW ZABUDOWANYCH

- CENTRALNE PASMO USŁUGOWE
- ZACHODNIE PASMO HANDLOWO-USŁUGOWE
- INNE WYBRANE OŚRODKI USŁUGOWE
- WIĘKSZE TERENY INWESTYCYJNE W OBRĘBIE ISTNIEJĄCEGO ZAINWESTOWANIA
- ZNACZĄCE PRZESTRZENIE PUBLICZNE, ULICE I PLACE
- TERENY O PRZEWADZE FUNKCJI MIESZKANIOWEJ – ZABUDOWA JEDNORODZINNA I MAŁE DOMY MIESZKALNE
- TERENY O PRZEWADZE FUNKCJI MIESZKANIOWEJ – ZABUDOWA WIELORODZINNA POWYŻEJ 4 MIESZKAŃ
- TERENY O PRZEWADZE FUNKCJI USŁUGOWEJ
- TERENY O PRZEWADZE FUNKCJI PRZEMYSŁOWO-SKŁADOWEJ
- TERENY TECHNICZNEJ OBSŁUGI MIASTA
- TERENY KOLEJOWE
- GRANICE TERENÓW WYMAGAJĄCYCH PRZEKSZTAŁCEŃ I REHABILITACJI, W TYM ZALICZONYCH DO LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI (LPR)
- TERENY LOTNISKA
- ZAINWESTOWANIE PORTOWE
- TERENY W TRAKCIE PRZEKSZTAŁCEŃ
- TERENY WYBRANYCH DRÓG I ULIC

KOMUNIKACJA

- DROGA EKSPRESOWA
- ULICE GŁÓWNE I GŁÓWNE PRZYSPIESZONE
- ULICE ZBIORCZE
- WYBRANE ULICE LOKALNE
- TRASY TRAMWAJOWE
- DWORCE, PRZYSTANKI SKM
- KOLEJ
- WYBRANE SKRZYŻOWANIA I WĘZŁY

ZAGROŻENIA I OGRANICZENIA ŚRODOWISKOWE

- GŁÓWNE EMITORY ZANIECZYSZCZEŃ ŚRODOWISKA
- OBSZARY I OBIEKTY SZCZEGÓLNEJ DEWASTACJI KRAJOBRAZU
- STREFY UCIĄŻLIWOŚCI AKUSTYCZNEJ OD KOMUNIKACJI
- STREFY OGRANICZEŃ OD ISTNIEJĄCYCH LINII WYSOKIEGO NAPIĘCIA
- ŹRÓDŁA ZAGROŻEŃ SUBSTANCJAMI TOKSYCZNYMI I NIEBEZPIECZNYMI
- ZASIĘG POWIERZCHNI OGRANICZAJĄCYCH WYSOKOŚĆ OBIEKTÓW BUDOWLANYCH I NATURALNYCH WYNIKAJĄCYCH Z USYTUOWANIA PORTU LOTNICZEGO GDAŃSK IM. LECHA WAŁĘSY
- STREFY OCHRONY ŚCISŁEJ UJĘĆ WODY
- STREFY OCHRONY POŚREDNIEJ UJĘĆ WODY
- GRANICE GŁÓWNYCH ZBIORNIKÓW WÓD PODZIEMNYCH
- GRANICE OBSZARÓW OGRANICZONEGO UŻYTKOWANIA

- OBSZARY BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ
- ZBIORNIKI RETENCYJNE
- GRANICE TERENÓW ODWADNIANYCH MECHANICZNIE
- WAŁY I URZĄDZENIA PRZECIWPOWODZIOWE
- TERENY POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

3. ZASOBY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO Skala 1 : 25000

OZNACZENIA

- OBSZAR POMNIKA HISTORII
- OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW
- OBSZARY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW
- OBIEKTY DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ
- OBSZARY DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ
- STREFY ZACHOWANEJ HISTORYCZNEJ STRUKTURY PRZESTRZENNEJ
- STREFY ZACHOWANYCH ELEMENTÓW HISTORYCZNEJ STRUKTURY PRZESTRZENNEJ
- STREFY OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ
- STREFY OCHRONY EKSPOZYCJI
- ZESPOŁY URBANISTYCZNE
- ZESPOŁY RURALISTYCZNE
- PARKI I CMENTARZE
- ZESPOŁY DWORSKO-PARKOWE I FOLWARKI
- ZESPOŁY HISTORYCZNEGO KRAJOBRAZU KULTUROWEGO
- ZESPOŁY PRZEMYSŁOWE I OBIEKTY INFRASTRUKTURY
- ZESPOŁY MILITARNE

4. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO Skala 1 : 10 000

GRANICE I OBSZARY ADMINISTRACYJNE

- GRANICE MIASTA GDAŃSKA – GRANICE STUDIUM
- GRANICE GMIN SĄSIEDNICH
- GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH
- GRANICE STREF OCHRONNYCH TERENÓW ZAMKNIĘTYCH
- GRANICE DZIELNIC
- GRANICE JEDNOSTEK URBANISTYCZNYCH
- OBSZAR MORSKICH WÓD WEWNĘTRZNYCH

PRZEWIDYWANY KIERUNEK ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ I PRZEZNACZENIU TERENÓW – DOMINUJĄCE:

- WODY POWIERZCHNIOWE
- PLAŻE
- UŻYTKI ROLNE
- INNE OBSZARY BIOLOGICZNIE CZYNNE – ZIELEŃ NIEURZĄDZONA, ZIELEŃ TOWARZYSZĄCA INNYM FUNKCJOM
- LASY
- ZABUDOWA MIESZKANIOWA
- ZABUDOWA MIESZKANIOWO-USŁUGOWA
- ZABUDOWA USŁUGOWA
- ZABUDOWA PRODUKCYJNO-USŁUGOWA
- URZĄDZENIA OBSŁUGI MIASTA, W TYM KOMUNIKACJI ORAZ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
- TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ, W TYM PARKI I CMENTARZE
- OGRODY DZIAŁKOWE
- TERENY WOJSKOWE

PRZYRODA – FORMY OCHRONY
FORMY OCHRONY

- GRANICA REZERWATU

- GRANICA TRÓJMIEJSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO
- GRANICA OBSZARU CHRONIONEGO KRAJOBRAZU
- GRANICA OBSZARU „NATURA 2000”
- POMNIK PRZYRODY
- UŻYTEK EKOLOGICZNY
- GRANICA ZESPOŁU PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWEGO
- GRANICA OTULINY TRÓJMIEJSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

INNE FORMY

- OBIEKTY LUB OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO POSTULOWANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ
- PARKI MIEJSKIE
- OBSZAR MIEJSKIEGO OGRODU ZOOLOGICZNEGO
- SĄSIEDZTWO MIEJSKIEGO OGRODU ZOOLOGICZNEGO
- OGÓLNOMIEJSKI SYSTEM TERENÓW AKTYWNYCH BIOLOGICZNIE OSTAB
- CIĄGI ŁĄCZĄCE OSTAB

OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO – OBSZARY I OBIEKTY O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM

- OBSZARY O ZNACZENIU MIĘDZYNARODOWYM
- OBSZARY O ZNACZENIU KRAJOWYM I REGIONALNYM
- OBIEKTY O ZNACZENIU MIĘDZYNARODOWYM
- OBIEKTY O ZNACZENIU KRAJOWYM I REGIONALNYM
- GRANICE OBSZARÓW PRZEKSZTAŁCEŃ I REHABILITACJI

WALORY KRAJOBRAZOWO-KULTUROWE

- PUNKTY WIDOKOWE
- DOMINANTY
- MIEJSCA EKSPOZYCJI PANORAM
- OŚRODKI PIELGRZYMEK RELIGIJNYCH
- WYBRANE ELEMENTY KRAJOBRAZU OTWARTEGO
- ELEMENT KRAJOBRAZU OTWARTEGO – KRAWĘDŹ WYSOCZYZNY

ISTNIEJĄCE DO ZACHOWANIA:

- FRONTY WODNE
- CIĄGI WIDOKOWE
- OSIE WIDOKOWE I KOMPOZYCYJNE

PLANOWANE:

- FRONTY WODNE
- CIĄGI WIDOKOWE
- OSIE WIDOKOWE I KOMPOZYCYJNE

HIERARCHIA OŚRODKÓW I TERENÓW USŁUGOWYCH

- CENTRALNE PASMO USŁUGOWE
- ZACHODNIE PASMO HANDLOWO-USŁUGOWE
- OŚRODKI DZIELNICOWE
- OŚRODKI WSPOMAGAJĄCE OŚRODEK DZIELNICOWY
- OŚRODKI PONADOSIEDLOWE

IDENTYFIKACJA OBSZARÓW

- GRANICE LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ
- GRANICE ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ
- GRANICE OBSZARÓW ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM I PONADLOKALNYM TOŻSAME Z GRANICĄ MIASTA GDAŃSKA
- GRANICE OBSZARÓW PROBLEMOWYCH
- OBSZARY ZDEGRADOWANE DO REKULTYWACJI
- GRANICE OBSZARÓW WYMAGAJĄCYCH REGULACJI STOSUNKÓW GRUNTOWO-WODNYCH

ISTNIEJĄCE DO ZACHOWANIA:

- STREFY OCHRONY ŚCISŁEJ UJĘĆ WODY
- STREFY OCHRONY POŚREDNIEJ UJĘĆ WODY
- GRANICE ZBIORNIKÓW WÓD PODZIEMNYCH

URZĄDZENIA GOSPODARKI KOMUNALNEJ

PLANOWANE:

- UJĘCIA WODY PITNEJ
- ZBIORNIKI WODY PITNEJ
- ZBIORNIKI RETENCYJNE
- STACJE TRANSFORMATOROWE – GPZ
- ELEKTROWNIE I ELEKTROCIEPŁOWNIE
- STACJE REDUKCYJNE GAZU
- CMENTARZE
- WIELKOŚREDNICOWE PRZEWODY WODOCIĄGOWE, KANALIZACYJNE, GAZOWE, CIEPŁOWNICZE ORAZ LINIE KABLOWE WYSOKIEGO NAPIĘCIA
- LINIE ELEKTROENERGETYCZNE WYSOKIEGO NAPIĘCIA
- KORYTA WÓD PŁYNĄCYCH OTWARTE I ZAMKNIĘTE

ISTNIEJĄCE DO ZACHOWANIA:

- SKŁADOWISKO ODPADÓW – SZADÓŁKI
- UJĘCIA WODY PITNEJ
- REZERWOWE UJĘCIA WODY PITNEJ
- ZBIORNIKI WODY PITNEJ
- ZBIORNIKI RETENCYJNE
- STACJE TRANSFORMATOROWE – GPZ
- ELEKTROWNIE I ELEKTROCIEPŁOWNIE
- STACJE REDUKCYJNE GAZU
- CMENTARZE
- CMENTARZE DLA ZWIERZĄT
- WIELKOŚREDNICOWE PRZEWODY WODOCIĄGOWE, KANALIZACYJNE, GAZOWE, CIEPŁOWNICZE ORAZ LINIE KABLOWE WYSOKIEGO NAPIĘCIA
- NAPOWIETRZNE LINIE ELEKTROENERGETYCZNE WYSOKIEGO NAPIĘCIA
- KORYTA WÓD PŁYNĄCYCH OTWARTE I ZAMKNIĘTE

KOMUNIKACJA

- DROGI EKSPRESOWE
- ULICE GŁÓWNE I GŁÓWNE PRZYSPIESZONE
- ULICE ZBIORCZE
- WYBRANE ULICE LOKALNE
- TRASY TRAMWAJOWE
- WĘZŁY INTEGRACYJNE
- KOLEJ
- WYDZIELONE TRASY SKM
- WYBRANE SKRZYŻOWANIA I WĘZŁY
- ZAJEZDNIE TRAMWAJOWE
- GRANICE STREFY PARKINGOWEJ A
- GRANICE STREFY PARKINGOWEJ B
- MIĘDZYNARODOWE TRASY ROWEROWE
- PORT LOTNICZY
- PORTY MORSKIE
- PRZEPRAWA PROMOWA
- TERMINALE PASAŻERSKIE I PROMOWE
- PRZYSTANIE PRZYBRZEŻNEJ ŻEGLUGI PASAŻERSKIEJ

5. OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO Skala 1 : 25000

OZNACZENIA

- OBSZARY O ZNACZENIU MIĘDZYNARODOWYM
- OBIEKTY O ZNACZENIU MIĘDZYNARODOWYM
- OBIEKTY DO UMIESZCZENIA NA LIŚCIE ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NATURALNEGO UNESCO
- OBSZARY O ZNACZENIU KRAJOWYM I REGIONALNYM

- OBIEKTY O ZNACZENIU KRAJOWYM I REGIONALNYM
- STREFY OCHRONY EKSPOZYCJI
- STREFY OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ

6. SYSTEM TRANSPORTOWY – RYSUNEK INFORMACYJNO-PROMOCYJNY Skala 1 : 25 000

OZNACZENIA

- AUTOSTRADY
- DROGI EKSPRESOWE
- ULICE GŁÓWNE PRZYSPIESZONE
- ULICE GŁÓWNE 2 x 2 LUB 1 x 4
- ULICE GŁÓWNE 2 x 2 Z TRAMWAJEM
- ULICE GŁÓWNE 1 X 2
- ULICE GŁÓWNE 1 X 2 Z TRAMWAJEM
- ULICE ZBIORCZE 2 x 2 LUB 1 x 4
- ULICE ZBIORCZE 2 x 2 Z TRAMWAJEM
- ULICE ZBIORCZE
- ULICE ZBIORCZE Z TRAMWAJEM
- WYBRANE INNE ULICE
- WYBRANE ULICE LOKALNE Z TRAMWAJEM
- TRAMWAJ
- KOLEJ
- TRAMWAJ DWUSYSTEMOWY
- SKM
- KOLEJ SUPERSZYBKA
- PĘTLE TRAMWAJOWE
- WĘZŁY DROGOWE (BEZKOLIZYJNE)
- WĘZŁY ULICZNE (MIEJSKIE)
- WYBRANE SKRZYŻOWANIA
- PARKINGI STRATEGICZNE
- GRANICE STREFY PARKINGOWEJ A
- GRANICE STREFY PARKINGOWEJ B
- WĘZŁY INTEGRACYJNE KRAJOWE
- WĘZŁY INTEGRACYJNE METROPOLITALNE
- WĘZŁY PRZESIADKOWE SKM
- WAŻNIEJSZE WĘZŁY PRZESIADKOWE ULICZNE
- DWORCE I TERMINALE AUTOBUSOWE
- ZAJEZDNIE TRAMWAJOWE
- ZAJEZDNIE AUTOBUSOWE
- OBWIEDNIA ŚRÓDMIEŚCIA
- MIĘDZYNARODOWE TRASY ROWEROWE
- GŁÓWNE TRASY ROWEROWE
- ZBIORCZE TRASY ROWEROWE
- SYSTEM *BIKE AND RIDE*
- PARKINGI ROWEROWE

7. SYSTEMY WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNE, ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOWODZIOWE, GOSPODARKA ODPADAMI – RYSUNEK INFORMACYJNO-PROMOCYJNY Skala 1 : 25 000

ZAOPATRZENIE W WODĘ

- GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH
- CZYNNE UJĘCIA WODY, STACJE UZDATNIANIA
- WYŁĄCZONE UJĘCIA WODY
- PLANOWANE UJĘCIA WODY
- GRANICE STREF OCHRONY POŚREDNIEJ CZYNNYCH UJĘĆ WODY

- GRANICE STREF OCHRONY POŚREDNIEJ – REJON I CZYNNYCH UJĘĆ WODY
- GRANICE STREF OCHRONY ŚCISŁEJ CZYNNYCH UJĘĆ WODY
- ISTNIEJĄCE ZBIORNIKI WODY PITNEJ
- PLANOWANE ZBIORNIKI WODY PITNEJ
- ISTNIEJĄCE POMPOWNIE WODY
- PLANOWANE POMPOWNIE WODY
- ISTNIEJĄCE MAGISTRALE WODOCIĄGOWE
- PLANOWANE MAGISTRALE WODOCIĄGOWE

ODPROWADZENIE ŚCIEKÓW
- ISTNIEJĄCE KOLEKTORY KANALIZACJI SANITARNEJ
- ISTNIEJĄCE RUROCIĄGI TŁOCZNE KANALIZACJI SANITARNEJ
- PLANOWANE KOLEKTORY KANALIZACJI SANITARNEJ
- PLANOWANE RUROCIĄGI TŁOCZNE KANALIZACJI SANITARNEJ
- ISTNIEJĄCE PRZEPOMPOWNIE ŚCIEKÓW
- PLANOWANE PRZEPOMPOWNIE ŚCIEKÓW
- OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH
- OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH PRZEZNACZONE DO LIKWIDACJI

ODPROWADZENIE WÓD OPADOWYCH I REGULACJA STOSUNKÓW GRUNTOWO-WODNYCH
- PLANOWANE KANAŁY
- GRANICE ZLEWNI
- ISTNIEJĄCE KOLEKTORY KANALIZACJI DESZCZOWEJ
- PLANOWANE KOLEKTORY KANALIZACJI DESZCZOWEJ
- ISTNIEJĄCE PRZEPOMPOWNIE ODWADNIAJĄCE
- PLANOWANE PRZEPOMPOWNIE ODWADNIAJĄCE
- GRANICE POLDERÓW
- GRANICA ROZDZIAŁU POLDERÓW NA MIEJSKI I ROLNICZY

OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA
- WAŁY PRZECIWPOWODZIOWE
- OBSZARY BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ
- ISTNIEJĄCE ZBIORNIKI RETENCYJNE
- PLANOWANE ZBIORNIKI RETENCYJNE
- ISTNIEJĄCE ZRZUTY – KANAŁY ULGI
- PLANOWANE ZRZUTY – KANAŁY ULGI
- WROTA
- ŚLUZY

GOSPODARKA ODPADAMI
- SKŁADOWISKA ODPADÓW
- SKŁADOWISKA ODPADÓW NIECZYNNE

POLITYKA PRZESTRZENNA
- GRANICA AGLOMERACJI GDAŃSKA DOCELOWA
- GRANICA AGLOMERACJI GDAŃSKA DO KRAJOWEGO PROGRAMU OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH

8. SYSTEMY ENERGETYCZNE I TELEKOMUNIKACYJNE – RYSUNEK INFORMACYJNO-PROMOCYJNY Skala 1 : 25 000

ELEKTROENERGETYKA
- ISTNIEJĄCE NAPOWIETRZNE LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA 400 kV
- ISTNIEJĄCE NAPOWIETRZNE LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA 220 kV
- ISTNIEJĄCE NAPOWIETRZNE LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA 110 kV
- NAPOWIETRZNE LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA 110 kV PRZEZNACZONE DO LIKWIDACJI
- PLANOWANE NAPOWIETRZNE LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA 110 kV
- PLANOWANE KABLOWE LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA 110 kV

- ISTNIEJĄCE GŁÓWNE PUNKTY ZASILANIA – STACJE TRANSFORMATOROWE (GPZ)
- PLANOWANE GŁÓWNE PUNKTY ZASILANIA – STACJE TRANSFORMATOROWE (GPZ)
- ISTNIEJĄCE ELEKTROCIEPŁOWNIE
- PLANOWANE ELEKTROCIEPŁOWNIE

GAZOWNICTWO
- ISTNIEJĄCE GAZOCIĄGI WYSOKIEGO CIŚNIENIA
- PLANOWANE GAZOCIĄGI WYSOKIEGO CIŚNIENIA
- ISTNIEJĄCE GAZOCIĄGI ŚREDNIEGO CIŚNIENIA
- PLANOWANE GAZOCIĄGI ŚREDNIEGO CIŚNIENIA
- ISTNIEJĄCE STACJE REDUKCYJNO-POMIAROWE I STOPNIA
- PLANOWANE STACJE REDUKCYJNO-POMIAROWE I STOPNIA

CIEPŁOWNICTWO
- ISTNIEJĄCE MAGISTRALE CIEPŁOWNICZE
- PLANOWANE MAGISTRALE CIEPŁOWNICZE
- ISTNIEJĄCE KOTŁOWNIE O MOCY POWYŻEJ 10 MW
- KOTŁOWNIE O MOCY POWYŻEJ 10 MW DO LIKWIDACJI
- ISTNIEJĄCE STACJE PODNOSZENIA CIŚNIENIA

TELEKOMUNIKACJA
- ISTNIEJĄCE STACJE PRZEKAŹNIKOWE RADIOLINII
- ISTNIEJĄCE RADIOLINIE WRAZ Z OGRANICZENIAMI WYSOKOŚCI ZABUDOWY

TRANSPORT PALIW PŁYNNYCH
- ISTNIEJĄCA WIĄZKA RUROCIĄGÓW NAFTOWYCH
- ISTNIEJĄCE RUROCIĄGI NAFTOWE
- PLANOWANE RUROCIĄGI NAFTOWE

9. PLANY MIEJSCOWE Skala 1 : 25 000

OBSZARY, GDZIE MIASTO ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ PLAN MIEJSCOWY
- OBSZARY OBJĘTE PLANAMI MIEJSCOWYMI (STAN NA 31.12.2006 r.)
- OBSZARY OBJĘTE PLANAMI MIEJSCOWYMI W TRAKCIE SPORZĄDZANIA (STAN NA 31.12.2006 r.)
- OBSZARY, GDZIE MIASTO ZAMIERZA PRZYSTĄPIĆ DO SPORZĄDZENIA PLANÓW MIEJSCOWYCH

OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH I PRZESTRZENI PUBLICZNYCH
- GRANICE OBSZARÓW ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M^2
- GRANICE OBSZARÓW ROZMIESZCZENIA PRZESTRZENI PUBLICZNYCH
- GRANICE OBSZARÓW ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 400 M^2 DO 2000 M^2
- OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH NA CELE NIEROLNICZE
- OBSZARY WYMAGAJĄCE ZGODY ODPOWIEDNIEGO ORGANU NA ZMIANĘ PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH NA CELE NIEROLNICZE
- OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW LEŚNYCH NA CELE NIELEŚNE
- WODY
- OSIE ULIC

10. USŁUGI I PRZEMYSŁ – RYSUNEK INFORMACYJNO-PROMOCYJNY
Skala 1 : 25 000

OZNACZENIA
- GRANICE MIASTA – GRANICE STUDIUM
- WODY POWIERZCHNIOWE, MORSKIE WODY WEWNĘTRZNE
- LASY
- DROGI EKSPRESOWE
- ULICE GŁÓWNE I GŁÓWNE PRZYSPIESZONE
- ULICE ZBIORCZE

- WĘZŁY INTEGRACYJNE
- KOLEJ
- WYDZIELONE TRASY SKM
- TERENY MIESZKANIOWE, MIESZKANIOWO-USŁUGOWE

USŁUGI
- TERENY O PRZEWADZE FUNKCJI USŁUGOWEJ
- GRANICE OBSZARÓW ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M^2
- GRANICE OBSZARÓW ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 400 M^2 DO 2000 M^2
- CENTRALNE PASMO USŁUGOWE
- ROZWÓJ CENTRALNEGO PASMA USŁUGOWEGO
- DOCELOWY OBSZAR ZACHODNIEGO PASMA HANDLOWO-USŁUGOWEGO

LOKALIZACJA WYRÓŻNIONYCH ELEMENTÓW ZAGOSPODAROWANIA

HIERARCHIA OŚRODKÓW USŁUGOWYCH
- DZIELNICOWE
- WSPOMAGAJĄCE OŚRODKI DZIELNICOWE
- PONADOSIEDLOWE
- OSIEDLOWE

OBIEKTY I KONCENTRACJE USŁUG
- HANDLU
- ADMINISTRACJI
- NAUKI
- ZDROWIA
- KULTURY
- SPORTU I REKREACJI

PRZEMYSŁ, BAZY, SKŁADY, GOSPODARKA MORSKA
- GRANICA ADMINISTRACYJNA PORTU
- TERENY PRZEMYSŁOWO-SKŁADOWE PORTU
- TERENY O PRZEWADZE FUNKCJI PRZEMYSŁOWO-SKŁADOWEJ, W TYM:
  - TERENY PRZEMYSŁU PORTOWEGO I DZIAŁALNOŚCI POWIĄZANYCH LOKALIZACYJNIE Z PORTEM MORSKIM LUB DOSTĘPEM DO AKWENU I TORU WODNEGO
  - TERENY DZIAŁALNOŚCI WYMAGAJĄCYCH ŁATWEGO DOSTĘPU DO ZEWNĘTRZNYCH UKŁADÓW TRANSPORTOWYCH

LOKALIZACJA WYRÓŻNIONYCH ELEMENTÓW ZAGOSPODAROWANIA
- NOWE TERMINALE PORTOWE
- ZESPOŁY I OBIEKTY PRZEMYSŁOWO-SKŁADOWE ZWIĄZANE Z PORTEM MORSKIM
- ZESPOŁY I OBIEKTY PRZEMYSŁOWE ZWIĄZANE Z DOSTĘPEM DO AKWENU
- CENTRA LOGISTYCZNO-DYSTRYBUCYJNE, CARGO
- PORT LOTNICZY GDAŃSK IM. LECHA WAŁĘSY
- ZESPOŁY I OBIEKTY ZWIĄZANE Z TZW. WYSOKĄ TECHNOLOGIĄ, PARKI NAUKOWO-TECHNOLOGICZNE

11. OBSZARY PROBLEMOWE – RYSUNEK INFORMACYJNO-PROMOCYJNY Skala 1 : 25 000

OZNACZENIA

POLITYKI REHABILITACJI:
- GRANICE OBSZARÓW DO REHABILITACJI

TERENY ZAINWESTOWANIA MIEJSKIEGO DO PRZEKSZTAŁCEŃ – UŻYTKOWANIE DOTYCHCZASOWE:
- TERENY WOJSKOWE I POLICYJNE

- TERENY PRZEMYSŁOWE
- TERENY OGRODÓW DZIAŁKOWYCH
- TERENY KOLONII MIESZKANIOWYCH
- TERENY ROLNE

TERENY ZAINWESTOWANIA MIEJSKIEGO DO PRZEKSZTAŁCEŃ – KIERUNKI ZMIAN:
- NA CELE MIESZKANIOWO-USŁUGOWE
- NA CELE PRODUKCYJNO-USŁUGOWE
- NA CELE USŁUGOWE
- NA CELE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
- POD ZIELEŃ MIEJSKĄ
- TERENY ZAMIENNE DLA LIKWIDOWANYCH OGRODÓW DZIAŁKOWYCH

POLITYKA REWITALIZACJI:
- GRANICE OBSZARÓW WYMAGAJĄCYCH REWITALIZACJI
- INWESTYCJE I ETAPU REWITALIZACJI
- STREFY ODDZIAŁYWANIA INWESTYCJI I ETAPU REWITALIZACJI

POLITYKA HUMANIZACJI OBSZARÓW MONOFUNKCYJNYCH:
- TERENY POSTULOWANE DO OBJĘCIA POLITYKĄ HUMANIZACJI MONOFUNKCYJNYCH OSIEDLI MIESZKANIOWYCH

TERENY INWESTYCJI:
- NOWE TERENY INWESTYCYJNE

OBSZARY DO REKULTYWACJI:
- TERENY POSTULOWANE DO OBJĘCIA DZIAŁANIAMI REKULTYWACYJNYMI

12. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA. STAN ZDETERMINOWANY – RYSUNEK INFORMACYJNO-PROMOCYJNY Skala 1 : 25 000

OZNACZENIA
- GRANICE MIASTA GDAŃSKA
- WODY POWIERZCHNIOWE
- LASY
- ZIELEŃ MIEJSKA
- PLAŻE
- TERENY ROLNICZE I OGRÓDKI DZIAŁKOWE, NIEUŻYTKI
- NIEUŻYTKI TYPU MIEJSKIEGO
- TERENY MIESZKANIOWE
- TERENY USŁUGOWE
- TERENY PORTOWO-PRZEMYSŁOWO-SKŁADOWE, SPECJALNE
- TERENY TECHNICZNEJ OBSŁUGI MIASTA
- TERENY KONCENTRACJI USŁUG, SPORTU, REKREACJI I TURYSTYKI
- CENTRALNE PASMO USŁUGOWE I ZACHODNIE PASMO HANDLOWO-USŁUGOWE
- OŚRODKI USŁUGOWE DZIELNICOWE
- DROGA EKSPRESOWA
- ULICE GŁÓWNE I GŁÓWNE PRZYSPIESZONE
- ULICE ZBIORCZE
- WĘZŁY INTEGRACYJNE I PRZESIADKOWE
- KOLEJ
- WYDZIELONE TRASY SKM
- TRASY TRAMWAJOWE
- TRAMWAJ DWUSYSTEMOWY

13. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA. STAN PERSPEKTYWICZNY – RYSUNEK INFORMACYJNO-PROMOCYJNY

Skala 1 : 25 000

OZNACZENIA

- GRANICE MIASTA GDAŃSKA
- WODY POWIERZCHNIOWE
- LASY
- ZIELEŃ MIEJSKA
- PLAŻE
- TERENY ROLNICZE I OGRÓDKI DZIAŁKOWE, NIEUŻYTKI
- NIEUŻYTKI TYPU MIEJSKIEGO
- TERENY MIESZKANIOWE
- TERENY USŁUGOWE
- TERENY PORTOWO-PRZEMYSŁOWO-SKŁADOWE, SPECJALNE
- TERENY TECHNICZNEJ OBSŁUGI MIASTA
- TERENY KONCENTRACJI USŁUG SPORTU, REKREACJI I TURYSTYKI
- ZNACZĄCE OBIEKTY SPORTOWE
- CENTRALNE PASMO USŁUGOWE I ZACHODNIE PASMO HANDLOWO-USŁUGOWE
- OŚRODKI USŁUGOWE DZIELNICOWE
- DROGA EKSPRESOWA
- ULICE GŁÓWNE I GŁÓWNE PRZYSPIESZONE
- ULICE ZBIORCZE
- WĘZŁY INTEGRACYJNE I PRZESIADKOWE
- KOLEJ
- WYDZIELONE TRASY SKM
- TRASY TRAMWAJOWE
- TRAMWAJ DWUSYSTEMOWY

14. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA. STAN WYPEŁNIENIA STRUKTUR – RYSUNEK INFORMACYJNO-PROMOCYJNY

Skala 1 : 25 000

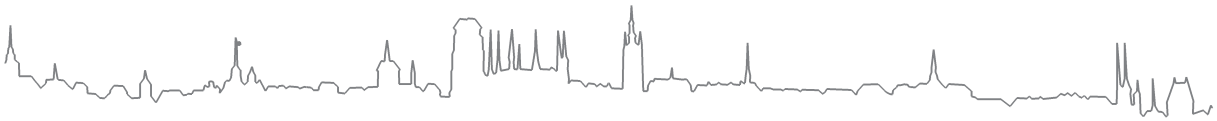
OZNACZENIA

- GRANICE MIASTA GDAŃSKA
- WODY POWIERZCHNIOWE
- LASY
- ZIELEŃ MIEJSKA
- PLAŻE
- TERENY ROLNICZE I OGRÓDKI DZIAŁKOWE, NIEUŻYTKI
- NIEUŻYTKI TYPU MIEJSKIEGO
- TERENY MIESZKANIOWE
- TERENY USŁUGOWE
- TERENY PORTOWO-PRZEMYSŁOWO-SKŁADOWE, SPECJALNE
- TERENY TECHNICZNEJ OBSŁUGI MIASTA
- TERENY KONCENTRACJI USŁUG SPORTU, REKREACJI I TURYSTYKI
- ZNACZĄCE OBIEKTY SPORTOWE
- CENTRALNE PASMO USŁUGOWE I ZACHODNIE PASMO HANDLOWO-USŁUGOWE
- OŚRODKI USŁUGOWE DZIELNICOWE
- DROGA EKSPRESOWA
- ULICE GŁÓWNE I GŁÓWNE PRZYSPIESZONE
- ULICE ZBIORCZE
- WĘZŁY INTEGRACYJNE I PRZESIADKOWE
- KOLEJ
- WYDZIELONE TRASY SKM
- TRASY TRAMWAJOWE
- TRAMWAJ DWUSYSTEMOWY

IX. SZKICE POGLĄDOWE
(POWSTAŁE NA PODSTAWIE RYSUNKÓW STUDIUM)[1]

1. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE
2. ZASOBY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO
3. WIELKOPRZESTRZENNE ELEMENTY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO
4. ZASADY POLITYKI PRZESTRZENNEJ
5. MIESZKALNICTWO
6. KSZTAŁTOWANIE SIECI USŁUG
7. GOSPODARKA MORSKA, PRZEMYSŁ, SKŁADY, BAZY
8. TURYSTYKA I REKREACJA
9. OCHRONA PRZYRODY, OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO, OGÓLNOMIEJSKI SYSTEM TERENÓW AKTYWNYCH BIOLOGICZNIE OSTAB
10. OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO
11. OBSZARY PROBLEMOWE
12. SYSTEM TRANSPORTOWY
13. POLITYKA PARKINGOWA
14. MIEJSKIE SYSTEMY INŻYNIERYJNE. WODOCIĄGI, KANALIZACJE. ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOWODZIOWE I GOSPODARKA ODPADAMI
15. MIEJSKIE SYSTEMY INŻYNIERYJNE. ENERGETYKA I TELEKOMUNIKACJA
16. PLANY MIEJSCOWE

1 Treść szkiców nie jest ustaleniem studium.